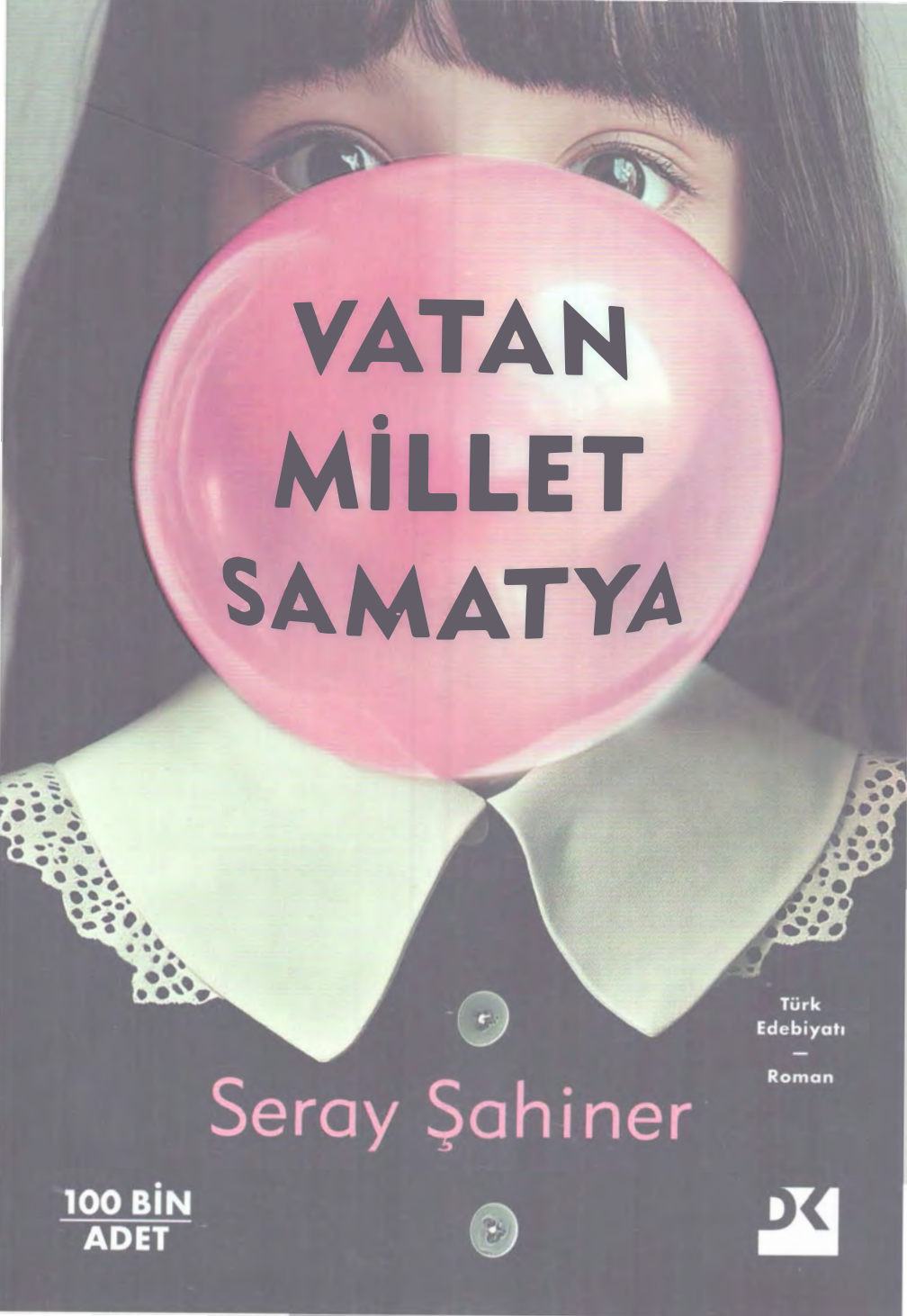

VATAN
MİLLET
SAMATYA
Türk
Edebiyatı
—
Roman
Seray Şahiner
100 BİN
ADET

Seray Şahiner, 1984 yılında Bursa'da doğdu, İstanbul'da büyüdü. 2007'de İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. 2011'de Marmara Üniversitesi, Sinema Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını tamamladı. Dönemsel olarak garsonluk, konfeksiyonda el işçiliği ve makinecilik yaptı. *Hayvan* dergisi ve *BirGün* gazetesinde muhabir olarak çalıştı. *Ot* Dergisi ve *BirGün* gazetesinde yazdı. 2007'de *Gelin Başı*, 2011'de *Hanımların Dikkatine* adlı öykü kitapları, 2014'te *Antabus* adlı romanı, 2015'te *Reklamı Atla* adlı deneme kitabı, 2017'de *Kul* romanı, 2019'da *Hepyek* adlı öykü kitabı, 2021'de *Ülker Abla* romanı yayımlandı. *Hanımların Dikkatine* adlı öykü kitabı ile 2012 Yunus Nadi Öykü Ödülü'nü, *Kul* romanı ile 2018 Orhan Kemal Roman Armağanı'nı, *Ülker Abla* romanı ile 2022 Duygu Asena Roman Ödülü'nü ve Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı Ödülü'nü aldı. *Gelin Başı* kitabında yer alan öyküler Şehir Tiyatroları ve Tiyatro Boyalı Kuş tarafından sahnelendi. *Kul,* Toy Sahnesi'nce sahnelendi. Aynı adla Tatbikat Sahnesi'nce sahnelenen *Antabus* ile 2016 Afife Tiyatro Ödülleri'nde Cevat Fehmi Başkut Özel Ödülü'nü aldı. *Hepyek,* aynı adla Devlet Tiyatroları'nca sahnelenmektedir. Kitapları İtalyanca, Fransızca, Arapça, Farsça, Makedonca, Sırpça, Malayalamca, Bulgarca, Hırvatça ve Yunancada yayımlandı.

VATAN MİLLET SAMATYA

Yazan: Seray Şahiner
Editör: Hülya Balcı

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Şubat 2025 / ISBN 978-625-5941-02-2
Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Füsun Turcan Elmasoğlu
Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın
Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2
34310 Haramidere-İstanbul
Tel. (212) 412 17 00
Sertifika no: 44452

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Vatan Millet Samatya

Seray Şahiner

Doğan Kitap

"Ağlama İsmet Paşa, Erim geldi başa!"

Anonim

Samatya

Annem üzerime bir toz serpmiş ve ben görünmüyorum. Çocuktum; ilkokul 2'ye, sınıfın başarılı fakat en sönük talebesi olarak geçmiştim. Samatya'da Davutpaşa İlkokulu, öğretmenim Fazilet Sebat. Elması ilk kızaran benim ama kimse beni sevmiyor. Sınıfta var mıyım yok muyum belli değil. Önlüğüm annemin elinden çıkma: Adi siyah satenle keten karışımı kumaştan, rengi iki yıkamada griye çalmış, bulunduğum sınıfın en alt sınıftan talebesi olduğumun bir işareti. Annem 5. sınıfta da giyinebileyim diye beş beden büyük dikmiş. İç dünyam 1. sınıfa sığmıyor ama önlüğüm 5. sınıf. Çantam banka logolu, defterlerim banka logolu, cetvelim banka logolu. Babamın çalıştığı bankanın ayaklı reklam tabelası gibi dolaşıyorum okulda. Babam defterlerimi eski takvimlerden koparılmış yapraklarla kaplıyor. En azından isim-soyad-sınıf yazan etiketleri kırtasiyeden alınma olsun istiyorum. Orada da annemin yaratıcılığı devreye giriyor, beyaz bir kâğıt dikdörtgen

kesilip etiket niyetine yapıştırılıyor. 1-D sınıfını, en çalışkan olmanın sevinciyle değil, ders malzemeleri, kılığı kıyafeti benden iyi olanların arkadaşlığına layık bulunmamanın kırılganlığıyla bitiriyorum. Kızaran elmam arkadaşlarım tarafından kurtlu bulundu. Kararlıyım ikinci sınıfta lastik ayakkabı giymeyeceğim.

Sokaklar benim: İncir ağaçları, Samatya bostanları, bütün sahili titreterek gelip geçen trenler, deniz kenarı, midyeler, köprü altları, köprü üstleri benim. "Cüneyt Arkın geldi!" diyorlar, koşuyoruz istasyona artist görmeye. Pazar günleri Sigorta Hastanesi'nin önünden ayrılmıyorum. Çünkü orda, uçan baloncular oluyor. Ziyaret saati bitene kadar bütün balonlar benim. Çocuğuna balon alanlar baş düşmanım, balonlarım eksiliyor. Sonraları kâğıt kalemle gitmeye başlıyorum hastane önüne. Mutlu olmaya kararlıyım. Satılan balonları bir sıraya yazıyorum, çizgiyle ayırdığım diğer sıraya da balon fiyatını. Bana alınmış saydığım balonların rengini, kaç balonum olduğunu, benim için harcanan parayı hesaplayıp sonucu kaydettikten sonra Samatya'nın en mutlu, en sevilen çocuğu olarak hastaneden ayrılıyorum. Ailem çok müsrif!

Okulların açılmasına çok az kalmıştı. Eve dönerken öğretmenim Fazilet Sebat'la karşılaştım. Zaten dört beş apartman ötemizde oturuyorlar. Yatalak bir annesi var, Maral diye de bir kızı; Maral benden iki üç yaş küçük, sürekli camdan bakıyor. Öğretmenim bana, "Annenler nerde oturuyor?" dedi, "Aynı evde oturuyoruz öğretmenim." Okulda yok sayıldığım yetmemiş. Evde de yokum öğretmenimin gözünde. Annemle konuştular. Annem bana, "Öğretmeninin okulu değişmiş" dedi. Çalışkanım ya beni de gittiği okula aldıracak galiba: Sonunda kıymetim anlaşıldı! Öğretmenim anneme, "Melek sabahçı nasılsa, okul dönüşü anneme bakar. Harçlığı çıkar hem" demiş. Annem, "Derslerine de yardımcı olur" deyip duruyor. Anne iyi de benim elmam ilk kızaran elma! Kırmızı kurdelesi ilk takılan da benim, sınıf birincisiyim, karnem hep beş diye bağırmak istiyorum ama para bana

kalır, lastik ayakkabıları sobada yakarım diye düşünüp durumu kabulleniyorum.

Okullar açıldı. Ayağımda yeni alınmış çivit mavisi lastik ayakkabıya ilaveten üç dört santim uzatılıp boyuma uygun hale getirilmiş önlüğümün kat yerinin kirli beyaza çalan eprimişliğine, öğretmenime hizmetçi olmayı da eklemiş bir 2. sınıf talebesiyim artık. Gülperi diye bir kız geldi sınıfımıza. Elazığ'dan göçmüşler. Arkadaş olduk, iki örgü kınalı saçları. "Arkadaşız değil mi?" diye kaç kere sordum hatırlamıyorum, çok mutluyum. Babası çıkışta onu almaya geldiğinde kızıyla arkadaş olmama sevindi. "Bizden" dedi Gülperi. Alevi olduğumu söylememi yasaklamıştı aslında annem; Gülperi, "Aleviyiz" deyince yaranmak için "Biz de" deyiverdim. Annesi börek yapmış Gülperi'nin. "Annene söyleyelim bize gel" diyor babası. Uçuyorum sevinçten, eve doğru güle oynaya gidiyoruz. Apartmanın önüne gelince birden aklıma geldi ay! "Annem annanemde ben de yanına gidecektim amca unutmuşum" dedim, ayrıldık. Eve girdim, annem, "Hadi geç kaldın ayıp olacak öğretmenine" gibi bir şeyler diyor. Öğretmenimin evine iki kere gitmiştim tanışma faslı diye... Annem benimle gelmedi o eve hiç, bari kızını nereye hizmetçi verdiğini öğrenseydin aslan anneciğim benim. Koskoca öğretmen diye düşündü herhalde. Sabahtan akşama kadar arkadaki yatak odasında yatan işsiz adamdan da haberi yoktu sanırım, vardıysa da evde yatalak kaynanası varken bir şey olmaz demiş olabilir.

Ben anneme o gün küstüm. İnsan annesine küsünce bir daha çocuk olamıyormuş. Anneme o evle ilgili hiçbir şey anlatmadım, o da hiç sormadı zaten. Ümran Teyze'nin lazımlığa sıçtığını o gün öğrendim. Devin arka odada yattığını da. Bu evde de en çalışkan benim: Elmam bu evde de kızardı. Anneme anlatayım da aferin kızıma desin. Anlatmadım. Sekiz yaşında sır tutmayı, umursanmayınca umursamamayı... Ben ne öğrendiysem hepsini o eve hizmetçi olarak girdiğim gün öğrendim.

Akşam beş gibi öğretmenim geldi, bana, "Hasta odası nasıl olmalı?" diyor. Düşündüm düşündüm, odaya dikkatlice baktım, güneşin vurduğu halıda o ana kadar fark etmediğim tozlar döne döne uçuşuyor. "Tozsuz olmalı öğretmenim" deyiverdim. Ama derli toplu ve az eşyalı da olmalıymış. Ümran Teyze'nin odası hurdacılarınkinden bile kalabalık. Bana ne, anne senin, eşya annenin. "Camlar da çok kirli, güneş girmiyor" dedi. Öğretmen sınıfta benimle pek konuşmazdı, o kılığını beğendiği öğrencilerine ders anlatırdı, ben onlara verilen dersleri alırdım. Bana ilk kez evlerinde işe başladığım gün bir şey anlattı, ne demek istediğini şıp diye çözdüm tabii. Çok zekiyim canım! "Anneme can yoldaşı olsun yeter" denilerek geldiğim bu evde aslında hizmetçi olduğumu hemen anlayıp camları sildim.

İki gün sonra kızı Maral'ı da, babası bakar nasılsa diye evde bırakmış. Böylece hastabakıcılığıma çocuk bakıcılığı da eklenmiş oldu. Öğlen Ümran Teyze'nin büyük kızı geldi, o da öğretmen. O kadar çok söylendi ki... Hiç susmasın istedim. Annesine, "Delirmiş bu Fazilet, el kadar çocuk yüz on kilo kadının altından alacak temizleyecek, iğnesini yaptıracak. Cam sildirmiş ayol! Bir de utanmadan anlatıyor kız cin gibi diye vicdansız. Kocası da içerde beygir gibi yatıp paranı pulunu yiyor. Fazilet annesinin paralarını damızlık boğaya yedireceğine sana adam gibi bir hastabakıcı tutsun. Tutamaz tabii, kocası kadına sarkar falan, küçücük kız garanti onun için. Bunun annesinin de Allah belasını versin inşallah." Amiiin, diyorum içimden.

Maral'a bırakılan bol salçalı makarnayı sahanda ısıttım, yan odada yedirmeye uğraşıyorum. Kız yemek istemiyor ama benim nasıl canım çekiyor... Tembihliyim, Maral'ın yemeği o, yemeyecekmişim. Yemedim. Ümran Teyze'ye lazımlık götürürken yüzüme bakıyor büyük kızı. Kadın öfkesinden kıpkırmızı olmuş. Çok mutluyum. Beni savundu, annesinin lazımlığını da bana acıdığı için kendisi tuttu. Makarna sahanını kaptığı gibi halının ortasına

atıverdi: "Ay bir de üstüne çocuk baktırıyor, ayol sekiz yaşında çocuğa tüp yaktıracak kadar beyinsizsen..." Maral'a, "Babanın yanına git çabuk!" diye bağrındı. Kız ağlayarak babasının yattığı odaya gitti. "Bana bak kızım, adın Melek'ti di mi? Bir daha eline süpürge almayacaksın. Eve bak! Bok götürüyordu geçen geldiğimde, eli yüzü açılmış ortalığın, sen neden cam siliyorsun a çocuğum? Alacağım annemi ama Fazilet annemin parası olmasa öğretmen maaşıyla içerdeki domuzu elinde tutamayacağını bildiğinden bırakmıyor. Bakma sen, annem de sevmez damadını ya kızının yuvası bozulmasın diye kendi de sürünüyor." Koskoca öğretmen benimle dertleşiyor, elimi de tuttu ağlıyor, kaç dakikadır el eleyiz. "Makarnaları da sakın toplama. Fazilet gelince ablan attı yere dersin. Şuncacık çocuğa yol yordam öğretip eğiteceğin yerde, cam sildirip bok temizletiyorsun. Sorarsan en büyük solcu kim? Fazilet! Allah senin solculuğunun da öğretmenliğinin de bin türlü belasını versin."

Odaya Maral'la beraber dev gibi bir adam girdi, adamı ilk defa görüyorum. "Kim ağlattı prensesimi?" diyor. Kadın çantasını kaptığı gibi çıktı evden. Dev, odasına geri gitti. Maral öyle bakıyor aval aval. Ümran Teyze, "Melek, evladım" diye sesliyor. "Efendim Ümran Teyze?" "Kızım, Fazilet'e söyleme ablasının dediklerini olmaz mı? O da biliyor neyin ne olduğunu zaten, çaresiz işte! Bundan başka talibi çıkmadı, e çok da güzel değil, üzüldükçe yiyor, yedikçe şişmanlıyor. Adam bunun ağzından girdi burnundan çıktı. Hoş Fazilet, öyle olmasaydı da alırdı bunu. Ne yapsın evladım, bütün arkadaşları evlendi çoluk çocuk sahibi oldu, o da gönüllü kandı bu fellahın yalanlarına. Bu damat olacak, evlenmeden önce anacım der elimi bırakır ayağımı öperdi. İşadamıymış. Sana kaldı! Ben anladım bu çamyarmasının işadamı falan olmadığını da ne yapayım? Kızların babalarından, benim babamdan vardı bir şeyler; sata sava bugüne kadar geldik işte. Fazilet, çalışıyor buna bakıyor

ama adamın kebabı, tatlısı, viskisi, kokusu derken yetmiyor. Benim paralar da olmasa adam zaten gidiciydi. Elinden kaçmasın diye canını tehlikeye atıp milletin annane olduğu yaşta Maral'ı doğurdu. Sonra bayağı üsteledi Fazilet, bak kızımız var artık, onun geleceğini düşünmemiz lazım falan diye. Adam biliyor ince yerini kızın: İşim gücüm malım mülküm hep Antakya'da, senin için hepsini bıraktım. Prens soyuymuş soyu batası... Burada üç kuruş için çalışacak adam değilim, alır kızımı giderim krallar gibi de yaşarız diye tehdit ediyor Fazilet'i." Lazımlığını getirdim. İşedi, sıçtı. İlaçlarını da içirdim uyudu.

Maral demin yemeye nazlandığı halıdaki makarnaya bakıp, "Acıktım" dedi. Dolabı açıp baktım. Bin çeşit süslü şişede içki var. Tencerelerin dibinde yalaşık, ne olduğu belli olmayan yemek artıkları... Makarna sahanını telleyip yıkadım, sahanda yumurta yaptım buna, ben de çok açım! Anneciğim bana kimsenin evinde yemek yemememi tembih etmiş. Kimsenin bokuna elini sürme de diyebilseydi keşke... Ellerimden tiksindim birden. Maral'a ekmeği koparmadan tekrar yıkadım elimi. Kız prenses ya, kendi yemeğini yiyemiyor. Ağzını açıp bekliyor öyle, biraz ekmek veriyorum yutunca yine ağzını açıyor yumurta veriyorum, suyu işaret ediyor kafasıyla, benimle de konuşmamaya dikkat ediyor, sanırım kıza tembih etmişler, sen prensessin Melek halk diye, bu salak da inanmış. Kızım ben olmasam acından gebericen haberin yok. Prensesin karnı doyunca prens babasının koynuna gitti. Adam hiç acıkmıyor galiba. Çişi de mi gelmiyor? Odadan çıktığını görmedim prensesini kimin üzdüğünü sorması dışında. Yerdeki makarnaları topladım, halıyı makarnanın yağından daha yalaklı pis kokulu elbeziyle temizledim.

Fazilet Öğretmenim geldi. Kapıyı anahtarıyla açtı içeri girdi. Seviyorum da ayrıca Fazilet Öğretmenimi. Sorun ona kendimi sevdirememede. Koca sene çırpındım, defterlerimin kıvrılan yerlerini de ütülüyorum aferin desin diye, nafile. E beni sevmi-

yorsun, parmak kaldırıyorum görmüyorsun, bayramlarda, "Ben de şiir okumak istiyorum, hem ezberledim öğretmenim" diyorum, seçmiyorsun; annenin bokunu temizlemek için beni seçtin. "Maraal prensesim" diye bağırıyor pürneşe. Prenses uyuyor öğretmenim. Ama Külkedisi karşınızda.

Eve geldim, açım. Annemin günü var, kadınlar daha dağılmamış. Börekler açmış, kek yapmış, patates salatası, mercimek köftesi. Ben o gün anladım: Annem masallardaki cadı kadarcık bile annem değil. Ay bir de şirinlik yapıyor elin çocuklarına. Biraz daha yesene evladımlar, çay sevmiyorsa çocuk, süt vereymiş... Ben o pis halıya dökülen makarnadan yedim. Haberi yok. "Kekten sarayım da kıza götür" diyor.

Okula sağlıkçılar gelmiş. Aşı olduk kuyruğa girip. Ağlayan, bayılan... Annelerin haberi olmuş, belki de öğretmen sabah çocuklarını getiren velilere söylemiştir. Annem benimle hiç okula gelmediğinden bilmiyor tabii. Bilse gelirdi diye ummuyorum bile, çocuklar ağlıyor, ben çocuk sayılmadığım için gıkımı çıkarmadan kolumu sıyırıp uzatıyorum. Anneler, "Hiç acımayacak" diyor çocuklarına... Yaşasın! Aşı olan sınıflara okul tatil! Eve geldim. Annem, "Ne oldu?" dedi. "Aşı olduk anne iki saat yemek yemeyeceğiz." Elime hikâye kitabımı aldım. Uyuyakalmışım. Annem sesliyor mutfaktan, acıkmışım, yemek yememe saatim doldu da yemek ye diye uyandırdı diye neşeyle mutfağa sıçrıyorum. Yaşasın, tarhana yapmış. Tabağa doldururken, "Hadi kızım ye de geç kalma" diyor, "Anne, nereye?" Öğretmenin evi aklıma bile gelmiyor, aşı oldum kolum ağrıyor. Aşı olana okul tatil; öğretmenimin evi için aşı tatili yok. Nedense bayağı dikleniyorum anneme. Bugün çocuk olmak istiyorum. Annem, "Acıyor mu?" desin, beni nazlandırsın. Ümran Teyze çok ağır, kıçını kaldıramıyor. Kaldırırken kolum ağrıyor. Yaşlıların boku çok kötü kokuyor. Tuvalete koşup kusuyorum. Annem, "Aşıdandır geçer" di-

yor. Hayır anneciğim; yaptığın tarhana bok kokuyor. Hayatımın ilk direnişini yapıp akşama kadar yataktan çıkmıyorum.

Babam geldi, ateşim var galiba. Yanına koştum hemen, akşam yemeğindeki eti tabağından çıkarıp bana yediriyor, beni çok seviyor; anneme, yollama kızı dese... Demez. Çünkü annemi benden çok seviyor. Annem ben uyurken öğretmenimin evine gidip kız aşı oldu, hasta demiştir inşallah. Sormak istemiyorum ama çok da üzülüyorum. Şimdi Ümran Teyze üstüne sıçmıştır. Belki öğretmenimin yeni okulunda da aşı günüdür, erken gelip Ümran Teyze'nin lazımlığını altına tutmuştur. Maral açlıktan ölmüş müdür? Ölmemiştir. Uyuyan dev doyurmuştur prensesini ama Ümran Teyze damadına kıçını açmaz ki. Ağzımdaki et boka dönüşüyor çiğneyemiyorum, yine kustum, tuvalete yetişemedim evin ortasına çıkardım. Annemin midesi bulanıyor, "Ay temizleyemem" deyip böğürüyor. Elime bulaşan bok kokusu çıkmıyor. Kustum alt tarafı... Ben her gün temizliyorum. Oh olsun, bugün de sen temizle... Babam siliyor halıyı. Vicdan azabından karafatmalar girdi rüyama. Üzgünüm Ümran Teyze. Ertesi sabah altıma işemişim, ateşim var, midem bulanıyor. Ben altıma işemem ki kaç senedir. Allah cezamı verdi: Ümran Teyze gibi oldum. Annem bana kızmadı. Banyoda üstümü değiştirdi, döşeğimi söylenmeden kaldırıp bahçedeki sedirin üstüne koydu kurusun diye. Önlüğümü giyinmeye çalışıyorum, annem bırakmadı, "Ateşin çıkmış uyu" dedi. İyileşmem lazım, Ümran Teyze üstüne sıçmıştır. Uyumuşum. Yaşasın çiçek çocuk aşısı... Annem beni seviyor. Fazilet Öğretmenimin sesi geliyor içerden. Annem yatağa işediğimi söylememiştir inşallah, aman onun annesi koca kadınken altına yapıyor, ben sekiz yaşındayım hem de aşılı. Çıkmadım yanlarına yine de annem ya söylediyse diye.

Akşam babam bana muz getirdi. Demek bayağı kötüyüm. Zaten sadece bana ve anneme muz almış. Ablamla abime vermedi. "Doktora mı götürsek yarın?" dedi anneme. Bir de

kumbara getirmiş uğurböceği şeklinde, kırmızı. Banka logolu ama yine de çok sevdim, plastik çünkü. Dolunca bıçakla kesip açabilirim. Yavrukurt markalı defteri var ön sırada oturan Handan'ın. Sayfaları parlak, çizgileri koyu lacivert. Kumbaram dolunca kesip içindeki parayla o defterlerden alırım. Okul alışverişine gittiğimizde "Alalım n'olur" diye yalvardım o kadar, "Çok pahalı, onu alana kadar beş defter alırız" deyip almadı annem. Demir kumbaralar anahtarlı, dolunca annem bize vermiyor paralarımızı.

Geçen yaz abimle kumbaralarımızı ağzına kadar doldurmuştuk, "Ne istersek alabiliriz değil mi?" dedim abime. "Bakalım" dedi. Tabii abim benden önce doğduğu için annemi daha iyi tanıyor. Akşam babama açtırdık. Sadece demir para değil, kâğıt para bile var. Büyük amcam var, o da bankada çalışıyor, veznedar hem de. Beni çok sever amcam. Kaşları yukarı yukarı kalkık, Ayhan Işık'tan bile yakışıklı, herkes ondan çekinir. Sert sert konuşuyor böyle, gülerken filmlerdeki adamlar gibi dudağı yana yana kayar. Bana, yeni çıkan bütün paraları ilk amcam getirir. Babam da bankada ama annem, "Çocuklara para verme arsız olurlar" diyor. Arsız olmadık, kendi paramızı çalıp hırsız olduk anneciğim. Masanın etrafında ailecek sayıyoruz paralarımızı. Mutluluk parayla be! Gözlerimiz pırıl pırıl. Çok paramız var çok. Annem masaya beyaz plastikten büyük bir kâse getirdi. Masadaki paraları avuçlayıp içine doldurdu, bir iki üç avuç... Yaa paralarımız karıştı, olsun abiminkinde daha çok kâğıt para vardı zaten. Abim sakız, su falan satar bazen sahilde. Annem babama, "Buzdolabın taksitini öderiz Selman" deyip kâseyi yok ediverdi... Abim çok ağladı, "Su sattım, sakız sattım bana ne!" diye. Annem, "Oğlum buz bedava mı? Dolap olmasa nasıl satacaktın?" dedikçe abim daha çok ağladı. Abime çok üzüldüm.

Abimle kızgınlığımız geçeceği yerde artıyor. "Melek, kâsenin yerini buldum" dedi. Annem karyolasının altına koymuş, dolabı-

na değil: Dolabı hep kilitlidir annemin. "İçinden azar azar alsak fark edemez." "Ama abi hırsızlık..." "Ne hırsızlığı kızım zaten bizim paramız." Haklı. Biz her fırsatta birer ikişer kendi paramızı alıyoruz. Sınıf arkadaşlarıma da tost, macun, su muhallebisi, leblebi tozu ısmarlıyorum. Kıçımdan ayrılmıyor kızlar. Hem suçlu hem mutluyum. Abim olacak saf, teyzemlerin misafirliğe geldiği bir gün kâseden parayı almış. Gizli iş çeviriyor ya salak, parayı avucuna alacağına ayak parmaklarının arasına sıkıştırmış ayağını sürüye sürüye salonda ilerlemeye çalışıyor. Teyzem, "Oğlum ayağına ne oldu?" deyince bunun suratı dünyanın bütün morkırmızı tonlarına kesti. Annem bir hışım kalkıp abimin ayağını kaldırdı. İki adet bozukluk yuvarlandı yere. Ben hayatımda ilk kez görüyorum sanki bozuk parayı, ağzım açık kalakaldım. Annem ağzından köpükler saça saça bir şeyler söylüyor, ne diyor anlamıyorum. Teyzem neler olduğunu çözememiş aval aval bakıyor. Abim: "Melek de çaldı!" dedi.

Teyzemler gidince annem ikimizi banyoya sürükleyip kapıyı da üstümüze kilitledi. Abim beni ele vermiş olmanın da suçluluk duygusuyla, çok fazla ağlıyor. Annem elinde oklava geri gelip bize saldırdı. Kendinden geçmiş vuruyor neremize denk gelirse. Ablam yalvarıyor banyonun kapısında, "Anne vurma, vurma anne!" diye. Acımıyor, haklı olduğuma inandığımdan mı? Vurulan yerlerin uyuştuğundan mı? Bilmem. Acımıyor. Teyzeme de rezil olmuşmuş... Anne sen bize rezil oldun. Abime kızmadım hiç, garibim iki kişi olursak suç ikiye bölünür diye düşündü galiba... Üç kişiyiz abi, annem de var.

Gülperi'yle iyi arkadaş olduk, saçlarıyla oynuyorum, tatlı tatlı kızıyor. Evlerine çağırıyor gidemiyorum. Ona da sen bize gel diyemiyorum. Annem, "Arkadaş kötüdür, insanın başına ne gelirse arkadaştan gelir" diyor. Sanki kendi gün yapınca arkadaşları bizim eve gelmiyor...

Bir gün Maral'la camdan bakarken aşağıda Gülperi'yi gördüm. "Gülperiii, Gülperii" diye bağırdım boş bulunup. "Aaa taşındınız mı?" dedi. Ben cevap veremeden yukarı çıktı. Bok vardı bağıracak! Gülperi ayakkabılarını çıkarıp içeri giriverdi. N'apıcam şimdi? Maral'ın da çok güzel dümdüz siyah saçları var, Gülperi tarıyor örüyor: "Kardeşinin saçları da çok güzel, ördüm de... Artık onun saçlarını çekersin" diye takılıyor. "Evinizi gezdirsene" diyor. Tamam da Gülperi, dev arka odada uyuyor, Ümran Teyze yan odada. Bu ev benim evim değil bir de... Diyemedim. "İçerde abim uyuyor, yan odada Ümran Teyzem hasta yatıyor" dedim, ne kaldı geriye? Mutfak, tuvalet, banyo. Gezdirdim, her yer çok pis: "Bulaşıkları yıkayalım da annen gelince sevinsin" deyip, ayağının altına tabureyi çekti. Maral'a önlük bağladık, sandalyeye diz çöktürdük, ocağı siliyor prensesimiz. Biz üç mutlu çocuk köpük köpük bulaşık sularıyla eğleniyoruz. Deterjanlı suya mandal batırıp deliğinden üfleyerek balonlar yaptık. Çekmeceleri düzelttik. Mutfağın kapısına gidip gelip bakıyoruz, "Çok güzel oldu be, elimize sağlık" deyip kikirdeşiyoruz. Bu Gülperi'nin içine büyük insan kaçmış, "E vallahi bir çay iyi gider" deyip vimle ovduğumuz çaydanlığı kırk yıllık anne gibi ocağa koydu, "Bardak" diyor çay bardaklarını veriyorum, "kaşık" diyor Maral kaşıkları uzatıyor. Tamam demlendi, e çay sade içilir miymiş? Evde ikramlık bir şey var mı diye bakınıyorum. Bisküvi, galeta, kurabiye hiçbir şey yok. Bizim evde dolabın üst gözünde mutlaka bulunur böyle şeyler. Bizim yememiz yasak tabii... Annem, "Aniden misafir gelirse elimin altında bulunsun, rezil olmayalım" der. Baktım buzdolabında zeytin, peynir, reçel var. Misafirimiz var, ikram etmemek olmaz.

Bir güzel beş çayı yaptık, kalanları da tabağa dağıtarak dolaba geri koydum ki Fazilet Öğretmenim anlamasın yediğimizi. Anlamış. Sabahına ben okuldayken bizim eve gidip bayağı söylenmiş. "Evde değerli şeyler var, çalınır malınır..." diye de ilave

etmiş. Hee devin hazinesi saklı sandığında zaten... Eve geldim annem durmadan söyleniyor. El âlemin evine arkadaşlarımı doldurmuşum da, dolapta ne var ne yok yemişiz de... "Kim olduğunu bilmediğim çocuklar... Maral'ın terbiyesini bozar" demiş bir de Fazilet Öğretmenim. Ne olmuş dört zeytin bir parça sararmış peynirinizden yediysek, hem kızın da yedi! O kadar mutfağını temizledik. Gülperi'ye söyleyemediğim için zaten çok sıkılıyorum. Gülpericiğim senin bizim ev diye geldiğin yer benim evim değil. Ben orda Ümran Teyze'nin bokunu temizliyorum ama kukusuna hiç bakmadım. "Bakma evladım" diyor, üzülmesin diye kukusunu silerken kafamı çeviriyorum. Arka odada uyuyan dev abim değil. Hem o bana pipisini gösterdi iki kere. "Bak!" diyor zorla. Bakmak istemiyorum: "Bir kere dokun ne istersen alırım" diyor. Çok korktum, dokunmadım. Birden beni kaptığı gibi kucağına oturttu. Korkunç korkunç hırlıyor. Maral! Ümran Teyze! Duymuyorlar ya da ben bağıramıyorum. Sesim kayboldu...

Fazilet Öğretmenim Prenses Maral'ı bana bırakmadı o günden sonra. Prenses olmayınca devden daha çok korkuyorum. Ümran Teyze'nin iğnecisiyle arkadaş olduk. Çok zevkli iğneci olmak. Demir kutusunda iki dakika kaynatıyor cam şırıngayı, ucuna iğnesini takıyor, ilacın olduğu cam ampulü yarıya bölünmüş jilete benzeyen bir şeyle şöyle ileri geri sürtüp başparmağıyla itiyor, kırılınca pıt diye bir ses çıkıyor ilaç şişesinden. Şırıngaya çekiyor içindeki sıvıyı, hafifçe ittirip köpüren kısmını fışkırtıyor. "Ne güzel işin var" diyorum, "büyüyüp iğneci olucam." "Aman be yavrum özendiğin şeye bak, elin kıçını seyretmenin nesi zevkli?" Doğru söylüyor. Hemencecik vazgeçiyorum, öğretmen mi olsam, Fazilet Öğretmen geldi aklıma, yok ya en iyisi Handan'ın annesi gibi avukat olayım. Çocuğum olursa da Yavrukurt defteri alırım. Benim gibi içinde kalmaz hem de... Zevkli değil el âlemin kıçını seyretmek. Sekiz yaşında bir kızla kırk yaşlarında bir kadın, bayağı bayağı dert ortağı olduk. Kadın içerde bir adam oldu-

ğunu anlattığımda çok şaşırdı. "Sakın odasına girme" diye söylenip duruyor, "Koskoca öğretmen başka adam bulamamış. Yat yat adamın kıçında yaralar açılır ayol. Ona da iğneye gelirim bu gidişle" diyor. "Hasta mı acep?" "Yok" diyorum, "değil." "Yakışıklı mı bari?" "Dev gibi" "E niye çalışmıyormuş ki?" "Prensmiş." İğneci kadın, basıyor kahkahayı, "Ay şeyimin prensi!" deyip. Ben ona genelde bu evle ilgili şeyler anlatıyorum. Daha doğrusu o soruyor ben anlatmak istediğim kısımlarını anlatıyorum. Daha o yaşta neleri anlatmamam lazım öğrenmişim.

Handan benim bir önümde, Atilla'yla aynı sırada oturuyor. Diğer çocuklardan farklı. Kimseyle çok samimi değil, herkesle de normal arkadaş. Önlüğü tam boyuna göre, çantası ve beslenme sepeti bizimkilere benzemiyor. Beyaz, plastik ama plastik gibi değil. Annesi avukat, her gün Handan'ı almaya geliyor. Aklım fikrim Handan'ın Yavrukurt defterlerinde. Bir teneffüs, Handan daha birkaç sayfa yazılmış defterini ortasına kalem koyup açık olarak sıranın üzerinde bırakmış. Dayanamıyorum, bakıcam elime alıp. Yazısı da güzel be... Tabii kimin böyle güzel defteri olsa yazısı güzel olur. Bu Yavrukurt markalı defter kaplanmadan kullanılıyor, kendiliğinden deri gibi bir kılıfı var. Sanki kitap cildinin içine defter takmışlar. Eve gelir gelmez Türkçe defterimin kabını ayırıp Yavrukurt defterime yapıştırıyorum. Yazılı 5-6 sayfa var, koparsam... Karşılığı da kopacak. Yazık. Defterin yazılmamış bir sayfasını da ilave ederek takvim yaprağıyla kaplı bir Yavrukurt defter sahibi oluyorum. Artık ben de onlardan biriyim... Eskisinden daha mutsuzum. Yarın geri koysam... Gerçi Türkçe dersi yaptım iki sayfasına, olsun koparırım, ya anlarsa... Anlamaz, nerden anlayacak? Annem aylığımı bana verse Handan'a üç tane Yavrukurt defteri alırdım. Defterini yanlışlıkla almışım, fark etmeden yazdığım için geri vermeye de utandım derim. Ders yapamıyorum, çok kötüyüm, ölmek istiyorum, çok küçüğüm nasıl ölünür bilmiyorum. Handan başka bir okula gitse, gitmez. Han-

dan hafiye gibi. Öğretmene sordurttu ertesi gün, "Handan'ın defterini gören var mı?" diye. Handan herkesin defterine tek tek bakıyor. Benimkine de. Defterin satır çizgileri diğer defterler gibi değil. Anladı mı ki? Anlamış... Ertesi gün annesi, öğretmen sınıfa girmeden yanıma geldi. Omuzuma dokundu. Bana vuracak sanıp irkildim. "Adın Melek'ti değil mi yavrum? Handan'la defterleriniz karışmış" deyip bana yepyeni bir Yavrukurt defteri uzattı. Hiçbir şey demeden Handan'ın defterini uzattım. Ben konuşamıyorum, annesi: "Yaptığı ödevler varmış içinde, yoksa ne olacak altı üstü bir defter işte." Değil, altı üstü bir defter değil işte. Ders mers, okul, her şey bitti bana. O sınıfa bir daha nasıl gireceğim! Handan herkese anlatacak. Annesi deseydi keşke, kızım boş ver yazık diye. Yeni defteri eve gelir gelmez sobada yaktım. Handan'ın annesi ne iyi anne be... Gülperi de öğrenecek. Artık okula gitmek istemiyorum. Erkenden yatağa girdim, ağladım ağladım... Ölmeyi öğrenmem lazım.

Sabah, karnım ağrıyor bahanesiyle okula gitmedim. Kapıcımız Suna Teyze'nin kızı Seher var, apartmandaki en iyi arkadaşım. "Sigara içelim mi?" dedim ona. O yaşta biliyorum efkâr nasıl dağıtılır. "Otobüs durağında var" dedim. "Paramız yok ki" diyor. Durağa gittik, yerler izmarit kaynıyor, en uzun olanlarını topladık, Seherlere döndük. Kibrit elimizde, ilk sigaralarımızı, yani izmaritlerimizi içiyoruz. Midemiz bulanıyor. Üç numaralı kapıcı çağırma butonu düştü. Kapıcı çağırma zili var Seherlerde. Hangi daireden butona basılırsa Seherlerin duvarındaki levhaya o dairenin numarası çıkıyor. Gitmiyoruz tabii 3 numaralı Seniye Teyze'ye... Apartmanda en sevdiğimiz kadın aslında... O bize bir ekmek aldırsa bile çikolata, şeker, tatlı hatta harçlık vermeden yollamaz. Kaç kere hamile kalmış ama... Suna Teyze, "Götü göççük ya döl tutunmuyor" diyor hep. Seniye Teyze beslediği civcivleri bahane ederek mahalledeki çocukların annesi oluyordu.

Bir bayram, annanem bana altın rengi tam ortasında bembeyaz bir inci parlayan güzel bir yüzük almış. Parmağıma tam geldi. "Çok kıymetli bir yüzük bu, sakın kaybetme" diye tembihledi. Çok beğendim. Apartmanın bahçesine çıkıp güneşe tutuyorum parmağımı, her oynatışımda yüzüğün incisi mora pembeye yakın renklerde parlıyor. Seyretmelere doyamıyorum. Düğün salonunda mor ışıklar yanınca gelinlik de dişlerimiz de fosforlu gibi parlıyor ya hani. İncim de aynı öyle ışıldıyor. Çok mutluyum. Annanemi seviyorum, yüzüğümü seviyorum. Bahçeye Seniye Teyze çıktı, onu da seviyorum, "Civcivim Bicirik büyüdü de tavuğa döndü" diyor. Koşuyorum kömürlüğün kapısına, asma kilidi açıyor Seniye Teyze, bir ikisi hariç bahçeye çıktı civcivler, dünyayı biz yarattık edasıyla kurum kurum kurulup, kafalarını bir o yana bir bu yana çevirerek ağır adımlarla dolaşıyorlar. İçerden çıkmayan civcivlerin önlerine, "Geh bili bili!" diyerek yem atıyoruz. Civcivlerden azıcık büyüyüp irileşenlerden biri, elime doğru atlayıp parmağımdaki yüzüğü gagalıyor. Elime bakıyorum yüzüğün incisi... Yok! Ağlayacağım. Seniye Teyze üzülmesin diye işaretparmaklarımı gözüme bastırıyorum ki gözümden yaş gelmesin. Seniye Teyze'ye bir şey demedim. Çok mutsuzum çok... Hemen Seherlere koşuyorum. Ona ağlıyorum. Suna Teyze, "Pazardan almıştır üç kuruşa, alırım Cuma'dan sana aynısını" diyor. "Gerçek inciydi ama" diyorum. "Hee daha derdi kalmamış sizinkilerin, hakiki inci almışlar! Alırım dedim ya pazardan, heç ağlama gözünün yaşına yazuk guzum." Susamıyorum. Seher, "Daha güzelini yaparız, ağlama" deyip divanın altından hasır bir sepet çıkarıyor. Annesinin oya yaptığı boncukların en parlak en beyaz olanlarını yüzüğün kaşına koyup deniyor. "Bak ne güzel" diyor. "Değil işte!" diye mızıklanıyorum. Kimse anlamıyor. O incili yüzük bana alınmıştı. Benim parmağıma takılsın diye. Annanem kim bilir kaç yüzüğü acaba beğenir miyim diye elinden bırakıp hah bunun incisi çok güzel deyip seçmiştir... Sadece be-

nim için. "Tavuğu kesse Seniye Teyzeler?" diyorum, "karnından çıkar." Suna Teyze, "Çok küçük, mundar olur" diyor. Sonra da, "Kız Meleğim üzülme, sıçar o nasılsa" diyor. Kümesi eşeliyoruz birkaç gün, yok incim... Biz Seherle tavuk bokundan ümidimizi kestik. Yumurtlarlarsa yüzüğümün incisinin yumurtadan çıkacağına inanıyoruz. Suna Teyze de, "He canım he, çıkar!" deyip bacağındaki kılları şekerle yaptığı ağdayla cart curt yolup duruyor. Kıllı karı! Annemin bacakları kaymak gibi bir kere, yine de ağdayı bacağına yapıştırmadan bize verdiği parça çok lezzetliydi be. Annem Suna Teyze'den nefret ediyor. Babam bana, "Analığın o senin" diye takılıyor hep.

Suna Teyze, "Langa'ya merdivene gidiyom hadi" diyor, lunaparka götürülen çocuk sevinciyle takılıyorum arkasına, bir bez kapıp merdiven tırabzanlarını siliyorum. Herkesi tanır Suna Teyzem, her eve girer çıkar, ben de onunla tabii. Çok eğleniyoruz... Bazen de beni gösterip, "Bunun anası domuz" diyor gittiğimiz evlerde. Hem kızıyorum hem de beni anlayan biri var diye seviniyorum. "Geçende bunun anasından ecük yağ istettiydim Hacer'le, bakkal mı bura deyip kaşığın ucuyla yollamış." Utanıyorum anlattıklarından ama sesimi çıkaramıyorum. "Kocasını da benden kıskanıyo. Kocam hapiste ya, Selman'a atlıycam sanıyo, adam da bir iyi bir efendi, dünya ahret gardaşım olsun. Arada takılıyor bana, seni alıcam nasılsa kızın analığısın, deyip. Kadın, Selman Abi'nin geleceği saatte gözünü delikten ayırmıyor. Şanslı kadın bacım, adam kurulmuş saat gibi, bir dakka gecikmiyo. Kadın da kocasını bekliyom sanıyo kapıda, adı üstünde kapıcıyık işte kapıyı bekliyok. Sürüyor Vita'yı ekmeğe, üstüne de toz şeker, al Melek sana yemek. Bizde de yemez yavrum, ye kızım, cık! Çorba iç, cık! Geçende kaynım doldurmuş kesekâğıtlarına pastırmaydı, sucuktu, helvaydı... Bu Melek de bizde, sıfrayı kurduk, Seher yalvarıyor ye diye, cık tokum diyor. Dedim bak sa-

bahtan beri buradasın üstüne ikinci öğünü yiyoz. Ya ye ya da dövecem artık seni, siz Seher'le gardaş sayılırsınız. En son kalktı bu, annem sakın kimsenin evinde bir şey yeme dedi deyip boncuk boncuk gözyaşıylan getti. Ben de sanıyom kapıcı yerindeyiz diye tenezzül etmiyor. Ne yedirir bu Fidan Abla ne de yedirtir. Televizyon aldı apartmanda ikinciye, 11 numaranın karısıyla yarışıyor göya, onla sen bir misin? Kocası taksici 11 numaranın. Seninki ne? Memur. Kızlar tutturdu akşam Meleklere gidelim hem televizyon da var deyin. Bilirim bunun anası bizi istemez de kızlara laf anlatamıyom. Çaldık kapıyı, açtı ne lazım deyip, Fidan Abla kızlar dedi televizyon almışsınız hayırlı olsuna geldik... Bir suratlan aldı bizi içeri. Selman Abi; Fidan çay ver, çocuklara meyve çıkar dedikçe yüzümüze bakmadan kafamıza çalar gibi uzatıyo bize tepsiyi. Şuncaazın gözü hep üzerimizde, güceniyok mu diye bakıyo" diye anlatıp annemi kötülüyor... Bir yandan da başımı okşayıp, "Sen de benim bi kızımsın he mi, sakın gücenme, anana da deme, sana vurur sonra" diyor. Suna Teyze'yi çok seviyorum ama annem olsun istemiyorum. Kader öldü ya geçen sene, gözlerimi Kader'e benzetip iyice üstüme düşer oldu. Şeker alıyor bakkaldan "Ye Kaderimin ruhuçün" diye, gazoz alıyor, "İç Kaderimin ruhuçün..." Kimsenin ruhu olmak istemiyorum. "Kader açlıktan öldü" diyor herkes. Minnacık bebek. Seher, ben, Hacer büyütüyorduk. Ömer Amca iftiraya uğrayıp hapse girdikten iki üç ay sonra doğdu Kader. Kocası müebbet yiyince Suna Teyze evlere temizliğe de gitmeye başladı. Biz bakıyorduk bebeğe iyi kötü. Bir sabah apartmanda çığlık kıyamet... "Kaderim öldü, he mi de acından! Ellemeyin imansızlar!" diye saçını başını yoldu Suna Teyze...

Sonra umursamadı kimseleri... Akrabaları çoğaldı Suna Teyze'nin, giyim de yiyim de bollaştı. Aslında evleri tam ev bile sayılmaz. Eskiden apartmanın sığınağıymış, içinde tuvalet bile yok. Bu bir göz odaya, eli kolu envai çeşit yiyecekle gelenler yü-

zünden annem Suna Teyzelere gitmemi yasakladı: "Ne giren belli ne çıkan, Selman sen yüz veriyorsun da gidiyor Melek" diye söyleniyor habire. Anneme göre hastane inşaatı bile Suna Teyze yüzünden yavaşlamış durumda. "Bu Cerrahpaşa Hastanesi'ni genişletmek için Suna'nın akrabalarından başka amele bulamamışlar mı? Ayol bunun kaç kaynı var? Gelenler ya dayı ya amca ya kardeş. Bugüne kadar neredelerdi de kocan hapse girince hepsi eve yerleşti? Neymiş hastane inşaatında çalışıyorlarmış da yakın diye bunda kalıyorlarmış. Bir bakıyorsun Melek'i de almışlar yanlarına inşaattaki sahte akrabalarıyla ailecek sahile pikniğe gidiyorlar. Apartmanda iş yok, Türkân Sultan aşağı Türkân Sultan yukarı. Bir de benzese bari. Türkân Şoray kim, sen kimsin! Bu Suna da kendini bir şey sanıp... Geçende kulağımla duydum. 4 numaradaki polis, merdivenin başından, Suna Hanım bir şey lazım mı alıp geleyim diyor. Karısı duysa... Biz bilmiyoruz sanki adamın ne pezevenk olduğunu! Yarım kilo pirince tav olursan merdiveninden adam eksik olmaz tabii... Ev bedava, elektrik parası yok, su parası yok. Gözü aç bunun gözü..." Babam, "Fidan günah, kolay mı kapıcılık? İki yıl dayanamadın kapıcı dairesine. Çoluk çocuk sefillikte, yazık" diyorsa da annem kararlı bizi kapıcı dairesinden uzak tutmaya. En azından bende başarılı olamadı. Annem kendi kurtulduğu hayatın benzerini görmeye bile dayanamıyor. Suna Teyze sık sık, "Ananı mı daha çok seviyon beni mi?" der bana. "Önce annemi sonra da seni. O beni doğurmuş ya ondan..." diyorum.

Bir sabah kahvaltımı ettim, bahçeye oynamaya çıksam, çok yağmur yağıyor. Aşağı sesleniyorum, "Seheer..." "Gel" diyor. Evlerine indim, Suna Teyze'de bir telaş bir hazırlık... Apartmandakilerin okuyup kapıya bıraktığı eski gazeteleri istiflemiş, çizgili telis torbalara dolduruyor, "Üşürler guzular bu soğukta" diye diye. "Sen eve git anan kızar" diyor bana da. Hacer, "Er-

ler geçecekmiş Kennedy Caddesi'nden, biz onları seyredicez" diyor. "Kennedy Caddesi neresi ki Vatan Caddesi'ne mi yani?" diyorum. Bu Hacer, "Kızım salak mısın sen, sahil yolunun adı Kennedy ya!" diye şişiniyor. "Biz oraya sahil yolu diyoruz bir kere!" diye dikleniyorum. "Amaan, sen de bir şey bilmiyorsun" deyip omuz silkiyor nalet. Seher'e kalın hırkasını giydirdi Suna Teyze. "Bayram mı ki?" diyorum, "niye geçiyor askerler caddeden?" Suna Teyze: "Bizim polisin hanımı dedi, ihtilal içünmuş." "Ben de seyretmek istiyorum" dedim. Suna Teyze olmazlıyor, daha da sesimi çıkaramadım. Gözümden yaşlar akmaya başladı. Suna Teyze, Seher'in hırkalarından birini bana giydirdi, "Bak, anan duymayacak sakın ha!" dedi. Sevinçten Seher'le birbirimize sarıldık. Kapının önüne çıktık, yağmur iyice hızlanmış. Suna Teyze bizi apartmana geri soktu. İnşallah annem kapıyı açmaz. Açarsa beni hayatta bırakmaz. "Annem de sever tören seyretmeyi" diyorum Seher'e. "Annem, söyleme dedi" diyor. "Tamam, ama annem kapıyı açarsa oynuyor gibi yaparız tamam mı?" diyorum. Suna Teyze elinde naylon torbalarla yanımıza geri geldi. Onları kafamıza geçirip sahil yoluna gittik. Bayağı kalabalık. Elinde Türk bayrağı var bazılarının. Öyle kâğıttan da değil bezden hem. Ayakkabılarım su aldı, çok da üşüyorum ama sesimi çıkarmadım. Epeyce bekledikten sonra askerler göründü. Yağmur, rüzgâr iyice arttı; helikopterler uçuyor, biz el sallıyoruz. Suna Teyze, aniden caddeye atılıp bir askerin eline zorla gazete tutturdu. Bir şeyler diyor, biz duymuyoruz. Seher'e, "Niye gazete veriyor ki? Zaten yağmur yağıyor, ıslanır gazeteler" diyorum. Hacer bilmiş bilmiş, "Kızım asker ya onlar, evlerine gidemiyorlar, akşamları okusunlar canları sıkılmasın diye veriyor annem gazeteleri" deyip bizim salak olduğumuzu söylüyor. Küs işareti yaptım. "Sorarız anneme" deyip küs işareti yaptığım parmağıma dokunup küsüyor benimle... Suna Teyze yanımıza geliyor. Yağmurdan mı yüzü ıslanmış? Suna Teyze ağlıyor, Hacer'e, "Hadi

sorsana" dedim fısıltıyla. "Tamam" diyor tam soracakken Suna Teyze yine caddeye atlıyor. Bu sefer gazetelerin olduğu torba da elinde. Suna Teyze'nin etrafını askerler polisler sardı. Caddeden kaldırıma çıkarmaya çalışıyorlar, biz de yanına koştuk. Polisler, "Suç abla bu yaptığın, çekil, çık kenara" diyorlar. Biri koluna yapıştı. Suna Teyze polislere de subaylara da, "Ana guzusu bunlar da, günak, su gibi olmuşlar" diye bağırıyor. Yürüyüş ikiye ayrıldı, Suna Teyze'nin gazete dağıtmaya çalıştığı grup durdu. Öndekiler ileri doğru gidiyor. Kaldırımdaki kalabalık da n'oluyor diye caddeye doluşunca ortalık iyice karıştı. Polisler cop çıkardı, Suna Teyze bağırıyor: "Günak değel mi, Allahınız, peygamberiniz yok mu?" Biz de korkup ağlamaya başladık. Suna Teyze bir askeri yakaladı bırakmıyor: "Benim de adım Suna'ysa bu gazatayı sokmadan salmam" diye bağırıyor. Asker de Suna Teyze de hüngür hüngür ağlıyor. Asker daha çocuk gibi, küçücük boyu var, yüzü kıpkırmızı, kulakları kıpkırmızı. Polislerin arasına gazeteciler de doluştu. Asker, üstündeki asker gömleğini yukarı sıyırdı birdenbire. Suna Teyze bir gazeteyi askerin sırtına bir gazeteyi göğsüne soktu. Gazeteciler fotoğraf çekiyor, polisler suç muç bir şeyler deyip gazetecileri itekliyor. Suna Teyze askerin gömleğini indirdi. "Şimdi üşümezsin guzum" deyip askeri gözlerinden öptü, bir de dua okuyup üfledi yüzüne. Polislere ve subaylara dönüp "Yazık günak bi lokma çocuk bunlar, üşümesinler diye işte..." deyip bizi de kollarıyla sarmalayıp kaldırıma çıktı. Herkes Suna Teyze'yi alkışlıyor. Allahım inşallah gazeteye basılmaz resmimiz. Annem beni öldürür. Basıldı... Kalabalık iyice coştu tankların sesi gelince: Ağlama Değmez Hayat şarkısının sözlerini değiştirerek, "Ağlama İsmet Paşa, Erim geldi başa!" diye şarkı söylüyor herkes... Suna Teyze eve dönene kadar söylendi: "Godamanlara bak, azmış kudurmuş bunların hepüsü. Sizin de devranınız döner elbet. Menderes'e bile kalmadı bu caddeler... Çok daş galduran ya yılana ırast gelur ya çıyana. Godaman köpekler, vardır onların yün

donları fanilaları. Erler öyle mi ya! Gariban. Titiriyorlar iplik gibi. Bi gazata sokacam sırtlarına dersin ki memleketi yıkıcam: Daha tıraşı gelmemiş guzular." Hacer hâlâ kendine gelememiş, "Anne suçmuş!" "Ne suçuymuş? Bu yağmur çamurda yazuk günak değil mi? Vicdansız bunlar vicdansız." "Erim kim?" diye soruyorum. "Pısırık cibilliyetsizin biri işte" diyor. Biz eve varmak üzereyken aniden güneş açıyor. Suna Teyze başını kaldırıp, "Senin de yedi sülaleni eşekler siksün e mü!" diyor güneşe. "Erler donduktan sonra mı geldi aklına görünmek?" diye bir de tükürük atıyor havaya doğru.

Dönünce Hacer'le Kennedy Caddesi yüzünden kavga ettik. Abime, ablama sorduk: Ablam "Sahil Caddesi", abim "Samatya sahil yolu işte" dedi. Bu Hacer yanlışının çıktığını bir türlü kabul etmiyor. 4 numarada oturan polisin liseye giden oğlu girdi apartmana. Hacer hemen ona sordu. Kennedy Caddesi işte, bir cadde ilerimizin adını bilmiyormuşuz. Ne ayıpmış, öğretmenlerimize de yazıklar olsunmuş falan. Pis köpek. Zaten babası da annesini değil, Suna Teyze'yi seviyor. Bu nalet Hacer, "Ben biliyorum bu salak bilmiyor" deyince, "Asıl salak sensin" deyip tekrar küsüyorum Hacer'le. Ama abimle oynuyor bu Hacer erkek çocuğu gibi.

Buralara hep istimlak gelmiş diyorlar. Cerrahpaşa Hastanesi daha büyük bir hastane olacakmış. Buralara paha biçilemezmiş artık. Apartmandakiler devlet bize çok para verir, bir daire yerine iki daire alırız belki diye hayal kuruyor. Bostanların üst kısmı yıkılmaya başladı bile. Yıkılan yerden okula kestirme bir yol keşfettik. Caddedeki yolu kullanmıyoruz neredeyse. Bostancıların barakalarını yıktılar ilk. Semizotları filan bitiyor kendi kendine, biz de onları toplayıp annemin gözüne girme sevdasındayız. Annem "Girmeyin, sizi kandırıp kaçırırlar" dese de semizotlarını seve seve pişiriyor. Abim, Hacer'le çivi atma oynarken bozuk paralar buluyor, Hacer küs olduğumuz için beni oyuna aldırmıyor.

Bunlar kavga edince, sen buldun ben buldum derdine, biz de Seher'le kazıyoruz. Evet, hazine bulduk kesin. Topraktan bozuk para yetişiyor... Abim söyledi, burası tuvaletin olduğu barakanın yeriymiş. "Bakın şimdi" diyor, bulduğu bozuklukları cebine koyup pantolonunu sıyırıp tuvaletini yapar gibi oturunca paralar cuppp yere. Şu abim çok akıllı be... Bu Hacer domuzu, "Paraları beraber bulduk na Melekler de şahit" diyor. Abim, "Hayır ilk ben buldum!" dese de Hacer'in üste çıkacağını, abimin pısacağını, abime arka çıkarsam paradan da pay alamayacağımı bildiğimden başımla onaylıyorum Hacer naletini. Abim tabii ki Hacer'den tırsıp paranın yarısının Hacer'le kendisine, kalan yarısının da kimseye yerini söylememeyiz şartıyla Seher'le bana pay edileceğini söyleyip razı ediyor hepimizi. Biz dört kafadar hazinenin yerini kimseye söylemeyeceğiz diye yemin edip hava kararıncaya kadar orda oynayıp ayrılıyoruz. Her gün azar azar alacağız ki bitmesin.

Sabah kalktım, abim yatakta da evde de yok. Annem söyleniyor, "Ne bunun acelesi, sabahın körüyle çıkmış." Eyvah, abim bizim payımızı da alıp harcayacak. Önlüğümü kapıp Seherlere iniyorum. Suna Teyze çöp günü diye erkenden apartmana çıkmış, Seher daha uyuyor. Hacer yok, yoksa o da abimle bir olup... "Seher kalk çabuk, soyulduk!" diye dürtükleyip bahçedeki tuvalete koşuyorum. "Hacer, Hacer!" diye sesleyip tahta kapıyı tıklıyorum. Kapının çivisini çevirip kilitlemiş içerden. "Hacer, hadi kızım abim bostana gitmiş galiba" diyorum, o da bana, "Kıçımdan yılan çıktı" diyor, ince bir ağaç dalına takılmış boka bulaşık kıvrılan şeyi kapıyı aralayıp "Bak!" diye uzatıyor. Bahçedeki tuvaletten ödüm patlıyordu zaten şimdi de deliğinde yılan dolu olduğuna inandığımdan korkup oradan uzaklaşıyorum hemen. Ön caddeden okula gidiyorum. Ayakkabımın arkası yırtılmış, ikide bir çıkıyor. Ayak parmaklarımı kıvırıp öyle yürümeye çalışıyorum ki çıkmasın ayağımdan. Son teneffüste acele acele tuvalete gidiyorum. Abim sınıfa girmeden yetişmem lazım okul çıkışı çok

kalabalık oluyor yakalayamam. "Biz olmadan para çıkarma, ortağız diye yemin ettik, çarpılırsın" diyeceğim.

Tam ayağa kalkıp donumu çekerken biri kapıyı itiyor, sendeledim. Ayakkabım tuvaletin deliğine düştü. Allahım ben n'apıcam şimdi! Yine kapıyı itiyor biri, ben de tek ayağımın üstünde durmaya çalışarak, "Dolu!" diye bağırıyorum. Ders zili çalıyor, yine tuvaletteyim. Çıkamıyorum tek ayakkabıyla. Ayakkabı rugan olsaydı çıkabilirdim. Şimdi çıksam ayakkabımın lastik olduğu daha çok belli olacak. Tuvalette ağlamayı o gün öğrendim. Dersin bitiş zili çaldı hâlâ tuvaletteyim... Ayakkabımdan nefret ediyorum. Çiftken de tekken de... Bu lastik ayakkabı yüzünden sınıf birincisiyken öğretmenim beni sevmedi. Arkadaşlarım horladı. Şimdi de annem beni dövmezse iyi. Dövmese; üzülme rugan ayakkabı alalım sana, onlar üstten tokalı ayağından çıkmaz hem dese, der mi ki, demez. Yırtılınca bile attırmıyor, yorgan ipliğiyle dikip, "Eskisinden sağlam oldu, bak" deyip giydiriyor. Şimdi hem lastik hem tek ayakkabıyla sınıftakiler görürse benimle günlerce alay eder. Deliğe bakıyorum ayakkabının yarısı boka gömülmüş burun kısmı üste çıkmış, tuvalette çivit mavisi çivit mavisi parlıyor. Niye bu kadar renkli yapıyorlar ki bu ayakkabıları: Parlak kırmızı, çimen yeşili, çivit mavisi...

Çantamı falan almadan bostan yolundan koşarak eve geldim. Ablam açtı kapıyı. "Ayakkabının teki nerde kız?" dedi. Anlattım. "Ay, bok olmuştur o" dedi. Ben kendimi tutamıyorum hıçkıra hıçkıra ağlıyorum. Annem elimize naylon torbayla sobanın maşasını tutturdu, ablam söyleniyor, "Anne, zaten yırtıktı" diye, fazla da karşı koyamıyoruz. Ayağıma bir terlik geçirdim. Yine kestirme olan bostan yolundan gidiyoruz. Hazinemizin az ötesine bostancılar gelmiş; kalan yeşillik, semizotu ne varsa topluyorlar. İnşallah paralarımızı bulmazlar!

Ablam hademeye, "Kardeşim sınıfta çantasını unutmuş" diyor, adam okula alıyor bizi. Az sonra öğlencilerin teneffüs

zilini çalıyor yoğurtçu çanıyla. Biz tuvalete giriyoruz ablamla. "Hah!" diyor, "duruyor, iyi ki su dökmemişler, lağımı tıkardı valla." "Keşke..." diyorum, başıma bela olan bok en sonunda işe yaramış olurdu. Ayakkabımı maşayla çıkarıp iğrenerek musluğun altında yıkıyor ablam, "Bak tertemiz oldu" diye gözüme sokuyor.

Ortalık sakinleşince bostana gittik. "Abi, rugan ayakkabı alalım mı çıkardığımız paralarla bana?" diyorum. "Kızım salak mısın sen, anneme ne diyeceğiz? Paraların yerini öğrenirse hepsini alır" diyor. "O zaman çikolata alalım abi." Alıyoruz. Hayatımızın ilk en büyük çikolatasını. Zenginler alır onu çocuklarına dediğimiz çikolatalardan. Kurtlu çıkıyor. Sabah Hacer'in götünden çıkanın yılan değil kurt olduğunu anlıyorum. Keşke günler başladığı gibi bitmese...

23 Nisan Bayramı yaklaşıyor, caddeden askerler, tanklar ve çocuklar geçecek. Öğretmen, okul aile birliği, veliler hummalı bir şekilde kıyafet seçiyor; kızlar prenses, kelebek, balerin, folklorcu olma yarışında... Ben ayı oldum tabii. Nasıl olduğunu anlayamadan bir de baktım Vatan Caddesi'nde kahverengi kaba bir kumaştan kıyafet giymiş ayı olarak seyredenlere el sallıyorum... Anneme yalvardım epeyce, "N'olur biz de katılalım, veliler kişi başı az bir paraya anlaşmış, çarşıdaki toptancılardan alacaklar kıyafetleri." Annem, "Aman dünyanın parası, bir saat için değer mi?" dedi. Bir hafta mızıklandım, razı edemeyince çaresiz susmadım... Ben kostüm giyip o caddede yürüyüşe katılacağım. En çok benim hakkım. Türk'üm, doğruyum, hem de çalışkanım da annemin şeyinde değil. "Sen diksen ya kostümümü?" dedim anneme. Çünkü annemin elinden her iş gelir, niyeyse dikmiyor. İnada bindirdi. Babama, "Ben de 23 Nisan'da kostümlü geçit törenine katılmak istiyorum" dedim, "Anan bilir" deyip savdı. Erkekler bile katılıyor: Subay, damat, efe kılığında.

Biz yıllardır her bayramda, Samatya'dan Vatan Caddesi'ne gideriz törenleri izlemek için. Annem de kaçırmaz hiç. Annanemler Vatan ve Millet Caddesi'nin tam ortasındaki ara sokakta oturuyor. Vatan Caddesi'nde ailece geçit törenindekileri alkışlar, sonra da annanemlere geçeriz. Çare düşünüyorum... O geçit törenine katılmalıyım.

Hırkam kayboldu, annem ablamın kazağı eskiyince söküp yumak yaptığı boz kahverengi iple önüne iki sıra kollarına da bir sıra saç örgüsü deseni koyarak örmüştü. Çok kızar kaybettim dersem. Ertesi gün askılığa baktım, orda değil, hademeye sordum, "Az bekle" deyip oturduğu masanın çekmecesinden bir tomar anahtar çıkarıp başıyla gel işareti yaptı. Hademe önde ben arkada kalorifer kazanının bulunduğu kata iniyoruz. Bir odanın kapısını açıyor. Odadaki büyük dolabın kilidini bir iki denemeden sonra açıp bak hadi manasında başıyla işaret ediyor. Oda çok ürkütücü, ya adam beni itip dolaba kitlerse diye korkuyorum bir yandan. Bir poşetin üstünde "Kostüm" yazıyor. İşte 23 Nisan kostümüm! Allahım sen çok iyi birisin... Hademeye, "23 Nisan için annemin aldığı kostüm bu, biz de evde arıyoruz kaç gündür" gibi bir şeyler geveledim. Adam ağzını açmıyor. Önemsemez bir bakışla al işareti yapıyor. Aramaya devam ediyorum. Aman hırkam da buradaymış. Aslında hırka artık umurumda bile değil. Kaybolduğunda sevinmiştim bile, paspas rengi iğrenç şeyi bir daha giyinmeyeceğim diye ama annem geceleri uyumadan ördü. Bir de saç örgüleri çok güzel be! Haftaya da gelip şu kırmızı çantayı alsam? Alayım almasına da hademe uyanır her dakika kayıp dolabından bir şey alırsam. Kadın hademe olduğu gün alabilirim yine de. Hademe başıyla tamam mı işareti yapıyor. Ben de evet manasına gözümle cevap veriyorum. Her şey için ayrı kostüm var kayıp eşya dolabında; giyinsem görünür olabileceğim rugan ayakkabı, üstüne geçireni ailesinin gözbebeği gibi gösteren griye çalmayan önlük, öğretmenin sevdiği çocukların kullandığı okul

çantası... Anahtarı bana verse keşke hademe, sabahları burada giyinip sınıfa çıksam benimle oynamak için yarışır sınıftaki kızlar.

Eve kadar nefessiz koştum. Arka odaya geçip poşeti yatağın üstüne döktüm... Aaa ayı başlığı... Bir de ayı postu niyetine tulum, kuyruğu kürkten yapılmış. Allahım ya sen ne biçim Allahsın? Prenses olmak isteyen çocuğa ayı postu verdin. Senden Allah mallah olmaz be! Allah belanı versin... Ağlamıyorum da sanki ayı homurdanması sesi çıkarıp tepiniyorum. Bir de gözümdeki tuzlu su, sümüğüme karışıyor. Ayılar ağlamaz! Giyiniyorum kostümümü. Ay bu sefer de çok komik oldum. Ayılık bana hiç yakışmıyor. Ama Allah bu: Yakışıp yakışmayacağını bilmez mi? Bilir tabii. Ben sınıfın, öğretmenimin gözüne girecek insan kıyafetine bürünmeye çalışırken, koskoca Allahsın sen, bana ayı kıyafetini reva görüyorsun! Tövbe diyorum, çarpmasın diye... Aman ayı olmaya da razı oluyorum fakat postum bol geliyor. Bari bedeni tuttursaydın Allahım. Sen kalk koskoca kâinatı yarat da sınıfın en çalışkan el kadar kızına sıra gelince tembellik yap. Sübhaneke'yi ezberleyemediğim için cezalandırıyorsan eğer, "Ali ata bak"ı ilk ben öğrendim de ne oldu? Ali ata, ben de aynadaki ayıya bakıyorum. "Işıl ılık süt iç"i de öğrendim. Süt Işıl'a, okulda dağıtılan iğrenç süt tozu bana düştü. Allahım, annemden bile kötüsün, deyip, sonra çok çok tövbe ediyorum, tam 72 kere. Sanırım sayıyı şaşırdım, Allah beni affetmedi.

Bugün 23 Nisan, ayı oluyor insan. O sabah okula giderken anneme; "Törene gidiyoruz. Sınıfça Vatan Caddesi'nden geçmek mecburiymiş" diyorum. "Biz zaten gidecektik" falan diyor. Ben de, "Kural böyle, bizim sınıf geçtikten sonra yanınıza gelirim" diyorum. Kuralları pek bir önemser. "Hava da yağmurlu" deyip paspasa benzeyen hırkayı tutuşturuyor elime.

Okul çantamdaki postumu hemen okulun tuvaletine girip giyiniyorum. Tören alanına vardığımda bizim okuldakilerin arasına katılıyorum. Başlık çok bol, gözümle başlığın göz deliği, farklı

yerlerde. Nasılsa kimse beni tanımaz. 4. sınıflara yaklaşıyorum, yanlarından yürüyüp yokmuşum gibi yapmaya çalışıyorum. Hemen fark ediyor narin kelebek çocuklar. Sarışın bir kız bağırınca, "Öğretmenim, bu ayı bizim sınıftan değil!" diye, o sınıfların öğretmenlerinden biri ensemden tutup, "Kendi sınıfının yanına hemen!" deyip sıranın dışına itiyor. Ay insanken sevmedi öğretmenler beni ayıyken mi sevecekler! 1. sınıfların yanında yürüyorum. Öğretmenleri yanıma gelip, "Hangi sınıftansan oraya!" diye azarlıyor... "Sınıfımı kaybettim" diyorum. "Hangi şube?" diye soruyor bir öğretmen, söylesem kepaze olacağım. Arkadaşlarım benimle alay edecek. "Hah gördüm arkadaşlarımı" deyip kaçıyorum oradan. Sınıfımın yanına gidip o sınıftan değilmişim gibi davranıp biraz uzaklarından, talihsiz ayı olarak devam ediyorum törene. Nilay, "Bu kim?" diye yanındakilere soruyor. Nilaycım, benim: Ayı ama gururlu bir Melek. Allah hepinizin belasını versin, o melek kıyafetlerinizle melek olup göğe uçar da yere konamazsınız inşallah. Birdenbire gök gürültüsü, şimşek, yağmur... Kıyamet geçidine döndü yürüyüş. Kızların götü donuyor, "Anne, annee" diye yırtınıyor bir ikisi. Dişleri birbirine vuruyor sınıftaki çocukların. Gök gürültüsünden korkup altına kaçıran bile var. Çişinizde boğulun da yarın gazeteler: "2-D sınıfından Nilay Aydın 23 Nisan geçit töreni esnasında Vatan Caddesi'nde çişiyle boğulmak üzereyken bir ayı tarafından kurtarılarak..." diye yazsın. Yaşasın! Ayılık güzel şey be... Postum sağlam. Postumun altına giydiğim boz hırka da yün mü ne! Terledim bile. Hava böyle olunca yürüyüş aksadı haliyle. Yürü kızım Melek, kim tutar seni! Oh Vatan Caddesi bana kaldı. Bando takımının arkasında tek kaldığımı fark ettim birden. Sağa sola kıvırta kıvırta reverans yapan bir ayıyım. İnsanlar gülmekten kırılıyor. Alkış kıyamet... İnsanlar bana el sallıyor. Gazeteciler fotoğrafımı çekmek için yanıma koşturuyor. Eyvah! Kemal Abim. Gazetede foto muhabiri, arka arkaya fotoğraf makinesinin düğmesine basıyor.

Allahım beni tanımaz inşallah. Aman nasıl tanıyacak ki? Vatan Caddesi'nde fırtına tufan ortasında bir ayı yavrusu. Ne bilecek halasının kızı insanlığından vazgeçmiş... Ayı olarak yürümeye devam ediyor.

Aaa annemler, abim, ablam... Dayımla yengem, annanem, dedem... Hemen sıvışıp lunaparka giriyorum. Lunapark gazinosunun yanındaki tuvalete girip postumu çıkarıyorum. Şükür be... Görünmez olmak ne şahaneymiş. Tuvalet ücretli: Görünmezim ya hiç girmemişim gibi çıkıp gidiyorum. Annemlerin olduğu yere doğru koşuyorum. Bizim sınıf darmaduman geçiyor. Veliler, öğretmenler cımcılık, oh, beter olun! Canım hırkama daha sıkı sarılıyorum. Kızlara bağırıp nanik yapıyorum. Babamlar, "Göremedik seni yürüyüşte" diyor. "El bile salladım size" deyip geçiştiriyorum. Onların da pek umurunda değil zaten, üstelemiyorlar. Hayatta insan olarak yer bulamayan ben, ertesi gün ayı olarak gazetelere manşet, televizyona haber olup bir günlüğüne şöhreti yakalıyorum.

Evimize köyden bir sürü insan geliyor. Bir görünüp bir kayboluyorlar. Bizim Kıymet Abla vardı: Alagilin Kıymet diyorlardı. 14-15 yaşlarında; minnacık, kara kuru bir kız. Evde bir ara bayağı bir vah vah tüh tüh lafları döndü... Mısırlı bir aile var. Sarayda sarraf başı mı neymiş babaları zamanında. Köyden gelip bizde kalan uzak yakın akraba kızlarını, arada arabayla alır bunlar. Annemin eline de üç beş bir şeyler sıkıştırıp giderler. Kıymet Abla, zamanında annanemin de yorganlarını kaplayıp bazı işlerini gördüğü bu ailenin büyük kızı Hafsa Hanımların evine besleme gitmiş meğer. Binde bir bize bırakırlardı izin günlerinde. "Kıymet hamile" lafı dolanıyor ortalıkta. Köyden akrabaları geldi, Mısırlı aile, "Kızınızı geri alın" demiş. Bu defa mahkeme lafı dolaşmaya başladı. Annem, "Hafsa Hanım'ın oğlu mu? Hayatta yapmaz öyle şey. Oğlanın ayağına artistler, model kızlar geliyor, ne yap-

sın Kıymet'i!" diyor. "Oğlanın babası mı? Adam eve gelmiyor ayol! Karısıyla bile olmayan adam... Anca işadamlarına ziyafet falan verileceği zaman mecburen uğruyor evine, onca tavuk onca yemek artıyor o sofralarda da. Hain bunlar anam hain. Yardıma gitmişiz kaç kişi, hadi bizi geçtik bari kapıcıya ver di mi, vermezler, doğru çöp borusuna... Kocası misafirlerin yüzü suyu hürmetine o gece evde kaldıysa da sabah, en az 20 yumurta adamın sevdiği kıvamda pişirilemediği için çöpe gider. Adam da yumurta istediği gibi pişmediğinden aylarca eve uğramaz. Kumarı varmış, kaç fabrika gitti ellerinden böyle..." Kıymet'i, akrabası olduğu söylenen biri hamile bırakmış dediler sonra. Annem beni de götürdü bir keresinde Kıymet Abla'nın çalıştığı eve. Hafsa Hanım dert yanıyor: "Ah Fidan Hanım, yaktı başını kendi kendine... Az kalsın benim oğlanın üzerine kalacaktı. Ayol Fidan Hanımcım sen de biliyorsun, biz eve siparişle dünya güzeli kızları getiriyoruz da onlara kaldırmıyor şeyini. Kıymet'in elinden çay almıyor böceğe benziyor deyip. Kaldı ki hamile bırakacak! Benim oğlum 24 saate 24 saat katıp uyuyor. Var mı bildiğin büyücü falan? Çözsün oğlumun derdini... Memnun ederiz." Doktorlar deniz gören eve taşının demiş. "Kızları mayoyla görüp canı çeksin diye herhalde" diyor kadın. Babası sırf oğlu için Suadiye'de apartman yaptırıyormuş da bilmem ne... Annem, "Tövbe, bilmem ben büyücü müyücü" dedi.

Kıymet Abla için sıkı pazarlıklar yapıldı. Abileri bunlardan bayağı para almış, Kıymet'i geri almamış. O evde doğurdu Kıymet Abla. Kimden hamile kaldıysa artık, adam almamış bunları yanına. Annem, "Melek bunlar melek, başkası olsa kapının önüne koyar" diyor. Rena Abla var, Kıymet'in yanında çalıştığı Hafsa Hanım'ın kardeşi. Evi bize yakın sayılır, Kızılelma Caddesi'nde oturuyor. Kıymet Abla, çalıştığı evdekiler tatile gidince bunlara yardıma geliyor. Annem Kıymet Abla'nın geldiğini haber alınca Rena Ablalara gidiyoruz birlikte.

Rena Abla'nın kocası Seyid sülalesiymiş. Rena Abla'nın kaynanası, oğlundan Secseyid, yani Seyid Seccad diye bahsediyor. Ben adamın adı Seyid sandım, meğer oğlu peygamber sülalesinden geliyor diye isminin önüne Seyid takıp Seyid Seccad diyormuş. Rena Abla'nın loğusayken al bastığı için tek başına kalamayan annesi Bedia Hanım'sa oğlunu Seyd Samim diye sesliyormuş, annem söyledi. Kıymet Abla'nın adı "Kıymet" ama ona "Kıymetli" diye sesleniyorlar. "Kıymetli tuvaleti ovdun mu?"

Rena Abla, "Kıymetli" dedikçe masa donanıyor: Üzerinde inci olan pastalar, tatlılar, börekler, biftek... Neler neler yedik. Ay bir de zenginler çayı sütle içiyor, suyu ucuz diye beğenmiyorlar herhalde.

Okulların kapanmasına az kaldı. Bu arada Fazilet Öğretmenler istimlak söylentisi iyice yayılınca, tayin olduğu okula da yakın diye apar topar Zeytinburnu'na taşındı, ben de Ümran Teyze'nin bokunu temizlemekten kurtuldum. Ümran Teyze'nin büyük kızı çok ağladı: "Anne, burada yakındık, her gün uğrayıp kontrol ediyordum. Aman ha bunların gözü Kozyatağı'ndaki son arsadadır şimdi. Onu sattırırlarsa seni de gözden çıkarırlar. Bak şimdiye kadar sattırıp savdırdılar ses çıkarmadım. Bu arsa senin tek garantin. Sakın ha, bende de iki çocuk var öğretmen maaşımızda kavrulup gitmeye çalışıyoruz. Babaları ek ders veriyor yazık. Anne sakın! O elimizde kalan son mal. Benden imzayı da kaptınız tek elden vergisini ödeyelim diye. Haftasına, bir müteahhit istiyor 20 daire verecek, diye konuşmaya başladı Fazilet'le kocası olacak o düzenbaz. Bak çocuklarımın hakkı, helal etmem..." Apartmanları, ilk yıkılan binalardan biri oldu. Bunlar Ümran Teyze'yi kandırmışlar, arsayı elinden almışlar noteri eve çağırıp. Ümran Teyze'nin bu yüzden büyük kızıyla da arası açılmış; bakkalda bir öğretmen arkadaşına anlatırken duydum, "Ümran Teyze nasıl?" dedim konuşmaları bitince, "Huzurevinde" deyip çıktı bakkaldan.

Bizim mahalle yangın yeri. Bir yandan istimlak bir yandan ablalarımızın genç kız olmayı kendi çabalarıyla öğrenirken telef olmaları... Anneler otobüs bileti almamak için, "O daha çocuk ayol!" deyip, ablalarımızın memelerini şoförün gözüne sokuyor. Samatya'da doğan kızların asıl felaketi yokluk yoksulluk değil. Bizim asıl felaketimiz memelerimizin çıkmasıyla başlar. Yoksulların memeleri erken çıkıyor. Bizim mahallenin çalışması serbest yaşaması yasak kızları da istimlakla yıkılan evlerimiz gibi bir var bir yok hale geldiler.

O yaz okullar tatil olunca ablam evden kayboldu. Annem apartmandan soranlara, "Bir akrabanın yanına sayfiyeye yolladım" diyor. Ben işin aslını öğrendim tabii, ablamı da Mısırlılara hizmetçi vermişler. Yatılı hem de. Tek başına uyuyamayan Bedia Hanım Teyze'ye bakmak için. Ablam izne geldiğinde saçları yolunmuş, bir gözü içine kaçmış et bebek getirdi. Annem söyleniyor, "Kazık kadar kız oldun sütyen bile takıyorsun, hâlâ aklın bebekte oyunda..." diye. Meğer bebek benim içinmiş. "Al kızım kardeşin oynar" deyip, çöpe atacakları bebeği tutturmuşlar ablamın eline. Benim beddualarım tutarsa eğer Allah bunları Seyit sülalesi falan demeden cehenneme atar.

Ablamdan evvel de akraba kızlarından bu ailenin tek başına tuvalete bile gidemeyen annesinin hikâyelerini dinlemiştim. Ablam, Bostancı'da şöyle eğleniyoruz böyle lüks yaşıyoruz, diye anlatıyor eve geldikçe. Kuruyemişçi ablama asılıyormuş da evin torunu, "Kız o sana layık mı yüz verme" diyormuş, hizmetçiye kuruyemişçiyi denk görmeyen evin oğlu... Küçüğüm ama inanmıyorum. Ablam 15 günde bir, iki günlüğüne izne geliyor. İzni bitip giderken çok ağlıyorum. "Anne gönderme" diyecek kadar büyük değilim.

O yaz annem hayatında ilk defa çocuklarından birini koruyup gözümde anne oldu. Abimi yaz tatilinde buzdolapçıya çırak ver-

mişti. Sokaklarda serserilik etmesin diye güya. Abim eve el ayak yağ içinde marsık gibi geliyor. Adam manyaklığıyla biliniyor zaten, akşam sabah içiyor; abimi bir işi yanlış yaptı diye çok fena dövmüş. Bu; dudağı patlak, kulağı yanağı kıpkırmızı, sümükleri gözyaşına karışmış halde eve geldi. Ağlamaktan konuşamıyor. Annem terlikleri ayağına geçirdiği gibi buzdolapçıya koştu, ben de arkasından. Adama demediğini bırakmadı. Abim o günden sonra Aksaray Meydanı'nda karaborsa sigara satmaya başladı.

Aslan annem! Oğlunu ustaya dövdürmediyse de belediyeye tekme tokat dövdürdü.

Solumuzdaki apartmanda sokağımızın çöpçüsü Kastamonulu Seyfullah Amcalar oturuyor. O binanın caddeye bakan girişindeki atölyede, büyük kızı Safiye Abla çalışıyor. Onun kardeşi Züleyha da evde analığının işlerine yardım ediyor. Anneleri erkenden ölünce babaları memleketten ayağı topal bir kadını kaptığı gibi İstanbul'a taşınıp Samatya'daki kapıcı odasına kapağı atmış; adam gündüz çöpçülük, gece kapıcılık yapıyor. Apartmanlarında şarkıcı, dansöz, alkolik, mafya babası, belalı polis... Ne ararsan var. Yetmezmiş gibi giriş katı nam-ı diğer Fındık Kurdu'nun atölyesi.

Okullar açılıp ablam Mısırlılardan dönünce, annem onu da okul çıkışlarında Safiye Abla'nın çalıştığı kombinezon atölyesine işe soktu. Hem gözümüzün önünde hem meslek öğrenirsin deyip. Üç makinalık avuç içi kadar bir dükkân ama değil Türkiye'de, dünyada bile o kadar renkli hayatların olduğu bir atölye daha yoktur. Atölye sahibi, Şenay Hanım. Şenay Hanım dendi mi yoldan geçen arabalar fren yapardı... "Fındık kurdu!" İşte o Şenay Hanım'dı. 1.55 kadar bir boy, daima yapılı küt kabarık kısa saçlar, benim diyen kadının giyemeyeceği miniklikte etekler, inanılmaz güzellikte bacaklar, fındık kadar burun altında kiraz güzelliğinde dudaklar... Samatya'da dolmuş şoförleri

o minik atölyenin önünden Şenay Abla'ya özel korna selamını vermeden geçmezdi. Hatta mahallede oturan şehirlerarası otobüs şoförü Selim Abi sayesinde, o daracık caddeden şehirlerarası otobüs bile geçer oldu. Koca şişe Pereja Kolonyaları otobüs yolcularından esirgenip Şenay Hanım'a hediye ediliyordu. Bu şişeler atölyeye fazla gelip ablamın eliyle bizim eve girdiğinde; ablam, "Bizim atölyenin müşterisi getirdi, Şenay Hanım da sana yolladı anne" der, annem de "Eksik olmasın" deyip hatırlı misafirlerin avucuna serpmek üzere buzdolabına kaldırırdı. Bana da mutlaka bir yan iş çıktığından, ayrıca da orda çok eğlendiğimden atölyenin kedisi oldum. Çay mı istediler, koşuyorum kahveye; ben daha atölyeye dönmeden çaylar çırak yerine kahvenin sahibi eliyle atölyede. Aaa çay boş içilir mi canım; adam pastaneden kuru pastası, keki, paskalyası artık Allah ne verdiyse geçerken sipariş etmiş. Vallahi sahibi kadar minik atölyede esnaftan çalışan kızlara yer kalmıyordu.

Bir Adil Bey lafı dönüyor ortalıkta. Sonunda gördüm onu da şükür. Bir akşamüstü Murat 124'ten bir adam iniyor... 124 ki saysan Samatya'da iki kişide var anca. İçerde, "Adil Bey geldi!" nidaları. Ruj süren, parfüm sıkan, allık tazeleyen... Ayol bu Adil Bey Şenay Hanım'ı şey etmiyor mu, size ne oluyor? Adam inerken arabanın kapısına sıkıştı. Kendini sağa sola pırkalıyarak zor çıktı Murat 124'ün içinden. Cüsse olarak Yıldırım Gürses'in daha irisi diye tarif edebileceğim bir suratsız zebani. Adamın ağırlığından kurtulunca araba yükseldi sanki. Adil Bey bagajı açtı: Ablam da dahil kızlar paketleri kelebekler gibi uçuşarak içeri taşıyor. Ön koltuktan baklava kutuları da taşındı aynı havayla.

Allahım hepsinin ağzı açık, zebellah gibi adama öyle bir bakıyorlar ki Ayhan Işık'ın yakışıklılığına bile o kadar süzülmez o gözler. On dört yaşında kızlar Suzan Avcı gibi gülüyor. Ablam, Nebahat Çehre gibi büzüyor dudağını. Herkese parfüm, elbise, baklava... Haftalıklar dağıtıldı fazlasıyla ve paydos. Bu Şenay

Hanım bir hafta dönmedi İstanbul'a. Bursa'da bilmem ne palas otele gitmişler. Bir dev ve Şenay Hanım... Atölyeyi Adil Bey açmış Şenay Hanım'a. İşlerini de o ayarlıyormuş. Gene de Şenay Hanım kim sen kimsin... Şenay Hanım için ölenler var be! Adil Bey, sen Murat 124'le gel arada yine...

Evimiz, kombinezonlara dikilecek danteller birbirinden ayrılırken çıkan sert kolalı naylon ipliklerle örülmüş yatak örtüsü ve koltuk örtüleriyle kaplandığından eşyalar kıçımızı başımızı dalıyor. Hatta annem işi ilerletip bu iplerle kendine pantolon bile ördü. Örmeden önce de bu hatır hutur ipleri Viktorya boyayla boyayıp pantolonunu da hayatını da renklendirdi. Biz koltuk götümüze batıyor diye halıda oturmaya başladık ama annem hiç pantolon ısırıyor falan demeden bir süre giyindi iple boya ziyan olmasın diye.

Bir gün kapı önünde bağırış, kıyamet... Çöpçü Seyfullah Amca elinde koca bıçak babama sesliyor, mahalleliyle birlikte, ne olduğunu anlamasak da kötü bir şey olduğunu sezerek evin önünden Samatya sahilde kurulu lunaparka doğru koşuşuyoruz. Safiyelerin analığı topallığından umulmadık çeviklikle, "Orosbuu! Rezil ettin bizi!" diye diye sekiyor. Kadın seviniyor mu, dövünüyor mu belli değil. Lunaparka girdik; bekçi, polis, ambulans, ne ararsan var. Sekolinin zinciri kopmuş. Safiye Abla, zincirin kopmasıyla düştüğü çay bahçesinin masalarından birinde, kıçına kırılan çay bardaklarının batmasından mı, düşerken kırdığı bacağının acısından mı yoksa babasından yiyeceği dayağın tasasından mı bilmem, tam ağlamak da değil böğürüyor. Bunlar ablamı da yanlarına almıştı giderken, "Çekirdek alıp gelicez Fidan Hanım Teyze" deyip. Allahım ablam buralarda olmasın n'olur! Yok şükür. Seyfullah Amca karısının da galeyana getirmesiyle sallıyor bıçağı, ama Safiye'ye denk gelmemesine dikkat ederek. Kadın, "Erimi gatil edecek orosbular" deyip deyip Seyfullah Amca'ya sürtünüyor. Babam adamın elinden bıçağı aldı. Seyfullah Amca bu

sefer de masadaki çay bardağı kırıklarını aldı eline. Safiye Abla, "Baba, çok acıyor!" dedikçe Seyfullah Amca camları iyice derine batırıyor. Züleyha yalvarıyor, "Yapma baba" diye. Safiye'yi üstteki şarkıcı teyzenin kocası ambulansla hastaneye götürüp kıçına batan camları temizletmiş.

Seyfullah Amca karısının da dolduruşuyla, "Bu kızları eve almam artık" diye diretiyor. Kızlar Şenay Hanım'da, sağda solda kalmaya başladı. Birkaç ay geçti. O kendi halinde gariban Safiye gitti Şenay Hanım'ın ikizi geldi. Elbiseler Şenay Hanım'ın, ayakkabılar onun eskileri, saçlar aynı model. Arkadan bakan Şenay Hanım yürüyor zanneder. Adım atışı bile aynı ama Şenay Hanım, adı üstünde yılların fındık kurdu. Safiye Abla elmanın kurdu, onu tükürürler. Safiye Abla yine de babamı görürüm beni affeder umuduyla gözü hep atölyenin kapısında bekliyor. Seyfullah Amca'yı görünce "Baba, babaaa" diye koşup eline yapışıyor. Seyfullah Amca buna, "Daha da gözüme görünme orospuu!" deyip bir de yüzüne tükürüyor. Safiye Abla'da nasıl bir hıçkırıklı ağlama... Onu öyle gördükçe ben de ağlıyorum, atölyedekiler de. Sonra, Safiye nişanlanıyor haberi yayıldı mahallede. Safiye Abla sahipsiz kalınca şarkıcı komşu aracı olmuş sevaptır diye. Nişanlısı çok yakışıklı. Ben de ablamla gidiyorum şarkıcının evindeki nişana. Arsız analığı başköşede, Seyfullah Amca yüzükleri takıyor. Safiye Abla zaten ağzına bir hayli büyük gelen dişlerini bir araya getiremiyor mutluluktan. Peşlerine takılıp nişan sonrası sahilde gazoz içmeye gidiyorum. Stüdyoda genç nişanlılarla fotoğrafım bile var.

Ablam Samatya'nın tek fotoğrafçısı olan Stüdyo Altan'da çekilen fotoğrafımı eve getirince inanmaz gözlerle bakıyorum. Daha çok küçüğüm. Memelerim çıkıyor olabilir mi? Olamaz... Ablamın elbisesi ya göğüs yeri iz yapmıştır.

Atölyeye gidince nişanda çekilen diğer fotoğrafları da gördüm. Safiye Abla'nın kaynanası artist gibi çıkmış. Bir güzel bir bakımlı... Kaynana dediğin yaşlı olur, böyle kan kırmızı ruj sür-

mez, böyle elbiseleri olmaz sanırdım; Şenay Hanım'dan bile çok kırıtmaz en azından. Kadının taktığı küpeleri Neşe Karaböcek takmıyor valla. Safiye Abla evlerde sığıntı zaten, yuvasının kadını olmak istiyor bir an evvel. Hemen evlendi bunlar. Kaynanasına da hayran Safiye Abla. Hoş kaynanasına tüm Bursa hayranmış, öğreniyoruz sonradan. Safiye Abla sekolin zincirinin kopmasıyla kovulduğu eve beline kırmızı kurdele bağlansın diye giriyor o gün. Kopan zincir de, bağlanan kurdele de Safiye Abla'nın felaketi oldu. Kız kardeşi Züleyha da Safiye Abla gidince hepten sahipsiz kaldı. Onun da Samatya'nın diğer kızlarında olduğu gibi memeleri erkenden çıktı. Samatya'da Züleyha'dan daha güzel bir kız zor bulunur. Annem de onu severdi ne hikmetse. Hatta birkaç kere bizim banyoda yıkanmasına bile izin verdi. Mahallenin yeniyetme delikanlıları hep bu kızın peşinde. Onda bunda kaldığından Züleyha'nın ortadan kaybolduğunun farkına çok geç vardı Samatyalılar.

Safiye Abla, Şenay Hanım'ın dükkândaki telefondan arıyor konuşmak için, yok; şarkıcının evini arıyor, yok. Mahallelinin evleri dahil her yerde arandı bir hafta on gün, yok Züleyha. Safiye Abla kalktı Bursa'dan İstanbul'a geldi. Mahalleli başına toplandı, "Evden kaçmıştır, çıkar ortaya birkaç güne" diyorlar. Safiye Abla, "Evi mi var ki kaçsın? Babalı yetimiz biz... Sokaktaki kız ne diye kaçsın?" diye ağlamaya başladı. Akrabalar, uzak yakın komşular, kırıştırdığı erkekler, kız arkadaş evleri elbirliğiyle tarandı.

Züleyha yok olunca meşhur da oldu Samatya'da. Ondaki kaşlar kimde varmış da o kadar hanım kız Samatya'ya bir daha gelmezmiş de Aycan Hanım tam da oğluna isteyecekmiş... Vah vah tüh tüh. Züleyha değilse de izi bulundu. Kumkapı Tren İstasyonu'nda kendini rayların üstüne atmış, son anda korkup tam tren gelirken kendini yana yuvarlamış. Nedense kafası gözü şiş, bütün vücudu çürük içindeymiş. Yaşlı bir avukat tren yolunda bulup hastaneye yatırmış Züleyha'yı, iyileşince de alıp gitmiş.

Sonraları dediler ki adam çok zenginmiş, oteli bile varmış, Florya'da bir villada yaşıyormuş. İstanbul'un en namlı avukatıymış, mafyanın davaları hep bundan sorulurmuş. Yazlığı ayrı, kışlığı ayrıymış hatta arabasını kullanmaya üşendiğinden özel şoför tutmuşmuş. Bizim Züleyha Yeşilçam'ın fakir ama talihli kızı oldu mahallelinin dilinde.

14'ündeki Züleyha 65 yaşındaki kurtarıcısının villasında yıllarca hapis hayatı yaşayarak, bu mafya avukatından iki de çocuk sahibi olmuş. Yıllar sonra gazetelere de haber oldular. Safiye B. ile kız kardeşi Sezen Ü. Bursa'da lüks bir otelde fuhuş yaparken basılmış. Sezen Ü. bizim Züleyha tabii ki. Kocası kenar mahalle adı deyip mahkeme kararıyla kızın adını değiştirmiş evlenince. Safiye'nin kaynanasının da mama çıkması gibi bir tesadüf anca Samatya'da çekilen filmlerde olur.

Samatyalı kızlar konuştukları çocuklarla bir saat geçirebilmek için aralarında inanılmaz bir örgütlenme kurmuştu. Memeleri hapishaneleri olan ablalarımız; ellerine tutturulan tığlar, şişler, iğnelerle evlerinden çıkabilecekleri bir tünel kazıyorlardı kendi aralarında: Birbirlerinden örnek alma tüneli. Güneş Abla, "Arkadaşımdan nakış örneği alıcam" bahanesiyle annesinden birkaç saatliğine izin koparıyor. Hava kararıp da eve dönmeyince annesi Güneş Abla'yı çağırmaya kızın evine gidiyor: "Teyze, şimdi çıktı karşılaşmadınız mı?" deyip savıyor. Gece yarısı olmuş, Güneş Abla meydanda yok. Kızın anne babasıyla Güneş Abla'nın anne babası birbirine giriyor. Kız, babasından esaslı bir dayak yedikten sonra Güneş'in aslında sahilde bir delikanlıyla buluşmaya gittiğini söylemek zorunda kalıyor. Çocuğun evi de bir şekilde bulunuyor. Onlar, evlatları erkek olduğundan henüz meraklanmamış, "Gelirler" diye ortalığı yatıştırmaya çalışıyorlar. Güneş Abla'nın babası karakola, "Kızımı kaçırdılar!" diye şikâyetçi oluyor. "İkisini de sağ bırakmayacağım" diye yeminler edip duru-

yor. Mahalle ayağa kalktı. Çocuğun ailesi; arkadaşlarının, akrabalarının evlerine gidiyor, haber yok.

Güneş Abla'yla çocuğun; gözlerden uzak olmak, belki bir parça romantizm yaşamak belki de rahatça öpüşmek için kiraladıkları sandal battığından, baba da elini kana bulamamış oldu. Sandalcı, çocuklar dönmeyince oğlanın sandalı kiralarken bıraktığı kimlikle sabah karakola haber veriyor, sandalın devrildiği anlaşılıyor. İki gün sonra çocuğun cesedini, üçüncü günse Güneş Abla'nınkini buldular. Güneş Abla donsuz... Mahalle Güneş Abla'nın ölümünden çok donunun olmamasına ağıt yaktı. Komşular, boğulan Güneş Abla'nın donuna 40 Yasin okuyacak utanmasa. Anneler, genç kızlarına, Güneş Abla'nın kayıp donu aracılığıyla akla gelmedik yasaklar koydu. Ölen çocuğu zaten yok saydılar. O, Güneş'i kandırıp sandalda donunu çıkaran kötü adamdı. Daha kırkları çıkmadan iki aile de Samatya'dan yok oldu gitti. Samatya'da bu olayların konuşulma ömrü en fazla 15 gündür. Nasılsa yeni bir vukuat çıkar ve eskisini unutturur.

Yıkımlar devam ediyordu Samatya'da, içerden de dışardan da. Mahallede sadece binalar değil aileler de istimlak edilip yıkılıyordu.

İstimlaklarla birlikte mahallede pıtrak gibi hurdacı türedi. Hurdacı tabelası asmasalar da hurdacı dükkânı olduğu kendiliğinden anlaşılacak harabe dükkânlar. Hacer, Seher, abim, ben de dahil olmak üzere Samatya'nın tüm çocuklarına inanılmaz bir gelir kapısı açıldı. Piyango gibi bir şey! Bizim yediğimiz çikolata, muhallebi, leblebi tozunu zengin çocukları bile yememiştir. Yemek isteseler de aileleri izin vermezdi bu kadar abur cubura; "Miden bozulur" der mâni olurlardı. Bize kimse, "Yeme evladım" demedi çünkü hurdacılarla yaptığımız ticareti ailelerimize söylemedik. İnşaatlardan demir, çivi, bakır tel gibi artıkları toplayan bir çocuk çetesi oluşturduk mahallece. Misket almak mı

istiyoruz, hurraaa yıkılan bir ev bulup dalıyoruz içine... Zamanla, para edecek şeylerin kokusunu aramadan da alır hale geldik. Apar topar yıkılan evlerde gözden çıkarılan ev sahipleri, yıllardır kullandıkları eşyaları kendileri gibi değersiz bulup bir kenara atarak taşınıyordu galiba... Çinko çaydanlıklar, tencereler, sahanlar, gaz lambaları, gaz ocakları terk edilmiş hazine dairelerimizde bizi bekliyordu. İşin sırrı, boşalan bir eve ilk giren olmaktı ve biz çok önceden o evin çocuklarından, "Bakkaldan bir şey lazımsa alalım mı?" dediğimiz teyzelerden, ayrıca taşındıklarında bir gazoza gönüllü yapacağımız hamallığın zaten biliniyor olmasından dolayı hangi evin boşalacağını ilk öğrenen çocuklar olurduk genelde. Hurdacılar da kendilerini yormadan bir leblebi tozu parasına tav olan bizleri elemanları gibi kullanıp üst üste attıkları bacaklarını bile çözmeden, "Tart şurada" dedikten sonra, paslı çekmecelerinden çıkardıkları bozuk paraları önümüze atıveriyordu. Biz de hiç itiraz etmeden yıkıntı ya da yıkılacak evler üzerinden ticaretimize devam ediyorduk. Yalnız Hacer bir ara, "Hurdacı bizi kazıklıyor galiba" dediyse de abim, "Ya kızım, yarın yine toplarız, al payını işte" deyip susturmuştu.

Sıranın bize hiç gelmeyeceğini sanarak bir elimiz dondurmada bir elimiz su muhallebisinde yaşayıp gidiyoruz. Mahallemizden son çocuk da taşındığında hurdaları kim topladı acaba?

Abdullahlar da taşınıyormuş. Sınıftakiler, Abdullah'ı beden eğitimi dersinde "Haftaya yan sınıfla maç yapacağız" deyip takıma seçince "Taşınıyoruz" dedi Abdullah. Başkasını seçtiler. "Sizin eviniz de istimlağa mı?" girdi dedim. "Girmedi" deyip sınıfa kaçtı bu.

Türkçe kitabından ezberlediği "Kırık At" şiirini sınıfa her sabah ders başlamadan okutuyor Ziya Öğretmen Abdullah'a. "Kırık at" diyeceğine "kırıh at" dediği, şiirini köylü şivesiyle okuduğu için bizi de çok güldürüyordu... Şiirin altında Tevfik Fikret yazıyor ama bana göre Kırık At artık Abdullah'ın şiiri. Abdullah-

lar Bodrum'a taşınıyormuş... Öğretmen son derste: "Abdullah arkadaşınız bize veda ediyor" dedi. Abdullah'ın babası Samatya'da denize dalıp midye çıkarıyor. Bodrum'da amcaları varmış. Onlar da midye çıkarıyormuş. Amcalarının çıkardığı midyeleri dolma yapıyormuş babaannesiyle yengeleri... Ev yapmışlar orda. "Boşa kira vermeyin İstanbullarda. Burada bir göz oda da size ayırırız" demişler. Abdullah'a soruyor öğretmen, "Bize mektup yazarsın değil mi? Oraları anlatırsın, biz de öğreniriz. Bodrum'u gördüm, çok güzel yerdir. Hem ordaki okulunda yeni arkadaşların da olacak." Abdullah: "Beni okula göndermez orda amcamgil" diye ağlamaya başladı. Sarı sarı sümükleri, gözyaşına karıştı. Öğretmenim cebinden mendilini çıkarıp sildi burnunu yüzünü gözünü Abdullah'ın. Ben de çok üzüldüm, ağlamıyım diye sınıfın tavanına bakmaya başladım. "Hadi bakalım" dedi ders bitiş zili çalınca öğretmen: "Şiirini oku son kez arkadaşlarına..."

KIRIH AT

Geçen hafta bayramdı ya,
Bir at verdi büyük baba
Bayram hediyesi bana;
Hem at o hem de araba
Onu kendim itiyorum
Teker meker gidiyorum
Dün benim at hastalandı...

Abdullah hem okuyor hem hıçkıra hıçkıra ağlıyor. Ben de hıçkırıyorum. Ziya Öğretmen de ağlıyor, başkaları da ağlamış mıdır? Bakamadım, bilmiyorum. Abdullah'la Yedikule'ye doğru yürüyorum. Gidecek ya biraz daha zaman geçireyim istiyorum. Öyle kocaman, kara kara, etrafına kalem çekilmiş gibi gözleri var ki bu Abdullah'ın... Akları ağlamaktan kıpkırmızı olmuş. "Ağla-

ma" diyorum. "Adı bile güzel değil" diyor, "burada da bodrumun dibinde oturuyoruz, annem de amcamlardan hep dayak yerdi köydeyken. O da hep ağlıyor. Annemi yine dövecek babaannem, amcamgil." Sustu... Biraz daha yürüdük. "Burası" dedi. Ben de girdim, apartmanda bodrum kat merdiveninden sonra bir kat daha indik. Abdullah haklı ağlamakta, sen kalk bodrumun da dibinden başka bodruma taşın... Odada sadece üst üste yığılı yataklar var, mobilya yok. Başka oda kapısı var mı diye bakıyorum, yok. Bir küçük tüp gaz, yerde iç içe dizilmiş kap kacak; bir terek üstünde Kuran kitapları, duvarda nakışlı bir beyaz örtünün üstüne asılı bir takım elbise var. Atatürk'ün fotoğraflarındaki giysilerine benziyor aynı. Takım elbiseye bakakalıyorum. Abdullah, "Amcamın damatlığı" diyor. Allah Allah, niye duvara asmışlar ki? "Amcam İstanbul'da midye çıkarmak için dalarmış. Samatya'nın az ötesinde hani eskiden kum çıkarılan yerde, bir şeye mi takılmış yoksa kum çeke çeke açılan boşluğa mı ne kapılmış; böyle bir sürü şey diyorlar da ben tam bilmiyom işte. Sağ çıkarmışlar ama... Ekmek parasına sebep gelmiş buraya. Yeni evliymiş o zaman. Yengemi babaannemlere bırakmış İstanbul'a gelirken. Amcamı geri köye getirmişler. Tuvalete emekleyerek gidebiliyormuş. Tuvalet taa evin karşısındaki bahçede. Sonra ziraat ilacıylan canına kıymak istemiş amcam. Yine de yaşamış. Ama... Daha da beter olmuş. Yengem altına kap koyuyomuş, bazen yatağa bazen kaba sıçıyormuş. Yengemi babası geri almak istemiş ama ebem; oğlum kaderidir anca tabutu çıkar bu evden deyip vermemiş. Babaannem babama, gardaşın öldü sayılır taze gelin koca ister haliyle, bunun nikâhı sayılmaz, şıh hazretlerine sordurduk, sana nikâhlayalım demiş. Babam, yengemdir abim de sağdır diye itiraz etmişse de dinletememiş. Daha askere gitmemiş o zaman babam. Amcamı bulamamışlar sabahına yatakta. Aramışlar her yeri, yok. Babaannem tuvalete gider olmuş öğlene doğru. Bağırış çığırış! Babam koşmuş ki ne görsün? Amcam nasıl etmişse

sürüne sürüne tuvalete gitmiş, başını bokların içine sokup nefessiz bırakmış, boğmuş kendini. Bizim köyün üst tarafında bir tepe var uçurumlu, babam koşarak oraya çıkıp atmış kendini o saat: Abim bana gücendi yengemi kendime karı edicem diye de canına kıydı, hep sizin sebebinize, diye bağıra bağıra... Kurtulmuşsa da kulakları ondan sonra duymaz olmuş. Dili de lal olmuş. Duyuyor diyorlar ama bilmem, işte öyle..." "Nasıl sığmış ki tuvaletin deliğine amcanın kafası?" diyorum. "Bizim köyde tuvaletler okuldaki gibi değil" diyor. "Böyle kocaman deliği var." Niye okulunkini örnek veriyor ki, bu apartmanda da mı köy tuvaleti var? "Sizin evinki gibi mi yani?" diyorum. "Burada tuvalet yok ki, aydınlıkta bir delik var sadece, bura apartmanın sığınağı mı neymiş. Bizim bir köylü kalıyormuş önceden. Sonra biz geldik." Tam kakanızı nereye yapıyorsunuz diyecekken susuyorum. "Sonra annemi almışlar babama. Annemin annesi Kuran'ı hep bilir. Herkese de o öğretir bizim köyde. Babaannemle amca torunu mu neymişler. Babaannem annemi babama istemiş. Annanem de kurban olsun deyip vermiş, de mi anne?" Ben kadının orda olduğunu bile unutmuşum. Annesinin ne güzel kirpikleri var. Uzun uzun simsiyah. "Allah öyle denk düşürmüş" dedi.

Abdullah'ın annesi bana bir minder uzattı, otur manasına. Kendi kendimi tanıştırmaya karar veriyorum: "Abdullah çok güzel şiir okuyor teyzecim" diyorum adımı söyleyeceğime. Abdullah'ın annesi damatlığa bakıp: "Abdullah'ın babası beni alınca elbiseyi ona giydirmek istiyor kaynanamgil. Giymedi tabii babası. Biz evlendik, Abdullahımı doğurdum. Babası da o deniz bu deniz dolaşa dolaşa kardaşının arazlandığı yere kadar geldi İstanbul'a. Bizi almamıştı yanına daha. Kaynanamgil beni sevmiyor. Akrabalık falan umuru değil. Dayak yiyorum vara yoğa, şikâyetlenince Allah öte dünyada mükâfatını verir diyor anamgil. Derken bunun küçük amcasının askerliği geldi. Ever beni diyor kaynanamgile. Ölen kaynımın karısıyla evlendirecekler.

Kaynım da razı. Yaşı büyüktür ama su gibi güzeldir eltim. Bazı bazı konuşurdu benimle, kaderim diyor başka bir şey demiyor. Kızın babası zengin aslında, başlığı geri verseler belki alacaklar bunu, vermemişler. Kader işte, Allahtan iyi mi bileceğiz deyip boyun büküyor garip." Abdullah'ı göstererek, "Bunun babası geldi köye, düğüne diye. Bu damatlığı giymiş kaynım. Bir hışım atladı üstüne, soydu donla bıraktı harman yerinde kaynımı. Sonra köyü terk ettik. Biz nereye, ölen kaynımın damatlığı oraya. İstanbul'dan önce iki şehir dolaştık. Ama izimizi buldular yine de." Ben bir daha söylüyorum: "Abdullah çok güzel şiir okuyor teyze." Kalkıp tavandaki çengellere asılı beşiği sallıyorum, içindeki bebek kıvırcık saçlı, annesi gibi upuzun kirpikleri var.

Annesi başını okşuyor Abdullah'ın: "O dediğin şiirler İstanbul'da kâr eder ancak. Bizimkiler kulak asmaz. Denize gitsin istemiyorum. Çok akıllıdır Abdullahım da fakirlik işte. O da midyeci olacak besbelli. Amcaları daha da yollatmaz okula. Babası da itiraz edemez büyüklerimdir diye." "Ama teyze şair olması lazım Abdullah'ın, çok güzel şiir okuyor" deyip ağlayarak koşa koşa eve gidiyorum. Evde de ağlıyorum. Hem Abdullah'ın şiirini okuyorum hem ağlıyorum:

Ve benim at evvelkinden
İyi oldu hakikaten
Bu küçük iş birçok zahmet
Birçok gayrete mâl oldu.

Annem de elindeki danteli bırakmadan dik dik bana bakıyor: "Ne oldu, gene Seher'le mi kavga ettin?" diyor. Ağlayarak anlatıyorum... "Yarın gidiyorlarmış." Dantelini bırakıp mutfağa gidiyor. Ben de Kemalettin Tuğcularımdan acıklı bir kitap seçip ikinciye okuyorum. Kemalettin Tuğcu, Abdullahları tanısaydı keşke... Mutfaktan kokular geliyor, mis gibi. Kek be! Misafir mi gelecek

acaba? "Anne, dibini ben sıyırıcam!" diye kitabı bırakmadan bağırıyorum. Ses vermiyor. Ben mızıldanmaya devam ediyorum, "Geçen sefer çoğunu abimle ablam sıyırdı." Annem beyaz, kenarı oyalı bir beze sarılmış keki elime tutturdu. "Hepsi mi benim?" dedim, ağladım ya üzüldü demek. "Keki onlara götür. Selam söyle" dedi. Allah Allah, Abdullahlara kek yapmış, "Abdullahlara mı yani? Hepsi mi?" diyorum. "Biz de az fakirlik çekmedik Beyoğlu'nda köylülerin yanında bir göz odada. Hızır yardımcıları olsun" dedi. Gözleri de kıpkırmızı. Ağlamış mı ne... Abdullah şair diye herhalde... Annem de çok iyi masal anlatır. Anlattıklarına kıssa diyor da bence masal onlar. Şımardım birden... Anneme bak sen! "Sen de gel" diyorum, duyulur duyulmaz bir sesle. "Yok, işim var benim" deyip kapıyı açıyor götür manasına.

Keki soğutmadan yetiştireyim diye hızlı hızlı yürüyorum. Bu annem sormadı bile, bana haber vermeden el âlemin evine niye gittin diye. Annem de insanmış demek. Amcamlardan dayak mı yemiş acaba? Hiç olmaz. Amcamlar annemi sever sayar, biraz da çekinirler hatta. Yengelerim de çok çekinir ondan. Aman neyse ne, kek de bir güzel kokuyor ki... Tırnağımla, kekin kabuğunu bozmadan bir çimdik alıp atıyorum ağzıma. Sonra bezi iyice düğümlüyorum ki bir daha yemeyeyim. Apartmanı bulamıyorum, kaç apartmanı Abdullahların apartmanına benzetip girdim ama hepsinde tek bodrum kat var. Birinin kapıcısı azarlayıp kovaladı. Tam üç kere dolaştım caddeyi. Bulamadım. Bakkallara soruyorum. Bilmiyorlar. Abdullah'ı nerden bilecekler ki; babası midyeci demeliyim. Bir daha girdim bakkallara. İkinci bakkal bildi: "Lâl Osman mı?" dedi. Bilmiyorum ki adını... "Abdullah diye oğlu var hani bizim sınıfta?" "Ben bilmem Abdullah mabdullah!" dedi. Kapının önüne çıkıp, "Na şu apartman" deyip omzumu pışpışladı. Çok da yoruldum, doğrudur inşallah diye apartmana girdim. Birinci bodrum, oh merdivenler aşağıya iniyor, ikinci bodrum. Hah burası.

Kapıyı Abdullah açtı. İçerde annesi babasının ayağını yıkıyor paslı bir teştte. Beni görünce şaşırdı kadın. Hemen adamın ayağını kuruladı, "Buyur etsene oğlum arkadaşını" deyip beni kolumdan içeri çekti. Adam bakıyor aval aval, elini uzattı bir yandan. Öptüm. Kadın bağıra bağıra el kol işaretiyle anlatmaya çalışıyor: "Sınıf arkadaşı Abdullahımın." Adam ne anladı bilmiyorum ama iyi adam kafa sallayışı var Abdullah'ın babasının. "Teyzecim bunu annem yaptı. İyi yolculuklar, Hızır yoldaşları olsun diyor" diye keki uzattım. Kadın çok şaşırdı, "Ne güzel kokuyor, ne ki bu, ekmek mi?" dedi. "Hayır, teyzecim, kek o, şekerli yani?" "Şekerli ekmek mi?" "Evet." Bunlar keki bilmiyor. Adam elini göğsüne çapraz yapıyor. Abdullah: "Babam teşekkür etti" diyor. Adam garip sesler çıkararak başımı okşadı. Kadın döşeklerin arasında bir şeyler aradı. "Bismillah" diyerek küçük bir kâğıt aldı: "Bacıma ver, Allah kazadan beladan korusun onu. Bereket duası, anam yazdıydı ellen" deyip bana uzattı. "Size lazım değil mi ki?" diyorum eşyasız odaya bakıp. "Bize artık bir şey gerek değil. Sen ver bacıma. Anam yazar yollar bana yine. İnsan evladıymış anan. Allah tuttuğunu altın etsin" dedi. Abdullah'ın elini sıktım büyük insanlar gibi. Teyzenin amcanın ellerini öptüm. Bebeğin kıvırcık yumuşacık saçlarını elledim, kaçtım hemen, yoksa yine ağlayacağım. Anneme anlattım dönünce. Dualı kâğıdı verdim. Açtı öptü başına koydu. Demedim tuttuğunun altın olacağını. İnşallah olmaz, yoksa kurumundan geçilmez bunun. Allahım sen annemin tuttuğunu altın etme...

Samatya'da, apartmanların kocaman bahçeleri vardı. Bizim oturduğumuz giriş kat dairenin önündeki kendimize ait bahçe masallardan fırlamış kadar renkliydi. Bana başka bir dünyada yaşıyormuşum duygusu verirdi. Üst kat komşularımızın bahçesi olmadığı için balkonda oturup bizi kıskanırlardı bence. Bahçemizde ne yoktu ki: Domatesinden, kabağına; biber, fasulye...

Akla gelecek her sebzeyi ekerdi babam, sebzelerin tek hâkimiydi. Sanırım köyünü çok özlüyordu, uzun kırmızı bir hortumla sebzeleri sular, işi bitince hortumu bayrak töreni yapar bir saygıyla ağır ağır toplardı. Biz de hayran hayran seyrederdik onu. Kırmızı erik veren kocaman iki ağaç ve sonradan ektiği şeftali ağacı vardı. Nar ağacı? O bizim bahçeden bayağı ilerde kömürlük damlarının üzerinden atlaya atlaya gittiğimiz, mahalleye göre lüks yaşayan ve mahalleliyle, kendini beğenmişliklerinden ötürü görüşmeyen albayların bahçesinde vardı. Gözüm, aklım hep o ağaçtaydı. Bahçeye bakan kömürlüğün damında oturup saatlerce çiçeklerini seyrediyorum. Tam olmasa da yenilebilecek hale geldiğinde narlardan biri benim olsun istiyorum. Bahçenin boyuma göre yüksek olan duvarından, üstünde oynadığımız kömürlüklere sarkan daldaki narlardan bir tanesini, kimsenin görmediğine emin olduğum an, pıt kopardım. Nara methiyeler düzüyorum. Narlı bilmeceleri sıralıyorum. Kabuğunu dişimle kemirdim, beyazla pembe arası parlak şahane renkte taneler...

Nar cennet meyvesi der hep babam, benim cehennemim o nar oldu. Birkaç tanesini ağzıma atmıştım ki suratıma inanılmaz bir tokat indi. Nar taneleri yıldız olup gözümde parladı. Kafamı kaldırdım, nar ağacının devi... "Vallahi amca, düşmüştü, yerden aldım, koparmadım" diye geveleyip dişimle kemirdiğim narı deve uzattım, "İsterseniz geri vereyim" deyip kaçmanın yolunu arıyorum. Adam kolumdan kavramış, "Evini göster" diye ağzından köpükler saça saça bağırıyor. Yaşasın, dev amca evimi bilmiyor. Deve mi yem olsam anneme mi? Deve yem olayım. Annem beni öldürür dayaktan, dev bir iki bağırıp bırakacak nasılsa... Bırakmadı, beni bahçesine doğru sürükledi, bahçe içindeki bir barakanın kapısını açıp içeriye fırlattı. Motosiklet, kıvır zıvır, hırdavat dolu içerisi. Bu ev de istimlakta yıkılırsa hurdacıya satarım hepsini. Motosiklet evin çok yakışıklı oğlunun. Mahalledeki kızlar ona da motosikletine de bayılıyor. Adam, "Burada fareler

yer seni, evini gösterene kadar çıkmak yok!" deyip kapıyı üstüme kilitledi. Tahta kapının aralığından ışık sızıyor. Korkmuyorum... Hansel'le Gretel'i yeni okumuşum; oradaki cadı, kadındı. Çocukları besliyordu... Narı dev mi elimden aldı yoksa ben mi düşürdüm hatırlamıyorum. Kolum çok acıyor, dizim de sızlıyor. Sürüklenirken sıyrıldı demek. Suçsuzum dev bey! Bir tane nar kopardım diye... Nar yarı hamken kopardım diye mi kızdı adam acaba? Belki de narlar tam olgunlaşınca mahallenin çocuklarını çağırıp göz hakkı alın yiyin diyecekti. Bu manyak herif hayatta demez. Babam; bahçedeki erikler, üzümler olunca tüm apartmana yollar bizimle: Göz hakkı. Annem bile söylenmez komşu çocuklarının bahçe dışına sarkan daldan meyve koparmasına. Biz koparınca söylenir genelde. Komşulara ne kadar yüce gönüllü olduğunu gösterecek ya... Demek ki benim annem de komşuların cadısı. Yemeyin annem sizi şişmanlatmaya çalışıyor! Anneciğim çok da sever beni, fazla yiyip semirmeme gönlü razı olmuyor. Ölmeyecek kadar yesem kâfi. Bir iki saat sonra, barakanın kapısı açıldı. Devin kendinden bile suratsız karısı göründü. Hah, masal tamamlanıyor, Gretel'in gerçek cadısı da geldi. Bir çocuk daha nar koparırsa Hansel'ime de kavuşurum kesin. Nasıl bağırınıyor cadı, bunlar narın içinde elmas var sanıyor galiba. Kadın, "Geber!" dedi bana, benim annem kadar bile kibar değil. Anneciğim bana hiç geber demez: Geberesice, tufana gelesice der. Beddualarını, sonuna mutlaka "sice"yi ekleyerek yumuşatır. Çok kibar kadındır annem.

Cadı kapıyı açınca havanın karardığını görüp ardiyeden korkuyorum. Evdekiler birazdan beni aramaya başlar. Belki de aramazlar. Annem beni sevmiyor. Sevse devi bizim eve götürürdüm; annem de, çocuk bu canı çekmiş kopartmış bir tane der, dolabına kilitlediği paralardan bir tomar... Yok, hayatta bir tomar parayı bu adamın yüzüne... Atmaz benim tutumlu annem, dolaptan aldığı 10 kuruşu devin kafasına fırlatıp, al narın parasını sik-

tir ol git der. Demez. Bana kalırsa anneciğim bu adamın kafasına değil 10 kuruş, gazeteden kesip kıvır zıvır almak için biriktirdiği pay kuponlarını bile atmaz. Yemek yiyecekler galiba. Tabak çatal sesleri geliyor bahçeden. Çok acıktım. Ablam masayı kuruyordur. Babam kızar nerde bu kız diye, annem mecburen beni bulacak. Devle cadının sesine bir ses daha karıştı, "Kraliçem, ne yemek var?" diyor. Galiba evin yakışıklı oğlu geldi. Kraliçe falan değil, senin annen bir cadı oğlum.

Kapıya vurmaya başladım. Tekmeledim, tekmeledim, kapı birden açıldı, yakışıklının önüne düşüverdim. Kafamı kaldırdım, yakışıklı şaşırınca daha bir yakışıklı olmuş. Âşık oldum. "Noluyo be..." dedi yakışıklım, bunlar usul usul anlatıyorlar; yazık değil miymiş ham narlara da, dalda bir tane nar bırakmamışım da bilmem ne. "Manyak mısınız be siz!" dedi yakışıklım. Polise şikâyet etse anne babam; hapse girerlermiş. Yakışıklı ve iyi kalpli prens elimden tuttu, kaldırdı, başımı okşayıp yüzüme düşen perçemi eli yüzüme değecek şekilde kulağımın arkasına özenle yerleştirdi. Beni... Kucakladı be... Ağacın altına götürüp daha yükseğe kaldırdı. Allahım, uçuyorum! "Ne kadar istersen kopar" dedi. Gururlu Gretel olarak, "İstemem!" dedim. Beni yere bıraktı. Elleriyle birini koparıp avucumu açtı. Elimi de tutuyor işte! Narı elime koydu. Ardiyede kapalı kaldığımı bilmesinden o kadar utandım ki bahçenin kapısından koşarak, hayır hayır uçarak çıkıp eve gittim.

Ablam, "Nerdesin kız?" deyip payladı beni. Patates yemeği kokuyor mis gibi. Annem beni görünce: Hoş geldin kızım, bahçelerde günün iyi geçmiştir inşallah. Yorulmuşsundur. Bak senin için etli patates yemeği yaptım diyormuş gibi geldi bana. Âşığım ya... "Sabahtan beri sokaklarda sürtüyorsun, şu üstünün başının haline bak salakhana!" diyormuş meğer. Anneciğim, âşığım: Geber desen, sanacağım ki çok yaşa diyorsun. Hep birlikte anneciğim! "Riko başlayacak çabuk olun" diyor. Riko annemin en

sevdiği çocuk. Çünkü bu fakir kemancı Riko; radyonun içinde yaşadığından ekmek, aş, harçlık istemiyor. Çok kötü insanların içinde yaşıyor, çok eziyet çekiyor Riko. Annem merhameti de bedavaya getiriyor. Radyodan, "Efekt, Korkmaz Çakar" diyen anonsu duyduğumda, bahçenin sahibi geldi hemen aklıma. Gidip yattım.

Sabah Seherlere devi anlattım. Suna Teyze, banyo niyetine kullandıkları; apartman aydınlığına bakan, ortasında su gitsin diye açılmış delikten başka bir şeyi olmayan yerden konuştuklarımızı duymuş; lastikli eteğini yukarı çekeleyerek hışımla odaya girdi. Bahçedeki tuvalete yetişemedikleri durumlarda buraya işiyorlar mecburen. Çok kızgın, "Yörüüü!" deyip elimden çekeliyor. "Ağzuna sıçtığımın ibnesi... Bana asılıyo, Sultan Sultan diye. Kaç senedir hem de. Ağzuna sıçarım onun!" Suna Teyze beni de kucağına alıp kömürlüklerin üstünden seke seke atlıyor. Beni kucağından indirmeden bahçe kapısını tekmeliyor. Kapı açıldı, devle cadı çıktı. Suna Teyze beni yere bırakıp duvarın kenarına yığılı tuğlalardan birini eline aldı: "Bi nar içün çocuğumu nasıl hapis edersin dürzü pezevenk!" diyor, "Sanki bilmiyoz askerlikten atıldığını. Mahalleliye albay albay şişinirsin anca sen." Bunlar karı koca alttan alıyor, "Alışmasın diye, daha narlar olmamış da" olgunlaşsın hepsini verirlermiş de bilmem ne... "Lan ibnenin evladı, ne bileyim ardiyeye tıkıp ne yaptınız çocuğuma? Karakola şikâat edicem sizi..." Suna Teyze tuğlayı havaya kaldırınca, adam, "Sultan!" dedi. Karısı adama öldürecek gibi bakıyor, Suna Teyze, "Sultan he! Bi nar içün çocuğu tık ardiyaya. Anasının götünü okkala Sultanım diye. Nursuz karını siktin de ben mi kaldım eksik dürzüüü!" deyip tuğlayı yere atmasıyla adamı yakasından tutup ipli kukla gibi havada sallandırması bir oldu. "Aylardır götümü kokluyon, mapus damındaki adamın karısını ellemek serbest de daldan bi götü boklu nar almak mı suç itin götünden düşmüş dürzü?"

Prensim bembeyaz donuyla bahçeye fırladı. Albay babası Suna Teyze'nin ellerinin arasında, ayakları yerden kesilmiş. Bir babasına bir Suna Teyze'ye bakıyor. En son bana baktı: "Annen mi?" dedi. Hayır manasında başımı salladım. Saçımı okşayıp, "Teyze yapma bir sakin ol da konuşalım" dedi. Suna Teyze adamı tahterevalliyi hızla boş bırakır gibi yere attı, "Tuu leşine imansız!" deyip prensime döndü. Prensim, "Teyzeciğim, kusura bakma, ben senden çok üzüldüm" deyip içeri koştu. Kurmalı bir ayıyı getirip avucumun içine bıraktı. Arkasındaki kurma yerini gösterip, "Çevirsene hadi" dedi. Suna Teyze'nin yüzüne baktım, alayım mı diye, gözüyle olurladı. Prens kurmamı bekleyemedi mi elimi tutmak mı istedi bilmiyorum. İki eliyle elime dokunarak ayıyı avucumdan alıp kurdu, "Şu düz yere koyalım" dedi. Ayının tın tın yürürken çaldığı davul sesi olmasa kesin kalp atışımı duyardı prensim. "Senin cibilliyetsiz anan baban şuncaaz çocuğu bi nar iç..." "Biliyorum Teyzecim, ben de çok kızdım. Söz, narlar olunca hepsi size" dedi. Suna Teyze adamın karısına dönüp, "Ana olacan bir de elin çocuklarını karanlığa tıkıp kilitleyeceğine kocanın paslı sikine kilit vur!" "Teyzecim ayıp oluyor." "Senin baban kemeri çözünce ayıp değil, ben kitle deyince mi ayıp?" Allahtan Suna Teyze'nin annem olmadığını biliyor prens, yoksa kaynana da çok edepsizmiş deyip almazdı beni. Haydaa, Suna Teyze karakol, polis molis diye celallendi yeniden. Eteğinden çekeledim: "Annem duyarsa döver" dedim. "O narlar bi gelmesin artık siz bilün o zaman." Oh kurtulduk. Narlar? Gelmedi tabii ki. Prensim sözünü tutmadığından değil. Evi haftasına boşalttılar. İstimlağa girmiş. Dalda kalan narları da yemedim. Bir aya ev yerle bir oldu. Ardiyedeki hurdalardan abimlere bahsetmedim hiç. Benim aşkım da pek sahteymiş. Gittiler, artık evdekiler meseleyi duyamaz diye sevindim bile. Seher dedi ki, "Kızım senin kalbin ne kadarcık ki aşkın ne kadar olacak?" İyi ki kalbim küçükmüş. Yoksa bu yaşımda işin yoksa yok kan kus da bilmem ne... Ne kalbim ne de memem

büyüsün istiyorum. Mahalle tenhalaştı iyice. Sıkılıyorum. Bahçelerdeki ağaçlara da bilmem ne kadar para veriyorlarmış. Ne kadar ağaç o kadar çok para. Babam hemen bir iki fidan daha bulup dikti bahçeye.

Yan apartmandaki Arnavut komşuların bir kızı doğdu. Ablasıyla arkadaşız. Anneme "Bebeği görmeye gidelim mi?" diyorum, aklım bebekte değil, ablasının et bebeklerinde... Gözü açılıp kapanan, sallayınca ağlayan bebeği bile var kızın. "Çamaşırlar bitsin, bir kilo yoğurt alır gideriz" diyor. Biter mi ki onca çamaşır, hiç de bitmez. Sadece benim annem değil, Samatya'da bir sürü kadın el altından işler yapıp bunu birbirlerinden saklarlardı. Yumak hesabıyla dantel ören, metre hesabıyla piko çeken, gömlek yakası diken; gizliden ev işlerine giden... Özellikle annem asla dışarı belli etmez. Hayatta en çok övündüğü şey kapıcılı apartmanda oturmak. Galiba annem başkalarının çamaşırlarını yıkadığını Suna Teyze'nin anlamasından korkuyor en çok... Görünüşte orta direk ve nispeten geliri iyi sayılabilecek durumda olmalarına rağmen Samatya'nın kadınları boş oturmuyor hiç. El âlemin çamaşırlarını yıkayıp biriktirdikleriyle çamaşır makinası; o evlerden kendilerine layık görülen artık yemekleri, yarı kokmuş şarküteri mamullerini saklamak için buzdolabı alıp; bize göstermedikleri merhameti de buzlukta dondururlardı... Annem Arnavut komşulara gitmeye heveslendi. E Arnavutların Murat 124'ü var tabii, mahallenin en zengini onlar. Annem el âlemin donlarını suya basıp bıraktı öylece.

Kadın, "Vallahi ödüm koptu bebek doğmadan istimlak kâğıdı gelir diye, karnım burnumda ev taşımak kolay mı..." diye anlatıyor. Gaziosmanpaşa'da ev yaptırıyorlarmış da daha bitmemiş. Büyük kızı somurtmuş oturuyor. Okulu değişecek diye üzülüyormuş. Bebeğin adını Sibel koymuşlar. Çok tatlı. Ara sıra ablasıyla oynamaya gittiğimde sadece et bebeklerle değil Sibel'le de oynuyorum.

Üst komşumuzun da bir oğlu oldu, adını Erkan koydular. Ablaları bebekleri sokağa çıkardığında herkes, "Sibel Erkan Samatya'da, gazetecilere haber verelim" diyor. Özellikle ilerdeki kahvenin önünde, "İşte Sibel Erkan burada!" diye gülüyorlar. Bu Sibel Erkan mevzusu çok fazla konuşuldu. Anneme sordum, "Kim bu Sibel Erkan?" "Sus kız, sen böyle şeylere karışma, başımıza anarşik mi olucan?" diye payladı. "Bir daha duyarsam dilini koparırım!" dedi bir de. "Ee madem o kadar kötü niye koyuyorlar Sibel ismini Erkan ismini?" deyince, terliği fırlattı annem ense köküme. Bir daha da sormadım. Sibel yan komşuda, Erkan bizim apartmanda, anneleri babaları düşünsün, bir de boşa terlik mi yiyeceğim tekrar sorup. Ama mahallede dikkat çekmek için Sibel ve Erkan bebekleri yan yana getirmekten hiç vazgeçmiyorum. İlgi çekmeyi başardığım her şeyi tekrar ederim.

Melda var gerideki apartmanlardan birinde, ablası bizden 3-4 yaş büyük. Melda'nın sapsarı ipek gibi saçları var. Ayağında demirden bir şey takılı dolaşıyor, çocuk felçli. Biraz da saf ya da fazla iyi niyetli. Anneleri başhemşire Sigorta'da. Ablası Melda'yı bahane edip bizimle oynamak için arka bahçelere gelir sıkça. Melda gelince oyunların değişmesini sağlarız Seher'le birlikte. Seksek yerine beş taş, lastik atlamak yerine elimde ne var, saklambaç yerine evciliğe çevirir oyunlarımızı. O mızıklanır: Yakan top oynasaydık, lastik atlasaydık, çivi atmaca oynasaydık... Diyemiyoruz ki, kızım hepsi kaçıp koşmalı biz oyunları sen üzülmeyesin diye değiştiriyoruz. İçine dert mi oldu nedir? Ablasının bizimle oyuna daldığı bir akşamüstü Melda, yanımıza o mahalleden gelen kızların peşine takılıp Gülistan Sineması'nın olduğu mahalleye gitmiş... Saklambaç oynarlarken bulamamış kızlar Melda'yı. Mahalleye dönmüştür mızıkçılık yaptı diye düşünüp aramamışlar da zaten. Melda mızıkmamış. Ablası da Melda nerde diye

başladı aranmaya. Hep beraber kömürlüklere, bostana, apartman bahçelerine, güvercin beslenen çatı aralarına bile baktık. Hava karardı, biz evlerimize döndük mecburen. Melda'yı da unuttuk o akşam. Annesi eve gelince öğrenmiş; babası subay, başka şehirde, haber vermişler ona da. Karakollara haber verilmiş. Ertesi sabah biz de dahil tüm mahalle akla gelecek gelmeyecek her yerde Melda'yı arıyoruz. Yok. Yok! Gittiği mahallede oynadığı kızlardan biri, en son dondurmacının sokaktan geçtiğini, Melda'nın da, "Keşke ablam burada olsaydı dondurma alırdı bana" dediğini anlatınca polis dondurmacıyı bulup sorguya çekiyor. Melda bulundu. Dondurmacı, Melda'yı kandırıp yıkım için boşaltılan binalardan birine götürmüş. "Mahvetmiş kızı, tufana gelesice!" diye dizine vura vura ağlıyor annem. Mahvetmenin tam olarak ne olduğunu bilmesem de dondurmacının çükünü Melda'ya gösterdiğinden eminim. Meldalar mahalleden hemen taşındı. Olan yine bana oldu. Annelerimiz sokağa bırakmak istemiyor kolay kolay. Çok da dert etmiyorum, iki güne salarlar nasılsa.

Samatya'da anneler de biz de biliriz ki çocuklar evde oynayamaz. Daha önceleri de bu tarz şeyler çok sık değilse de olurdu mahallede. İkinci sınıftayken annesi babasının dayağından, hapından, içkisinden bıkıp başka adamla kaçan, sonra babası da hırsızlıktan hapse düşünce halalarının ite kaka baktığı Emel vardı mesela... Ayakkabı tamircisi olan komşuları, 1. sınıftan beri Emel'e ufak tefek oyuncak, su muhallebisi; bayramlarda da, "Gariptir, sevabım olsun" deyip ayakkabı, elbise falan alıyormuş. Emel'i oyuncak ve leblebi tozu alma yoluyla dükkâna alıştırıyor. Sahip çıkanı yok. Halaları mahalleye göre sürtük zaten: "Yağcının eşeğine bile verir bunlar" diyor komşular, "azmışlar anacım!" Adam, halalara da, "Emel okul çıkışı uğrasın, sağı solu toparlar, bakkala falan yollarım, yaşlı adamım, can şenliği olur birkaç saat" diyor, "yemeği harçlığı benden." Halalar zaten gariban. İşlerine geliyor. Adamın dükkânının içinden açılan kapıdan geçilince ev niyetine

kullandığı bir odası var. Emel'e bir çocuğun seveceği özendiği ne varsa alıyor ayakkabıcı. Emel bize hep anlatırdı; "Dede" derdi ayakkabı tamircisine; "Dedem bana pirzola pişirdi", "pasta aldı", "oyuncak aldı" diye sevinçle. Mahalleliye de "Torunum gibi seviyorum" diye anlatıyor adam. Biz de dedenin aldıklarından sebepleniriz diye okul çıkışı Emel'e ayakkabıcıya kadar eşlik ediyoruz. Emel, "Dede bak, arkadaşlarım" diye sesleniyor. Adam bakkal dükkânı sanki, emzikli şeker, gofret cinsi bir şeyler verip, "Hadi evinize, anneniz merak etmesin" deyip savıyordu bizi.

Emel bir zaman sonra gitmemizi istemeyince kendini bir bok sandığını düşündüğümüz Emel'e eşlik etmekten vazgeçtik. Adam Emel'i alıştıra alıştıra sevgilisi yapmış. Okuldan dönünce arka odada, "Çok kirlenmişsin, sobanın üzerinde güğümde sıcak su da var hazır" deyip kızı yıkamış, sonra havluya sarıp kucağına almış, "hadi yat biraz dinlen" deyip kızın saçından başlayarak okşuyormuş. Emel "Yapma dede!" dediyse de durmamış bu... "Halalarına anlatırsan seni öldürürüm!" diye de tehdit etmiş. Artık adam Emel'i ne kadar kendi malı saydıysa oynadığı çocuklardan bile kıskanıp vara yoğa dövmeye başlamış. Karşı apartman komşuları adamın Emel gelince dükkânını kilitlemesinden huylanıp Emel'i sıkıştırınca kız korkudan bir şey anlatamasa da ağlamaya başlıyor. Kadın dükkânı basıyor, "Kıza arkada ne yapıyorsun?" diye mahalleliyi de ayaklandırıyorlar. Emel ağlamaya başlıyor yine. Kadın arka odaya giriyor kalabalıkla beraber. Divanın üstünde rengârenk sütyenler, çeşit çeşit donlar... Bunları Emel'e zorla giydirip, hadi şimdi soyun, moru giyin, pembeyi giyin deyip deyip seyrediyormuş. Emel'in memeleri bile yok. Polis geldi biz kapının önündeyken. Ayakkabıcıyı, Emel'i ve halalarını götürdüler. Ayakkabı tamircisi kapandı. Diğerlerinden farklı olarak Emeller taşınmadı, taşınmadıkları gibi halaları her yerde adamın Emel'e yaptıklarını anlatıyor. Ayakkabıcı karakolda, kendini "Ben iktidarsızım" diye savunmuş.

* * *

Nuran Öğretmen'in gelişiyle sınıftaki kendini beğenmiş kızlara gün doğdu. Ziya Öğretmenim varken öyle uluorta dışlayamıyorlardı beni. Nuran Öğretmen de aynı kendileri gibi kurumlu olduğundan sınıftakiler eskisinden de beter oldu. Kızlarla teneffüslerde, beden eğitimi derslerinde lastik atlıyoruz. Bu Serpil'le Belgin evlerinden yepyeni lastik getirmiş, beni oynatmak istemiyorlar. Oynatsalar da, "Lastik bizim değil mi?" deyip oyunun en güzel yerinde ya beni oyundan çıkarıyorlar ya da yanmasam bile bir tur oynatıp lastiği benim bacağıma taktırıyor kendini beğenmiş naletler. Bir gün Nilay teneffüste bacağına lastik geçirecek üçüncü kişiyi bulamayınca mecburen beni oyuna aldı. Birleri ikileri geçti. Üçlerde yandı bu salak. Yanınca lastiği onun bacağına geçirdik. Ben birinci tur, ikinci tur yanmayınca lastiğini topladı gitti domuz. Hasetlendi tabii... Beni görmezden gelemeyecekleri tek şey bu: Oyunlarda herkesten iyiyim. Bir şey değişmiyor... Beni yenemeyince oyundan atıyorlar. Kendi lastiğim olsa... Annemin dikiş sepetinde var lastik, istesem verir mi ki? Verir n'olacak, pahalı da değil zaten. Bizim evde en çok kullanılan şey herhalde lastiktir. "Anne bana biraz uzunca lastik verir misin?" diyorum. "N'apıcan ki?" diyor, "Lastik atlamak için işte" diyorum. "Her şeyin oyuncak" diye tersleniyor. "Başkalarının lastiğiyle oynayınca yanmasam bile beni oyundan atıyorlar" diye dudağımı büzüyorum. Yine de vermiyor. Kararlıyım, alıcam o lastiği. Ben annemi bana lastik versin diye yumuşatmaya uğraştıkça kadın sanki iki metre lastik değil de düğünlerde millete hava atmak için taktığı boynuna iki üç tur dolanan altın kordonunu istiyormuşum gibi diretti. Mutfağa koşup beslenme sepetimi getiriyorum. Beslenmemin bozulan açma kapama mandalının yerine düğüm atıp bir tur doladığı lastiği çıkarıp önüne atıyorum. "Bak" diyorum, "bozulan mandalın yerine babamın eskimiş donundan

söktüğün lastiği takıyorsun." Saçımı bağlamak için verdiği lastiği de saçımdan çekip çıkararak önüne atıyorum: "Herkes çocuğuna süslü tokalar, kurdeleler alıyor, benim başımda don lastiği!" Bu bana doğru sıçradı birden. Kafamı ellerimin arasına saklıyorum ki vurunca acımasın. Dikiş makinasının altına eğilip dikiş kutusundan ambalajı bile sökülmemiş lastik paketini önüme atıp odadan çıktı.

Bu Nilay'ın en yakın arkadaşı kendini bir bok zanneden Belgin, "Annem devlette memur" diye şişinir ikide bir sınıfta. Her hafta başı anlatıyor: "Yeraltı Çarşısı'na gittik, yürüyen merdivenlere bindik. Annem ne beğendiysem aldı" diye... "Cumartesi üç ders ya, öğleden sonra doğum günü yapılacak bana, gelin" diye, etrafına toplanan arkadaşlara evini tarif ediyor. Ben de gitmek istiyorum... İki katlı pasta alacakmış annesi. İki katlı pastadan yemek istiyorum. "Nuran Öğretmenimiz de gelecek hem" diye ballandıra ballandıra anlatıyor bu. Kızları çağırdığında ben de arkalarında olduğuma göre ben de çağırılmış sayılırım.

Cumartesi günü sınıf kıpır kıpır. Kasap İlyas Muhtarlığı'nın önüne bırakacakmış veliler çocuklarını. Nuran Öğretmen zaten Belgin'e özel ders verdiğinden evi biliyormuş. Birkaç veli ve çocuklar birlikte gidecekmiş. Okuldan çıkıp bir heyecan eve koşturuyorum. Geçen bayram giyindiğim elbiseyi soruyorum anneme. "Hava sıcak, giyebilirim artık" diyorum. "Doğum gününden de geri kalıver. Daha derdim kalmadı bunca iş arasında yazlıkları mı değişicem?" diye tersledi. "Ya öğretmen hep beraber gidilecek dedi." "Aman, koca öğretmenin daha derdi yok doğum gününe mi gidiyor? Şimdi bir de hediye mediye..." "Anne valla bak. İnanmazsan sen bırak muhtarlığın önüne." Bu, "Peki" dedi mecburen. Elbiseyi buldu, naftalin kokuyor leş gibi... Ütüledi, giyindim. Biraz kısa geldi ama olsun. Mini moda zaten. Modaya uydum sanır sınıftaki salaklar. Naftalin kokusu gitsin diye bolca kolonya döktüm elbiseme. Ayakkabılar naylon... İki yıl önceki bayramlık rugan ayak-

kabılarımı annem, "Seneye de giyersin, eskimesin" diye gündeliğe giydirmemişti. Bulup deniyorum, ayağıma küçük geliyor. Zaten ayakkabıyı kapıda çıkarıcaz mecbur, en arkada kalır bir köşeye çıkarırım, kim fark edecek ki... Hediye almak için para versin diye anneme bin dil döktüm, vermedi cimriliğinden. Ama hediye işini kendince çözdü. Banka logolu cetvel, bir defter, bir de kalem çıkardı dolabın çekmecesinden; takvim yaprağının tersiyle paketledi. "Ama anne olur mu hiç?" dedimse de bu, "Olur olur" deyip elime tutuşturdu paketi. Allahım rezil olucam herkese... Amaan o kalabalıkta kimin ne getirdiği nerden anlaşılacak ki deyip muhtarlığın önüne doğru koşturdum. Baktım bizimkiler, Nuran Öğretmen'le velilerin arkasına takılmış kırıta kırıta yürüyorlar. Erkekleri de mi çağırmış bu Belgin? Sınıf başkanı Kaan'la Atilla da aralarında. Kaan'a bütün kızlar âşık. Sınıf başkanı ya ondan. Ben sınıf başkanı olmasaydı da âşık olurdum zaten. Çok güzel gülüyor.

Ayakkabılarım dikkat çekmesin diye yanlarına çok yanaşmadan takip ediyorum bunları. Okulda birkaç kişi daha giyiniyor bu ayakkabılardan. Önlüğün altında daha az fark ediliyor ama bu sarı çiçekli elbisenin altında çok belli oluyor. Naftalin kokusu da çıkmadı elbiseden, hem çok kısa hem de dar geliyor. Kızlar beni fark etti. Arkalarına bakıp bakıp gülüşüyorlar. Olan oldu deyip yanlarına gidiyorum. Serpil gıcığı, "Nereye gidiyorsun?" diyor. "Belginlere işte" diyorum, "Seni çağırdı mı ki?" diyor, "tabii" diyorum. Bunlar yine fısıldaşıyor. Serpil salağı ayakkabıma arkadan bastı, ayakkabı ayağımdan çıktı, giymek için eğilince de elbisemin düğmesi pıt diye kopup yerde yuvarlanmasın mı? Kaan yakaladı yuvarlanan düğmeyi, "Al" deyip elime verdi. Elimle elbisemin arkasını yokluyorum tam sırtımın ortasına gelen düğme kopmuş. Elbisemi annem dikmişti geçen bayram. Ben kiremit rengi bir pantolon beğenmiştim aslında, "Seneye boy atarsın nasılsa üç gün bayram için onca para, kolay mı kazanıyor baban?" deyip, sandıktaki basmadan dikivermişti arife gecesi. Ama abla-

ma aldılar bayramlık. O kadar çok ağladı ki, "Çalışıyorum okul çıkışında atölyede. Madem öyle, ben de haftalıklarımı vermem bundan sonra" diye. Ben sustum, ablam daha büyük, ona alsınlar. Babam aylığını verirken, "Bayramlık bir şeyler al çocuklara" diye de tembih ettiği halde almak istemiyor vicdansız. Canım çok sıkıldı. Elbisemin arkası yarı açık, ayağımda lastik ayakkabı, hediyem banka eşantiyonu. Geri mi dönsem? Ama pastayı da çok merak ediyorum. Hem Kaan da var.

Sigorta Hastanesi'ni geçince dönüp karşıki sokağa girdik. Belgin evlerinin penceresine çıkmış sesleniyor: "Öğretmenim, kızlaar!" Apartmana girdik, bunların evi de giriş katta. Annesi, teyzeleri kapıda karşıladı bizi. Belgin öne fırladı, kızlara sarılıyor. Annesi, "Ayakkabılarınızı içerde çıkarın" diyor. Ben dışarda çıkarıp kapının bir köşesine koydum ki dikkat çekmesin. Bu Belgin beni görmedi mi ne? Kapı yüzüme kapandı. Tıklattım kapıyı, teyzesiymiş açan: "Aaa dışarda mı kaldın çocuğum?" deyip içeri aldı beni. Belgin kızları başına toplamış, Atilla'yla Kaan'ın anneleri de gelmiş. Ben salonun kapısında dikiliyorum, gören yok. Yine görünmez olmuşum. Öğretmenim olacak Nuran cadısı bakıyor dik dik. Teyzesi, "Hadi kızım geç arkadaşlarının yanına" diye elimden tutup oturttu beni. Bunlar ben yokmuşum gibi gülüp eğleniyor. Öğretmen de orda ya tam gülmüyorlar da sanki kibarlık olsuı diye Filiz Akın taklidiyle ellerini ağızlarına götürüp kikirdiyorlar. Bu Belgin beni, "Ögğ leş gibi naftalin kokuyorsun" diye ittirince halının üstüne devrildim. Elbisem kısacık, donum monum hep göründü. Bunlar gülmekten kırılıyor. Teyzesi beni hemen kaldırdı yerden: "Düşene gülünmez, ne ayıp!" deyip azarladı hepsini. Ben ağlamamak için kendimi zor tutuyorum. Bu Nuran cadısı da velilere bir şeyler fısıldayıp kıkırdıyor. Allah benim belamı versin inşallah. Gelmeseydim keşke. Gözümden bir damla yaş... Akıyor? Burnum da mı akıyor? Silmek için elimi gözüme götürünce pıt avucumdaki düğme yere yuvarlandı. Benim

değilmiş gibi davranmaya karar veriyorum. Kaan bulup elime tutturuyor. Allahım beni neden sevmiyorsun? Arkadaşlarım beni istemiyor, elbisem dar geliyor, herkes donumu gördü, Kaan düğmemi iki kere elime verdi... Teyzesi elimden düğmeyi kaptı, "Gel arkaya dikelim. Yere düştüğünde kopmuş demek ki" deyip beni arka odaya götürdü. Bütün hazırlıklar o odada yapılmış. Masa kurulmuş; kekler, kurabiyeler, kırıkıraklar, sürahilerle limonata... Hepsi masada. Limonatanın kokusu odayı sarmış mis gibi. Belgin'in teyzesi, "Bakma sen onlara" deyip masanın başındaki sandalyeye oturtup düğmemi dikti. Teşekkür ettim. Kucağımdaki paketi masaya bırakıp, "Ben zannettim ki Belgin beni de çağırdı. Annem bu hediyeyi ona yolladı. Gideyim artık, evden merak ederler. Hemen gelirim demiştim" diye bir yandan ağlayıp bir yandan da bu evden bir an evvel kaçmaya uğraşıyorum. "Aa olmaz pasta yemeden, hediyeni de Belgin'e kendin vermezsen ayıp olur" deyip omuzlarımdan tutup tekrar oturttu. Bir anda herkes odaya girdi. Belgin, "Oraya ben oturucam" deyip çemkirince sandalyeden kalkıp odadaki divanın üstüne oturdum. Teyzesi ters ters bakıyor Belgin domuzuna. Kulağına bir şeyler fısıldadı. Belgin'in yüzü asıldı. Annesi Belgin'in yanına Nuran Öğretmen cadısını oturttu, diğer çocuklar da masaya dizildi. Perdeleri kapattılar. Oda biraz karanlık oldu. Üstünde mumlar yanan iki katlı bir pasta geldi, "İyi ki doğdun" şarkısı, alkışlar... Ben o kargaşada kendimi kapının önüne attım. Hediyem de elimde. Sigorta'nın üstünde gecekondular var, önleri hep yeşillik. Orada yaşayan sınıf arkadaşlarım da var. Beni görmesinler diye az ilerdeki boş çayırlığa oturdum. Cetveli paketinden çıkarıp elime on kere vurdum sivri kenarıyla, sonra da diğer elime on kere. Oh çağrılmadığın yere gider misin? Böyle de yersin sıra dayağını. Ağladım ağladım. Sonra kalemle defteri çıkarıp, "BELGİN İNŞALLAH O PASTAYI YİYEMEDEN ÖLÜRSÜN" yazdım, hem de büyük harfle yazdım ki hemen ölsün. Her sayfaya...

Eve döndüm akşama doğru, annem, "Muradın oldu mu?" dedi. "Evet, sayende herkes donumu gördü. Hep senin cimriliğin yüzünden. Keşke beni doğurmasaydın!" diye salya sümük bağırıyorum. "Donunu mu gösterdin el âleme?" deyip vurmak için elini kaldırınca iki elimi yüzüne doğru uzatıp: "Ben kendimi sıra dayağına çektim zaten, bak!" deyip avuçlarımı açtım; içleri mosmor, hep cetvel izi. Ne olduğunu anlayamadığı için sindi bu. Ablama, "Çocuklar bunu sıkıştırmış galiba, donunu görmüş herkes, bir öğren bakalım" deyip yanıma yollamış. Anlattım. Ablamla ağladık... Annem bir daha konuyu açmadı...

Sınıfımızda bir tatsızlıktır gidiyor. Okuduğumuz sınıfın çatısı çok aktı, elektrik tesisatına kadar su gitmiş, lambalar ikide bir patlıyor. Milli Eğitim, "Okulun istimlakta yıkılma ihtimali var" deyip tamirat için ödenek çıkarmamış. Müdür bizim sınıfın velileriyle toplantı yapıp masrafı velilerden toplamaya kalktıysa da velilerin çoğu karşı çıkmış: Kayıt parası, perde parası, boya badana parası, beden eğitimi dersi için minder parası... Kalorifer için kömür parası, Kızılay zarfı, Yeşilay zarfı... Sürekli, para yolluyoruz. Olan var olmayan var. Devlet okulu mu özel okul mu belli değil, deyip. Sınıf ders yapılamaz hale gelince müdürün temizlettirip sıraları taşıttığı bodrum kattaki kalorifer dairesinde ders yapmaya başladık. Yeni sınıfımız da rutubet kir pas içinde. Yüksek Sosyete Nuran Öğretmen, "Ay vallahi üç aya kalmaz verem olurum bu sınıfta" diye sızlanıyor. Kadın, "Gelmişim Fethiye gibi günlük güneşlik yerden... Kocam subay, bir arada oluruz diye İstanbul'a tayin istedim. İstemez olaydım" deyip dakikada bir elindeki mendile hapşırıyor. Biz de ayağa kalkıp koro halinde, "Öğretmenim çok yaşa!" diye bağırıp yerimize oturuyoruz. Mendil tutan parmakları o kadar narin ki, bir de ojeli kırmızı kırmızı. Nuran Öğretmen'in boyu uzun, makyajı güzel, çok şahane tayyörleri var. Bütün sınıf hayran kadına.

Aslında ben de çok güzel buluyorum. Hatta büyüyünce onun gibi giyinmek için elbiselerini çiziyorum defterin arka sayfalarına. Bu, Atatürk devrimlerini anlatıyor; ben dalmışım kırmızı tayyörlü resmini çiziyorum. Aniden kulağımda bir sızı... Kafamı kaldırıp bakıyorum şaşkın şaşkın. Bana tiksinerek bakıyor, bir yandan da o nazik, ojeli tırnaklarını kulak mememe batırıyor: "Kime anlatıyorum ben bu dersi?" diye tepiniyor. Defteri kaptı, baktı baktı, kulağımı da diğer eliyle çimdiklemeyi bırakmıyor, "Ne bu şimdi ders saatinde?" dedi, "Elbiseniz çok güzel de, modelini unutmayayım diye." Bıraktı kulağımı, yerine gitti. Zaten olan oldu deyip resme devam ediyorum. Hırslandım da kulağımı kanırttı diye. Bunu, yüzünü dünyanın en çirkin dev anası, tırnaklarını masallardaki nalet cadılarınki gibi uzun kıvrık, bacaklarını da çarpık çizdim. Sonra dersi dinlemeye başladım. Bu öğretmenim olacak cadı sıraların arasından arkaya öne yürüyerek anlatmaya devam ediyor. Ben dalmışım sıraya kazınmış yazıları okumaya, önceki sınıfların kopyaları var. Öğretmen görse ben yazdım zanneder... Birden gözümden ateşler çıkıyor. Nuran cadısı beni tokatlıyor. Kadın merak etti demek resmin son halini. Sayfayı hışımla buruşturup yere fırlattı. Teneffüs zili çaldı. Bu, "Terbiyesiz, ukala!" diye söylene söylene kapıyı çarpıp çıktı. Sınıf başkanı, öğretmenin buruşturup attığı kâğıdı açtı, "Nuran Öğretmen'e bakın" deyip başına toplananlara gösteriyor... Birkaç kişi öğretmene taraf olmak için merak etmiyormuş gibi davranıp teneffüse çıktıysa da çoğunluk eserimin başında, bayağı bayağı eleştirip eğleniyor. Çokça da övgü alıyorum. Yahu bizim Nuran Öğretmen benim gördüğüm gibi güzel mi? Çizdiğim resimdeki cadıya benziyor da ben mi güzel sanıyorum? Resmi Özgür kaptı bir hamlede, "Valla bu kâğıttaki cadıdan beter bu Nuran Öğretmen, Ziya Öğretmen öyle miydi ya?" dediği anda bir bağırtı koptu sınıfta. Meğer teneffüs bitmiş ders zili çalmış. Nuran Öğretmen ne kadarını duydu bilmem,

kapıyı bir hışım çarpıp çıktı yine cadaloz. Biz susup oturduk korkumuzdan.

Demir parmaklıklı pencereden dışarıyı izliyorum. Bahçe boş, bak bak aynı ziftli asfalt... Ama burdan seyredilebilecek iki şey var sadece: Etrafına bez sarılı borular ve bodrum kat penceresinden görünen bahçe. Aşağıdan bakınca bahçe hiç bahçeye benzemiyor. Kalorifer borusunun üstünde karınca yolu gibi ilerleyen iki damla su kirden kararmış beze varınca duruyor... Bezin uçları saçak saçak sarkıyor. "Melek Arslan!" Bakıyorum, nöbetçi... "Melek Aslan" diye düzeltiyorum, "Sen misin?" diyor. Evet, manasında kafamı sallıyorum. "Müdür seni odasına çağırıyor."

Nuran cadısı beni müdüre şikâyet etmiş, hemen anladım tabii. Önce tuvalete koştum, üstümü başımı, saçımı şöyle bir düzelttim, of ya kulağıma kan oturmuş. Kulağımı işaret ve başparmağımla iyice sıktım. Dayanabildiğim kadar da kendim kanırttıktan sonra... Bekle beni Nuran cadısı geliyorum! Müdürün kapısını iki kere kibar kibar çaldım, yüzüme iyi çocuk ifadesini kondurup içeri girdim. Müdürün karşısında hazır ol vaziyette durdum. Nuran cadısı müdürün önündeki koltukta, gözlerini kızartmış oturuyor. Ay bir de müdüre ağlamış mı bu? Müdüre, "Beni çağırtmışsınız öğretmenim" deyip masum masum boynumu büktüm. Müdüre ne diye hitap edeyim bilmiyorum çünkü. Sayın müdürüm desem olmaz ne de olsa öğretmen yokluğunda 3-4 ay öğretmenlik yaptı bizim sınıfa, hatırladığım kadarıyla beni severdi de. "Sen Nuran Hanım'la dalga geçmişsin, ayıp evladım, bak öğretmenin çok üzülmüş" dedi. Nuran Öğretmen'e ateş atar gözlerle bakıp müdürün masasına abandım. Neredeyse kafa kafayayız. O da bir şey diyeceğim sanıp iyice yaklaştı. Başımı çevirdim, kulağımı parmağımla işaret edip başladım babam ölmüş gibi ağlamaya. Aklıma ağlanacak her şey geldi mi bir de... Susamıyorum.

23 Nisan'da ayı oldum, önlüğüm hâlâ alaca renk, Gülperi gitti, Ziya Öğretmenim gitti, annem kumbaramdan paramı çaldı... Ay ne dertliymişim meğer! Müdürle adeta baş başa vermiş ağlaşıyorum. Adam, "Bir sus evladım" diye saçımı okşayınca aklım başıma geldi, "Ay kulağım, kulağım!" deyip gözyaşlarıma hâkim oldum. Müdür, "Ne oldu çocuğum kulağına?" "Nuran Öğretmenim iki tırnağını birden batırdı" deyip uygulamalı olarak gösteriyorum bir de. Müdür, müdür ciddiyetiyle baktı baktı, "Kapının önünde bekle sen evladım" deyip çıkardı beni. Baktım bizim sınıftan üç arkadaş daha kapıda, nöbetçi öğrenci de yanlarında. Nöbetçi, kapıyı çalıp onları içeri gönderdi. Ay iki dakika geçti geçmedi bizim sınıf başkanı, elinde çizdiğim resim, kapıyı çalıp içeri girdi. Müdür içerden, "Melek Aslan!" diye bağırdı. Yine kibar kibar vurdum kapıya, "Geel!" Girdim. "Siz çıkın" deyip diğer çocukları yolladı. Müdür iki öksürdü ciddi olmak adına, "Bak evladım, bir daha ders saatinde ders dinle, resim yapmayı da resim derslerine bırak, şimdi çıkabilirsin." Kapının dibine geçtim çıkmıyorum. Bu Nuran, "Fakat müdürüm hakaret etti, cadı gibi çizmiş" diye geveliyor. Müdür ayağa kalktı, "Hocam nihayetinde çocuk. Karalamış bir şeyler, siz de kulağını koparacakmışsınız nerdeyse. Ya anne babasına söylese? Duymuşsunuzdur belki geçen sene Ziya Hoca da benzer sebepten uzaklaştırma aldı." Allahım, müdür beni kolluyor. Sessizce aralık kapıdan çıkıp sınıfa kahraman edasıyla girdim. Herkes başıma toplandı, soruyorlar: "Vurdu mu müdür?" "Bağırdı mı?" "Ceza verdi mi?" Kocaman bir cık işareti yaptım. O günden sonra ne yaptıysam Nuran cadalozuyla aram düzelmedi. Öyle de böyle de olmuyor nasılsa deyip bıraktım ipin ucunu iyice.

Hemen yanımızdaki tarihi eser ahşap bina, bizim okulu bitirenlerin gittiği ortaokul. Bahçelerimiz bir demir kapıyla ayrılıyor. Ablamla abim o okulda ortaya başladı. Ara sıra beni kontrole ge-

liyorlar. Bazen biz bahçede oynarken onları camda görüyorum. El sallıyoruz birbirimize. O okul yıkılacak diyorlar. E ablamlar ne olacak? Kocamustafapaşa'daki liseye gideceklermiş. Ablam söylentiler karşısında üzgün olmalı fakat seviniyor bile: "Aman, daha iyi" diye konuşuyor arkadaşlarıyla, "yolu uzak, hem gezmiş oluruz." Bizim okulu da yıkarlar mı acaba? Ne güzel yakındı evimize. Binası da çok güzel. Sınıfların çoğunun camından deniz görünüyor. Ben de ortayı yan binada okumak istiyordum. Neyi seviyorsam yok oluyor. Önce Ziya Öğretmenim gitti. Sonra da büyüyünce gitmek istediğim ortaokul...

Aslında Nuran Öğretmen'e de üzülüyorum... Kadın benim şanssızlığımdan payını alıyor. Geçici öğretmenleri de sayarsak 9. öğretmenimiz. Fazilet Öğretmen 1. sınıf; 2. sınıfta gelen, çok ufak tefek olduğu için küçük öğretmen dediğimiz geçici öğretmen arada hastalandı falan ama geldi yine de. Nasılsa gidecek diye bize de müdüre de diğer öğretmenlere de pek bulaşmazdı. Dersimizi kontrol eder, ödev verir çıkar giderdi sınıftan. Sayemde okulda ünlü olmuştu küçük öğretmen. Aslında benim değil de dayımın kendini beğenmiş kızının sayesinde.

Bir hafta sonu dayımlar gelmişti bize. "Bunlar sonradan görme" der teyzem hep: "Abimin kaynanasını Topkapı'ya gömdük bunlara dönüyoruz. Arabadan indik, yengem, aa kuşlar pislemiş arabaya, diye ileniyor. Anası öldü ya, üzüntüden takacak bir şey arıyor zaar dedim. Biz girdik eve. Yengemin teyzeleri; helva kavuralım, yemek yapalım, uzaktan gelenler var, deyip mutfağa geçti. Bir baktım, yengem elinde hortum balkona seğirtiyor. Tamam, iyice dellendi balkonu yıkayacak galiba diyorum kendi kendime. Yenge ben yıkarım, deyip hortumu elinden kaptım; ben musluğa takıyorum sen abine uzat ucunu, dedi. Aşağı baktım abim gözü balkonda bekliyor. At at, diye sesledi. Abi bahçe sulamanın sırası mı gelen giden olacak, çamur olur şimdi dediysem de dinletemedim. Attım ucunu hortumun. Yengem geldi ya-

nıma; içerdekilere, musluğu açın diye seslendi. Baktım abim eline bir de fırça almış arabayı yıkıyor. Yenge sonra yıkarsınız, dedim. Bu yengem olacak; kuş boku üstünde kurursa leke yapar deyip, şurayı da fırçala falan komut veriyor abime. Sonra da, bez getiriyorum deyip fırladı gitti arabanın yanına, camları kuruluyor. Büyük teyzesi, n'oluyor diye balkona geldi, manzarayı görünce kadının yüzü al al oldu sinirden. Allahım sen ne verirsen hayırlısını ver, sen aklımı fikrimi koru diye diye dizlerini dövüyor balkonda, yok bunlar insan değil, teyzeyi susturamıyoruz, bağırıyor: Utanmasalar öldü kurtulduk deyip arabayı süsleyecek kâfirler... Ablaaam bahtsız ablam, evladından gün görmemiş ablam. Kalk kalk da bak hastalığında bir bardak su vermeyen evladın hortumla araba yıkıyor ardından... Evdekiler n'oluyor diye ayaklandı, teyze balkondan aşağı, ananın ölüsüne bir tas su dökmeye girmedin gasilhaneye de arabayı mı yıkıyorsun yezit, diye bağırıyor yengeme. Utanma, arlanma yok, Allah korkusu... Tüü senin gibi evladın kalıbına, deyip balkona yığıldı kadın... Millet aylarca bunların daha helva kavrulmadan araba yıkamasını konuştu... Ne? Cenaze evine gelenler aa yeni araba almışlar desin..."

Bence de haklı teyzem. Ne zaman yeni bir eşya alsalar gösteriş yapmak için bizi evlerine çağırırlar. Dayım gençliğinde kimseleri beğenmeyip 60'ına merdiven dayadığında yengemle evlenmiş. "Dünyaya çocuk getirmemiş de altın yumurtlamış sanki karı!" diye söylenir durur teyzem: "Yahu biz her kazan yakışımızda yapıyoruz bir tane, nedir yani! Kadın dört yıl uğraşıp anca bir tane yapabildi. Onda da dokuz ay sırtüstü yattı hamileyim diye. Abim olacak domuz, karıya hizmetçi etti beni eteğimde üç çocukla. Büyüğümdür dedim, ses etmedim. Ama bu yengem, çayın demini, kahvenin şekerini, yemeğin tuzunu beğenmeyince bir ya sabır iki ya sabır patladım ben de. Abime başka türlü anlatmış kâfir karı, o gün bugün aramız bozuk... E o kadar yat yat ne olacak? Gelişmedi karnında bebe. Bin türlü marazla doğdu. Onu da benden

bildiler. Neymiş? İyi bakmamışım da yok gözüm değmiş de... Ne gözüm değecek! Üstünüze iki aslan parçası daha doğurdum."

Başka çocukları da olmayınca yengemle dayım, kızı tepelerine sıçırtmışlar. "Bir evin bir kızı" der hep annem, feci şımarık. Maddi durumları bizim aileye göre iyi olduğundan kazandıklarını bizimle yiyorlarmış gibi sever sayar annem bunları. Zaten annem insan sevmez, zengin sever.

Bize geldiklerinden beri gıcık kızları ha bire, "23 Nisan, 23 Nisan!" diye kıçını yırtıyor karga sesiyle. Sanki dünyada ilk şiir okuyan kendisi! Ay anneme bak, bir alkış bir kıyamet! Bize de alkışlattırıyor. 23 Nisan töreninde serbest kıyafet giyecekmiş onların okulunda çocuklar. Çünkü Aksaray Mahmudiye'de okuyor bu yılık. Görgüsüz yengem her seferinde ekler, "Pansiyonlu okul yalnız" diye. Yemekli demekmiş. Öğrenciler sabahtan akşama kadar okuldaymış. Ödevlerini de etüt dersinde öğretmenler yaptırıyormuş. Gene de okumayı benden iki ay sonra söktü geri zekâlı. "Dönüşte gelinlik alıcam kıza Yeraltı Çarşısı'ndan" dedi yengem; bu şımarık, şiir okurken giyinsin diyeymiş: "Beğendik modelini de bol geldi, tadilat yaptırıyor mağaza sahibi. Siz özel müşterimizsiniz tabii dedi, kendi terzisine yolladı." Annem yatak odasına geçti, bir iki dakika sonra salona dönüp kuzenimin eline para tutuşturdu. Hem de kâğıt para! "Halan kurban olsun. Tören için gelinliğin benden" dedi bir de. Yahu bana önceki 23 Nisan'da üç kuruş kostüm parası vermedi. Ayı oldum koskoca Vatan Caddesi'nde. İyice gıcık oldum kuzenime de anneme de. Yengem kurum kurum kuruluyor; koca sınıfta hiç kimsenin okuduğu şiiri beğenmemiş de öğretmen, bunun kızınınkine bayılmışmış. Hatta müdür sınıfın önünden geçerken bunun okuduğu şiiri duyup sınıfa girmiş: "Ben bu kadar içten şiir okuyan talebe görmedim, vallahi bravo!" deyip alkışlamış!

Yengem bunu anlatınca, manyak kızı tekrar havaya girdi mi, başladı yine şiire... Sanki 23 Nisan şiiri okumuyor... Büyük Millet

Meclisini kendi kurmuş da bize müjdeliyor. Bir çalım bir gösteriş avaz avaz, "23 Nisan 23 Nisan" diye gırtlağını patlatıyor. Annem, gözünden iki damla yaş süzülerek; "Vallahi gurur duydum abi" deyip orta sehpanın üzerindeki sigaralığı, kristal olduğunu iddia ettiği vazoyu kaldırıp yeğenini kucakladığı gibi üzerine çıkartmasın mı? "Hadi burada oku, kürsüdeymiş gibi ama duygulu duygulu!" dedi... Annem bizim o sehpaya değil ayakla basmamıza, üzerinde ödev yapmamıza bile izin vermez, cilası çizilir diye.

"Ben de seçildim!" diye bağırıp fırladım ayağa. Dayımın kızı neye uğradığını anlayamadan eteğinden çekeleyip sehpadan indirdim. Sıçradım sehpanın üzerine. Annem cin çarpmış gibi bakıyor, şiirin ilk kıtası ezberimde. Başladım içli içli okumaya:

Millet meclisi kurduk
Düşmanı yurttan kovduk
Hürriyete kavuştuk
Yaşasın 23 Nisan...

Kimse alkışlamıyor. Bu şımarık zırlamaya başladı. Annem, "İn o sehpadan salakhana!" deyip beni kulağımdan tuttuğu gibi sehpadan aşağı çekti. Yengem çantasını kaptı, "Hadi" dedi dayıma, apar topar gittiler.

Elimde Türkçe kitabı, her dakika şiiri okuyup sular seller gibi ezberledim. Annemin eline tutturdum kitabı, "Ben okuyayım sen de bak bakıyım doğru okuyor muyum?" dedim. Annem üç beş tekrardan sonra, "Kafam şişti, git kendine gazoz al" deyip cüzdanından para çıkarıp verdi, "üstüyle de gofret alırsın." Annem şiir seviyor.

Bizim küçük öğretmen, bu 23 Nisan'dır, şiir okumaktır meselesine hiç bulaşmamıştı. Müdür, her sınıftan iki kişi şiir okuyacak diye haber yollayınca, küçük öğretmen, "Kim okumak ister?" deyip sınıftan parmak kaldıran iki kişinin adını vermişti. Keşke o

zaman, "Ben de okurum" deseymişim. Annemlere, "Şiir okumaya seçildim" dedim bir kere. Yalan söyledim de diyemem artık... 23 Nisan'dan bir gece önce annem önlüğümü yıkayıp ütüleyip hazır etmiş. El işi dantel bir yakalık koymuş üstüne de... Kaç gündür elinde tığ bana yaka mı örüyormuş? Allahım inşallah gelmez törene. Gerçi annem beni okula kaydettirdiği günden sonra hiç uğramadı. Gelmez gelmez. İnşallah yeğeninin törenine gider, o kadar gelinlik parası verdi kıza, gitsin seyretsin işte.

Sabah erkenden uyandım ki anneme görünmeden kaçayım. Annem tam ben çıkacakken bir bardak süt uzatmasın mı? Okula başladım başlayalı ilk kez... Hademelerin okulda bize boş bir konserve kutusunu ölçü yaparak dağıttığı, suya karıştırılıp içilen o iğrenç süt tozlarını bile çocuklarından esirgeyen annem... "Amerika'dan gelmiş, daha vitaminlidir" diye çinko kaba koyup istifliyor süt tozlarını. Ama bugün 23 Nisan ve annem süt bardağını ağzıma kendi tutup, "İç ılık ılık, içine yumurta da kattım, sesin gür çıkar" diye diye içirdi bana. Allahım yoksa gelecek mi bu beni dinlemeye... Sen koru beni. N'olur gelmesin.

Okulun bahçesine koştum. Sınıfımın yanında sıraya girdim. Merdivenlerin başına sahne kurulmuş. Öğretmenler çocukları törene çıkacakları sıraya göre hazırlıyor. Folklor oynayacak çocuklar en önde. Ront oynayacak çocuklar, bando takımı, şiir okuyacak öğrenciler gruplar halinde bekliyor. Ben, gözüm bahçe kapısında, bizimkilerden gelen giden var mı diye bakıyorum. Çok şükür yok. Tören başladı, izlemeye dalmışım. Biri omuzumu dürtüyor, döndüm baktım: Annem. "Herkes yukarda, sen niye burdasın? Hadi sıran gelmeden çık" diye kalabalıktan çekip aldı beni, merdivenin başına götürdü. Görevli öğretmene, "Kızım da şiir okuyacak" dedi. Kadın, "İsmin neydi çocuğum, hangi sınıftansın?" deyip elindeki listeye baktı... Anneme, "İsmi yok burada" dedi. Annem diretti, "Günlerdir şiir ezberliyor." Görevli öğretmen, "Hallederiz" dedi, elimden tutup sahnenin kurulduğu

merdivenlerin arkasındaki koridora götürdü, "Burda bekle evladım" deyip gözden kayboldu. Benimle beraber bekleyen folklorcular çıktı oynuyor. Kafamı uzattım, annemlere görünmemeye dikkat ederek bahçeyi kolluyorum. Teyzem... Biri kucağında bütün çocuklarını almış beni seyretmeye gelmiş. Dedem, annanem, ablam... Hepsi bahçede. Bu teyzem dayıma nispet olsun diye bütün aileyi toplayıp gelmiş demek. Yarın ballandıra ballandıra anlatır yengeme: "Melek bir şiir okudu ki... Bahçe yıkıldı alkıştan. Okul müdürü duygulandı şakır şakır ağladı koca adam." Allahım ben mahvoldum! Çişim de geldi. Tam tuvalete giderken bir öğretmen beni gerisingeri çevirip, "Ayrılma yerinden, şimdi adını okurlar" dedi. Rontlar bitti, şiirler okundu; annem ikide bir görevli öğretmenin yanına gidip bir şeyler söylüyor. Küçük öğretmen görmüş beni, yanıma geldi: "Senin adını da mı vermiştim şiir okumak için?" dedi. "Evet, öğretmenim, hani parmak kaldırıp ben de şiir okumak istiyorum dediğim gün." Gidip görevli öğretmenle konuştu. Sahneye çıkmak için bekleyen benden başka kimse kalmayınca yanıma geldi, "Şimdi çağıracaklar. Güzel güzel oku şiirini" demesiyle adımın okunması bir oldu. Küçük öğretmen omuzumdan tutup mikrofonun olduğu yere itti beni. Başladım şiire:

Bugün 23 Nisan
Neşe doluyor insan

O kadar çişim geldi ki şiirin devamı aklıma gelmiyor. Belki hatırlarım diye en başından bir daha okumaya başladım,

Bugün 23 Nisan
Neşe doluyor insan
Bugün 23 Nisan
Neşe doluyor insan

Bahçedeki kimseyi görmüyorum artık sadece uğultular, kahkaha sesleri... Küçük öğretmen geldi yanıma, şiiri fısıltıyla okuyup, "Hadi tekrar et" diyor. O yanımda kulağıma söylüyor, ben mikrofondan tekrarlıyorum:

Millet meclisi kurduk
Düşmanı yurttan kovduk
Hürriyete kavuştuk
Yaşasın 23 Nisan...

O arada üstüme kaçırdım biraz ama kimse fark etmedi. Derken küçük öğretmen havaya mı girdi nedir, sesini gitgide yükseltip elini kolunu göğsüne vura vura, "23 Nisan neşe doluyor insan!" diye kendini paralamaya başladı. Sesi mikrofondan duyuluyor. Öğretmenim şiirin son kıtasını okurken sanki ben okuyormuşum gibi ağzımı açıp kapatıyorum. Öğretmenler, öğrenciler, veliler gülmekten kırılıyor. Annem bir daha bana hayatta süt vermez. Şiir bitince öğretmenim başımı okşayıp: "Aferin sana" dedi, "en çok alkışı biz aldık."

Sonra küçük öğretmen de gitti. Bizim sınıfa Ziya Öğretmen gelene kadar 5. sınıftan ablalar, abiler; müdür ve müdür muavini hatta sınıf anneleri bile öğretmen oldu. Ziya Taşkın: Ona tapmıştım, o da beni seviyordu. Sigara almaya beni yollardı genelde. Yazılı kâğıtlarını bana toplatırdı, tahtayı bana sildirirdi. Sınıf başkan yardımcısı bile oldum, "Zehir gibi kız" dedi bana. Oh, çok şükür beni seviyor öğretmenim. Lastik ayakkabıma, önlüğümün ağarmış rengine, takvim yaprağıyla kaplanmış defterlerime rağmen... Kâğıt toplayan Kerim'i de, Adıyaman'dan gelen sümüklü Abdullah'ı da. Kerim'e, "Şaşırmadan kardeşlerinin ismini say bakalım kerata!" der, saydırırdı. Kerim'in çok annesi bir tane de babası var, 16 kardeşlermiş. Kerim sayarken bizi kandırıyor galiba, sıralama her seferinde değişiyor. Defterimin arkasına yazdım kar-

deşlerinin adını o okurken. Öğretmen Kerim'e derste uyuyor diye kızdı bir gün. Zaten her sabah sınıfta uyuyordu o da üçüncü annesinden iki gün arayla doğduğu kardeşi Kenan da. "Oğlum burası otel mi?" deyip kulağına yapışıp uyandırdı Kerim'i. Kerim koskoca öğretmene, "Bıraksana kulağımı amına koyduğumun!" demez mi... Yedi tokadı. Ağlamaya başladı bir de, "Evdeyim zannettim öğretmenim" diye. Öğretmenim Kerim'e, "Büyükten küçüğe say kardeşlerini, affedeyim" dedi. Bu saymaya başladı, hemen defterimin arkasını açtım, "Atıyor Kerim, kardeşlerinin adını doğru sıralamıyor hem de geçen sefer söylediği isimlerden başka isimler söyledi" diye daha parmağım havadayken konuşup Kerim'in yalanını çıkardım. Öğretmen Kerim'e de bana da ters ters baktı. Kerim sırasından fırlayıp geldi ayağıma tekme attı. Önlüğüme yapışmış çekeliyor: "Analığım ikiz doğurdu" diye ağlamaya başladı. Ben de Kerim'le beraber ağlamaya başladım. Öğretmen gelip beni saçımın bağından, onu kulağından tutup bizi ayırdı. Ne Kerim susuyor ne ben. Ziya Öğretmen de ağlıyor bir yandan. Sınıftakiler ne anladı, ben neye ağladım, Kerim neden sınıfta uyuyordu, öğretmen bana kızdığı için mi ağlıyordu bilemedim.

O günden sonra bizim sınıf lanetlendi bence, ya da ben... Ziya Öğretmen benim hasta olup okula gidemediğim bir gün Gülperi'ye vurmuş. İyileşip döndüm ki Gülperi yok. Herkes bir şey anlatıyor. Ertesi gün Gülperi'nin babası geldi, yanında Gülperi, elinde doktor raporu, kulak zarı zedelenmiş mi, patlamış mı öyle bir şey. Sınıfta kıyamet koptu. Gülperi'nin babasının elleri kocaman, bir vurdu öğretmenime! Öğretmen de ona... Ziya Öğretmen'in elleri küçük... Adam habire vuruyor, kan geldi dudağından Ziya Öğretmen'in. Müdür, öbür sınıflardan öğretmenler zor aldı adamın elinden öğretmenimi. Gülperi bir daha okula gelmedi. Ben onun örgülü saçlarına dokunmazsam, bozmazsam yaşayamam. Ama o da defolsun, Ziya Öğretmen kulağının zarını patlatmaz ki kimsenin. O olaydan sonra Ziya Öğretmen deli gibi

bir şey oldu. Her gün başka bir olay çıkıyor; veliler fısır fısır konuşuyor aralarında: Sarhoş geliyormuş sınıfa, yok kumar oynuyormuş da bilmem ne...

Ziya Öğretmen, bizim tren istasyonunun arkasında teneke gibi şeylerden yapılan baraka evlerden birinde oturan Aysel'i sınıfın camından aşağıya sarkıttı bir gün. Aysel evlatlıkmış. Kendi söylemişti bana. "Niye teneke eve evlatlık vermişler ki seni?" deyip duruyorum. Her şey acayip geliyor bana. Aysel'in gözleri: Yeşil, mor, mavi, sarı, her renk var içinde. Annesi şişman, bazen okul çıkışı annemden habersiz gidiyorum Aysellere, kadın hep hamur kızartıyor bize. Babalığı çok seviniyor ben gidince. Kastamonulular. Kâğıt ve hurda topluyor babalığı. Evin arkasında ne ararsan var, üst üste yığmışlar; onları satıp evlatlıklarına bakıyorlar. Evlatlık dediğin zengin evlerine verilir. Aysel'in kocaman memeleri var. Fakirler ya ondan herhalde... Aysel derste sakızından balon patlatıyor habire. Ziya Öğretmen bağırdı, "At o sakızı" diye. Aysel yutmuş taklidi yaptı, sonra yuttuğunu unutup art arda balon şişirip iki kere patlattı. O sırada küme çalışması yapıyoruz hayat bilgisi dersinde. Öğretmen sandalyesinden fırladı. Aysel'i kucakladığı gibi camdan aşağıya sarkıttı. Hepimiz, "Öğretmenim yapma n'olur" "Düşecek!" diye ağlayıp yalvarıyoruz. Birkaç dakika sonra Aysel'i içeri bıraktı öğretmen. Aysel ağlamamış bile. Çöktü öğretmenin bıraktığı yere, önce sınıfa sonra öğretmene baktı baktı, ayağa kalkıp kapıyı açtı, çıkıp gitti. Ziya Öğretmen bizim kümeye geldi, Aysel'in yerine oturdu: "Kış hazırlıkları nelerdir? Yazıyoruz" deyip Aysel'in defterine yazmaya başladı. Bir elinde sigara bir elinde kalem. Sonraki üç gün Aysel de Ziya Öğretmen de okula gelmedi. Aysel'in analığı, aynı sokakta oturan, sürekli beslenmemizdeki yemekleri çalıp yiyen sınıf arkadaşımız Deli Ayşe'yle haber yollamış. Çok ateşi varmış kızın. Müdür geldi: "Ziya Öğretmen çok hastaymış. Uslu uslu oturun e mi çocuklar" deyip çıktı sınıftan.

Aysel'in çantasını kilitli sınıf dolabımızdan aldım, eve uğradım. Anneme, "Sınıf başkanımız hastalandı aniden, Sigorta Hastanesi'nin yanında oturuyorlar. Hem ödevini vereyim hem çantasını. Öğretmenimiz sana yakın deyip bu görevi bana verdi" dedim. Çanta sınıf başkanının olduğu için mecbur izin verdi annem. "Tren istasyonunun arkasındaki barakalarda oturan Aysel ölüyor!" desem, bırakmazdı. Aysel bir keresinde beni evlerine götürmek için izin almaya bizim kapıya kadar geldi, annem bir çemkirdi kıza, bir daha gelemedi cesaret edip. "Böyle arkadaşlarla dolaşma bir daha! Kazık kadar kız, sütyen bile takıyordur; evlense çocuğu olur" diye söylendi bana da. İzni koparınca doğru Küçük Langa yönüne koştum. Davutpaşa ekmek fırınından sokağa girdim, evler hep aynı, karıştırdım bulamıyorum. Korktum, yalnız olunca benimle yaşıt oğlanlar bakıp bakıp laf atıyor. Tek katlı çöplük gibi evlerin arasından bir sokağa kaçtım, aynı oğlanlar orda da önüme çıktı. Dördü birden kıçımı, bacağımı; neremi yakalarsa sıkıyor, çimdik atıyorlar. Bağıramıyorum ya da bağırdım mı bilmiyorum; el arabasıyla bostandan aldığı zerzevatı satan Bıyıklı Erkek Meral Teyze, elinde uzun çalı süpürgesiyle kovaladı çocukları. Bizi tanıyor, babaannem ona yün çorap örüp verirdi zerzevat satarken üşümesin diye. "Ne arıyon bakıyım sen burda?" diye beni payladı bir güzel, "Aysellerin evini, çantasını vericem" dedim. Anlayamadı önce kimi aradığımı. "Hani evlatlık, sarışın, babalığı hurdacı." "Annenler duymasın, ne işin var onlarda? Kızın annesi orospunun biri" dedi. Aysel'in annesi ona bakan analığının köylüsüymüş. Kastamonu'dan İstanbul'a bir akrabasının yanına gelmiş. Sonra da bizim mahalledeki boncuk atölyesinde işe başlamış. Ne oldu ne ara olduysa hamile kalmış. Akrabaları memlekete yollamaya kalkınca oradan kaçmış. Aysel doğunca kucağında bebekle tekrar o akraba evine gidip, "Ben bakamıyorum. Bende öleceğine burda ölsün, gayrı ister bakın ister atın" deyip kundağıyla kapının önüne bırakmış. Aysel'in analığı-

nın da zaten çocuğu olmamış, yaşı geçmiş, "Ben bakarım" deyip almış Aysel'i bunlardan. Kimse de itiraz etmemiş. Aysel'in annesi ara sıra gelip para bırakıyormuş. Erkek Meral Teyze, "Maya bozuk oldu mu ne yapsan olmaz. Sen buralara gelme. Piç bu mahallenin çocukları" diye de sıkıladı. Erkek Meral Teyze de piç o zaman, hem piç hem bıyıklı. "Hadi arkandan bakıyorum, git ver ne vereceksen, bir daha burda görmiyim seni, annene söylerim" deyip Aysellerin evini gösterdi. Hakikaten mahalle bir garip, Deli Ayşeler de bu mahallede, onun da annesi hem sakallı hem bıyıklı hem de bir gözü şaşı, diğer gözünde de sadece beyazlık var. Orhan var, saçı kaşı kirpiği bembeyaz, ablası da aynı. Aysel'in gözlerinde sarı renk bile var.

Evi buldum sonunda. Belki okula gelmemek için bahanedir diye düşünmüştüm ama Aysel gerçekten ateşler içinde yatıyor perde gerilip oda yapılmış aralıkta. Beni görünce çok sevindi. Ben aslında bu Aysel'i pek sevmiyorum çünkü çok cazgır ama beni herkesten koruyor, oyuna almazlarsa çocuklara tükürüyor. Aysel'i öyle görünce bir tuhaf oldum. Başıyla eğilmemi işaret etti, "Kimseye söylemeyeceğine yemin et" dedi. "Yemin. Kimseye demicem, ekmek musaf çarpsın ki" dedim. "Fare zehiri içtim ölücem" dedi. "Zaten kimse de istememiş beni, öğretmen de sevmiyor. Mahallede çocuklar, anan köprü altındakilere verirken iyiydi, deyip her yerimi sıkıyor." "Annenin yüzünden yapmamışlardır ya, benim annem köprü altında çalışmıyor ama beni de sıkıştırdılar demin. Erkek Meral Teyze kurtardı ellerinden." "Kız sakın yanaşma ona, manyak o karı. Bu Erkek Meral bir gün analığıma, yalnız korkuyorum bu ara gece bende kalsın can yoldaşı olur Aysel dedi. Gittiğimde de beni koynuna aldı, uyuduk beraber. Bir uyandım, mememi öpüyor. Korktum, önce uyuyor gibi yaptım, sonra bağırdım, bana vurdu. Anan köprü altında önüne gelene verip peydahladı seni orospunun dölü, şimdi mi namuslu oldun? Kimseye söylemiyceksin, duyarsam öldürürüm seni, de-

yip bir daha vurdu. Yolu değiştirip geliyorum artık eve ama kolluyor beni. Geçenlerde hurdalığa çekti. Sıktı öptü yine her yerimi. Bir yandan, orospunun dölü annene de böyle yapıyor herkes, alış sen de, deyip para koydu cebime." "Söylesene analığına" dedim. "O da dövüyor kızınca zaten" dedi. "Kızım benim annem analık değil, o da beni dövüyor. N'olucak döver döver sever yine" diyorum. "Söylersem de inanmazlar, inanırlarsa da ya beni annemin yanına yollarlarsa? O zaman herkes eller beni. Böyle sadece Erkek Meral Teyze..." "Ben söylersem inanırlar ama" diyorum. Aysel, "Ben nasıl olsa ölücem, çantam senin olsun, beni hatırlarsın" dedi. Biz ikimiz ağlıyoruz, "Söz ver ben ölünce Erkek Meral'i söyleyeceğine? Herkese kepaze olsun e mi?" diyor bir yandan. Çantayı almadım. Yüzüm gözüm ağlamaktan şimşiş oldu. Evden anlamasınlar diye yol üstündeki çeşmelerde yıkadım yüzümü. Anlamadılar. Aysel ölmedi. Okula da gelmedi bir daha.

Arada gizli gizli buluştuk: "Sevgilim var" dedi. Mahalleden 14 yaşında bir çocukmuş. Ay ruj da sürmüş Aysel! "Kaçıcaz" diyor, "Kızım sen daha küçüksün" diyorum, "3. sınıfa giden evlenir mi hiç?" "Ben 13 yaşındayım bir kere!" diyor, "kimliğimi zar zor sonradan çıkarmışlar." Bir ay sonra Aysel'i sormaya okula geldi analığı: "Melek bilir, araları iyiydi" diyor. "Valla görmedim" dedim. "Sevgilisi vardı Aysel'in" diye söyleniyor kadın bir yandan. "Adanalı bir çocukla dolanıyordu, hep onun babasının işleri. Adam, karı kız satıyor Adana'ya kandırıp." Ziya Öğretmen ders bitiş zili çalınca, "Aysellerin evini biliyor musun?" dedi bana. Beraberce yürüdük. Öyle güzeldi ki, başımı okşadı, elimi de babam gibi sıkı sıkı tutuyor. Erkek Meral el arabasındaki zerzevata süngerle su sıkıp hazırlıyor. Pis pis baktım. Bize doğru seğirtti, hemen çektim öğretmenimin elinden. Aysellerin evinin önünde analığı elindeki süpürgeye dayanmış oturuyor. Bizi görünce, "Bir haber mi var Ayselimden?" deyip koştu. Öğretmenim soruyor: "Çocuk kim? Nerde oturuyorlar?" Kadın tarif etti. Ziya

Öğretmenim beni fırının oraya bıraktı: "Hadi sen doğru eve bakalım. Benim biraz işim var" dedi.

Ertesi gün öğretmenim okula gelmedi. Evlerini biliyorum. Bir kere çantasını yollamıştı bir kâğıda kapı numarasını yazıp. Altındaki bakkalı hatırlarım belki. Okul çıkışı onlara koştum. Evi buldum. Sıska kızı açtı, "Ziya Öğretmenimi arıyorum" dedim. Kız beni içeri almadı, annesi geldi kapıya, "Arkadaşlar yolladı beni, merak ettik de..." diye atıyorum yalan malan. Kadın anladı mı nedir, gülümsedi, bir yandan da kapıyı iyice açtı, "Gel" dedi. Beni bir odaya aldı: Ziya Öğretmenimin dudağı şiş, burnunun deliklerine pamuk gibi bir şey tıkılmış, ay çok fena oldum: "Aysel'in kaçtığı oğlanın babası mı vurdu öğretmenim?" dedim usulca, göz kırptı mahsusçuktan manasına, "Düştüm" dedi. Çıktım eve döndüm hemen. Ödevimi yaptım, anneme, "Biraz bahçeye çıkıyorum, dersim bitti" deyip doğru Langa'ya. Aysel'in analığını buldum. Ziya Öğretmen beni yolladıktan sonra, Aysel'i kaçıranların evine polis götürmüş. Karakola götürmüşler adamı; analığı da babalığı da çağırtmışlar sonradan. Oğlanın babası, "Orospunun kızı, oğlumu da ayarttı kim bilir neredeler!" deyip durmuş ama "Yalan" diyor kadın. "Soruşturduk her komşudan. Bunların evin önünden bir araba almış kaçtığı gece Aysel'i, kaçtığı çocuk bir de babası varmış arabada. Kaç kişi görmüş... Bizim buralarda arabalı adam ne arasın, motorun homurtusuna herkes bakmış camlardan tabii." Ağlıyor bir yandan da. Kadın karne günü geldi Aysel'in karnesini almaya yine de. Ziya Öğretmen rica etmiş müdürden, geçirelim sınıfı belki seneye devam eder diye ama müdür kabul etmemiş, kız ortada yok, başımız belaya girer diye. Devamsızlıktan sınıfta kalmış Aysel.

Artık Nuran Öğretmen'in sorduğu soruları bilsem de parmak kaldırmıyorum. Hem zaten bana söz vermez hem de elimin üstü, parmaklarım hep siğil dolu... Fark etmesin istiyorum. Yine

beğenmez beğenmez bakacak bana... Ne ara çıktılar bilmiyorum ama çok çirkinler, parmaklarım birbirine deyince de huylanıyorum. Annem su birikintilerinde, çeşmenin yalağındaki kurbağalarla oynadığım için elimde siğil çıktığını söyleyip duruyor. Sokağın sonundaki apartmanın giriş katında arkadaşlık yaptığım Merdanlar oturuyor. Apartmanlarının bahçelerine geçtim kömürlük üstlerinden zıplaya zıplaya. Annem, "Atlamayın! Çıkıkçı da bıktı sizin kolunuzu bacağınızı düzeltmekten" diye tembih ediyorsa da kim dinler... Merdan bahçede yere oturmuş sakızlardan çıkan artist resimlerini önüne dizmiş, hayran hayran bakıyor. "Merdan!" diye el sallayıp yanına gidip oturuyorum. Abim de bunun abisiyle arkadaş ama küstüler. Abisi abimin gazoz kapaklarını ütmüş oynarken, kavga etmişler. Abim gazoz kapaklarını geri almak için arkadaşlarıyla bir olup çocuğun çüküne çakmak tutmuş. Akşamına babası oğlunu almış kucağına, bizim kapıya dayandı. Babam kapıyı açınca abim sır oldu evin içinde. Arka bahçeden kaçmış. Adam oğlunun çükündeki örtüyü çekti, çükünün üzerine yerleştirdiği şurup kutusunu da kaldırıp, "Bak Selman Efendi oğlumun zürriyetini yakmış oğlun olacak..." diye kükredi. Babam hiçbir şey anlamamış cevap da veremiyor. Oğlan da korkmuş söylememiş önce ama akşam babası, "Niye paytak paytak yürüyorsun? Biri bir şey mi yaptı yoksa?" deyip donunu indirip kontrol edince, mecbur söylüyor ağlayarak.

Adam durumu anlatınca babam bir anda delirdi. Annem kafamı yeleğinin içine gömüyor ki çüke bakmayayım. Abimi arıyoruz, yok. Babam çocuğu babasının kucağından kapıp Sigorta'ya doğru koşmaya başladı. Annem bana, "Gir içeri sen" deyip terlikle koştu arkalarından. Oğlanın babası da arkalarından. Hastanede doktorlar, "Bir şey değil, hafif yanık, bir haftaya geçer" deyince sakinleşmiş bunlar. Abim dönüp çardağın oraya sinmiş, sonra da çaresiz girdi içeri. Babam abime iki tokat çaktı: "Sen elin öksüzünün namusuyla, zürriyetiyle mi oynuyorsun cibilliyetsiz?" de-

yip... Ertesi gün abim bahçelerde, "Yakarım" "oyarım" "keserim" diye caka satıyor millete... Çocuğun abisi de abimi sıkıştırıp bir güzel pataklayınca konu kapandı. Ama biz Merdan'la küsmedik hiç. Merdan, "İyi olmuş! Benim resimlerimi alıp sobaya atar mısın? Oh canıma değsin" dedi abisi için. "Babam bunun bütün gazoz kapaklarını çöpe attı. Kumarbaz mı olucan it deyip." "Benim babam da attı abiminkilerini" dedim gülüştük bununla. "Merdan kız" dedim "sende iki tane Suzan Avcı, üç tane Zeynep Değirmencioğlu var. Bende yok onlardan. Değiş tokuş yapalım mı?" Olmazladı. Küsmem lazım aslında. Bu da aynı abisi gibi mızıkçı. Ne var değiş tokuş yapsa? Abim az bile yapmış abisine. Pis sümüklü bir şey zaten abisi de. "Antalya körfezi" diyor arkadaşları hep sümükleri aktığı için. Neyse küsmemeye karar veriyorum. "Ne kadar güzel ojelerin" diyorum. "Ablam Yeraltı Çarşısı'nda tezgâhtar ya, o getirdi" diyor. Ay iyi ki ablası Yeraltı Çarşısı'nda çalışmaya başladı, ikide bir hava atıyor herkese. Yok, yürüyen merdivenlere bindirmiş ablası da, bir inmiş bir çıkmış da kaç saat... Pis nalet... Hem Suzan Avcı'yı takas etmiyor benle hem de Suzan Avcı gibi hain... "Ablama söyleyelim, sana da oje sürsün, bugün izinli" deyip elimden tutup evlerine götürüyor. Hem de elimi tutunca siğillerimden hiç iğrenmedi. Anneleri ölmüş... Babaları çocuklara göz kulak olsun hiç olmazsa diye köyden babaannelerini getirmiş: "Şahsenem Bibi" diyor herkes kadına. Şahsenem Bibi, babaannem köyden geldiğinde sık sık geliyor bize. İkisi Kürtçe bir şeyler anlatıp dizlerine vura vura ağlıyorlar çoğunluk.

Duvarda simlerle cama işlenmiş rengârenk bir şahmeran var. Şahsenem Bibi'nin kocası yaparmış sağken, simli boyalarla camlara tersinden çizip nakışlayarak. "Taa gâvur ellerinden bile gelip alanlar vardı" diye anlatır hep Şahsenem Bibi. "Benim adım esasında Senem ama bu Şahmeranları kocam yaptığından bana Şahsenem der oldu köyde herkes..." Merdan'ın ablasına ellerimi uzatırken utandım, "Hep siğil bastı" dedim. Şahsenem Bibi

uzattığım ellerimi dizlerine çekip bakıyor: "Kaldır şimdi, yarın sürersin" diyor ablaya. Şahsenem Bibi elimden tutup üst bahçelerindeki incir ağacının altına götürdü beni, kucaklayıp incir yapraklarının hizasına kaldırdı. Yaprakları işaret edip "Kopar üç tanesini" dedi. "Ya Allah ya Muhammed ya Ali!" dedi bana da tekrarlatarak. "Üçlerin, beşlerin, yedilerin, On İki İmamların, On Dört Masum-u Pakların yüzü suyu hürmetine bu masum sabinin devası olsun" diye diye yaprakları koparttırıp, ağacın altında dizlerinin arasına oturttu beni. Yaprakların sütünü siğillerimin üstüne damlattı. İçinden anlamadığım bir şeyler mırıldanıyor... Sonra yere düşüp kurumuş bir incir yaprağını aldı, elime tutturup ellerimi havaya doğru kaldırdı. Kendi de avucunu avucuma siper edip açarak ağaca mı Allah'a mı diyor anlamadım: "Ey kuşun kusmuğuyla, arının ağusuyla var ol denip de var eden, bir yaprağıyla Âdem'i de Havva Anamızı da ar görünmekten koruyan, gölgesiyle Allah'ın kullarını sakınan, yemişiyle bin bir yaratılmışa aş olan... Şu sabinin elindeki siğilleri yok etmeye gücü yeten..." Kuru yaprağı elimden bıraktırdı. Başını havaya kaldırdı: "İstersen yeşerten, istersen kurutan Hakk! Medet yalnız sendendir. Hüü!" deyip sallana sallana ağlamaya başladı. Ben de Şahsenem Bibi'yle sessiz sessiz titriyorum kucağında... "Şimdi git hadi" dedi Şahsenem Bibi. "Erkenden uyu, rüya görürsen de kimseye anlatma sakın" deyip eliyle sırtımı sıvazladı. "Ellerini yıkamadan yat" diye de tembihledi...

Rüyamda yüzüğümün parlak incisini gagalayan civcivi görüyorum. Civciv büyüyüp horoz olmuş. Seniye Teyzelerin kömürlüğünün kapısını açıyorum yemlemek için, horoz atlayıp siğillerimi gagalayarak koparıyor. Sonra Şahsenem Bibi eğilerek çıkıyor kömürlükten, "Korkma acımaz" diyor. Ben ağlayarak, "O zaman yüzüğümün incili taşını da geri versin... Annanemin hediyesiydi o" diyorum. Şahsenem Bibi avucumu açıp içine yüzüğü bırakıyor. İncisi de üzerinde duruyor. Uyanır uyanmaz avucuma bakı-

yorum yüzük yok... Ellerime bakıyorum siğil yok. Kalktım, evde kimse yok. Apartmanın bahçesine koşuyorum. Abim çivi atmaca oynuyor, "Annemler nerde?" diyorum, dedemlere odun gelecekmiş, ablamla yardıma gitmişler.

Koşarak Merdanlara gidiyorum, uyuz abisi açıyor kapıyı. Şahsenem Bibi hastalanmış sabaha karşı, hastaneye yatırmışlar. "Merdan?" O da yalnız kalmasın diye ablasıyla Yeraltı Çarşısı'nda çalıştığı mağazaya gitmiş. Ben de gitsem? Biraz uğrarım, parfümeri dükkânında çalışıyor ablası. Siğillerimin geçtiğini söylemem lazım. Çarşıyı dolaşır yürüyen merdivenlerden inip çıkarız. Oradan da dedemlere. Yeraltı Çarşısı'na gittiğimi söylemem, yardıma geldim derim. Yolu ezbere biliyorum zaten. Eve dönüp üstümü değiştirdim, Langa'dan geçerek oto parçacılarının olduğu yoldan Aksaray'a çıkıp Yeraltı Çarşısı'nı buldum. Girişte galiba çarşının bekçisi olan adam, "Çocukların yalnız başına yürüyen merdivene binmesi yasak" dedi. "Ablam burada makyaj malzemeleri mağazasında çalışıyor" diye yalan atıp bindim. Yürüyen merdiven o kadar güzel ki... Lunaparkta gibi. Hem de bedava. Bayağı arayıp dükkânı zor bela buldum. Merdan'ı gördüm, ablası toz alıyor. Beni görünce şaşırdılar. "Annanemlere gidiyorum da... Buralarda oturuyorlar. Siğillerimin geçtiğini söylemeye geldim" deyip ellerimi gösterdim. Ablası, "Yalnız başına buralara kadar nasıl geldin ki?" diyor, duymazdan gelip Merdan'a, "Merdivenlere binelim mi? Hem mağazaların vitrinlerine bakarız" dedim, ablası izin vermedi. Şahsenem Bibi'yi sordum. Gece nefesi tıkanmış. "O zaman ben annanemlere gideyim" deyip yanlarından ayrıldım. Zaten Merdan'ın ablası da surat yaptı bana. Çarşının diğer kapısındaki merdivenlerde kimse inip binene karışmıyor. Yürüyen merdivenlere bir tarafından binip bir taraftan çıkıyorum. Midem bulandı ine çıka ama çok zevkli. Tam ben yürüyen merdiven inerken ters yöne yürüyerek yukarı çıkmayı öğrenmiştim ki bir görevli beni çekip aldı: "Doğru anne babanın yanına, çok tehlikeli merdiven-

ler" deyince çıktım çarşıdan mecburen. Tam merdivenin bittiği yerde başımın dönmesi geçsin diye beklerken kustum. Oh canıma değsin. Yeraltı Çarşısı'ndan nefret ediyorum. Biri mendil uzattı bana, "Kusma buraya, yasak." Kafamı kaldırdım, bizim Deli Ayşe'nin annesi, bir koliyi ters çevirip tezgâh yapmış, üzerine kıvır zıvır dizmiş satıyor. Aysellere gittiğimde, bazen analığıyla konuşurken görüyordum kadını, bir keresinde yine Yeraltı Çarşısı'nın merdivenlerinde oynarken görüp kızmıştı Aysel'e, "Düşersiniz inip çıkmayın merdivenlerden" diye. O zaman tırnak makası, tesbih falan satıyordu. Beni tanımadı. "Ayşe'nin sınıf arkadaşıydım teyzecim" dedim. "Öyle mi?" deyip kafamı kendisine doğru çekip tükürüklü tükürüklü öptü beni. Sakalları da yüzüme battı hep. Tiksindim tükürüğünün yüzüme bulaşmasından. Ayıp olmasın diye arkamı dönüp, verdiği mendille yüzümdeki tükürükleri sildim. Jilet de satıyor, niye tıraş olmuyor ki? "Annen nerde?" dedi kadın. "Ablam burada çalışıyor da, evde bir şey unutmuş, onu getirdim" deyip mendili uzattım, geri almadı. Kaçtım kadının yanından, beni bir daha öpemesin diye.

İkinci dönemde gelmişti Ayşe bizim sınıfa. Boyu çok uzun olduğu için en arka sıraya oturttu Ziya Öğretmen kızı. Ev ödevini hiç yapmıyor. Öğretmenimiz, "Kızım, annen yardım etsin, bak bu ödevler önemli, haftaya yazılı yapacağım" diye sıkılayınca Ayşe, "Annem hiç okula gitmemiş ki" dedi. Öğretmenimiz yanındaki kıza, "Ayşe'ye yardımcı olacaksın. O ne not alırsa sana bir not fazla vereceğim" dedi. Kız, "Ama öğretmenim, hep bir alıyor" deyince Ayşe de, "Tamam işte, sana iki verecek öğretmen, daha ne istiyorsun?" dedi. Çok güldü herkes. Ben Ayşe'ye yanaşmıyorum pek. Bizden çok uzun. Çok kötü laflar biliyor hem de.

Bir gün, beslenme zili çalınca, Ziya Öğretmen, "Beslenmelerinizi çıkarın" dedi. Annem yumurta, zeytin koymuştu sabah, açtım: Beslenme sepetim boş. Sabunlu elbezi, mendil, çatal var ama yiyecekler yok. Nilay söyleniyor, "Annem gözümün önünde dol-

durdu beslenme çantamı." Serpil: "Ya benim beslenmem de boş, sadece elma duruyor." Zaten sınıfta günlerdir beslenme sepetlerimizdeki yemekler yok oluyor. Birkaç kere bu Deli Ayşe benim beslenmemdeki poğaçaları yemişti. Gülperi yakalayıp, "Bak, öğretmene söylerim" dedikten sonra yapmadı bir daha. Öğretmenimiz sınıfa girince Nilay, "Öğretmenim beslenmemin içindekileri biri yemiş" dedi. "Benimki de boş" dedi başka biri, "Benim de kurabiyelerim çalınmış" dedi Belgin. Öğretmen, "Kim yediyse teneffüste beni bulsun" dedi. Hademeyi çağırdı, 10 tane poğaça aldırıp yemeği çalınanlara beslenme kolundaki kızla dağıttırdı. Önüne ayırdığı bir taneyi de en arka sıradaki Deli Ayşe'nin yanına götürüp uzattı. Ayşe, "Ben yedim" deyip poğaçayı almadı. Öğretmen "Sonra yersin" deyip bıraktı önüne.

Bizim beslenmeler sürekli boşaltılıyor. Bir gün teneffüse çıktığımızda Nilay sınıfın kapısının önünde hırsızı yakalamaya kararlı nöbet tutuyor. Bir iki dakika bekleyip kapıyı açınca bir bakıyor, Ayşe sıranın altına eğilmiş birinin beslenme sepetinin içindeki keki tıkmış ağzına hızlı hızlı yiyor; Nilay, "Hırsızı buldum!" diye bağırınca, Deli Ayşe bunun saçlarına yapışıyor: "Kimseye söylemeyeceksin yoksa seni mahvederim" diyor. Nilay, "Tamam, söylemem" diye kurtulup koridora fırlıyor. Ayşe çok iriyarı hem de hepimizden büyük, kaç sınıf dolaştı bizim sınıfa gelene kadar... Diğer öğretmenler, "Kocaman kız, her sınıfa ikişer yıl gidip doğru dürüst okumayı bile sökememiş, hem uyumsuz hem ailesi ilgilenmiyor, uğraşamayız başka sınıfa verin" demiş hep müdüre. Ziya öğretmen, "Gelsin" deyince bizim sınıfa geldi ama biz çekiniyoruz Ayşe'den. Nilay, öğretmenler odasına koşup Ziya Öğretmen'e "Hırsızı buldum" diyor. Herkese de yayıyor. Ziya Öğretmen son ders zili çalınca, "Ayşe sen çıkma çocuğum" dedi. Ne konuştularsa artık Ayşe sonraki günlerde okula gelmedi. İki gün sonra öğretmenimiz annesini çağırtmış, kadın geldi. Kapının önünde konuştular öğretmenimizle.

Ayşe ertesi gün sınıfa geldi, ilk defa elinde beslenme sepeti var, hem de yepyeni. Beslenme saatinde açtı önüne, merasimle peçetesini serdi, elbezi kabını, çatalını koydu. Bir poğaça, bir simit, peynir, bir de muz çıkardı beslenme sepetinden. Hangisinden başlayacağına karar verememiş gibi uzun uzun baktı peçetenin üstündeki yiyeceklere. Ayşe muzunu soyarken Belgin, "Öğretmenim okulda muz yasak, Ayşe muz getirmiş" diye şikâyet etti. Öğretmen gülerek, "Ayşe'ye bugünlük yasak yok" dedi, çıktı sınıftan. Öğretmen çıkınca kızlar topladı bizi başına anlatıyor: Ziya Öğretmen biraz okul aile birliğinden ayarlamış biraz da kendi eklemiş; bunun annesine, beslenme sepeti alsın içini de doldursun diye para vermiş. Belgin, "Annem okul aile birliğinde başkan yardımcısı, en çok parayı o vermiştir bir kere" dedi. Ayşe kendisi hakkında konuşulduğunu anlayıp arkamıza geçip dinlemiş: "Hepiniz kancık soyusunuz!" diye bağırıp sırasının üstündekileri beslenme sepetine tıkıştırıp oturdu. Bir tek muzunu yemişti. Muzun kabuğunu da attı beslenmesinin içine. Kızlar suspus beslenmelerini yemeye devam etti. Zil çaldı, Ziya Öğretmen yerine oturdu. Ayşe beslenme sepetini aldı öğretmenin masasının üstüne koydu: "İstemiyorum!" deyip sınıftan çıktı. Öğretmen sınıf başkanına ve beslenme koluna sordu, "Bir şey mi oldu?" diye... Birkaç kız heyecanlı heyecanlı anlattı teneffüste olanları. Belgin, "Ben öyle demedim, muz yasak dedim diye küstü" falan sıyırmaya çalışıyor. Öğretmen bize dönüp, "Bazı şeyler konuşulmaz..." dedi, sigarasını yaktı. Sınıftan çıktı.

Ziya Öğretmen, "Yarın yerli malı haftasını kutlayacağız, herkes evinden bir şeyler getirsin" dedi. Anneme söyledim, köyden babaannemin yolladığı dut kurusu, kaysı kurusu birkaç tane de elmayı büyük bir kâsenin içine doldurup kâseyi fileye koyup elime tutturdu. "Kapla fileyi geri getir" diye de tembihledi. Beslenme kolundakilerle sıraları tahtanın önüne dizdik, herkes getirdiklerini sıranın üzerine bıraktı. Bazı veliler kek, börek, kurabiye

yapmış. Ayşe girdi içeri, bu Nilay'la Belgin naleti Ayşe'ye, "Sen de ver getirdiklerini, masaya koyalım" dedi. Ayşe, "Eşşeğin taşşağını getirdim!" deyip tükürdü bunlara. Sırasına geçip oturdu. Öğretmen girdi, yerli malı haftasının önemini anlattı. Serpil yerli malı haftası için ezberlediği şiiri okudu:

Süsleyelim masamızı
Kutlayalım haftamızı.
Yurdumuzda neler yok,
Ne yetişmez, ne bitmez?

Öğretmen herkesi yiyeceklerin dizildiği masanın etrafına topladı: "Ne istiyorsanız alın tabaklarınıza" diye. Ayşe sırasından kımıldamadı bile. Nilay'la Belgin, "Tabii yüzü yok yemeye, bir şey getirmemiş ki" diye dalga geçiyor öğretmene duyurmadan. Bu gıcıkların gözü Ayşe'de, Serpil de uydu bunlara. Sonra bu naletler kocaman bir tabağa masadakilerden doldurup Ayşe'ye götürdü, "Nasılsa çalacaksın, elimizle verelim de ye" dediler. Ayşe, "Orospu çocukları" diye bağırıp tabağı fırlattı bunlara. Melamin tabak kırıldı; kuru yemişler, meyveler yere saçıldı. Nilay'ın koluna gelmiş tabağın parçası, "Kolum kolum!" diye feryat figan ağlıyor. Öğretmen Ayşe'nin kulağından çekip tahtanın önüne dikti, "Tek ayak üstünde duracaksın teneffüse kadar. Arkadaşların barışmak için tabak getirmiş, sen küfür kâfir sövüyorsun. Ayıp artık" diye söyleniyor Ayşe'ye. Teneffüs zili çalınca Deli Ayşe çıktı sınıftan.

Ders zili çaldı, öğretmen sınıfa girdi, aradan beş dakika geçti geçmedi, içeri hademe girdi kan ter içinde: "Ziya Hocam, bahçeye gelebilir misiniz? Çok acil!" dedi. Koridorda uğultular... Cam tarafında oturanlar bahçeye bakıyor, n'oluyor diye. Kaan bağırdı, "Ayşe kendini bayrak direğine asmış!" Hepimiz bahçeye koştuk.

Ayşe bayrağı yarıya kadar indirmiş. Bayrak yarıya inince boşta kalan ipiyle de kendini koltuk altından bağlamış, ipi çekebildiği kadar yukarı çekip ayakları yerden kesilecek kadar yükselmiş, bir yandan bayrak direğinde sallanırken bir yandan haykırıyor: "Yerli malının da amına koyıyım, elmanın da, armudun da!" Avazı çıktığı kadar bağırarak ağlıyor: "Öleyim de hepiniz kurtulun!" Bütün okul camlarda, müdürle Ziya Öğretmen Ayşe'nin yanına gidip çözmek için uğraşıyorlar. Ayşe Nilayların tabağın kenarına koyduğu meyve bıçağını yeleğinin cebine saklamış, bir eliyle bayrağın ipini tutuyor gevşeyip aşağı kaymasın diye, diğer eliyle bıçağı cebinden çıkarıp boğazına dayadı, "Yaklaşırsanız öldürürüm kendimi" diye...

Ziya Öğretmen müdüre, "Sağı solu belli olmaz, biraz eserekli bu, polise haber verelim" dedi. Müdür, "İşin içine polis molis girerse, okulun da senin benim de başımız ağrır. Hem ne anlatacağız polise? Bir öğrenciye sahip çıkamadık, kız kendini göndere çekti mi diyeceğiz? Ben bu devletin şerefli bir memuruyum. Kaç yıllık sicilimi bu deli için lekeleyemem. Anne babasına haber yollayın gelip alsınlar" dedi. Hademeyi yolladılar. Teneffüs zili çaldı, müdür anons ettirdi: "Sınıflarınızda kalın, bahçeye çıkmak yasaklanmıştır" diye. Diğer sınıflar teneffüse çıkamadı. Yarım saat kadar sonra Ayşe'nin annesi geldi arkasında boy boy dört çocukla. Ağlıyor sızlıyor kadın: "Biliyonuz mu siz, açlığı biliyonuz mu? Allah da bildirmesin. Kızıma hırsız demiş horlamışlar. Ben işportaya çıkıyordum belediyeden fırsat buldukça." Müdür, "Hanım, al kızını git evine, başımızı belaya sokmayın durduk yerde." Kadın müdürün dediklerini duymamış gibi devam ediyor: "Sonra belediyeciler tezgâhımı dağıtıp mallarımı kamyona atıp götürdüler. Kardeşleri aç yatmasın diye hep Ayşem..." Müdür de iyice sinirlendi kadına, "Yahu hanım! Babası nerde bunun? Gelsin alsın kızını. Bayrak direği de bayrak da devletin malı. Suç böyle devletin bayrak direğine tırmanmalar falan. Duyulmuş şey

değil." "Babaları hastane inşaatından düştü, öldüğüyle kaldı. Sigorta yok kayıt yok. Devletin umuru olmadı. Mezar yeri bile alamadık, kimsesizler mezarlığına attılar kedi leşi atar gibi. Muhtar halimize acıdı da öncü oldu. Okusun hayatı kurtulsun diye yazdırdı Ayşemi bu okula." Müdür yumuşayacağına köpürüyor, "Dingonun ahırı mı hanım burası? Kaç sınıf dolaştı, ne ödev yapmak ne terbiye! İllallah etti öğretmenler kızından." "Elektriksiz susuz bir göz viranede anca bu kadar. Aklımız değil paramız kıt. Ayşemin siniri, dellenmesi hep yokluğa sebep. Dedim, bu devletin çocuğudur Ayşem, devlet kollar. Devlet bize var mı var. Aha şu bayrak direğine kendimizi astıracak kadar." Ayşe'ye yaklaştı elindeki bıçağı aldı. Bayrağın ipini kesti. Ayşe'yle birlikte bayrak da yere düştü. Hademe koştu bayrağı yerden alıp öptü alnına koydu. "Olmadı" dedi Ayşe'nin annesi hademeye, "devlet malıdır, bir kere olmaz üç kere öpüp başına koyman gerek. Yürü Ayşem" dedi. Çıkıp gittiler.

Mahalle yangın yeri. Annelerimiz yasaklamasa da biz kendiliğimizden oyun alanlarımızı daraltmak zorunda kaldık. Artık bizi sindirip uzaklaştırmak için mi bilmem, sürekli yıkım için boşaltılan apartmanlarda, yerle bir edilmiş evlerin olduğu arsalarda, inşaat alanlarında mıncıklanan, tecavüze uğrayan çocuk hikâyeleri dolaşır oldu ortalıkta. O da yetmedi, inşaata vampir yerleştirdi bizim mahallenin muhtarı. Bizi inşaat alanının yakınında gördüğünde, "Vampir var sakın yaklaşmayın!" deyip kulağımıza yapışıyordu. Lakabı da sağır muhtar zaten. "Kulağımızı çeke çeke bizi de sağır edecek" diyor abim.

Sağır muhtar amca tuhaf bir adamdı. Takatak salgını çıktı mahallede.

Yüzük boyutunda tutma halkasına bağlı iki eşit uzunlukta ipin ucunda birer adet ceviz büyüklüğünde bakalit top var. Deli gibi öğrenmeye uğraşıyoruz, dengeyi tutturup elimizde

sallayarak. Mahallede çocuklar arasında takatakta ben en ustayım. Fakat ucundaki toplar o kadar ağır ki elini inciten sakatlayan gırla gidiyor. Gürültüsü evlere şenlik. Aynı anda onlarca çocuk takatak sallayarak en son kim yanacak diye yarışıyoruz. İşte mahallelinin çıldırdığı anlar o anlardı. Gürültüden deliren mahalle halkı bizi, üstümüze su dökmek, ailemize şikâyet etmek, süpürgeyle kovalamak, üst katlardan başımızdan aşağı çöp kovası boşaltmak da dahil birçok caydırma taktiği denediyse de başarılı olamadı. Hiçbir saldırıdan yılmayıp şevkle takatak sallamaya devam ettiğimiz için toplanıp muhtara şikâyet etmişler. Kendi çocukları, torunları da bizim takatak çetesinden üstelik. Muhtar takatak çalmayı yasakladı önce. Duvarlara, üşenmeden tek tek elde yazarak çoğaltıp yapıştırdığı ilk bildiri aynen şöyleydi: "Sayın Davutpaşa-Kasapilyas Mahallesi'nin takatak çalan arsız çocukları, sabah 10.00'dan önce, akşam saat 17.00'den sonra takatak çalmak muhtarlık emriyle yasaklanmıştır... Çalanların takataklarına el konulacaktır." Biz ciddiye aldık bildiriyi. Takataklar elimizden alınmasın diye kömürlüklere, hatta o kadar çekinmemize rağmen inşaatlara, kimin annesi evde yoksa onun evine giderek takatak çalıyoruz. Artık bizimki bir nevi takatak çalma ayinine dönüştü. Samatya'da yaşayanların adının başında genelde alkolik tanımı olur, büyüklerimizden geri kalacak değildik, biz de takatakkolik olduk. Muhtar takatakla mücadeleyi devlet meselesi haline getirdi. Sadece biz olsak yine iyi, mahallenin evlense çocuğu olacak kazık kadar delikanlıları da takatak bağımlısı olup çıktı. Kahvenin önünde; normalde biralarını içip pişpirik oynayan, kız kesen yeni yetme delikanlılar; bir yandan bira içip bir yandan takım halinde takatak sallıyor. Muhtarlıkla kahve karşı karşıya, muhtar her gün başka arıza çıkarıyor: Kapıya çıkıp "Ulan dürzüler, takatakla oynayacağınıza alın elinize taşşaklarınızla oynayın!" diye bas bas bağırıyor. Biz hem takatağın hem de muhtarın sebep olduğu karşılıklı atışmaların hastası

olduk. Çok eğleniyoruz. Muhtarın takatak savaşları sadece bize değil ailelerimize de şenlik oldu. Akşamları fıkra anlatır gibi anlatıp gülüyor büyüklerimiz. Başa çıkamadı muhtar ne yaptıysa. Bir akşam gece bekçisini de yanına almış fırıldak gibi dolanıyor sinirli sinirli. Ben de bakkala helva almaya çıkmışım. Ama takatağım da cebimde. İlk çalma fırsatında: Takatak. Bir de baktım muhtarın da elinde takatak var. Hemen eve koştum, "Muhtar da takatak almış kendine." Babamlar, "İşte, delirdi sonunda takatağın derdinden" deyip kapı önüne koştular. Muhtar kahveye girdi, babam da arkasından. Biz de kahve kapısından bakıyoruz. Ben sandım ki muhtar, evinde gizli gizli çalmayı öğrendi de kahvede elindeki takatağı çalıp gösteriş yapacak. Bekçiye, "Hadi" dedi. Bekçi bön bön bakıyor muhtarın yüzüne. Muhtar sandalyenin üstüne çıkıp gençlere, "Valilikten emir geldi. Herkes yavaşça cebindeki takatakları masanın üstüne bıraksın." Ben takatağımı cebimde daha sıkı tutmaya başladım. Genç çocuklar kırılıyor gülmekten: "Kırmızı araba çağıralım mı?" diye. Bu arada birkaç salak, takatağını masanın üzerine bırakıyor. Bekçi bir hışım topladı ortaya saçılanları. Muhtar bekçiye, "Aramaya başla" deyince bekçi çaresiz üst aramasına geçti. 15-16 yaşındaki delikanlılar yiğitliğe bok sürdürmemek için bekçinin aramasına müsaade etmeden bıraktılar takataklarını masaya. Muhtar cebinden bir avuç tespih çıkardı. Kahvenin ortasında bir masaya bırakıp, "Delikanlı dediğin tespih sallar, bol bol sallarsınız artık!" deyip savaş kazanmış komutan edasıyla, elinde en az 15-20 takatak, kahveden çıktı. Bir o kadar da bekçinin elinde vardı. Yine de takatak çalmanın önünü alamadı muhtar. Artık gençler işi iyice azıttı. Kahvedeki takatak kaptırma olayını gurur meselesi yaptıklarından mıdır nedir, mahallenin delikanlıları muhtarlığın kapısının önüne elde tespih dizilip nasılsın masılsın diye muhtarın dikkatini çekip, birden üç silahşorlar gibi takataklarını aynı anda yıldırım hızıyla çıkarıp çalmaya başlıyorlar.

Muhtar takatağa el bombası muamelesi yapmaya başladı hepten. Mahallede Zeki abi var, 18 yaşında falan, o kadar yakışıklı ki ablalarımız erim erim eriyor. Zeki'nin annesi zaten baş tacı. Kızlar örnek alma, iğne oyası öğrenme bahanesiyle kadının kapısını aşındırıyor. Daha olmadı, "Teyzecim, modeli Almanya'daki akrabadan geldi, hep sizden örnek alıyoruz, sizin için de fazladan bir tane ördüm" deyip en az on gün uğraşıp ördükleri örtüleri sırf kadın, ne becerikli kız Zeki'ye alsam mı bunu acaba, der umuduyla hediye ediyorlar. Mahalle, "Zeki Sigorta Hastanesi'ne kaldırılmış" söylentisiyle kaynıyor: Meğer bunlar arkadaşlarıyla takatak çalma yarışı yaparken, takatağın topu ipin ucundan kurtulup Zeki Abi'nin kafasına çarpıyor. Zeki Abi komada. Samatya'da adeta yas var. Komadan günler sonra çıktı Zeki Abi. Kapıları Kâbe kapısı oldu ablalarımız için. Herkes Zeki Abi'nin geçirdiği bir dizi ameliyattan sonra üstüne bir iyilik geldiğini anlatıyor: "Bana gülümsedi" "Bana yataktan göz kırptı" ziyarete giden kızlardan birine, "Bana dondurma al" demiş. Meğer Zeki Abi artık üç dört yaşında bir çocuk gibi olmuş. Dondurmayı bir koşu alıp götüren ablamız; "Bu haliyle de evlenirim... Hep elinden tutarım, gezmelere gideriz" diye hayallenip anlatıyor. Sonrasında takatağı elimizden bırakalım diye her gün başka facia haberleri uydurulur oldu. Yukarki mahallede üç kişinin gözü çıkmışmış, bir kız çocuğunun eline gelip kızı çolak bırakmışmış, birinin burnu kırılmışmış da bilmem ne...

Muhtar tekrar harbe girdi takataklı teröristlerle. Ama bu defa gerçekten devlet destekli galiba. Yememiş içmemiş mahalleliden imza toplayıp valilikten yasaklama emri çıkarttırmış; sokak duvarlarına yapıştırıyor. Yeni bildiri elde değil daktiloyla yazılmış. Yani gerçekten valilikten olabilir. Mahallenin her tarafına yapıştırılmış ilanlarda şöyle yazıyor: "Valilik emridir! Takatak çalmak ikinci bir emre kadar yasaklanmıştır. Karara uymayıp takatağı çalan, taşıyan, evinde bulunduranlara para cezası, satan şahıs-

lara ki bakkal, oyuncakçı, kırtasiyeci esnafının takatak sattığı bilinmektedir... Birincide para, ikincide kapatma, üçüncüde hapis cezası tatbik edilecektir." Takataklar kaybolmaya başladı mahalleden birer birer. Ama takatak tiryakileri için takatak sesi çıkaran tenekeden yapılmış dandik bir oyuncak türedi piyasada. Baş ve işaret parmağının arasında tutulan altı düz, üstü çay kaşığı gibi bombeli, başparmağınla bastırınca aynısı olmasa da yakın bir ses çıkaran bu tenekeden yapılma oyuncak pek de rağbet görmedi ve böylece Samatya'da takatak devri kapanmış oldu.

Arka penceremiz bakkal dükkânıyla aynı aydınlığa bakıyor. Bakkalın gaz varilinin olduğu arka bölümünün camındaki boyayı kazıyıp odamızın perdesi aralık kaldığında bizi gözetlediğini çok geç fark ettik. Aklı kıt torunu Demet, bakkala her girdiğimizde sevinir, alkışlardı bizi. Bizden iki kat iri olsa da küçüğümüz şefkati görürdü bizden. Samatya'da sakatlık, delilik, kimsesizlik, alkoliklik, evsizlik gibi durumlar o kadar doğal karşılanan şeylerdi ki, sokakta bir çeşme gibi faydalı, ihtiyaç duyulan bir mutlaklıktı. Demet'in dedesi moruk bakkal amca bize teneke kutularda gofret, bisküvi gibi şeyler sattığında mutlaka Demet'e de verirdi birkaç tane. Bizim gözümüz her şeye kolay alışır. Hacer, Seher ve ben; adamın bir iki kızı gaz doldururken sıkıştırdığını biliyoruz... Bız de dahil, kız çocuklarına ayrı bir ilgisi olduğunu da. Gofret falan alırken dedecen taklidi yaparak en azından parmaklarımızı okşamaya çalıştığının farkındayız. Suna Teyze "Bu Demet gazık kimin kız, memeleri kafam kadan oldu, anası babası heç demiyo dedesinin kucağında ne işi var deyi. Babası olacak Latif pezevengi de evde karıyı rahat sikiyim deyin savıyo kızı başından" diye söylenip duruyor. Latif Abi daha çok akşamları duruyor bakkalda.

Latif Abi dünyanın en sessiz adamı. Hanım hanımcık, güzelce bir karısı var. Demet'in durumundan ötürü bir ezikliği de var

adamın, kızından utanıyor. "Dölünde iş yok" der hep Suna Teyze, "Sübyanın günahı ne? Irabbım sen işini bilin ama dev gibi adam yaratacağına dölünü düzgün vereydin. Tövbee. Bunlar hep bize ibret işte, paramız neyin olmasın varsın. Çocuklarımızın eli ayağı düzgün hiç değilse. İşte ırabbım birini verse birini esirgiyor ki kıymetini bilelim. Kız çikolatanın, yağın, peynirin içinde yüzüyo ama yemini tam aklını eksik veren ırabbıma gene şükür olsun. Ondan iyi bilecek değiliz ya!" der şükrederdi ama Suna Teyze'nin bunları derken bile Allah'a gönül koyduğunu anlardım.

Bir gece tam yatmaya hazırlanıyorduk ki bir kıyamet koptu. Sesler bakkaldan geliyor. Bakkalın arka camını gören pencereden baktık, ne olduğu anlaşılmıyor. Babam, "Bakkalı soyuyorlar galiba! Yoksa anarşistler mi bastı?" deyip apartmandan, "Yetişin bakkalı soyuyorlar!" diye bağırarak fırladı, biz de arkasından... Latif Abi, Suna Teyze geç saat kibrit almaya gittiğinde, "Bu güzellikle ne sürünüyorsun Sultanım, ben sana bakarım" deyip yemenisini başından çekivermiş. Suna Teyze, "Alttan aldım önce, anlamaza vurdumsa da bu edebini takınmadı" diyor. Latif Abi, "Çocuklara ver şunları" deyip çikolata tutturmaya kalkmış eline: "Ver de uyusunlar, ben yarım saate inerim yanına" deyip pipisini kaşımış gülerek. "Boş şişelerin olduğu kasadan şişeyi kapıp alnının çatına indiriverdim pezevengin" diye anlatıyor Suna Teyze yemenisi elinde; "Karakola şikâyet etmezsen adisin gavat!" deyip eline ne geçerse fırlatıyor sağa sola. Bakkalın önü bir anda mahşer yerine döndü. Herkes şaşkın, Suna Teyze'yi kapının önünde bir sandalyeye, Latif Abi'yi tam karşısında başka bir sandalyeye oturttu mahalleli. Suna Teyze'ye kolonyalar, Latif Abi'ye oksijen, tentürdiyot, penisilin tozu artık Allah ne verdiyse döküp duruyorlar. Babam, "Koş sigaramı getir" dedi abime. Sigara gelince babam da Birinci sigarasını parçalayıp tütününü bastı mı adamın kan revan içindeki alnına... "Bırak Selman Efendi bırak, gebersin ırz düşmanı. Sigarana yazuk!" diye bağırıyor Suna Teyze.

Az çok tahmin ediyor herkes neler olduğunu Suna Teyze'nin küfürlerinden. Latif Abi'nin kafasının yarıklığına inat ağzını bıçak açmıyor. "Hastane" "diktirelim" "pansuman" falan diye mırıltılar da gerçekten yapılmak istenen şeyler olmadığından arada kaynadı gitti. Suna Teyze birden ayağa fırlayıp Latif'in oturduğu sandalyeyi silkeleyip ters yüz ederek adamı ayağa kaldırdı, "Yörüüü karakola gediyoz, beni şikâyet etmezsen kafanda her gün bir şişe kırıcam" deyip itekliyor arkadan. "Seni irezil edicem dünya âleme. Ulan insan sütü emmedin mi sen? Tüüüü kalıbına! Ben anahtar teslim ediyom Seher'len Hacer'e ver kapıda kalmasınlar deyin, anahtar teslim etmek ne demek? Sabileri teslim ettiğim şerefsize bakın hele. Gazatalara habar yapıcam seni. Dünya bilecek ar namus düşmanı olduğunu." Olanlar Latif Abi'nin karısına nasıl yansıdı bilemiyorum ama bakkala karısıyla babası baktı bir zaman. Demet de yok piyasada. Latif Abi bir süre sonra hiçbir şey olmamış gibi yine akşamları bakkalda durmaya başladı. Suna Teyze inadına ayağını kesmedi, apartmanın da kendisinin de alışverişini aynı bakkaldan yapmaya devam etti: "Ay derdim yok ileri mi yörüycem? Bekir bakkal da Latif'le aynı pezevenk. Bu hiç değil kuyruğunu götüne tıktığım it. Beni görünce kuyruk sallamak isterse götü acır biliyo."

Latif Bakkal bize ayrı bir ihtimam gösterir. Hesap defterimiz var, açık kahverengi kaplı, o zamanlar herkes için ayrı veresiye defteri mi vardı yoksa babam memur diye mi bakkal bize karşı bu kadar rahattı bilemiyorum ama annem asla rahat değildi. Suna Teyze olayından sonra annem, "Bizi kazıklıyor bu Latif" deyip biri bakkalda biri de bizde kalacak iki veresiye defteri tutturmaya başladı. Maksat Latif'e eziyet olsun. Yoksa annem önceden de bakkaldan aldıklarını kalem kalem yazdığı ayrı bir defter tutuyordu tabii ki. Annem, Suna Teyze'nin kafasını yarmasından sonra kinlendi iyice bakkala da, Suna Teyze'ye de. "Abi demiyor da Selman Efendi diyor! Niye? Çünkü abi derse

kırıştıramaz. Adamı az kalsın öldürüyormuşsun, karakoldakiler tanıyor seni, kocan zaten hapiste. Alttan alacağına, kafasını kırıp adamı şikâyetçi ol diye zorla karakola götürmek ne demek! O kadar insanın içinde utanmadan, bırak Selman Efendi bırak, sigarana yazık, diyor arsız... Yarılan kafaya basılan tütünü mü, Selman Efendiciğinin sigarasını mı, Selman Efendi'yi mi düşünüyorsun? İnşaat işçilerinden memura geçip yüceltecek şanını aklı sıra. Ne varsa kadında anam ne kıymete bindi sünepe kocası içeri tıkılınca. Mahalle altın buldu sırık gibi kadının şeyinde sanki. Ne bitmez hazineyse kaz kaz bitmedi bu Suna'daki şey... Ya Latif adisi? Allah sınamış zaten akıldan eksik kızıyla, hâlâ elin sahipsiz kadınıyla oynaşma derdinde. Erkek milleti değil mi hepsinin kökü kurur inşallah." Mahallenin kadınlarını epeyce eğlendirdi bakkalın kapıcıya aşkı. "Bir şişe kafasına bir şişe de götüne gerek böyle dürzülerin" diye anlattı bir zaman Suna Teyze.

Mahallenin en güzel, en sahipsiz kadını Suna Teyze. Bütün babalar, amcalar; onunla yatıp onunla kalkıyordu adeta. Suna Teyze mevzusunun geçmediği tek bir misafirlik akşamımız olmamıştır. Lafı açanlar evin hanımları. Kocaları da: "Aaa, öyle ama erkek gibidir Sultan" deyip, Suna Teyze'yi sanki kendilerinden biriymiş gibi anarak kıskanç karılarının sinirini yatıştırmaya çalışıyorlardı. Ama Sultan diyorlardı yani Suna Teyze'ye! Kadınlar kıskançlıktan kudurarak Suna Teyze'yi yerden yere vurdukça kocalarının gözünde daha da ilahlaştırıyordu...

Eliiinde şişe hoş geeeldin enişte...
Eteğini kaaldır çocuğunu aldır...

Tekerlemesiyle Seher, Hacer ve tabii ki ben bakkalın önünde bir on beş gün kadar terennüm ettik. Adam burnunun ucunu uzatıp başka yerde oynayın bile diyemedi. Tam Latif olayının

üstü soğumuştu ki ortalığa moruk bakkalın Demet'i taciz ettiği haberi bomba gibi düştü.

Bir ramazan, cuma günü tren istasyonu tarafındaki bostancının karısı alışveriş için bakkala geliyor. Bakkalı kapalı görünce, cumaya gitmiştir diye düşünmüş. Tekrar bostana gidip dönmeyeyim, gelir zaten ezan okunalı epeyce oldu, deyip eşiğe oturup bekliyor. Aradan beş on dakika geçmeden moruk bakkal kapıyı içerden açıyor. Kadın içeri giriyor. Demet yaka bağır dağınık ortaya çıkıyor. Kadın, "Kalakaldım" diye anlatıyor, kızın halinden bir anormallik olduğunu sezip, "Sen bu kızla arkada mıydın ki?" demiş. Moruk bakkal amca, kem küm bir şey yapmıyorduk falan diye saçmalayıp iyice açık ediyor durumu. Kadın kıyameti koparıp komşuları başına topluyor. Moruk bakkal amca, "O benim torunum, ne istersem yaparım size ne?" deyince, zaten var olan söylentiler de hesaba katılıp ortalık iyice karışıyor ve Demetlerin Langa yokuşundaki evine haber yollanıyor, annesi babası geliyor. Olay bir şekilde polise bildirilmedi, yanlış anlama falan denip üstü örtüldü. Mahallede biz çocuklar dahil herkes moruk bakkalın Demet'i taciz ettiğine emindik. Kızı o kadar alıştırmış ki duruma, dedesini gördüğü an hop adamın kucağına oturuyordu.

Annem tembih tembih üstüne, "Şeker vericem, gofret vericem, gazoz mazoz der, sakın almayın. Allahım sen koru ya Rabbim, hem de torununa!" dedi durdu günlerce. Anneciğim benim için yeni bir şey değil, ben Maral'ın babasının kucağına oturmuştum zaten... Demiyorum tabii ki.

Aygül ve Gülistan kardeşler geliyor bizim sınıfa. Bu sosyete Nuran Öğretmen ikisiyle beni aynı sıraya sığdırdı. Hem de en arkalara oturttu. Aygül, Demet'in biraz daha akıllısı. Bunun da aklı fikri yemekte. Beslenme sepetlerinde yumuşak yumuşak sucuklar getiriyorlar. Aygül'ün cebi elma kurusu, leblebi, üzüm dolu daima. Ağzı hiç boş kalmıyor. Derste bir şey düşürmüş

gibi yapıp sıranın altına eğilip habire yiyor. Yarım kangal sucuğu iki ısırışta bitirebiliyor. Nasıl oldu da iki kardeş aynı sınıfa düştü bilmiyorum. Çünkü Aygül Gülistan'dan en az üç dört yaş büyük, sütyen takıyor. Boyu da liseli ablalardan bile uzun. Kürkçübaşı Mahallesi'nde oturuyorlarmış. Babaları kasapmış, Erzincanlılar. Gülistan nasıl akıllı, nasıl bakıyor öyle parmak kaldıranlara yılan gibi...

Aslında çok da hoşlanmadım biri çok saf biri çok cadaloz bu iki kardeşten ama artık Gülperi yok. Ziya Öğretmen de gittiği için, sınıfta kimsem yok. Benimle arkadaşlık etmek istediler. Hem de daha ilk günden. "Bizim eve gelsene" dediler, evleri okula çok yakın, yarım saate eve dönerim. Annem de anlamaz. Perili konağın karşısında oturuyorlar tam da. Konak yanmış birkaç kere. Yanık eve Kâfânım Teyze yerleştikten bir zaman sonra yine yanmıştı da, mahallenin çocukları toplanıp, "Ölmüştür inşallah" diye ölüsünü çıkartmalarını seyretmeye gelmiştik. Tembihliyiz, konağın içine girmiyoruz. Abimle ikinciye yandığında korka korka bildiğimiz bütün duaları okuyarak girip çinko çaydanlıklarla bir bakır tepsiyi alıp hurdacıya satmıştık gerçi ama bir daha da girmedik. İlk sahibi Peri miymiş neymiş. Yani ismi Peri, kadın kocasına kızıp üç çocuğu da içerdeyken yakmış konağı. Önce yandaki odayı ve alt katı tutuşturup, kendisini de, "Evcilik onayacağız" diye somyanın demirlerine bağlatmış dokuz yaşındaki kızına, beş yaşındaki ortancayı hadi babandan saklanacağız deyip somyanın altına çekmiş, kundaktaki bebeği de kollarının arasına almış. Anneyle bebek yanarak ölmüş. Beş yaşında olan çocuk korkup somyanın altından kaçmış, terasa çıkmış, onu yan terastakiler kapıp almış. Komşular diyor ki, "Büyük kız da kaçsa kurtulurdu ama annesinin iplerini çözmek istemiş." Komşular kızı çıkartmaya çalışırken yarı baygın, "Evcilik bitti anne hadi kalk, anne evcilik bitti" diye sayıklıyormuş. Alevler bir anda ara katı sarınca tekrar girememiş kimse.

Annesini bağlayan kız, dumandan zehirlenmiş, ağır yanıklarla hastaneye kaldırılmış ama haftasına çıkmadan ölmüş. Evin babası, "Peri Peri" diye günlerce ağlamış yangınlı evin önünde. Sonra akrabaları gelip götürmüşler babayla sağ kalan kızı. Perili konak zamanla evi olmayan çok kişiye ev olmuş: Sağlamca olan iki odası boyanarak. Hatta mahalledeki hamal Fevzi Amca'nın, "Kirayı ev sahibine yolluyorum" deyip birçok garibanı kandırdığını da sıkça anlatırlar. Bir yangın da gazocağının perdeyi tutuşturmasıyla çıkmış; kiracı, çocuklarını bahçeye bakan pencereden zor atmış. Konağın adı uğursuza çıkınca uzun süre boş kalmış. Sonra, nerden nasıl geldiği bilinmeyen Kâfânım'a ev oldu burası. Kâfânım, Samatyalı bütün çocukların kâbusu, neredeyse tek korkusu. Benim de ödüm patlıyor...

Yaşlılıktan mı yoksa hep mi öyleydi bilmem, kambur duruşundan dolayı alnı neredeyse yere değerdi yürürken. Bir elinde çizgili telisten pazar torbası bir elinde bizim kerrat cetvelimizden az uzun bastonuyla, söylene söylene dolaşır dururdu hemen her sokakta. Bazen bizden büyük çocuklardan cesaret alıp, bize yetişemeyeceği mesafeyi hesapladıktan sonra, "Kâfânım bizi dövemez, sırtına bağlayamaz, torbasına atamaz, Kâfânım bizi dövemez!" diye bağırırdık. Geçtiği sokaktaki çocuklar yan sokaklara koşarak, "Kâfânım geliyor kaçın!" diye haber verirdi. Biz de ilk bulduğumuz apartman aralığına girer, Kâfânım'ın iyice uzaklaştığından emin olana kadar sokağa çıkmazdık. Suna Teyze: "Günaktır elleşmen garibe, çok ıyaşlı ondan eyle yörüyo" derdi ama annelerimiz bize öyle şeyler anlatırdı ki ödümüz patlardı: Aslında Kâfânım'ın sırtı kambur değilmiş, kaçırdığı çocukları yağlı sicimle iki kat edip bağlar, sonra da sırtına yerleştirir, üstüne bol elbiseler giyermiş. Yani Kâfânım'ın kamburu çocuklarmış. Yeni bir çocuğu gözüne kestirirse diğer çocuğu satar ve yeni çocuğu sırtına bağlayıp günlerce gezdirirmiş. "Peki ya uyurken n'apıyordur?" diye aramızda konuşuyoruz. Bazıları yatarken

çocuğu çözmediğini, sırtüstü uyurken çocuğu altta bırakıp döşek yerine kullandığını anlatıyor. Çocuğun biri aralık perdeden görmüş bunu: "Hem yemin hem billah olsun. Nah bak şu nimet beni çarpsın ki gerçek" diyor elindeki salçalı ekmeği öpüp başına koyarak. Torbasında, sırtında taşıdığı çocuğa ölmeyecek kadar verdiği yavan ekmek ve pazardan topladığı çarık çürük meyveler olduğunu zaten hepimiz biliyoruz. Suna Teyze arada yiyecek bir şeyler veriyor Kâfânım'a. Perili konak hakkında ne biliyorsam hepsini Gülistan'a bir çırpıda anlattım, "Kâfânım'ı da biliyoruz herhalde kızım" deyip şişindi, çokbilmiş şey. Aygül de, "Ha huu!" deyip salak salak konuşuyor, konuşurken de ağzından salya akıyor, Gülistan bembeyaz mendiliyle siliyor ikide bir.

Apartmanlarının adı On İkiler Apartmanı. Üç katlı çirkin binayı Gülistan'ın dedesi yaptırmış, her yerinden başka bir şey çıkıyor apartmanın. Merdivenlerinde eski püskü kilimler var, "Ayakkabılarını çıkar" diyor Gülistan. Bakıyorum aval aval, apartmanın girişine ayakkabılarımızı çıkarıyoruz. "Eline al" diye kendininkileri göstererek aynısını yapmamı istiyor. Pis köylüler bunlar be... Orta katın sokak kapısı oda kapısı gibi buzlu camlı. Babaları kasap olmasa zor yerler o sucuğu her gün her gün. Son katta oturuyorlar. Anneleri çok uzun boylu, Suna Teyze'den sonra gördüğüm en uzun kadın. Beni bir öpüyor bir bırakıyor: "Guzuuum, guzumun arkadaşı..." deyip deyip. "Açsınızdır, Hızır lokması yaptıydım yersiniz daha da sıcak, kete de var" diyor. Annem Hızır lokması yapar ama kete yapmaz. Kirvelerden görüp denedi bir iki kere, baktı ki çok iyi olmuyor, çok da zor, yapmadı bir daha. Kadın şerbet gibi bir şey verdi: "Aluç suyu, iç hasta masta olmazsın" diyor. Ay ekşi bir tuhaf. Nerdeyse kusucam ama kadın karşımda, beğenmem lazım, "Çok güzelmiş teyze" dedim. "E dağdan topluyom mis gibi, dağ suyunnan oluyo da ondan" deyip bir bardak daha doldurdu. Allahım ben n'apıcam şimdi? Bir dikişte içtim. Elinde tas başımda bekliyor bu, "İç iç şi-

fadır, helal olsun" deyip tekrar doldurmaya kalkınca, ben acele hole koştum. Tuvaleti arıyorum. Teyze, "Guzuma ayakyolunu göster" diye dürttü Aygül'ü. Daldım tuvalete. Rengim mengim hep atmış. Kusamadım bir de, yüzümü yıkayınca biraz iyi oldum. Çıktım; kadın kapıda, bana havlu tutuyor, "Yeni yıkadıydım" diyor. Köylüler ya ben şehirliyim diye saygı yapıyor. Ay bana bir şişinme geldi, odaya girerken süzüm süzüm süzülüyorum. Teyze soruyor, "Nerelisiniz?" "Anan kimgillerden?" "Baban kimgillerden?" "Ne iş tutar?" bilmem ne diye. "Babam bankada memur" dedim kurumlu kurumlu. "Okumuş öyleyse vahtında kafayı kullanıp" dedi. "Hıı lise bitirmiş" dedim. Hemen pişman oldum ama söyledim bir kere. Annem babama hâlâ kerrat cetvelini ezberletiyor dışardan okul bitmesi için diyemedim n'apıyım. Babam da öğrendiklerini bize soruyor, bir caka bir caka... Annem, "Sınavı verirsen el âleme palto tutmazsın hiç olmazsa bankada" diyor kızgın kızgın. Ben babamın bankada memur değil de odacı olduğunu babam dokuz kere yediyi bilemediğinde öğrendim. Annem hem annaneme söyleniyor hem babama: "Beni köyün öğretmenine vermedi de sana çoban etti" diye. Gülistanlar, para biriktirip bu katı alana kadar köyde yaşamışlar. Babaları, kendi babasının yaptırdığı bu apartman mı üç katlı gecekondu mu belli olmayan binadaki dairenin parasını ödeyip almış. "Tapuya boşa para harcama, ayrımız gayrımız mı var?" demiş Gülistan'ın dedesi, o yüzden sözle almışlar tapuyu. Apartmanın adını da dedesi koymuş. Galiba Aleviler. Hızır lokması, On İkiler Apartmanı falan. Soramıyorum da, ya değillerse... Annem, "Kimseye Alevi olduğumuzu söyleme sakın" diye tembih edip duruyor. Apartman adı On İki İmamlardan mı desem, Alevi olduğumu hemen anlarlar. Gerçi anlarlarsa onlar da Alevi demektir.

Terasa çıkıyoruz, deniz öyle güzel görünüyor ki... Teyze, erkek gibi tahta ağızlıkla sigara içiyor. Annem öyle mi ya, kırmızı uçlu sigaralardan içer misafirliklerde kibar kibar. Teyze burnun-

dan koca koca halkalar çıkarıyor sigara dumanıyla, bir yandan da, "Gözünü sevdiğimin İstanbul'u, bu denizdeki su bizim köyde olaydı bağlar bostanlar yeşile kırardı. Biz ekinler susuzluktan yanıp kavrulmasın da bir teneke buğday alalım diye yalvarıp durduk Allah'a yıllarca. Köy yeri susuzluktan kırılıyor. İstanbul'daki su böyle boşa durup duruyor. Yarımız Almancı, yarımız orda burda duman olduk, bacıya gardaşa hasret kaldık. Allah'ın işi işte..." Hayat bilgisinde öğrendiğimi köyden gelen Gülistan gıcığının annesine satıp, "Teyze bu suyla tarla sulanmaz, tuzlu" diyorum, çok şaşırıyor. İçeri girip bir avucunda bakkaldan aldığı tuz, diğer avucunda köyden getirdiği tuzla geri geldi. İki elini de açıp karşılaştırıyor: "İstanbullular ondan böyle ince tuz kullanıyorlar zaar. Denizin tuzu bol, incelt incelt kullan." Ay beni bir gülme tuttu, susamıyorum, hem de geç kaldım annem beni öldürecek. "Teyze" diyorum "tuzu deniz yapmıyor, tuz fabrikaları yapıyor." "E bunca su boşa mı akıyor tuzuylan? Bak bak sonu yok ama bir işe yarayışı da yok."

6-7 yaşlarında bir erkek çocuğu bir eve bir terasa dolanıp duruyor. Sarı sarı sümükleri akıyor. E İstanbullu olsalar ne olacak? Abim İstanbul'da doğmuş, onun sümüğü de sarı böyle. Teyze Gülistan'a, "Osmanımın burnunu sil gızım" diyor. Osman... O zaman Alevi değil bunlar. Gülistan'ın annesi hiç susmuyor. Sümüklü Osman, Gülistan burnunu sildi diye bastı yaygarayı. Annesinin kucağına atladı yemenisini çekip duruyor. Teyze cebinden dut kurusu çıkarıp verdi. Bu fırlattı attı yere. Teyze, "Günah oğlum, lokma o, atılmaz yere" deyip Osman'ı yere bırakıp topladı dutları. Bunlar karışık aile be... Apartman On İkiler, dut lokma, çocuğun adı Osman... "Osman ne güzel isimmiş" diyorum. "Aslında" dedi "Koymak biz Osman mosman ama yaşasın diye inada koydum kaynanamla kavga dövüş edip zorunan. Aygül'den önce bir oğlan getirdim. Daha 15'ime girmemiştim. Adını Cafer koydu kaynatam. Kaynanam bütün köye keşkek döktü. Altı oğlu

var, torunlar hep kız. Gelinler oğlan doğurduysa da Allah ömür biçmiyor. Hepsi kara toprakta. Kaynatam soyumuz sopumuz, zürriyetimiz kurudu diye hayıflanmakta. Cafer doğunca düğün bayram etti. Daha kırkı çıkmadan ateşlendi öldü Caferim. Arası bir sene doldu dolmadı peşi sıra bir oğlan daha getirdim. Dört beş ay yaşadı yaşamadı, o da hastalanıp öldü. Adı Murtaza idi. Gülistan'ın önünden de bir oğlan doğurdum ki kaşına kirpiğine bakmalara kıyılmaz. Gözleri Allah tarafından sürmeli. Hasan Hüseyin koydu kaynanam, iki isim olsun ki uzun yaşasın diye. Suçiçeğinden toprağa verdik onu da. Kocama dedim ki, 'Yemin olsun, bir daha oğlan doğurursam adı, ne Ali ne Hüseyin! İyilere yer yok koynumda madem...' Oğlan doğdu, adını Osman koydum. Bir zaman konuşmadı bunlar benimlen. Kaynanam bi mahanayla kavga çıkarıp, soyumuzu sürecek torunumuzun adı Mehdi olaydı hiç değil, dedi. Ben o güne kadar hiç karşı gelmemişim kaynanama. Diklendim kadına, dedim, 'İyiler yaşamıyor. Soy, adlan değil huylan sürer.' Daha da ses etmedi bunlar. O gün bugün adıyla seslemez kaynanam, kaynatam oğluma. Çok sever üstüne titrerler ama Mazlum diye seslerler Osman'ımı. Biraz huysuz oldu tabii kaç evin tek erkeği olunca." "Alevisiniz o zaman" diyorum. "He kurban sen de öylesin he mi?" deyip yine sarıldı bana. Demedim Alevi olduğumu ama anlaşılıyor demek ki. Yerden topladığı dutlardan uzattı, aldım ama yemedim sümüklü çocuğun elinden attığı şeyi. Aygül, "Ben yerim" deyip avcumdan aldı. Teyze avucunda kalanları da verdi ona. "Aygül'e iyi bahın, boyuna aldanman o daha çok gücük."

Gözüm aşağı inen merdiven girişinde, geç kaldım. Teyze sıkıldığımı mı anladı nedir, "Kusura bakma guzum. Arada dilime vurur böyle emme, dil ağrıyan dişe gider." Susmuyor yine de illa anlatacak. "Bu Aygülümün ateşi çıktı bir gün, biz tarlada patostayız komşularlan, ağacın daldasında yatırmışım. Evden çıkarken de biraz ağlıyordu şekerli su verdim, daha bir yaşında

kadar. Babası askerde o zaman, kaynanama dedim ki kız hasta. Bişey olmaz çocuktur geçer, dedi. Arada patosun başından ayrılıp Aygül'ü emziriyom. İyice kötüledi, gözleri bir tuhaf bakıyor, böyle baygın baygın. İyice huzursuzlanmış artık ağlayacak halı bile yok, patosun bitmesine az kalmıştı ki bizim muhtarın karısı bunun yanındaki küzeden su içmeye gidiyor, bakıyor ki Aygülümde mosmor boğulur gibi haller, bir çığırdı hepimiz patosu bıraktık koştuk, kaynanam su çarptı Aygül'ün yüzüne. Muhtarın karı, havale gelmiş buna dedi. Kaynanama doktora götürelim dediysem de, patos bitmedi hem doktor nerde, yarın nahiyedeki sağlıkçı Kızıl Kemal'e götürürüz, dedi. Biraz daha su serptik, sakinler gibi oldu bebe. Öğleni zor ettim, iki bebe vermişim toprağa buna da bir hal olursa diye korkudan. Muhtarın karı, bak hali iyi değil mutlaka hastaneye götürün deyip duruyor. Eve geldik, emzirdim, kaynanam da arada pışpışlıyo, öyle her mızıldanmada hastaneye götürülmez deyip Aygül'ün beşiğine toprak seriyor bir yandan. Bak benimkilere doktor yüzü mü gördüler, hepsi sırım gibi diyo. İçimden hee diyom bir benim kocam sağlam bir de büyük kaynım. İki küçük kaynımdan biri duttan düşmüş, bir ayağı dönük kaynamış, yürürken yana savrula savrula gidiyor, töbee. Onun bir büyüğünün gözünün teki akmış, sade beyazı var. Büyük görümcem kuşburnu toplarken yardan boyun üstü düşmüş, boynu yanlış kaynamış, böyle hep kafasını yana eğmiş de bir şeytanlık düşünüyor gibi bakıyor adama... Allahım sen affet beni, günaha giriyom. Neyse Aygülüm ağzına ne koyduysak kusuyor, ateşi iyice çıktı, yalım yalım yanıyor.

Ben tavuklara yem verme mahanasıyla koştum muhtarın karıya: Bacım, bebe yanıyor beni dinlemez kaynanam sen öylesine uğramış gibi yapıversen de doktora götürüp bir baktırsak, n'olur, benim uğradığımı deme kurban olayım, deyip tavuklara yalan yanlış yem serpip bebenin yanına koştum. Kaynanam dua okuyor dilinin döndüğünce... Ardımdan muhtarın karı yetişti, Hızır

yoldaşı olsun. Kaynanama bir höykürdü ki, günahtır babası asker ocağında, öyle beşiğe toprak koymakla bebe sağalmaz, diye. Kaynanam hâlâ söyleniyor: Doktor yüzü görmeden büyüttüm hepsini, sırım gibiler maşallah... Heee, diyo muhtarın karı, bütün köy sırım gibi maşallah! Köyün yarısı deli, diğer yarısı ya çalık ya topal ya kör, anamgil ben gelin olanda geldiğinde, kız bu köydeki tek sağlam adamı sen almışın sus ses etme deyip güldüydü valla... Kaynanam buna pek ses edemiyor tabii, ilki bitirmiş, muhtar karısı hemi de muhtar kızı. İğne yapmayı, mezuraya bir çift altın yüzük takıp tansiyon bakmayı, fistan dikmeyi, saç kesmeyi, ağır konuk gelende şehir usulü yemek yapmayı hep muhtarın karısı bilir. Neyse, köyde araba ne arasın o vakit? Ben kadının traktör kullandığını bir muhtarın karısında gördüm. Muhtar ilçedeymiş, bu Çalık Haydargilin traktörü kaptı, bebeyi kucağıma alıp römorka atladım. Kaynanam da ardımıza düştü, nahiyeye gittik. Sağlıkçı, baktı, dinledi, bir iğne yaptı, soyup buza yatırdı kızı. O ara muhtar da duymuş geldi Allah razı olsun. Güneş batarken kendine geldi biraz bebe, ondan kelli büyüdükçe her şeyi geç öğrenir olduğunu anladık. Siz boyuna aldanman. Aklı küçüktür Aygülümün. Göz kulak olun emi guzum günahtır." Ay hava kararıyor, teyze o kadar güzel anlatıyor ki masal gibi... "Çok geç kaldım eve" deyip zor kaçtım.

Arada Gülistanlara gidip geliyorum. Anneleri, "Ananı da getir" deyip duruyor. Gizli gidiyorum zaten. Gülistanlar da bize gelmek isteyince ayağımı kestim onlardan. Anneme, bizdenler desem de istemez. Aygül büyük çünkü. Annem onun sütyen taktığını hemen anlar. Kendimden büyüklerle arkadaşlık etmeme kızıyor. Yoldan çıkarırlarmış.

En küçük halam geldi bize, söz nişan lafları dönüyor evde halam için. Zaman zaman bizde, zaman zaman Şafak Hala'da, Emrah Amca'da, büyük amcamlarda kalıyor: Bir evde yatılı çalışı-

yormuş uzun zamandır. Babamla aynı babadan ama anneler ayrı. Bizim sülalede o kadar güzel bir kadın hiç olmamıştır. Allahım o ne kocaman gözler, endam, boy pos. O da annem gibi azıcık nalet ya ondan iyi anlaşıyorlar. Kazandığı parayı Emrah Amcama emanet ediyor diye biraz alınıyor annem. "Bacın kurda kuzu emanet ediyor" diyor babama da. Halamı kasap istiyormuş. Adam arada bizim eve gelip gitmeye başladı, arayı ısıtacak güya. Çok sert nalet bir adam dendiği için diğer çocukların ödü patlıyor. Çok titiz, düzen manyağı bu enişte olacak ama halam da öyle. Bir Almanya lafı var eništenin dilinde: "Samatya'daki kasap dükkânı istimlak olunca elden gidecek, yeni yer açsam kiralar dünyanın parası, iyi yerde hava parası isterler, yeniden müşteri tutmak kolay değil" diye sayıp döküyor. Evlenince halamı da alıp gidermiş, o yüzden ev tutmaya eşya parası vermeye ne lüzum varmış... Adamın burnu büyük, akıl veremiyor kimseler.

Halamın besleme olduğunu söylemiyorlar ağızbirliği edip. Almaz falan diye. Kalbi delikmiş halamın, onu da saklıyorlar enişteden. Evlenip Almanya'ya giderseymiş orda ne doktorlar ne tedaviler varmış, kocası ameliyatını orda yaptırır diyorlar. Babamı da ayartmaya çalışıyor enişte Almanya için. Babamın niyeti yok. Enişte yine de Almanya başvurusu için babamın kâğıtlarını hazırlattı. Eništenin Türkçesi Amerikalı gibi. Kendi de benziyor Amerikalılara, uzun boylu, bakımlı, Amerikan filmlerindeki adamlar gibi fırıldak fırıldak bakıyor herkese hem de beğenmez beğenmez.

Ben o ara harçlıksız kalmamanın yolunu bulmuşum, babamın ayakkabı boyama kutusunu hole taşıyıp gazeteyi yere serdiğim gibi bana harçlık verebileceğini tahmin ettiğim misafirlerin ayakkabılarını boyayıp cilalıyorum. Önce fırçayla, sonra da kadife bir bez parçasıyla parlatıyorum. Tam kapıdan çıkacakları esnada, "Güzel parlatmış mıyım?" diye de yılışınca gelsin harçlıklar. Hatta işi meslek haline getirip moda olan bok rengi ayakkabılar için

bir şişe boya bile aldım nalburdan. Babam çocukluğuma verip gülüyor. Biten boyaların yerine boya alıyorum zaten de annem fırça çabuk eskiyor deyip kâr payı isteyecek diye ödüm patlıyor. Biz bu enişteyle anlaşmanın yolunu ayakkabı boyasıyla bulduk.

Adam ayakkabıları misafir geldiği, kız alacağı evde boyandığı için o kadar mutlu ki... İkide bir gelip, "Bak iyice parlat, altını da sil ayakkabının yoksa keserim parasını" deyip at gibi dişleriyle gülüyor. Enişte çok kibar konuşmaya çalıştığı, kelimeleri ağzını yaya yaya söylediği için, ben onun Amerikalı olduğuna iyice inanmıştım artık. Yine de anneme sordum: "Tarık Enişte Amerikalı mı?" diye, çok güldü: "Yazının çulsuzu, İstanbul'un bok çukurunda ta Mecidiyeköy'ün deresinde oturuyor. Kendini beğenmişin biri işte..." diye söylendi. Ablamlar, amcamın çocukları çok şaşırıyor enişteden korkmamama, "Amaan" diyorum "Allah'ın bok çukurunda oturuyormuş, ne korkucam!" Arada gürültü yaptığımızda hepimize, "Döverim" diye bağırıyor bu. Ben almışım arsızlığı elime, dil çıkardım enişteye. Bu koltuktan zıpladı, elini kaldırdı, vuracak bana, "Halamı da döversin Almanyalarda sen!" diye can havliyle bağırdım, "bu dövecek halamı" diye ağlıyorum bir yandan. Amcamlarla babam adamı öyle bir haşladı ki... En çok Emrah Amcam sinirlendi, tabii halanın her ay gelen aylığı kesilecek: Daha kızı almadan yeğenini dövmeye kalkan adam ilerde kıza ne yapmazmış da zaten kız çileliymiş de... "Kardeşimize elini vurduğunu duyarsak seni öldürürüz"e kadar ilerledi iş. Enişte, "Gel canım" deyip saçımı okşadı, "sana ne getirelim Almanya'dan?" diyor. "Et bebek" dedim. Ortalık o esnada iyice bulandı, yengem, "Zaten kalbi delik kızın, bir de vurursan..." demesin mi! Bu evlilik işi de başlamadan bitti galiba diye düşündüm. Oh olsun sen bana nasıl el kaldırırsın at dişli herif! Hem de Amerikalı bile değil. Bizim et bebek de gitti. Sınıftaki kızlar Almanya'dan gelen akrabalarının getirdiği et bebeklerle bana gösteriş yapmaya devam edecek... Enişte'nin yüzü allak bullak

oldu kalbi delik lafını duyunca ama halam o kadar güzel ki ondan vazgeçemedi adam, evlendiler bir kuru nikâhla.

Almanya'ya önce enişte arkasından halam gitti. Mektuplar gelip gidiyor. Ben, "Halam et bebeğimi unutmasın" diyorum "mutlaka uyuyup uyanandan olsun."

Halamlar izne bir Volksvogen arabayla geldiler; arkası, önü, bagajı valiz dolu... Arka cama gökkuşağı renklerinde yıldız yıldız genişleyen kırlentler koymuşlar. Annem valizlerle beraber kırlentlerin birini de indirtti, kaçırır mı hiç? Modelini çıkaracak. Renkleri çok güzel gerçekten, eyvah ben bebeğin gözlerinin rengini yazdırmayı unutmuştum! Acaba kahverengi mi yoksa Almanlar gibi renkli gözlü mü bebeğim? Hoşbeş, yemek faslı... Ayakkabı boyayamıyorum, bebeğin teşekkürü olurdu ama enişte beyaz spor ayakkabıyla gelmiş, renkli çizgileri var. Halam, "Yarın Tarık'ın abilerine gidicez, benim evim burası sayılır, en önce abime gidelim deyip buraya geldik" diyor. Hala hoş geldin de aç be şu valizleri, ver bebeğimi artık. Dayanamayıp enişteme sordum, "Aldık aldık" diye gerindi. Valizler açılmıyor da sanki tören yapılıyor. İki tane plastik şişe ayrıldı, şampuanmış. Saçları gırcıklandırmıyormuş. Halam şampuanın kapağını açıp anneme uzattı, "Bak yenge ne güzel kokuyor" diye. Ben de koştum hemen ama daha koklayamadan kapağını kapatıp eteğinin arasına sokup yok etti annem. Saklar kesin, hayatta yıkanalım diye vermez bize şampuan mampuan, koklatmadı bile. Lokum yumuşaklığında çeşitli şekerlemeler, üç paket dikdörtgen çikolata. Babama iki paket sigara ayrıldı. Parası ödenmek suretiyle teyp. Babam bunlara yazmış, "Kaç liraysa alın, burda öderim" diye. Babam teybi kucağına aldı hemen. Pilli araba! Yürüyor valla. Pillerini de Almanya'dan almışlar. Gerçi annem pillere el koyar, arabayla anca iterek oynarız ama olsun. Abim atladı hemen arabaya... Halam, "Tarık'ın yeğenine o, sana seneye getiririm kurban olduğum" deyip arabayı abimden aldı. Onun yerine bir şeker tuttur-

du eline. Abim şekeri halama fırlattı, annem "Terbiyesiz!" deyip abimin kulağını kıvırdı. Son valizlere geldi sıra, ben koymayı unuttular mı diye bekliyorum, halam, "Al, bu senin" deyip bebeğe benzer bir şeyi elime tutuşturdu. Naylonla mika arası bir kafası var, bedeni bezden, gözleri de ne açılıyor ne kapanıyor. "Bunun gözleri oynamıyor bile!" deyip arka odaya geçip ağlamaya başladım. Bunların umuru değil, içinde saman var bebeğin sıkınca anlaşılıyor. Hiç sevmedim, bir karış kadarcık bebeğin arka dikiş yerini makasla azıcık açtım. Gerçekten saman çıktı içinden. Hala Allah senin belanı versin inşallah!

Almanya'dan gelen teyp, pikaptan sonra evin başmisafiri oldu. Annem; arkası yarınları kasete kaydedip akşamları babama da dinletiyor. Komşu kadınlarla bir araya geldiklerinde, kaydedilen birkaç bölümü art arda çay çekirdek eşliğinde dinliyorlar. Annem Riko'nun bölümlerini de kaydedip, tek parça olarak yıllarca dinledi. Sevdiği türkü çıkarsa da radyonun dibine yerleştirdiği teybin kayıt düğmesine basıp kaydediyor. Böylece onlarca dolu kasetimiz oldu. Bir sürü boş kaset alıyor babam, "Cemleri kaydederiz Fidan" diyor.

Bir "Zeynel Dede gelecek!" lafı dolanıp duruyor epeydir her evde. Çok güzel geçermiş onun kurduğu cemler. Hem bütün küsleri barıştırırmış. Emrah Amcam davet etmiş Zeynel Dede'yi. Amcamın karısı Bergüzar Yenge bir hastalığa tutuldu. Elinin parmakları, dirsekleri, diz kapakları ters dönmüş gibi eğri büğrü kıvrıldı hep. Doktorlar çare bulamıyor. Amcam, Bergüzar Yenge'yi geçen yıl köye götürmüş. Orda patostan çıkan, güneşten ısınmış buğdayların içine gömmüşler yengemi günlerce. Düzelmemiş... Ama yengem, "Ağrım sızım azaldı" diyor. Amcam eve başka bir kadın getirmiş yengem varken. İki de büyük oğlu var amcamın. Onlar da istemiyor yeni yengeyi. Amcamın karısı, yeni yenge gelince bir çizgili telis torbaya giyeceğini toplayıp bize geldi, ağlaya

ağlaya babama şikâyet etti amcamı. Babam, "Ben abimle konuşurum, olmaz öyle şey" deyip evden çıkarken, "Ben de gelicem" diye tutturdum. Çok severim amcamı. Hem koskoca gazeteci. Bizim sülaledeki en önemli kişi odur. "Gazeteci Emrah Bey" derler. Hacı Bektaş'a gidip fotoğraf çeker. O kadar önemli biri yani. Bizim de bütün fotoğraflarımızı o çeker. Babam elimden tuttu, yol boyu bir sürü küfürle söylenip duruyor, ben anlamıyım diye de Kürtçe küfürler ediyor. Babam o kadar hızlı yürüyor ki... Ben zorla peşine takıldığım için yoruldum diyemiyorum. Langa'daki benzinliğin önünden Güneş Sineması'nın yokuşunu çıkana kadar beni kucağına aldı. Millet Caddesi'ni geçince, "Evi ben bulayım mı?" dedim. Babam çok sinirli ama elimi bırakıp hadi göster manasına kafasını sallıyor. Buldum. Zili de tabii ki. Adını zilin yanına o kadar süslü bir yazıyla yazmış ki okuma yazma bilmesem de amcamın zilini bulurdum.

İçeri girdik, kabarık kıvırcık saçlı bir kadın. Örme bir hırka, altında pliseli koyu yeşil etek, eteğin altında da paçaları kendine kısa gelen çiçekli beyaz pazen bir pijama giymiş. Kocaman kalçaları var. Amcam: "Fadime, yemek koy Selman'a" dedi hemen. Zaten masasını her zamanki gibi kurmuş. Rakısı, mezesi... İçiyor. Babam sertçe "İstemez, tokum" dedi. "Gel hele bir duble iç" deyip yeni yengenin getirdiği çay bardağına rakı, limonata bardağına da su koydu amcam. Babam, masaya oturmak istemiyor. Yeni yenge, ne konuşulacağını bilir bilir bakıyor... Ellerini karnının üstünde birbirine kenetlemiş saygı yapıyor güya... Amcam gözüyle işaret edince yeni yenge ortalıktan kayboluverdi. Herhalde çocuğum diye beni insandan saymıyorlar. Kaldım yanlarında. Babam sofraya oturdu. Amcam ona doldurduğu rakıyı uzatırken babam: "Abi mezhebimizde yeri yok yengem sağken, iki de koca oğlun var. Bize yakışmaz. Valla sana kimse selam vermez. Nerde duyulmuş hanımı sağken kuma getirmek. Babama bir sen mi çektin?" deyip zırıl zırıl ağlamaya başladı. Amcam gururla kasılarak kaşının biri-

ni kaldırıp, "Bak Selman, gazeteciyim ben. Gelenim gidenim çok. Âşık Veysel bile geldi bu eve, Ali Ekber'i, Daimi'si, çalanı söyleyeni eksik olmaz buranın. Akşamcı adamım, gereği böyle işimin. Bu eve hizmet görecek kadın lazım. Yengenin kendine hayrı yok. Gömleğimi kendim ütüledikten, çamaşırımı oğullarıma yıkattıktan sonra ne anladım ben o karıdan?" Babam, "Fidan'a ver, o yıkar." "Selman, taşıma suyla dönmez o işler, geçende baktım içim acıdı, ayağıyla çiğneyerek yıkamaya çalışıyor mintanları yazık. Bu yengen ona da bakar bana da." Yeni yenge fırladı içerden: "Tabii ya o benim ablam bundan sonra, her hizmetini görürüm. Elini sıcak sudan soğuk suya sokturmam ablamın" dedi. Babam tövbe tövbe manasında başını iki yana sallayıp, amcama, "Yakışmaz bize. Yengem on dört yaşında geldi içimize. Sapasağlamdı" diye belli belirsiz söylendi. Amcam kafa işaretiyle yeni yengeyi savdı yine. Babam, "Oğlanlar delikanlı oldu. Hiç değilse onları düşün. Yengem bizim evde. Durumu düzelt, gel yengeyi al" dedi.

Amcam içeri seslenip yeni yengeden ceketini istedi. Kadın, ceketi saygıyla getirip başını öne eğerek amcama verdi. Amcam ceket cebinden bir nüfus cüzdanı uzattı babama. Babam cüzdana inanmaz inanmaz baktı, rengi o kadar sarı kara bir hal aldı ki... "Abi ne bu şimdi?" "Bizim çocuğumuz var Selman, yapacak bir şey yok artık." Babam cüzdanı bir daha açtı: "Abi, anası yengem." Bayağı bayağı kekeliyor. Amcam, "Ne yapsaydım? Nikâhımız yok, mecburen böyle yazdırdık nüfusa." "Yengem biliyor mu?" "Söyleyeceğim bir ara." Babamı ilk defa amcama bağırırken gördüm... Masadan hışımla kalktı. Yeni yenge koşup babamın ceketini tuttu, babam, "İstemez!" deyip sinirle çekti aldı ceketi, elimden tuttuğu gibi dışarı fırladı. Ayakkabılarımız da elinde... Apartman kapısının önünde giyindik. Eve gittik. Biz yattıktan sonra da ışıklar sönmedi.

Ertesi hafta yengem, Langa'da bostanların arka tarafında iki katlı bir gecekondunun üst katına yerleştirildi. Oğulları da yanı-

na taşındı. Her hafta bütün sülale yengemlere gidiyoruz. Ortalık bu haberle çalkalanıyor.

Yengemin ettiği bedduaları dinlemekten annem bile bıktı. "Bırakır bak, görürsün" diyorsa da ne yengem ne de oğlanlar sakinleşiyor. Yengem ve çocukların durumunu öğrenen akrabalar amcamla selamı kesince, amcam bu Zeynel Dede'yi rica minnet İstanbul'a getirtiyor. Boşanmak ve Fadime'yi almak için. Babam diyor ki, "Emrah Abim ne yapar eder dedeyi kandırır bu işe..." Annem de, "Hiç olur mu öyle şey? Dedeye de yapamaz" diyor. Amcamla babam, anne ayrı baba bir kardeş. Hiç üveylik bilmezler, ikisi de birbirinin annesine "analık" der. Amcamın annesi olan babaannem babamı çok sever. Babam Emrah Amca için "Babasının oğlu işte, ne olacak!" deyip duruyor, "Dernek başkanı oldu, köyün suyunu öte köye sattı. Köy susuzluktan kırılıyor. Parasıyla baraj yaptırıcam su daha da bollaşacak diye kandırdı bütün köyü. İki köy birbirine düşman, ortada ne su kaldı ne baraj. Parasını da karı kızlan yedi Allah bilir. Bizim köyün suyundan kalan para da Fadime Yenge'nin kolunda boynunda çil çil sallanıyor. İki güne onlar da gider."

Samatya'dan Langa'ya, Langa'dan Vatan Caddesi'ne, Vatan'dan Millet Caddesi'ne, evlerde bir telaş bir korku bir heyecan... Uzun zamandır İstanbul'da cem tutulmamış. "Hep bu Emrah Abim yüzünden... Hapislik almazsak iyidir" diyor babam. Annem ve evlerine gidip geldiğimiz hısım akraba, köylü; evlerine dede değil de Allah gelecek gibi hazırlanıyorlar. Sırf bizim evde bile divanlar atıldı, yerine koltuklar alındı. Yeniden boya badana yapıldı. Kapıya gelen bohçacıdan kenarı püsküllü akfil çarşaflar alındı. Sürekli bulgur yiyoruz. Anlıyorum ki annem dede gelince sürekli et tavuk yedirecek. Eve çamaşır makinası geldi. Yaşasın dedemiz. Bizim kumbara paraları gitti gider yine. Yeni perdelerin kumaşını, yan komşumuz Garbis Amca çalıştığı toptancıdan uygun fiyata getirdi. Alis Teyze diyor ki, "Sever

Garbis'i patronları, yoksa perakendede üç misli fiyata bunlar." Ay evde bir de bu perdelerin dikilme faslı... Gelsin sana yağı üstüne toz şeker serpilmiş ekmekler...

Ve Zeynel Dede gelmiş. Bomba atıldı sanki her eve. Adı geçince bile annem iki parmağını birleştirip önce dudağına, sonra göğsüne koyup iki büklüm eğiliyor. Babam boş kasete kendi sesini kaydedip iyi kayıt yapıyor mu, ses güzel çıkıyor mu diye deneye deneye iki kaseti doldurdu bile.

Babamın büyük amca çocuklarının Vatan Caddesi'ndeki evlerinde kurulacakmış ilk cem. En büyük ve en güvenli yer orasıymış ev olarak. Annem yol boyunca kural üstüne kural ekleyip cemde yapacağımız yaramazlıklar için peşin peşin çimdikliyor, kafamıza vuruyor, "Valla içeri atarlar hepimizi bir daha da çıkamayız" diyor. Dışardan soran olursa nişan var diyecekmişiz. Ama en iyisi hiç konuşmamakmış. Musa Amcaların evine bir girdik, salonda hiç eşya kalmamış. Başköşeye bir yer döşeği atılmış. Üzerinde o güne kadar gördüğüm en palabıyıklı adam oturuyor. Bizi salondan dışarı itiyor büyükler. Kapısından bakıyoruz. Salona her giren dedenin elini öpüyor. O da iki parmağını birleştirip önce dudağına, sonra da göğsüne koyup, "Bozatlı Hızır yoldaşız ola, Ali rehberiniz, Muhammed şefaatçiniz..." deyip, gelen köylülerin deyimiyle "tanış" oluyor. Gençten bir akraba çocuğunu, apartman kapısına güya nişana gelen misafirlere evi göstersin diye gözcü koyuyorlar. Bahçe tarafında çocuklara göz kulak olsun bahanesiyle bir köylümüz, daire kapısındaysa başka bir gözcü bekliyor.

Dedeye "dede" dediklerinden yaşlı, aksakallı biri diye düşünmüştüm. Elli yaşlarında yanaklarından kan damlayan kapkara palabıyıkları olan bir adammış oysa dede. Cem yapılacak salonun bir köşesine oturduk diğer çocuklarla. Büyükler gibi diz çökerek onlar ne yaparsa aynısını yapıyoruz. Dede cemi

başlatırken: "Hoş geldiz dem erenleri. Gündüz halk pazarı gece Hakk pazarı kurulur, Hakk divanına hoş geldiz. Özünüz darda yüzünüz yerde kalmaya. Diliniz mürvette ola, dileğizi Muhammed Ali vere; Ali katarından, Hüseyin yolundan ayırmaya. Üstadımız Ali, pirimiz Hacı Bektaşi Veli yardımcımız ola. Erenler aşkına hüü!" deyip sazını öpüp alnına değdirerek çalmaya hazırlandı. Emrah Amcam, Fadime Yenge, Bergüzar Yenge... İki yenge de cemde yani. O gün amcam dededen bir şekilde icazet almış. Bergüzar Yenge'ye de ölene kadar bakacağına söz vermiş. Dede, "İki bacı da ortada kalmasın" diyerek oğlanları okutma sözünü de aldıktan sonra dışlatmamıştı amcamı.

Amcamın çocukları iki ev arasında gidip gelmeye başladı. Sonrasında Fadime Yenge'nin doğurduğu çocuğunun Bergüzar Yenge'nin nüfusuna kayıtlı olduğu patladı. Bergüzar yengem, "Ölürüm de çocuğun nüfusunu vermem o orospuya!" dedi. Vermedi de.

Hazır dede gelmişken her perşembe bir evde cem tutulmaya; dargınlar barışmaya, musahip tutulmaya; haksızlığa uğradığını, kandırıldığını düşünenlerin meseleleri hallolmaya başladı. Bizim Samatya-Aksaray arasındaki tüm sülalede ve köylülerde bayram havası esiyor... Annem bile bize daha az kızar oldu. Annem, teyzem, Deli Halime, Selvinaz Teyze, babam, en büyük amcam... Ne kadar güzel ağır ağır dönüyorlar semahta. Biz de diğer çocuklarla bir araya gelince onları taklit edip semah dönmeye çalışıyoruz. Pek de beceremiyoruz. Kirvemizin kızı var bizden birkaç yaş büyük. Her şeye gülüyor, saf mı salak mı bilmiyoruz. Annesi buna evin her işini yaptırıyor. Cam siliyor, çamaşırı bulaşığı yıkıyor, iki erkek kardeşine bakıyor. Gece küçük kardeşinin mamasını bile bu veriyormuş. Çocuklar arasında semah dönmeyi de bir tek bu kız beceriyor. Biz de artık salak demiyoruz ona tabii.

Zeynel Dede bize gelecekmiş. Annem yeni attırdığı yün döşeği ablamla yattığımız divana yerleştirdi. Her tarafına dantelli çarşaflar, el işi örtüler serdi. Biz de odadan salona atıldık. Dede geldi. Masanın başköşesi, etin en güzel yeri, dantelli yatak hep onun oldu. Biz zaten alışkınız gelen misafire her şeyimizi kaptırmaya. Ama madem koskoca dede, hiç kızmıyoruz.

Ablam diyor ki dedenin bizde kalması çok büyük bir şeymiş. O bizim eve geldikten sonra her şey bollaşacakmış. Bollaştı bollaşmasına... Bulgurun yerini pirinç, patates kızartmasının yerini pirzola, elmanın yerini muz aldı ama bize mi? Hayır, dedeye. Ama değişik bu dede. Benim dedem gibi naletleme değil. Her şeyi olurluyor. Öyle mahsusçuktan değil, çocukları gerçekten seviyor. Geldiğinin ikinci akşamı, "Sabiler nerde Fidan Bacı? Onlar da sofraya gelsin" dedi. Annem, "Onlara önden yedirdim ben, ayakaltında dolanmasınlar diye." "Bak bacı, sofra duasında çocuklar olmalı. Rızk onlardan sebep bize nasip olundu" deyip bizi sofraya getirtti... Annem bize önden yalapşap yemek yedirmişti gerçekten. Pirzolalar önümüzde duruyor, karnımız tok, yiyemiyoruz. Nasılsa dede var annem kızamaz diye bir kalem pirzolayı annemin gözüne baka baka bahçe kapısında yalanan sarmana attım. Annem bayılacak gibi olduysa da gıkını çıkaramadı. Bu dede hep bizde kalsın.

Akşam yatma vakti dedeye leğen getirdi annem, babam da suyu getirdi. Havlu mavlu hep elde hazır. Annem dedenin ayaklarını yıkadı; ablam hemen leğeni kaptı, yaranacak ya anneme... Suyu dökmek için tam tuvalete girecekti ki annem ayağına taş düşmüş gibi çığlık attı. Leğeni ablamın elinden kaptığı gibi bahçedeki erik ağacının dibine gidip, dua ederek yavaşça döktü. Bize dönüp, "Allah korusun lal oluruz valla mübareğin ayağının suyu tuvalette..."

Suna Teyze soruyor, "Kız o palabıyıklı adam kim?" "Zeynel Dede..." "Anam ne dedesi, sırım gibin adam. Bahçedeki divanda ağızlığıyla sigara içerken gördümdü, anan da habire önüne taşı-

yor ne var ne yok. Bildiğim Fidan Abla bu kadar saçıp dökmez. Anan babanın üstüne kuma mı getirdi yoksa?" deyip bastı kahkahayı. Suna Teyze dedeyi beğeniyor.

Emrah Amcam dedeyi yere göğe sığdıramıyor. Bir fotoğrafını çekti hatta. Divana kurulmuş, elindeki koca koca taneli tespihi çekerken. Sonraları bizim sülaledeki her evin duvarına bu resim çerçevelenip asıldı. Dedenin geleceği tarihe göre musahip yani kardeşlik olmak isteyenler alelacele evlenip musahip tuttular kendilerine. Çünkü evli olmayan musahip tutamıyormuş. Çiftler diğer çifti dünya ahiret bacı abi biliyorlar. Lokmalar; çeşit çeşit kömbeler, helvalar, ayranlar, şerbetler, yok yok.

Evler basılacakmış cem esnasında. Muhtarlara bile haber salınmış, nedensiz yere giren çıkanı çok olan evler göz hapsine alınsın, polise haber verilsin diye. Köylüler bazı evlerde kurulan cemlere baskın verildiğini konuşur oldu her cem öncesi. Böylece dede de, "Yolcu yolunda gerek canlar" diyerek köyüne dönmeye karar verdi. Yolcu etmeye gelenlere, "Ey Ali'yi, Muhammed'i, Ehlibeyt'i seven canlar; elinizle koymadığınızı almayın, gözünüzle görmediğinizi söylemeyin. Hakk tencerenizi boş komaya, siz de Hakk'a gitmeye azık hazırlayın. Ölmez de sağ kalırsak yine kurarız cemimizi, hakkınızı helal edin. Benden yana da helali hoş olsun" dedi. Topkapı Otogarı'ndan gözyaşlarıyla uğurlandı. Annem ve köylüler bu mübarek havadan on beş gün içinde kurtuldular. Yine o eski nalet anneler oldular.

Bizim bir de camcı Sadık Dedemiz var. Topkapı'da oturuyorlar. Cem tutmayı bırakmış galiba. Ben hiç denk gelmedim. Ama o çok iyidir. Bazı dedelerden de, "Soyguncular" diye bahseder, "Hak yiyenin cemi kabul olmaz, kurduğu cem Hakk'a zail olmaz" der.

Hep anlatır yaşlılar Sadık Dede'nin cemlerinde Hakk aşkıyla esriyenlerin sırra erdiğini, asanın havaya yükseldiğini; dargınla-

rın girdiği cemde saza vurulan tezenenin sazdan ses getirmediğini, küslük varsa yakılan çerağın hemen söndüğünü... Öyle de sırra ermiş bir mübarek olduğu söylenir bu Sadık Dede'nin.

Bir gün haber geldi, Sadık Dede hastaneye kaldırılmış... Cam takarken ağzına aldığı cam çivilerini yutmuş kazayla. Amcamlar, yengemler, teyzemler, amca çocukları bizde toplaşıp konvoy halinde ziyarete gittik. Biz hastanenin bahçesinde oynarız diye çok seviniyoruz. Yol boyu konuşuyor bizimkiler: "Ne işin var cam tepelerinde, koskoca dedesin cam takmak sana mı kaldı da?" "Senin çaldığın bağlamanın, söylediğin deyişlerin kasetlere çekilip dolaşmadığı köy mü kaldı? Zorun ne ki deyiş söyleyip tezene tutacağına, çivi yutuyorsun?" "Millet onu değil bizi kınıyordur şimdi, talipleri pirine sahip çıkmamış diye. Topla taliplerini yap dedeliğini al alacağını, bu yaşta cam takmaya kalkmak nedir..." Sonra övmelere geçildi ama o da yererek: "Bu, devlet korkusuna, çoluğu çocuğu mimlenmesin diye yapmıyor artık dedelik." Annem dedi ki, "Büyük oğlu askerde telle boğulduktan sonra daha da soğudu. E ne yapsın, küçük oğlu da askerlik çağındaymış." "Ama oğlu komünist olduğu için boğulmuş. Babası saz çaldığı için değil ki" dedi teyzem. Emrah Amcam; "Babası bağlama çalan komünist olacak tabii. Faşist olacak hali yok!" deyince sustu hepsi. Annemin yengelerimin gözleri doldu: "Solcu olmak neyse de komünistlik... İşte gazeteler, radyo anlatıyor... Hepsi mapusta yağlı ip bekliyor." "Allah muhafaza çoluk çocuğumuz var Hakk saklasın." Amcam, "Salak salak konuşmayın" deyince konuyu kapattılar.

Biz hastane bahçesinde Sadık Dede'nin yaşı bize yakın kızlarıyla karşılaşınca çok sevindik. Başımıza "Çocuklara göz kulak ol" diye amcamın büyük oğlunu diktiler. O bizden salak. Büyük kızlara göz süzmekten, sigara içmekten bizi görmüyor zaten. Bir bir buçuk saat sonra dedenin ziyaretinden o kadar çok kişi çıkıp bahçeye geldi ki... Annem: "Hemşireler şaşırdı, düğüne mi geldi-

niz hastaya mı diye paylayıp sırayla girin dediler, içerde oksijen kalmıyomuş" diye anlatıyor gururlanarak. Büyük yengem hemşireye; "Mübareğin nefesi bütün İstanbul'a yeter, tövbe de!" demiş. Hemşire de, ziyarete gelenleri başhekime şikâyet etmiş. Sonra hademeler, hasta odasına girenlerin hepsini bahçeye çıkarmış. Ertesi gün babam dedi ki; arkamızdan dede fenalaşmış, "Canlarımı kırdınız benim hastalığım sebebine" diye.

Sonrasında, ziyaretler Sadık Dede üzülmesin diye her aileden bir temsilci gitmesi kararlaştırılarak yapıldı da dede ölmekten kurtuldu. Ama iyileşemedi de tam olarak. Amcam demiş ki, "Artık çalışma, biz toplar eder sana bakarız. Dernek var, onlara da söyleriz." Sadık Dede: "Boğazımdan garibin, çoluk çocuğun rızkı geçeceğine varsın cam çivisi geçsin" diye cevap vermiş. Bu hikâye, Sadık Dede öldükten sonra bile efsane gibi anlatılmaya devam etti.

Üçüncü dedeyi ben buldum. Tahire Ana'sıyla beraber hem de. Oyun oynamak için gide gele Kürkçübaşı Mahallesi'nden birkaç arkadaş edindim. Fındık diye bir kız da bize katılmaya başladı. Fındık'ın saçları kızıla yakın bir kahverengi. Gözleri de kızıl kızıl parlıyor. Yaşıtız aslında ama Fındık bayağı ufak tefek. O da bizim okulda ama aynı sınıfta değiliz, yeni gelmiş okula. Bu Fındık önceleri oyunlara girmiyordu, kenarda durup bizi seyrediyordu. Arka bahçelerde oynadığımız bir gün, "Gelsene kızım, saklambaç oynuyoruz ne güzel" dedim. Bu gönülsüz gönülsüz geldi. Fındık, 10'a kadar sayana kadar biz en uzak köşelere saklanmış oluyoruz. Çünkü kekeme. Daha önce hiç konuşmadığımızdan fark etmemiştim. Demek ki kekemeliğinden utanıp katılmıyormuş oyunlarımıza. Kızlar gülüşüyor, "Bu hızla sayarsa ebe olmaktan hayatta kurtulamaz" diye. Bu Fındıklar neredeyse yürüyemeyen annanesiyle, Şehzadebaşı'ndan, Kürkçübaşı'ndaki tek odalı, önüne kapı niyetine bir kumaş gerilip içine zor sığılan küçücük tu-

valeti olan giriş katına taşınmışlar. Annanesi, "Buraları bilmiyoruz, sen uzağa gitme, kaybolursun; arkadaşlarınla bizim kapının önünde oynayın" diye tembihlemiş. "Annanem beni arar şimdi" deyince onların kapısına doğru gittik. Mahallenin daracık sokaklarında sürüyle çocuk bağrış çığrış oynuyor. Giriş ve bodrum kat pencere önlerinde sürahilerle su koymuş anneleri, ikide bir eve girip çıkmasınlar diye. Fındıkların kapı önünde oynarken çişim geldi. Eve gidene kadar üstüme kaçırırım diye düşünüp Fındık'a, "Sizin tuvalete girebilir miyim?" dedim. Bu camdan içeri kafasını uzatıp bağırıyor: "Annane... Annane..." Bana döndü, "Tuvaletin perdesi örtük, annanem girmiş çıkmaz iki saat. Dur Tahire Ana'ya bakayım" deyip binaya girdi. Üst katın penceresinden başını uzatıp bana seslendi Fındık: "Gel gel boşmuş." "Yok, eve gideyim" dediysem de bu bağırıyor ciyak ciyak "Gel gel" diye. Çıktım mecburen. Şişman, elli yaşlarında bir kadın gülümseyerek tuvaleti gösterdi. Tuvaletten çıktığımda elime bir elma tutturdu. Kadın sürekli gülümsüyor: "Nerelisin bakıyım?" dedi peltek peltek. "Çorumluyuz" dedim. "Aa biz de" dedi. Kimlerdensiniz bilmem ne bir dolu soru... Bayağı uğraştıysa da tanıdık çıkmadık. Teşekkür edip tuvaletine de girdiğim için mahcup olduğumdan evden kaçar gibi çıktım, Fındık'la oyuna döndük. Fındık'ın annanesi de cama çıkmış bakınıyor. İkimizin de elinde elma görünce, "Kim verdi, niye aldınız?" diye söyleniyor. Fındık, "Annane, lokma sayılır bunlar lokma" deyip kahkahayı bastı. "Haa Naki Dede verdiyse tamam" dedi annanesi. "Yok, yok" dedi Fındık, "Tahire Ana verdi."

Lokma! Dede! Ana! "Nerelisiniz siz? Alevi misiniz?" dedim. Fındık parmağıyla sus işareti yapıp başıyla onayladı. Bu Tahire Ana, dede karısıymış. Bunlara da uzaktan akrabaymış. "Annanem, hastalanırsam sana göz kulak olurlar hiç değilse, kirası da uygun, dedi. Hem de oturduğumuz apartmanda bize hor davranıyorlardı annemle babam komünistti diye." Annesi babası... Öl-

dürülmüş ikisi de. "Naki Dede, bizim alt kat boşaldı deyince buraya taşındık." "Senin adını niye Fındık koymuşlar ki?" diyorum. Çünkü annesiyle babası öldüğü için konuyu değiştirmem lazım. "Asıl adım Fındık değil. İsmim tehlikeliymiş diye... Annanem Fındık derdi zaten bana. Saçımın rengi benziyor ya ondan. Annanem, babamla annem vurulunca ismimi değiştirdi." "Önceki ismin neydi ki?" diyorum. Beni kendisine doğru çekip kulağıma, "D-d Devrim" diyor... "Kimseye söyleme eski ismimi Melek. Annanem, Devrim tehlikeli sakın ha, diyor bana. Duyarsa dediğimi çok kızar. Yemin et söylemeyeceğine?" Ben de elmayı öpüp başıma koyarak, "Ekmek Kuran çarpsın kimseye söylemem" dedim. "Galiba annanem, annemle babam gibi benim de öldürülmemden korkuyor" dedi Fındık.

Tahire Ana'nın oğlu hapisteymiş. "Oğlu komünist miymiş?" diyorum. "Cigaradan" diyor Fındık. "Allah Allah, benim babam da içiyor." "Öyle değil" diyor, "bu satıyormuş da." "Abim de sattı, içeri atmadılar. Bir güzel dövüp elinden sigaraları alıp, bir daha görmeyelim, deyip kovalamışlar sadece. Belki de abimin yaşı tutmuyor diye hapse atmamışlardır" diyorum Fındık'a. "Yok" diyor Fındık, "Naki Dede kendi ihbar etmiş oğlunu."

Tahire Anaların bir sokak gerisinde Dersimli Ekber Amca'yla karısı Zühre Yengeler oturuyor. Tam ben eve dönmek üzereyken, Zühre Yenge, "Kız sen burda ne arıyorsun? Anan görmesin, öldürür" diyor. "Yok, yok" diyorum suçlulukla, "Fındık arkadaşım, eve bırakmaya geldim. Hem dede soyu Fındıklar. Yukarda da ana oturuyor." O esnada Tahire Ana camda. Zühre Yenge saçını okşayıp Fındık'a, "Giriş kata siz mi taşındınız?" dedi. Anayla Zühre Yenge muhabbete başladı. Tahire Ana, "Bir dakika" deyip ince bir pardösü giyinmiş, mendil kadar bir başörtüsü takmış aşağı indi. Birbirleriyle tanışıyorlarmış zaten. Bir şeyler konuşup gülüşüyorlar. Zühre Yenge Tahire Ana'nın elini öptü, aynı yaştalar oysa... Sonra elimi tutup yarı kızgın yarı memnun, "Hadi"

dedi. Ben bizim apartmanın kapısına gelince önden koşup zili çaldım. "Zühre Yenge'yi getirdim" diye suçumu bastıracak cümleler kurup bahçeye koştum.

Akşamına annem, babama, "Zührelerin orda dede oturuyormuş, yemekten sonra gidelim mi?" dedi. Babam hevesli hevesli, "Neredenmiş?" diye soruyor. Ablam, abim, ben takıldık peşlerine. Zühre Yengelerin ziline bastık, bunlar da indiler. Babam bakkaldan Bafra sigarası, çay, şeker aldı; gittik. Bir izzet-i ikram bir sevinç kıyamet... Dedeler nasıl mutlu... Annemler, peygamberle tanışıyor sanki. Dersimli Ekber Amca o koca cüssesiyle Naki Dede doğrulsa eğiliyor. Dede eğilse iyice iki büklüm oluyor. Kimseye görünmeden Fındıklara inip, "Yukardayız" diye haber ettim. İki dakikaya onlar da geldi. Ondan sonra hiç çıkmaz olduk Naki Dedelerden. Tahire Ana da gündüzleri sık sık bize gelir oldu. Tabii böyle kenar ve sefil bir mahallede yıllardır görmedikleri saygıyı görünce onlar da çok sevindi.

Annem, Tahire Ana'nın bize çaya geldiği bir gün Fındıkları sordu: "Anası babası niye sahip çıkmıyor çocuğa?" diye. "Sorma Fidan Bacı" dedi, "Biz uzaktan akrabayız. Fındık'ın annesi yetim büyüdü yazık. Hep parasız yatılı okudu İstanbul'da üniversite kazanana kadar. Zehir gibi akıllıydı rahmet olsun. Hukuğu kazanınca bize de haber saldılar, arada yoklayın sefil kalmasın oralarda diye. Önce yurtta kaldı kız, sonra üç beş arkadaş birleşip Şehzadebaşı'nda ev tuttular. Fındık'ın babasıyla tanışıp okul bitmeden evlendi. Oğlan da bizdendi. Fındık doğunca okul zor geldi demek, anası o ara okulu bırakmış mı atılmış mı tam bilmiyorum. Kocası hem okuyor hem çalışıyor... Hem de bir gazete mi dergi mi ne çıkarıyormuş arkadaşlarıyla diye duyduk. Sonra Fındık'ın anası Beyazıt'ta mı ne bir tiyatroya katılmış dediler. Bize yakın ya arada bırakırdı Fındık'ı bakalım diye. Yine bir akşamüstü, kan tere batmış geldi, kucağında kızı. Bir iki saatlik işim var deyip bir telaş bıraktı kızı. Üç gün gelmedi. Naki'yi yolla-

dım Şehzadebaşı'na, başlarına bir şey gelmiş olmasın git bir kolaçan et diye. Naki gitmiş, kapıyı açan yok. Komşulara sormuş, Fındık'ın babasını birileri almış evden kavga dövüş ama anasını gören olmamış. Üç gün sonra anası geldi. Ağzı burnu gözü hep çürük içinde. Merdivenden yuvarlandım dedi. Biz de yüzlemedik hiç, kızı verdik. Sonra bir duyduk ki evlerine baskın olmuş. Bunlar kızı çatıya saklamış, biz gelip seni alana kadar sakın sesini çıkarma diye tembihleyip... Anası babası öldürülünce kız çatıda iki gün iki gece aç susuz kalmış. Komşulardan biri anten düzeltmek için çatıya çıkınca bunu kuru beton üstünde bir köşede büzülmüş yatar vaziyet bulmuş. Kız konuşuyordu normalde. Ondan sonra kekeme kalmış. Ninesi çaresiz geldi torun bakmaya Şehzadebaşı'na. Fındık ilke yeni başlamış o sıra. Anasının babasının arkadaşları aralarında para toplayıp kiralarını ödüyor bunların da bakalım nereye kadar... Bizim girişe aldık ki göz kulak olalım." Sonra beni fark etti bunlar, annem, "Sen bizi mi dinliyorsun bakıyım salakhana!" deyip fırlattı terliği.

Tahire Ana da Naki Dede de günde en az üç paket sigara içiyordur. Hiç söndürmüyorlar filtresiz sigaralarını. Dersimli Ekber Amca, Cibali Sigara Fabrikası'nda çalışıyor. Her gün gide gele hepimiz akraba gibi olduk. Ekber Amca içmese de aldığı sigara hakkını Naki Dedelere ayırıyor. Ayrıca orda çalıştığı için indirimli fiyattan alabildiği kadarını da Naki Dedelere aldığı fiyattan veriyor. Çok fakir bizim yeni dedeler. Sorana, "Bizim oğlan solculuktan girdi içeri" diye anlatıyorlar ya ben biliyorum cigaradan girdiğini. Ama bu anayla dede bu kadar çok sigara içip nasıl girmemişler içeri? Oğulları kaçak sigara içiyorsa demek...

Derken oğlanın cezası bitiyor çıkacak mıkacak diye konuşuyor bunlar. Ve Kerem Abi çıkıp geliyor. O güne kadar gördüğüm en iriyarı, en yakışıklı adam Kerem Abi. Tahire Ana işe başladı, konfeksiyonda düğme dikiyor, iplik temizliyor. Annem, Zühre Yenge'ye diyor ki, oğlan cigarasız kalmasın diyeymiş. "Ekber

Amca Kerem Abi'ye de sigara getirsin ucuzundan" diyorum. Annem, "Her lafa karışma soytarı!" deyip beni bahçeye kovuyor.

Bir ay geçti geçmedi Kerem Abi'yi yine içeri almışlar ama iki üç güne saldılar. Annem, Tahire Ana'ya, "Evlendirelim, çoluk çocuğa karışırsa vazgeçer" diyor. Tahire Ana, "Oğlanın sevdiği var zaten ama Kerem iki metre, kız soğan cücüğü kadar hem de yezit, yerinden kalkmaya üşeniyor. Oğlum ne buldun bunda, bize uymaz, diyorum. Sen anlamazsın, diye tersliyor beni" diyor. Tahire Ana'nın üzülüp üzülmediği hiç anlaşılmıyor. Ağladığını da görmüştüm bir kere, o zaman bile gözlerinin etrafı gülüyormuş gibi kırışıyor. Kerem Abi'ye annem de dahil herkes kız baktıysa da Kerem Abi hiçbiriyle görüşmedi. İlla o soğan cücüğünü istiyor. Tahire Ana, "Bizden olaydı bari..." diye direttiyse de, kızı kaçırıp o sefil eve getirdi Kerem Abi. Mahalleleri küçük, gelin cücük, dedikodusu büyük. Çünkü gelin altı aylık hamile!

Ben kadını iki üç kere gördüm. Kimsenin yanına çıkmıyor, odasında oturuyor. Kerem Abi de yine eskisi gibi eve sabaha karşı geliyormuş. Annemler, "Dağ gibi çocuk bu kızla, vah vah yazık oğlana" derken laflar tersine döndü. Kadın doğurunca Kerem Abi eve hepten gelmez olmuş. Gelinin ailesi de kız Aleviliği saklanamaz bir ailenin oğluna, üstelik hamile kalıp kaçtığı için hiç gelip gitmiyormuş. Tahire Ana iki üç kere bebeği de alıp gitmiş, torun da oldu artık barışsınlar geline yazık diye. "Biz kötü insanlar değiliz. Kızınız kızımızdır gelin gidin" demişse de Tahire Ana'ya yüz vermemişler. Bebeğin kundağına bile dokunmamışlar. Tahire Ana'nın gelininin lafı her açıldığında annemin aklına hep ablamla ben geliyoruz. "Kızın mı var derdin var" deyip, başımıza gelmesi muhtemel bütün kötülükleri olmuş sayıyor. Artık kötülük olarak ne hayal ediyorsa peşin peşin dizini döve döve çürütür oldu yazık, "Sen kötüden koru ya Rabbim!" diye. Allah kötüden korumadı... En azından ablamı.

Çöpçü Seyfullah Amca kendi kızlarından sonra ablamın da kâbusu oldu. Kızlarının namus bekçiliğini yapıcam diye Safiye Abla'yı Bursa'nın en ünlü mamasına, Züleyha'yı tren raylarından dedesi yaşında adama kul köle etmemiş gibi sorarsan en arlı en namuslu kim? Seyfullah Amca! Bir akşam babamın eve girmesiyle kıyameti koparması bir oldu. Annem bile sindi. Babam, "Ben ne için yaşıyorum? Namusum, şerefim için. Mahallenin çöpçüsünün diline düştük" diye bağırıp duruyor arka odada. Annem, "Hele dur benzetmiştir belki" diye yatıştırmaya uğraştıkça babam hazır anneme üstün geleceği bir konu buldu ya, iyice hiddetlendi. Biz abimle acaba kime söyleniyor diye fısıldaşıyoruz. Babam, yüzü sinirden kararmış halde salona gelip bize çatıyor: "Besle, büyüt... Bankaya gelen gidenin paltosunu tut. Yeme, yedir... Ne için? Ağzımıza sıçsınlar diye!" Ne yaptık ki acaba? Abim de ben de gıkımızı çıkaramıyoruz.

Babam bizimle ilgili her meseleyi anneme havale eder, bu sefer kendi söylendiğine göre konu çok önemli. "Git ablanı çağır" dedi bana. "Baba, yarım saat sonra paydos edecek zaten." Daha da cinlendi, "Hah! Eniği, cücüğü hepsi birlik bunların! Mahallede ne şerefim kaldı ne namusum. Ne olacak üç dört yıla sen de aynı boku yiyeceksin zaten." Mesele benle değil ablamla ilgili, onu çözdüm. Anladığım kadarıyla babamın şerefini namusunu mahvetmeme daha üç dört yıl var. "Çabuk çağır. Hemen gelsin, işinin de gücünün de dinini imanını sikerim onun. Zaten başımıza ne geldiyse o orospu Şenay karısı yüzünden..." Daha düne kadar, "Şenay Hanım iyidir de mahallelinin niyeti bozuk, kulak asma" derdi halbuki. Anneme dönüp, "Tuu senin sıfatına!" deyip okkalı bir tükürük attı. "Hep senin sebebine. Dedim sana o kadının yolu yol değil. Altın bilezik olur kolunda makina öğrensin diye diye mahalleliye malamat olduk hep." Anneme hayatında ilk defa küfür etti. Ama Kürtçe; gıllikita gibi bir şey dedi. Babaannem ederdi bu küfrü birine çok kızarsa. Ananı avradını sikiyim gibi bir ma-

nası var hatırladığım kadarıyla. Türkçe küfür yetmiyorsa demek mesele büyük.

Hemen Şenay Hanım'ın atölyesine gittim. İçeri girmeden ablama sesledim. Bunlar güle oynaya çalışıyor. Ablam, "Git, 20 dakikaya gelicem ben" dedi. Yanına gittim, kulağına, "Abla bir şey olmuş. Babam çok sinirli, seni çağırıyor. Hemen gelmen lazım" dedim. Ablam, "Allah Allah, tamam" deyip makinasını kapattı. "Şenay Abla, babam acil çağırıyormuş, ben çıkabilir miyim?" dedi. Apartmana girmeden soruyor bu, "Acaba haftalığıma yapılan zammı kendime ayırdığımı mı öğrendi?" "Abla parayla ilgili değil. Babam ar namus şeref falan diye küfrediyor, annemin suratının ortasına tükürdü. Galiba konunun çöpçü Seyfullah Amca'yla ilgisi var." "Safiye'yle telefonda konuştuğumu mu duydu acaba?" "Ben bilmem" dedim. "Yaa yandım ben, arada Safiye'yle mektuplaşıyoruz ya, onu mu yakaladı? O postacının da Allah belasını versin, eve bırakma mektupları, atölyeye getir diye tembih ettim o kadar. Ben atölyeye dönüyorum, sen mesai varmış işler yetişmemiş falan de. Şenay Abla'ya söylerim biraz daha açık tutar atölyeyi, o zamana babamın siniri yatışır belki" deyip gitti. Zili çaldım, annem açtı, "Ablan nerde?" dedi. "Mesai varmış Şenay Hanım bırakmadı..." Babam, "Sikerim mesaisini!" deyip fırladı çıktı evden. Annem kapıyı kapattı, dizlerini dövüyor. Babam önde ablam arkada eve girdiler. "Kimdi o pezevenk?" diye ablama bağırıyor. Ablam hiçbir şey anlamamış, "Baba ben bir şey yapmadım" diye ağlıyor. Babam ablama bir tokat çaktı, hepimiz ağlamaya başladık. Annem ablamın önüne geçti, babam annemi de tartaklıyor. Ablam arka odaya kaçıp kapıyı kilitledi. Babam mutfağa koşup kurban kestiği bıçak elinde geldi. Annem yalvarıyor, "Yapma Selman..." Babam annemi itti, annem ablamın kendini kilitlediği odanın kapısının önüne koşup kapının pervazlarına iki kolunu açarak siper oldu. Biz de bağırış kıyamet! Suna Teyze sesleri duymuş, zile çökmüş bırakmıyor.

Abim kapıyı açtı. "Ne oluyor Selman Efendi?" diye daldı içeri. Annem odanın kapısının önünde bayıldı. Suna Teyze, "Heç yakuşuk alıyo mu Selman Efendi? Biz de seni adam sınıfına koyduyduk. Günak değil mi çoluk çocuk titiriyor korkudan" deyip babamın elindeki koca bıçağı çekip aldı bir hışım. Babamın eli kan içinde kaldı. "Ablam kendini odaya kilitledi Suna Teyze" dedim. Abime "Bir baş soğan getir" dedi. Abim soğanı getirdi. Suna Teyze soğanı kanlı bıçakla ortadan böldü anneme koklatıyor, "Fidan Abla, Fidan Abla kenduğe gel!" diyerek. Babamın elinden kanlar akıyor. Ablam içerden, "Ben bir şey yapmadım" diye ağlıyor.

Suna Teyze, annemi sırtına atıp bahçedeki sedire taşıdı. Babam ablamın kendini kilitlediği odanın önünde öylece duruyor. Abim babama ecza dolabından pamuk getirdi. Suna Teyze yanımıza gelip "Geç öte otur sen Selman Efendi, yazuklar olsun sana da, çoluk çocuğu perişan etmişsin" dedi. Babam kımıldamıyor. Babamı iteleyerek koltuğa götürüp oturttu zorla, "Gıpırdama burdan" dedi. Ablama odanın kapısını açtırdı, ablam tir tir titriyor, ağlamaktan yüzü gözü morarmış. Dilimiz döndüğünce anlattık ama biz de bir şey anlamadığımızdan Suna Teyze de ne olduğunu çözemedi. Annem ayılmış, yanımıza geldi. Bunlar Suna Teyze'yle yatak odasına girdi... Suna Teyze çıktı, "Ben şimdi o Seyfullah'ın babasının ağzuna sıçarım" diye evden fırladı. Annem babamın elini kan revan içinde görünce bir daha bayıldı. Abim soğanın kalan yarısını koklatıyor, "Anne kalk, kalk anne" diye ağlayarak. Annem bir zaman sonra ayıldı, babamın yanına gidip avucunu açtı, bıçak çok derin kesmiş. Babamın kanı durmuyor. Bir tülbent getirip bağladı annem. Abimi de yanlarına alıp Sigorta'ya gitti bunlar. Sekiz dikiş atmışlar babama hastanede. Mesele Safiye'nin mektubu değilmiş. Ablamı okulun arka tarafındaki çeşmenin orda bir çocukla konuşurken görmüş bu Seyfullah Amca. Köşeye saklanıp bunları izlemiş. Ablamlar ya-

rım saat kadar gülüşüp muhabbet etmiş. Çöpçü Seyfullah Amca da yememiş içmemiş, bire bin katıp babama yetiştirmiş. Artık ne anlattıysa babam delirmiş. Suna Teyze, "Kendi kızlarına sahap çıkamadı topal analığın fitne fesatına uyup mundar etti garipleri. Şimdü istiyo ki herkesin adı çıksın da kendi gavatlığına kılıf olsun. Soysuz herüf. Çöpçülükten aldığım maaşla geçinemiyok İstanbul'da diye ağlanıp kızının yolladığı am kirasını o topal kancığın koluna boynuna takıyo bir de utanmadan. İnsan deel bu, baba hiç deel. Namus çöpçüsü..."

Babam bir iki gün ablamla konuşmadı, atölyeye de yollamadı. Evin tadı tuzu kaçtı. Sonra ablama dedi ki, "Bizdenler mi?" Ablam, "Arnavutlar galiba" dedi duyulur duyulmaz bir sesle. Babam, "Artık ne olmuş olmuş, gelip istesinler" dedi. Ablam, "Biraz konuştuk sadece" dedi ama babam yine dellendi: "Namus meselesi... Gelsinler istemeye" deyip bahçeye çıktı. Annemle fısır fısır konuşuyorlar. Babam, "Hiç değilse yezit olmayaydı" diyor. Ablam, "Bir kere tesadüf ettik çeşmenin orda konuştuk, o kadar" diye iki gözü iki çeşme ağlıyor. Annem ertesi gün öğlene doğru ablama, "Git haber ver, pazar günü bekliyoruz" dedi. Ablam çıktı gitti, hava kararana kadar gelmedi. O hafta annem salonu boyadı, perdeleri yıkadı, dantelleri kolaladı. Ablamla bize bahçeyi dip bucak temizletti. Pazar sabahı erkenden börek açtı, kek kısır yaptı. Teyzemlere, dayımlara haber salmış, "Kızı istemeye gelecekler" diye. Annanemler, amcamlar ve Şafak Hala da geldi. Konuştukları tek konu, istemeye geleceklerin bizden olmaması. Öğlen, ikindi, akşam, kimse gelmedi... Annem ablama çemkiriyor, "Rezil kepaze olduk millete, niye gelmediler?" diye. Ablam, "Evlerini bilmiyordum ki" dedi.

Cerrahpaşa Hastanesi'nin genişletme inşaatı, Samatya'ya doğru hızla iniyor... Hastane bizim eve yaklaşıyor. Apartmanda komşular bir bir değişiyor. 8 numaraya Kürt bir aile taşındı. İs-

timlak kesinleşti, üst kısımlar, okulun olduğu yokuşun karşı sırası, Gülistan Sineması hep hafriyat. 8 numarayı alanlar, nasılsa kolay kolay yıkılmaz, devletten de istimlak bedeli alırız deyip ucuza kapatmış daireyi. Komşuluğa geliyorlar bize de. Çok güzel çok kocaman bir kadın, kendi gibi iriyarı kocası, üç yaşında olmasına rağmen sekiz yaşında gibi görünen bir oğulları var. Kocası Sigorta Hastanesi'nin orda lokanta açmış. Kadın yarı Türkçe yarı Kürtçe anlaşıyor annemlerle, annem, "Ben zaten bilmem, kaynanamdan iki üç bir şey öğrenmişliğim var o kadar." Annem ne kendi Kürtçe konuşmak istiyor ne de yanında konuşulmasını... Ama kadın annemi Kürt belledi. İkide bir geliyor, "Bugün yarın biz de gidiciyiz" diyor annem. Bu sebeple zaten pek de uzun sürmeyeceği belli komşuluklara yanaşmıyor.

Apartmanda kapıcı parası ödeyecek yerli kimse kalmadığından, bizim binanın da yakında yıkılacağı neredeyse kesinleştiğinden, "Ecevit seçilirse af çıkacak" söylentisinden belki de, çok hızlı oldu o gelişme. Suna Teyze, Davutpaşa Ekmek Fırını'nın orada; iki kat yerin altında, içinde tuvaleti ve fazladan bir odası olan bir kapıcı dairesi bulup taşınmış. Hacer'in öğretmeni de o apartmanda oturuyormuş, o ayarlamış.

Ben taşındıklarını görmedim, çünkü bu sene ablam okul tatilinde Mısırlılarda çalışmaktansa konfeksiyonda çalışmayı daha eğlenceli bulduğundan onlara gitmek istemedi. Aslında ablamı kim dinler de... Babam da, "Kıymet onlarda çalışırken piçini peydahladı, bizimki de genç kız, zaten adı çıktı, bir de yatılı yollayamam" demiş. Yazın çalışmaması diye bir seçenek yok galiba. Bunlar Şenay Hanım'a Şenay orospusu dediklerini unutup, hiç değilse atölye gözümüzün önünde diyerek ablamı yine konfeksiyonda işe soktular.

Mısırlılarda, Bedia Hanım Teyze'yle uyuyacak kimse kalmadığından, onlar birini bulana kadar; annem nasılsa yaz tatili diye beni onların yanına vermek istiyor. Ben daha genç kız değilim

tabii. Tehlike yok yani. Ablama çok kızdı annem, "Bak halanın kızını telli duvaklı şanlı şöhretli gelin ettiler" dedi. Halam, kızını köyden bizim yanımıza yollayınca onu Mısırlıların yanına annem vermişti, güya biraz görgü öğrensin diye. Halamın kızı o aileyle en iyi geçinen kişi oldu. Köyünün yok yoksulluğunun, on kardeşin kalabalığının üstüne o ev cenneti olmuştu. Hatta Rena Abla'nın oğlu bir iki yaşlarındayken bir seyahatte bit kapmış da, halamın kızı, "Biti bilmiyor ki bunlar alışık değiller, temizledim, şaştılar" diye ballandırarak anlattı aylarca. "Sen neler biliyorsun" diye hayran kalmışlar bunun bit ayıklayışına. Mısırlılar kendileri giderken onu da Bursa'da termal otellere götürmüş. Halamın kızı, "Odunsuz, kazansız, sıcacık sularda çimdik her gün" dedi durdu. Halamın kızı genelde Bedia Hanım'ın oğlunun evinde kalıyor. Onun izin günlerinde Rena Abla bakıyor annesine. Kıymet Abla'nın şaibeli hamileliğinden sonra çok dikkat ediyorlar her şeye, annemi sıkılamışlar, "Aman Fidan Hanım, yine aynı şey olmasın..." diye. Annem de bir şeyden şüphelendiler herhalde diye halamın kızını sıkıştırınca Erzincanlı biriyle görüştüğünü söylemiş kız buna.

Gelindi gidildi söz kesildi, nişan Mısırlı ailenin donattıklarıyla dillere destan oldu. Mahallenin çocukları, aynı Türk filmlerindeki gibi doluştular bahçe duvarına, bahçeyi gören evlerde oturan komşular ağzı açık bakıyorlar yenene, içilene; rengârenk likörlere. Nişanlık terzi elinden çıkma. Bahçedekiler sosyete. Hepimiz çok mutluyuz. Ta ki annem misafirler gittiğinde kazlara yem veriyim diye bahçemizin arka tarafındaki kümesin kapısını açana kadar... Kümeste kazlardan iki tanesi kalmış yalnız; arka kısma bakıyor, rahmetli kazların tüyleri tenekelere tıkılıp üzerlerine çerçöp atılmış. Evde demlenmek için kendilerine ayrı masa kuran amcamların kafası zaten bir dünya olmuş. Annemin suyuna gidiyorlar: "Yengeciğim, bugün kesmezsek ne zaman kesicez?" deyip kızarmış kazı rakının yanına meze yaparlarken annem "Ama

yumurtaları" falan geveliyor, amcamlar, "Allah rızası için bir tadına bak" diye kazın derisinden bir parça uzatınca, annem kavga çıkmasın diye daha fazla üsteleyemedi. Tabii her fırsatta bu kaz meselesini amcamların kafasına kaktı ama amcamların umuru değil, şakaya vuruyorlar... Annemin vırvırını bir tek babam ciddiye alır. "İnsan evladı bunlar" der durur annem Mısırlılar için. Onlar insan evladı anladık da sen neden evladına kendin bakacağına... Annem kendine güvenmiyor, evlat yetiştirme işini de başka insan evladına havale ediyor.

Halamın kızı nişanlandıktan evlenene kadar da seve seve o evlerde kaldı. Bir eve çalışmıyorsun, aileye çalışıyorsun, kime lazımsan onun evine götürüyorlar seni çanta gibi. Kız hepsini ailesi sayıyordu ya da anneme tercih ediyordu. Evlenip Hollanda'ya gitti sonra da kocasıyla. Annem o aileye çok güvenirdi, sebebini sonradan öğrendim. Annanem de annem de o evlerde çalışmış eskiden.

Annem, babam, kardeşim, arkadaşım olmayan insanlar; mahallem olmayan semtler... Samatya'dan Bostancı'ya gidince sosyete olunmuyor anca besleme olunuyor. Bana, "İster misin?" diye sorulmadı zaten. Annem hummalı bir şekilde pazen elbiseler dikiyor benim için, yeni çamaşır da aldı. Tembih ediyor: "Donunu kendin yıka her gün, kirli bırakma" diye. Sanki ben yıkamasam evin hanımı gelip benim donumu çitileyecek! "Kıymetli şeyler koyarlar ortaya seni denemek için, sakın elleme. Para bulursan, hemen teslim et." Annem, "Ayıp olur bunlarla" diyerek lastik ayakkabılarımı kaldırıp çöpe attı. Bana siyah rugan ayakkabı aldı Kapalıçarşı'ya götürüp. Okulda o kadar öğretmenin, arkadaşımın içinde ayıp olmadı kaç senedir lastik ayakkabı giyinmem ama hizmetçinin lastik ayakkabı giymesi ayıp. "En mühimi, Bedia Hanım'ı sakın yalnız bırakma. Bayılıyor yalnız kalınca..." Bir sürü tembih işte. On beş günde bir eve gelebilecekmişim izinli olarak.

Annem elime içinde elbiselerim olan poşeti tutuşturdu, ben kaşla göz arası poşete defter kalem boya da tıktım, diğer elimden de kendi tuttu; Kızılelma Caddesi'ne, Bedia Hanım'ın küçük kızı Rena Ablalara gidiyoruz. Annem yol boyunca hiç susmadı. Ben zaten Rena Abla'yı tanıyorum, sevinçli miyim ne? N'apıyım, annem çocuğunu ele bırakmaya bu kadar hevesli görününce... Hayır, anneciğim sen beni bırakmıyorsun ben seni bırakıyorum. Onların kızı olacağım. Daha da dönmeyeceğim. İkide bir gözüm doluyor ama anneme belli etmiyorum. Belki bu gece o da ağlar ben evde olmayınca. Ağlar mı ki bu, ağlamaz. O babamın da alacağı olsun. Hiç demiyor ki, Melek daha 3. sınıfı yeni bitirdi, ne işi var el âlemin evinde hizmetçiliklerde? Demez. Babam çocuklarını annem doğurduğu için seviyor.

Bizim ev mahalledeki herkesin evinden farklıdır. Ama bu eve acayip benziyor. Anladım ki annem bu zenginleri taklit ediyor. Bir adam dolaşıyor Rena Ablaların evinde, işe gitme telaşında. Annemle bana, "Hoş geldiniz" dedi. Rena Abla'nın kocasıymış, büyük bir şirketin başındaymış. Adam da hiç çok zengine benzemiyor; ne var yani, babam da her gün takım elbise ve kravatla gider işe. Ay annem zenginlerin kocasının da mı taklidini almış! Sonra Rena Abla'nın çocukları Elvin ve kardeşi geldi yanımıza. Elvin benden bir iki yaş kadar küçüktür anca. Erkek kardeşi de 5-6 yaşında. Elvin bizim Samatya'daki salaklara benzemiyor. Bakarken soruyor, bakarken öğreniyor, bakarken mesafe koyuyor; ne yaparsa gözüyle yapıyor. Beni epeyce süzdü, sonra kendimi arka odada buldum: Elvin'le resim yaparken. Yalnız kalınca sürekli bir şeyler soruyor. Halamın kızını hatırlıyor, ablamı da.

Ben hâlâ çözemedim; Bedia Hanım Teyze yok madem, niye bu eve geldik diye. Annem kahvesini bitirmiş giderken, Rena Abla, "Kızım annene güle güle de" diye sesliyor. Amaan gitsin de, gülerek gülmeyerek bana ne... Cehennemin dibine kadar yolu

var. Akşama doğru, Rena Abla telefonda birilerine benim geldiğimi haber veriyor. Ay bunlar aralıksız sofra hazırlıyor. Çok sıkıldım demek istiyorum ama denmez ki. Alışmışım hava kararana kadar sokaklarda oynamaya. Elvin'e yavaşça soruyorum: "Hep evde mi oturuyorsun?" İpek gibi saçları olan çeşit çeşit şahane et bebekleri var. Onları da kapıp arkadaki bahçeye iniyoruz. Bizim bahçenin yarısının yarısı kadar beton bir yer. Olsun. Sesimize apartmandan birkaç çocuk daha iniyor. Evcilikten yakan topa dönüyoruz. Ben bebeklerle oynamak istiyorum ama bu çocukların arasında olmamayı seçersem Elvin bir daha benimle oynamaz diye yakan topa devam ettim.

Eve döndüğümüzde Rena Abla, Elvin'in sırtına havlu soktu, ay benim de sırtıma havlu soktu. Annem bir kere bile böyle bir şey yapmadı bana. Beni bir ağlamak aldı, susamıyorum. "Anneni mi özledin?" dedi Rena Abla, "Hayır" dedim, sustum. Akşam masaya yardım etmem lazım diye düşünüp ayakaltında dolanıyorum. Rena Abla, "Sen otur evladım" diyor ama annem tembih etmişti yardım et diye. Baktı başa çıkamıyor, elime masaya götüreyim diye bir şeyler tutuşturdu. Elvin'le küçük kardeşi de tabak çanak taşımak istiyor. Allahım özendikleri şeye bak! Beş dakikada kurulacak masa yarım saatte ancak kuruldu bizim yüzümüzden. Babaları gelince, "Hadi sofraya" dediler bana da. Ay hepsi çatal bıçak kullanıyor! Ne yaptımsa beceremedim. Elvin anladı mı nedir o da bıraktı bıçak kullanmayı... Masayı da aynı karışıklıkla topladık. Çaylar geldi. Sürekli sorular var içimde... Annem bunların sütle çay içtiklerini unuttu mu acaba? Söyleyeyim de o da öyle yapsın. Yapar mı hiç? Yapmaz, ayda yılda bir 250 gram süt alıyor. O da güne gelen bazı arkadaşları kahveyi sütsüz içemiyor diye.

Yatma zamanı geldi. Rena Abla, Elvin'in pijamalarından getirdi. "Teşekkür ederim yanımda var, annem koydu" dedim, "Çıkarma, temiz kalsın, karşıya geçince giyersin" dedi. Karşı daire

de mi bunların diye düşünüyorum bir yandan ama ısrarcıyım kendi pijamamda. Rena Abla, "Melekcim, annemlere gidince giyersin" dedi tekrar. Neyse ya giydim. Oldu sayılır. Boyu çok az kısa geldi sadece... Elvin, pijamalarını giymeme bozuldu sanki. Ama bir şey demedi. Evde sürekli bir, "İyi geceler" faslı... Ben öyle dikiliyorum. Rena Abla, salondaki üçlü koltuğa yatağımı serdi, kim kime hizmetçi anlayamadım. Ağlamadan uyudum. Bu önemli. Sabah gözümü açtım, Rena Abla'nın kaynanası namaz kılıyor. Çişimi yapmaya gittim, tuvalet dolu. O an çok sevdim burayı, aynı bizim ev. Rena Abla çayı demlemiş, mis gibi kokuyor. Çarşafımı ve adının pike olduğunu söyledikleri daha kalın bir örtüyü katlayıp koltuğun kenarına koydum. Masa hazırlandı, adını bile bilmediğim kırk çeşit yiyecek dizilmiş, herkesin önünde ayrı bir tabak var. Bunlar tenezzül eder gibi iki gram bir şey alıyor tabağına. Benim gözüm en uzak noktadaki reçellerde, uzanmaya çekiniyorum. Rena Abla, "Alsana kızım" diye diye doldurdu tabağıma. Ekmek aldım yanıma, en az beş dilim. Ekmeklerime garip garip bakıyorlar. O gün anladım. Zenginler ekmek yemiyor. "Bulaşıkları ben yıkıyım mı?" dedim, güldü Rena Abla. "Kadınımız gelir yıkar" dedi.

Yan apartmanın kapıcısıymış kadınımız dediği abla. Mutfak akşamdan da kalan bulaşıklara kahvaltı bulaşıkları da eklenince darmaduman görünüyor. Az tombulca, güler yüzlü bir kadın geldi eve. Mutfağa girdi. Ben de yanından ayrılmıyorum. Soruyor, kimsin nesin diye. Pek memnun görünüyor el âlemin bulaşığını yıkamaktan. Temizliğe geliyormuş düzenli olarak. Rena Abla buna da arkadaşı gibi davranıyor. Balkona geçip oturdum. Kadın benim oturmamdan rahatsız mı oldu nedir? "Şunları kurula da kenara koyuver" diye tabakları gösterip elime beyaz bir bez tutturdu. Rena Abla geldi mutfağa, "Aa n'apıyorsun, o bizim misafirimiz" deyip bezi elimden kapıp tezgâha fırlatıverdi. Elvin bağırıyor, "Melek gel resim yapalım." Ben ona kolay yol-

dan kadın yüzü çizmeyi gösteriyorum. Bir süre sonra resim yapmaktan sıkılıp, "Bakkala gidelim mi?" diyorum. Annem elime, "Yanında bulunsun, ne olur ne olmaz" diye harçlık tutturmuştu. Bana iyi davrandılar ya ben de onlara bir şeyler almak istedim. Rena Abla, "Sen çıkma Melekcim, ben çıkıcam ne istiyorsan alırım" dedi. "Yok, öylesine" dedim. "Daha buraları bilmiyorsun, emanetsin kaybolursan ne derim Fidan Hanım'a?" Rena Abla bilmiyor ki Samatya'nın çocukları kaybolmaz. Bakkalı her yerde buluruz biz. Ömrümün en güzel dört gününü o evde geçirdim, kimsesizlik hissetmeme rağmen.

Elvin, kardeşi, ben ve Rena Abla taksiye bindik. Hafsa Hanımlara gidiyormuşuz. Kıymet Abla'nın doğurduktan sonra da kaldığı eve. Tek başına uyuyamayan Bedia Hanım Teyze aslında oğluyla yaşıyormuş ama geliniyle aralarında bir tatsızlık çıkmış. Hem ortalık yatışsın diye hem de yanlarında çalışan kız yazları köyüne gittiğinden, Bedia Hanım Teyze ev ev dolaşıyormuş. Şimdi de büyük kızı Hafsa'nın evinde kalıyormuş. Rena Abla bir bagaj dolusu hediye almış bunlara, çok güzel bir sokak, lüks bir apartman, daire saray yavrusu gibi. Bir keresinde annemle gelmiştim bu eve. Koltukların tahtaları altın yaldızlı, her yerde pahalı kristaller, çeşmibülbül vazolar, tablolar, neler neler... Hafsa Hanım'ın ağzından sigara düşmüyor hiç, dudağına yapışmış gibi. Sarılmalar, çocukları öpmeler, sıra bana geldiğinde kadın bana beğenmez beğenmez baktı, sonra acayip bir şey görmüş de inanmamış gibi alaycı, "Ayol bu mu anneme bakacak, Simin Yengem mi buna bakacak?" deyip dudağını büzdü. Rena Abla'ya göz kırpıp saçımı elleyip sevmedi de severmiş gibi yaptı.

Anneleri Bedia Hanım Teyze masallardaki ninelerden bile daha nur yüzlü, saçları bembeyaz ama normal beyaz değil. İnci yüzüğüm gibi tıpkı, parlak parlak. Öpeyim diye elini uzatmış, saygı bekler bir tebessümle bana bakıyor. Rena Abla, "Bak

anne, Fidan Hanım'ın kızı Melek." Elini öptüm, gerçekten pamuk gibi elleri. Yumuşacık bembeyaz; ben babaannemin, annanemin, Şahsenem Bibi'nin, başka yaşlıların ellerini çok iyi bilirim, böyle bir el hiç görmedim. Bunlar gerçekten peygamber sülalesi galiba ama o kadar yıl sonra nasıl biliyorlar peygamberin akrabaları olduğunu onu anlayamıyorum bir tek. Evin 15 yaşlarında gösteren, ufak tefek, minnacık dudaklı fındık kadar burunlu kızı da sevinç çığlığı atarak sarıldı herkese. Sıra bana gelince hizmetçi olduğumu hissettirecek bir dudak büzüşüyle selam dedi. Yedi aylık doğduğundan şımartıldığını söylerdi hep annem. Evin küçüğü olan bu kız nereye, elindeki teyp oraya, sürekli müzik dinliyor. Çok şaşırdım, bizim mahallenin serseri oğlanları ne dinliyorsa, Şenay Hanım'ın atölyesinde ne çalıyorsa bu kızın kasetleri de aynı. Mutfağa gittiğimde Kıymet Abla, "Annen n'apıyo kız?" dedi. "İyi" dedim. "Sıra sana da geldi demek" deyip gülümsedi.

Yemek faslına geçiliyor. Pirzolalar, zeytinyağlılar; envai çeşit salata, tatlı... Masada yemek koymaya yer yok; çorba, tencereden çorba kâsesine, pilav büyük servis tabağına, et güveçten porselen kâseye, börek tepsiden kayık tabağa aktarılmış, hiçbir şey piştiği kapta gelmiyor masaya. Kıymet Abla bu kadar bulaşığı üç saatte ancak yıkar. Biz masada yiyoruz, Kıymetli mutfakta. Ben de Kıymet Abla'nın yanında yemek istiyorum ama sesimi çıkarmıyorum. Bir dünya dedikodu yapıldı masada. Derken evin beyinin kumarda batırdığı fabrikalara ve Caddebostan'da yaptırdığı apartman daha bitmeden, kumar borçları için sata sava birkaç daire kaldığına geldi konu. Apartmana evin şımarık kızının adını koymuşlar. İnce işi bitmek üzere olan son daireler de kumara giderse bir tek kızın adı kalacak apartmanda diye gülüşüyorlar. Sonra laf Hollanda'ya giden halamın kızına geldi. Bedia Hanım Teyze, "Bu bize geldiğinde kahvaltıda önüne servis tabağı konunca pek şaşırdı. Biz köyde ekmeğe çalar çalar yeriz diyor. Geli-

nim buna, çalmana gerek yok ne istersen önünde, ye işte evladım dedi. Benim gelin epeyce kolladı bunu gerçekten de yemeklerden çalıp yiyecek mi diye. Bir gün mutfakta denk gelmiş, bu yarım ekmeğin içine peynir yağ reçel doldurmuş kıtlıktan çıkmış gibi yiyor. Meğer ekmeği koparıp içine bir şeyler sürüp yemeğe çalar çalar yeriz diyormuş. Gelinim, aa kızım n'apıyorsun deyince bu ağlamaya başlamış: Sizin gibi kuş lokmasıyla yiyince doymuyorum diye. Gelinim, evladım o zaman sen mutfakta ye yemeğini rahat rahat demiş." Ay valla halamın kızı çok haklıymış mutfakta yemek istemekle. Bunlar tabaklarına dirhemle yemek alıyorlar. Hepsinin, şekeri, kalbi, kolesterolü, gutu mutu var. Çocukları da alıştırmışlar; yemeği evcilik oynar gibi mahsusçuktan yiyorlar. Masaya numunelik konmuş ekmeğin yüzüne bakan yok. Ben yine ekmek sepetinden üç beş dilim stoklamışım tabağımın yanına. Bedia Hanım Teyze, "Yeme o kadar ekmek evladım, bak ben yarım dilimi bitiremiyorum." Sonra bana doğru eğilip fısıltıyla, "Bu çarıklılar hep ekmek yiyor zaten" diyor. Niye fısıldıyorsa, güya beni masaya rezil etmemek için benim dedikodumu sadece bana yapıyor. "Doydum" deyip kalktım ağlamaklı. Hafsa Hanım annesine kızdı, "Ne dedin kıza da kalktı masadan, anne bismillah daha kendi evine bile geçmeden tatsızlık. Simin Yengem haz etmez böyle ikide bir hır gür. Bir o evde bir ötekinde yine olan sana olur sonra. Bak kaç gündür burada baş tacısın. Kıymet'e bile bulaştın. Ya çalışanla yüz göz olmak nedir? Söyleye söyleye tüy bitti dilimde. Biraz sus karışma her şeye diye... Geç kızım sen de masaya, otur yemeğini ye. Aa Fidan Hanım hiç terbiye vermemiş buna. Çok ayıp, kalkılmaz öyle yemek bitmeden sofradan." Gerisingeri oturdum mecburen, bu sefer de Bedia Hanım Teyze küstü yemiyor, gözünden iki damla da yaş aktı. Ellerini birbirine kenetleyip masa örtüsünün altına soktu. Çok üzüldüm, kaç yaşında kadını ağlattılar. Elimi masanın altına sokup elinin üstüne pıt pıt vurdum, ye manasına. Beraberce yedik yemeğimizi.

Rena Abla her şeyi hissediyor, yemekten sonra beni banyonun çıkışında yakalayıp, "Melek biraz gelir misin kızım?" dedi. Küçük bir odaya girdik: "Aferin sana" dedi. "Annem loğusa humması diye bir hastalık geçirmiş. Üstelik bebek de bir yaşlarındayken ölmüş. O zamandan beri yalnız uyuyamaz, tuvalete gidemez, sokağa yalnız çıkamaz. Hep birinin yanında olması lazım. Biz anneanneni, anneni, çok iyi biliriz. Herkesi alamıyoruz eve, ben evlenmeyecektim anneme bakayım diye ama kısmet işte. Geç yaşta evlendim. Gördün kayınvalidemi; o da bakıma muhtaç, her şeye söyleniyor. İki yaşlı bir arada olmuyor. Hangimizin oğlu peygamberle daha yakın akraba diye kavga edip duruyorlar. Bir iki güne abim gelip alacak annemle seni. Annem onlarla yaşıyor. Simin Yengem iyidir aslında fakat biraz asabidir. Orda annemi idare et olur mu kızım? Üç ay dişini sıkıver. Ben seni ayrıca memnun ederim" deyip elime kâğıt paraları sıkıştırıp çıktı odadan.

Evin şımarık kızı, Elvinleri başına topladı, teyp çalıyor, fısır fısır bir şeyler anlatıyor, gülüşüyorlar. Ben uzak duruyorum beni tersler mersler bu şımarık diye. "Hadi dondurmacıya gidelim" diye ayaklanıp zor bela izin alarak çıktılar. Kıymet Abla'nın yanına gittim. Bulaşıkları yıkamış. Beyaz bir bezle kurulayıp kaldırıyor. Kıymet Abla'nın bebeği mutfakta yerde, iki minderle yandan desteklenmiş ki kendi kendine dönmesin. Kıymet Abla, "Şunu yediriver" deyip elime lapa gibi bir şey tutuşturdu. Bir yandan soruyor: "Ablan n'apıyor?" "Halanın kızı Hollanda'dan mektup yazıyor mu?" "Anneannen, deden nasıl?" Uzun uzun cevaplar veriyorum. Yedirdim bitti, bebek bastı yaygarayı. Ev sahibi Hafsa Hanım ağzından düşmeyen sigarasıyla geldi: "Ay karnı tok sırtı pek, ne ağlıyor bu avaz avaz? Başımız şişti!" diye. Bebeği kucağıma aldım pışpışlıyorum, sussun da Kıymet Abla'ya söylenmesinler diye. Kıymet Abla, "Gene Allah bunlardan razı olsun. Bizimkiler almadı eve, bunlar da kabul etmese sokaklara dü-

şerdim" diyor. Teselli etmek için, "Bizde kalırdın" dedim. "Kız, seni sığdıramamış anan eve, beni mi alacaktı kucağımda bebekle! Bırak bırak" dedi. Haydaa ben yine koştum banyoya ağladım ağladım... Yüzümü yıkadım güzel kokulu sabunlarla, çıktım salona geçtim. Hafsa Hanım beni göstererek Rena Abla'ya kaş göz ediyor. Bu ağlamış manasına. Yüzüm gözüm kızarmış. Onlar bir şey demeden, "Sabunlarınız çok güzel. Yüzümü yıkarken gözüme köpük kaçtı" dedim.

Öğlen uykusu yapacakmışız: Saat iki gibi falan, herkes ortalıktan kayboldu. Ben Bedia Hanım Teyze'yle baş başa kaldım. "Hadi" dedi, biz de bir odaya geçtik. Misafirler için yatak odasıymış. İki ayrı karyola var odada, ittirerek birleştirdik, "Benim uykum yok ki" dedim. "Olsun, uzan dinlenirsin" dedi. Mecburen uzandım yatağa, "Benden önce uyursan ölürüm" dedi, kalktım. Çantasından tarak çıkarıp saçını taradı, tarakta bir tutam beyaz saç kaldı, onları eliyle toplayıp yuvarladı. Çantasından çıkardığı pamuk poşetine saç yumağını dua okuyarak özenle yerleştirdi. Poşetin yarısı böyle yuvarlanmış saçla dolu... "Niye çöpe atmıyorsun ki?" dedim. Günahmış, atılmazmış. Yatağa uzandı. Ben de tekrar uzanıp arkamı döndüm. Bedia Hanım Teyze, "Niye arkanı dönüyorsun?" dedi. "Ben böyle uyuyorum" dedim. "O zaman ben ölürüm" dedi yine. Ölmesin diye ona döndüm. Ölmesin diye elimi tuttu. O gözlerini kapadı. Ben ağladım. Uyumuşum. Gözümü bir açtım, Bedia Hanım Teyze yok.

Allahım inşallah ölmemiştir. Yataktan fırlayıp tuvalete, banyoya baktım, yok. Ev o kadar büyük ki bak bak bitmiyor. Her yerden bir oda, tuvalet, banyo çıkıyor. Kaç tuvaleti var bunların? Bir odaya girdim, perdeler koyu yeşil, sımsıkı kapalı. Bıyıklı, şişmanca 30 yaşlarında bir adam var yatakta, göz göze geldik. Tiksintili bir yüz ifadesiyle çık dışarı işareti yaptı. Evin miskin oğlu bu galiba. Sonunda salonda çay içerken buldum Bedia Hanım Teyze'yi, ben uykuya dalıp arkamı dönünce korkmuş. Rena

Abla bir bakayım diye odaya başını uzatınca, bu da kalkıp Rena Abla'yla salona geçmiş. Bedia Hanım Teyze bana kinayeli kinayeli bakıyor. Elvin bir bardağın içine külahıyla konup erimiş dondurmayı getirdi: "Sana da almıştık ama uyuduğun için dolaba koyduk, biraz erimiş" deyip elime tutturdu. Mutfağa, Kıymet Abla'nın yanına gidip hepsini çay kaşığıyla yedim. Elvin'le kardeşi su içmeye geldi, kardeşi Kıymet Abla'nın oğlunu seviyor. Hafsa Abla'nın kendini beğenmiş kızı geldi arkalarından, "Elleme şunu" deyip Elvin'in kardeşini bebeğin yanından çekip aldı. Kıymet Abla'ya baktım, "Olsun" dedi, "iyidir de bakma sen sinirleri bozuk. Yalnız başına evden dışarı adım attırmıyorlar, her yere özel arabayla yolluyorlar. Genç kız oldu neticede daralıyor. Evin kıymetlisi ama hapis hayatı yaşıyor yazık." Aman bana ne kendini beğenmiş naletten! Biz bu zenginlerden daha rahatız. Ablam haklı, bu evlerde çalışmaktansa konfeksiyonda çalışmak daha iyi. Ablam bu kendini beğenmişe yakın yaşta ama kafası rahat. Arada iş yetişecek mesai falan deyip yarım saat bir saat ortalıktan yok olabiliyor hem.

Öğleden sonra eve sarışın bir kadın geldi, çok güzel değil ama çirkin de sayılmaz, mankenmiş. Ayol böyle manken mi olur? Yüzü gözü delik deşik sivilce izi. Makyaj falan yok, çok uzun boylu. Daracık bir kot pantolon giyinmiş, o da eski püskü. Rena Abla'yla laflıyorlar. Kız: "İnsanlara saygılı olmak lazım" diyor, "bak saçımın dibi geldi diye sokağa çıkarken bant takıyorum ki kimsenin gözü rahatsız olmasın." Saçı o kadar kısa ki banttan görünmüyor. Evin oğlunun kız arkadaşıymış. Çay pasta faslından sonra, "Müsaadenizle, ben bir merhaba diyeyim" deyip demin beni kovan evin miskin oğlunun odasına girdi. Kız beş dakika geçti geçmedi salona gelip çantasını kaptı sinirle, "Bana müsaade" deyip çıktı gitti. Hafsa Abla canı sıkkın, "Renacım, ne olacak bu oğlanın hali, hep böyle işte. En iyi bununla anlaşırlar aslında ama bak bunu da postalamış iki dakikada. Psikoloğa götürdük.

Odası deniz görse iyi olur, enerjisi yükselir dedi. Şu Caddebostan'daki ev bitse de taşınsak bir an evvel." Kızı, "Bu ev de deniz görüyor ama anca dürbünle bakılınca" dedi, gülüştüler. Kız, Hafsa Abla'ya, "Yarın Sedef Adası'na gidelim anne" diye tutturdu, "Kulüp Reşat'a ama tamam mı?"

Sabah erkenden iki taksiyle iskeleye gittik. Vapura bindik. Ben hiç ada görmemişim. En fazla gittiğimiz, Küçükçekmece Cennet Bahçesi denen plaj, bir de Menekşe'de Haylayf Plajı. O da trenle; tencere, tava, çaydanlık, tüp taşımaktan canımız çıkıyor. Annem, turnikeden bizi bedava geçirecek diye kepaze ediyor görevlilere. En az iki tren kaçırıp en sonunda illa bedavaya geçiyoruz. Bu zenginler, taksi-vapur...

Kulüp Reşat'ı disko falan sanıyorum ben ama bayağı bayağı lokanta. Sahibi, garsonu tanıyor hep bunları. Bir saygı bir hürmet... Çaylar, kahveler geldi. Bize gazoz: Aroma. Ayol bunlarda hiç öyle denize koşayım derdi yok. Biz Cennet Bahçesi'ne gidince eşyaları fırlattığımız gibi hurra göle dalıyoruz. Elvin'le kardeşinde bir büyük edası... Kıymet Abla evde kaldı. Büyük temizliğe kadın gelecekmiş ona yardım etmeye. "Kıymet'e fingirdeşmeye gün doğdu. Ne yapar eder, adamla görüşür şimdi bu. Temizlikçi de bununla birlik olmuş ama atsan atılmaz satsan satılmaz işte n'apıcaksın" diye söyleniyor Hafsa Hanım. Elvin, "Havuza girelim" dedi. Mayolar giyildi, göze deniz gözlüğü, kafaya da ortadan ikiye bölünmüş patlamış plastik topa benzeyen komik bir şey geçirildi... Dersin okyanusa dalacaklar! Altı üstü bir lokma havuz işte. Ben öyle kalakaldım arkalarından bakıp. Bedia Hanım Teyze tuvalete gitmek istedi, Rena Abla önce bir ayaklandıysa da vazgeçip, "Melek'le gidiver" dedi. Girsin diye tuvaletin kapısını açtım. "Hadi" dedi. Neye hadi? Ay ben unutmuşum beraber girilecek. Girdim, arkamı döndüm rahat etsin diye. Bedia Hanım Teyze, "Bana bakıyor musun?" dedi. "Yok, yok, bakmıyorum, arkamı döndüm ya" dedim. "Öyle olmaz, bana bak" dedi.

Bedia Hanım Teyze'ye döndüm işerken bayılmasın diye. Çok da utandım ama paçalı donunu öyle ustalıkla indirdi ki valla bir şey görmedim. Çiş sesi de duymadım. Taharet bezini neresinden çıkardı onu da görmedim. Sonra nasıl ettiyse bezi yok etti. Ellerini bir beş dakika kadar yıkadı, musluğu da avucuna aldığı suyla üç kere yıkadı, parmaklarının ucuyla neredeyse el sürmeden kapattı. "Hadi" dedi, yüzüne bakıyorum, yine neye hadi diye. Sen de yap diyormuş. Çok da çişim var ama yanında işemek ayıp olur diye, "Çişim yok" dedim.

Hafsa Abla'nın kızının buraya gelen arkadaşları varmış meğer, o yüzden tutturdu demek. Kikirdeşip duruyorlar. Birlikte denize girmeye karar veriyorlar. Aynı gözlüklerden, şapkalardan onlarda da takılı, ayaklarında sapsarı lastik ayakkabı var. Ay bu zenginler benim giymekten utandığım lastik ayakkabılarla denize giriyorlar. Ben boşa üzülüp durmuşum ayakkabım lastik diye. Arkalarından gittim. Denize merdivenle iniliyor, kumu yok bir şeyi yok. Her taraf kaya çakıl. Çok da derin galiba, bunlar suda balık gibi kayboldu. Havuza doğru gittim. Elvin el sallıyor bana, "Gelsene" dedi. "Mayom yok. Cennet'e donla girerdik biz" dedim. "Ay donla cennete mi girilirmiş?" deyip bastı kahkahayı. Cennet'in neresi olduğunu anlamadı galiba. Bana gülmelerine üzüldüm ama bu zenginlerle yüzmeyi de pek çekmedi canım. Havuza girmeleri bile merasim. Zaten suya giriyorsun. Önceden niye yıkanıyorsun?

"Cennet Bahçesi'nin suyu mu çıkmış, bir trenle hem" diyor annem sonunda, demek ki yumuşuyor. Mezun olacağız diye tüm beşinci sınıf öğretmenleri piknik düzenlemiş. Gitmeyi çok istiyorum. Öğretmenler, "Velileriniz de gelsin" diyor. Annem gelir mi? Daha benim gitmeme bile izin vermedi. Hem gelmez ki o benimle hiçbir yere. Bir de paralıymış piknik. Bu Nuran Öğretmen'i sevmiyorum ama pikniğe gitmek istiyorum. Aslında akşam babama

mı desem? Babam, anana sor der yine. Anneme tekrar sormak için uygun zamanı kolluyorum. Pazar günü misafirleri gelecek. Temizliğe yardım edersem yumuşar, belki izin de yol parası da verir. Okuldan çıkıp oyalanmadan eve koştum, annem evi taşınacakmış gibi altüst etmiş. Hemen önlüğümü çıkarıp elime toz bezini alıyorum. Masanın ayaklarını, sandalyeleri önce ıslak, sonra kuru bezle tertemiz yapıyorum. Annem camları siliyor, ben pervazları. Annem memnun memnun bakıyor.

Samatya'dan bugün yarın taşınırız diye konuşuluyor. Anneme diyorum ki, "İstimlak kararı çıkmış ya, zaten yıkılacak, camları silmesen de olur." Bezi kafama fırlatıyor, "Leşimize mi tükürsünler?" "Kim tükürecek, zaten binayı yıkarken camları da kırıyorlar." "Sus da bezi ver" diyor, veriyorum ama susmuyorum: "Yazık değil mi sana?" Aa! Bir hoşuna gidiyor, sesi yumuşadı: "N'apalım kızım, yıkılacak diye bokumuzla mı oynayalım?" Bir hüzünlendi sanki bu... "Ağaçlara da para veriyorlarmış" diye mırıldanıp hesap etmeye başlıyor: "Şeftali iki tane, erik iki tane; şeftali daha yeni meyveye düştü, elmalar körpe fidan daha. Asma da ağaçtan sayılıyor mu bilmem ki. Aslında en eski o. Biz burayı aldığımızda koca koca üzüm salkımları vardı üstünde." "Haftaya mezuniyet pikniği var ya hani Belgrad Ormanı'nda, anneler de gelsin diyor öğretmenim." "Cennet Bahçesi'ne götürselerdi keşke, bir trenle hem. Ama deniz var tabii tehlikeli o kadar çocukla gitmek." "Deniz değil o, göl." "Amaan çok bilirsin. Su değil mi? Ha göl ha deniz. Para da ister şimdi bunlar." "Evet, ama sadece otobüs parası. Yemeğimizi kendimiz götüreceğimizden..." "Ne kadar?" diye sordu. Camdan indi, odasına girdi, dolabın anahtarını aldı, cüzdanını bana göstermeyecek şekilde parayı çıkarıp, "Al" dedi. "Harcama, öğretmenine ver hemen." Allahım iki toz almak nelere kadirmiş... "Sen?" "Gelemem, Almanya'dan halanlar geliyor o güne." "Börek de yaparsın sen şimdi onlara, halam çok sever." "Anam şey-

tan bu kız" diyor gülümseyerek. "Tamam, sabah erken yapar, sana da ayırırım." Yaşasın!

Piknikte ne giyinicem? Ablamın gömleklerini deniyorum. Hepsi bol, koca koca meme yeri izi var... Benim memem... Aa valla memem var. Pembeli beyazlı bluzu çok güzel. Biraz bol ama olsun. E pantolon? Floresan yeşili bir bahçıvan pantolonu vardı ablamın. Geçen yıl her yerde giydi bu sene hiç giymiyor. Deniyorum, bir karış uzun. Askıları ayarlı olduğundan üstü fena değil. Ablama koşuyorum konfeksiyon atölyesine, "Abla" diyorum "haftaya piknik var, giyecek bir şeyim yok." Şenay Hanım bakıyor gülümseyerek: "Bu aybaşı oldu mu? Benim yeğenle yaşıt o oluyor üç aydır." Ablam yan yan gülerek, "Yok olmadı" diyor. "Olsa ben bilirim." Ben duydum bu aybaşını birkaç arkadaştan, kanıyorlarmış. Allah göstermesin. Ablam hemen konunun bilirkişisi edasında: "Ben olunca halamın kızına söylemiştim. Bana bir tokat attı ki yıldızları saydım... Ağlamaya başladım, vallahi ben bir şey yapmadım kendi kendine oldu diye... Sus kız âdettendir, dedi. Akıl tokadıymış." Ben olursam söylemem. Bir de tokat yiyemem kanarken. Benim pantolon arada kaynadı! "Giyinecek güzel bir şeyim yok. Senin askılı yeşil pantolonunu bana göre ayarlasak?" Ablam, "Olmaz, hatırası var" diyor, "az ağlamadım onu aldırana kadar anneme." "Ama hiç giymiyorsun." "Artık modası geçti" diyor. Ablama bak sen, modası geçmişmiş. Annem sana her sene modaya göre dolap düzüyor sanki... "Getir bakıyım" dedi ablam. Eve koşup pantolonu alıp atölyeye götürdüm. Ablam elimden alıp giyindi. Ya n'oluyor? Pantolon kıymete bindi. Aynayı indirip döne döne baktı. Sonra dudak büküp "Giyin de paçalarını ayarlayalım" dedi. Giydim, Şenay Hanım, "Yanları da daraltmak lazım" deyip topluiğneyle işaret aldı. Kesildi, dikildi on dakikaya. Giyindim, şahane oldum valla. Tam atölyeden çıkıyordum ki Şenay Hanım, "Bir dakika" dedi. Kesim masasının altından iki poşet

çıkardı, "Yeğenimin bunlar, birden boy attı, ayırmıştım, al senin olsun" dedi. Yeğeni bu mahallenin en güzel giyinen kızı. Anam bunlar işi gücü bıraktı, beni giydirip giydirip döndürüyorlar manken gibi. Mahallede giymem. Yeğeni de eskilerini giyindiğimi görmez.

Ablamın floresan yeşili pantolonunu giymedim. Şenay Hanım'ın verdiği şahane japone kollu elbiseyi giydim piknik sabahı. Annem, "Atlıycan zıplıycan, götün başın görünür. Koca kız oldun artık" deyip moralimi bozdu. Odaya koşup torbadan çıkan şortlardan birini giydim, anneme eteğimi açıp, "Artık bir yerim görünmez" dedim. Annem beni ilk kez görüyor gibi baştan aşağı süzdü. Sonra çekmeceden ablamın sütyenlerinden birini çıkarıp uzattı: "Takman lazım artık" dedi. Sütyen taktın mı bittin. Bizim evde büyümenin adı sütyen takmak. Ablam sütyen taktığı gün başladı annem söylenmeye, "Kazık kadar kız oldun, sütyen bile takıyorsun, öyle akşama kadar sokaklarda oynanmaz artık" diye... Yemek yaptıracak, ablam "Ben bilmem" diyor, annem yine, "Kazık kadar oldun, sütyen bile takıyorsun." Annem elinde sütyen bana bakıyor. "Hayatta takmam" dedim. "Tamam tamam senle mi uğraşıcam onca işin arasında!" deyip, içinde börek, tabak, çatal, bir şişe de ayran olan poşeti verdi, "Sakın kalabalıktan ayrılma" dedi. Koşarak okulun bahçesine girdim. Elbisem şahane. Serpil geldi, bir hasetle "Yeni mi?" dedi eteğimi kıskanç kıskanç tutarak. "Evet, Almanya'dan halam getirdi" dedim. Alman malı dedim mi iyice çatlar bu kıskanç kenafir. Etiketine bakmaya uğraştı, ittim. Koparmam lazım etiketini. Kırtasiyeye koştum, "Makasınız var mı?" "Var." "Elbisemin etiketi kaşındırıyor da keser misiniz?" Kadın, "Tabii" deyip kesti: Made in Germany. Elbise gerçekten Alman malı çıktı! Keşke kestirmeseydim, etiketi kadının elinden alıyorum, "Bir de uhu alabilir miyim?" Hemen okulun tuvaletine koşup etiketi uhuyla yapıştırıyorum.

Domuz Serpil fısır fısır, Belma, Belgin, Nilay ve gıcık kızlar grubuyla elbiseme bakıp bir şeyler söylüyor, gülüşüyorlar. Allah hepinizin belasını versin. Serpil beş yıldır hazmedemedi elması ilk kızaran, kırmızı kurdelesi ilk takılan olmamı... Bu Serpil'e Tamer âşık olmuştu. Bu da yüz vermiyor Tamer araba tamircisinde çalıştığı için. Ama herkese de anlatıyor, "Bana âşık" diye. Tamer buna, "Halkalı şeker, tabiatım güzel, çok sallanma güzel yârim, cahilim aklım gider" diye bir pusula yazıp vermiş. Bu Serpil salağı da hepimize okutup hava attı. Annesine de şikâyet etmiş kâğıdı yırtıp atacağına. Annesi ertesi sabah elinde pusula, soluğu okulda aldı. Öğretmen, Tamer'e, "Annen baban bir gelsin, görüşelim" dedi. Tamer iki gün okula gelmedi. Üçüncü gün, Tamer'in ablası teneffüs zili çaldığında sınıfa girdi. Öğretmene, "Çocuk ayol n'olucak? Saf zaten benim kardeşim. Çocukça sevmiş. Üstünde durulmasa gelir geçerdi. Artık okula gitmem diyor. Annem hasta yatağında kahroldu. Babam duysa yakar bu okulu. Kardeşim hem çalışıyor hem okuyor biliyorsunuz. N'olacak ya n'olacak, çocukça bir şey!" diye ağladı. Serpil'i zaten tanıyor. Yanına gitti, "Canım sen kusura bakma, çocuk işte, ben annene de uğradım gelirken. Tamer sınıfa gelince unutmuş gibi yap e mi güzelim? Bak utanmış yazık, okula gelemiyor..." Serpil kendini beğenmiş beğenmiş kafasını sallıyor, olur manasına mı olmaz manasına mı anlaşılmıyor. Tamer bir daha okula gelmedi, ablası da... Ben arada Küçük Langa'daki tamirhanenin önünden geçiyorum. Çalıştığı dükkânın yanında kuru temizlemeci var: "Ceket verdim temizlemeciye" bahanesiyle. "Tamer n'apıyosun?" diyorum, gözleriyle gülüyor. Ailece kızıl saçlılar. Abisi de aynı tamirhanede, ablamla konuşurlar arada. Elinde ne iş varsa bırakmamış gibi yapabiliyor Tamer. Zımpara elinde bir şeyler yapıyor zannedilecek şekilde konuşuyor benimle. "Okula gelmeyecek misin?" "Mesleğim var benim." "Okula gel işte o zaman araba mühendisi olursun."

Gülüyor tatlı tatlı. Bu Serpil naletinin yüzünden başka bir okula kaydettirmiş ablası Tamer'i.

Yola çıktık. Üç otobüs, birkaç da özel araba. Sınıfta Murat 124'ü, Anadol arabası olan babalar da varmış meğer. Biri de bostandan okula gittiğimiz kestirme yolun tenha yerlerinde bana çakı çekip para isteyen, "Bak yakalarsam ananı bacını sikerim, bir daha da bu yoldan geçemezsin!" deyip kıçıma çimdik atmaya kalkan Aytaç adisinin babası çıktı. Lan babanın Anadol arabası var, hâlâ haraç topluyorsun. Ben de babana anlatmazsam gör bak! O sarı saçlı Ferit de arabada. Aynı bok ikisi de. Başka kızları da sıkıştırıp paralarını almışlar.

Otobüse bindik. Şarkılar, türküler gidiyoruz. Piknik alanına geldik, öğretmenler gölete yaklaşmamızı yasaklayıp "Örtülerinizi serebilirsiniz" dedi. Hemen kahvaltı faslı... Ben de örtümü Aygüllerin yanına serdim. Anneleri gelmemiş onların da, dedesi izin vermemiş. Ay bunlar yine yaş sucuk getirmiş. Ama anneleri yanlarına 20 kişiye yetecek kadar yemek koymuş. Kuru dutla karışık ceviz bile var bir kavanoz içinde. Gülistan onu direkt öğretmenlerin olduğu gruba götürdü: "Annem sizin için gönderdi öğretmenim" diye. Lan çok akıllı bu Gülistan. Öğretmenler bize bakıyor. Çünkü en güzel sofra bizimkisi. İnanılmaz ama annem muz koymuş. Torbadan işlemeli peçete çıktı. Allah Allah! Kaşar peyniri, börek, kuru köfte, Allahım sucuk koymuş annem, hem de kuru sucuk! Keşke her gün piknik olsa... Kahvaltıdan sonra ip atladık, top oynadık, aklım gölette. Arada yaklaşıp bakıyorum. Balık tutan bile var orda. Öğretmenleri kolaçan ettim. Kendi havalarında çay içip gülüşüyorlar. Gölete doğru ilerledim. Kalabalık bayağı gölet kenarı, genelde erkekler var. Sabahın köründe mangal yakmışlar. Arkadaşlarım piknik alanından ayrıldığımı fark edip öğretmenlere söylemeden geri dönmeye karar veriyorum. Aytaç'la Ferit'in babasını gördüm. İkisi de bira içiyor. Oğul-

larının hem sapık hem haraççı olduğunu söylemeliyim. Yanlarına gidiyorum, "Siz Aytaç'ın babası mısınız?" diyorum Anadol arabayı kullandığını gördüğüm adama. "Evet" diyor pis pis sırıtıp memelerime bakarak. "Tanıştığımıza memnun oldum efendim" deyip koşarak arkadaşlarımın yanına gidiyorum.

Aygül'le salıncak kurduk. Sırayla sallanıyoruz. Hangi ortaokula gidicez, büyüyünce ne olucaz diye konuşuyoruz. Gülistan hemşire olacakmış. Aygül, "Ben evlenicem, yepyeni eşyalarım, çok güzel bir evim olucak" diyor. Gülistan gülüyor buna: "Evlen evlen! Bak annem sabah akşam ağlıyor. O da evli işte. Ben başhemşire olacağım. Hiç evlenmiycem" diyor. Allahım ben ne olacağımı bile bilmiyorum... "Benimkiler fındık kadar oldu" diyor Gülistan, "ya seninkiler?" Aylardır bu konuşma sınıfta teneffüste... Memelerden; fındık, ceviz, erik, elma, şeftali, portakal diye kuruyemiş ve meyve adlarıyla bahsediliyor, güya erkek çocuklar anlamasın diye. Erkekler bizden çok şey biliyor valla. Beslenme sepetindeki meyveleri göğüslerinin üstlerine koyup, "Bak bir taraf ayva bir taraf portakal" deyip gülmekten yerlere yatıyorlar. Benimkiler Gülistan'ınkilerden büyükçe. Gülistan elbisemin yakasından içeri baktı, "Anacım seninkiler bir avuç fındık kadar olmuş. Sütyen taksana kızım, uçları belli olmaz hem o zaman." "Belli olmuyor ki" diyorum, bu Aygül salağı döne döne gülüyor. Bakıyorum, aaa belli oluyorlar elbisenin üstünden bile vallahi. Aytaç'la Ferit'in sapık babaları o yüzden baktı demek. Gülistan elbisemi sordu, "Almanya'dan halam getirdi" deyince, "Ay çok güzelmiş... Gerçekten Alman malı mı?" "Baak" diye etiketini gösteriyorum, "Yok ki etiketi" diyor bu. Yaa var... Adi uhu!

Eve döndüm, halamların Almanya'dan getirdiği bavul açılmış, merasimle şekerlemeler şampuanlar çıkarılıyor. Babama bir şişe viski getirmişler. Annem, "Dursun bir misafir gelirse ikram ederiz" diye viski şişesini camekânlı vitrine kaldırırken ben arka odaya geçip sabah annemin verdiği sütyeni takıyorum.

Her yaz tatilinde Bedia Hanım Teyzelerde çalıştırıyor beni bu annem olacak açgözlü domuz. Hem bir boğaz eksilir hem eve para girer diye... Telefon çaldı, Simin Yenge açtı. "Fidan Hanım" lafı geçti iki kere, dikkatle dinliyorum. Arkadaşı yahut akrabası olsa, "hanım" demez ki... Bunlar sadece kapıcının karısına, on beşte bir büyük temizliğe gelen ablaya adının arkasına "hanım" takarak sesliyorlar. Annem mi ki acaba? Kaç yazdır bunlardayım. Annem hiç aramadı. O değildir. "Selman Efendi'ye selamlar" deyince anladım ki annem. Annemin telefon etmek için bakkala gideceği kadar önemli ne olabilir ki? Cenaze falan mı var acaba? Simin Yenge telefonu kapatıp kaynanasına döndü sinirle, "Fidan Hanım, Melek bu hafta izne gelmese olur mu diyor." Bedia Hanım Teyze'nin de canı sıkıldı. On beş günde bir, benim izin kullanacağım cumartesi sabahı erkenden oğlu bizi arabasıyla Rena Ablalara bırakıyordu, annem de beni oradan alıyordu.

Birdenbire Simin Yenge'nin omuz silkeleme tiki tuttu. Benim ağlayacağım tuttu, Bedia Hanım Teyze sessiz sessiz dua okumaya başladı. Simin Yenge'nin göğsü hızla inip kalkmaya başladı. Çok sinirlenince çarpıntısı tutar böyle. Kanepeye uzandı. Tembihliyim, telefonu ezberimde olan kızını aradım hemen. Telaşlandı Deren Abla, "Bir şey mi oldu ki?" diye üsteledi. Bir şey demedim. Deren Abla haber vermiş, Simin Yenge'nin iğnecisi hemen geldi. İğneyi yaptı, nabzına, tansiyonuna baktı. Deren Abla da geldi iğneci çıkmadan. Beni salona çağırıp, "Babaannemle mi atıştılar?" dedi. "Hayır" dedim. "Durup dururken mi çarpıntısı tuttu?" "Bilmiyorum." Annem telefon etti ondan annen fenalaştı desem; zaten Deren Abla çok sinirli. Kızını da uykudan kaldırıp getirmiş o da ağlıyor bir yandan. "Sen babaannemi öğle uykusuna odasına götür" dedi. Bedia Hanım Teyze kabak başına patlamasın diye hiç ses çıkarmadan yatağa uzandı mecburen. Deren Abla bağıra çağıra telefonda babasına dert yanıyor: "Bu Melek'in

annesi aramış. Hafta sonu Eskişehir'e mi ne bir düğüne gideceklermiş. Melek bu hafta izin kullanmasın evde değiliz, demiş. Annem de babaannem hafta sonu olmayacak, ev boş nasılsa deyip arkadaşlarını davet etmiş cumartesiye. Abim de annemi; pazar gününe arkadaşlarımı çağırdım siz babamla baş başa gezin, gece on ikiden evvel gelmeseniz iyi olur, diye tembihlemiş. Melek evine gitmeyince babaannem de halamlara gitmeyecek, e o evdeyken... Biliyorsun işte, iki laf ettirmiyor kimseye babaannem. Hele abim kıyameti koparmazsa iyidir. Halamları bir arayıversen, müsaitse hafta sonu alsın babaannemleri. Tamam, haber ver de annem rahatlasın" deyip telefonu kapattı. Yaa Fidan Hanımcım, bütün evi birbirine kattın. Annem beni istemiyor ne telefona ne eve. Bunlar da istemiyor. Bedia Hanım Teyze'nin uyku şurubunu içsem ölürüm, herkes kurtulur benden. Bedia Hanım Teyze pıs pıs diye ses çıkardığına göre uykuya dalmış. İçerden de çıt çıkmıyor. Yavaşça elimi çekiyorum elinden. Sessizce mutfağa geçip buzdolabından Nörinaks'ı alıp kafama dikiyorum. Yanındaki başka bir şişedeki şuruptan biraz aktarıp sürahiden su ekleyip çalkalayıp geri koyuyorum. Yatağa uzanıp ölmeyi bekliyorum. Tüm evin hafta sonunun mahvolacağı kesin.

Kendi cenazemi hayal ediyorum. Kuruyemişçideki çocuk sorduğunda, "Halamlarda misafirim" demiştim. O da öğrenecek hizmetçi olduğumu. Bakkalın çırağı da bol bol alay eder arkamdan. Ben kendi cenazeme ağlamaya başladım. En çok Suna Teyze üzülür ama annem herkesten çok ağlar, numaracı.

Deren Abla uğraşmış, uyanmamışım; Samim Abi, "Hadi kızım, kalk yemek ye" diye sarsıyor. Beni yeniden bir ağlamak tuttu Samim Abi "Kızım" deyince... Gece Bedia Hanım Teyze Nörinaks'ını içip yattı. Ben hemen daldım. Bedia Hanım Teyze, "Sabahı sabah ettim. Uykum kaçtı, bir bardak ılık süt yapalım diye seni uyandırmak için o kadar uğraştım, kalkmadın. Ne ağır uykuymuş böyle" diye söylendi durdu ertesi gün. Hafta

sonu bizi Hafsa Hanımlara götürdü Samim Abi. Allahım ben n'apıcam? Bir şişe Nörinaks içtim ölmedim, Bedia Hanım'dan daha beterim. O hepsinin annesi olduğu için mecburen bakıyorlar. Beni de yemekleri gibi o kaptan o kaba aktarıp duruyorlar.

Kimsem yok Allahım. Dünyada bunlar yok sayıyor beni, gökyüzünde sen. Allahım beni öldür ki sana inanayım. Burada ayak bağı oldum sana da bunlara da ama beni öldürürsen söz bir daha senden bir şey istemeyeceğim...

"Ben köylüyüm sevgilim."

Hakkı Bulut

Millet

Okul çaylarından bahsediyor herkes. Ortaokula gidiyorum artık, ben de katılmak istiyorum. Anneme söylesem paralı olduğu için ağzıma bir tane çarpar. Yediğim dayakla kalırım.

Babam, Samatya'daki evimize 8 numaradaki Kürtlerin kaynı talip olunca; daha istimlak edilmeden birdenbire sattı. "Yıkım kararı çıkmış nasılsa, devlete yok pahasına kaptıracağıma" deyip. Samatya'dan Millet Caddesi'ne taşındık. Dedemin evine... Ev bir oda bir hol bir salon. Yatak odası zaten annemle babamın. Hole bir divan atıldı; biz "Yakında evlenip Eskişehir'e gidecek nasılsa" diye ayrı yatağa bile lüzum görülmeyen ablamla tek kişilik divanda iki kişi yatıyoruz. Salonun ortasına akşam serilip sabah toplanan sünger yer yatağında abim... Dedem de salonun başköşesindeki çift kişilik padişah yatağında. Günün her saati kapımız çalabiliyor, yer yatağı gecenin köründe alelacele yuvarlanıp dedemin karyolasının altına tıkılıp çay demleniyor. Mutfağa ve

annemlerin yatak odasına, ablamla benim yattığım holden geçilebiliyor sadece. Tuvalet-banyo bir, o da bizim yatağın tam karşısında. Bu evden nefret ediyorum.

Samatya'daki koca evin üstüne bu minnacık eve taşınmak zorunda kaldığımız için çok mutsuzum. Bu evde sakız çiğnesek kavga çıkıyor, mutfak tezgâhına bir kirli bardak bıraksak kavga çıkıyor, gülsek kavga çıkıyor. Bizim yüzümüze gülmeyen bu nalet dedem, gelen misafirleri anlattığı masallarla, fıkralarla gece üçlere dörtlere kadar gülmekten kırıp geçiriyor. Tez zamanda geberir inşallah. Hepimizin hayatı zehir oldu. Ablam nişanlısıyla alelacele evlenip kurtuldu. Yatak bana kaldı. Samatya'daki evimizi çok özlüyorum. Annanem ölünce dedem yalnız kalmasın diye bizimle oturmak için diretmeseydi ya da bizim taşınacağımız daha büyük bir evde oturmayı kabul etseydi, daha güzel bir hayatımız olurdu.

Babam dedemin bizimle başka bir dairede oturması için çok ısrar etti. Ama evin reisi anneciğim, "Babam damat evine taşınıp da sığıntı gibi yaşayamaz" deyip bizi sığıntı yaptı. Anneṃin sözünden zaten hiç çıkmayan babam, bir de içgüveysi durumuna düşünce bize karşı bütün hoşgörüsünü kaybetti. Bize her sakız getirdiğinde dedem evde kavga çıkardığından getirmez oldu. Sakızlar da promosyon zaten, rengârenk minik drajeler. Bir gün yine bize gizlice sakız verip, "Dışarda çiğneyin olur mu?" diye tembih ettiğini unutmuşuz, evde çiğniyoruz. Dedem, "Tuu, İmam Hüseyin'in etini de böyle çiğnemişti yezitler!" diye sara tutmuş gibi titremeye başladı. Babam işaretparmağını çengel gibi yaparak ağzımızın içine sokup aldığı sakızları camdan dışarı fırlattı, gece annemle çok fena kavga ettiler. Ben de bütün gece dua ettim: "İnşallah dedem sabah kalktığımızda ölmüş olur." Ölmedi. Kâbusum annemken dedem, dedemken babam oldu. İntihar etmem lazım.

Anneme, "Okullar kapanınca yine Bedia Hanım Teyzelere gitmek istiyorum" dedim. Annem pek heveslendi, "Olur" dedi. Bu

arada büyüyorum ama daha da çirkinleşerek. Okulu da sevmiyorum. Herkes güzel bana göre, hele de bir grup var, beni gördükleri her koridorda bir ağızdan dalga geçip laf çarpıyorlar. Aklımda fikrimde ölmek var.

Tatil olunca Bedia Hanım Teyzelere gidiyorum. Bütün mahalle beni tanıyor. "Fıstık gibisin" diye laf atanlar bile var. Köşedeki çocuğa bayılıyorum. Dakikada bir bahane uydurup; bakkal, manav, yüncü artık neresi olursa çıkıyorum. Çocuk hep köşe başında. Bedia Teyze'yle birbirimizi bir şekilde idare ediyoruz. O bana bildiği örgü modellerini öğretiyor, ben de onun kapıcıları, yanında çalışanları, beni "çarıklılar" diye aşağılamasını cevap vermeden dinliyorum. Simin Yenge'ye de "Ben artık mutfakta yemek istiyorum" deyip ekmek yememin Bedia Hanım Teyze tarafından eleştirilmesini engellemişim. Deren Abla'nın kızını gezdirme bahanesiyle bütün Bostancı'yı tuğla tuğla ezberliyorum. Bedia Hanım Teyze de büyüdüğümün farkında, sokaktan eve her girdiğimde lafı bir şekilde Kıymet Abla'ya getiriyor. "İlk ben fark ettim hamile olduğunu" diyor. "Hafsa'ya misafirliğe gittiğimizde, yürüyüşünün değişmesinden huylanıp kız Kıymet sen hamile misin yoksa dedim de bu mutfağa zor kaçtı. Hafsa kızdı bana evin çalışanıyla ne uğraşıyorsun diye. Ne oldu? Ben haklı çıktım. Eskiden tahlil mi vardı? Bakar şıp diye anlardık..."

Kıymet'le yatıp Kıymet'le kalkıyoruz. Benden bir Kıymet Abla performansı bekliyor korkuyla. Ben o ölmesin diye uyurken elini tutuyorum, o ben hamile kalmayayım diye elime oklavayı tutturuyor. Hiç boş bırakmıyor ki gözüm dışarda olmasın. Hadi Melek diyor, hazır Simin dışardayken şunu pişirelim, bunu pişirelim. "Simin de sevinir hem. Ona da ben öğrettim hep." Mutfak gezici Migros arabası gibi yok yok zaten. En çok pasta yapmayı seviyorum. Kekin hamurunun tamamını ben sıyırıp yiyebiliyorum çünkü. "Pastanın aslı varken dibini sıyırmak nedir Allah aşkına! Bunlar hep çarıklılık işte" diyor. Çok güzel börekler çö-

rekler yapıyoruz birlikte. "Elinin lezzeti var" diyor bana. Poğaça yaparken içine birkaç damla limon koyarsak kıyır kıyır olacağını, açma hamurunun içine birkaç çeşit yağ koyarsak açmanın tel tel ayrılacağını, dilberdudağının hamuruna birkaç damla sirke koyarsak şerbetini daha iyi çekeceğini hep Bedia Hanım Teyze'den öğrendim. Her şeyin püf noktasını usanmadan izah ediyor. Ziya Öğretmen'den sonra bana bir şeyleri uzun uzun anlatan ilk kişi Bedia Hanım Teyze... Pastaların üstüne hindistanceviziyle, pudra şekeriyle yaptığımız süslemeler; ablamın çeyizindeki dantellerde, beyaz işlerde bile yoktur. Bedia Teyze'nin öğrettikleri ne işime yarıyacaksa artık... Bizim evde en fazla büsküvili pasta, anca yılbaşlarında falan. Onda da annem, muhallebisine koyduğu 250 gram süte bir o kadarda su katıyor masraftan kıssın diye. Şimdi ben anneme desem ki: Pastanın kreması için yarım kilo süte, 250 gram tereyağı koyup, 3 tane muzu da püre haline getirerek iki adet kare çikolatayı da erittik mi... Pastanın kekine geçemeden kek tenceresini kafama yerim. Annem, yemeği süslemek için domates kabuğundan gül, limon kabuğundan civciv yapar, o da çok hatırlı bir misafir gelirse, çocukların masaya alınmayıp sehpaya atıldığı sofralar için... Bedia Hanım Teyze'nin açmayı öğrettiği yufkalar, camdan mahallenin çocuklarına bakmayayım diye sıkı sıkı çektiği tüle yakın incelikte. Vallahi anneme şu şu malzemeler lazım börek için desem fücceten gider... Çünkü çökelek değil, tam yağlı beyaz peynir koyuluyor böreğin harcına. Bu evde asla sana yağı ya da kızartma için çiçek yağı kullanılmıyor; topak topak tereyağı yahut Ayvalık'tan getirttikleri zeytinyağından koyuyoruz her şeye... Bizim eve de alınır tabii ki tereyağı. Dedem için. Buzdolabımızda dedemin yiyecekleri ve bizim yiyeceklerimiz ayrı. Bal sofraya çıkar ama biz dokunamayız. Dedemin balı o. Bize reçel, marmelat. Millet Caddesi'ne taşınınca her gün süt almaya başladık. Dedemin kemiklerine iyi gelirmiş. Mısırlılar çocuklarının boyu uzasın kemikleri gelişsin diye ne yediriyorsa an-

nem de dedeme evde ondan yediriyor. Allahtan yaşlıların boyu uzamıyor yoksa bu beslenmeyle dedem olacak naletin başı arşa değerdi.

"Gel sana Zeki Müren'in göbeğini öğreteyim" dedi bir gün Bedia Hanım Teyze beni oyalamak için. "O zaman ben gidip bir koşu pembe yün alayım, Simin Yenge'nin yanında beş dakika beklersen" diyorum. Para problemim sıfır. Ramazanda iftara davet ettikleri misafirler, giderken diş kirası diye neredeyse anneme teslim edilen maaşım kadar bahşiş bırakmışlardı bana. Ama harcayacak özgürlük yok. "Hem sana da yün alırım" diyorum. En fakirimiz Bedia Hanım Teyze. Oğluyla kızları o ne isterse alıyor ama tek başına hiçbir şey yapamadığından kocasından kalan onca han hamam apartman kirasına rağmen bayramlarda gelen gidene harçlık vermek için bile beş kuruşu yok çantasında... "Hani o çok sevdiğin uçuk yeşil yün gelmiş caddedeki tuhafiyeciye" dedim. Valla razı oldu. Ben vın! Kırk yılda bir sokağa çıkmışım, önce pastaneye uğruyorum. Canım ne çekiyorsa ısmarlıyorum kendime. Evde bunların âlâsını pişiriyoruz ama böyle tamahsızca yiyemiyorum. Ye istediğin kadar diyor Bedia Hanım Teyze... Tokum diyorum. Çünkü bunlar zengin, aç olduğumu anlamaz, açgözlü derler. "Sokakta dondurma yemek ayıptı bizim zamanımızda" diyen Bedia Hanım Teyze'ye inat koca külahta dondurmayı yalaya yalaya yürüyorum. Eyvah neredeyim? Yüncüyü geçmişim. Hava kararıyor. Ters yöne dönüyorum. Sonunda yüncüyü buldum. Alelacele bir torba rengârenk yün aldım. Koşarak eve vardım. Zili çalıyorum, açan yok. Beni aramaya mı çıktı ki bunlar? Aşağı inip kapıcı Cemal Efendi'ye soruyorum. "Çıksalar bilirdim emme..." deyip karısına soruyor. "Cık" diyor kadın, "apartmanın önünden şimdi aldım sandalyeyi. Çıkmadılar." Bahçe tarafına geçip bağırıyorum: "Bedia Hanım Teyzee... Simin Yengee..." Ses yok. Aklımdan bin türlü kötü şey geçiyor, "Cemal Amca telefonunuz var mı?" "He kurban" Deftere bakıp

evin numarasını çeviriyor, açılıyor, "Bedia Hanım Teyze, kaç saattir kapıdayım niye açmıyorsunuz?" "Simin fenalaştı, ben yalnız gelemem kapıyı açmaya" diyor. Ay ben n'apıcam! Doğru o upuzun koridoru tek başına geçerse ölür. Deren Abla'da evin anahtarı var. Telefonu ezberimde günde on kere aradığımızdan: "Deren Abla, kapıda kaldım, zile basıyorum, açan yok." Simin Yenge hastalanmış falan demiyorum. Beş dakika geçti geçmedi Deren Abla taksiyle geldi, kapıyı açtı, Simin Yenge'ye iğnecisini çağırdı hemen. Simin Yenge'nin göğsü körük gibi inip kalkıyor. Ama Bedia Hanım Teyze'ye bir ferahlık gelmiş. "Ya ben yanında olmasaydım? Kolonya, su serptim de ferahladı biraz" diyor. İşe yaradığı için çok mutlu. Deren Abla soruyor: "Ne oldu?" Ben anlatıyorum: "Yün almaya çıktım, yolu şaşırdım, beş on dakika geç kaldım. Çaldım çaldım, kapıyı açan olmadı." Eminim kendi çocukları olsaydım bir güzel dayak yerdim. Ama emanet olunca, "La havle ve la kuvvet!" deyip sustular.

Akşam Samim Abi'ye az şekerli kahvesini götürdüğümde, "Balkona bırakıver kızım, orda içeyim" dedi. Fincanı balkondaki masanın üzerine bıraktım, tam içeri giriyordum ki Samim Abi, "Gel iki dakika çocuğum" dedi. Anladım, her şeyi biliyor. "Simin Yengen de annem de hasta. Sen onları yalnız bırakıp gitme olmaz mı?" diye öğüt veriyor. "Ama Samim Abi, beş dakikalık..." "Bak kızım, sen bize Fidan Hanım'ın emanetisin, bir şey lazım olursa söyle, ben zaten çarşıdayım, getiririm..." "Ama Samim Abi yün almaya çıktım. Bir tek pastaneye uğradım" "Kızım evde yok mu ne istersen? Canın bir şey çekiyorsa da Cemal Efendi alır gelir iki dakikada." Samim Abi'yi birden o kadar yakın hissediyorum ki, "Ama burada rahat rahat yiyemiyorum" diye hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlıyorum. Sonra çok utanıp banyoya kaçıyorum. Ertesi gün Deren Abla tekrar geliyor kızıyla. Bebeğin arabasını taşımak için yardıma aşağı koşuyorum. Kızı o kadar güzel ki... Deren Abla da öyle ama çok sinirli, "Sen arka bahçede dolaştır

kızı" deyip bir hışım çıkıyor merdivenleri. Dün soramadıklarını sorup öğrenecek tabii, beni istemiyor yanında. Sonra, "Mama saati, hadi yukarı" diye sesliyor. Kapıcı yanımıza koşuyor hemen. Bebek arabasını kaptığı gibi yukarı taşıyor. Kız bebek arabasına biniyor ama zenginliğinden, yoksa kazık kadar oldu.

Evin kapısı açıldı, Deren Abla mosmor! Şimdi yandım. Üst kattan, "İmdat" çığlıkları, kavga kıyamet, çocuk ağlaması, kırılan eşya sesleri. Üstteki sarışın komşu iki oğlunu da kapmış, benden evvel içeri daldı. Bu kadar güzel kadını yine dövmüş kocası olacak goril. Yüzü, boynu ısırık içinde, iz iz kan oturmuş. Kadının saçları ipek gibi. İnsan saçını sevmeye bile kıyamaz, öyle güzel. Adam çiçekbozuğu iğrenç kırmızı suratlı bir şey. Komşunun teselli edilmesiydi, evine geri yollanmasıydı derken hava kardı. Deren Abla, "Babaanne hadi bugün bize gidelim, sana da değişiklik olur" demesin mi? Sanırım beni orda haşlayacak. Simin Yenge'nin tekrar çarpıntısı tutmasın diye yanında azarlamıyor...

Deren Ablaların evi çok yakın çok da güzel. Benim kaçamağım Bedia Hanım Teyze'nin menfaatine oldu: "Derenim beni çok sever, hiç kıyamaz" diye diye kurumlanıyor. Deren Abla, "Hazırlanın, yemeğe kebapçıya gidiyoruz" dedi. Yaşasın! Biz kebapçıya falan gitmeyiz ailecek. En fazla, annem ucuza gelsin diye lahmacunun içini hazırlar, fırında pişirtir, evde yeriz. Simin Yengelerle birkaç kere gitmiştik, lokanta çok güzel, tereyağı kokuları şahane. Anlayamadığım şey, neden Deren Ablalardayız ki? Aşağı yukarı beş yıldır Simin Yengelerdeyiz. Bedia Hanım Teyze ve ben ilk defa özel olarak davet edildik. Kebapçıya girdik ki, Simin Yengeler de orda. Kocası, Deren Abla'ya sürpriz yapıp onları da davet etmiş. Deren Abla aylardır ailesini görmemiş gibi sevinçle çığlık attı. Mesele ben değilmişim. Kocasıyla kavga etmişler. Deren Abla da kavga devam edemesin diye bizi çağırmış. Neyse ne, ben kurtuldum. Masada Simin Yenge fısır fısır, "Kuzu gibi adam. Tut dilini biraz" demekten bir hal oldu. Valla alıştım mı nedir, bun-

lar benim ailemden iyi. Tek kötülük, hizmetçi olduğumu sık sık hatırlatacak bir şey olması. Okula devam etmeyip kışın da burada mı kalsam? Zaten bu kış için yeniden kız arıyorlar. Diğer kız da evlenmiş. Mısır'dan bir ahbaplarının yakınının geleceği konuşuluyor Bedia Hanım Teyze için. Yok yok kalmamalıyım. Burda hizmetçi, evde tufana gelesiceyim. Burada yerim hemen doluyor, evde yokluğum bile fark edilmiyor.

Bayramlarda falan verilen harçlıkları sıkı sıkı saklıyorum. Okul çaylarına gideceğim. Teyzemin oğluyla yan yana geldiğimizde sürekli okul çaylarından bahsediyor. "Beni de götürsene" dedim bir gün. "Annemler duymasın ama... İnci Düğün Salonu'nda çay var pazar günü, sen de gel" diyor. Tamam da ne giyeceğim? Bir siyah kadife pantolonum var dışarlık. Diz kapaklarına çamaşır suyuyla kalp yapıyorum. Paçalarını da kesiyorum bir parmak kadar, valla güzel oldu. Üstüne? Dedemin gömleği var dolapta, beyaz naylon gibi bir kumaştan, bol ama deniyorum, çok da yakıştı. Önüne düğüm atıyorum. Dergi kapaklarındaki kızlara benzedim.

Pazar günü, annemler musahiplerine gitmek için hazırlanıyor. "Ben gelmeyeceğim Küçükçekmece'ye, her taraf çamur. Sıkılıyorum hem onlarda, evde kalacağım" diyorum. Çok da ısrar etmiyorlar. Annemler çıkar çıkmaz giyiniyorum. Saçlarımı ütüyle düzleştirip annemin rujunu sürüyorum. Aynı ruju yanağıma da sürüp allık yapıyorum. Annemin koca boncuklu yavruağzı kolyesini de takıp uçarak gidiyorum. Salon hemen Haseki'yi geçince. Ruj çok mu pembe diye vitrin camından bakıyorum, yaşımdan daha büyük gösteriyorum. Yolda herkes laf atıyor. Demek ki çok güzel olmuşum. Bilet parasını ödeyip salona giriyorum. Herkes sigara içiyor. Hemen geri çıkıp bir sigara alıp yeniden giriyorum. Teyzemin oğlunu aranıyorum salonda. Her yere bakıyorum, Eren yok. Sonunda Eren'i tuvaletin kapısında buldum, kız arkadaşını bekliyormuş. Herhalde bu kibarlığı Türk filmlerinden

öğrenmiş. Bizim ailede yok böyle şeyler... Valla babam görse, mahallenin bütün piçleri burada derdi. Yüz erkek varsa on beş kız anca var. Lan bu sakallı bıyıklı herif de Eren'le aynı sınıfta mı? Ne yakışıklı bir de. Çaça Kemal'miş, astigmat için kullandığım gözlükleri çantama atıyorum çaktırmadan. Tuvalete gidip bir daha bakıyorum kendime. Güzelim be! Kız yokluğunda kıymete mi bindim nedir, bir alaka bir ilgi! Çok mutluyum. Eren'i bütün kızlar tanıyor, bizim masada dört kız var, bir de ben, beş. Sanki hepimiz dünya güzeliyiz. Övgüler havada uçuşuyor.

Gömleğimin üstten birkaç düğmesini çaktırmadan açıyorum. Dedemin göbekten bağlı gömleğine, "Aynı Belgin Doruk'un kıyafetleri gibi" diye iltifat alıyorum: Tabii ki Çaça Kemal'den! Eren de adamın bana ilgisinden pek memnun. Kulağıma eğilip, "Bütün çayların dayısıdır bu" diyor. "Genelde bunlar düzenliyor okul çaylarını." "Bu liseye mi gidiyor yani?" diyorum. "Yok ya görmüyor musun kazık gibi adam. Ticaretini yapıyor çayların. Salonun kirası ödendikten sonra biletten kalan hasılat bunların" diyor. Alkol yok görünüşte, herkes votkasını portakal suyuna katıp getirmiş. Ben, "Hani çaylar?" diyorum. Eren, "Saçmalama Melek, ne çayı?" diyor. Masadakiler de benimle dalga geçiyor. "Ayol adı çay değil mi?" "Kızım gün mü sandın sen bunu?" diyor kızlar. Aslında öyle sanmıştım; Eren'in okul arkadaşlarıyla pasta kurabiye yenip çay içilip dans edilir diye geldiğim salondaki çay, acayip bir eğlenceye dönüştü. Güya çaktırmadan hap dağıtıyor Çaça Kemal'in arkadaşları. Ben de yuttum bir tane Eren'e göstermeden. Parasıyla değil mi? Alnımın teriyle çalıştım, kazandım: Helal hap! Millet yavaştan dans etmeye başladı. Ben bir semah bir de halay biliyorum. Herkes birbirini bacak arasından zıplatıyor, atkı dolar gibi bir omuzdan diğer omuzuna atıyor erkekler kızları. Bir de beşli onlu gruplar var. Onlar da aynı anda aynı hareketi yaparak dans ediyor. Eren bana dans figürü öğretmek için bir iki uğraştı ama nafile...

Derken dans yarışması başladı, açılışı gösteri şeklinde benim yakışıklı Çaça Kemal ve grubu yaptı. Adam pistte dans ederken bile elinden tespihini bırakmıyor, artiz artiz çeviriyor. Resmen bıyıklı tespihli Elvis Presley be! Hali komik ama çok yakışıklı... Tespihli Elvis, çaça mı yapıyor karşısındaki kızı öldürmeye mi çalışıyor ben anlamadım. Bizim Eren lacivert saten bir tulum giyinmiş çıktı gelin odasından. Demin tuvaletin kapısında beklediği kızla akrobat gibi sıçrayıp oynuyor pistte. Resmen dansçı olmuş bu, kâh kızla kâh yalnız başına yerlerde fır dönüyor. Gülmekten karnıma ağrı girdi. O lacivert tulum pistin tozuna bulaşınca ne siyah ne gri bir renk aldı ama Erenler birinci oldu. Birincilik ödülü: Üç adet 45'lik plak. Eren, "Kaset verselerdi bari pikap kullanan kaldı mı ki? Al senin olsun" dedi.

Ben Eren'le dans çalışmalarına başladım, bir onların evde bir bizim evde. Annemle teyzemin, "Hah yine soytarılığa başladılar. Başınız kıçınız kırılacak!" diye söylenmesine aldırmıyoruz bile. Bir yolunu bulup her hafta çaylara gitmeye devam ediyorum.

Sonunda bizim okulun lise kısmındakiler de çay düzenliyor. Anneme diyorum ki, "Okulun çayı var, bir kot pantolon mu alsak?" Annem de çayı benim anladığım gibi anladığından çok fazla söylenmiyor. Ama kot işi yaş. "Senin baban memur kızım, milyoner değil" diye kestirip atıyor. Babama söylüyorum, "Anana sor, para onda" diyor. Blucin pantolonum olmalı. Herkeste var. Orta katta Urfalı komşumuz var, kocası kaçakçı, kızıyla da iyi arkadaşız. Kadına diyorum ki, "Keşke bir kot pantolonum olsa." "Derdin bu olsun" deyip arka odadan getirdiği kot pantolonu elime tutturuyor: "Kız çok kilo aldı, olmuyor. Al senin olsun. Benim adama söylerim, yenisini getirir kıza." Koşa koşa eve çıkıp deniyorum. Üstümden dökülüyor. E kız duba gibi tabii. Elde teyelliyorum, anneme diyorum ki teyel yerinden dikelim mi? Makinanın iğnesi kırılırmış. Annemin güne gittiği bir gün, iki saat uğraşıp dikiş makinasının iki iğnesini kırdık-

tan sonra pantolonu giyilebilecek darlığa getiriyorum. İçindeki payını da kesmiyorum ki büyüdükçe söküp açayım. Rengi çok koyu, çaydaki kızların giydikleri ağarmış oluyordu. Benimki bu haliyle kot, onlarınki blucin. Alıyorum tahta fırçasını, pantolonun diz kapaklarını ve kalçaya gelen kısımlarını üç gün gide gele fırçalayıp ağartıyorum. İşte budur. Benim de son moda blucinim oldu! Hafta sonunu iple çekiyorum. Çünkü blucinim çok güzel. Aksaray Yeraltı Çarşısı'nın önünde işportadan aldığım, üstünde Amerika, Fransa ve İngiltere'nin bayrakları olan derin V yakalı beyaz tişörtü de giyince fıstık gibi oldum. Hem kot hem penye tişört bulunmaz ikili. Zengin çocuğu gibi görünüyorum.

Sabah annemler bir an önce gitsinler diye bulaşıkları yıkıyorum, evi toparlıyorum hızlı hızlı. Annem, "Hayrola bu ne hamaratlık?" diyor. "Demiştim ya..." okul, çay may, diye geveliyorum. "Baban izin vermez" diyor. Başlıyorum mızıldanmaya: "Ama arkadaşlara söz verdim, salonu bilmeyenleri ben götürücem" dedim. "Ne salonu?" diye höykürüyor bu. "Okulda yapılmıyor mu? Hayatta olmaz, it kopuğun içine bir de." Sesimi kesip oturuyorum. Nasılsa misafirliğe gidecekler. Beş dakikada hazırlanıp fırlarım. Zaten Vatan Düğün Salonu'nda çay, iki dakikalık yol. Elime örgümü alıp hanım kız hanım kız örüyorum. Her ilmekte nalet anneme içimden küfür kâfir. Dedem de hazırlanıyor, ailece Alagilin Binali Amcalara gidilecekmiş. Pek sever onu bizimkiler. Karısı çok hastaymış, Allah şifasını versin inşallah! Annem, "Kalk giyin" diyor, "Yok ben örgümü örücem." "Hadi kalk..." "Ya bana ne hasta kadının ziyaretinden." Babam, "Hadi" diyor, "Yok, ben sıkılıyorum misafirlikte" diyorum. Babam yine, "Bizimle geliyorsun" diyor ısrarla. Diretmez bu kadar aslında, bence annem söyledi babama bu çay işini. Babam, "Hadi giyin gidiyoruz" diyor tekrar. "Benim örgümü bitirmem lazım, yün işi dersinden not alıcam yarın." "Orda örersin." "Evde örücem, başka

yerde örünce göz kaçıyor." Bir on dakika inatlaşıyoruz. Annem de fişekliyor babamı, "Kim bilir ne düzen çeviriyor, çay may. Biz dışarı o dışarı!" diye.

Babamla ilk defa bu kadar didişiyoruz. Normalde anneme havale eder. Annem kararlı olduğumu görünce tırstı benle dalaşmaya, babama "Bırak şu naleti, hadi yürü" dedi. Babam birdenbire mutfağa fırlayıp çekmeceyi açtı, seyrediyorum koridordan; bir bıçak aldı eline, sonra attı tezgâha, tezgâhın üstünde duran oklavayı kaptı, bağırıp küfredip sırtıma sırtıma indiriyor. Anne Allah belanı versin senin! Ben de o çaya gitmezsem... Bu evden de defolup gitmezsem... Babam oklavayı indirdikçe, "Gelmicem işte!" diye bağırıyorum. Kapıyı üstüme kilitleyip gitti bunlar. Orta kattaki komşu kapıya gelmiş, "İyi misin?" diye soruyor dışardan. Değilim, olmayacağım. Kendimi camdan atmaya karar veriyorum. Vazgeçip kotumu ve tişörtümü giyiniyorum. Büfedeki en kocaman şişeyi; annemin en kıymetlisini, yıllardır tozunu almalara doyamadığı viskisini boca ediyorum vitrinden aldığım güya kristal kadehe. Teybe karışık kaseti takıp uzatma kablosuyla balkona yerleştiriyorum. Balkondaki mavi büyük tüpün üzerine minder koyuyorum. Aa ruj... Yatak odasında aynanın karşısına geçip ne var ne yok sürüyorum. Bayağı bayağı şarkıcıya benzedim. Balkona geçtim, ağlıyorum, şarkı söylüyorum. Bütün binaların arka cephesi birbirini görüyor. Komşular balkonlara döküldü. Ben altıncı katın tepesinde tüpün üstünde ayağa kalktım teypten Hüseyin Altın söylüyor ben elimdeki kadehten viski içip, eşlik ediyorum:

İçiyorsaaam sebebi! Vaaarrr!

Laz Nilgün Teyze yalvarıyor karşı balkondan "Kizum in o tüpun üstunden düşeceğsun."

Yarınımdaaan ümit mi var?

Çaya gidemedim ama konser baki... Seyircim çok, hepsi ayakta izliyor. Şarkı bitti. Hakkı Bulut, "Ben köylüyüm sevgilim"i söylerken üçüncü kadeh viskideyim. Tezgâhın altındaki çinko kabın içinden şekeri; birinci kâse, ikinci kâse, üçüncü kâse... Lavaboya boşaltıp musluğu açıyorum. Şeker suyla deliğe aktıkça, ben de viskimi yudumlayıp "Al sana tasarruf, al sana çay anne! Çayı da şekersiz içersiniz artık." Kahve... Zaten bize yasak, evdeki üç cezveyi de ocağa koyup bol köpüklü üç cezve kahve pişiriyorum. İçersem kararırım, bıyıklarım da çıkar öyle mi? Canım annecim söz dinlerim ben. Köpüklü köpüklü üç cezve kahveyi lavaboya boca ediyorum. Tekrar balkona. İyi iyi çamaşırlar da kurumuş. Öyleyse... Balkondan balkona gerili ipe babamın beni bıçaklamayı düşündüğü bıçağı iki sürtüyorum. Oh, cana geleceğine mala gelsin babacığım. Gitti senin canım gömlekler. Komşular bağırıp çağırıyor. Azize'nin babaannesinin camın önüne zeytinyağı dolu kavanoza koyduğu kudret narı, babamın görünmesin diye gömleğin altına asılmış paçalı donuna dolanıp şangıır, yerle bir. Bodrum katta oturan dedikoducu köylümüz çıkıyor bahçeye. Babamın donunu eline alıp havaya kaldırıyor. Kudret narının yağları bulaşmış babamın donuna. Artık kudretlisin babacığım... Bir kadeh viski daha dolduruyorum, kaseti geri sarıp Hüseyin Altın'ın şarkısını tekrar dinliyorum. Diğer komşular dedikoducu komşuya da durumu anlatıyor. Kadın aşağıdan bağırıyor: "Benim kız geliyor, hadi aç kapıyı." Hüseyin Altın'a eşlik ederek cevap veriyorum:

Biir biir yüzüme kapaandı kapıılar...
Beeen mahzuuun gönüüül mahzuun!

Köşedeki balkondan abimin çıktığı sarışın kız bağırıyor, "N'olur gir içeri!" Ben kıza tüpün üstünden cevap veriyorum:

Gün olur kiiii, sen de yanaaarsın
Son çareeeyiii ölümde sanarsın
Candan seven can ararsıın
Ümidim yoook böylesineee,

Kafamı çeviriyorum, amaan mutfak ne hale gelmiş, hemen topluyorum. Annemin, çay pahalı diye kıyamayıp Eskişehir'den bedava geliyor diye her sabah bize zorla içirdiği ıhlamuru kaynatıp süzgeçle viski şişesine dolduruyorum. On dakika içinde ev eski haline dönüyor. Analar ne kızlar doğuruyor! Tüpün üstündeki yastık içeri. Çamaşırlar? E ip çürümüş, ben n'apıyım! Midem bulanıyor çok fena. Parmağımı boğazıma sokup bir güzel kusuyorum, bir daha, bir daha... Anne, Allah belanı versin senin. Baba seni de Allah bin beter eder inşallah. Pısırık sünepe! Baba değil bir bok olmaz senden. Allah hepinizin belasını versin. Beni yine bir böğürmek tuttu mu? Kapı tık... Annemler merak edip erkenden geri döndüler galiba. Aa abim... Bir bana baktı bir mutfağa bir odaya bir balkona... "Hadi yürü çıkıyoruz." Abim beni seviyor bee!

Oynamadım, eğlenmedim ama çaya geldim işte. Ağzım gözüm ağlamaktan yamulmuş. Çay bitti çıktık, "Ben seni her hafta sonu gezdiririm, işe de girdim nasıl olsa" dedi. Salak bu ya. Oğlum sen hep çalışıyordun zaten. Şimdiye kadar evin küçük beyi gibi yaşadın da bugün mü çalışmaya başladın? İbrikte su sattın, sakız sattın, buzdolapçıda çalıştın, orospuların geceleri arabayla geldiği sahil yolunda çay sattın. Kaçak sigara satarken yakalanıp yediğin dayağı da mı unuttun? Abim, "Bir hafta sinema, bir hafta Erenlerle buluşuruz, bir hafta da ben kendim gezerim ama" diyor. Canım yaa izin istiyor galiba, verdim gitti. Akşam eve geldik, annem sanki haberli çıkmışız gibi, "Nerde kaldınız, merak ettim" diyor. Biliyor suçunu nalet karı. Çamaşırlar? Eyvahlar olsun! Su içme bahanesiyle mutfağa koşuyorum. Allah Allah! İp

yerli yerinde. Onu da mı bağlayıp çıktım? Yok ya hatırlamıyorum. Ayağımı sürümüşüm herhalde.

Bodrum kattaki dedikoducu köylümüz ve yeni yenge geldiler arka arkaya. Bana bakıp ayıplar ayıplar gülüyorlar. Hadi ya, dedikoducu teyzecim, kızın bodrum katın penceresinden çıkıp erkeklerle fingirdeşiyor diye cama demir parmaklık taktırdığını bilmiyoruz sanki. Yengecim sen hiç konuşma, evli barklı amcamın yuvasını dağıttığını unutmadık. Ben evdekilerin yüzüne bakmıyorum. Konuşuyorlar, cevap vermiyorum. Annem çay demle işareti yapıyor. Tabii canım anneciğim de toz şeker bitmiş. "Dayanmıyor anacım, şükür gelen gidenimiz, sevip sayanımız çok" diye böbürleniyor bu. Evet, anneciğim saydım tam 13 kâselik sevip sayanın eksildi. Yine de dayanamayıp çinko kaba bakıyor, dibinde bir lokma şeker kalmış. Kafasını sağa sola sallayıp: "Bereket mi kalır? Evde kimsenin kimseye saygısı sevgisi yok!" diyor. Eyvahlar olsun Şafak Hala da geldi, işte şimdi boku yedim. Bu sadece kahve içer. Annemin zulaladığı kesme şekerle şeker işini çözdük ama kahve... Hemen çaktırmadan alt kata indim. Elimdeki fincanı uzatıp, annem varsa bir fincan kahve rica... Yok mu? Yahu bu kadın bizden her gün bir şey ister. Annem, yüz bulup ikide bir kapımıza gelmesin diye bundan hayatta bir şey istemez. Vallahi yalan, var da vermiyor yüzsüz karı... Urfalı komşuya indim, tabii ki hemen verdi. Tuhaf tuhaf bakıyor, "Annen dövdü mü seni kız?" diyor, "Yoo" diyorum, "niye ki?" Eve sızıyorum. Oh şükür Yazgülü Teyzeler geldi, iki sokak ilerde oturuyor. Demek ki normal misafirliğe gelmiş insanlar. Yoksa Yazgülü Teyze nerden duyacak ki... Ya tabii ki Şafak Hala'dan... Ama Şafak Hala beni görmemişti, Bodrum kattaki dedikoducu domuz yetiştirdi mutlaka üşenmeden bunlara kadar gidip. Aman Şafak Hala'dan mı çekineceğim? 16 yaşında Arabistan'da, Mısır'da mankenlik yapmış, fotoğraflarını böbürlene böbürlene gösterir hep nalet.

Haftasına haber geldi. Şafak Hala, evinde ölü bulunmuş. Evinin bir odasını verdiği tıp öğrencisi kiracısı bir haftadır memleketteymiş. Eve bir geliyor ki hala kokmuş, karıncalar yemeye başlamış kadını. Bittik, şimdi bir de ölüsüyle ibret gösterilecek... "Çoluğa çocuğa karışmadı da ne oldu? Leşini böcekler yedi" diye. Ablamı da adı çıktı diye apar topar nişanlarken annem Şafak Hala'yı örnek göstermişti: "Evlenmeyip de ne? Şafak Halan gibi mi olucan?" Bütün aile Şafak Hala'nın hayatını, istediği gibi kullanır. Büyükler bize yasaklamak istedikleri şeyler için de yaptırmak istedikleri şeyler için de hep Şafak Hala'yı örnek verirler. Benim halam değil aslında, babamın halası. Köyden ilk çıkan bu. Biz iki sokak ötedeki düğün salonuna gitmeye izin alamıyoruz, Şafak Hala, genç kızken taa Arabistan'a, Mısır'a gidip mankenlik yapmış. Annanemi, annemi Mısırlılarla tanıştırıp işe sokan da bu. Ailedeki büyük kararlar hep ona danışıldı yıllarca. Çok titizdi, hatta bir gün Yazgülü Teyze buna kahve yapacak, Şafak Hala: "Fincanı iyice bir yıka" diye tembih etmiş de Yazgülü Teyze sinirlenip tükürmüş kahvenin içine mutfakta. Hala da eline sağlık çok güzel köpürmüş diye diye içmiş. Çok güzel çiçekleri vardı halamın, annem, "Çocuğu yok ya mecbur çiçek seviyor" derdi. Sanki kendisi çocuklarını çok severmiş gibi... Yeğenlerini bu semte taşıyan da Şafak Hala ve abisi. Bunlar iki kardeş burada Millet Caddesi'ne yerleşip, köyden gelen, askerden gelen, evlenen yeğenlerini de etraflarına, Vatan Caddesi, Millet Caddesi ve Samatya civarına toplamışlar.

Biz ölüm haberini alınca, halanın evine koştuk. Kiracısı, halayı, tuvalette yerde donu yarıya kadar inik bulmuş. Yazgülü Yenge, "O kadar titiz kadın yazık bokunda boğulmuş" diye üzülüyor mu seviniyor mu belli olmayan bir ifadeyle sallanıp duruyor iki yana. Babam halanın ölümüne mi tıp öğrencisinin şeyini görmesine mi daha çok üzüldü belli değil, annem teselli ediyor: "Seneye doktor çıkacak bu çocuk, doktora ayıp olmaz!" diye.

Halanın vasiyeti varmış: "Ben ölürsem evimin lambası 40'ım çıkana kadar sönmesin." Yedinci günün sonunda halanın evindeki son ampulü de söktü yeğenlerinin karıları. Herkes, "Şafak'tan hatıra" diye evin bir eşyasını kucaklayıp götürüyor. Annem porselenlerini, bir amcam sigara çakmak koleksiyonunu, bir yengem işlemeli örtülerini, diğer yengem pikabını radyosunu, sonuncu yengem bileziklerini... Vatan, Millet birbirine girdi: Onca altını, ziyneti vardı; sen aldın ben aldım diye. Halanın o çok sevip taktığı zümrüt küpeleri aynı binada oturdukları yeni yengenin kulağındaydı birkaç ay sonra. Altınlar için de suçlanan oydu zaten. İyi yapmış. En çok o baktı halaya.

Halanın cenazesi için köyden gelen yeğenler de gitmiyor. Evi satılacak. "Aksaray'ın göbeğinde, Millet Caddesi'ne cepheli, çok para eder" diye konuşuyorlar. Şafak Hala'nın abisi Niyazi Amca bütün yeğenlerini bizim evde topladı. Dedi ki, "Kâğıtları çıkarttım, evin değerini hesap ettim. Yarısı öz kardeşi olduğum için bana düşüyor. Kalan yarısı da babanız öldüğü için size: Anlayacağınız yarım pay 15'e bölünecek. Satılması üç beş ayı bulur, elinize geçecek üç kuruş para için buralarda masraf edip üzülmeyin, ben hakkınızı köye yollatırım." Üç beş ay beklenemedi, ev acele üç otuza satıldı. Herkes birbirine girdi. Yengeler uzun süre birbirine, hırsız, dolandırıcı deyip küs kaldı. Paralar üç güne bitince bunlar yine barıştı. Halanın Mısır'da Arabistan'da olan malı mülkü için dava açmadıklarına hayıflanıyor yengemler. Annem patladı: "Yahu ne malı ne mülkü? Resmen orospuluk yapmış kadın orda. Bizim Arap Ümmügül tanıyor Şafak'ı. Susun da daha fazla kepaze olmayın. Mankenmiş hah!" deyip haladan az para kalmasının intikamını kadının ölüsünden aldı.

Şafak Hala'nın ölmeden önce Topkapı'da aldığı bir mezar yeri vardı. Halanın mezarı gül bahçesi. Sağken taşını yaptırmış, üstüne de güllü solmalı falan bir şiir yazdırmış. Mezarın içine

çelik bir kutu da koydurmuş, "Bu yeğenler ölünce nasılsa benim üstüme gömülür, kemiklerimi atmasınlar hiç değilse, kemiklerimi kutuya koyun" diye sıkı sıkı vasiyet etmiş. Yazın mezarından topladığı güllerden reçel yapıp birer minik kavanozda yeğenlerine verirdi Şafak Hala. Yengemler, "Aman deli vallahi bu, insan kendi mezarının gülüylen reçel mi yaparmış?" diye diye sana yağın üzerine sürüp yiyorlar gül reçellerini. Bir zaman sonra hala aile içinde yine, "Dünya çapında mankendi" "Ne Avrupa ne Arabistan ne Mısır kalmış ünlü Türk mankeni bilmeyen, hem de Çorumlu mankenlerin en ünlüsüydü" diye anılır oldu...

Sabahın köründe kaldırdı annem beni. Dürtüyor, "Hadi a geç kalıyoruz." "Nereye?" "Şafak Halana. Bayram bugün unuttun mu?" Annem mi delirdi ben mi rüya görüyorum? "Halam öldü ya anne" diyorum. "Halanın mezarına geç kalıyoruz" diyor. Bayramlarda mezarlık ziyaretine gideriz tamam da hava daha yeni aydınlanıyor. "Anne sabah olmamış ne mezarı?" diyorum. "Abin kalkmadı, sen fırına git ekmekle hamur al, babamın kahvaltısını hazırlayayım, bir an önce çıkalım. Yetişmemiz lazım mezarlığa..."

Fırından dönüşte, mahalleden bir arkadaşımın 15-16 yaşlarındaki abisi peşime takıldı, evle fırının arasındaki dar sokaktayım. Şşt, pşşt ediyor, duymazdan geliyorum, şimdi bağırıp çağırsam kız kardeşiyle aram bozulacak. Aman seslesin dursun kendi kendine deyip evin önüne geldim. Zile basıyorum, açan yok, "Annee" diye bağırıyorum duyan yok, çocuk dibime geldi önünü kaşıyor, "Bak kocaman oldu" diyor bir de. Ben var gücümle yukarı doğru, "Babaa" diye bağırdım. Giriş kattaki yaşlı teyze gelip kapıyı açtı. Elektrikler kesikmiş. "Sağ ol teyze" deyip içeri daldım. Birinci kattayım, apartman kapısından sızan ışık buraya kadar vurmuyor. Karanlık. Elimle duvarı tuta tuta çıkıyorum. Birden şeyimi sıktı biri, bende çığlık kıyamet... Bu sapık, ben apartmanda bağırıp çağırınca korkup kaçtı. Kapı tam kapanmadı demek.

Komşular kapılara fırladı, "Ne oldu?" diye. Amımı sıktılar desem yüz vermişsin ki peşine düşüp apartmana kadar girmiş elin oğlu diyecekler. Olan yine bana olacak. "Karanlıkta ayağım takıldı düştüm de ondan bağırdım" dedim. Abim aşağı koştu. Galiba anladı. Babamlar ne olduğunu anlayamamış daha, soruyorlar... Ben salya sümük ağlıyorum. Ekmekler merdivende, kendimi koruyayım diye elimden torbayı atınca hamurlar basamaklara yayılmış.

Kapıyı açan komşular mum getirdi. Ben bir türlü susamıyorum. 3 numara, merdivenden çekip içeri aldı beni, su içirdi, yüzüme boynuma kolonya sürdü, "Bir yerin yaralandı mı?" diye sorup duruyor. Kocası, kapı önünde bekleyen babama da duyuracak bir sesle: "Genç kız sabahın körü fırına mı yollanırmış, evde delikanlı abisi varken!" diyor. Annem geldi, "Hayıf oldu hamurlara" deyip duruyor. Ya çocuk şeyimi avuçlamış bu hâlâ hamur derdinde... Eve çıktık. Babam, "Cem nerde?" diye soruyor. Abimin indiğini görmüşler ama beni merdivenden almaya geldi sanmışlar. Annem, "Mezarlığa geç kaldık" diye söyleniyor bir yandan. Yarım saat sonra geldi abim, Sümerbank pijamalarıyla. Bu, bağırış çağırış sesleri sokaktan geliyor sanmış, n'oluyor diye camdan bakınca apartmandan kaçarken görmüş arkadaşımın sapık abisini. "Sikicem! Sikicem sülalesini" deyip duruyor. Babamın yanında küfür etmez normalde. "Abi bir gel" deyip annemlerin odasına çağırdım. "O Selim puştu bir şey yaptı mı?" sana diyor. "Selim kim?" diyorum. "Ya yok mu şu senin tatar arkadaşın, onun abisi. Camdan gördüm, apartmandan kaçan oydu. Tam yakalıyordum ki bir binaya girip kayboldu. Zilleri çaldım ama elektrik yok ki, kurtuldu elimden. Bir şey yaptı mı söyle! Sikicem yedi sülalesini..." "Hayır, ben kimseyi görmedim bile" diyorum, "karanlıkta ayağım boşa geldi, düştüm diye bağırdım." Bu abim de başka manyak, yoksa sevgilim miymiş de, öpüşmüş müyüz de... "Tanımıyorum Selim melim, belki birine

gelmiştir" diye terslendim. "Kime gelecek ki? Apartmanda bir Urfalıların kızı bir de sen varsın." "Aman iyi, bana ne, bul döv. Annem sana dedi fırına git diye, sen Melek gitsin bana ne dedin diye gittim zaten. Senin yüzünden karanlıkta düşüp ölseydim ne olacaktı?" diye bağırıp çıktım odadan. Bir süre fırına abimin gideceği kesin...

Mezarlığa girince annem çantasından bir bez poşet çıkarıp adımlarını daha da hızlandırdı. Şafak Hala'nın mezarının başına vardığımızda, annemin yüzü mezar taşından bile beyaz bir hal aldı. Güller toplanmış. Annem dallara bakıyor: "Hem de taze kesilmiş. Kadının mezarından çıkıp kendi gülünden reçel yapacak hali yok... Sabahın ziftinde uyandım güllere yetişeyim diye, bizden önce kim gelip topladı ki?" diyor. Pek bayılmazdım ama ölünce özlemişim. Başındaki mezar taşına sarılıp öptüm, mermer mezar taşının soğuğu iyi geldi. Mezarın toprağında karıncalar dolaşıyor. Yiye yiye bitiremediler kadını. Babam avucunu açmış dua ederken annem, "Kesin Emrah Abinler geldi bizden önce. Yıllık reçelini yapar bugün yeni gelin!" Babam, "Günah Fidan" diyor, "bir dua edeceğine..." Annem ellerini açtı: "Allah taksiratını affedesice" diyor mırıl mırıl... Ben mezarda yürüyen karıncaları alıp yere atıyorum halamı daha da yemesinler diye. "Bırak" diyor annem, "o da onların rızkı."

Annemler Çorum'a düğüne gitmeye karar veriyor teyzemlerle. Babam da iznini annemlerin gideceği tarihe göre ayarlayıp bunları Çorum'a bırakacak, sonra abimle bizim köye geçip ev mi tarla mı ne öyle bir işini halledip dönecekmiş İstanbul'a. Annemler geçen sene Çorum'dan gelen cevizlerin, leblebilerin tadını anlata anlata bitiremiyorlar. Bence düğün bahane, dertleri kışlık erzağı beleşe getirmek. Takacakları çeyreğin parasını çıkarmadan hayatta dönmez bunlar. Ben iyice çirkinleştim. Benden kısa boylu erkek çocuklarıyla erkekmişim gibi itiş kakış bir arkadaşlığım

var. Derslerim de eskisi gibi iyi değil. O sapık ticaret bilgisi öğretmeninin arkasından; kızların yanına oturup bacaklarına bakıyor diye konuştuğumuz okulda yayılınca, zaten annemin zoruyla yazıldığım seçmeli dersten bir de bütünlemeye kalıp ayrıca alay konusu oldum. Müzik dersim çok iyiydi aslında, Mevlüde'ye kopya verirken yakalanıp ikimizin kâğıdına da sıfır atılıp bütünlemeye kalmamış olsam belki Çorum'a gitmek isterdim. Belki de istemezdim. Bilmiyorum. Annemin vırvırından uzak bir hafta-on gün geçirmeyi Çorum'a gitmeye tercih ederdim herhalde. Evde dedemle ben kalacağız. Benim gidememem annemlerin işine bile geldi. Dedemi evde tek başına bırakıp Çorum'a gidemezlerdi.

Dedem kahvaltısını ettikten sonra Aksaray'dan Migros'a gidilen meydandaki büyük parka gidiyor hep. Astımı var, prostatı, kalbi, romatizması ama maşallah parktaki yaşlı adamlarla; gelinlerini, damatlarını, kızlarını yerden yere vurma konusunda kimse eline su dökemez. Geçen sene çok hastalanmıştı, toparlanıp park da park diye tutturunca annem beni de yanına kattığından, nalet dedemin sokaktaki hayatını biliyorum. Aslında benim de işime geliyor. Parka gidip on beş yirmi dakika kadar yanında oyalandıktan sonra, "Dede şu sokakta okul arkadaşım oturuyor, ders çalışacağız, yarım saate gelirim" deyip uzun zamandır İskenderpaşa Caddesi'nde kapıcılık yapan Suna Teyzelerin bodrum kattaki evlerine koşuyorum. Suna Teyze evde oluyor genelde. Seher geçen yıl okulu bırakıp işe girdi, Hacer zaten orta ikiden terkti. İkisi de aynı dükkânda çalışıyor. İşyerinde elektrikler kesik değilse hafta içi pek evde olmuyorlar. Bazen de hapisten epeydir çıkmış olan Ömer Amca ve hapishane arkadaşları oluyor evde, onlardan hiç hoşlanmıyorum.

Suna Teyze apartmana servise çıkarken oturdukları ön odanın kapısını kilitlemez. O servisteyken gittiğimde, mutfakta bulaşık varsa yıkıyorum eve gelince sevinsinler diye. Bir keresinde bulaşık deterjanını bulamayıp bulaşıkları kalıp sabunla yıkamıştım.

Bunlar ne yese ne içse sabun kokuyor. Yıkanan yıkanmayan birbirine karıştığından mutfaktaki her şeyi yeniden yıkamışlar. Hacer, "Dünyanın yemeği çöpe gitti kızım senin yüzünden" diye bir zaman söylendi bana. Suna Teyze'ye denk gelirsem annemleri çekiştiriyoruz iki büyük gibi. Teyzemi, dedemi, teyzemin kaynanasını, amcamın karılarını... Suna Teyze akrabadan çok bilir her şeyimizi.

O hafta içi annemler gitmeden önceki gün, dedemi parkta bırakıp Suna Teyzelerin apartmana koşuyorum. Suna Teyze'yi 4 numaradaki Asuman Anne'nin evinde buluyorum. Asuman Anne aslında otuz otuz beş yaşlarında ama niyeyse "anne" diyor herkes. Suna Teyze'den bayağı küçük ama o bile "anne" diyor kadına. Evinde dünyanın en güzel kızları var. Sarışın, kızıl, esmer... Sütyen, don, kombinezon geziyorlar uluorta. Suna Teyze her seferinde bana kızıyor, "Gelme buraya! İyi deel bura" diye ama ben o evi çok beğeniyorum. Asuman Anne her gittiğimde bana bilezik, kolye, yüzük... Mutlaka bir şey veriyor: "İşten ayrılan kız bırakmış, bir takalım, aa bak çok güzel oldu" diyerek. Suna Teyze, Asuman Annelerin evine temizliğe gitmiş o gün. "İşim bitti, bana müsaade" dedi, çıktık. Yine ikaz ediyor beni, bu sefer daha sert: "Aman deyim, girme sakın bu Asumangilin eve." "Sen her gün gidiyorsun ama" diyorum. "Bana bakma sen, ekmek derdine benüm gidişüm" diyor, "anaymış! Ne anası mama bildiğin" diye söylenerek beni aşağı indiriyor. "Annemler düğüne gidiyor Çorum'a" diye anlatıyorum sevinçle. "İyi o vakit. Pazar kahvaltıya gel, hem kızları da görürsün" diyor. "Çorum'da kimi kalmış ki Fidan Abla'nın?" diye soruyor. "Geçen yaz dayıoğulları gelmişti annemin. Karısı 20 gün falan Haseki'de yattı, o zaman bizde kalmışlardı. Şimdi de oğlu mu ne evleniyormuş, düğüne gidiyorlar" diyorum. "20 gün kaldılar heee? Gız senin anan sağmayacağı ineği bir gün tutmaz evinin kapısında, vardır bir hesabı" diyor. "Aman bana ne, gitsinler de kimi sağarlarsa sağ-

sınlar." "Derslerin eyi mi?" diyor. "İyi iyi" deyip geçiştiriyorum, "Aman ha oku oku, hazır başında baban varken" diyor. Babam var da, bu anamı n'apıcaz? "Dedeme yetişeyim" deyip dışarı fırlıyorum. Dedem geciktiğimi fark etmemiş bile.

Annemler o hafta sonu cümbür cemaat evden çıkıyor: "Yemekleri bir kerede ısıtma, bozulur. Azar azar sahanda ısıt" diye bin tane nasihatle... Oh, evde bir sakinlik bir sessizlik... Ben de fırsat bu fırsat annemlerin yatak odasına taşındım. Bir daha nerde bulucam büyük yatağı...

Sabahın körü... İçerden dedemin öksürük sesi geliyor. Bu, kalk kahvaltımı hazırla, öğlen oldu daha yatıyorsun, demek. Çünkü o uyanmadan kalkıp kahvaltısını hazırladığımızda hiç öksürmüyor nalet. Annemlerin yatağında kollarımı iki yana açıp bir o yana bir diğer yana yuvarlanıyorum. Alışmasın sabahın yedisinde kahvaltı istemeye, annem bile bu kadar erken hazırlamaz. Dedem, bu sefer de gelip holde odanın kapısına doğru öksürüyor. Buraya kadar gelmişsin, gir mutfağa zıkkımlan. Baba kız nursuzlar! Bir de suratsız dedemi de annemi de çok sever akrabalar. Annem, güleryüzü bile anca misafire sunulacak bir ikram gibi görüyor. Dedemin ayak sesleri salona doğru uzaklaşıyor. Bu daha uyanmadığım için bana küstü demek. Benim de kısmetim burdan, ille bir yaşlıya bakacağım. Öğretmenimin annesi, Bedia Hanım Teyze, şimdi de dedem. Bu böyle sürüp gidecek galiba. Bizimkiler yaşlanınca onlara... Ablam Eskişehir'de, abim de evlenir o zamana kadar, annem hayatta gelinle geçinemez. Annem ölse üzülmem ama yaşlansa bakarım mecbur. O bana çok baktı ya! Sınıfta bir kız var Feryal, evlatlıkmış. Bu sene geri zekâlı kuzeni yumurtlamasa haberi bile yokmuş. O kadar iyiymiş şimdiki anne babası, hiç hissettirmemişler. İlkokula başlamadan önce hep içlenirdim, annem beni niye sevmiyor acaba evlatlık mıyım diye... İnsan sevilmediğini hemen anlıyor çünkü. Gözüne girmek

için kedi gibi siftiniyorum, yok; şaka yapıyorum gülsün diye, aynı duvar surat; gizli gizli bahçede taşa yatıp hastalanıyorum ki başıma sirkeli bez koyup saçımı okşasın, beni ablama bırakıp güne gidiyor. Sonra gazeteci amcamların albümünde bir fotoğrafımı gördüm; doğduğum gün çekmiş, annemin kucağındayım. Öz çocukları olduğum kesinleşti ya şımarmaya hakkım var: "Bizde yok bu fotoğraf" dedim anneme, tenezzül edip alalım mı diye sormadı bile amcama kadın. Bu fotoğraf olmasaydı bile ayna var yani... Babama çok benziyorum. Hem de... Ayol bizimkiler kendi evlatlarına bakmadı da el âleme bakıcı yaptı, bir de evlatlık mı alacaklar? Şu kaldığım dersleri verebilsem belki ortaokul bitince liseyi yatılı kazanırım. Abimi bile ortadan sonra okutmadılar gerçi. Dedem öksürüyor. Ben elimle saçımı okşuyorum. Kimse beni sevmeyince kendi kendimi evlat edindim.

Bizim evde babam sadece annemi sever, annem sadece kendi babasını... Dedem hiç kimseyi sevmez. Biz de bu üçünün şerrinden kurtulmak için ablam abim ben saçak altı gibi birbirimize sığınırdık. Evde biz bizeyken öyle sohbet etmeye, güler yüze alışkın değiliz.

Bu dedeme de nur indi annemler gidince. Maaşını çekmeye gittiğimiz gün bana lokantada yemek bile yedirdi. Arada harçlık verir oldu nalet. Tabii ben olmasam evde yalnız kalıp ölse böceklenir, Şafak Hala gibi ölüsünü karıncalar yer diye iyi davranıyor galiba. Artık ailede herkes, ölmekten çok ölü bulunmaktan korkuyor. Çünkü karıncalar...

Hafta sonu Suna Teyzelerde rahat oturayım diye dedeme "Ders malzemesi almaya gidicem, istersen seni de parka götüreyim, sonra kırtasiyeden dönüp derslerimi yaparım, akşamüstü gelip seni alırım" diyorum. Bu dedem huylandı mı nedir, nazlanıyor, "Hava kapalı" diye. Zil çalıyor, Zülfikar Amca aşağıdan, "Deden evde mi?" diye bağırıyor. Dedem hemen ayak-

landı. Bana da gün doğdu. Dedemi indirip Zülfikar Amca'ya teslim ediyorum, "Sen Zülfikar Amcalara git, akşama doğru gelip alırım" diyorum. Zülfikar Amca'yla dedem çok eski arkadaşlar hem de kirveler. Bir araya gelince On İki İmamlardan, Hasan'dan, Hüseyin'den, Muaviye'den konuşurlar. Zülfikar Amca hiç dedikodu yapmaz, hep "Allah Allah" der, başparmağını sigara içmekten sararmış palabıyıklarına götürüp öper. Sofra duası okumadan yemeğe başlamaz. Dede soyu değilse de dede saygısı görür her evde. İyi adamdır... "Ben eve çıkıyorum" deyip apartman girişinde uzaklaşmalarını bekliyorum. Karşılaşmayalım diye onların geçme ihtimali olmayan ara sokaklardan İskenderpaşa'ya gidiyorum. Merdivenin başından sesliyorum, "Seher, Seheer" diye. Seher yalınayak fırlıyor; merdivenleri ikişer üçer atlayarak sarmaş dolaş aşağı iniyoruz. Küçücük odada 8-10 kişi var. Ortada yuvarlak yer sofrası kurulu. Ömer Amca'nın hapishane arkadaşları gelmiş. Suna Teyze, "Sıfraya gel guzum" deyip yanaklarımdan şapur şupur öpüyor. Pastırması, suböreği ne ararsan var. Zorla oturtuyor beni. Erkekler önden yemiş içmiş kalkmışlar. Yağlı çay bardakları masada hâlâ. Sofra artık pırtık göründü gözüme. Büyüdüm artık, anneme sormadan yiyebilirim ama adamlara bakınca tiksindim birden pastırmadan falan. "Şimdi yedim" dedimse de Ömer Amca sofraya eğilip ağzıma bir dilim pastırma tıktı. Ağzımda tuttum tuttum gidip tuvaletin deliğine tükürdüm pastırmayı.

Az sonra kapı tıkladı, bir adam davetsiz girip Ömer Amca'nın kulağına bir şeyler fısıldadı. Ömer Amca divanın altından üstü elbise yığılı plastik sepeti çekti, elini daldırıp dört karton Marlboro uzattı adama. Sonra camdan, aydınlıkla bahçe arası yere atladı, ordaki eski çeyiz sandığı gibi bir şeyden süslü üç karton kutuyu bir poşete koyup pencereden içerdeki adama uzattı: "Viskiler son yalnız. Bu hafta çok baskın olmuş, haftaya ortalık sakinlemeden gelmez devamı" deyip adamın uzattığı bir deste parayı aldı.

Ben korktum, kaçak sigarayı biliyorum zaten abimden ama kaçak viskiyi ilk duyuyorum. Almanya'dan hediye gelip vitrine dekor niyetine koyulduğundan çok kıymetli olduğunu biliyorum tabii ki. Ömer Amca eve girdi tekrar, Suna Teyze söyleniyor: "Ulan ibne herif, hepimizi yakıcan. O Ecevit'e de oy vermez olaydım. Çok ilazımdı sanki af maf sizin gibin dürzülere. Karaoğlan Karaoğlan dedik emme ev doldu karayılanlan. Nalet gelsin böyle affa. Çıkmaz olaydın mapus damından götoğlanı!" dedikçe bu Ömer Amca'yla arkadaşları gülmekten kırılıyor. "Gülün gülün" diyor Suna Teyze, "Paraları beraber yiyonuz nasılsa. Otunuza bokunuza gidiyor hepsi. Kârı götoğlanlarına, zoru Suna'ya. Çıkmaz olaydı o af. Bir kuruş hayrınız yok, üste yedir içir yıka pakla... Oğlancı dürzüler, Allak hepinizin belasını versin..." Sonra ayağa fırlayıp, "Yılanın başı sensin" deyip iriyarı olan adamın sırtına gerçek mi şaka mı anlayamadığım bir yumruk indirdi. Koca adam iki büklüm oldu, "Elin de amma ağır Suna Bacı" diye gözü yaşarmış gülüyor. Ömer Amca adama, "Gel biz şu işi bir konuşalım" dedi, çıkıp gittiler. Suna Teyze, "Ben apartmanı silicem, hadin siz de çıkın gidin gayrı" deyip diğer adamları da savdı.

Seher, ben, Hacer bulaşıkları yıkıyoruz güle oynaya... "Oğlancı ne demek ki?" diyorum. Hacer, "Kızım, hapiste kız çocuğu yokmuş ya, işte babamlar da oğlan çocuklarını sevmiş" dedi. Anlamadım pek, salak durumuna düşmeyim diye başka bir şey soramadım. Suna Teyze adamların arkasından küfür kâfir saydırdıktan sonra Seher'le Hacer'e, "Namazımı kılak da çıkak, dayıngil bekler hazırlanın haydin" dedi. Hep birlikte çıktık. Murat Paşa Camii'nin oradaki durağa kadar onlarla yürüyüp yanlarından ayrıldım. Dedemi almak için daha erken, Fındıkzade'ye gidip vitrinlere baktım biraz, akşama doğru Vatan Caddesi'ne indim. Zülfikar Amcaların evi lunaparkın yan sokağında hemen. En sık gittiğimiz evlerden biri bu ev. Arkada kocaman bahçesi var. Kapıyı çaldım, Zilan Teyze'yle torunu kapıyı açtı.

"Dedemler geldi mi?" diyorum, "Zülfikar Amca'ylaydı da." Zilan Teyze, "Geç geç, anan da yok, açsındır" deyip zorla herle denen un çorbasından yediriyor bana. "Çok güzel olmuş" diyorum yengeye. Sonra torunuyla arkadaki boş arsaya gidip çivi atmaca oynuyoruz. Zülfikar Amca sesliyor bize, "Kurban olduklarım gelin hadi eve." Dedem de yanında. Zülfikar Amca elini cebine atıp kuru üzüm, leblebi falan çıkarıp uzatıyor bize. Torunu kulağıma, "Lokma bu. Allah Allah de, öyle ye" diye fısıldıyor. "Akşam yemeğine kalın" diye ısrar ediyorlar ama dedem, "Evi yalnız bıraktık, gidelim" diyor.

Zülfikar Amca, bizim köye, sürgün edildiği yerden gelip yerleşmiş. Dedem de o da çok gençmiş o zaman. Zülfikar Amca'nın babası sözü dinlenir, önder bir kişiymiş... Hükümet eliyle arandığı haberini alınca kaçakta kayıp olmuş. Kimi yakalandı yok ettiler bunu demiş, kimi de çoluk çocuğu zarar görmesin diye kendini dağa vurmuş diye anlatmışsa da bir daha haber alamamışlar.

"Bu Zülfikarları sülalecek Samsun'a sürmüş hükümet. Anası sürgün yollarında sefillikten ince hastalığa yakalanmış, iki üç ay anca yaşamış Samsun'a varınca. Zülfikar, anasını orda gömüp vurmuş gelmiş Çorum'a. Çoban durmuş bir köyde boğaz tokluğuna. Orda tanışık olduk. Bana sebep bizim köye geldi. Benimle bir zaman kaldı, babasından öğrendiği her bir şeyi ezberlemiş, her kitabı okumuş, yol yordam bilir. Elinden gelmedik iş yok. Çok da heybetliydi. Köyden kız vermek isteyen çok olduysa da almadı bu. Sonra da varımızı yoğumuzu Zülfikar sayesinde kurtardık. Bu Sağır İsmet savaşa girmesine girmedi ama acısını fukara köylüden çıkardı hep. İki eşek mi var, iki koyun mu? İki teneke arpa buğday mı, birini alın diye kanun çıkarmış. Savaş vergisi. Girilmemiş savaşın hıncı... Zaten kıtlık zamanı. Zülfikar'a verdim eşeğin, koyunun birini, tayınımızın da yedeğini vurdum hayvanın sırtına, asker köyden çekilene kadar dağda sakladı da aç se-

fil kalmadık o kış... O gün bugün kardeş bilirim bu Zülfikar'ı." Ay bana ne ki diyorum içimden ama dinler gibi kafa sallıyorum. "Zülfikar'ın teyze kızlarını Malatya'ya dağıtmışlar. Bir gün ben gidiyorum bir aya dönerim deyip vurdu yola. Dönüşünde teyzesinin kızı Zilan'la geldi. Dede nikâhı kıydırdı. Köy yerinde bir evlik yer verdiler. Taşla, çalı çırpıyla evini kurdu kuş misali. Gece gündüz çalıştı, köy yerinden tarla tapan edindi. İstanbul'a ilk Zülfikar geldi: Bize bura da vatan değil İstanbul da, büyük şehrin rızkı da büyük olur, çoluk çocuk okul görür hiç değil, deyip bankaya odacı girdi. Hafta sonlarında hamallık etti rızkını ikiye üçe katladı." Dedem kendinde övünecek bir şey bulamayınca kirvesiyle övünüyor. Zülfikar Amca senin evdeki naletliğini bilse bir daha selam verir mi acaba?

Yarın okul var, yıkanmam lazım. "Dede, alev alalım mı bakkaldan?" diyorum, "şimdi kazana odun at falan, tüter de..." Ay dedem Zülfikar Amca'yla gezsin her gün... Aldı valla hem de üç paket, bana da gofret aldı. Yemekten sonra alevi kazana atıyorum. Dedem, "Ben de yıkanıcam" deyince "Önce sen gir dede" diyorum ki beni acele ettirmesin, rahat rahat yıkanayım. Annemin koyduğu sepetten çamaşırlarını hazırladım. Yıkanıp çıktı çabucak, annem gibi yardım ettim giyinmesine, çok eğilemiyor çünkü. "Tırnaklarımı kes" dedi. "Kesemem" dedim çünkü ayak tırnakları çok kalın, babam bile zor kesiyor, iki gofret aldı ya acısını çıkaracak. Ben de banyoya girdim. Çıralı tahta da atıyorum alevin yanına, oh su bitene kadar yıkanırım. Çamaşırlarım annemlerin odasında hazır. Şarkılar, türküler... Çık hadi diyen olmadan yıkanmanın tadı da bir başka canım. Annem evde olsa, "Bir kova suyla yıkan çık hemen" diye inletirdi ortalığı. Su soğumaya başlayınca havluya sarınıp çıkıyorum. Banyoyla annemin odası bitişik, dedem tee salonda zaten. Odaya girdim ki dedem elinde çamaşırlarım yatağın üstünde oturuyor. Ben, "Dede ya!" diye bağırınca, "İçliğimi almaya girmiştim" deyip çamaşırlarımı

yatağın üstüne bıraktı, seğirtip çıktı odadan. Ben de çok takmadım, içliğini vermemişim demek... Annemlerin yatağına girip yattım. Babam annemlerden önce dönecek eve, o zaman koca yatağa elveda tabii... Teybi de açtım, sesini iyice kısıp kulağımı dayadım. Battaniyeyi de kafama kadar çektim ki ses duyulmasın. Keyfim beyde yok.

Sabah kap kacak sesine uyandım. Valla bu dedem kahvaltı hazırlamış bana: Sana yağıyla peyniri ezmiş ki çok peynir yenmesin. Cimrilik huy bunlarda. Sonra çok acayip bir şey oldu: Bal kâsesini önüme uzattı, "Sür ekmeğine istersen" dedi. Galiba dedem beni seviyor... Ay bir de, "Ben toplarım, sen mektebe geç kalma" demesin mi? Zülfikar Amca'yı torunları çok seviyor ya bu da özendi demek. Canım Zülfikar Amcam... Formamı giyindim, tam kapıdan çıkıcam, dedem iki yanağımdan öpüp "Allah zihin açıklığı versin" deyip avucuma da harçlık koydu. Allahım annemler hep Çorum'da kalsın, ben bu dedemin tırnağını da keserim...

Sınıfta bütünlemeye kalan sekiz on kişiyiz. Ticaret hocası hastaymış, gelmeyince dersi boş geçiyor. Biz Orhanlarla caddeye bakan pencerenin geniş girintisine oturduk. "Yarın da gelmez bu hoca hastaysa. Yarın ilk iki ders ticaret, sahile inelim mi dolaşmaya?" diye konuşup gülüşüyoruz. Çocuklardan biri Orhan'ı üstüme itti birden. Elimdeki tahta kalem kutusunun cama çarpmasıyla cam tuz buz oldu. Donduk kaldık. Zaten bütünlemeye kalmışız. Okulun malı devlet malıymış, zarar veren disipline gidiyor. "Senin yüzünden." "İttiler beni!" diye kavga ediyoruz biz bununla. Diğer çocuklar koşup hademe Rıza Amca'ya haber vermişler ki suç üzerlerine kalmasın. Bu geldi ayırdı bizi, ben ağlayarak anlatıyorum böyle böyle Rıza Amca diye. Rıza Amca: "Hallederiz üzülmeyin, bir şey olmaz. Ben camları süpürür kapıyı kilitlerim. Kimse görmez. Siz yarın parayı getirin." "Ne kadar tutar ki?" Rıza Amca'nın üç aşağı beş yukarı şu kadar dediği para-

yı bulmamın imkânı yok. Orhan ağlıyor, "Babam beni dayaktan öldürür, hem ben kırmadım karışmam" diye. Rıza Amca, "Yarın cam parasını aranızda bölüşüp tamam edin, getirin sabah taktırayım müdür duymadan" deyip çıktı sınıftan. Bu Orhan kendisini iten çocuklara saldırdı: "Ağzına sıçtıklarım! Hem itiyorsunuz hem niye Rıza Amca'ya haber veriyorsunuz? Görmedik derdik yarın. Müdür de liseliler yapmıştır, dışardan taş atmışlardır derdi, biz de sıyrılırdık. Şimdi Rıza Amca biliyor, yalan da söyleyemeyiz, hep sizin yüzünüzden, siz ittiniz beni!" deyip tekme tokat daldı, hepsi alt alta üst üste boğuşmaya başladı. Orhan elimden kalem kutumu kaptığı gibi önüne hangisi gelirse vuruyor. Bunun dudağı kan revan içinde kaldı birden, onlara vurayım derken kendi dudağını patlatmış salak. Kavga bitti, Orhan'ı erkekler tuvaletine götürdük kanlarını yıkayalım diye. "Sen girme" dediler. "Niye ki?" "Erkekler tuvaleti ya kızım!" Girmedim, kapıda bekledim. Çıktıklarında dudağının kanı durmuştu ama gömleği falan hep kan olmuş. Bana bakıp "Sen kırdın..." dedi Orhan, "nah herkes şahit..." Öbür pislikler de evet manasına sırıtıyorlar. "Siz ittiniz, hep sizin yüzünüzden!" diye bağırdım. Bunlar tuvalette plan program yapmış. "Hepiniz suç ortağısınız, cam parasını paylaşıcaz" diyorum sinirimden ağlayarak. Orhan birden, "Hah işte bak, suçlu olmasan ağlamazdın. Biz ağlıyor muyuz kızım?" demesin mi!

Allahım ben şimdi n'apıcam... Babam burada olsaydı belki o hallederdi. Annemin çeyrekleri baca deliğinin girişinde. Bir tanesini alsam anlar mı? Sayısını biliyordur, kesin anlar. Zaten alsam da kuyumcu küçüğüm diye bozmaz ki... Aslında alsam, Rıza Amca'ya verip, annemde para yokmuş bunu yolladı, ne kadarsa bozdurup taktırsın camı Rıza Efendi, dedi desem inanır mı ki? Annem sobayı kurana kadar altınların yerini değiştirmez nasılsa. Her gün her gün deliğe yapıştırdığı takvim yaprağını söküp altınları sayacak hali yok ya. Tatilde Mısırlılarda çalışır annem

farkına varmadan altınını yerine koyarım... Hayatta alamam altın falan. Annem bütün parama el koyuyor zaten. Cam parasını aramızda bölüşseydik... Yine de ödeyemezdim. Bir daha okula gitmesem? O zaman da okuldan eve haber gönderirler. Dedem aylığını yeni aldı, onda vardır, anlatsam böyle böyle dedecim diye... Hayatta vermez. Geçen sene Eskişehir'deki yeğenleri babama haber yollamış: "Çok büyük bir arsa var, sana alalım. İlerde çok değerlenecek buraları" diye. Bizim köyden başka akrabalar da aynı mahalleden yer almış. Annem de heveslendi. Samatya'daki evden kalan paranın çoğu annemde, kalanlar çeyrek altın ve bilezik olarak soba borusunda duruyordu. "Bu fiyata bir daha ele geçmez alalım Selman" dedi annem. Bu dedem olacak, babama arsayı almak için eksik kalan üç kuruş parayı borç verdi de defterine yazdı, "Altın fiyatına göre alırım tarihi gelince" deyip. Babam annemle konuşurken duydum: "İnsan kendine bakan adama faizle para mı verir, gâvur yapmaz bu kaynatamın yaptığını. Keşke altınları bozduraydık" diye söylenince annem azarlamıştı babamı...

Çaresiz eve dönüyorum. Zile basıyorum aşağıdan, duyan yok. Dedem geleceğim saati biliyor bir yere gitmez. Acaba kalbi falan tuttu da... Elimi zile dayayıp çekmeden çalıyorum. Açmıyor. Astımı tuttu da nefessiz kalıp öldü mü? Öldüyse maaşı cebindedir cam parasını alıp... Otomatiğe basıldı. Ölmez bu... Merdivenleri ikişer ikişer çıkıp kapıya geldim. Dedem kapıyı açmış bana gülüyor. Tuvaletteymiş. Giyinmiş kuşanmış, "Hadi parka gidelim" dedi. "Çok dersim var, götüremem" diyorum. Surat yapıp koltuğuna oturuyor. Belki de parayı verirdi, şimdi parka götürmedim diye hayatta vermez. "Tamam, hadi gidelim" deyip bastonunu eline tutturuyorum. Annem tembih etti giderken, "Biz yokken yalnız çıkma sakın, düşer müşersin yollarda, Melek götürsün seni" diye, yoksa arada yalnız da gidiyordu annemler buradayken. Canı çok tatlı bunun, ölecek diye ödü patlıyor naletin. Gerçi sokakta ölse, karıncalar yemeden bulunur.

Çaresiz parka götürüyorum dedemi. "Sen git akşama doğru gel al" diyor bu. "Yok, beklerim" dedim, akşamı zor ettim. "Hadi acıktım, gidelim mi?" dedim, eve döndük. Yemeğimizi yedik, bir türlü söyleyemedim camı kırdığımı. Meyve koydum tabağa, meyve bıçağını da aldım, oturduğu koltuğun önüne sehpayı çektim dizinin dibine yanaştım. "Soyayım mı armudunu?" dedim çok memnun oldu. Soyup bir dilimini uzattım, bıçağın ucundan aldı, pek hoşuna gitti ona iyi davranmam. "Dede bana para lazım" dedim. Bu bir durakladı, "Sabah verdim ya" dedi gülerek. "Öyle değil, okulun camı kırıldı da, suçu üstüme attılar. Camı taktırmak için lazım" dedim. Bu cüzdanını çıkarıp bir tomar parayı uzattı, "Yeter mi?" dedi. "Bilmem ki, kalırsa üstünü getiririm" dedim. Allahım inanamıyorum, dedem annemin yokluğunda melek oldu. Oturduğum yerden, "Teşekkür ederim dede, çalışınca öderim, anneme söyleme e mi?" deyip elini öpüp başıma koydum. Kalktım meyve tabağını mutfağa götürmek için. Uçuyorum sevinçten. Tabağı tezgâha koyarken dedem arkamdan gelmiş bir eliyle mememi bir eliyle önümü sıkıp, "Paranı da verdim, ses etme!" dedi. Ben bağırdım, "Dede n'apıyorsun?" Bu saçımı çekip dudağımı öpmeye uğraşırken ısırdı. Meyve bıçağı geldi elime, dönüp mememi sıktığı koluna sapladım. Evden çıktım.

"Saddam Saddam Saddam, işte kötü adam!"

Komedi Dans Üçlüsü

Vatan

"Menderesler ölmez!" sesleriyle uyandım. Çocuktum. Ve en merak ettiğim şey: "Acaba çocuklar da insan mı?" sorusunun cevabıydı. Büyüklerin dediğine göre, bunu büyüyünce anlayacağım. O gün okula başlayacaktım. Bu sorunun cevabını okulda bulurum diye umuyordum. İçerden tıkırtılar geliyor. Annem uyanmış. Uyandığımı ona belli edip etmemeye karar veremedim. Aslında uyumadığımı ve kendi kendime uyandığımı asla belli etmem: Ben hep, uyuyor taklidi yaparım. "Menderesler ölmez, Menderesler ölmez!" Caddeden uğultu halinde geliyor sesler. Menderesler kim acaba? Uyuyor taklidi yapayım da annem kendi uyandırdı sanıp sevinsin. Okul için çok heyecanlıyım. Artık bütün gün evde tek başına oturmak zorunda değilim. Okul, anaokulu gibi tam gün değilmiş, öğlen gidip akşam gelicem yani. Önlüğüm başucumda asılı. Zaten annem böyledir. Her şeyi sürpriz kılığına sokmaya bayılır. Ev poğaça kokuyor. Annem beslen-

mem için yapacaktı. İlkokulda anaokulunda olduğu gibi yemekhane yokmuş. Yemeğimizi evden götürüyormuşuz. Anaokulu iyi ki bitti. Öğle uykusu saati vardı. Kreşteki bütün çocuklar gözlerini kapattığı gibi uyuyor. Bence dünyanın en zor şeyi uyumak. Öğretmenler kızmasın diye gözümü kapatıp uyuyor taklidi yapıyordum her öğleden sonra iki saat. Zamanın ne kadar uzun olduğunu uyumaya çalışırken öğrendim. Annem; "İyi taklit yaparsan gerçekleşir" dedi. Hiç de uyuyamadım. Gündüzleri sadece bir suç işlediysem hemen uykum gelir. Yeni alınmış bebeğimin bacağını kazayla kırdığımda, mumla oynarken perdenin ucunu tutuşturduğumda, annem işteyken evden kaçak çıkıp apartman komşularının kapısını çalıp kaçtığımda...

Ev artık poğaça değil, yanık poğaça kokuyor. Demek annem tepsiyi fırında unuttu. Zaten babam, "Allahtan ev Fatih'te de itfaiye çabuk geliyor" diye şaka yapar hep. Biz evde en çok, Vatan Caddesi'ndeki trafik kazası seslerini, ambulans sirenlerini ve itfaiye sesi duyarız. İtfaiyelerin bir kısmı bizim eve gelir. Annemin evden çıkmadan önce evi kontrol etme huyu yoktur. Ocağı açık unutur; yemeği fırında, ütüyü fişte bırakır... Geri dönüp bakmaz bile... Bir tek okul formamı aldığımızın ertesi günü, apartmandan çıkacakken geri döndü, giriş kattaki komşunun kapısını çalıp: "Ocağı kapatıp kapatmadığımı hatırlamıyorum, yangın çıkarsa size zahmet itfaiyeyi çağırıverirsiniz" dedi.

Annem de uyandırmaya gelmedi. Bazen uyandırdıktan sonra yanıma yatar, "Hadi sen benim annem ol" deyip başını tişörtümün içine sokar. Kafasını tişörtün içinden çıkarıp yeni doğmuş bebek taklidi yapar. "Inga ınga" diye ağlayıp gözlerini kırpıştırır. Annem bebekken çok komik oluyor. Galiba bizim evde görebileceğimiz tek bebek annem. Kardeşim yok, çocuk aldırmaya annemle beraber gidiyoruz. Babama söylemiyoruz. En sonuncuda annemin parası çıkışmadı, kürtajı narkozsuz yaptırdı. Eve yürüyerek döndük. "Taksiye vereceğim parayla bebek maması

alırım" dedi. Bebeği aldırdığımız için bebek mamasının ne işe yarayacağını anlamadım. Meğer kendi yiyecekmiş. Tadını seviyormuş. Dönünce yattığı yerde toz mamayı kaşık kaşık yedi.

Bir süre daha uyuyor taklidi yapıyorum. Acaba Menderesler kim? Annem uyandırmaya gelse de sorsam. Etrafımdaki çocuklar bir şey sorduğunda anne babaları, "Büyüyünce anlarsın" diyormuş. Kuzenlerime, mahallede yaşı benden iki üç yaş büyük diye benle oynamayan kızlara, anaokulundaki arkadaşlarıma... Ben neyi sorsam annem babam hemen cevap verir. Zaten yanımda hiçbir şeyi konuşmaktan çekinmediklerinden bazı şeyleri de kendim anlarım. 6 yaşındayım, çocuk nasıl yapılır biliyorum, kürtaj ne demek biliyorum, babama nasıl yalan söylenir, mutfak masrafından arttırılan paralar nerede saklanır, onlarla gidip Aksaray Yeraltı Çarşısı'ndaki Paşabahçe'den nasıl yeni cam kül tablaları, vazolar alınır biliyorum. Bazı şeyleri de daha ben sormadan anlatıyorlar. Sigara içmeyi, biliyorum. Annem verdi. "Yerden izmarit toplayacağına benimkini iç, nasılsa tiksinir bir daha içmezsin" dedi. Tiksinmedim. Güzeldi. İçki içmeyi, biliyorum. Babam veriyor.

Bir Özlem, bir ben. Her şeyi biliyoruz. Özlem kapıcının kızı. Benden iki yaş büyük. O, tecavüz ne demek onu da biliyor. Annesi anlatmış. O da bana anlattı. Yemek yapmayı, temizlik yapmayı, para saymayı da biliyor. Ben mahallede Özlem'le oynayan tek çocuğum. Annem dedi ki eğer oynamazsam kapıcı çocuğu diye oynamıyorum sanıp üzülürmüş. Normalde başkasının elinden yemek yemem yasak. Daha okuma yazma bilmiyorum ama annem her gün bana gazeteden haber okuyor: "Yabancı birinden çikolata alan beş yaşındaki çocuk tecavüze uğradı." "Tanımadığı birinden şeker almayı kabul eden altı yaşındaki kız kaçırıldı." Bir tek Özlem'in annesi Fatma Teyze yiyecek verirse almam serbest. Babam dedi ki almazsam kapıcı diye küçümsüyorum sanıp içerlermiş. Babam Fatma Teyzeleri çok sever: "Kadın tek başına

çocuğuyla ortada kalmış, orospu olmamış, dört dörtlük değil, beş beşlik" diyor. Orospu ne demek? Valla aslında biliyorum. Bir sürü şeyi biliyorum ama nedir diye sorsalar anlatamam. Diğer çocuklar her şeyi büyüyünce öğrenecek... Aslında benim büyümeme pek de gerek kalmadı.

Acaba çocuklar da insan mı? İlk annanemlerdeyken düşündüm bunu. Babamdan kaçtığımızda... Annanemi ilk göreceğim gün çok heyecanlanmıştım. Ünlü birini görecek gibi. Anaokulunda bizi uyku saati için yatakhaneye götüreceklerdi tam, annem gelip beni aldı, "Annanenlerle tanışmaya, Eskişehir'e gidiyoruz" dedi. Annanem annemin annesiymiş. Eskiden onlar da İstanbul'da oturuyormuş hem de evimizin karşı caddesindeymiş evleri. Dedem emekli olunca Eskişehir'e taşınmışlar. Bir sürü köylümüz de aynı mahallede ev yapmış. Dayımlar, teyzemler de Eskişehir'de yaşıyormuş. Yani bir sürü akrabamla tanışacakmışım. Otobüs yolu çok güzeldi, hep ağaçlık... O zaman bizim evin penceresinden bakınca sadece Vatan Caddesi'ndeki metro çukuru görünüyordu. Annanemlerin apartmanına girerken, annem bana uslu durmamı söyledi. Artık burada kalacakmışız. Ben zaten usluyumdur. Sadece sakarım. Annem unutkan olduğundan, ben sakar olduğumdan her şeyi kırar, döker, yakarız. Bizde bir tek babam, sakar ya da unutkan değil. O her şeyi bilerek kırıp döküyor. Annanem kapıyı açınca gülümsemedi. Şaşırmadı. Sevinmedi. Sadece kapıyı açtı. Sonradan fark ettim, annanem sadece yaptığı şeyi yapabiliyor. Biz; annem, babam ben, öyle değiliz. Ben hemen, "Seninle tanıştığıma memnun oldum annanecim" deyip elini öptüm. Annem yolda çalıştırmıştı. Annanem de cevap olarak anneme bakıp: "Böyle olacağı belliydi" dedi. Sonra arka odaya geçip kavga ettiler. Ben hiç korkmadım. Annemle babamdan alışkınım. Dedemin evinin bahçesi var. İçinde bir sürü ağaç ve bir ağaca kurulu salıncak var. İnşallah çok kuzenim vardır da burada bol bol oynarız. İçerden duvara çarpan bazı eşyaların sesi

geliyor. Annanem, "Hayıf eşyaya, eşyadan ne istiyorsun?" diye bağırıyor. Burada babam yok ya, onun yerine eşyaları annem kırıyor. Biri kıracak illa. Umursamıyorum bile.

Salonları bir değişik. Camlı vitrinin orta rafında büyük, köşeli bir içki şişesi duruyor. Rakı değil, beklemiş bira gibi bir rengi var. Şişenin altına dantel örtü sermişler. Yan raflarda da rakı bardakları, kahve fincanları, porselen yemek takımları var. Bizim mutfak dolabına koyduğumuz her şeyi annanem salondaki vitrine koymuş.

Sokak kapısı anahtarla açıldı. Ben hole çıktım. Yaşlı bir adam, bunun dedem olduğunu hemen anladım. O da beni ilk kez görüyor. İçerden annemle annanemin kavga sesi geliyor hâlâ. Dedem yatak odasının kapısını açtı. Annanemin sesi: "Bu dönmüş Selman." Dedem bir şey demeden kapıyı çekti. Salona geçti. Ben de arkasından gittim. Cam kenarındaki koltuğa oturdu, bir sigara yaktı. Bana sorular sorsun diye bekliyorum. Babam eve bir çocuk gelince hiç susmaz, onu güldürmeye, konuşturmaya çalışır. Dedem benim orda olduğumu unuttu galiba. İçerden bir şangırtı sesi geldi. Dedemin yanına gidip, "Benim adım İnci" deyip elini öptüm. Başını aşağı yukarı sallayıp sustu. Duvara asılı fotoğraflar var. Bizim evde hiç olmaz böyle şeyler. Kapının yanına asılı fotoğrafta divana oturmuş bir adam var, kocaman bıyıkları var adamın. Elinde de çok büyük taneleri olan bir tespih. "Dede bu kim?" diyorum, "Dedemiz" diyor. "Senin baban mı yani?" "Hepimizin dedesiydi mübarek, Zeynel Dede." Karşı duvarda çerçevelenip yan yana asılmış üç resim var. Ortadaki Atatürk, asker üniforması giymiş. Yanındaki çerçevede, sakallı bıyıklı bir adam, başında yeşil bir örtü var, karnında birleştirdiği ellerinin altında bir kılıç var. Resim elle çizilmiş. "Bu kim?" diyorum. "Hazreti Ali" diyor elini göğsüne götürerek. "Yani kim?" Bir duruyor, "Büyüyünce öğrenirsin" diyor. Atatürk'ün öbür yanında da bü-

yütülmüş, siyah beyaz bir vesikalık fotoğraf var. Çok sert bakan yaşlı bir adam. "Peki bu?" "Annenin dedesi." Gene susuyor. Hazreti Ali, Atatürk ve annemin dedesi yan yana bana bakıyorlar. Bir tek kendi dedem yüzüme bakmıyor.

Hazreti Ali'nin resminin çerçevesinin köşesine vesikalık fotoğraflar sıkıştırmışlar. Bir sürü çocuk var resimlerde. "Bunlar kim dede?" diyorum. "Torunlarım" deyip susuyor. Bir de kadın ve adamın fotoğrafı var. Dedeme sormuyorum. Bunlar dayımla teyzem galiba. Çünkü anneme çok benziyorlar. Bahçeye birkaç çocuk çıkıyor. Herhalde vesikalıklardaki kuzenlerim bunlar. "Bahçeye çıkabilir miyim dede?" diyorum. "Anana sor" deyip susuyor.

Dedem babama hiç benzemiyor. Konuşmuyor, bağırmıyor, sinirlenmiyor. Eskişehir'de bana boyama kitabı da boya da almadılar. Dedemin emekli olduğu banka takvim vermiş, onun resimlerini, çekmecede bulduğum kırmızı ve mavi tükenmezkalemle boyadım, annanem çok kızdı: "Birine ev hediyesi falan götürürken paket yapmak için kullanacaktım o kâğıtları" dedi. "Parlak kâğıttı hem, hayıf kâğıda hep ziyanlık." Ben evde resim yapınca babam duvara asar. Annanem boyadığım takvim yapraklarını sobayı tutuşturmak için kullandı. Annem de, "Ah hazırlıksız kaçtım evden, eşek kafam; bu annanen hayatta boya için para vermez" diye kendine kızıyor. Ben kimseden bir şey istemem. Annem babam yasakladı. Yine de annemin dışarı çıktığı bir gün, annanemden boya istemedim de, "Keşke boyam olsaydı" dedim. Annanem duymazdan gelip bana örgü örmeyi öğretti. Kendi artık yünlerinden verdi. "Sakın eğme dünyanın parası" diyerek elime tutturduğu şişlerle bebek patiği ördüm. Etamin de öğrendim. İğneyle birbirinin üstüne çarpı şeklinde ipi geçiriyorsun. Zor değil. Etamin yapmayı örgüden daha çok seviyorum çünkü resim yapmaya çok benziyor. Kuzenlerimin böyle şeyler

yapmalarını anneleri yasaklamış. Ellerine iğne batarmış. Şiş de çok tehlikeliymiş. Allah göstermesin kazayla düşseler falan bir yerlerine batabilirmiş. Bana serbest. Bana bir şey olmaz diye düşünüyorlar herhalde. Halbuki en sakar benim. Ve bunu en iyi annanem biliyor. Çay bardağı, tabak falan düşürüp kırdığımda da söyleniyor, "Kaç yıllıktı, hatırası vardı, hayıf oldu" diye. Dedemler yeni hiçbir şey almıyor galiba. Neyi kırsam, "Dayının çocukluğundan kalmıştı", "Aksaray'da otururken almıştık" diye dertleniyor annanem. En büyük olay salondaki sehpaya çarpıp vazoyu düşürdüğümde çıktı. Annanem mutfaktan koşarak geldi, "Ne oldu?" diye. "Bir şey yok annane" dedim, "vazo kırıldı, ayağıma cam battı ama çizildi sadece, acımıyor bile." Annanem, "Cam değil o kristal!" dedi. Annem vazonun parçalarını toplarken dedem annaneme ayran yapıp getirdi. Çünkü kadının tansiyonu düşmüş. Annanem bir yandan "Hep ziyan hep ziyan" diye söyleniyor bir yandan da kendi boynuna, bileklerine kolonya sürüyor... "Ah... Kaç yıllık kristalim. Ta Samatya'daki evi aldığımızda hayırlı olsun hediyesi getirmişti bunu rahmetli Şafak Hala." Bir hafta vazonun sehpadaki yerine bakıp bakıp iç çekti: "Orijinal kristaldi" diye.

Babam birkaç ay sonra dedemlerin adresini bulmuş, gelip olay çıkarıp bizi aldı. İstanbul'a döndüğümüzde anaokulu beni geri kabul etmedi. İki ay devamsızlık yapmışım. Onlar da benden boş kalan yere başka bir çocuk almış. Annem işe giderken beni evde yalnız bırakmaya başladı. Kapıyı kimseye açmayacağım. Yasak. Bizim evde şiş de iğne de yasak... Babam ortalıkta dolaşırken tehlikeliymiş. Bana bir sürü boyama kitabıyla; pastel boya, gazlı boya, kuruboya, suluboya aldı annem. İki üç ay sonra başka bir kreş bulup beni oraya bırakmaya başladılar.

Vatan metro inşaatı biterken evden tekrar kaçtık. Annem beni uyandırdığında daha sabah olmamıştı, "Eskişehir'e gidiyoruz"

dedi. Bu sefer bavul da yapmış. O gidişimizde annem pastanede işe girdi: "Annanenin eline bakarsak burnumuzdan getirir, artık hayatta dönmeyeceğiz İstanbul'a" dedi.

O gün annanemin altın günü gibi bir şeyi vardı. Komşularla bazı akrabalar gelmiş. Eve misafir gelince, annemle benden başka konu konuşulmuyor genelde. Daha doğrusu, kuzenlerimin yahut komşu çocuklarının babalarını çocuklar yanlarındayken çekiştirmiyorlar. Çocuğun gücüne gider, Allah göstermesin babasına söyler falan ağzından kaçırıp, ya da babasından soğur çocukcağız, diye konu kazayla açılsa da hemen kapatıyorlar. Ben masada, İstanbul'dan getirdiğimiz 64 parça pastel boya takımıyla boyama kitabımı boyuyorum. Eskişehir'deki diğer çocuklar önce boya setimi kıskandı. Onların annesi babasından kaçmadığı halde boyaları ya 6'lı ya 12'li çünkü. Anneleri de çocuklarıyla oynamamı istemiyor pek. Hepsi boyama kitabı, 64'lü boya, barbi bebek istemeye başlamış benden görüp. Annanem, gelen kadınlara kek kısır falan ikram ederken bana bakıyor, "64 parça pastel boya takımı alana kadar bir ev alsalardı" diyor. Boyama kitabıma bakıyor, "Boyama kitabı alana kadar bir ev alsalardı" diyor. Yürüdükçe fitilleri sürtünüp hışır hışır ses çıkardığı için kadife pantolonumu sevmiyorum. Ben mutfağa su almaya giderken annanem, "En iyisinden kadife pantolon alana kadar bir ev alsalardı" diyor. Ben de gidip gelinliğimi giyiniyorum. Babamdan kaçtığımız gece otogarda, "Gelinliğim evde kaldı" deyince; annem, "Şimdi aldık aldık Eskişehir'de alırsak annanen parayı çarçur ediyorsunuz diye başımızın etini yer" dedi. "Otogarda da çocuk gelinliği satılmaz ki..." Satılıyormuş, otogarın çarşısında kapalı bir dükkânın kepengine asılı renk renk gelinlikler... Üzerinde beyaz parlak çiçekleri olan açık mavi gelinliği beğendim. Deneyemeden almıştık ama tam oldu. Annanem ben misafirlerin yanına gelinliğimle çıkınca baktı baktı yüzünü ekşitip, "Çıkar eskimesin, bir yere giderken giyersin" dedi. İstanbul'da hep evde giyerdim. Nereye

giderken giyeyim gelinliği... Komşunun oğlunun sünnetinde kardeşinin giyindiği gelinliğe özendim diye annemle babam almıştı İstanbul'da kalan gelinliğimi. Tabii ki uyandığımda başucumda asılıydı. Annem sürpriz yapmak istemiş. Açık sarı renkte yakası kolları incili bir gelinlik... Abim de yok ki sünnetinde giyineyim. Belki de abim vardı. Annem abimi de aldırdı bilmiyorum. Ben tekrar fitilli kadife pantolonumu giyerken annanemin sesini duyuyorum: "El kadar çocuğa gelinlik alana kadar bir ev alsalardı!"

Annaneme göre bana alınmış her şeyle aslında ev alınabilir. Daha beş yaşındayım ama bana yapılan yatırımla müteahhit gibi geziyorum ortalıkta. Müteahhit ne demek tabii ki biliyorum. Ben hiçbir şeyi büyüyünce öğrenmeyeceğim. Babam hayatta ev almaz. "Köylü gibi tuğlaya para yatıramam ben" diyor. Kendi evimizi özlemiyorum ama buranın bizim ev olmadığını biliyorum. Hazreti Ali'nin çerçevesine fotoğrafı sıkıştırılmamış tek torun benim. Kadife pantolonumla tekli koltuğa geçiyorum. Koltuk da kadife, siyah üzerine kırmızı kabartma çiçekleri var. Annanemlerin iki evi olduğundan kadife onlara serbest. Defterimle kurşunkalemimi alıp başımı kol yerine koyup ayaklarımı diğer kol yerinden sarkıtıp koltukta uzanıyorum. Annanem, koltuk başını esnetme kırılır, der gibi bakıyor. Öyle der gibi baktığını, daha önce bunu bana defalarca söylediği için anlıyorum. Misafirlerin yanında söyleyemiyor. Defterime ağaç çiziyorum. Annanem, "Defterin dallarını boşa harcama" diyor. Bu misafirlerin yanında söylenebilecek bir şey galiba. Ben defterle de ev alınırdı demesin diye resim çizmeyi bırakıyorum. Duvar kâğıdını çok seviyorum. Çünkü kabartmalı, minicik, beyaz ve çok açık pembe çiçekleri var. Yattığım yerden gözlerimi kısıp kaç çiçek var diye saymaya çalışıyorum ama bir süre sonra hepsi birbirine karışıyor. Yan binada oturan Nevin Teyze'nin kocası, ikinci kocasıymış. Yani Selma'nın babası gerçek babası değilmiş. Selma benden 3 yaş büyük. Okuma bile biliyor ama arkadaşım. Ona da barbi bebek

alındıktan sonra bir daha benimle oynamaya gelmedi. Selma'nın annesi Nevin Teyze, hiç ben Selma'ya söyler miyim diye düşünmüyor. "Babası" diyor, "şimdiki kocam yani, boyası, defteriydi, kalemiydi, barbisine varana kadar hiçbir şeyi esirgemez. Hiç üvey gibi değil. Selma'nın yanında konuşmuyoruz tabii. Çocuk, öğrenmesin içlenir." Üvey ne demek bilmiyorum ama hemen anlıyorum: Bir şeyin ikincisiyse üvey. Meryem Teyze'nin damadı kumarbazmış, "Ev mev, bizim emekli ikramiyeleri hep gitti. Torun kötü etkilenmesin diye sineye çekiyoruz."

Sıra annaneme geliyor: "Bunun anası da pastanede işe girdi" diyor. "Kız okula burada başlayacak galiba. Adam iyi de, el iyisi. Melek'e hep diyorum. Bari bu çocuğu yapmasaydın, o zaman kolaydı." Annanemin bahsettiği "bu çocuk" benim. Kadınlar annaneme hak veriyor. "Evet evet" "Çocuk olmasa iyiydi" "Keşke bunu doğurmadan boşansaydı." Galiba görünmezim. "Keşke aldırsaydı..." Acaba yatıyorum diye beni uyuyor mu sanıyorlar? Uyanık olduğumu belli etmek için gözlerimi kocaman açıp hepsine tek tek bakıyorum. Göz göze geliyoruz, başlarını çevirip odada yokmuşum gibi benden bahsetmeye devam ediyorlar. "Melek doğurmasaydı... Ayak bağı olmazdı hiç değilse." Biz annemle gazete haberi gibi bir şeyiz. Herkesin en kolay açtığı konu biziz. Gazete haberi ne demek biliyorum. Babam her gün iki gazete alıyordu. İçim çok kötü oluyor. Annanem, "Çocuk olmasa iyiydi" diyor ikide bir. Uyuyakalmışım. Nevin Teyze'nin, "Ne de olsa çocuklar da insan" sözüyle uyandım. "Tabii tabii" diyor diğer kadınlar, "onları da Allah yarattı neticede." Annanem, "Öyle bile olsa çok da şımartmamak lazım" diyor. Öncesinde ne konuştular bilmiyorum. Acaba biz de diğer insanlar gibi yani büyükler gibi insan mıyız? Yoksa kediler, köpekler gibi başka bir cins miyiz? Allahım acaba çocuklar da insan mı? Allahtan bir cevap alamıyorum.

Misafirler gidince annaneme sordum. "Annane, sence çocuklar da insan mı?" Boş boş bakıyor. "Çocuklar öyle her şeyi merak

etmez" diyor. Bence o da bilmiyor. Akşam annem işten dönünce sordum, "Anne çocuklar da insan mı?" "İnsan da kim oluyormuş! Sen bir meleksin" dedi. Sonra merak ettiğim ikinci soruyu soruyorum: "Annanemden gizli portakal yedim, kızar mı?" Annem bir duruyor, "Parasını ben verdim, rahat rahat ye" diyor. Bizim evde hiç böyle sorular olmaz. Babam her şeyi bol bol alır. Biz hiçbir şeyi biriktirmeyiz. Her şeyi ya çürütür ya kaybeder ya dağıtırız. Annanemlerde, şunu ye bunu yeme, diyen yok, idareli ye diyen var. Her şey sayıyla: "Bir misafir gelir de ikram edecek meyve olmazsa rezil oluruz." Bir akşam kuzenlerim de gelmişti annanemlere, maaş günüymüş dedem muz almış. Ben muzumu bitirdim, kuzenlerim muzu eme eme yiyorlar. Dondurma yalar gibi. Normalde muz sevmem ama canım çekti. Onlar gibi eme eme yemek istedi benim de canım. Masanın üstündeki plastik meyve kâsesinden bir tane daha muz aldım. Annanem, "Sen payını yedin onu da yarın yersin" deyip muzu çekip aldı elimden. Annem kâseyi kaptığı gibi odanın ortasına attı. Ertesi gün de bana koçanla muz getirip annanemin önünde hepsini yedirtti. İshal oldum tabii. O olayın üstüne annaneme portakal yiyebilir miyim diye sorsam, yeme demezdi ama... Bu sefer de ben o portakalı yiyene kadar bir ev alınırdı... Annem bana bir portakal daha veriyor. Balkonda portakalı yerken anneme diyorum ki, "Biliyor musun? Nevin Teyze'nin kocası üveymiş." Annem yapış yapış olmuş ellerimi portakal kabuğunun içiyle silerken cevap veriyor: "Bütün kocalar üveydir."

İstanbul'a döndükten sonra Özlem'e sordum: "Özlem, sence çocuklar da insan mı?" Özlem, "Bence bir tek bizim annelerimiz insan" dedi, "kalan herkesin amına koyayım." Babam Özlem'i sever, harçlık verir halbuki... Demek ki Özlem de babamın annemi dövdüğünü öğrenmiş. Kin güdüyor. İnsanların bizim aile hakkında ne bildiğini bana davranışlarından anlıyorum. Galiba herkes biraz tuhaf bir aile olduğumuzun farkında.

Apartmanda yaşıtım olmadığına göre, sınıfta babamı tanıyan da olmayacak. Herkesle aynı yaşta olacağım için de kimse küçüğüm diye beni oyuna almazlık etmeyecek. Annem, "Arada velileri eve davet ederim. Koltuk takımı alalım mı, taksitle?" dedi babama, "Şimdi veliler çocukları kaynaşsın diye birbirlerine gidip gelirler. Çocuğun içinde kalmasın." Babam hemen kabul etti. Birinin kol dayanan yerini son çıkan kavgada kırdı ama annem beyaz tutkalla yapıştırdı. Annem beni uyandırmaya gelmiyor, beslenmem için ikinci tepsi poğaçayı yapıyor demek. Sesler iyice çoğaldı: "Menderesler ölmez." Dayanamadım, kalkıp camdan baktım. Vatan Caddesi, Akrasay Metro Durağı'nın çatısı, karşı binalardaki bazı balkonlar, her taraf silahlı polis... Vatan Caddesi trafiğe kapatılmış, caddede bir sürü asker, polis... Normal insanlar da gelmiş, ellerini sallayarak bir ağızdan, "Menderesler ölmez! Menderesler ölmez!" diye bağırıyorlar. Bayramlarda hep asker geçer Vatan Caddesi'nden. 23 Nisanlarda, 19 Mayıslarda babamdan izin alıp annemle çıkarız izlemeye. Sonra dünya çocukları, bandolar geçer... Bizim evin penceresinden de görünüyor aslında ama annem caddeden izlemeyi seviyor. Sonra da beni caddenin sonundaki lunaparka götürür. Bir keresinde Lunapark Gazinosu'nda Zeki Müren'i bile seyrettik. Çok güzel simleri vardı.

Annem uyandığımı anlarsa anlasın artık. Okula geç kalıcam. Mutfağa gittim. Annem fırının camından yeni yaptığı poğaçaları izliyor. "Bugün bayram mı?" dedim, "polisler yürüyor." "Yok" dedi annem, "Menderes'in cenazesini getirtmiş Özal." Bizim akrabaların cenazesi de hep caddenin karşısındaki Murat Paşa Camisi'nden kalkar. Mendereslerin adı Menderesler değil Adnan Menderes'miş. Akrabamız değilmiş, eski başbakanmış. Özal'ın kim olduğunu biliyorum. Televizyona çıkıyor hep. Sesler daha da artıyor. "Menderesler ölmez!" "Biz de çıkalım mı izlemeye?" diyorum. "Yok" diyor, "Babandan habersiz olmaz. Bu arbedede okula gidebilirsek iyi, tam gününü buldular."

Okula gitmem lazım. Bir haftadır annem önlüğümü giydirip giydirip salonda tur attırıyor bana: "Tam boyuna göre oldu" diyor, "seneye uzarsan yenisini alırız. Elini beline koy, manken gibi yürü, vallahi çok güzel oldun..." Bugün de cenaze... Zaten ne zaman bana bir kostüm alınsa giyemem.

Kapıcı Fatma Teyze servise geldi. Ekmekle gazete getirmiş. Bir Hürriyet bir Milliyet. Babam, Milliyet okuruymuş aslında ama Emin Çölaşan Hürriyet'e geçince iki gazeteyi birden almaya başlamış. Emin Çölaşan kim tabii ki biliyorum. Bizim evi o yönetiyor. Babam ondan ne okuduysa akşam sofrada onu anlatıyor. O ne derse yapıyor. Okula daha önce gitmiştim, seçim gününde. Yol boyunca babam, Emin Çölaşan şöyle diyor böyle diyor diye anlattı durdu. Onun kötülediği birine asla oy vermez. Onlar oy verdikten sonra annem görevliden rica etti: "Çocuğun içinde kalmasın" diye, benim parmağıma da mürekkep sıktılar. Okulum güzel, bizim anaokulunda olduğu gibi içinde parkı yok ama çok büyük bir bahçesi var. Bir gidebilsem... "Gazetenin kuponunu kestim" diyor Fatma Teyze. Arkopal tabak takımı veriyormuş gazete. 12 kişilik. "Zaten gerçek porselen değildir" demişti babam. "Bir şeyi de beğense şaşarım zaten, biz evlendiğimizde porselene personel diyordu baban" diye arkasından dalga geçer hep annem. Fatma Teyze, "Bakkala gidip gelene kadar telef oldum" diyor, "silme insan... Çocukları okula nasıl götürücez bu hayhuyda? Sırf Vatan olsa iyi. Bizim apartmanın kapısına kadar doluşmuş millet." Gerçekten apartmanın içi de, "Menderesler ölmez!" sesleriyle yankılanıyor. "Sütyen yüzünden öldüydü bu Menderes!" deyip gitti Fatma Teyze. Bunu Özlem'e sormam lazım. Kesin Menderes konusunda benden daha çok şey biliyordur. Fatma Teyze anlatmıştır ona.

Annem ekmeği masaya koyup kahvaltıyı hazırlamak için mutfağa gitti. Ben ekmeğin ucunu koparıp yiyerek camdan bakıyorum. Babam evdeyken ekmek yemem yasak, ekmek kafalı

olurmuşum. Anaokulunun yemekhanesinde dilimlenmiş geliyordu, onları yiyordum. Ekmek severim aslında ama yine de anaokulunun bittiği iyi oldu. Bahçesindeki parka da çıkmayıp sınıfta bekliyordum oyun saatinde zaten. Öğretmen ısrar ediyor, "Yok" diyorum, "çıkmam, annem beni almaya gelirse bulamaz." "Olur mu hiç?" diyor, "Söylerler İnci bahçede diye." Çıkmam. Bütün çocuklar çıkıp oynar, ben camdan onlara bakarım. Çıkmam. Çünkü biz annemle arada evden kaçarız. Annem beni mutlaka yanına alır. Ama ya beni almaya gelip de sınıfta bulamaz... Eskişehir'e tek başına giderse...

Annem tepsiyle geliyor. Kahvaltı için dün Şölen Şarküteri'den bir sürü şey aldık. Hem eski hem yeni kaşar, tarama, pastırma... Annem çayı getirmek için mutfağa geçiyor. Çay kahve içmem yasak değil. Eski kaşar küflü, camı aralayıp kaşarı aşağı atıp hemen kapatıyorum. Annem kendi kendime camı açtığımı görse kızar. Amerikan salatası da almıştık, biraz daha ekmek koparıp ona banıyorum. Babam görse kıyameti koparır. Annanemler fakir değil, onlar da ekmek yiyor. Annanem sobada kızartır hatta, mis gibi kokar. Ama babam annanemleri beğenmiyor: "Yoğurdu bile masaya naylon kabıyla getiriyorlar" diyor, "köylüler."

Caddede polisler, askerler çoğalıyor. Siyah arabalar gelmeye başlıyor. Ama normal araba değil bunlar, hepsi birbirinin aynı, yavaş yavaş ilerliyorlar. Artık kimsenin yüzü seçilmiyor. Herkesin sadece başının üstü ve elleri var. Bugün önlüğümü giyinemeyeceğim galiba. Canım sıkılıyor. Kütüphanedeki vesikalık resim kabını alıyorum. İçinden, geçen gün çektirdiğimiz önlüklü vesikalık fotoğrafımı çıkarıp sivri köşesiyle arka dişimi karıştırıyorum. Zorluyorum zorluyorum. Ağzıma taş gibi bir şey geliyor. Tadı bir tuhaf. Sanki demir yemişim. Elime alıyorum. Gri. Bir hafta önce yaptırdığımız dolgu bu galiba. Dişim ağrıyınca babam beni kucaklayıp gece gece dişçiyi açtırmıştı.

Aslında babamla tek başına sokağa çıkmam yasak. Annem yasakladı: "Baban seni parka mı götürecek, hemen karnım ağrıyor de; alışverişe mi çıkaracak, canım istemiyor de... Yoksa seni kaçırır." Babam beni bir yere götürmek istediğinde annem hemen, "Ben de geleyim" der bizi sokağa yalnız yollamaz zaten. Ben çocukken, daha hatırlamadığım bir yaştayken yani... Babamla annem kavga etmiş. O da anneme kızıp beni kaçırmış. Üç gün uyuyamamış annem. "Niye kaçırdı ki ?" diyorum. "Beni üzmek için" diyor annem. O gece dişim ağrıyınca da annem tutturdu, "Ben de geleyim dişçiye" diye ama babam annemin gece vakti sokağa çıkmasına izin vermedi. Annem, "Sen yanımdasın ya" falan dedi ama babam, "Pezevenk gibi gece yarısı yanımda kadın gezdirecek adam değilim" deyip annemi evde bıraktı. Döndüğümüzde annem bana çok kızdı: "Bir daha gecenin o saati bir yerin ağrırsa sakın babana belli etme, sabaha kadar sabret, o gidince ben seni götürürüm doktora" dedi. "Ya kaçırsaydı baban seni! Hiç beni düşünmüyor musun?" Hemen uyudum.

Vesikalığın üstü çizik çizik olmuş dişimden, biraz da ıslanmış ama kâğıdı parlak ya erimemiş. Annem görse kızar. Hem dolguya hem fotoğrafa. Dolguyu çıkardım diye dişim ağrırsa da... Babamın rakısından içerim. Apartmandaki komşular arada gelip istiyor, "Dişim ağrıyor da varsa Kadim Abi'nin rakısından bir kapak alabilir miyim, gargara yapmak için" diye. Nasılsa içki içmem yasak değil. Fotoğrafı tişörtümün ucuyla kurularken üstündeki naylon kalktı. Uykum geliyor ama gidip yüzümü yıkıyorum. Annem fırının başında bekliyor. Bu sefer yakmayacak! Demek hâlâ okula gitmek için umudu var. Fotoğrafı halının altına sakladım. Temizlikçi gelmeden kaldırırım. Okuldan kayıt için istemişlerdi fotoğrafı, okulunkileri verdik, bu bize kalan fotoğraftı. O gün annem de vesikalık fotoğraf çektirdi. O büyük, okula kayıt olmayacak ama sabah kuaföre gitmiştik. Annem ne zaman kuaföre gitse, sonrasında bir vesikalık fotoğraf çektirir. Saçı ziyan

olmasınmış. Ben her hafta balkondan, annemin değişik bir saç modeliyle eve gelişini izlerim. Aslan başı, perma, röfle, hem röfle hem perma, iri dalga... Aile albümümüzde annem babam ben fotoğrafımız yok. Ama annemin, her birinde başka bir saç modeliyle çekilmiş onlarca vesikalık resmi var. Bir tek sarı saçlı hali yok. Babam yasakladı sarışınlığı "Orospu saçı" diye. Önlükle fotoğraf çektirmeye gideceğimiz gün, annem kuaförde bana da fön çektirdi. Saçımı ilk kez düz gördüm. Keşke hep öyle olsa... Kendi saçını da pastel boya kutumdaki hardal renginden yaptırdı. Hardal bir yiyecekmiş, hiç yemedim ama rengini biliyorum. Fotoğrafçıya giderken vitrinlerin önünde durup camdan kendi yansımasına beğenerek bakıyor annem: "Babana, kestane rengi istemiştim, kuaför oreali fazla kaçırmış deriz." Saçını ilk kez kısa kestirmiş, "Diana saçı" diyor. "Baban buna da orospu saçı demez herhalde, kadın prenses be..." Annem fotoğrafçı çıkışı adamı sıkı sıkı tembihledi: "Aman ha vitrine koymayın."

Bir keresinde fotoğrafçı annemin vesikalık fotoğrafını büyütüp camekâna koymuştu. Bizden önce babam görmüş... Babam da, "Allah bilir ben kaldırtana kadar kimler gördü!" diye öfkeyle... Annemi çok fena dövdü. Ben ağlamadım. Annem de ağlamadı. Biz pek öyle ağlamayız zaten. Babam bana da, "Sen üzülme, önemli bir şey yok, annenle münakaşa ettik" dedi. Sonra teybe Orhan Gencebay koyup ağladı. Ben dinleyeyim diye Laleli'deki Cabir Müzik'ten klasik müzik kasetleri alır hep. Bir kere komşunun bıraktığı İbrahim Tatlıses'i dinlerken beni yakaladı, teybe bir tekme... Kasetin de bağırsaklarını çıkardı. Bana da Damdaki Kemancı mı ne, bir şarkı öğretti. Öyle şeyler dinlemeliymişim. "Ah bir zengin olsam, yaba daba daba daba daba daba day..."

Biz zengin değiliz. Ama hiçbir şeyi fakirler gibi yapamayız, babam kızıyor. Bir kere Şölen Şarküteri'den zeytin almıştık annemle. Çekirdeği büyük eti az diye babam çöpe döktü. Elma

falan fakir işiymiş, muz alıyor. Zaten pek muz sevmem. Annanemlerdeki muz kavgasından sonra hiç yemek istemiyorum. Bir ısırık alıp içinden iplik çıktı diye çöpe atıyorum. Bir şey demiyor. Televizyon seyretmem yasak, hem fakir eğlencesiymiş, hem de insanı aptal yapıyormuş. Günlük bir saat izleme hakkım var, onu da akşam haberlerinde kullandırıyorlar genelde.

Bu pencere benim televizyonum. Eskişehir'den İstanbul'a son dönüşümüzde anaokulu beni geri almayınca annem yine, işe giderken beni evde yalnız bırakmaya başladı: "Aman televizyonu açma sakın. Aniden baban gelir falan, bir de onunla uğraşmayalım." Söz dinliyorum. Günde iki boyama kitabı bitiriyorum. Oyuncak yemek takımındaki karton yağ kutusuna gerçek yağ koyuyorum, eriyor. Bir takım daha alıyorlar. Kuzenlerim kendi oyuncaklarını evlerinin salonundaki vitrinde saklıyor, "İlerde kendi çocuklarımız da oynar" diyorlar. Bizim vitrinimiz yok, babam, "Köylüler vitrin alır" deyip aldırmadı. Zaten olsa da oyuncağımı vitrine koymam. Oynarım. Bana, boyanı bitirme, oyuncağını sakla diyen yok... Kuralları çiğnemem. Televizyonu açmıyorum. İğne serbest olsa etamin yapardım. Evdeki halıların hepsinin püsküllerini saç örgüsü gibi örüyorum. Babamın mum atölyesi var, evde bol bol mum olur, mumları yakıp, eriyen kısımlarını alttan toplayıp heykel yapıyorum. Bir seferinde mumla oynarken kazayla perdeyi tutuşturup yangın çıkardığım için mumu yasaklıyorlar. Aslında bizimkiler yangına alışkın da, evin içinde ben varken çıkmasına kızdılar. Olsun.

Annem heykel yapayım diye Tahtakale'den cam macunu alıyor. Evi yakıp su bastırmadığı ama bu seferde anahtarı kilitte unutup dışarı çıktığı bir gün çilingir gelip kapının kilidini takarken tahta çıtasını kırıyor, heykelimi bozup kapının kırılan çıtasını tutturmak için kullanıyorlar. Olsun. Banyodan kalıp sabunu alıp suda yumuşatıyorum, bir kısmı köpük olup gidiyor ama kalan yumuşak kısmını çay kaşığıyla şekillendirip heykel yapıyorum.

Aslında Fatih Parkı'nda atlı bir adamın heykeli var: Fatih Sultan Mehmet'miş. O heykelden yapıyorum. Ata binmiş adam yapmak zor, bir de pelerini falan var, sadece atı deniyorum. Hiç ata benzemiyor ama annem eve gelir gelmez, "Ne güzel at heykeli" diye kitaplığın rafına koyuyor, hemen anlıyor, "Fatih'in atı di mi bu? Babana Fatih'in atı olduğunu söylemeyelim" diyor. Çünkü o atın taşakları var diye babam bizim Fatih Parkı'na gitmemizi yasaklamıştı. Babam geliyor, "Çok güzel heykel yapmışsın aferin" diyor, raftan Fatih'in atını alıp banyoya girip yıkanıyor. Barbi bebeğimin saçını suluboyayla kızıla boyuyorum. Annemin bu renk saçla vesikalık resmi var. Kızmazlar. Ama evde tek başına çok sıkılıyorum. Genelde camdan bakıp Vatan Caddesi'ndeki kazaları sayıyorum. Döner kavşağa trafik lambası yapılsa bu kadar kaza olmazmış, öyle diyor babam. Caddenin bir ucunda UFİ, diğer ucunda lunapark görünüyor. Bazen lunaparkın dönme dolabını izliyorum. Ama gündüz ışıkları yanmadığından döndüğü belli olmuyor. Sonra caddeden kaç beyaz araba geçti, onu sayıyorum. Sonra kaç mavi araba, kaç siyah... 50'ye kadar saymayı biliyorum. Eskişehir'de dedemin bahçesindeki salıncakta her çocuğun 50 kere sallanma hakkı vardı, sonra inip tekrar sıraya giriyorduk. Okula gidebilirsem daha çok saymayı da öğrenirim.

Annem yokken kapıyı çalan olursa açmam. Yasak. Tek başına sokağa çıkmam da yasak. Apartmanda bir ev sahibinin ablası Hacı Anne akşama kadar evde tek başına oturur, bir ben. O yaşlı olduğu için çıkamıyor. Ben çocuk olduğum için. Bazen annemle ona gidiyoruz, elleri o kadar yaşlı ki, derisini tutup bıraktığımda birbirine yapışıyor. Hacı Anne derisini yapıştırmama hiç kızmıyor. Dantel örüyor hep. Hem de bir sürü çiçeği var, onlarla oyalanıyor. Bizim iki üç çiçeğimiz var, büyük saksılarda. Onlar da sürekli kuruyor. Annem fırlatması kolay olur diye küçük saksı almıyor. Ben lunaparkı tam görebileyim diye annem bana Beyazıt Sahaflar Çarşısı'ndaki eskiciden dürbün

aldı. Artık dönme dolaptaki insanları görebiliyorum. Dürbünle bakınca Murat Paşa Camisi'ne giren çıkanları da yakından görebiliyorum. Gündüz ezanlarında cenaze oluyor, onları hiç kaçırmıyorum. Bir keresinde dayımı gördüm hatta, meğer kirvesi ölmüş, dayım da Eskişehir'den cenazeye gelmiş. Haber vermek için bize geliyormuş. Bizim evde telefon olmadığı için önceden haber verememişler.

Dürbünümü gözüme dayadım, Menderes Vatan Caddesi'nden bir an önce geçip gitsin diye bekliyorum. Annem bugün yıkanmadı ama içerden fön sesi geliyor. Saçını içe içe kıvırıyordur. Saçını yaptığına göre... Okula gideceğiz. Elinde çaylar ve poğaçalarla salona geliyor. Saçını beğenmemiş. Annem saçını beğenmezse hayatta dışarı çıkmaz. "Tam gününü buldular Menderes'i gömecek, bugün kuaför de açamamıştır" diyor, "kuaföre gitmeden de okula gidilmez ki... Velilere, öğretmene rezil olacağım. Hadi sen yap kahvaltını. Ben, ziyan olmasın diye yanık poğaçanın dibini kazıyıp yedim iki tane..." Dürbünümü elimden alıp kalabalığa bakıyor: "Allahım kesin açmadı kuaför bugün... Bu saçla nasıl sokağa çıkayım" deyip içeri geçiyor.

Allahım n'olur Menderes gömülsün, kuaför açılsın, okula gidelim. Adam yıllar önce ölmüş, niye şimdi gömülüyor onu da anlamadım. Topkapı'ya gömülecekmiş, bizim akrabalar da hep Topkapı'ya gömülür. Ama böyle yıllar sonra değil, öldüğünün ertesi günü gömerler.

Cadde öyle kalabalık ki... Bu kadar insanı bir arada hiç görmemiştim. Yürümüyorlar da, öyle duruyorlar. Gitsenize Topkapı'ya. Aslında... Topkapı'ya metroyla gidiyoruz biz. Bunlar da öyle gitseymiş ya... Bir gün öncesine kadar bu metronun önündeki alanda "Saddam Saddam Saddam, işte kötü adam!" diye halay çeken çocuklar vardı. Altı yaşındayım ama annem beni sokağa çıkardıysa, mahallenin büyük çocuklarını serçepar-

mağıma takıp halay başı olan benim. Bu konuda dışlayamıyor beni çocuklar. Çünkü benden başkası halay başı olunca hep adım şaşırıyorlar. Gittiğim son anaokulunda baleye yazılmak istedim ama annem, "Tütü giyersen baban ağzımıza sıçar" deyip folklora yazdırdı. Şalvar falan giyinileceğini öğrenince babam köylü işi deyip folklora değil baleye yazılmamı ister diye umutlandım ama babam tütü giymeyeyim diye folklor oynamamı kabul etti. Bir de kalkıp benimle Ankara havası oynadı o akşam. Halay çekmeyi zaten önceden biliyorum. Annem neşeliyken evde halay çekeriz. Bir de annemin Eskişehir'deki akrabalarının düğünlerinde çok halay çekerdik... Bazen semah da dönüyoruz düğünlerde. Ben çok güzel dönüyorum. Annem, "Sakın sokakta semah dönme" diye tembihledi.

Anaokulunda da folklor öğretmeni, "Sen yeteneklisin" deyip beni hem çayda çıra hem Silifke hem Elazığ ekibine almıştı. Üç farklı folklor kıyafetim oldu. Çayda çırada ekip başı olacaktım ama... Annemle Eskişehir'e kaçtığımızda provaları kaçırmışım. Geri döndüğümüzde beni hem anaokuluna geri almadılar hem de gösteriden çoktan çıkarmışlardı. Annem müdüre çok ısrar etti: "Canım el kadar çocuk bunlar, halay olimpiyatlarına katılacak değiller ya, altı üstü velilere bir gösteri, oynasın işte. O kadar kıyafet aldık, heveslendi. Ortalarda durur. İçinde kalmasın çocuğun..." Müdür kabul etmedi. Yine de bize gösteri için iki bilet sattı. Annem yol boyu söylendi: "Biletleri de bana kakaladı punduna getirip, o Silifke'nin kaşıkları da götüne girsin onun. Hiç de gitmem gösteriye." Dönüşte de bana yaş pasta yaptı. Akşam doğum günümü kutladık. Aslında doğum günüm değil, annem her hafta doğum günümü kutlar. Hediye almadıysa da evden bir şey paketleyip verir. Babam da coşkuyla katılır kutlamaya, aynı fikirde oldukları tek konu bu: Çocuğun içinde kalmasın.

Ben müsamereye gitmek istedim. Annemin çantasına da gizlice üç folklor kıyafetimi de koydum. Çocuklardan biri hastalan-

mış olabilir ya da babaları kıyafetlerini köylü bulup izin vermemiştir, gösteriye gelmez. Hocalar, n'apıcaz, gösteri mahvoldu, bir eksikle nasıl oynarız diye üzülürken, hemen derim ki; öğretmenim isterseniz ben oynarım, bütün adımları biliyorum, gösteri iptal olmasın. Eskişehir'de annanemlerde de gizli gizli çalışmıştım hep. Annemin çantası çok şişkin oldu ama bir şey demediğine göre kostümleri koyduğumu fark etmedi demek... O gün, hayatımda ilk kez, annem bir şey unuttuğu için eve geri döndük, kapıyı açarken, "Silifke'nin kaşıkları evde kalmış" dedi.

Renk Düğün Salonu'ndaki müsamereye gittik, bütün folklorcular gelmiş. Bir tek balerinlerden bir kız gelmemiş. Folklorcular hiç güzel oynayamadılar. Ben ağlamadım. O gün annem bana moral olsun diye Sahaflar Çarşısı'ndaki eskiciden bir mikroskop aldı: "Belki bilim adamı olursun" dedi. Eve dönerken, bana bir tekerleme öğretti, ayaklarını böyle halaydaki gibi çapraz atarak öne öne sıçrayıp alkış yaparak: "Şak şak şak şak, kırk iki taşşak! Her şak'ta ellerini birbirine çarpacaksın tamam mı?" Beyazıt'tan Aksaray'a sekerek ve el şaklatıp tekerleme söyleyerek yürüdük.

Ertesi gün beni evde tek bırakıp işe gitti. O gün Vatan Caddesi'nde pek kaza olmadı. Ben de mikroskobumla oynadım. İnceleyecek bir şey bulamayınca, parmağımı bıçağın ucuyla kanattım. Mikroskobun altına koyup kanımı inceledim. Parmağım yakından bakınca yol yolmuş, kan da gelince kazadan sonraki Vatan Caddesi'ne benzedi. O akşam babama sordum: "Baba, sence çocuklar da insan mı?" Çok sevindi, annemi çağırıp "Bak ne akıllı sorular soruyor" dedi. Bardağıma biraz bira koydu. Klasik müzik dinletmeleri işe yaramış. Öyle dedi. Babam teybe Beethoven koymaya giderken annem önümdeki birayı saksıya döküverdi. Babam masaya dönünce soruyu tekrar ettim... Babam o gün ilk kez diğer babalar gibi konuştu: "Büyüyünce anlarsın" dedi.

Gittim kendi kendime önlüğümü giyindim. Dikkatini çekeyim diye annemin önünden geçip duruyorum. Balkondan bakıyor, "Sokakta hiç çocuklu kadın yok" diyor, "demek diğer veliler de çocuklarını okula götüremiyor. Çocuklu kadınlar çıksa biz de çıkarız." Annem hayatta en çok çocuklu kadınlara güvenir. Gülhane'ye gittiğimizde de piknik için çocuklu kadınların yakınına oturur mutlaka. "Saat kaç oldu acaba?" diyor, "keşke bir saat alsaydık!" Belki saati söyler diye televizyonu açıyor. Gündüz televizyon seyretmem yasak diye Vatan Caddesi'ni izliyordum hep, o gün televizyonda da bizim pencereyle aynı manzara var: "Merhum Başbakan Adnan Menderes'in, Truva Feribotu'yla Sarayburnu İskelesi'ne nakledilen naaşı Kennedy Caddesi'nden kortej ile geçirilerek..." "Cenaze namazı için Aksaray'daki Murat Paşa Camii'ne..." "Burada kılınacak cenaze namazının ardından halkın yoğun katılımı ve resmi kortej eşliğinde Vatan Caddesi üzerinden..." "Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın da katılacağı törenle..." Annem sinirleniyor: "O kadarını pencereden biz de görüyoruz. Saat kaç onu söylesenize!" Balkona çıkıyoruz. Annem, bizim kapının önüne yığılmış "Menderesler ölmez!" diye bağıran kalabalığa sesleniyor: "Beyefendiii beyefendi!" Bakmıyorlar. "Beyefendiii, kardeş. Saat kaç acaba? Saat?" Bize tuhaf tuhaf bakıyorlar... Annem adamlara parmağını bileğine götürüp saat işareti yapıyor, anlamıyorlar; bileğini ısırıp saat şeklinde yuvarlak çıkarıp göstererek soruyor, "Saat kaç?" Anlamıyorlar.

Annem Vatan Caddesi'ndekilere saati sorarken ben televizyonun karşısına geçiyorum: Bizim cadde. Anneme sesleniyorum: "Anne, el sallasana belki televizyona çıkarsın." Annem korkuyla içeri kaçıyor. "Hiii, çıktım mı televizyona aşağı bağırırken, çıktım mı? Bak ölümü gör doğru söyle! Çıktım mı televizyona?" "Yok" diyorum. "Hiç akıl edemedim kameraları" diyor, "bir fotoğrafçı vitrinine çıktım, baban kafamı yardı, bir de televizyona çıkarsam, yarına da benim cenazem bu Menderes gibi televizyonlarda, ga-

zetelerde haber olur. Vatan Caddesi'ni Menderes yaptırmış da ölüsünü böyle törenle geçiriyorlar. Ben ölsem tören de yapmazlar. Kostüm niyetine de tabut giyerim. Yine kimse beni tanımaz." Babam onu öldürürse gazetelere Diana modeli saçıyla çekilmiş vesikalığını vermemi vasiyet ediyor. Vasiyet ne demek biliyorum. Annem arada vasiyet yazar, "İlerde lazım olabilir" diyor. Okuma yazma öğrenince okurmuşum. Bana tavsiyeleri yazıyormuş içinde. "Zaten şu caddenin törenlerinden bir gün hayır görmedim. Senin boyun kısa, git kameralara görünmeden perdeyi çek, evin içini görmesinler" deyip bu sefer kendi geçiyor televizyon karşısına. "Acaba hemen mi yayınlıyorlar sonra mı? Allahım sen beni televizyona çıkmaktan koru ya Rabbim. Ölümü de dirimi de! Âmin." Televizyon diyor ki, Özal birazdan gelecekmiş. "Hah" diyor annem, "Özal gelip geçsin, bu tantana biter." Sakinleşiyor. Gidip kâkülünü fırçayla kıvırıyor tekrar. Belden kalın kemerli lacivert bir elbise giyiniyor: "Saat kaç oldu acaba, sokağa çıkınca ilk iş bir saat alacağım" diyor. Aslında masa saatimiz vardı. Babam, saatin içinde başını aşağı yukarı oynatıp yem yiyen tavuk acaba başını nasıl kaldırıp indiriyor diye merak edip açtı, birleştirdiğinde hem tavuğun başı yoktu hem saat çalışmıyordu. Tavuklu saatten sonra, aldığımız saati de bir kavga sırasında anneme attı. Anneme gelmedi ama duvara çarpıp kırıldı. "Öğle ezanı okundu mu acaba?" diyor annem, "Murat Paşa Camisi'ne güvenmiştim, bu kalabalıkta ezan sesi de duyulmaz..." Tekrar babama sinirleniyor: "Hah! Allah'a inanmaz mısın? Böyle çoluğun çocuğun onun camisinden okunacak ezana muhtaç olur işte. Kitapsız pezevenk. Hem kitapsız hem saatsiz!"

"Hadi okula gidelim" diyorum, "saati gelmiştir." Annem perdenin ucundan caddeye bakıyor: "Özal gelip geçmeden sokağa çıkamayız, her taraf kamera..." Pencereden çekiliyor, "Boş ver" diyor, "yarın gidersin okula." Ben hiç tutturmam normalde ama, "Bana ne" diyorum, "bugün gidicem." Annem diyor ki, "Tele-

vizyona çıkmamamız lazım." Ben direttim: "Ama bugün okulun ilk günü. Önlük bile giyindim!" Annem masadan ekmek bıçağını alıp boğazına dayıyor: "Istırap veremi ettin beni! Öldüreyim mi kendimi?" Annem pek ağlamaz ama gözünden yaşlar... "Tören günleri gazeteciler hep fotoğraf çeker diyorum sana." Bıçak annemin boğazında, sivri ucu etine bastırmış. Dışardan sesler: "Menderesler ölmez." İnşallah annem de ölmez. "Tamam" diyorum, "zaten uykum geldi." Annem bıçağı boynundan çekiyor, masaya bırakana kadar bekleyip odama gittim. Önlüğümü çıkarmadan yatıp çarşafı kafama çektim. Keşke annem beni aldırsaymış.

Tam uyuyacakken sokak kapısının çarpma sesi geliyor. Kalkıp bakıyorum. Ev boş. Galiba annem beni terk edip Eskişehir'e gitti. Uyudum sanıp. Televizyona bakıyorum. Belki annemi kaçarken gösterirler. Annem bir daha geri dönmeyeceğine göre kameralardan korkmadan yürüyüp gitmiştir. Göstermiyor. Kapı açılıyor. Annem mi? Sesleniyorum. Cevap yok. Babam mı? Artık annemi üzmek için beni kaçırmana gerek kalmadı babacım. Ben annemi üzdüm, o ikimizden de kaçtı. Televizyon açık yakalandım bir de... Salon kapısı yavaşça açıldı. Annemmiş. Gözünde güneş gözlüğü var. "Ce eee!" diyor. Onu tanımamışım gibi, gözlüğünü çıkarıp "Benim, ben" diyor, "annen!" Bu sefer de kendini sürpriz kılığına sokmuş. Bizim güneş gözlüğümüz yok. Babam, "Pezevenkler güneş gözlüğü takar" diyor. Komşunun kocası müteahhit, annem inip karısından adamın güneş gözlüğünü istemiş. Ağlamaktan gözleri şişmiş. Gözlüğü tekrar takıyor. "Kamera beni çekse de güneş gözlüğü kamufle eder" deyip beslenme çantamı eline alıyor, "hadi okula gidelim, içinde kalmasın."

Vatan Caddesi'nde milleti ite ite, zar zor ilerliyoruz. Annem, "Korkma" diyor, "Diana da güneş gözlüğü takıyor hep, üstümdeki elbisenin aynısından onda da var. Kamera beni çekse bile baban görünce devlet cenazesi diye İngiltere'den prenses geldi sanır." Sonra beslenmemi yüzüme siper ederek beni gizliyor:

"Adam, benim kızımın Leydi Diana'nın elinde ne işi var demesin." Ciddi mi acaba diye yüzüne dikkatle bakıyorum. Annem bana göz kırpıp bir kahkaha atıyor... Sesler daha da artıyor. Menderes gelmiş. Menderes'in tabutuyla ters yönlere ilerleyerek Vatan Caddesi'nden ayrılıyoruz.

Sınıfım 1-C. Bahçede adım okununca gösterdikleri sıraya girdim. Çok heyecanlandım. Öğretmenim sıranın önünde, ona merakla baktım. Acaba nasıl biri... Müdür, "İstiklal Marşı'nı öyle bir söyleyin ki, bütün Fatih duysun!" dedi. Ben bağıra bağıra söyledim. Dedemlerde televizyon serbest olduğundan kapanış saatinde ezberlemiştim. Sonra, "Türküm doğruyum" şiirinde çok komik bir şey oldu, mikrofondaki kız, "Kurduğun ülkede" diyeceğine, "Kurduğun ülküde" dedi, büyük sınıftakiler bile tekrarladı. Ben doğrusunu söyledim. Sonra bizi çift sıra halinde sınıfa aldılar. Annem de geldi. Bazı çocuklar ağladı. Anneleri de onlarla birlikte sınıfta kalıp bizimle derse katıldılar. Ben ağlamadım ama anneme, "Beni almaya gel mutlaka" dedim. Öğretmen beni en ön sıraya oturttu. Diğer çocuklara göre kısayım, tahtayı daha iyi göreyim diye herhalde. Yanıma da Funda'yı oturttu. Funda sınıftaki bütün kızlardan uzun ama o kadar güzel ki... Öğretmen onu daha yakından görebilmek için en öne oturtmuştur. Ben Funda kadar sarışın olsam babam fotoğraf çektirmemi yasaklardı. Funda'nın saçları, dümdüz. Çubuk makarna haşlanırken birbirine karışmıyor ya aynen öyle... Ben... Annem kadar sık kuaföre gitsem bile saçım Funda'nınki kadar düz olamaz. Sıra arkadaşımla tanışana kadar bu kadar esmer olduğumu bilmiyordum.

Öğretmenimizin adı Semiha'ymış. Bize yoklama almayı öğretti, adımızı söyleyince "burda" diyoruz. Sırayla hepimize sordu: "Annen ne iş yapıyor?" "Ev hanımı, bazen de birlikte gezeriz" babamı sordu: "Serbest meslek" dedim. Serbest meslek ne demek bilmiyorum aslında. Annem okula giderken tembihledi: "Baba-

nın işini sorarlarsa serbest meslek de, annem de ev hanımı dersin." Funda'nın annesi de ev hanımı ama babası yüksek mühendismiş. Sınıfta babası serbest meslek yapan üç kişi daha var. Bir çocuk da, "Babam Bağkurlu öğretmenim" dedi. O hangi meslek oluyor acaba? Aslında serbest meslek ne demek biliyorum galiba... Babam rahat rahat çalışıyor demek herhalde. Yine de akşam annemlere sorarım. Teneffüse çıkmadım. Sınıfın penceresinden bahçeye baktım. Allahım ne kadar çok öğrenci var... İkinci dersten sonraki zil, beslenme teneffüsü içinmiş. Öğretmen, "Beslenmelerinizi çıkarıp yiyin" dedi. Funda'nın annesi beslenme örtüsü olarak yazın örttüğümüz pikenin kumaşına benzeyen bir şey koymuş. Annem beslenme örtüm için tuhafiyeciden beyaz patiska kestirip kenarını oyalamıştı. Beslenme saatinde çok komik bir şey oldu. Okula gelirken annem kalabalıkta rahat yürüyelim, millete çarpmasın diye suluğumu da beslenme çantamın içine koymuştu. Beslenmemin fermuarını bir açtım ki, mataram su akıtmış, poğaçalar ıslanıp hamur olmuş. Çok güldüm. Öğretmen, "Niye gülüyorsun İnci?" dedi. Hemen adımı öğrenmiş. Ben de, "Öğretmenim, sabah poğaça yandı diye annem yenisini yapmıştı, bu sefer de poğaçamı su basmış" dedim. Öğretmen hiç gülmedi, halbuki biz annemle böyle şeylere çok güleriz. "Sana kantinden tost alayım" dedi, "İstemem öğretmenim, tokum" dedim. Annem kantinden bir şey yememi yasaklamıştı çünkü içine kokain ya da hap koyup öğrencileri müptela yaparlarmış. Beslenmemde çilekli süt vardı, onu içtim. Sonra öğretmen, "Yarın veli toplantısı var, anneleriniz gelsin mutlaka" dedi.

Şarkı söyledik, masal anlattık, deftere çizgi çizdik. Okul bitince sınıftan çıktım, annem velilerle birlikte koridordaydı. Öğretmen anneme, "Kızınız çok tatlı" dedi. Beslenmemin başına gelenleri anneme anlattım, çok güldü. "Hadi bana ceza olsun, seni pastaneye götüreyim" dedi. Demek akşam yemeğini de yakmış. Pastanede portakal suyuyla şekerpare istedim. Portakal suyu,

musluk suyuna konmuş oraletti bence. Şekerpare portakal suyundan da berbattı, ağzıma bir attım ki... Şekerfare. Anneme söyledim, çok güldük. Annem anahtarı kapıya sokarken, alt komşu Kâmuran Teyze geldi, "Melek Hanım, siz el halısı mı aldınız?" Annem "Evet" dedi, "kız okula başlıyor diye aldık." Kâmuran Teyze, "Hah" dedi, "bu el halıları iyi, güzel ama çok boya veriyor... Bizim tavan yol yol kırmızı, yeşil oldu... Sizin vanayı kapattık ama..." Annem bir kahkaha attı: "Musluğu açık mı unutmuşum? Bugün de kısmetim burdan, öğlen kızın beslenmesini su basmış, şimdi de sizin evi..."

Annem sürekli alt katı su bastırdığı için hazırda badana tutuyoruz. Onlar da bu durumlar için açılır kapanır merdiven aldı. Kâmuran Teyzelere indik, annem merdivene çıkıp tavanlarını bezle kurularken: "Aklıma da geldi biliyor musun Kâmuran Hanımcım" dedi, "ocağı kapattım mı hatırlamadım, evden çıkarken de sular kesikti, inşallah musluğu da açık unutmuşumdur, yangın çıkarsa da su söndürür, dedim. Ocağı da kapatmışım, boşu boşuna evinizi su bastı, kusura bakma. Tavanın nemi gitsin bir iki güne gelir iki kat badana sürerim" dedi. Eve çıktık.

Babam geldi. Annem, "Artık okula gidiyor, zekâsı gerilemesin, akşam saati de televizyon seyrettirmeyelim" dedi. Böylece, bugün televizyona çıktıysak bile ölüm tehlikesini atlatmış oldu. Babam, "Öğretmenin erkek mi kadın mı?" dedi, annem hemen, "Çok hanımefendi bir kadın" diye cevapladı. Babam ne dersler yaptığımı sordu, "Matematik ve masal anlatma. Bir de teneffüs zili Beethoven'dı." Ben Beethoven'ı bildim diye babam sevincinden Ankara havası açıp köylü gibi oynadı. Rakı açtı. Anneme, "Sen de iç" dedi, annem de içti, bana da doldurdu ama o şarkıyı değiştirip tekrar oynamaya kalkınca annem rakımı saksıya döktü. Biz de annemle kalkıp Ankara havası oynadık. Üçümüz halay çektik. Sonra sofrada, "Serbest meslek ne demek?" diye sordum, "bugün öğretmen babanız ne iş yapıyor diye sordu da..."

Babam kızdı galiba. Allahım şu masayı devirmesin. Sabah masa bana lazım. Öğretmen ev ödevi olarak iki sayfa eğik çizgi verdi. "Söyleyemedin mi ne iş yaptığımı?" dedi. Babamın yüzü asıldığına göre kötü bir şey, annem serbest meslek de dedi diyemem. "Sınıfta üç kişinin daha babası serbest meslek yapıyormuş" dedim. "Başka?" dedi. "Bir televizyon tamircisi var. Erol diye bir çocuk babam Bağkurlu dedi, o hangi meslek oluyor?" Babam cevap vermedi, "Başka ne meslekler var?" diye sordu tekrar. "Eczacı var. Sedat'ın babası Sahaflar Çarşısı'nda antikacıymış." Sahaflar Çarşısı'na gitmemiz serbest olduğundan bunu söylemekten çekinmedim. "Eskicidir o" dedi babam. Söylediğime hemen pişman oldum. Şimdi Sedat'ın babası erkek diye Beyazıt'a gitmemizi yasaklamasın babam... Sahaflar konusunu değiştirmek için, "Bir de sıra arkadaşım var Funda. Onun da babası yüksek mühendismiş" dedim. Babam kadehini kafasına dikip yatmaya gitti. Masayı kırmadı. Bu önemli...

Ben babamın ne iş yaptığını tam bilmiyorum. Yani, hep başka başka işleri olur. Ben çocukken, daha küçükken yani, Çanakkale Biga'da yumurta çiftliği açmıştı. Çok az hatırlıyorum. Annem, babam, ben, köy gibi bir yere taşınmıştık. Sonra döndük. Çünkü tavuklar telef olmuş. Ölmüşler yani. İstanbul'a geri taşınınca bu evi tuttuk, babam çok sevinmişti, "Böyle de ailemi Vatan Caddesi'nin göbeğinde oturturum işte" diye, "Hele şu çukur kapansın da metro bir açılsın... İstanbul'un en havalı caddesi burası olacak." Sonra bu evden başka bir bodrum kat tuttu, hemen zengin olacağımızdan çok emindi. Bodrum kat rutubetli ya, orda mantar yetiştirecekmiş. Duvarlar nasıl şarap şişesi mantarı yapıyor anlamadım ama o iş battı galiba. Ev o kadar rutubetli değilmiş. Sonra Çatalca panayırına cici diye bir oyuncak satmaya gittik. Ben bu oyuncağı çok sevdiğim için yol boyunca bir ciciyle oynamıştım, böyle kaleme geçirilmiş davul gibi bir şey, deri yerine incecik camı var, çubuğu elinde döndürünce minik davulun

iki yanındaki toplar cama çarpıp ses çıkarıyor. Cicileri iyi paketlememişiz, biz gidene kadar hepsinin camı kırılmış. Elimizde sağlam kalan tek cici benim oynadığımdı. Satış yapamadık. Ama panayır çok güzeldi. Sonra baskı atölyesi açtı, konfeksiyonlarda kesilen tişörtler dikilmeden önce geliyor, bizim atölyede onların üstüne resim basılıyor. O iş batınca, tulumba makinası aldık, evde tulumba tatlısı yapıp el arabalarına satıyorduk. Denetçiler kaçak diye ceza kesmiş arabalara, bir başka sefer de tulumbalara el koymuşlar. Kaçak ne demek o zaman öğrendim. Bir ara şerbet atölyesi açmıştı. Osmanlı kostümü giyinip sırtlarında ibrikle şerbet satan seyyarlara veriyordu. Babam tabii ki şalvar giyip fes takıp dolaşmaz sokaklarda. Takım elbiselerini bile terziye diktiriyor. O atölyede de, şerbete votka koyup içeyim derken işe boş vermiş... Hem de zabıta sürekli seyyarların ibriklerine el koyduğu için şerbet işi de pek uzun sürmedi. Babamın düzenli olarak yaptığı tek şey batmak... Onun işleri kötüye gidince, işçilere para veremez, annem de işçi olarak onun yanında çalışmaya başlar. Babam hangi işi açsa annem o işi hemen öğrenir. Babamın bildiğim son işi, metro açıldıktan sonra Bayrampaşa'da açtığı mum atölyesi. Oraya Bulgarlar taşınmış, işçi ucuzmuş öyle dedi. Annem de metroyla kolay gidip gelir diye düşünmüştü. Annem geçen ay, "Kız okula başlıyor, tek başına gidip gelemez, sokaklar tekin değil. Okul yolunun üstünde dört tane birahane var hem" deyip işe gitmeyi bıraktı. Öğretmene babamın mum atölyesi var desem, nasılsa batacak, ertesi ay sorduğunda ne diyeceğim, yumurtacı, öbür ay mantarcı, cicici, şerbetçi... Kadın demeyecek mi, baban her ay meslek mi değiştiriyor? En iyisi serbest meslek...

Annem beni yatırdı, dişim ağrıyor. Şimdi söylesem... Bir sürü olay. Mutfaktan bir parça ekmek alıp içini koparıp yuvarladım. Elimle dolgumun boşalan yerini bulup ekmek içini oraya yerleştirdim. Ekmeği poşete koyarken babama yakalandım. Kıyameti kopardı: "Babanı serbest meslek diye beğenmiyorsun, sırtımda

taş taşıdım gene de ekmekle beslemedim seni. Nankör. Deden memurdu da ne oldu, gittik gördük, hepsi ekmek yiyor. O arkadaşının yüksek kaldırım mühendisi babası bile ekmek yediriyordur çocuğuna ama ben seni ekmekle beslemedim." Bir şeyler diyor ama ben bunları büyüsem de anlamam. Annem geldi, "Ne oluyor?" diye, "İnci'yi ekmek yerken bastım. Babasını beğenmez, kendi ekmek yiyor." Babam başladı ağlamaya. Şimdi dolgumu çıkardım dişim ağrıyor desem; haydi dişçi, bu sefer annem üzülecek. Zaten bugün ağladı. Annem de ben ekmek yedim diye babamı teselli ediyor: "Çocuktur onun kusuruna bakılmaz." Sanki kendi yemiyor. Gerçi annemin ekmek kafalı olmasında babam için bir sıkıntı yok...

Bunlar yattı. Benim dişim çok ağrıyor. Açtım dolabı, baktım babamın rakısı orda. Rakı içerken yakalansam da babam kızmaz ama annem içmemi istemiyor. Hep saksıya döküyor bana verilen içkiyi. Çiçek sürekli kuruduğundan her ay Eminönü'ne gidip aynı çiçekten alıyoruz ki babam içkileri saksıya döktüğümüzü anlamasın. Bir kapak rakı doldurup içtim. Ağrıyor. Bir kapak daha... Acı ama. Bağkurlu hangi meslek onu da söylemediler. Bir kapak daha... Midem bulandı kusayım diye çöpü açtım, yanık poğaçalar. Kusmadım. Güldüm. Dolabı tekrar açtım. Rakıyı alırken muz gördüm. Öğretmen, "Beslenmenize muz koymasın anneleriniz" dedi, "alan var alamayan var." Zaten muzdan iplik çıkıyor. Bir kapak daha rakı içtim. Dişim çok ağrıyor. Şişeyle salona gittim. Dışardan araba çarpışması sesi. Korna sesleri... Camdan baktım, Vatan Caddesi'nde trafik kazası olmuş. İnşallah ölü yoktur da yarın cenaze töreni olmaz. Annem kamera sevmiyor. Babamın bardağına rakı doldurdum, su da koydum. İçtim. Dişimin ağrısı biraz hafifledi.

Gittim çayda çıra kıyafetimi giyindim. Mum aradım. Bulamadım. Mum atölyemiz var, evde iki tane mum yok. Kadehin kalanını kafama diktim. Televizyonu açtım. Bazen Star'da müzik

yayını oluyor. Yok. Savaş yayını var. "Yumuşak hedef" falan bir şeyler diyorlar. Ekranda Saddam'ın resmi var. Ben "Cane cane cane" türküsü melodisiyle şarkı söyleyip halay çekmeye başlıyorum. "Saddam Saddam Saddam, işte kötü adam..." Salonda halay çekerek birkaç tur döndüm. Annemle babam uyanıp geldi. Ne var ki... Fesim mi kaymış? O yüzden mi öyle tuhaf tuhaf bakıyorlar. Fesimi düzeltip el çırparak, "Şak şak şak şak, kırk iki taşşak!" Her şakta el çarpıyorum. "Hadi anne, şak şak şak şak! Baba yarın mum getirsene eve... Çayda çıra için lazım. Baleye de göndermediniz zaten. Balerinlerden biri gelmemişti hem de." "Kızım bu ne hal..." diyor babam. "Televizyon bu saatte aptal yapmaz. Haberler var" diyorum. Annem: "Ay fes de takmış!" Masaya baktı, şişe masada. "Bu sarhoş olmuş" dedi. Anneme şarkı söyler gibi bağırmaya başladım, "Sen niye içmediiiin, sen niye içmediin... Sen niye içmediin." Annem söyleniyor: "Yarın da okul var..." Ben pek ağlamam. Ama oynarken çok hüzünlendim. Ağlamıyım diye masadaki iki meze tabağını alıp mum tabağı tutar gibi çayda çıra oynamaya başladım. Bir yandan da söylüyorum:

Çayda çıra yakarım,
Hanım nanay nanay,
Gülüm nanay nanay,
Yâr yoluna bağkurum,
Hanım nanay nanay...

Annem beni yatırırken boynuna sarılıp öptüm: "Anne seni ıstırap veremi ettiğim için özür dilerim, iyi ki seni aldırmamışlar."

Uyandım, hışır hışır bir ses. Çayda çıra kıyafeti saten, onun sesi geliyor kıpırdadıkça. Ama ne kadar yüksek bir kumaş sesi. Annem sodaya Aspirin atıp verdi: "Babanınkine normal Aspirin atıyorum ama sen çocuksun diye bebe Aspirin'i attım" dedi. Başım çok ağrıyor. Hem başım hem dişim. Annem sarhoş olmama

hiç söylenmedi. Uyandım ama ayılamıyorum. Ayakta duracak halim yok. Beni banyoya sokup yıkadı. Serin bir şeyler istiyor canım. Soğuk diye taşa uzandım, annem üstümden tasla su döktü. "Niye o kadar içtin?" dedi. "Dişim ağrıyordu. Babam dişçiye götürmesin diye söyleyemedim dün." Annem, "Hadi dişçiye" dedi. "Ama ödevim var, eğik çizgi çizmem lazım iki sayfa." Annem gece beni yatırdıktan sonra ödevimi yapmış.

Okuma yazmayı ilk ben sökerim sanıyordum. Funda söktü. Annemle kaç kere evlerine gittik, akşama kadar televizyon seyrediyorlar hem de ekmek yiyorlar. Sınıf başkanı tabii ki ben oldum çünkü usluyum. Öğretmenim öyle dedi. Sınıfta okumayı söken dördüncü çocuk oldum. Aslında üçüncüydüm ama ben söylemek için parmak kaldırmıştım, Zehra parmak kaldırmadan söyleyiverdi öğretmene okumayı öğrendiğini. Ben de bir şey demedim. Sorulmadıkça konuşmam pek. Öğretmen resimlerimi beğenip sınıf panosuna astı. "Arkadaşlarının da kendinin de beğendiğin resimlerini seçip asabilirsin" dedi. Ben de sürekli resim yapmaya başladım. Sevilmek için yapabileceğim şeyler: Her şey.

Öğretmen annemi okula çağırdı. Sanki çağırılmasa da her gün gelmiyor. Anneme, "Kızınız biraz tuhaf" demiş, resim dersinde evi çizerken duvardaki elektrik prizlerini de çizmişim, normalde çocuklar böyle şeyler yapmazmış. Bir de, "Aileyle ilgili bir resim çizin" demişti. Cami dibine bırakılan bir bebek çizmiştim, ona şaşırmış öğretmen. Resmin altına da büyük harflerle: AZ ÇOCUK ÖZ BAKIM yazmıştım. "Bir de kızınız teneffüste bahçeye çıkmıyor... İnci'yle, benim dediklerimi anlatmadan bir konuşun isterseniz." Annem tabii ki öğretmenin dediği her şeyi bana anlattı. "Camideki bebek nerden çıktı?" dedi. Öğretmen asıl altındaki yazıya huylanmış, "Diğer öğrenciler okursa kötü örnek olur" demiş. Daha okuma yazmayı doğru dürüst öğrenemediler bile, nasıl kötü örnek olayım? "Televizyonda duymuştum o sözü."

"Sakın babana anlatma bunu, televizyonu kaldırır atar evden" dedi. Sanki kendisi her para bulduğunda gidip çocuk aldırmıyor. Bir şey demedim. "Teneffüse niye çıkmıyorsun?" dedi. "Sınıf başkanıyım ya çocuklar teneffüste yaramazlık yaparsa adlarını tahtaya yazayım diye." "Teneffüste olanlar seni ilgilendirmez" dedi. Ertesi gün öğretmenle konuşup beni sınıf başkanlığından aldırdı. Öğretmen de beni Yeşilay kolu başkanı yaptı. Sınıf panosuna, içki ve sigaranın zararlarıyla ilgili resimler çizip astım. Zaten çayda çıra kıyafetiyle sarhoş olduğum günden sonra annem bana içkiyi yasakladı. Bu sefer de öğretmen beni teneffüste yanına çağırdı, yaptığım resimleri gösterip, "Bu şişelerin üstüne, Efes, Yeni Rakı yazmışsın" dedi. Babam pek Tuborg almaz... Bunu söylesem mi söylemesem mi diye düşünürken, öğretmen, "Bana sormadan panoya bir şey asma artık" deyip beni Yeşilay kolu başkanlığından aldı. "Kızılay kolu başkan yardımcısı olmak ister misin?" Kızılay kolu başkanı Funda çünkü. "İsterim öğretmenim" dedim. Eskişehir'e gittiğimizde, bir kere düşüp alnımı şişirmiştim, annanem de şişi alsın diye ekmek çiğneyip alnıma basmıştı. Kızılay kolu olunca, çantamda yarım ekmek taşımaya başladım. Biri düşerse ekmeği çiğneyip alnına basacağım. Bu sefer de babam çantamda ekmeği buldu. Ekmek yiyorum zannetmesin diye hemen durumu açıkladım. Babam anneme çok kızdı, "Çocuğumu alıp anana kaçırdın, ben dişi ağrısa gecenin bir körü özel muayenehane açtırıyorum, kızımın kafası yarılmış da anan bir doktora götürmeyip ekmek basmış" diye... Ben, "Yarılmadı şişti" falan diye araya girdim. Yani kavganın başı böyleydi. Yemek masasını o gün kırdı. Annem sonra tutkalla yapıştırdı ama biz gene de yemek yerken kolumuzu masaya fazla yaslamıyoruz. Devriliyor yoksa. Annem beni Kızılay kolundan da aldırdı. Öğretmen beni temizlik kolu başkan yardımcısı yaptı. Andımızdaki laf "ülkem" değil "ülküm"müş, sonradan öğrendim. Okulda her gün, "Ülküm yükselmek ileri gitmektir" diye şiir okuyorum ama

sınıf başkanlığından temizlik kolu yardımcılığına kadar düştüm. Hem de temizlik kolu başkanı Serdar daha okuma bile bilmiyor.

Yine de çalışkan olduğum için ve annem sayesinde arkadaşsız kalmıyorum. Annem bazı velilerle arkadaş oldu. Haftada bir, birinin evinde gün yapılıyor. Annanemin altın günü gibi değil tam. Altın yok yani. Çocuklar arka odada oynuyor, ödev yapıyor. Annelerimiz de salonda sohbet ediyor. Aslında önce, ben dahil sınıfın beş çalışkan çocuğundan dördünün annesi başlattı bu evlerde toplanma âdetini. Sonra aralarına Nazlı ve Melisa'nın annesini de aldılar. Biz de çalışkan olmadıkları halde sınıfta Nazlı ve Melisa'yı aramıza aldık. Teneffüslerde onlarla birlikte oynuyoruz. Daha doğrusu ben bahçeye çıkmadığım için beşi birlikte oynuyor, teneffüs zili ve öğretmenler zili arasındaki beş dakikada da biz sınıfta altımız kendi aramızda konuşuyoruz. Annem, "Elif'i de alın aranıza" dedi. Teneffüslerde Elif'le oynuyorum. O, sınıfta okumayı ikinci söken çocuktu. Birlikte benim renkli fasulyelerimle sıranın üstünde harfler yapıyoruz. İsimlerimizi yazıyoruz. Sınıfta Elif'le oynayan tek çocuk ben olduğumdan artık o da bahçeye çıkmıyor. Diğer kızlar onu aramıza almak istemedi. Galiba annesi bizim annelerimizle güne katılmadığı için oldu bu. Elif'in annesi yok. Kadın yaşıyormuş ama evden kaçmış. Babası ve ortaokuldaki ablası bakıyormuş Elif'e. Önlüğü hep kirli olduğu için mi bilmiyorum. Elif'in fakir olduğu hemen belli oluyor.

Babam, bizim zenginlerden daha zengin yaşadığımızı söylüyor. Allah yal yiyene yal bal yiyene bal verirmiş. Öyle diyor. O ara bizim işler iyi gidiyordu. Babam atölyede yaptıkları mumları müşterilere teslim etmek için araba bile almıştı. Steyşın, bagajı geniş, rahat koli konsun diye. Babam arabayı aldığı gün sevinçle, "İkinci el ama mavi" dedi. Müteahhit her ay araba değiştiriyor, o zamanki arabası maviydi. Bazen oyun olsun diye, koltukta değil arkadaki bagajda gidiyorum. Leydi Di ne giyiyorsa, Terkos Pasajı'na gidip aynı renkte kıyafetler alıyoruz anneme. Babam

Taksim'e çıkmamıza kızar mı bilmiyorum. Gene de söylemiyoruz. Annem, "Evde telefon yok, nasılsa arayıp kontrol edemez" diyor. Annemle GİMA diye çok büyük bir markete gidiyoruz. Bizim mahalledeki AK Market gibi sepetle değil, kocaman böyle ittiğin demir bir alışveriş arabasıyla geziyorsun GİMA'yı. Ben tersine giderek geziyorum. Çünkü o alışveriş arabalarına kulp yerinin altına çocuklar otursun diye açılır kapanır bir oturak yapmışlar. Annem beni ona bindiriyor. Karides aldık ilk defa, Fundalardaki gibi fırınlı ocak yok bizde. Annem karidesi davul fırına koyduğu toprak kaplarda pişirdi. Güveç kabıymış. Hem değişik şampuanlar hem saç kremi aldık. Ama onları banyoya koyamıyoruz. Yatak odasındaki dolabın altına saklıyoruz. Babam şampuana kızıyormuş. Niye bilmiyorum. Özlemlerin kapıcı dairesi bir oda bir tuvalet. Annesini bir kere yıkanırken gördüm. Alaturka tuvaletin üstüne mavi bir leğen yerleştirmiş, içinde bağdaş kurmuş, jiletle bacaklarını alıyordu. Musluğun yanında da şampuan kutusu vardı. Şampuan fakir işi diye babam kızıyor desem, Funda'nın babası yüksek mühendis, onların banyosunda da var şampuan. "Niye?" diye sormuyoruz babama. Evde kavga çıkmasın yeter. Hazır evde bolluk var diye bisiklet istedim. Bütün çocuklar Vatan metronun önündeki asfaltta sürüyor bisikletini. Annem, "Sene sonu karne hediyesi alırız onu da" dedi. Öyle her istediğim hemen olursa şımarırmışım. Annem bazen aynı annanem gibi konuşuyor.

Olsun, meyve yiyebilir miyim, diye sormuyorum. Babam eve her gün kasayla meyve getiriyor. Bir kısmını apartmandakilere dağıttırıyor annemle. Halbuki apartmandakiler fakir değil. Metro açıldıktan sonra kiralar artmış. Eskilerden bizim ev sahibi, onun kardeşleriyle kızı kaldı, başka ev sahipleri, bir de biz. Diğerlerinin yerine hep başka kiracılar geldi. Kiralar altına göre zamlanıyormuş, öyle dedi babam. Bilmem. Annanem dedemin her maaşında bir çeyrek alır, "Kenarda dursun" der. Biz hiç almayız.

Köylü işiymiş. Babam, komşulardan kalan meyveleri de kasayla kucağına alıp evden çıkıyor. Önce apartmanın dışındaki tek katlı kapıcı dairesine götürüyor. Kapıyı çalmıyor, camdan uzatıyor Özlemlere ayırdıklarını. Orası apartmanın dışı sayıldığı için annemin akşam gitmesi yasak. Sonra kasayla ilerliyor babam, meyveleri evsizlere dağıtıyor. Eve sürekli yeni yorgan döşek alıyoruz ama hiçbir nevresimimiz takım değil. Çünkü bir damla yağmur düştüğü an, babam yorgan battaniye çarşaf ne varsa üstümüzden çekip metro meydanındaki Hamal Dede Türbesi'nde yaşayan Mesut Abi'ye götürüyor. Annem sınıfa bir kasa muz getirdi bir gün. Bütün öğrencilere dağıttı. Benim iyi beslenmem lazımmış ama bir tek benim beslenmeme koyarsa da başka çocukların canı çekermiş. Başka bir gün bir kasa çilekli süt. Öğretmenden önce sınıfa gelip tek tek bütün fakir kılıklıların saçını okşuyor. Hepimiz aynı önlüğü giyinip aynı beslenmeyi getiriyoruz ama... Annem kim fakir kim değil bir bakışta anlıyor. Bir kere gizlice Elif'e harçlık verdiğini gördüm, başka bir gün çantasına bir poşet koydu. Elif ertesi gün okula yeni ayakkabılarla geldi.

Annem alyans aldı. Çünkü ben dermişim ki, "Bütün velilerin alyansı var, benim annemin niye yok?" İçimde kalmasınmış. Yüzükleri almaya annemle beraber gittik. Babamın parmağının ölçüsünü evde iple aldı annem. Kadın her şeyin kolay yolunu biliyor. Kuyumcu, "Alyansların içine isim yazalım mı dedi?" "Ne ismi?" "Sizinkine eşinizin, onunkine de sizin." "İstemez" dedi annem. Babam, altını köylüler takar deyip yüzüğü bir kenara atar diye düşünmüştüm. Annem de, "Hayatta takmaz ama altın altındır, kenarda bulunsun" dedi zaten. Yüzükleri de en ağırından aldı: İçi dolu alyans... Yüzüklerin içini boşaltıyorlarmış. Daha ucuz olsun diye. Akşam babama alyansı verdi. Nişan yaptık kurdeleyi ben kestim, içimde kalmasınmış. Babam alyansını takmaya devam etti. Galiba babam annemi seviyor.

İşlerin bozulduğunu yerlerin kar tuttuğu gün anladım. Aslında o gün çok güzeldi. Bir uyandım... Ağaçlar yılbaşı kartpostalı gibi. Sadece, dallarında sim yerine kar var. Aksaray Metrosu'nun önü bembeyazdı. Çok sevindim. Dışarı çıkıp oynamak için annemden izin istedim. Babam, "Birlikte çıkalım, ben karla oynamayı çok severim" dedi. Anneme, "Sen çay demle, kız eve geldiğinde içip ısınsın" dedi. Annem beni giydirirken, "Sakın metronun önünden uzaklaşmayın, camdan bakınca görebileyim sizi" diye sıkı sıkı tembihledi. Babamla evden havuç, kırık kömür ve kibrit aldık. Çıktığımızda hâlâ kar yağıyordu. Ben sakar olduğumdan karşı kaldırıma geçip Aksaray Metrosu'nun önüne gidene kadar üç kere kayıp düştüm. Babamla kar topladık. Kocaman bir kardan adam yaptık. Boyu benimkinden uzun. Başını babam yuvarlayıp üstüne koydu. Havucumla kardan adama burun yaptım. Babam beni kucaklayıp kardan adamın boyuna getirdi, kömür parçalarından gözlerini, bir kibritten ağzını yaptım. Atkımı ve şapkamı çıkarıp kardan adama taktım. Annem camdan bize bakıyor: El sallayıp babamın beni kaçırmadığını belli ediyorum. Eve seslenip süpürge istedim. Annem süpürgeyi camdan attı. Kardan adama karlardan iki de kol yaptık, süpürgesini koydum. Şimdiye kadar yaptığım en büyük heykel bu. Eriyecek ama olsun. Zaten sabun heykellerimle de yıkanıyorlar. Kardan adamım çok tatlı oldu. Çok eğlendim. Tam apartmana girecekken, babam, "Sen eve çık, ben geliyorum" dedi. Eve girdim. Paltomu çıkarıp pencereden kardan adama baktım... Şapkası atkısı süpürgesi gitmiş: "Biri çalmış anne" dedim. Sonra babam elinde atkım şapkam ve süpürgeyle eve girdi.

Gece kar devam ediyordu. Arabalar tam kayıp birbirine çarpacak gibi oluyor, son anda duruyor. Kardan adamım süpürgesiz ama erimemiş. Sadece gözleri ve ağzı kardan kapanmış, Sonra Evsiz Mesut Abi gelip kardan adamın burnunu aldı, yiye yiye Hamal Dede Türbesi'ne girdi. Babam yanıma geldi, "Kardan

adamın burnunu Mesut Abi yedi" dedim, "Ben zaten onun için bırakmıştım havucu, hadi sen yat" dedi. Yattım ama uyumadım. Çünkü nasılsa babam üstümdeki yorganı alırken uyanacağım. Bu ay yeni yorgan yastık almadık. Battaniye hıtır hıtır yiyor diye sevmiyorum, o yüzden annemler örtüyor onu. Battaniye yünmüş, pahalı. Demek benim yorgan gidecek Mesut Abi'ye. Sokak kapısının kapanma sesini duydum. Giden kesin babamdır ama gene de annem evde mi diye kontrol etmeye kalktım. Çünkü babam karlı havada yorgan almadan dışarı çıkmaz. Annem evde. Pencereden izliyoruz. Babam elinde çaydanlık ve çay bardaklarıyla türbeye girdi. Evden çıkarken sobanın üstündeki çaydanlığı almış: "Allahtan alüminyum çaydanlığı götürdü, çelik çaydanlık daha yeniydi" diyor annem. Giden şeyleri geri almayız. Hem babamın geri isteme huyu yoktur hem de annem tiksinir. Mesut Abi de ertesi gün kaybeder zaten. Ben tam yatarken kapı çaldı, babam elinde bizim alüminyum çaydanlık, yanında Mesut Abi'yle geldi, onun elinde de çay tabaklarına konmuş kirli çay bardakları var. "Yanıma çay kaşığı bile almışım da" dedi babam, "çay şekeri almayı unutmuşum, bir çay da burada içelim dedim. Bu gece de misafirimiz olur Mesut artık." Babam annemi erkeklerden kıskanır normalde ama Mesut Abi evsiz diye ondan kıskanmıyor galiba... Annem bir şey demeye cesaret edemiyor, gözüyle beni gösteriyor. Babam, "Mesut, sen gir yıkan sıcak sıcak" diye banyoya götürdü, "Kalıp sabun rafta, havlu da kapının arkasında asılı" diye sesi geliyor. Mesut Abi yıkanırken babam salona geldi, "İyi ki şofbene tüp almışız, yoksa adama rezil olacaktık" dedi. Üçlü koltuğun ortası kırık, ona biz de yatmayız. İki ucuna otururuz sadece.

Babam Mesut Abi'ye yer yatağı yaptı. Annem, "Elin adamının evde ne işi var? Kıza bit bulaştıracak" diye söylendi. Babam, "Yıkanıyor işte" dedi, "Sonra yatak yorganı da kaynatırız." Mesut Abi babamın pijamalarıyla salona geldi. Babam, "Aç mısın?"

dedi, sonra cevabını beklemeden anneme, "Sen bize bir şeyler hazırlayıver rakının yanına." Annem dedi ki, "Rakı mı aldın?" "Evde yok mu?" Annem başıyla yok işareti yaptı. Mutfağa gitti, takur tukur sesler geliyor. Babamla Mesut Abi masaya oturdu. Babam, "Bu saatte tekel bayi de kapalıdır" diyor. Aslında açık, hep çıkar alır gelir gece de olsa, "Seni de ağırlayamadık." Mesut Abi, "Bir kitap defter gibi bir şey var mı şimdi örtüyü kirletmiyim" dedi. Babam sehpanın üstündeki ünite dergimi alıp uzattı. Mesut Abi cebinden bir jelatin çıkardı, içinde kurumuş kapı macunu gibi bir şey var. Tırnağıyla dergimin üstünde bastıra bastıra küçücük etti kurumuş macunu, tırnaklarının içi kırdığı şeyle aynı renk. Babamın Maltepe paketinden iki sigara çıkardı, kâğıdını yırtıp tütünü de dergimin üstüne boşalttı, demin kırdıklarıyla tütünü iyice karıştırdı. Cebinden kâğıt çıkarıp tekrar sigara yaptı.

Annem yemek tepsisiyle salona geldiğinde babam ve Mesut Abi demin sarılan sigarayı bir o bir o, sırayla içiyordu. "N'apıyorsunuz çocuğun yanında?" Babam da, "Ne var ona vermedim ki" dedi, annem tepsiyi çarpar gibi koydu masaya: "Ev de leş gibi kokmuş!" Babam camı açacakken annem elini tuttu, "Koku dışarı gitmesin!" Aslında camı açsalar iyi olurdu çünkü midem bulanıyor biraz. Soğuk iyi gelirdi. Böyle balkona çıkıp ağzımı havaya açıp karlar yutmak istiyorum. "Balkona çıkabilir miyim?" dedim. Annem, "Doğru odana, ben de geliyorum birlikte yatacağız" dedi. Babam da anneme kaş göz ediyor. Misafire ayıp olmasın demek istiyor. Çünkü biz bir misafir geldiğinde onu asla yalnız bırakmayız. Annem misafir varken sofrayı kaldırdıktan sonra bulaşık yıkamaya girmez, onlar gittikten sonra yıkar; babam işi varsa iptal eder, ben ödevim varsa salonda kucağımda yaparım. Ama mutlaka misafirin yanında otururuz. Haber saati olsa bile misafirin yanında televizyon açmayız, çünkü gelenlerin yanında ağzını açıp televizyona bakmak, kovmak gibi bir şeymiş babama göre. Anneme, "Ben burada otururum" diyorum. Zaten

midem bulanıyor, ev yanık lastik gibi kokmaya başladı. Annem perdeyi çekti: "Vasfiye Hala görecek..." Niye bu kadar sinirlendi anlamadım. Kendisi günde iki paket sigara içmiyormuş gibi... Babam, "Ben bir rakı mı alıp gelsem" dedi. Bir nefes çekip sigarayı Mesut Abi'ye uzattı. Kendi kendine kaşını kaldırıp olmazlıyor. Galiba içinden de kendine tekele gitsem mi diye soruyor. Masaya yaslanıp kalkarken... Masanın üstü eğildi. Tam tabaklar kayıp yere düşecekken annem yetişip tuttu. Üstünde tabaklarla masayı yerine oturtuverdi. Annem bana döndü, gözlerini sıkı sıkı yumup başını hafif yana eğiyor. Bu, git uyu demek. Misafirin yanında uyumam yasak mı bilmiyorum. Hiç kimsenin yanında uykum gelmediği için buna bir kural koyamadılar. Kalkıp halıya doğru yürüdüm. Annem, "Sen orda uyumayacaksın" dedi. Halının üstünde Mesut Abi'nin yer yatağı var. Benim yorgan alta, yün battaniye de üste serili. Çünkü biz her şeyin en iyisini hep misafire veririz. Tabii ki yer döşeğimiz yok. Çünkü babam şehirli.

Halının püsküllerinin yanına oturdum. Ucunu kaldırıp elimle altını yokladım, dişimi kemirdiğim fotoğraf yok. Eğilip bakacaktım ama başımı çok eğince içimden kusmuk taşacak gibi oldu. Halıyı püskülünden çekip iyice kaldırdım. Resim daha alttaysa da halı bu kadar kalkıyor çünkü Mesut Abi'nin döşeği halının ortasındaki gül şeklinde açılan motifin üstünde. Zaten o kadar ileri itmemiştim. Demek ki temizlikçi bulmuş fotoğrafı. Bulup çöp zannedip attı belki. İyi ki temizliğe Fatma Teyze'yi çağırmıyoruz. O hemen anneme verirdi fotoğrafı. Annem, "Bizim evde ne zaman ne olacağı belli değil, Fatma komşumuz, o kadar yüzgöz olmaya gerek yok" deyip başka mahalleden temizlikçi tutmuştu. Fatma Teyze'nin eve girmesine gerek yok zaten, bizimle diğer dairelerle olduğu gibi konuşmuyor. Kızıyla arkadaşım diye kendini bize yakın görüyor galiba. Geçen gün servise geldiğinde, annemin zincirin ucundan sarkan büyük top küpelerine bakıp, avucunu çukurlaştırıp bir şey tartar gibi havada sallayarak: "Me-

lek Hanım küpelerin de maşallah taşşak gibi sallanıyor" dedi. Fatih'in atınınkilerden başka taşak görmedim ama ben bile Fatma Teyze'nin elinde tutar taklidi yaptığı şeyin taşak olduğunu anladım. Babam içerde kahvaltı ediyordu, Fatma Teyze'yi duymuş. Annemin küpe takmasını yasakladı.

Annem beni elimden tutup kaldırdı, "Hadi biz yatalım, iyi geceler de babanlara, geç oldu, çocuklar bu saate kadar uyanık kalmaz." Kahve içersem de kararır mıyım? Komik valla bu annem. Zaten kalkamıyorum. Mesut Abi bir sigaranın kâğıdını daha tükürükleyerek yapıştırdı. Yaktı. Madem iki sigara var niye birer tane değil de sırayla bir tane bir tane içiyorlar ki... O kadar mı bitti paramız? Kalktım. Bir adım attım. Bizim ev çok büyük. Tekli koltuğa gittim, başımı sağlam kulpuna koyarak yanlamasına uzandım, "Ben burda uyurum" dedim. Annem de, "Olmaz öyle, tutulursun" dedi. Babam da "Biz cüzzamlı mıyız, bırak otursun kız. Sen git yat istersen" dedi. Annem beni onlarla tek bırakmamak için üçlü koltuğun ucuna oturdu. Halının püsküllerini saymam lazım tekrar. Çünkü artık yüze kadar saymayı biliyorum. Telefon tuşlarıyla sayıları yazmayı da öğrendim: Fundalara gittiğimizde telefon sapıklığı yaparken. Bunlar havalı ya, salondaki telefona ek bir de dahili hat çekmişler içerki odaya. Funda dedi ki, "Hadi birini arayalım..." "Kimi?" "Bilmem, arar pardon yanlış numara der işletiriz." Koskoca yüksek mühendisin kızı, bulduğu oyuna bak! Bu rasgele bir numara çevirdi, sesini daha da inceltip genç kız sesi gibi çıkarmaya çalışıyor: "Ay yanlış numara mı pardon." Çat diye kapatıyor. Melisa sessiz telefon yapıp kapatıyor ki bu bizim daha önce annemle yaptığımız bir şeydi. Sıra bana geldi, bir numara çevirdim, bir adam açtı.. "Ben Merve, şey evden kaçtım da, Topkapı Otogarı'ndayım, gelip beni alabilir misiniz?" Bizim kızlar şok içinde bakıyor... Ne var? Susup kapattıktan sonra ne tadı var. Televizyon seyrede seyrede konuşmayı unutmuşlar. Adam da benimle konuşmaya devam ediyor. Hangi şehirden

gelmişim... Eskişehir'den. "Kocamdan kaçtım sizde kalabilir miyim?" Adam galiba benle dalga geçiyor, "Bu yaşta nasıl bindin otobüse... Doğru söyle yurttan mı kaçtın? Kaç yaşındasın?" Kızlara hiç çaktırmıyorum. "Evet, bir saat sonra beni alın, olur mu?" Funda çat diye telefonu kapatma düğmesine bastı. Ödü patladı salağın, "Kızım ya buraya gelirse seni almaya, niye çağırıyorsun?" Bu Fundalar günde kaç ekmek yiyor acaba? Adam evi nerden bulsun... Kızlar benden korktu galiba... Zülal dedi ki adam gelmez, çocuk olduğunu anlamıştır. Bok gelmez. Funda telefonu kapatırken adam, "Neredeysen alayım seni" diyordu.

Bizim eve telefon bağlatmamız yasak. Bu yasağı annemle birlikte koydurttuk. Ben küçüktüm ama hatırlıyorum. Telefon bize hep uğursuzluklarla geldi. Fatih'e başvurmaya gittiğimizde Tadım Dondurmacısı'na da uğramıştık. Çok yakın zaten PTT'ye. Dondurmacıda da babamın arkadaşı Tahsin Amca'nın karısı Saniye Yenge'yi gördük. O da bizden büyük ya, dondurmaları o ısmarladı. Sonra babamı görmüş, "Geçenlerde sizinkilerle karşılaştım dondurmacıda, İnci ne kadar büyümüş maşallah" demiş. Akşamına babam geldi, çok sinirli. Annem bana diyor ki, "Aklıma sıçayım, telefonu bağlamaya erkek görevli geldi ya bugün, onu duymuş demek." Salona geçtik, "Valla ben ne bileyim kadın mı gelecek erkek mi..." Babam, "Ne, eve erkek mi girdi ben yokken?" dedi. Annem: "Zaten Necla Abla da bizdeydi." Babam daha da sinirlendi: "Hem de iki kadın mıydınız?" Annem diyor ki, "Ben mi çağırdım ayol erkek gelsin diye, devlet yolladı." Bu sefer babam tutturdu, "Telefonu bağlayan adam numarayı da biliyor, sonra seni aramayacağı ne malum?" "Alyansı vardı" diyor annem, "evli barklı adam." Babam da diyor ki, "Pezevenklik nikâhla mı?" Annem de, "Evde oturup kendin bekleseydin madem" dedi. Konu kapanır gibi oldu. Sonra babamın o günkü sinirinin asıl sebebini öğrendik: Sokakta dondurma yemişiz. Yalaya yalaya hem de... Bu detay önemli. Durup durup bunu söylüyor.

Videomuz, telefonun eve bağlandığı gün kırıldı. Bir de dondurma yememiz yasaklandı. Sonra ben babama ters ters bakınca, yasağı gevşetti: Sokakta dondurma yememiz yasaklandı. Galiba babam benden biraz korkuyor. Bizde de dondurma yoktur şimdi. Karlı havada almazlar. Tabii ki annemle kaçak dondurma yiyoruz, annem, "Her yerden de tanıdığı çıkacak hali yok ya zaten kaç yakını var ki..." diyor. Ama kışın eve kapla dondurma alma huyu yoktur annemin. Halbuki Tadım Dondurmacısı paket de yapıyor yaz kış. Pişmaniye dizer gibi top top diziyor dondurmaları, plastik ama kenarları borcam yüksekliğinde bir dikdörtgen kaba. Vanilyalı. Üstüne çikolata döktürüp fındık da serptirirdik. Külahı da yanına alır, evde kaşıkla külaha koyar yerdik.

O ara annem işe gitmiyordu, çünkü şerbet atölyesi Zeytinburnu'ndaydı. Babam dedi ki, minibüs kalabalık olduğu için herkes bizi ellermiş... Annem de hiç itiraz etmedi: "Oh, kızımla gezeriiiz, oynarıız..." Bir gün eve döndük ki telefon çalıyor. Annem açtı, babamın bağırtısını ben dışardan duyuyorum. Kaç kere aramış, nerde sürtüyormuşuz da annemin arpası bol gelmiş de... Annem hemen ağlamaya başladı: "Ben kuruyemişçiye de mi gidemeyeceğim?" Gülhane'ye gittik der miyiz hiç... O günden sonra babam dakika başı arayıp evde miyiz diye kontrol etmeye başladı. Evdeyiz mecbur. Babamın da evde olduğu bir pazar... Hakikaten niye pazar günleri evde ki normal babalar gibi? Her şeyi bir garip, bir pazar günü normal. Gezse ya çıkıp... Annem babama: "Pembe yün lazım, sen gidip tuhafiyeciden alır mısın? Beş tane de sedefli düğme..." Babam da, "İki metre adam gidip pembe yün mü alırmış, kalıbımdan utanırım" dedi. Ben "Ama pembe şapka lazım, sınıfta herkesin var" deyince babam ikimizin gitmesine izin verdi. Yoldaki ilk telefon kulübesinden bizim evi aradık, babam açtı. Sapık gibi sustuk. Babam "Alo alo! Kimsin?" diye kıçını yırtıyor. Kapattık. Hızlıca gidip pembe yün aldık. Dönüşte kulübeden evi aradık tekrar, babam açtı, annem yine ses vermiyor, babam kü-

für etmeye başladı. Ama ne küfürler. Feci bir şeydi... Eve döndük. "Kimdi o?" diye höykürdü babam anneme. "Kim kimdi?" "Biri aradı iki kere, ben açınca yüzüme kapadı. Kimdi o, seni mi arıyordu?" Annem, "Beni kim arayacak ki" diyor, babam ikna olmuyor. Annem; "Günahını almayayım ama o telefonu bağlayan adam mı dadandı acaba? Haklı çıktın görüyor musun?"

Telefon o gün kırıldı. Biz de annemle rahat ettik, geziyoruz: Lunaparka, Fatih Evlendirme Dairesi'ne tanımadığımız insanların nikâhlarına... Çünkü ben badem şekeri yemeyi çok seviyorum. Nikâh şekerini incecik tüllere sarıp fiyonkluyorlar, badem şekerini katur kutur yiyip, sarıldıkları tüllerden de çiçek yapıp boyuyorum. Annem de kendi şekerlerinin tüllerini bürümcük bürümcük yapıp ince bir iple yumak gibi bağlayarak banyo lifi yaptı. Babam artık bize telefon açıp kontrol edemediğinden ve annem "Kızın ilk sütdişi sallanıp düştü. Bir hediye alırsın artık İnci'ye" dediğinde aslında çarpışan arabama aniden çarptıkları için dişim direksiyona çarpıp kırıldığında, lunaparka gittiğimizi anlamasın diye dişçiye gidip kırılan dişi kökünden çektirdiğimizi tahmin edemediğinden ve banyoda kalıp sabunla köpürttüğü kesenin malzemesini nikâhtan aldığımızı akıl edemediğinden dışarı çıktığımızı anlayamıyor. Acaba karlı havalarda da nikâh dairesi açık mı tatil mi ediyorlar, keşke bugün gidip baksaydık. Nikâh şekeri alırdık, istediğin kadar alabiliyorsun kutuya elini daldırıp, kızmıyorlar ki... Çatır çutur yerdik şimdi badem şekerlerini.

Tak taka tak taka sesler geliyor. Hem de şıkırtılar. Mesut Abi elini masaya vurarak tempo tutuyor. Tak taka tak tak tak taka tak. Babam da eşlik etmeye başladı, tak taka tak tak tak taka tak. Önlerindeki çatal kaşıklar da zangırdıyor, masanın üstü bir o yana bir bu yana eğiliyor, ama çok dengeli vuruyorlar, düşmüyor. Mesut Abi bir nefes daha çekip sigarayı babama uzattı, bir şarkı mırıldanmaya başladı:

Aziz Abe çal sazını zımo zımha zıma zım
Keke Aziz çal sazını zıma zıma zımho zım
Vur dumana gel imana rakına meze lazım
Vur dumana gel imana rakıya meze lazım...

Mesut Abi rakı paramız olmadığını anladı, bizi teselli ediyor galiba... Ben gülmeye başladım, babam da çocuk gibi gülüyor. Masaya vurmayı bırakıp, "Hadi İnci" deyip, el çırpmaya başladı, ben de doğrulup el çırpmaya başladım...

Üç kâğıtlı cigaramın zıvanası takılsın
Üç kâğıtlı cigaramın zıvanası takılsın
Güldür güldür çalsın sazlar bütün Bingöl yıkılsın
Güldür güldür çalsın sazlar bütün Bingöl yıkılsın...
Kafasını hoş edenler bir köşeye çekilsin

Annem ısrarla surat asmaya çalışıyor. Babam halay çeker gibi omuzlarını kaldırıp indirmeye başladı. Hemen öğrendik, Mesut Abi başını bize doğru hadi diye sallayınca aynı sözün tekrarı demek, babam Mesut Abi ben:

Kafasını hoş edenler bir köşeye çekilsin...
Harman kalan dostlar için çift kâğıtlı sarılsın,

Babam, bana eliyle kalk işareti yaptı. Kalkıp babamın yanına gittim, önündeki eski kaşardan bir dilimi ağzıma attım, birlikte el çırpıyoruz. Ben başımı da sallıyorum. Annem de gülmeye başladı, babam sigarayı ona uzattı ister misin diye, annem başıyla beni gösterip hayır manasına kaşlarını kaldırdı. İyi örnek olacak güya...

Azo kurban sazhubican zımo zımha zımo zım
Azo kurban sazhobican zımo zımha zıma zım...

Böyle bir şey söylüyor Mesut Abi... Ne dediğini anlamadım. Ama ben de başka dilde şarkı söylemeyi biliyorum. Televizyondan öğrendim. Hem de babamdan kaçak. El çırparak Mesut Abi'ye katılıyorum:

Yekkekkeee kimo yekkek keee

Babam gülmekten yere düşecek, Mesut Abi kendi şarkısına devam ediyor, ben el çırparak benimkine...

Missinava şarrem nava maaldine mirçinazım...
Yekkek keee kimo yekkek ke!

Zaten şarkı, aynı türküye benziyor. Babamın yanından ayrılıp Mesut Abi'nin yer yatağının etrafında yavaşça dönmeye başlıyorum, üç ileri bir geri.

Vur dumana gel imana rakıya meze lazım
Vur dumana gel imana rakına meze lazım

Halının püskül kısmına kadar geldim. Mesut Abi yeni sigara sararken babam masaya vurarak tempo tutmaya devam ediyor. Ben halaya... Ama halay mendilim yok. Masada da peçete yok ıslak elbezi var. O da yağlıdır. Eğilip ayağımdan çorabımı çıkarıyorum, sonra diğer yana eğilip diğer çorabımı, işaret ve ortaparmaklarımı küs işareti yapar gibi birbirine bindirip aralarına birer çorap sıkıştırıyorum. Çoraplarımı halay mendili olarak sallayıp üç ileri bir geri devam ediyorum. Tek kişiyim, bu halayın başı da sonu da benim.

Rakı yaştır hem yavaştır bela getirir başa
Ot sarıdır hem kurudur şifa getirir başa...

Çoraplarım tek tekmiş. İkisi de siyah ama birinin burun yerinde dikişi var, öbürünün yok. Bir de ters çıkarmışım, çorabın dikiş yerinden siyah bir ip sarkıyor. Annem bağırıyor bir yandan: "İnci! Giy o çorabını, taş çekecek..."

Dostlar sarar ben içerim bok yesin Evren Paşa
Dostlar sarsın ben içerim bok yemiş Evren Paşa...
Neşemizi kıskananlar başını vursun taşa...

Evren Paşa'nın kim olduğunu biliyorum. Öğretmen sınıfta sekiz cumhurbaşkanını da ezberletti bize.

Dostlar sarsın ben içerim bok yemiş Evren Paşa...
Neşemizi kıskananlar başını vursun taşa...

Acaba Evren Paşa öldü mü? Eski cumhurbaşkanlarının kaçı yaşıyor? Bunu öğretmenime sormam lazım. Adlarını ezbere biliyorum ama sonlarını bilmiyorum. Kaç cumhurbaşkanına cenaze yapılacak? Allahım inşallah Kenan Evren'in tabutu da bizim kapıdan geçmez.

Rençber Aziz çal sazını dünya âlem dinlesin
Kuru kafa takımında futbolcular oynasın
Kuru kafa takımında futbolcular oynasın...

Tam, bir ileri'de ayağıma bir şey battı, galiba geçen gün babamın fırlattığı porselen tabağın parçası... Şimdi belli edersem, anneme niye evi temizlemedin diye kızar, daha çok şey kırılır. Belki misafirin yanında çekinir ama...

Selam söyleyin Bingöl'e kızlar gelin olmasın
Başlık maşlık fazla verin Fatom elin olmasın

Halay çekmeye devam ediyorum. Aslında sığsa, ayak topuğumu da mikroskobumda incelemek isterdim. Ama lamla lamelin arası çok dar. Alttakiyle üstteki camın adları, satan adam söylemişti.

Vur dumana gel imana rakıya meze lazım.

Biz babamla şarkıyı ezberledik nerdeyse, annem ısrarla söylemiyor, aslında halay çekmeyi en çok o sever.

Vur dumana gel imana rakıya meze lazım.

O gece annem benimle yattı. Sabah kalktık, babam terzide diktirdiği paltoyu Mesut Abi'ye giydiriyor. Adam gitti. Annem dedi ki, "Bir daha bu evde böyle bir şey olmayacak! Hadi içkiyi geçtim, bu... Çocuğun yanında..." Babam alkış yaparak, "Vur dumana gel imana rakına meze lazım" diye annemle dalga geçti. Annem, "Kız kesin bitlendi" diye beni banyoya soktu, banyoya girdim ki ayağıma sıcak bir şey geldi. Sarı, ılık. Biz ne olduğunu anlayamadık. Bastığım şeyin poşet ve içindekinin çiş olduğu ortaya çıkınca, babam anneme çok bağırdı: "Adamdan iğrendiğini belli ettin, tenezzül edip senin tuvaletine bile sıçmamış, poşete işeyip düğümlemiş..." Sandalyelerin ikisi o gün kırıldı galiba. Annem üstümdeki evsiz adam çişini temizledikten sonra sandalyeleri tutkalla yapıştırdı.

Eve kasayla gelen meyveler poşetle alınmaya başladı. Sonra taneyle. Babam her akşam bir tane muz getiriyor: "Muzun içinden çıkan şey ip değil, ısırıp ısırıp çöpe atma" diye de tembihledi beni. Babam zaten kalıp sabunla yıkanıyordu, annem haftada iki üç gün saçını kuaförde yıkattığından evde neyle yıkandığını önemsemiyordu. Artık hepimiz kalıp sabunla yıkanı-

yoruz: "Daha ucuz" dedi annem. Ben kıvırcık saçlı olduğum için saçım kalıp sabunla yıkanmaktan keçe gibi oldu. Babam, "Artık sabundan heykel yapma, yarısını ziyan ediyorsun" dedi.

Galiba babamı dolandırmışlar. Bir çek karşılıksız mı çıkmış ne... Babam çekle yapılan ödemeleri kabul etmiş ama kimse babamın çeklerini kabul etmiyormuş. Halbuki o çek defterini alana kadar çok uğraşmıştı. İşçilerin çoğu gitmiş. "Bulgarlar parayı buldu, hepsi ev bark sahibi oldu" diyor babam, "harcamıyorlar ki..." Ucuza çalışmaya yanaşmıyorlarmış artık. "Aslında sen gelip çalışsan?" diyor anneme. Annem: "Kreş gibi tam gün değil ki okul, her öğlen bırakıcan akşamüzeri alıcan. Sabah atölyeye gelsem, gene Bayrampaşa'dan onda metroya binip on birde evde olmam lazım ki kızı okula hazırlayayım. Hadi bıraktım işe döndüm, okuldan kim alacak?" Babam: "Okul yakın, tek başına gidip gelir." Annem kabul etmiyor. Aslında Funda'nın babası, "Funda'yı arabayla okuldan alırken İnci'yi de alır evin önünde indiririm" diye haber yollamış ama babam, "O yüksek kaldırım mühendisi benim kızıma bulaşmasın" dedi.

Eve poşetle girmeye başlayan diğer şey, bira: Gazete kâğıdına sarıp siyah poşete koyuyor tekel bayii. Rakıyı gazete kâğıdına sarılı kolunun altında, birayı da kasayla getirirdi babam önceden... Galiba siyah poşetle eve girmek onu daha asabi yaptı... İçip içip kavga çıkarıyor. "Senin yüzünden" diyor anneme, "sen evden kaçmasaydın, baskı atölyesi tıkır tıkır işliyordu." Ben bile biliyorum, biz evden kaçtık diye değil, taksi parası yüzünden battı atölye. Eskişehir'e son kaçışımızın akşamında annanemlerin evin önünden bir korna sesi duyduk. Orası Vatan Caddesi gibi değil. Bir araba bile geçse sesi dikkat çekiyor. Korna dat dat susmuyor. Balkona bir çıktık ki, kapının önünde damalı bir taksi bekliyor. Annem, "34 plaka. Kadim'dir bu." Annanem, "Yok artık! Deli mi bu!" Arabadan inen yok, anca korna. Bu arada annanem, İstanbul'dan Eskişehir'e taksi kaç lira yazar, babam şoförle dönüş

yolu için gündüz tarifesi diye pazarlık etmiş midir, mola yerinde durunca taksimetre de durdurulmuş mudur yoksa yazmaya devam mı etmiştir, diye hesap yapıp duruyor. Annanem, "Kocana döneceksen acele et, taksimetre işliyor" dedi. Taksiden inen olmayınca babam değil herhalde diye içeri giriyorduk tam, taksinin kapısı açıldı, içinden babam indi. Annanem avucuna kolonya sürüp yüzüne sürdü, saçına falan da kolonya serpiyor.

O gece hem babamın ticari yükselişinin hem annanemle huzurumun sonu oldu. Annanem ilk "ev"li cümlesini o gece kurdu: "Taksi sefası yapacağına bir ev alaydı..." Annem, "Kapıya taksiyle gelince ben koşa koşa döneceğim sandı, forsunu bozup aşağı inmeye bile tenezzül etmedi... Ben bir daha dönmeyeceğim. Kornaya basıp dursunlar" deyip içeri girdi. Babam tabii ki rezalet çıkardı, bütün sokağı ayağa kaldırdı. Apartmanın kapısını tekmeledi. Biz annemle alışkınız. Dedemler üzüldü, "Kepaze olduk hısım akrabaya" diye ama asıl konu taksi parası olduğundan rezalet o kadar da önemsenmedi. Eskişehir'de üç dört ay kaldık. Annanem taksimetrenin dakika fiyatını öğrenmiş, önünde defter, hesap yapıyor. Çıkan taksi parasına inanamıyor: "Nerden buluyor bu paraları? Ne satıyor da..." Annem, "Ne satarsa satsın, artık İstanbul'a dönmeyeceğiz, sürünsün" dese de annanem biz döndükten sonra boğazımızdan kesilecek her lokmadan taksimetre ücretini düşüyordu.

Babam hep aynı taksiciyle gide gele adamla arkadaş olmuş. Bir süre sonra taksici de aşağıdan anneme, "Yenge, ben Kadim Abi'ye kefilim, seni çok seviyor, gel dağıtma bu yuvayı!" diye seslenmeye başladı. Annanem diyor ki anneme, "Şoför, kocanın ayyaş olduğunu anlamış, onu eyliyor. İnip taksiye binsen, vallahi taksici çift mendille ağlar, nerden bulsun bir daha İstanbul-Eskişehir müşterisini..."

Bir gece yine kapıya taksi yanaştı. Ben balkondayım, içeri seslendim: "Anneee, babam geldi." Taksiden Tahsin Amca, ka-

rısı Saniye Yenge ve babam indi. Babam takım elbise giyinmiş, kravat takmış. Ayık. Elinde çiçek ve çikolata var. Annemi istemeye geldiklerini hemen anladım. Dedem yaşlı olduğu için babası olmayan komşular, biri kızlarını istemeye gelecekse mutlaka dedemi çağırır, kız dedemden istenir. Biz de annemle gidiyoruz. Kız istemeleri seviyorum. Annanem zaten kutuyla çikolata almaz, alsa bile çikolata kutusunu hayatta ortada bırakmaz. Başka evlerde saklamıyorlar kutuyu. İki üç tane birden yiyebiliyorum. Dedem babamlara kapıyı açmadı. Ama annem, "Tahsin Abi'nin hatırı var 60 yaşında adamı kapıdan çevirmek olmaz. Ta İstanbul'dan gelmiş" deyip kapıyı açtı. Eve girerlerken, babam çiçeği anneme, çikolatayı bana verdi. Salona geçip oturdular. Saniye Yenge'nin gözü duvara asılı Hazreti Ali'de. Kocasını dürtüp resmi işaret ediyor. Tahsin Amca dedeme, "Gençler birbirini sevmiş, "dedi, "Allah'ın emri peygamberin..." Dedemi hiç öyle görmemiştim: "Ululları bu işe karıştırmayın!" diye adamın sözünü kesti, "Genç dediğin adam 40 yaşında koca kazık. Kaç aydır bize etmediği küfür kalmadı. Biz sizin çiçeğinizi çikolatanızı geri verelim..." Annanem çikolatayı arandı. Bir anda herkes bana baktı. Ben nasılsa parasını babam verdi diye kutuyu açıp çikolatanın yarısını yemişim... Dedem, "Çiçeğinizi geri verelim" diye lafını tamamladı. Annem bir şey demiyor. Tahsin Amca, "Biz Melek kızımızın elinden bir kahve içelim öyle gidelim gideceksek de" dedi. Annanem de beni mutfağa çağırıp, "Bir misafir gelirse ona ikram ederiz" deyip çikolata kutusunu elimden aldı. Tahsin Amca, annem kahveyi tutarken dedeme, "Bir yuva kolay kurulmuyor, Allah'ın emri peygamberin kavliyle, kızınızı oğlumuza geri istiyoruz" diye sözünü tamamlayıverdi. Tahsin Amca da alkolik ama o babam gibi uzun kadehte değil çay bardağıyla içiyor. Pazarda çay bardağı sattığı için galiba. Saniye Teyze "Ben içmeyeyim" deyip kahveyi almadı. Dedem anneme bakıyor, gelmem desin diye. Annem bir şey demedi. Dedem de anneme sinirlenip

"Ben karışmam, şimdi giderse bir daha da bu kapıdan giremez" dedi, "sanki zamanında çiçek çikolatayla evden çıktı da... Şimdi eve dönsün diye damatlık giyinip gelmişsin." Annem beni elimden tuttu, "Gidiyoruz." Yol boyunca uyudum. İstanbul'a kadar uyanmadığıma göre, babam Tahsin Amcaların yanında kavga çıkarmaya çekindi.

Eve vardığımızda, babam ne bulduysa anneme fırlattı. İkinci saat o gün kırıldı. Annemin yüzünden baskı atölyesi dağılmış, öyle diyor. İstanbul'dan Eskişehir'e her gidiş için bir makina satmış. Annem de, "Ben mi dedim sana, hava atıcam diye taksiyle şehirlerarası yol yap" deyince babam annemin başını duvara vurdu. Annemin alnı kan içinde kaldı. Biz ağlamadık. Babam ağlaya ağlaya uyudu. Annemin alnı yarıldı ama diktirmeye gerek yok dedi. Ertesi gün kuaföre gittik, kâkül kestirip yara izini kapattı. İlk yardım deyince benim aklıma ekmek, annemin aklına kâkül geliyor. Birkaç gün sonra atölyeye gittik. Hiç makina kalmamış. Sadece resmi ters basılmış tişört önleri var sağda solda, son makina gitmeden önce işçiler birikmiş maaşları için babama diklenince babam kasaba minnet edeceğime çükümü keser yerim diye bunları kovup kendisi baskı yapmaya kalkmış da... Ertesi gün işçiler babamı dövmeye gelince babam da, "Param yok bu makinayı alın satarsınız" demiş. Annanemin bütün hesapları doğru çıktı tabii. Babam taksiciye dinlenme tesislerinde yemek ısmarlamış, bunlar yiyip içerken bile taksimetre kapatılmamış, Eskişehir dönüşlerinde de gece tarifesi yazmış. Annem aylarca evi temizlemek için ters basılmış ördekli, miki mauslu penye tişört önleri kullandı.

Öğretmen veli toplantısında her gün için bir yemek belirleyip liste vermiş. Fakir öğrencilerle durumu iyi olanlar arasında ayrım olmasın diyeymiş bu. Funda beslenmeyi hep bir gün arkadan takip ediyor. Patates günü zeytin ekmek, yumurta günü

patates, börek günü yumurta getiriyor. Funda'nın peynir günü börek getirdiği cuma, okul çıkışı annemi sınıfın önünde bulamadım. Koridora boydan boya baktım, yok, sınıfa döndüm. Bir gün önce babamla atışmışlardı ama eşya bile kırılmadı. Yine de... Acaba annem beni bırakıp Eskişehir'e... Herkesin anneleri, Funda'nın babası çocuğunu alıp giderken bir baktım, babam! Terzide diktirdiği takım elbiselerden kahverengi kırçıllı olanı giyinmiş. Bizim okul müdürü bile bu kadar şık çıkmıyor kürsüye. Babamın hiç beni kaçırmaya gelmiş gibi bir hali yok. "Annem nerde?" dedim, mum atölyesine gitmiş Bayrampaşa'ya. Sabah son işçi de işi bırakınca babam komşuya telefon edip annemi çağırtmış. Funda hariç kimsenin babası çocuğunu okuldan almaya gelmez. Babam sipariş teslim etmeye Laleli'ye gelmişken kızı da okuldan alayım demiş. Aslında arkadaşlarım babamı görse havalı olabilirdi... Ama iyi ki görmediler. Çünkü babamın yanında biz, çok belli oluyoruz. Öyle herkes gibi normal normal yürüyemiyoruz. Mutlaka kavga çıkarmanın bir yolunu buluyor. "Senin sıran hangisi?" dedi, gösterdim. Panoya baktı, "Resimlerin hangileri?" dedi. "Panoda yok" dedim. "Akşama kadar resim yapıyorsun halbuki" dedi. Yapıyorum ama öğretmene vermiyorum artık. Her resimde başımı ağrıtacak bir şey oluyor. Sustum. Koridora çıktık. Paspas yapan hademeden başka rezil olacağımız kimse yok, yine de babam bir tatsızlık çıkarmadan şu okuldan çıkalım bana yeter. Çünkü hademenin oğlu da bizim sınıfta okuyor.

Babam çantamı sırtımdan aldı, elimden tuttu, birlikte binadan bahçeye çıktık. Aslında güzel bir andı. Annem kantinden bir şey yememe izin vermiyor hâlâ. Diğer çocuklar teneffüste tost yiyor oysa. Baktım kantinin ışığı yanıyor, "Baba tost alalım mı?" dedim. "Tostta ekmek var, olmaz" dedi. Bahçeden çıktık, bizim araba nerde diye bakınıyorum, arabayı evin oraya bırakıp yürüyerek gelmiş. İlerde bir Mercedes var siyah, bizim müteahhit komşunun son arabasından. "Şuradaki Funda'nın babasının arabası

mı?" "Yok, onların Mazda'sı var." Mazda arabaları diğerlerinden ayırabiliyorum çünkü farları gözkapağı gibi açılıyor. "Bakalım evi bulabilecek misin" dedi, yürümeye başladık, eve yaklaşınca, "Yolu öğrenmişsin aferin, aslında kendi kendine gidip gelebilirsin okula" dedi. Ben su istedim, babam almadı. Babamı haksız buldum. Tam evin sokağına girerken aldı suyu. Yollarda biraz nazlandım diye... Babama göre o su çok soğuktu ama bana göre hiç soğuk değildi. Babam suyu verdi ama "İçmeyeceksin" dedi. Ben de yarısını içtim.

Bir sabah annem dedi ki, "Özlem tecavüze uğramış. Şeyinden hep kan gelmiş." Gerçekten de Özlem kaç gündür ortada yok. Karşı apartmanın arkasında bahçe gibi bir yer var. Ordaki kömürlüklere çekmiş bir adam. Özlem bana tecavüzün ne olduğunu anlatmıştı ama bu kan meselesi yoktu. "Fatma Teyze mi söyledi anne?" "Hayır." Annem, o evde yokken gizlice sokağa çıkmayayım diye beni korkutmak için yalan söylüyor da olabilir. Artık okuma bildiğim için, annemin sabahları bana okuduğu, "Gel sana çikolata vereyim diyen adamla giden 5 yaşındaki kız çocuğu tecavüze uğradı" haberlerinin doğru olmadığını biliyorum. Çünkü ben gazete okuyunca babam neşelendiğinden ve bir süre kavga çıkarmadığından o evdeyken hep gazete okuyorum. "Gazete mi yazmış?" "Hayır." Annem, gazeteden okudum demediğine göre haber doğru olabilir. "Herkes bunu konuşuyor" dedi. Fatma Teyze de bir iki gün servise çıkmadı. Annem, "Özlem hastaneden döndü ya evde ona bakıyordur" dedi. İnsan tecavüze uğrayınca böyle hastalanıyor mu acaba? Bilmiyorum ki, Eskişehir'de teyzemin oğlu beni kucağına oturttuğunda hastalanmamıştım. Gitarı vardı bunun duvara asılı. Üniversiteye giderse okulda çalıp arkadaş edinir diye almışlar. Ben gitara bakarken, "Çalmak ister misin?" dedi bu. Odada yalnızız. Gitarı indirdi. Sonra koltuğa uzandı. Beni kucağına oturttu. "Oyun oynuyoruz

bir şey yok" dedi. Bunun iyi bir şey olmadığını anlıyorum. Ama ne yapacağımı bilmiyorum. Beni belimden tutup kucağına bastırıp bastırıp bıraktı. Fitilli kadife pantolonum var üstümde. Bunun kotuna değdikçe hışır hışır ses yapıyor. Zaten ablası da mutfakta, gelip bir şey yer misiniz falan desin diye bekliyorum. Kimse girmedi içeri. Bu tam kemerini çözerken zil çaldı, zıpladım indim kucağından. Ben odadan çıkarken "Kimseye söyleme" dedi. Doğrulup gitarını alıp tıngırdatmaya başladı. Bok gibi çalıyor. Bir hafta söylemedim anneme: Kesin gidip öldürür kuzenimi. Annem hapse girerse, babamla tek başına kalmak istemiyorum. Annanemlerde hiç kalamam, duvara yaslanmam bile yasak. Bir keresinde taşa oturup sırtımı duvara vermiştim, o gün yasakladı annanem. Duvar kâğıdının kabartma çiçekleri içe çöküyormuş. Bu köpek, annaneme, "İnci gelsin gitarla oynar" demiş. İnşallah çocukların da anneleriyle birlikte hapishanede kalmalarına izin veriyorlardır. Sonra annemi balkona çağırıp anlattım. "Abin sayılır, oyun oynamış senle, arada böyle oyun oynar abiler" dedi. "Ben bakkala gidiyorum" deyip çıktı. Kesin öldürecek. Ben de yatak odasındaki duvar kâğıdının çiçeklerini parmağımla tek tek itip düzleştirerek annemin dönüşünü bekledim. Akşamına babam Tahsin Amcalarla bizi almaya geldi. Annem kesin bakkaldan Tahsin Amca'nın karısını aradı, gelin beni alın diye.

Özlem'i o hafta hiç görmedim. Fatma Teyze bir iki gün sonra servise çıkmaya başladı ama annem sormadı bir şey. Ben zaten sormam. Bir süre sokakta oynayan çocuklar azaldı. Artık başkalarının anneleri de sokağa izin vermiyor.

Sonra bir gün Özlem'i gördüm. Kapının önündeki kaldırımda tek başına oturuyordu. O zaten hep yalnızdır da... "Anne Özlem'in yanına gidebilir miyim?" dedim. Normalde tek çıkmama hayatta izin vermez. "Biraz bekle" dedi. Bir süre sonra ev tost kokmaya başladı. Biz tost makinası mı aldık? İki tane yarım ekmek arası tost yapmış. "E bunun tırtığı yok kantindeki

gibi?" "Olsun, gene de kaşarı uzuyor" dedi. Ütüyle yapmış tostu, "Özlem'le yersiniz." Ben tostları alıp aşağı indim. Annem balkondan bize bakıyor. Özlem'in yanına oturdum, tostu verdim. Kaşarı iplik iplik uzuyor. Herkes veriyor ama biz eskilerimizi Özlem'e vermeyiz. Annem ona bir şey verecekse mutlaka yeni alır. Bir süredir bana da Özlem'e de bir şey alınmıyor. Renkli fasulye kutusunu yanıma almıştım. Eski sayılmaz. Hediye. "Al bu senin olsun" dedim. Özlem böyle kocaman baktı. Bildiğimi anladı. Bir şey demedi. Ben de... Fasulye kutusunu kaldırıma bıraktım. "Annem merak eder" deyip eve koştum. Annem, "Sakın tecavüz falan bir şey söylemeseydin" dedi. "Söylemedim" dedim. Hemen uyudum.

Ertesi gün okulda, Funda bana, "Kaşar peyniri kokuyorsun" dedi. Funda'nın annesi kantinden tost almasına izin veriyor ama evlerinde tost makinası olmadığını biliyorum. Küçük küçük kalpli sabunlarını bile çamaşır makinasının üstüne süs diye diziyorlar, tost makinası olsa mutfak tezgâhında görürdüm. "Dün evde tost yaptık da" dedim, "dişimi de fırçaladım ama geçmedi kokusu." "Yok" dedi Funda, "ağzın değil, önlüğün kaşar peyniri kokuyor. Kokla bak." Önlüğümün kolunu burnuma götürdüm. Sadece kaşar peyniri değil, yanık ekmek ve sana yağı da kokuyor. Annem tost yaptığı ütüyle önlüğümü ütülemiş.

Babam beni okuldan almaya karar verdi. "Zaten okuma yazma öğrendi, ben kızımı evde eğitirim" dedi, "herkes gibi olmasın..." Bizim evde hep kavga çıkar. İlk kez bir kavgayı annem çıkardı: "Sen kimsin de kızı eğiteceksin!" dedi, "Ben kızı okula götürmek için işe gelemiyorum diye böyle yapıyorsun. İnci'yi okuldan aldığın gün o atölyeyi içindeki mumlarla ateşe verir, evi de terk ederim." Babam da, "Anana güveniyorsan onlar okutacak olsa seni okuturdu" dedi. Annemin bir daha Eskişehir'e dönmeyeceğini biliyorum ama babamın bilmemesi iyi. Annem

Paşabahçe'den aldığı kristal küllüğü babama attı, duvarda patladı. Babam da bira şişesini anneme fırlatmak için kaldırdı, galiba dibinde biraz bira olduğundan atmadı. Demek ki işler gerçekten çok kötü. Babam biranın kalanını bir dikişte içip çek defteriyle sobayı tutuşturdu. Çünkü böyle gösterişli şeylere bayılır. Bir de çek yaprağını kibritle yaktığı sırada bize dönüp gözlerini doldurdu, biz de duygulanıp ağlayacağız sandı. Hâlâ anlamadı. Biz annemle kolay kolay ağlamayız. Galiba babam en çok buna sinirleniyor. "Soba sönüyor biraz üfle" dedi annem. Babam dörtayak üstüne eğildi; sobada, yarısı yanmış çek defterine üflüyor. Gerçekten de gözleri yaşardı dumandan. Yüzü gözü is olmuş, masaya döndü. Bir yandan el beziyle alnındaki karayı siliyor bir yandan konuşuyor. Bu sefer o alttan aldı: "Bulgarlar geldiği gibi değil, artık ucuza çalışmıyorlar. Aslında Iraklılar hep Aksaray'a taşındı. Arka mahallelerde millet kapıcısını atıp kapıcı dairelerini bunlara beş misli fiyata kiralıyor. Hepsi de iş arıyor. Atölyeyi buraya taşıyabilsek... Hem bu Iraklı Kürtler ucuza çalışıyor, hepsi de iş arıyor." Islak el beziyle sildiği isler bütün yüzüne yayıldı, biz de suratında bir gariplik yokmuş taklidi yapıyoruz ki sizin yüzünüzden is oldum diye parlamasın. "Sen de İnci'yi beş dakikada okula bırakır işe gelirdin... Gerçi burada da dükkânlar pahalandı. Ailenden bir kişi yok ki sen atölyeye geldiğinde kızı okula getirip götürsün..."

Ben okuma yazma öğrendikten sonra evin her yerinden vasiyetler çıkmaya başladı. Halı altları, yastık kılıflarının içi, çatal kaşık çekmecesinin dibi, perde mandalı diye kornişe sıkıştırılmış kâğıdın iki yüzü... Her yerden... Belki önceden de bu kadar çok vardı ama ben okuma yazma bilmediğim için bunların ne olduğunu anlamıyordum. Boyama kitaplarımın içi, sallanan masanın ayağına dengeli dursun diye sıkıştırılmış kâğıdın iç yüzü, ayakkabı kutularının altı, televizyonun arkası... Her yerden. Annem

vasiyetlerinde beni babamın eline bıraktığı için özür diliyor: "Elimden bu kadarı geldi" diye ekliyor. Hepsini de, "Seni seven annen, Melek" diye bitirip imzalamış. Kimi vasiyetlerinde babam tutuklanırsa annanemlere gitmemi tembih etmiş, kimilerinde Çocuk Esirgeme Kurumu'nda uslu durmamı söylemiş. Eğer babam hapse girmeden beni kaçırırsa, annemi öldürdüğü için babamla kavga etmememi, bir an önce 18 yaşına gelip evden kurtulmaya bakmamı tembihliyor. "Babandan iyi çıkar diye umup kocaya kaçma. Şarkısı bile yapılmış: 'Beterin beteri var' diye. Arabesk şarkıların hepsi gerçek. Bir de kimsenin yanında yatılı çalışma." Derslerim iyi olursa yatılı okullara burs kazanabilirmişim, o yüzden okulu asla bırakmamam lazımmış.

Babam en çok Emin Çölaşan'ı okuyor. Ben en çok annemi okuyorum. Vasiyetleri toplayıp biriktiriyorum. Koltuk minderinin altı, fotoğraf albümünün iç kapağı, annemin gizlice para biriktirdiği sütyen kutusu... Her yerden. Babam bunları bulursa vasiyetleri gerçekten kullanmak zorunda kalabilirim. Babam bulmuyor hiç. O zaten evle ilgilenmez... Ben ilgilenirim. Hani annem ev hanımıymış ya, ben de annem işe gittiğinde evde tek başına otura otura ev çocuğu oldum. Öğretmenin hayat bilgisine bir veriyorum. Priz çizmişim de tuhafmışım! Kimse evi benim kadar iyi bilemez. Bazı akşamlar elektrik kesiliyor. Annem babam karanlıkta oraya buraya çarpıyor, ayakları halıya, eşiğe falan takılıp düşüyor. Ben sakar olduğum halde hiç düşmüyorum. Çünkü tek başına evde otura otura evi ezberledim. Salon kaç adım, mutfakta kaç karo var, hangi duvarın neresinde priz var, halılarda kaç kere elli püskül var, çarşaflarda kaç çiçek resmi var... Hepsini. Annem yeniden çalışmaya başlayacak diye ödüm kopuyor. Bu, benim gene tek başına eve hapsedilmem demek. Paramız azaldı, artık okuldan kalan zamanlarda eskisi gibi gezemiyoruz ama annem arada "Hadi biraz hava alalım" diyor, kuruyemişçiye kadar yürüyüp 100 gram çekirdek alıp geliyoruz, o bile bir şey. Ben artık

teneffüste bahçeye çıkmaya başladım. Çünkü vasiyetleri okuduktan sonra annemin beni, yaşarken bırakmayacağına eminim. Ama annem velilerin ev buluşmalarından çekildikten sonra artık kızlar sınıfta bana pek yüz vermediğinden arkadaşlarımı kaybetmekten korkuyorum. Anneme, "Günlere geri dönelim" dedim. "Biz onlara gidersek onları da bize çağırmamız gerekir" dedi. Bunun ne demek olduğunu biliyorum. Hangi parayla ne ikram edeceğiz derdinden değil. Bir kilo unla bütün Aksaray'a ikramlık çıkarır benim annem. Hamur işinde çok iyidir.

Biz artık eşyamızın huyunu biliyoruz. Ona göre davranıyoruz. Sınıftaki çocuklar, onların anneleri bizim eşyamızı tanımaz. Yemek masasına tabakları belli bir denge tutturacak şekilde yerleştiriyoruz. Yuvarlak olduğundan bu konu çok önemli, çünkü bir tek ortasında bacağı var. Tencere koyacaksak tam masa ayağının hizasına gelecek şekilde ortaya yerleştiriyoruz ki dengelesin. Bir ucuna diğer ucundakinden ağır bir şey koyarsak masa kaydırak gibi eğilip üstündekiler yere dökülüyor. Üçlü koltuğun kırık orta arka ayağının yerine, babamın ben büyüyünce okuyayım diye aldığı Savaş ve Barış ciltlerini koyduk. Önden bakınca kırık olduğu belli olmuyor. Koltuğun ortasına oturmayız, tahterevalli gibi iki ucuna birer kişi oturunca çökmüyor. Sandalyelere oturuyoruz ama arkamıza yaslanmayız; annem onları tutkalla yapıştırdığından, arkaya yaslanıldığı an sandalye sallanıp tekrar kırılıyor, yere düşüyorsun. Sehpayı babam duvara attıktan sonra annem bacaklarını tutturdu ama onu da önümüze yerde sürükleyerek çekmeyiz. Annem kaldırıp yanımıza getirir. Yoksa bacağı ayrılıyor. Tekli koltuğun bir kolu tekme kurbanı, onu da annem yerine oturttu ama kolumuzu yaslamayız. Bunlar için kimse birbirini tembihlemedi. Annem unutkan, ben sakarım, babam saldırgan; evde kırmadığımız tek eşya, bu halihazırda kırılıp tamir edilmiş olanlar. Annanem bile kendi mobilyalarına bizim kırık eşyamıza gösterdiğimiz özeni göstermiyordur.

Ev sahibimiz Hacı Amca'nın kızı da bizim apartmanda oturuyor: Mahiser Teyze. Vatan Caddesi'nde yaşıyorlar ama gene de fakirler. Kocası hasta olduğundan çalışamıyor. Ev sahibi kızının evde bedava oturmasına müsaade etmiş ama geçinmeleri için para vermiyor. Kocasının hasta aylığıyla idare ediyorlar. Mahiser Teyze bir gün bize geldi, kızını istemeye geleceklermiş: "Evde doğru düzgün eşya yok, görücülere ayıp olmasın, sizinkileri bir günlüğüne alsak?" Annem, "Eşyalar pek sağlam değil aslında" dedi. Kadın çok bozuldu... "Daha bu yıl aldınız Melek Hanım, yepyeni eşya, eğer vermek istemiyorsan öyle söyle." Annem, kocam kırdı da diyemiyor, "Sandalyeler biraz sallanıyor da..." Kadın "Olsun" diyor, "ağır misafir bu, zaten koltukta oturturuz. Kız da kahveyi ikram edip elinde tepsi kenarda bekleyecek, sandalyelere oturmayacağız bile, evde sandalye olsun yeter." Annem diyor ki, "Masaya da çok yüklenmemek lazım." "Olsun" diyor kadın, "zaten masada yemeyeceğiz; tabaklarla kuru pasta, börek, dolma... Maksat evlerinde masa yok demesinler." Annem diyor ki, "Tamam ama üçlü koltuğun ortası kırık, biz iki ucuna oturuyoruz, uzanmıyoruz bile ona." Mahiser Teyze, "Canım, görücünün kız isterken koltuğa yanlayıp yatacak hali yok." Annem, "Yalnız sehpayı çekerken sürüklememek lazım yoksa..." derken Mahiser Teyze, "Amma kıymetli eşyan varmış. Önce müteahhitlerden istedim ama yeni eşya daha doğru düzgün biz kullanamadık kusura bakmayın, deyip yüz geri ettiler beni. Eh, onlar bizim kiracımız değil ne de olsa." Annem tehdidi yiyince, "Buyrun" dedi, "ne isterseniz alın." Kadın oğluyla evde ne var ne yok alıp inerken, annem, "Mahiser Hanım, yalnız fiskos masasının ortasına bir kitap koysanız iyi olur" diye uyardı. Mahiser Teyze bizim salondaki el halısını yuvarlarken ben altından çıkan vasiyetleri topladım.

Akşam babam eve bir girdi, kütüphaneyle televizyondan başka eşya yok, "Haciz memurları mı geldi?" diye sordu. "Hacze de

mi verildik?" dedi annem. Babam eşyaların alt kata gittiğini öğrenince, "Aslında hacizciler gelecekse şimdi gelse ne iyi olur, hazır evde alacakları eşya yokken... Acaba akşamları da çalışıyorlar mı? Televizyonu da alsaymış ya Mahiser Hanımlar" Annem de, "Valla teklif ettim ama onlarınki daha yeni modelmiş, bizimkini beğenip de almadı" dedi. Babam bira getirmişti. Annem de çekirdek çıkardı, ikisi birer mindere oturup çekirdek çitleyip bira içmeye başladı. Şişeleri tokuşturup Mahiser Hanım'ın dünürünün şerefine içiyorlar. Babam diyor ki, "Bir yerleri kırılırsa da her yan hastane, beş dakikaya yetişirler." Bira az diye herhalde, bir süredir bana ikram eden yok. Pencere önündeki saksının çiçeği ilk kez bu kadar uzun yaşıyor.

Birkaç saat sonra Mahiser Teyze geldi: "Alacağın olsun Melek Hanım" dedi, "kızımın istikbaliyle oynadın..." Meğer damat saygısından koltuğa oturmamış da sandalyeye oturmuş. Damadın dedesi tekli koltuğa, anne babası da üçlü koltuğun iki yanına oturmuş. Annem, "İyi, o kadar saygılı damat büyüklerinin yanında gerine gerine sandalyeye sırtını yaslamaz, ucuna ilişmiştir" dedi. Aynen öyle olmuş, kız kahveleri getirmiş, damat kahveyi masaya bırakmış, "Damanın kolunu koymasıyla sen masa yamul, kahve de kay damadın kucağına dökül! Damat masayı kırdığı için özür diliyor, sizden kıymetli mi diyoruz ama damadın edep yeri yanmış, gitti üstüne su tutup geldi... Pantolonu boydan boya ıslak, sandalyeye otururken boş bulunup sırtını yaslamasıyla sandalye kırılmasın mı? Damat iki seksen yerde..." Damadın babası dikkat etsene diye azarlamış. Damat yerden kalkıp üçlü koltukta bunların ortasına oturduğu gibi, koltuğun ortası çökmüş, kayınpederle kaynana damada doğru kaymış, kayınpeder sendeleyip doğrulmaya çalışırken önündeki sehpaya tutunmasıyla, sehpanın bacağı ayrılmış. "Damadın annesi diz çöktü, mendilini çıkarmış, yere dökülen kahveyi silmeye çalışıyor, bir yandan da, hem de el halısı leke

kalmaz inşallah diye dertleniyor. Dünürler halı bizim sanıyor tabii. Damadın babası, kusurumuza bakmayın yuva kurucaz deyip geldik evinizi yıktık diye özür dileyip bir yandan da yere oturmuş, sehpanın bacağını yerine oturtmaya çalışıyor. Adam bir an yüzünü buruşturdu... Dedi ki, burda kahverengi bir şey var... Biraz kurumuş ama yine de yapış yapış... Nedir diye eğilip baktım ki" Mahiser Teyze babam orda diye biraz da utanarak, "Çok affedersiniz bok, kurumuş bok! Adam da bir yandan bok mu tuttu diye elini kokluyor, abdestim de kaçtı Allah günah yazmasın, diyor. Ne olduğunu ben anlamadım ki dünüre izah edeyim." Annem de dedi ki "Bu muydu üzüldüğün? Dünürün abdestine bir şey olmamış merak etme. Bok değil o, kapı macunu. Sehpa kırıldığında evde tutkal yoktu da İnci'nin heykellerinden birini bozup tutturuvermiştim." Mahiser Teyze: "Biz ne bilelim, adam elini temizlesin diye kolonya tutayım dedim. Şişeyi benden aldı, dirseğine kadar kolonyayla sıvandı, şişeyi fiskos masasına koymasıyla onun da üstü dünürün ayağına devrildi mi..." Annem de, "Ben dedim ortasına kitap koyun diye, tek ayağı var ya, anca ortasına kitap koyunca dengede duruyor" dedi. Mahiser Teyze, "Evde bir tek Kuran var, tövbe estağfurullah, Kuran'ı onun üstüne koyacak halim yok, fiskos masası bel hizasından aşağıda kalıyor. Dünürler kahveden haşlandıklarına mı yansın, yere yapışmalarına mı, damadın babası zaten bok elledığini sanıyor, neye uğradıklarını şaşırdılar. Biz gene ziyaret ederiz deyip apar topar gittiler." "Ben sana demiştim" dedi annem, "bizim eşyanın huyunu bilmek ister." Babam en son tekli koltuğun kolunu kırmıştı: "Tekli koltuk?" dedi... "Ah ödüm koptu" dedi kadın, "ona damadın dedesi oturmuştu bir de, 80'inde adam. Bir düşse de kalkamasa, kız almaya gelip babalarını toprağa verip gidecekler. Şükür o koltuğa bir şey olmadı da adam yere düşmedi." Babam da, "Eski toprak ne olsa" dedi. Mahiser Teyze dertli, "Kim bilir bir daha gelirler

mi... Biz eşyaları birleştirmeyi denedik ama beceremedik, kapı macunu da yok evde tabii!" Kadın sitem ediyor ama bizimkiler anlamamış gibi yapıyor. "Öyledir" dedi annem, "lazım olmasa tak diye bulunur da... Şurda İnci'nin yaptığı bir heykel vardı, onu size verelim, lazım olunca..." Kadın, istemez manasına elini salladı. Babam da: "İyi olmuş mobilyaların kırıldığı, böyle taşıması daha kolay, siz zahmet etmeyin, biz bir ara alır evde birleştiririz" dedi. Mahiser Teyze ev sahibimizin kızı ya yüzüne karşı gülemiyorlar. Çünkü kirayı bir hafta geciktirmişiz. Kadın gittikten sonra annemle babam çok güldüler. Onları hiç öyle eğlenirken görmemiştim.

Hacizciler gelir diye eşyaları iki üç gün aldırtmadı babam. Sonra Mahiser Teyze oğluyla parça parça yolladı. Evde birleştirdik. Bu sefer bali kullandık. "Tutkal esnemiyor ya o yüzden çatlayıp kırılıyor" dedi babam. Mobilyaları tamir oldu ama bu sefer de oturduğumuz, yaslandığımız her şey esneyip yaylanıyor, hâlâ velileri evde toplamaya cesaret edemiyor annem. Ben de istemiyorum. Özellikle Fundaların gelmesini. Onların eşyası bizimki gibi yeni değil ama değil bir şeyleri kırılmak, halılarının püskülü bile karışmıyordur. Teneffüste bahçeye mecburen çıkıyorum. Zaten annem işe dönerse evde tek kalacağım, bir de okulda yalnız kalamam.

Artık grupta yedi kişiyiz. Zülal sınıfta okumayı en son öğrenendi ama annesi velilerin evde yaptığı günlere katılmaya başlayınca, kızlar da onu okulda aralarına aldı. Üstelik bu Zülal'in babası televizyon tamircisi, sınıfta evde kumandalı televizyonu olan tek kişi o. Kızlar onlara gittiklerinde çok eğlenmiş kumandayla bir Star'ı bir TRT'yi açarken. Bunlar ev toplantılarında, televizyonda çıkan klipleri izleyip kendi kendilerine dans gösterisi hazırlamış, teneffüslerde, evde çalıştıkları el hareketlerini yapıyorlar. Ben öylece seyrediyorum.

Funda okula fotoğraf makinesi getirmeye başladı. Yedi kişiyiz ama fotoğraflarda hep altı kişi var çünkü resimleri bana çektiriyorlar. Fotoğrafta olmamak kötü ama fotoğraf makinesini de üstteki kırmızı düğmesine bastığımda gelen klik sesini de çok sevdim. Anneme, "Biz de fotoğraf makinesi alalım mı?" dedim. Aldı valla.

Bir sabah annem, "Hadi uyan" diye dürttü beni. Fısıltıyla, "Giyin, çıkıyoruz" dedi. Camdan baktım, hava ne aydınlık ne karanlık. Güneş tam doğmamış. Bulutlar kırmızı kırmızı: "Eskişehir'e mi gidiyoruz?" dedim, "Hayır, Beyazıt'a" dedi eliyle sessiz ol işareti yapıp, "babanı uyandırmayalım." Ben uyurken kesin kötü bir şey olmuş... Beyazıt çok yakın, babam bizi hemen bulur orda. "Kızım akşam konuştum ben babanla" dedi annem, "Beyazıt'taki Bulgar pazarına gidiyoruz. Orda kaçak malları çok ucuza satıyorlar. Belediyeciler işbaşı yapmadan sabah çok erkenden gelip satış yapıyorlar ki yakalanmasınlar, tezgâh parası da vermesinler" dedi.

Tezgâhların başı çok kalabalık. İnsanlar yere açtıkları bavulların içinde; sigara, kahve, oyuncak, ütü, fön makinası gibi şeyleri dizmiş satıyor sabahın köründe. Fotoğraf makinemi onların açtığı tezgâhtan aldık. İkinci el. Satan kadın altın dişleriyle gülerek: "Ne ıstıyırsız bekam? Bu tezgâhta herkeslaa ne aldilaasa eve variyırlaa kullanilaarki bakilla en iyi malı aldilaa. Eep böole yine geliyırlaa. Tereddüte kalırsınız? Kalmıyıırsınız. Ben iki yıl oldıı Türgıyaya döndiktan sonra pazartesileri sabaa dokuza kadar eep burda tezgâh açıyııyırım. Erken geliyırsız bi da. İyi mallar tükeniyır bavulu açıyırım eemen" diye tembih etti, annem makinenin parasını verirken kadın, "Yine beklayırım" deyip makineye pil yerleştiriken: "Böole çevırıyırsın na buraa takıyırsın, piller güzel kızanıma hediyeee olsun. Çekim bitince pilleri içinde bırakmayırsın. Fotograf çekmeyırımisın emen çıkarıyırsın. Soona akaar yoksa" dedi. Türkçeleri değişik ama anlıyoruz ne dediklerini... Bay-

rampaşa'daki atölyeden biliyoruz. Annem eve dönerken bana, "Güle güle kullanıyırsın kızanım" dedi, çok güldük.

Makinem çok güzel. Boyuna asmak için ayarlanabilir askısı da var hem. Boynuma astım okula gittim. Herkes yanıma geldi. Demek ki fotoğrafçılık havalı bir şey. Bu sefer fotoğrafı ben çekmiyorum. Sınıftan birine makineyi veriyoruz, o yedimizi birden çekiyor. Üzülmesin diye sınıfta Elif'le de bir iki poz çekindim. Funda, "Filmi banyo ettirince bize de birer tane çıkarır mısın? Parasını öderiz" dedi. Okul çıkışı anneme makineyi verip, "Banyo ettirmemiz lazımmış" "Kimi?" "Filmi" "Film yok ki içinde..." Meğer makinede kendiliğinden film olmuyormuş, film makaraları fotoğrafçıdan alınıyormuş. Sonra yine fotoğrafçıya götürüp tab ettirmek lazımmış. "Funda'ya ne diycem?" diyorum. "Film yanmış dersin. Zaten bizim evde yanmayan bir o kalmıştı" deyip gülüyor. Aslında cevabı tahmin ediyorum ama gene de bir umut: "Film alabilir miyiz anne?" Makine ikinci el diye ucuza almışız. Filmi, banyosu bu makineden bile pahalıymış, "O parayı bulsam, filmi banyo ettireceğime sana şampuan alırım" diyor. Gerçekten saçım annanemin sökük örgü yünlerine döndü. Fotoğraf makinesini bir daha okula götürmedim. Birkaç gün evde anneme babama poz verdirdim. Onlar da makinede film olmadığını bile bile poz verdi. Sonra kaldırıp attım bir kenara.

Teneffüslerde bahçeye çıkmaya hiç başlamasaydım keşke... Önceden hiç olmazsa "İnci'nin huyu böyle" diyorlardı. Şimdi hepsi, dışlandığım için bahçeye çıkmayı bıraktığımı anlamıştır. Biz yine sınıfta Elif'le oynamaya başlıyoruz. O annesi olmadığından, ben babam olduğundan, diğer çocukların arasına karışamıyoruz.

Sonra mucize gibi bir şey oldu. Müteahhidin karısı, "Bizim eşyalar bu hafta sizde dursa olur mu?" dedi. Meğer müteahhit bütün parasını bankere kaptırmış, üstüne bir de hacizlik

olmuş. Annem, "Emanetten korkarım ben, bir şey olur falan" diyor. Müteahhidin karısı, "Aşk olsun Melek Hanımcım" dedi, "sırtında taşıyacak değilsin ya, istemiyorsan açık açık söyle..." Annem, biz de haciz bekliyoruz demeye utandığından müteahhidin eşyası bize taşındı. Babam, "Köylü işi" dedi mobilyalara, bence de öyle. Hep kadife kabartmalı, çiçekli... Annem, "Yarın bize hacizci gelirse ne diyeceğiz? Bunlar bizim değil, komşunun sizden kaçırdıkları almayın mı?" Babam, "Ben yarın haciz işini çözeceğim mecbur" dedi. Annem nasıl diye sormadı bile. Müteahhitlerden gelen mobilyaların hepsini tek tek inceledi. Üçlü koltuğun ortasına oturuyor, kırılmıyor, yerinde hafifçe yaylanıyor, çökmüyor. Masaya kolumuzu dayıyoruz, devrilmiyor, sehpayı çekerek önümüze alıyoruz, esnemiyor. Sandalyeye sırtımızı yaslıyoruz, düşmüyoruz. Annem işini sağlama almak için, "Eve telefon bağlatalım mı?" dedi o akşam. Babam tabii ki kavga çıkardı ama sinirlense bile eşyalar el âlemin olduğundan kırıp dökmeyeceğine emin olduk. Kendi eşyamızı yatak odasına yığdık. Birkaç gün sonra, velilerin günü bizde yapıldı, annem davet etmiş. "Eşyaları mı değiştirdiniz Melek?" "Evet, bir de bu modeli deneyelim dedik." Funda'nın annesi mobilyaları çok beğendi. Biz arkadaşlarımla arka odada dans çalıştık. Ödevlerimizi yaptık, ben onlara evde yaptığım resimleri gösterdim. Çok güzel bir gündü. Onlar gidince anneme, "Eşyaları geri verince arkadaşlarımı nasıl eve çağıracağız?" dedim, o da, "Bugün bize geldiler, altı hafta da biz onlara gideriz, okulda iki ay rahat edersin" dedi, "sonrasına bakarız." Ertesi gün tekrar teneffüslerde bahçeye çıkmaya başladım.

Biz fakir değilmişiz, sadece paramız bitmiş, babam öyle diyor. Parasızlık bana bir özgürlük bile verdi aslında. Artık evde zorla klasik müzik dinletemiyorlar çünkü babamın son kavgada kırdığı teybin yerine yenisini alamadık. Babam içki içeyim diye

de ısrar etmiyor, son günlerde anneme bile pek ikram etmiyor aslında. Boyum kısa diye her akşam bira bardağında bıldırcın yumurtalı, pekmezli, balıkyağlı süt içiriyorlardı, tadı iğrenç, ondan da kurtuldum. Annem de para mevzusuna pek üzülmüyor: "Senin baban esnaf, bizim zengin olmamız da fakir olmamız da bir güne bakar. Zülallerden pay biç, iki yıl öncesine kadar tek göz odada oturuyorlarmış. Babası televizyon tamircisi ya, Star açılınca adam eski televizyonları çok kanallıya ayarlama işine girmiş. Bir yılda ev almışlar. Şimdi bir de çok kanallıya geçirdiği televizyonları kumandalıya çevirmeye başlayacakmış. Resmen randevu için sıraya girmiş millet. Yakında Mercedes bile alırlar."

Babam, akşamları bira içip pencereden Vatan Caddesi'ni izlerken, annemin dediği o bir günü bekliyor: Zengin olacağımız günü. Vatan Caddesi boyunca dizilmiş evlerde bizden başka manzara olarak trafiği izleyen var mı bilmiyorum. Varsa da kimse caddeye bakarken bizim arabamızı göremez. Benden başka arabaları renklerine göre sayarak oyalanan çocuk var mı bilmem, varsa da saydığı mavi arabalardan biri bizimki olamaz. Trafik kazası olarak bile seyredilemeyiz. Çünkü benzin bitti. Araba bir aydır kapının önünde, müteahhidin Mercedes'iyle yan yana duruyor. Babam bir iş arıyor, gireceği değil, kuracağı bir iş. Bizi bir günde zengin etmese de zenginler gibi yaşatacak bir iş...

Bir gün, "Buldum!" diye eve geldi babam. Koltuğunun altında gazete kâğıdına sarılı büyük rakı var, demek gerçekten bulmuş. Öyle neşeli ki... Benim kadehime de rakı koyup, "Yangın işine giriyoruz" dedi. Biz annemle, babamın ne demek istediğini hemen anladık. Müteahhitler de fakir değil ama artık bizden bile parasızlar. Biz durumu saklıyoruz. Onlar saklamıyor da... Vatan Caddesi'nde yaşayıp akşam sabah yumurtaya ekmek banıyorlar. Babam, apartmana rezil olmayalım diye borç bulup

haczi kapatmış, bunlar onu bile yapmadı, bir de bize söylediler hacze verildik diye. Koca Mercedes, benzin paraları yok diye kapının önünde yatıyor. Bunlar her yere ya yürüyor ya metroyla gidiyor. O ara bizde de para olmadığı için dışarı pek çıkamadığımızdan alt katı su basmıyor. Badana boya kutuları öylece duruyor. Annemin elinden her iş gelir. Bir sabah kalkmış, hazır evde boya varken, pencerelere bir kat yağlıboya geçeyim demiş. Elinde boya kutusuyla fırçayı alıp pencereye çıkmış, cam siler gibi bir eli ve ayağı dışarda, öbür eli ve ayağı içerde, pencerenin ahşabını boyamaya başlamış. Bir an dengesini kaybetmiş, pencereye tutunmak için yağlıboyayı bırakmasıyla... Annemin feryadıyla uyandık: "Gitti Mercedes, gitti!" Babamla pencereden bir baktık, siyah Mercedes'in üstünde beyaz beyaz boyalar. Babam hiç kızmadı, gülümsedi galiba: "Koca Mercedes zebra eşeğine dönmüş" dedi. Annem ağlıyor, "Mercedes bu, götümüzü satsak ödeyemeyiz." Tineri aldı, sünger ararken, "Yanında bizim araba var ona dökülseydi keşke" diyor, "sıçramamış bile..." Aşağı inip Mercedes'ten yağlıboyayı silecek. Babam dedi ki, tiner değerse arabanın kendi boyası da çıkar daha beter olurmuş. Annem, "Normal davranıyoruz" dedi, "kimse görmedi benim yaptığımı." Ben bile biliyorum, biri kazayla kötü bir şey yaptıysa herkes benim ya da annemin yüzünden olduğunu hemen anlar. Annem diyor ki: "Vallahi kendimi atıcam da, arabanın üstünde bir de beni bulurlarsa delil olurum."

O gün okula gitmedik. Evde saklanıyoruz. Kapı çalıyor, açmıyoruz. Biri Fatma Teyze, iki kere de müteahhidin karısı geldi. Ben herkesin apartmanda nasıl yürüdüğünü ayak sesinden bildiğimden tanıdım. Akşamüstü kapı tekrar vuruldu. Müteahhidin karısı bağırıyor, "Melek Hanım aç, aç yahu! İçerdesin biliyorum." Mecbur açtık. Annem, "İnci biraz halsizdi de okula götürmedim bugün" diyor. Ev leş gibi yağlıboya kokuyor, annem koku çıksın diye camı açarken eli tahtaya yapışıp bembeyaz oldu: "Geçen ay

boyamıştık, bir türlü kurumadı bu da..." Müteahhidin karısı, "Allah senden razı olsun" deyip anneme sarıldı.

Meğer Mercedes sigortalıymış, sigorta şirketi bunlara eşek yüküyle para verecekmiş. O parayla hem iki ay geçinirlermiş, hem isterlerse arabayı da yeniden boyatırlarmış... Babam, "Yangın işine gireceğiz" deyince, annem hemen "Öyle yak deyince yakamam, kendiliğinden olması lazım" dedi. Babam dil döküyor, "Yahu ne var, her zaman yaptığın şey. Ben kızı alır çıkarım, sen de evi tutuşturur arkamızdan gelirsin. Komşular alışkın zaten yangın diğer dairelere sıçramadan itfaiyeyi arar." Eviriyorlar, çeviriyorlar; annem, "Doğaçlama olmazsa olmaz" diyor. En sonunda plan değişti, annem beni alıp çıkacak, evi babam yakacak. Rakı biterken evin sigortalı olmadığını, olsa bile biz kiracı olduğumuzdan tazminatın bize düşmeyeceğini akıl edince, "Boşuna ev sahibine para kazandırmayalım" deyip evi yakmaktan vazgeçtiler. Babamın son para kazanma umudu olan yangın da böylece suya düşmüş oldu.

Annanemden bile daha tutumlu olduk çünkü harcayacak hiçbir şey kalmadı. Babam artık işe gitmiyor. Çünkü kirayı ödemeyince dükkândan atılmışız. Kömür de bitti. Küçük tüpün üzerine teneke kapatıp soba yaptı annem. Hepimiz aynı odada oturuyoruz artık. Allahım babamla aynı odada oturmak... Televizyon beni aptal edecek diye yasak, babam bizi delirtecek ama serbest.

Babamla son tartışmalarından sonra annemi yatak odasında Allah'la kavga ederken yakaladım. Annem başını yukarı kaldırmış, Allah'ı tehdit ediyordu: "Allahım, bak bu sana verdiğim son şans. Bir şey yapacaksan yap artık!" Annem Allah'tan bir cevap alamadı. Ben annemin Allah'ı tehdit ettiğini görmemiş gibi yaptım. Annem benim onu gördüğümü fark etmemiş gibi yaptı. Babam zaten Allah'a inanmıyor. Biz de babama inanmıyoruz. Allahım sence çocuklar da insan mı? Cevap vermezsin tabii...

Herkes, ilerde babamın; parası varken yiyecek dağıttığı o evsiz adamlardan biri olacağını söylüyor. Annanemler, dayım, teyzem, annemin uzaktan akrabaları... Annem sürekli apartmanda yangın çıkardığı ya da su bastırdığı için mecburen iyi davranmak zorunda olduğumuz komşular... Herkes. Kimi, sur dibinde ölü bulunur diyor, kimi Yeraltı Çarşısı'nın havalandırmasından leşini toplarlar diyor. Tabii ki bunları yanımda konuşuyorlar. Akrabalar hayallerinde babamı her seferinde başka bir yerde ölü buluyor. Yedikule Zindanları'nın orda alkol komasından, UFİ'nin yangın merdivenlerinde soğuktan donarak, Murat Paşa Camisi'nin şadırvanının su giderinde boğulmuş olarak... Kennedy Caddesi'nde araba çarpmış olarak. Semti zaten biliyorum, annem gezdirir. Ama gittiğim yerlerin adını akrabaların babamın ölü bulunacağını söylediği yer tariflerinden öğreniyorum. Ve bir sürü de ölüm çeşidi öğreniyorum. Gazeteyi bir açacağız, babam Bozdoğan Kemeri'nin üstünden Unkapanı'nı seyrederken düşüp ölmüş. Ya da bir gün bütün gazeteler, babamın Ordu Caddesi'ndeki Koska'nın önünde yankesiciler tarafından şişlenerek öldürüldüğünü yazacak. Bir de babamın ölümü hep gazeteye çıkıyor. Ölüm haberi Emin Çölaşan'ın yazısının yanında çıkarsa... Resmini de koyarlar. Babam ucunda ölüm bile olsa Çölaşan'la yan yana olduğuna sevinir. Artık gazete almıyoruz. Babam Çölaşan'ı okuyamadığı için çok sinirli. Bir de, kapıcıya rezil olduğumuza bozuluyor: "Kadın demeyecek mi Vatan Caddesi'nin göbeğinde ev tutmuşlar ama gazete almaya paraları yok." Fatma Teyze de bozuldu gazeteyi bırakmamıza: "Kuponların bitmesine de az kalmıştı, kaçırıcaz gül gibi arkopal tabak takımını" dedi.

Para bittikçe biz, daha görünür olduk. Bunun ilk sebebi benim. Saçım kalıp sabundan öyle bir kabarıyor ki, sanki sokakta yürürken herkes saçıma bakıp dalga geçiyor. Tanıdıklar beni görünce, ellerini saçıma fesleğen okşar gibi daldırıyor. Çirkin olmak

işime yarar zannediyordum. Kimse beni fark etmez. Üstüne bir de bu tuhaf saç eklenince... İnsanların bana bakması berbat bir şey. Funda yanımda oturmasa da güzel bir çocuk olmadığımı fark ederdim. Akrabalar kuzenlerimi hep, "Çirkin diyelim nazar değmesin" diye seviyor, "Allah çirkin şansı versin" diye... Beni de "Güzel kız" diye çağırıyorlar. Her şey ortada. Daha görünür olmamızın ikinci sebebiyse: Babam. Babamı saklayamıyoruz artık. Para babamı oyalıyormuş. Atölyeye giderken, takım elbise diktirirken, evsizlere meyve dağıtırken, babamın varlığı o kadar belli olmuyordu. En azından biz onu daha az görüyorduk. Sonra çok kötü bir şey oldu. Babamın ölüsünün gazeteye çıkmasına gerek kalmadan babamı herkes gördü. Benim için Menderes'in cenazesinden bile kötü bir gündü. Keşke Aksaray Metrosu hiç açılmasaydı...

Akrabalar, komşular, tanıdıklar; babamın ölüp gazeteye çıkacağı yerler arasında Aksaray Metrosu'nun önünü hiç saymamıştı. Onu daha kuytu yerlere layık görüyorlardı demek. Ya da babamla anıp da Aksaray Meydanı'nın hele ki metronun değerini düşürmek istemiyorlardı. Öyle ya, hepimiz yıllarca pencereden bakıp metro çukurunun kapanması için beklemiştik. Özellikle mal sahibi komşularımız. Apartmanda herkes babam gibi Vatan Caddesi'nin orta yerinde oturmakla çok gururlanır. Bir de bizim apartmanın altında Türk Hava Yolları'nın bürosu var. Niye olduğunu bilmiyorum ama annem bununla çok övünür. Uçağa bile binmedik hiç. Ama birine evi tarif edeceği zaman, apartmanın adıyla ya da metronun tam karşısındaki apartman diye değil, "Türk Hava Yolları'nın üstü hemen" diyor. Aile albümümüzde Leydi Diana'nın uçaktan inerken el sallayan bir fotoğrafı var. Galiba bu yüzden havayolları önemli.

Daha metro inşaatı bitmeden önce, bir gün üst kat komşumuz Necla Teyze, "Hadi bir deniz havası alalım" demişti. Müteahhidin karısı, Necla Teyze, biz; o zaman işler iyi tabii, atladık

taksiye. Bizim evin yakınında da deniz var aslında. Mesela babamın vurgun yiyip öleceği Samatya Sahili, ya da yüzerken boğulup karaya vuracağı Kumkapı var... Ama biz, babamın dirisini bile yakıştıramayacakları bir sahile gittik: Boğaz'a. Bebek'miş adı. Kıyıya bağlanmış tekneler var ama Eminönü'ndeki gibi balıkçı teknesi değil. "Yat" diyorlarmış. Zenginler kalırmış bu teknelerde.

Necla Teyze sahilde yürürken, yalılara baktı baktı iç çekti: "Ah ah, benim şu yalılarda oturan zengin adamların karılarından ne eksiğim vardı!" dedi. O kadar üzgündü ki... Zengin ne demek, o gün öğrendim. Biri seni kıskanıyorsa zenginsin. İnsan kaç parası olursa zengin olur bilmiyorum ama biz paramız varken bile zengin değildik. Necla Teyze kendi dairesinde oturduğu halde; müteahhidin karısı, apartmanda iki daireleri ve o zaman BMW arabaları olduğu ve zaten müteahhidin karısı olduğu halde zengin değildi. Babam takım elbiselerini özel diktirdiği halde... Bunlar, ancak Aksaray'da havalı şeylerdi. Babam, mal mülk sevmez, o sadece zengin durmak istiyor; müteahhidin karısının gerçekten zengin olacaklar diye ödü kopuyor, kocasını kaparlarmış, annem onu teselli ederken, "Merak etme üç kuşak öncen üniversite mezunu değilse Karun kadar paran olsa zengin sayılmazsın" diyor. Necla Teyze, yalıda oturan zengin bir adamın karısı olmak istiyor. Eve otobüsle döndük: "Günüm zehir oldu zaten bir de taksi parası vermeyelim" dedi Necla Teyze. Dönüş yolu boyunca çok üzgündü. Yine de apartmana girince alt komşumuza, "Bir çay içtik beş kahkaha attık, keşke sen de gelseydin" dedi.

Necla Teyze, hiçbiriyle tanışmadığı bu yalılarda oturan zengin adamların karılarıyla hiçbir zaman barışamadı. O günden sonra ne zaman bir komşuda ya da bizde toplansak, pencereden metro çukuruna bakıp zenginlerle kavga etmeye başladı: "Şu binadan Vatan Caddesi'nin göbeğinde diye ev aldık, kaç

yıldır biz metro çukuruna bakalım, elin zengin pezevenklerinin karıları balkondan Boğaz'ı seyretsin. Reva mı?" Sonra camdan bakmasa da bu kadınlarla kavga etmeye devam etti. Vatan Caddesi'nden trafik sesi mi geliyor, Necla Teyze: "Biz burada gürültüden pencere açamayalım, elin karıları yalılarda püfür püfür..." Sonra galiba onlara acımaya başladı: "Gerçi Boğaz'da da tekne düdüğü sesi, Vatan'dan geçen arabaların kornasını aratmaz. Yalıda oturuyoruz diye kim bilir ne biçim kurumlanıyorlardır, hatta biz sahilde yürürken bakıp, bunlar da turist gibi gelmiş diye burunluyorlardır bile... Aç karnına götümü yesinler, bu zenginlerin hepsi aç, hepsi perhizde. Bizim gibi pastaneden bir Alman pastası alıp üç kişi bitiremezler, niye? Vücutları bozulur!" Zaten Necla Teyze'ye göre onlar da artık yalıda oturmuyordu ki: Evlerinin önündeki deniz, beton doldurularak cadde yapılmış, onların evleri de yalı değil, deniz manzaralı evmiş artık. "Kazıklı yolla bir güzel kazıkladılar bu zengin karılarını da... Oh olsun. Yalı diye ev alıp trafik izlemeye talim ediyorlar. Gemi sireni bir yandan araba kornası bir yandan. Zaten bak bak aynı deniz. İnsan ondan da yılıyor biliyor musun? Valla biz Kumburgaz'a yazlığa gittiğimizde çoğu gün güneşten rahatsız olup manzarayı falan boş verip perdeleri çekip oturuyoruz. Oturuyoruz da, biz en azından kocamızla oturuyoruz." Mahiser Teyze de kulağını çekip tahtaya vurarak: "Bu zengin adamlar her şeye tok ama iştahları önce kendi karılarından geçer. Nerde bir sekreter, bir temizlikçi kız var, gider onla zina ederler... Hasta mı oldular, Allah razı olsun karım bakıyor deyip evlerinde istirahat etmez, gencinden bir hemşire. Allah esirgesin." "Hah" diyor Necla Teyze, "zengin karıları paranın sefasını denize bakarak süredursun, kocalarının sefasını da Ataköy'de tutulmuş garsoniyerlerde metresler sürüyor." Apartmanda zengin olmaya en yakın kişi müteahhidin karısı: "Benim gibi akşam haberlerinden önce kocalarını evde mum etsinler de göreyim onların

kadınlığını..." Mahiser Teyze: "Bu zenginlerin çocukları bolluk içinde büyüdüğünden, nefislerini hiç terbiye edemez; hiçbir nimetin kıymetini bilmez, yoz yollara saparlar. Sonra da ya esrarkeş olurlar ya kokainman ya hapçı. Allahtan kız liseden sonra okuyacağım diye tutturmadı. Zengin değiliz ama kız, dedemin apartmanları var diye havaya girip de... Allah esirgesin. Okulların önünde bile satıyorlarmış artık kokaini, haplar da kantinlere kadar girmiş." Necla Teyze hak veriyor: "Ne kocanın ne evladının hayrını gör, ne? Boğaz havası aldım! Zaten yakında onlar bize imrenecek. Bu metro çukuru kapanacak elbet. Zenginler en çok neye biniyor? Uçağa. Yeşilköy Havalimanı'na iki yol var, biri Kennedy Caddesi, biri kapımızın önü Vatan Caddesi. Elbet havalimanına giderken buradan da geçecekler. Kocaman metroyu görecekler. Avrupa'da zenginler bile biniyormuş metroya hem. Biz kapımızın önünden bineceğiz."

Nihayet gürültü bitmiş, iş makinaları gitmiş, toz toprak kalkmıştı. Metronun açılacağı gün, Vatan Caddesi'nde oturmak, yeniden havalı bir şey olmuştu. Annemle babam da mutlu: Evimizin penceresi metroya bakıyor! Metro istasyonunun önündeki geniş meydanda bir sürü insan metroya akın ediyor. O gün bedava test sürüşü varmış. Babam seviniyor metronun açılmasına, Bayrampaşa'ya da gidiyormuş metro, orada işçi daha ucuzmuş diye. Annem, "İnci metroyu merak ediyor, içinde kalmasın" dedi. Babam annemle test sürüşüne katılmamıza izin verdi. Ben daha okula başlamamıştım o zaman, annem metroya girişte durağın adını okudu: "Aksaray" Biz yapılırken Vatan Metro diyorduk. İçine girdik, UFİ'dekinden hatta Aksaray yeraltı çarşısındaki yürüyen merdivenlerden bile uzun yürüyen merdivenler. Hiç yeraltında bir durağa girmemiştim, duvarlarında lacivert beyaz küçük küçük taşlardan yapılmış kocaman resimler var. Mozaikmiş adı. Millet sıkış tıkış birbirini iterek metroya biniyor. Biz de

bindik. "Trenin elektriklisi" dedi annem. Yerin altından gidene metro diyorlarmış. İçi, turuncu. Koltukları lacivert kadife ama oturacak yer bulamadık.

Metro hareket etti. Bir kere bağırsağımdan kurt çıkmıştı yağlı. Annem Ketraks ilacı içirmişti kurt düşsün diye. Metro gittikçe sanki o kurt içimde ilerliyor. Sevdim ben. Her durağın adı mikrofondan söyleniyor. İlk durduğumuz durağın adı, Emniyet. "Emniyet neresi anne?" Hiç bilmiyorum öyle bir yer. "Karakolun büyüğüne emniyet müdürlüğü de diyorlar, o yüzden durağın adını Emniyet koydular herhalde" dedi annem. Sonraki durak, Ulubatlı. Ulubatlı neresi annem de bilmiyor. "Metro Bayrampaşa'dan geçeceğine göre... Yolda neresi var ki Ulubatlı... Yerin dibindeyiz anlamadım da nerde olduğumuzu." Yanımızda bir kadın vardı. "Ulubatlı Hasan'dan mı acaba adı?" Annem de ben de tanımıyoruz Ulubatlı Hasan'ı. Kadın dedi ki, İstanbul fethedilirken surlara ilk bayrağı diken askermiş. Annem, "Tamam" dedi, "demek Topkapı surlarındayız. Topkapı'ya da Ulubatlı demişler." Bayrampaşa. Buraya hiç gitmemiştim ama adını babamdan biliyorum, Bulgarlar Bayrampaşa'ya yerleşmiş, işçi ucuz diye her gün söylüyordu. Sonraki durak, Sağmalcılar. "Burda da inekten süt sağanlar mı yaşıyor?" dedim. "Hayır. Burada cezaevi var" dedi annem. Aynı metroyla geri döndük. Yürüyen merdivenle çıkmak, inmekten bile zevkli.

Metronun önünde Necla Teyze'yle karşılaştık. O da metro turundan yeni inmiş. Halinden hiç memnun değil: "Bunca yıldır bekliyoruz, çeke çeke hapishaneye hat çekmişler. Sanki tutuklansak metroyla gidicez!" Benim umurumda değil. Çünkü metronun önündeki geniş alan, Aksaray'da trafik olmayan tek yer, inşaat bitince bisikletini kapan çocuk gelmiş. Hemen karar veriyorum: "Anne..." Annem ne soracağımı anlıyor, "Okula başla, karne hediyesi alırız bisikleti" diyor. Bir an önce okula başlamam lazım. Necla Teyze apartmana doğru ilerlerken söylenip duruyor: "Şim-

di bu hat, sırf buradan oralara değil, bunun bir de dönüşü var. Bayrampaşa'da ne kadar işçi, Sağmalcılar'da ne kadar hapishane kaçkını, Emniyet'in arka kapısından salınacak ne kadar yankesici varsa hepsi metroya binip kapımızın önünde inecek. Gezmeye! O UFİ'de, Yeraltı Çarşısı'nda ferah feza gezdiğimiz günleri mumla ararız. Ne kadar gecekondulu var doluşacak evimizin önüne. Bir şey alabileceklerinden de değil, bir değişiklik olsun deyip bir metro, fırt, Aksaray'dalar. Canım Vatan Caddesi'ni mahvettiler... Biri görse diyecek ki... Ne biçim muhit!"

Benim hoşuma bile gitti bu kalabalık. Artık evde tek başına oturup pencereden bakarken, trafik kazası hariç seyredecek bir şey daha var: Bisiklete binen çocuklar. O gün metro önünde bisiklete binen çocuklardan biri olmayı öyle istedim ki... Başkaları da pencereden bakıp benim bisikletimi beğensin istiyorum.

Bir gün insanların camlarından bisikletimi değil, babamı izleyeceği hiç aklıma gelmemişti. O sabah uyandık, babam evde yok. Bayrampaşa'daki atölye kapandığından beri akşama kadar evde halbuki. Para yok, terziye, ayakkabıcıya, alışverişe de gidemez. Hâlâ kar yağıyor. Paltosunu Mesut Abi'ye vermişti, yürüyüşe de çıkmaz. Kahveye gidip oturma huyu da yok. "Birilerinden borç bulmaya gitmiştir" dedi annem.

Kapı çaldı, Özlem. Allah Allah, niye geldi ki, artık sipariş vermediğimiz için ne o ne annesi akşamları çöp almak dışında kapımızı çalmıyorlar. Kapıcı parasını da bu ay veremediğimizden utanıp kendi çöpümüzü kendimiz atıyoruz. Özlem, ona renkli fasulye kutusunu hediye ettiğim günden beri hiç bize gelmemişti. Bir şey de demiyor, annem, "Gelsene Özlemcim, İnci'yle oynarsınız" dedi. Özlem girmedi: "Şey olmuş da... Kadim Abi. Şey olmuş..." Özlem'in elinde gazete var. Demek babam öldü: "Babam gazeteye mi çıkmış?" "Yok, gazete bizim. Tabak kuponunun son haftası diye alıyoruz..." "Kadim Abi'ne ne olmuş kızım?"

dedi annem. "Şey, metronun önünde. Annem haber ver dedi." Hemen cama koştuk. Kar yağıyor, tamam. Metroya inip binenler. Tamam... Metronun önünde bir kalabalık toplanmış. Yok, Menderes'in cenazesi gibi değil. Böyle halka oluşturmuş, eğilmiş bir şeye bakıyorlar. Kalabalıktan bir adam koşarak ayrıldı, halka aralandı, biri yatıyor yüzüstü. Dürbünü alıp baktım: "Babam." Kıpırdamıyor. Annem dürbünü elimden alırken, "Ölmüş mü?" dedi. Halka tekrar kapandı. Dürbünü geri aldım: Demin koşan adam elinde bir soğanla geri döndü. Soğanı yere koydu, yumruğuyla vurup kırmaya çalışıyor. Yerler kar tutmuş ya soğan adam yumruğuyla vurdukça ileri kayıyor. Soğanın ne için olduğunu biliyorum. Vatan Caddesi'nde sara krizi numarası yapan çok olur. Yalandan bayılırlar. Millet gider soğan bulup getirir. Koklatıp ayıltmaya çalışır. Sonra sara krizi geçiren adam ayılır. Etrafına toplananlardan, doktora gidicem diye para toplar. Babam, ucunda ölüm olsa kimseden para toplamaz. Adam en sonunda soğanı yardı. Babama eğilip burnuna soğanı dayadı. "Babanın sarası yok ki" diyor annem.

Biz tam, babam öldü diye sokağa çıkacaktık, dürbünle tekrar baktım. Babam hareket etti. Yaşıyor... Önünde bir şey var, ona bakıyor. Sayfalarını çeviriyor. Babam Aksaray Metrosu'nun önünde yere yatmış kitap mı okuyor? Annem dürbünü elimden aldı: "Ne okuyor bu manyak... Galiba senin resim defterine bakıyor" dedi. Adam hâlâ babama soğan koklatmaya çalışıyor. Babam soğanı alıp yere attı. Tekrar resim defterime döndü. Mahalleden bir iki tanıdık babamı kaldırmaya çalıştı. Necla Teyze'nin kocası, küçüğüm diye beni oyuna almayan Gülcan'ın abisi, arabasını zebra eşeğine çevirdiğimiz müteahhit. Babam ısrarla kalkmıyor. Etrafındakilere bir şeyler söyleyip parmağıyla defterimdeki resimleri gösteriyor. Galiba babam benimle gurur duyuyor. Allahım inşallah herkes taşınır bu mahalleden. Demek ki gece bir yerden içki buldu biz uyurken. Sonra da resim defterimi buldu.

Sarhoş kafayla çıktı millete gösteriyor. Bari yere yatmasaydı. Millet bunu iki kolundan kaldırıp taşımaya çalışıyor. Apartmandan Tülay Abla'nın babası, parmağıyla bizim evi gösterdi kalabalığa, oraya taşıyalım manasına. Adam oturdukları evi satın almak istiyordu, inşallah paraları çıkışmaz. Yerden kaldırmaya çalışıyorlar, babam bunları koluyla itiyor. Tekrar sızdı. Başına toplananlar dönmüş bizim eve bakıyor. Tekelci, çırağına bizim pencereyi işaret etti, çocuk bizim apartmana doğru koşuyor.

Eğer Vatan Caddesi'nde camdan bakıp oyalanan başka çocuk varsa, babamın sızmışken yeri eliyle yoklayıp resim defterimi başının altına çekip uyumaya devam ettiğini izlemiştir. Bütün mahalleye rezil olduk. Bizi tanımayanlara da... UFİ'yi gezmek için Bayrampaşa'dan gelen işçiler, Emniyet'ten salınıp gelen hırsızlar, hapishaneden çıktığı gibi metroya binip soluğu Aksaray'da alan suçlular bile, babamı bizim türbede yatan Mesut Abi gibi evsiz zannetmiştir. Kimse babama yorgan da çay da götürmüyor. Zil çaldı: "Anne, büfecinin çırağı geldi galiba" dedim. Annem: "Açmıyoruz" dedi, "bunları gördüğümüzü babana belli etmememiz lazım. Yoksa ayılınca rezil olduğunu gördük diye sinirlenip bir rezillik daha çıkarır." Zil çaldı çaldı sustu. Ne annem ne ben, camın önünden bile geçmedik. Ben o gün okula da gitmedim. Hizasından geçerken babam uyanır falan, işte benim kızım diye gelen geçene gösterir. Parmağıyla işaret edip, bu defterdeki resimleri o yaptı, diye... Bana bakılmasından nefret ediyorum. Zaten çirkinim, baksalar da acıyorlardır. Annemle babam dünya güzeli olduğumu söylüyor. Zaten annem, beni güldürmek için, babam da biz onu bir şey zannedelim diye bir sürü şey uydurur. Babam kendini övecek bir şey bulamazsa annemi kötülemeye başlar, hayatta en çok kendisini seveyim istiyor. Halbuki ben... Babam ilerde onlardan biri olacağı için evsizlere bile acımıyorum.

Biz evsiz değiliz. Kiracıyız. Sadece, artık kira ödemiyoruz. Ev sahibi kapıya geldikçe babam daha sinirli oluyor. Çünkü ev sahibi hem kirayı iki katına çıkarmamızı hem birikmiş kiraları istiyor. Adam kızını bile evden attı. Vatan'daki kiralar daha pahalı diye Mahiser Teyze'yi Pazartekke'de bir eve yerleştirdi. Bu apartmandaki evden aldığı kiranın bir kısmıyla kızının kirasını ödüyor, üstü de kendisine kalıyor. Zaten apartmana yeni gelen kiracıların da çoğu taşındı. İyi oldu gittikleri. Hepsi babamın sokakta sızdığını gördü çünkü. Ev sahibi son geldiğinde evde yok taklidi yaptık. O da Fatma Teyze'yle haber yollamış, çıksınlar evimden diye. Hayatta çıkamayız. Çünkü taşınmak çok pahalıymış. Babam bir ara anneme, "Eskişehir'e mi taşınsak, sizinkilerin bir dairesi boş, bize verirler bedava otururuz" dedi. Annem çok güldü. Öyle güldü ki annemin delirdiğinden korktum. Buna kendimi hazırlamadım.

Babamın bir gün delireceğini, tabii ki biliyordum. Sadece, nasıl delireceğini bilmiyordum. Bunu, bizi daha ne kadar rezil ederek yapacağını. Çünkü babam hiçbir şeyi sessiz sedasız yapmaz. Yine de tedbiren, o günden sonra resim yapmayı bıraktım. Defterlerimin üstünden; adımın, sınıfımın yazılı olduğu etiketleri de söktüm ki, babam resim defterimi bulamayıp diğer defterlerimi millete göstermeye kalkarsa, kızı olduğumu ispatlayamasın. Babamı inkâr edemiyorum. Kendimi reddetmek daha kolay.

Paramız bittikçe kış daha da uzadı. 15 tatilinin gelmesinden çok korktum. Bunun iki sebebi var. İlki, karnemin hepsinin beş geleceğini biliyorum. Babam yine gurur duyar da sokaklara çıkıp karnemi millete gösterirse... İkincisi, okula gittiğimde en azından yarım gün babamı görmüyorum. Şimdi 15 günün tamamı aynı odada...

Karnemin hepsi beş geldi. Annem de öyle olacağını tahmin etmiş, nerden para bulduysa saçını yaptırmış. Ben karnemle sınıftan çıktım, annem koridorda diğer velilere bir şeyler anlatıp

güldürüyor. Bu kadın anlatacak bu kadar şeyi nerden buluyor hiç bilmiyorum. Hayatımızda hiçbir şey olmuyor ki... Akşama kadar evde oturup caddeyi seyrediyoruz. Artık gazete girmiyor eve, televizyon zaten yasak. Can sıkıntısından evdeki kitapları ikişer kere okudu ikisi de... Babamı en son benim ünite dergilerimi okurken yakaladım. Anlatmaya değecek tek şey babamın çıkardığı olaylar, onları da annem hayatta anlatmaz. Çünkü okuldakiler bizi normal bir aile zannediyor. Geri zekâlılar.

Anneme karnemi gösterdim çok sevindi. "Saçın çok güzel olmuş" dedim. "İlk defa karne alıyorsun, içinde kalmasın diye saçımı yaptırdım." Yine Leydi Di modeli kestirmiş. Ne kadar para buldu acaba... Bisiklet alacak mıyız der gibi bakıyorum. Belki az para bulmuştur, ağzımla isteyemem bisikleti. Annem de, "Şimdi her yer kar. Yaz tatiline girerken de karnen böyle olursa alırız bisikleti" dedi. En azından ne istediğimi unutmamış. Çünkü metro açıldıktan sonra Özlem ve ben hariç mahalledeki her çocuğa bisiklet alındı. Annem elimden tuttu, bahçeye çıktık. Arkadaşlarımla vedalaştık. Karne hediyesi olarak pastaneye Alman pastası yemeye gidecekmişiz, "Ama babana söyleme sakın" dedi. Paradan babamın haberi yokmuş. "Saçın?" "Halk eğitim merkezinde kuaförlük kursu açılmış, öğrenciler elleri alışsın diye bedava saç yapıyordu deriz. Biraz da, hiç güzel kesemediler, götüme benzedi diye söylenirsem, şüphelenmez."

Biz tam bahçeden ayrılırken kadının biri bize doğru yaklaşıyor. Yaşlı. "İnci İnci!" diye sesleyip yanımıza gelip elini saçıma daldırdı: "Vallahi saçından tanıdım. Bebekken de böyle kafasından büyük saçı vardı bunun." Keşke karne hediyesi şampuan isteseydim. Kadın annemle konuşmaya başladı. Biraz tuhaf biri. Kesin annemin akrabalarındandır. Zaten babamın akrabası yok. Kadın karneme baktı, "Aferin" dedi, elini uzattı, öpeyim diye bekliyor. Annem işaret etti, kadının elini öptüm. Annem dedi ki "Şükran Abla eski mahalleden komşumuz, sen daha bebektin

o zaman." Şükran Teyze, "Babaannenin arkadaşıyım ben asıl" dedi. Benim babaannem yok ki. Annanem de yoktu, dört yaşında tanıştım. Demek bir de babaanneyle tanışıcaz. Annem kadına: "Senin torun da mı bu okulda?" "Yok" dedi Şükran Teyze, "ben sizi bulmaya geldim. Bir ihtimal çocuğu okuldan almaya Kadim gelir diye..." Biz hiçbir şey anlamadık. "Kadim, Vatan Caddesi'nde oturuyoruz dedi ama apartman adını söylememişti. Laf arasında İnci'nin okula başladığı da geçtiydi. Vatan'a yakın iki okul var, dün öbürüne baktım. Sizden birini göremeyince bugün de buraya geldim. Kızım evinize bir telefon bağlatın artık, böyle okul okul sizi mi arıcaz?" Annem: "Bizi niye arıyorsun ki?" Şükran Teyze, "Kadim söylemedi mi?" dedi, "Borcun günü değil, ayı geçti, hâlâ ödemedi. Şimdi burada arkadaşları falan var, çocuğa kıyamadığımdan fazla uzatmıycam ama..." Hayatımda ilk defa biri çocuk var diye yanımda abuk sabuk bir şey konuşmaya çekiniyor. Şükran Teyze hoşuma bile gitti, sonra dedi ki, "Söyle o orospu çocuğuna, 15 tatiline güvenmesin, sizi okulda yakalayamasam da Vatan Caddesi'nde kapı kapı sorar evinizi bulurum. Zaten o da kendini meşhur etmenin bir yolunu bulmuştur. Buldu di mi? Kime sorsam gösterir. Yarın paramı getirsin."

Pastaneye falan gitmedik. Annem dedi ki, "Bu kadın çok çaçarondur, babana söyleyelim bir an önce para bulsun. Kadın tefeciydi zaten eskiden de. Baban haczi durdurmak için gidip bundan borç almış demek."

Babam annemle evlenince, babaannemlerin eski mahallesinde ev tutmuş. Annem Şükran Teyze'yle oradan tanışıyormuş. Biz Çanakkale Biga'ya taşındıktan sonra da bir daha görüşmemişler. Babamın mantar üretmek için tuttuğu bodrum kat ev de aynı mahalledeymiş. Ben duvardan nasıl şarap şişesi mantarı çıkıyor anlayamamıştım, meğer yemeklik mantar yetiştirmek istemiş babam.

Şükran Teyze'nin tehdit etmesinin faydası bile oldu. Annem eve girer girmez, "Şükran manyağı okulda bizi buldu" dedi. Babam ne benim karnemi ne onun saçını sordu. Oh... "Okula kadar geldiyse gözünü karartmış bu. Vallahi hacizciler gelse daha iyiydi, en azından sadece apartmana rezil olurduk. Bu kadın şimdi bütün mahalleyi kapı kapı gezip bizi soracak. Ağzının ayarı da yok" diyor annem. Babamın yüzü iyice asıldı. Kendi çıkarmadığı rezillikleri hiç sevmez. Dayanamadım: "Şükran Teyze babaannemin arkadaşıymış. Babaannem nerde?" Babam, "Feriköy'de" dedi. Feriköy de Eskişehir gibi uzak bir yer herhalde. "Babaannemle de tanışacak mıyım?" Babam cevap vermeden evden çıktı. Alman pastasını da yiyemedim.

Akşam oldu, babam eve gelmedi. Öyle eve geç kalma âdeti de yoktur. Hava kararır kararmaz gelir. Babamın da benim gibi pek arkadaşı yok galiba. Çünkü hep bizimle konuşmaya çalışıyor. "Hâlâ borç arıyor demek, belki Tahsin Abilere gitmiştir, paraları varsa bile verirler mi bilmem, karısı Alevi olduğumu anladığından beri bize uğramıyor" dedi annem. Telefon yok, arayamıyoruz. Aslında babamı hiç merak etmedik. Sadece onu merak ettiğimizi ispatlamanın bir yolunu arıyoruz. "Sonra, borç bulacağım diye gecenin körüne kadar taban teptim, bu saat olmuş evde yokum, öldüm mü kaldım mı diye merak da mı etmediniz diye kavga çıkarır" dedi annem. Biz de, babam onu ne kadar merak ettiğimizi daha caddeye girdiği an anlasın diye, bütün lambaları yaktık. Camın önüne kurulduk. Bekliyoruz! Annem ben uyumayayım diye kahve yaptı. Tuhaf bir ailede olmanın tek iyi yanı bu. Başka hiçbir aile benim yaşımdaki çocuğunun kahve içmesine izin vermiyor. Saati bilmiyoruz ama yatsı ezanı çoktan okundu. UFİ'nin bütün ışıkları söndü bir tek tepesindeki kırmızı UFİ yazısı kaldı. Lunaparkın dönme dolabı durdu. Metroya giren çıkanlar da bittiğine göre gece yarısı. Vatan Caddesi'ndeki arabalar bile seyrekleşti. Babam yok. "Babama bir şey mi oldu sence?" diye

sordum anneme. "Bilmiyorum ki... Şimdi boşuna umutlanmak da istemiyorum. Belki birazdan çıkıp gelecek. Her şeye hazırlıklı olmamız lazım" dedi. Trafik kazası oldu, dürbünümle baktım, babam değil. Ambulans geldi, yaralıları aldı. Çekici geldi, kaza yapan arabaları çekti. Gitti. Babam hâlâ yok. Hayatımda ilk defa bir suç işlemediğim halde uykum geldi. Annem bana bu sefer büyük fincanda kahve yaptı.

Belki başka kaza olur diye dürbünle caddeyi izliyorum. Baktım Murat Paşa Camisi'nin yanından babam geliyor. Sarhoş. Bin metre öteden babamın sarhoş yürüyüşünü tanırım. Dürbünü anneme uzattım, aldı, bakıyor, "Yanındaki kim ki?" dedi. Dürbünü aldım tekrar. Babam arada, bir kadının koluna giriyor. Bizim evi gösteriyor. Sonra ayrılıyorlar. Vatan Caddesi'ni geçip metro meydanına vardılar. Babam tekrar kadının koluna giriyor. Kadın genç ama beyaz saçlı. Eve yaklaştılar yaklaştılar, artık dürbünsüz de görebiliyoruz. Babam bize el salladı. Biz de babama ve kim olduğunu bilmediğimiz kadına el salladık. Metro meydanıyla bizim ev arasındaki dar caddeyi geçerlerken, bir araba çarpıyordu tam da... Son anda fren yaptı.

Babamlar apartmana girdi. Eve çıkan ayak seslerini dinliyoruz. Kapı çaldı. Açtık. Babam ve yanındaki kadın eve girdi. Biz bir şey soramıyoruz. Kadını inceliyoruz, "Donduk donduk" dedi babam, "Sobaya odun at." Üstüne teneke konmuş küçük tüpün altını iyice açtı annem. Kadın beyaz saçlı değilmiş, çok açık sarışınmış. Babam, "Yemek hazırla" dedi anneme. Bizi kadına tanıttı: "Bu karım. Bu da kızım, çok akıllıdır. Bugün karne aldı." Kadın ilk kez konuştu: "Getir bakayım karneni." Anneme baktım, gözüyle onayladı. Karnemi getirip kadına verdim. Babamla birlikte baktılar. Kadın, "Aferin hepsi beş" dedi. Pullu çantasından para çıkarıp bana harçlık uzattı. Tanımadığım insanlardan para almam yasak. Almadım. Kadın babama, "Söyle alsın" dedi. Babam da emir almış gibi, "Al kızım teyze yabancı değil" dedi. Parayı

aldım, "Öpsene teyzenin elini" dedi. Öptüm mecbur. Bugün tanımadan elini öptüğüm bu ikinci kadın. Yaşlı olduğu uzaktan hiç belli olmuyordu. Çünkü hiç yaşlı gibi giyinmemiş. Annanemden bile büyüktür. Karneyi bana verip topuklu ayakkabılarını çıkardı. Beyaz bir mini eteği var. Sarı parlak mont giyinmiş. Kilotlu çorabı vizon rengi, annem de hep o renk alır. Çorap serçeparmağından kaçmış. "Terlik versene" dedi babam. Aslında bizim ev terliği âdetimiz yok; babam, köylü işi der. Annem kadına bir çift yün çorap verdi. Kadın salondaki tekli koltuğa oturdu. Annem bir sinir, mutfağa gitti. Babam da arkasından. Ben de peşlerinden gittim. Tanımadığım biriyle tek başına dursam annem canıma okur çünkü. Kadından aldığım parayı babama verdim. Kendisinin al dediğini unutur falan... Sonra bana kızar.

Annem, kadın için tepside peynir zeytin hazırlarken, babam: "Odun da yok kepaze olduk kadına. Bir sigara böreği falan yapsaydın bari yufka yok mu?" Annem takır tukur ses yaparak ekmeği dilimlerken fark ettim, ilk kez babam annemin kavga çıkarmasından korkuyor, "Kurban olayım ses etme, köprü altındaydı. Çalışıyordu. Bu yaşta. Kıyamadım. Soğuktan hasta olmasın diye eve getirdim." Annem, elindeki bıçağı babama doğru sallıyor; annemin babamı öldürmeyeceğini biliyorum, çünkü gazeteye çıkmak istemez, dedi ki, "Kadının orospu olduğunu anladık da, saçının fönü taş çatlasın iki günlük, yeni platin sarısına boyatmış, daha dibi çıkmamış. Üstü başı temiz. Evsiz değil bu. Çalışmayacak olsa gider evinde otururdu. Bize niye getirdin?" Babam devam etti: "Ya eve gel deyince inat etti o da. Zaten önce beni müşteri zannetti. Öyle ağırıma gitti ki. Kaç yaşında kadın. Dedim ben o kadar tıynetsiz miyim? Gel ablacım. Bu soğukta burda durulmaz. Bizde kal bu gece, karımla kızımla tanışırsın hem. Bizden sana zarar gelmez, kendi halinde insanlarız." Annem elinde bıçak babama bakıyor, babam: "Razı olmadı kadın. Çalışması lazımmış. Bu gece ne kazanacaksan ben iki katını ve-

ririm" deyince gelmeyi kabul etti. Annem bıçağı bıraktı: "Parayı nerden buldun?" Biraz Tahsin Abi'den borç almış. Bir de, alyansı satmış gündüzden: "Zaten Şükran'a borcumuz tam kapanmıyordu" dedi. Annem: "İyi, ben yarın kızı alır sabah çıkar akşam gelirim. Artık Şükran gelince de derdini kendin anlatırsın." "Ya tamam" dedi babam, "yeter ki şu kadına iyi davran. Yazıktır. Bu gece İnci'nin yatağında yatsın, yerde üşür. Yaşlı kadın." Babamı hiç öyle görmemiştim. Yalvarır gibi... Annem ters ters baktı. Babam: "Yahu kendin diyorsun kadın evsiz değil işte, bitli değildir merak etme."

Annem, babama yatak odasında yer yatağı yaptı. Ben annemle onların yatağında yattım. Sabah uyandığımızda kadın gitmişti. Babam pek öyle uyumaz öğlene kadar. Biz kalkınca yatağa geçti. Yorganı başına çekip yattı. Hasta gibi oldu.

Annem beni banyoya soktu, bir yandan yıkayıp bir yandan babamın arkasından söyleniyor: "Hadi parayı verdin. Kadını niye eve getiriyorsun? Namus bekçisi ya, kadın parayı aldıktan sonra evine gitmez de çalışmaya devam ederse diye güvenememiştir."

Babam hep bir garipti zaten, yine de daha gösterişli bir şekilde delirir zannediyordum. O geceden sonra babam diğer babalar gibi davranmaya başladı. Çok korktum. Çünkü babamın normal haliyle ne yapacağımı bilmiyorum.

Evden çıkarken baktık, babam hâlâ yatıyor. Uyumuyor da. Öyle duvara bakıyor. Annem, "Biz çıkıyoruz" dedi, dün kadına ses etmedi ya, izin bile istemiyor artık. Apartmandan çıktık, "Nereye gidiyoruz?" "Karneni kutlayacağız" dedi. "Alman pastası yemeye mi?" "Profiterol yemeye."

Taksim'e gideceğimizi hemen anladım. Eskiden Terkos Pasajı'ndan çıktığımız gibi İnci Pastanesi'ne giderdik. Annem burayı çok sever. Ben de adlarımız aynı olduğu için seviyorum. Oturduk, camekânın içindeki profiteroller plastik leğenlerde. Ba-

bam görse, köylü yeri diye girmez. Bir profiterol bir ballı pasta, iki de limonata söyledik. Ben ballı pastayı profiterolden daha çok seviyorum. Böyle üstü camdan balla kaplı sanki...

Pastaneden çıkınca tiyatroya gittik. Atatürk Kültür Merkezi'ne. Çok güzel bir oyundu, çok güldük. Sahnedeki oyuncu ablalar bazı çocukları sahneye çıkardı. Koyun rolü için. Ben hemen başımı eğip saklandım ki beni seçmesinler. Bu saçla bir de koyun rolü oynarsam herkes benle dalga geçer. Oyundan sonra bir lokantaya girip yemek yedik. Ben yaprak sarması yedim, annem salçalı makarna. Emlak Bankası Sergi Salonu'na gittik. Resim sergisini gezdik, küçük küçük insanlı resimleri çok beğendim, minyatür diyorlarmış bunlara. Renkleri o kadar güzel ki. Keşke ben de minyatür resim yapsam. Annem, "Cağaloğlu'nda büyük kırtasiyeler var, istersen yarın sana minyatür boyası alırız" dedi. "İstemem" dedim. Sonra goblen nakışından yapılan resim sergisini de gezdik. Biraz bizim annanemle yaptığımız etamine benziyor: "Ne var ki, ben de yaparım" dedim. Bu goblenlerin altında ünlü ressamların resimlerinin kalıbı varmış. "Boyama kitabın gibi düşün hazır kalıbı dolduruyorsun" dedi annem. Aslında bunlardan yapabilirim. Babam nakışı köylü işi bulur, kimseye göstermez. "Goblen kalıbı satıyorlar mıdır?" "Baban bütün gün evdeyken öyle iğnedir, makastır ortada durmasın tehlikeli." Daha dün kendisi adama bıçak sallıyordu. Allahım sence çocuklar da insan mı? "Bir de seni elinde kasnakla görürse, kızı da anana benzettin diye... Biliyorsun işte..." Oradan çıktık, annem, "Tramvaya binelim mi?" dedi. Tramvayı daha önce de görmüştüm ama ilk kez biniyorum. Annem beni tramvay kapısının demirlerine çıkardı. Ayaklarımı demirlerin arasına koydum, tramvay hareket etti, rüzgâr yüzüme yüzüme vuruyor. Tramvay metrodan daha eğlenceli ama benim ağlayasım geldi yine de. Annem: "Hadi tekerleme söyleyelim?" "Şak şak şak'ı mı söyleyeceğiz?" Annem bir düşündü, "Yok o olma-

sın bu sefer" dedi... "Dan dan dan dan, tramvaylar geliyor çekilin yoldan..." diye bağırdık dışarı. Bütün İstiklal Caddesi'ni tekerleme söyleye söyleye gittik.

Akşam babama Taksim'e gittiğimizi söylemedik. O da bir şey sormadı zaten. Eve girdiğimizde hâlâ yatıyordu. "Şükran geldi mi?" dedi annem. Babam kafasıyla hayır dedi: "Lambayı kapatsana, uyuyacağım."

Ertesi sabah annem babama, "Biz çıkıyoruz, Şükran gelir falan... Sen idare edersin." Babam cevap vermedi. Yatıyor. Annemle Çemberlitaş Şafak Sineması'na gittik. "Evde Tek Başına" diye bir çocuk filmi oynuyordu. Türkçe değildi ve altındaki yazılar da çok hızlı geçiyordu. Okumaya yetişemedim. Önce filmden bir şey anlamadım ama annem altındaki yazıları kulağıma okuyunca anlayabildim. Filmdeki çocuğun adı Kevın'dı. Ailesi yolculuğa çıkarken Kevın'ı evde unutuyor. Çocuk önce evde tek başına kaldığına çok seviniyor. Bütün dondurmaları pastaları yiyor ve annesinin yasakladığı filmleri seyrediyor... Halbuki ben evde yalnızken yasak diye televizyonu bile açmam. Sonra Kevın eve gelen hırsızları korkutup kaçırıyor. Ve çok eğleniyor. Ben evde yalnızken hiç eğlenmiyorum. Yalnızlık, babamdan bile kötü.

Filmden sonra sinemanın yan sokağındaki muhallebiciye gittik. Kazandibi yedik, çok güzeldi. Kazandibini koydukları tabak metal, tatlıyı iyice sıyırıp tabağı kaldırıp aynaya bakar gibi baktım, Sahaflar Çarşısı'ndaki musluğun maşrapası gibi parlıyor.

Bizim evde cam ve porselen hariç tabak olmaz hiç. Annanemde melamin olur. Aslında biz babamla yaşadığımızdan porselen de cam da tığ, şiş ve iğneden daha tehlikeli. Her an annemi yaralayabilir. Metal tabağı elimde tarttım, hafif de... Annem, istersem peçete koleksiyonu yapabileceğimi söyledi. Ben de muhallebiciden peçete istedim. Dün bir tane de lokantadan almıştım. "Fotoğraf albümü alalım mı?" diye sordum. Annem, "Bir kazandibi daha yer misin?" dedi. Fotoğraf banyosu gerçekten çok pahalı bir

şey galiba. "Fotoğraf albümü fotoğraf için değil" dedim. Laleli'de işportada fotoğraf albümü satanları bulduk. İki çeşit albüm var, kapağında Sibel Can olan ve Hülya Avşar olan. Sibel Can'lı olandan istedim. Albümü alıp eve döndük.

Sinemaya gittiğimizi babama söylemedik. Zaten eve geldiğimizde hâlâ yatıyordu. Sonra kalktı, "Alyansını versene?" dedi. Annemin alyansı sattığını daha karne günü camda babamı beklerken fark etmiştim. Babam alyans için elini uzatınca annem düşürdüm diyecek sandım. "Üzülme diye sana söylemeyecektim ama... Geçen akşam bulaşık yıkarken yüzüğü mutfak tezgâhına bırakmıştım. Sabah kalktım ki o sarı karı da alyans da gitmiş." Babam: "Yapmaz o öyle şey" dedi. Annem de: "Evi talan ettim, yok. Kadının da günahını almak istemiyorum ama... Bizim yüzükler bu kadına yaradı. Sen bozdurup parasını yedirdin, benimkini de kendi satıp harcamıştır." Babam gidip yattı.

Biz annemle salona geçtik: "Babam çok üzüldü." "İyi ki de satmışım alyansı. Onu da gidip elin orospularına yedirecekti. Bari biz yedik. Oh, sinemaya bile gittik. Saçım güzel oldu ama di mi? Bu sefer vesikalık çektirmedim parayı idareli harcıyım diye, saçım da boşa gitti ama..." Fotoğraf makinemi boynuma astım, "Ben çekerim seni" dedim. O da poz verdi. Düğmeye bastım. "Bir de bu taraftan çek", "bir de elimi çeneme koyayım" diyor. Nasılsa içinde film yok ya, rahat.

Sonra Sibel Can'lı fotoğraf albümümü poşetinden çıkardım. İlk sayfanın jelatinini kaldırıp iki peçetemi de alt alta dikkatlice yerleştirdim. Jelatini üstüne kapattım. Artık bulduğum her değişik peçeteyi bu albüme koyacağım. Koleksiyon yapmayı çok sevdim. Ama sürekli lokantaya gidemeyiz. Alyanstan kaç para kaldı bilmiyorum. Anneme, "Caddedeki lokantaya peçete istemeye gidebilir miyim?" diye sordum, "Hava kararır birazdan, tek başına sokağa bırakamam." "Tülay Abla genç kız, belki o da yapıyordur peçete koleksiyonu, ona gidebilir miyim faz-

la peçetesi var mı diye sormaya? Sokak değil ki, apartmandan bile çıkmayacağım." İzin verdi. Annem apartmanın lambasını yakıp eve girdi. İlk katın sonunda lamba söndü. Duvara tutuna tutuna çıkmaya devam ettim... Bizim katın merdiveninde 23, bir üst katta 22 basamak var. Kapıyı çaldım çaldım, Tülay Ablalar evde yok. Lambaya boyum yetmiyor. Karanlık ama bu kattaki aydınlık camından ışık sızıyor. Karşı kapıyı çalıp alt kata kaçtım. Normalde söz dinlerim ama bunu kimse yasaklamadı. Annem beni yalnız bırakıp işe gittiğinde çok canım sıkılırsa apartmana çıkar kapıları çalar kaçardım. Binanın dışına çıkmadığım ve komşulara yakalanmadığım için annemin de haberi olmaz. Tülay Ablaların karşı komşusu kapıyı açtı. Evi yeni aldılar daha tanışmıyoruz. "Kimo kimo?" diye seslendiler, saklandığım için beni görmediler.

Aksaray'da yaşayan evsiz adamlarla ilgili hep tuhaf tuhaf hikâyeler anlatılır: Hamal Dede Türbesi'ndeki Mesut Abi'nin çocukları çok zenginmiş. Ama nankör çıkmışlar. Mesut Abi bunları sırtında taş taşıyıp okutmuş ama kızı babasını düğününe davet etmeye bile layık görmemiş. Mesut Abi de kahredip sokak adamı olmuş. Ya da Valide Sultan Camii'nin bahçesinde yatan evsiz. "Evsiz dersin, beş dil biliyor. Yandaki Pertevniyal Lisesi yok mu, karısıyla orda okurken tanışmış. Karısı, ben öyle aydan aya memur maaşıyla idare edemem deyip bunu kapının önüne koy. Erkek kısmının kadınlar gibi dönecek baba evi de olmuyor yazık... Çocukları da sırt çevirmiş adama... Bu da mecbur camiye yerleşmiş." Ya da "Haseki Hastanesi'nin bahçesinde kalan meczup aslında Karun gibiymiş. Öyle Özal'dan sonra zengin olanlardan değil hem, üç kuşak zengin. Çocukları bir vekâletle adamın bütün varının yoğunun üstüne oturup bunu sokağa atmış. Garibim, evladıma kinleneceğime delireyim bari demiş, ne yaparsın... Baba yüreği."

Evde hasta gibi yattığı günlerde, bazen kapı aralığından babamı izledim. Acaba ilerde insanlar babamı gördükçe benim hakkımda ne konuşacak...

15 tatili boyunca Şükran Teyze eve gelip rezillik çıkarsın diye bir umut bekledim. Evi bulamazsa beni görüp saçımdan tanısın diye, pencere kenarından pek ayrılmadım. Nasılsa mahallede rezil olmadığımız kimse kalmadı. Ama eve değil okula gelirse... Arkadaşlarımın içinde bağırıp çağırırsa, okula bir daha gidemem. Eve yakın diğer okula kaydolsam... Öyle bir okul olduğunu da Şükran Teyze'den öğrendim zaten. Kesin o okulda da bulup kepaze eder bizi. Keşke mahalleden taşınsak, o zaman bulamaz. Ama babam inada bindirdi, annem semti seviyor. Taşınmazlar. Aslında Ertan Abi'nin beni kucağına oturttuğunu söylesem hemen taşınırız ama... Bu sefer de Eskişehir meselesi gibi olmasın...

Her kötü insanın sürekli tekrar ettiği bir sözü var: Anneminki, şunu alacaklarına bir ev alsalardı... Babamınki, o an içinde bulunduğu duruma göre; sizin yüzünüzden bilmem ne oldum. Kuzenim ve Ertan Abi'ninki: Kimseye söyleme. Kapıları çalıp çalıp kaçmak bayağı büyük bir günah galiba. Allah beni cezalandırdı. Ertan Abi'yle. O gün karanlıkta duvara tutuna tutuna eve iniyordum. Karanlıkta bir ses: "Gördüm ne yaptığını!" Ödüm koptu. Bir baktım, Necla Teyze'nin oğlu. Ertan Abi. Merdivenden iniyor: "Ben bir şey yapmadım" dedim. Daha önce de görmüş beni kapıları çalıp kaçarken. "Gel biraz konuşalım" dedi. Lambayı yaksın diye bekliyorum. Yakmıyor. Elimden tuttu, aşağı iniyoruz. Bizim kapının önünü geçtik. Aslında elimi uzatsam kapıyı çalabilirim. Ama kapıyı çalıp yetişin Ertan Abi beni kucağına oturtacak diyemem. Babam, nerden anladın, diyecek... Kuzenimi söyleyemem. Çünkü annemin akrabası. Babam büyük olay çıkarır. Ertan Abi, eli bileğimde 13 basamak inerek merdiven dönemecinde aydınlığa bakan pencerenin önüne oturdu. Göz göze yiz. Onun otururkenki boyuyla benim ayaktaki boyum aynı.

Omzumdan tutup sırtımı çevirdi. Beni de çekip kucağına oturttu. Bağırsam, millet kapıya çıkana kadar bu beni bıraksa bile, suçunu örtmek için herkese kapıları çalıp kaçtığımı söyleyecek. Yüzünü görmüyorum, aydınlık penceresinin ışığına bakıyorum. Hiçbir şey demiyor. Kim bilir ne yemiş. Pis pis soğan kokuyor. Zaten bunlar sürekli dışardan lahmacun söyler. Biz eve söylesek bile bunlar gibi içine yığınla soğanla domates koymayız, sadece maydanoz koyar babam, annem sadece limon sıkıyor, benimkini sarmadan önce hem limon hem maydanoz koyuyorlar. Ertan Abi beni kucağına bastırdı bastırdı... Bağırsam... Kapıları çalıp kaçtığımı herkes öğrenecek. Apartmanın kapısı açıldı. Lamba yandı. Ertan Abi beni kucağından indirirken kulağıma: "Kimseye söyleme" dedi. Ayak sesinden tanıyorum Fatma Teyze yukarı çıkıyor. Ertan Abi hiçbir şey olmamış gibi aşağı inmeye başladı. Bütün basamakları bir adımda çıkıp evin kapısını çaldım...

15 tatilin son günü, anneme Türk kahvesi yaptırdım. Oyuncak plastik fincanlarıma doldurup babama götürdüm. Babam beni görünce yatakta doğruldu, "Oo İnci Hanım, ellerinize sağlık" dedi. Tepsiden pembe plastik Türk kahvesi fincanını altındaki tabağıyla aldı. Ben de kendi fincanımı alıp yatağın kenarına oturdum. Karşılıklı kahve içiyoruz. Babamın sakalları uzamış. Oysa hiç tıraşsız gezmez. "Tatil nasıl geçti?" dedi. İki haftadır odadan çıktığı yok tabii. Eskişehir'e gittiğimizde bile babamı daha sık görüyordum. Her akşam taksiyle geliyordu. "Güzel geçti. Bol bol kitap okudum" dedim. "Ne okudun?" "Savaş ve Barış'ı okudum" dedim. Tuhaf tuhaf baktı. "Zaten artık üçlü koltuğa oturmuyoruz ki, annemden istedim verdi. Kendi kitaplarım bitmişti." "Anladın mı bari?" "Bilmem, okudum işte, zaten bitmedi daha. Kalanı ilerde okuyacağım. Büyüyünce anlarım." Babam, "Yakında durumumuz düzelecek. Sana yeni çocuk kitabı alırız" dedi. Bu sefer söylediğine kendi de inanmıyor. Çünkü inansa, kitap alırız

demez, Sahaflar Çarşısı'ndaki bütün kitapları alırız der. Kahve içerken dudağının kenarındaki sakallara telve bulaştı. Babam bu kadar yakışıklıyken ben nasıl böyle oldum anlamıyorum. "Okul için bir şey lazım mı?" Allahım, tıpkı normal babalar gibi. Sadece onlardan daha üzgün. Defterle abaküs lazım ama söylemedim. "Her şeyim var" dedim. Aslında alyanstan kalan parayla kırtasiyeye gidip alacaktık. Fatma Teyze geldi. Zaten artık annem kapıcıdan saklandığı için komşulara bile gitmiyor ama kapıyı ısrarla çalınca mecbur açtık. Annem bizdeki son parayı verdi: "Kusura bakma, aylığını geciktirdik biraz." Fatma Teyze parayı alırken, "Onun için gelmedim. Kaç gündür sizin evden hiç ses seda çıkmayınca... Bir bakayım dedim. Sağ salim misiniz?" Babam kavga çıkarmayınca komşular bizi merak etmiş.

Babam kahvenin kalanını kafaya dikti: "Güzel oldu seninle karşılıklı kahve içmek, arada muhabbet edelim böyle baba kız. Getir de, tatilde yaptığın resimlere bakayım." "Resim yapmadım." Tam niye diye soracaktı, "Ama ödevlerimi tamamladım" dedim. "Ne ödevlerin vardı?" "Öğretmen tatilde günlük tutun sınıfta okutacağım demişti." "Ne yazdın?" Omuz silktim, "Bir sürü şey uydurdum" dedim. Bu yalan değil. Zaten Taksim'e ve Çemberlitaş'a gittiğimizi babam defterimi okursa diye yazamadım. Kalan günlerde de... Yazmaya değecek bir şey olmadı. "Neler uydurdun anlat bakalım, ne yazdın defterine?" dedi. "Bir gün parka gittik, bir gün çocuk kitabı okudum, bir gün de sen bizi arabayla Kız Kulesi'ne götürdün." "Kız Kulesi mi?" Allahım Taksim'de görmüştüm kuleyi! Babam kesin Taksim'e gittiğimizi anladı. Şimdi kıyameti koparacak. Babam gülmeye başladı. "Ne yazdın bir daha söyle bakayım?" "Arabayla Kız Kulesi'ne gittik." Babamın gözünden yaşlar geldi gülmekten. Meğer Kız Kulesi denizin içindeymiş, ona ancak tekneyle gidilirmiş. "Sen onu Galata Kulesi olarak düzelt" dedi babam. Televizyonda görmüştüm Kız Kulesi'ni, adını karıştırmışım.

"Sen kuleleri nerden biliyorsun?" Kesin anladı, benden laf alacak. "Gazetede iki kulenin de haberi çıkmıştı da, ordan okumuştum." Babam beni öptü: "Aferin benim güzel kızıma" dedi. Dayanamadım: "Baba, okullar açılınca Şükran Teyze yine okula gelirse ya?" "Sen içeri git annenle oyna."

Yatağıma gittim. Tam uyuyacaktım. Babam geldi, giyinmiş. "Hadi çıkıyoruz." Annem duymuş, hemen odaya girdi, ne yapayım diye anneme baktım, "Ben de geleyim" dedi. "Gerek yok" dedi babam. Bana paltomu giydirdi, kendi ceketini giyindi çıktık. Arabaya ya da metroya bindirmediğine göre uzak bir yere gitmiyoruz ama nereye olduğunu söylemiyor. Elimden tuttu, yürüyoruz. İnşallah babam beni kaçırmıyordur.

Yan sokaktaki Ayhan Kırtasiye'ye gittik. "Seç" dedi. "Resim yapmayacağım bugün" dedim. Zaten boya almaya gelmemişiz. Kırtasiyeciye döndü: "Çocuk kitapları nerde?" Adam aşağıdaki rafı gösterdi. Babam, "Hangisini beğeniyorsan seç." Sahaflar Çarşısı'ndaki gibi sadece yazı yok bu kitaplarda. Hepsi resimli. Öyle güzel resimleri var ki... Güzel Kız ve Canavar adlı kitabı seçtim. En çok resim onda vardı. Hem de sayfaları gazete kâğıdı gibi sarı değil. Annanemin takvim yapraklarının kâğıdından. "Bu olur mu baba?" "Olur" dedi. Cebinden parayı çıkardı. Galiba bu, orospu teyzenin bana harçlık olarak verdiği para. Para üstüyle bir bira alınır. Aslında ne var, herkesin babası içiyor arada. Dedem bile bazen içiyor. Babam da 15 gündür içmedi. Yani bugün içerse de herkesin babası gibi olacak. Babam hiç rezillik çıkarmadan eve kadar yürüdü. Beni apartman kapısında bıraktı. Zili çaldı. Annem otomatiğe bastı. Babam beni iki yanağımdan öptü. Apartmana soktu, lambaya bastı, "Doğru eve" dedi. Yürüyüp gitti. Ben de apartman kapısının camından onu izledim. İçimden ağlamak geldi ama ağlayacak bir şey yok. Söylemedi ama biliyorum. Para bulmaya gitti. Binanın otomatiği söndü. Ben de dışarı çıktım.

Apartmanın önündeki basamağa oturup sırtımı demir kapıya yasladım. Metro meydanına geçmek için kullandığımız dar caddedeki karlar gelen geçen yüzünden çamura dönmüş. Yolun yarısı kristal kristal parlıyor, yarısı balçık. Metro meydanında bazı kardan adam kalıntıları var. Camdan da görüyordum: Sırf çocuklar değil koca adamlar da çıkıyor meydana. Karla oynamaya. Büyükler kartopu oynarken, bizim gibi yerden kar almıyor da bizim yaptığımız heykellerden koparıyor. Avuçlarında yuvarlayıp birbirlerine atıyorlar... Kolları, omzu, başı... Havucu evsizler yediğinden gözden başka bir şey kalmamış yaptığımız yüzlerde. Kar, ağız yaptığımız kibritleri örtmüş ama gözler kömür kömür parlıyor. Kapının açılmasıyla annemin dizine çarptı başım. Annem bağırdı bana: "Niye çıkmıyorsun kızım yukarı? Bekle bekle yoksun. Merdivende düştün sandım."

Annem eve çıkana kadar söylendi. "Üstün başın ıslanmış, Allah vere de hastalanmayasın tam okul açılırken." Annem aynı annanem gibi söyleniyor. Acaba anneme söylesem mi Ertan Abi'yi... Para yok. Bir de annem apartmanda kıyameti kopardıktan sonra taşınamazsak... Hem de annem Necla Teyzelerin evinde değil, kapının önünde rezillik çıkarırsa... Apartman yankı yapıyor. Herkes duyar. Gazeteye çıkmayacağımı biliyorum. Özlem bile çıkmadı. Aslında annem Eskişehir'de de olay çıkarmadı ama hemen orayı terk ettik. Artık gidecek yerimiz de yok, bu sefer de sesini çıkarmazsa, anneme küsmek zorunda kalırım. Aslında, en azından Özlem'e söylesem... Yok. Birine anlatırsam o hatırladıkça ben de unutamam.

Akşam babam geldi. Arabayı satışa çıkarmış. Herhalde borcunu ödeyecek. "Kitaba başladın mı?" dedi, "Bitirdim bile." Pencere kenarına oturdu, "Anlat bakalım, konusu neymiş" dedi. Siyah poşetten gazeteye sarılı birasını çıkardı. Karşısına oturdum, "Şimdi, bir tane kral varmış, onun da üç kızı varmış..." Sonra... Gözlerime inanamadım: "Baba bak, Emin Çölaşan!" Babam he-

men dürbünü alıp camdan caddeye baktı. "Hani nerde!" "Yolda değil, bak orda" dedim. Çok güldük. Birayı Emin Çölaşan'ın yazısının olduğu sayfaya sarmışlar. "Ben okuyayım mı sana?" dedim, "Oku" dedi. Biranın kapağını çatalın sapıyla açtı. Çatalın sapı eğildi. Babam birasını içerken, ben de yazıyı sesli okumaya başladım: "Sevgili okuyucularım..."

Şükran Teyze okula gelmedi. Ben gene de bir süre okula şapkayla gittim ki gelirse beni tanıyamasın. Annem de saçının dibi geldiği için şapka takıyor zaten. Havalar ısınınca mecburen şapkaları çıkardık.

Babam eve bir çuval meyveyle geldi. Aylar sonra ilk kez... "Tekrar zenginler gibi mi olduk?" dedim. "Daha değil ama olacağız, bu çuval bizim sermayemiz" dedi, "bir de sana hediyem var." Çuvalın ağzını araladı, içinden siyah bir poşet çıkardı, "Kapat gözünü" kapattım, "aç şimdi!" Masa saati! İnşallah bunu da kırmaz. "Sevindin mi?" dedi. Gerçekten sevindim. Artık okula erken ya da geç gitmeyeceğim. Bazen selaları da ezan zannedip okula iki saat erken gidiyoruz. Sonra okulun bahçesindeki banka oturup, sabahçıların teneffüse çıkmasını, tekrar derse girmesini, sonra okulun dağılmasını izliyoruz.

Babam Şükran Teyze'ye gidip "Arabayı satıyorum, borcumu iki katı faizle ödeyeceğim" deyip sakinleştirmiş. Arabaya müşteri çıkmadı çünkü satılık olduğunu Şükran Teyze ve bizden başka bilen yok. Camında satılık yazmıyor, babam kimseye satıyorum diye haber de vermemiş. Dile döküp rezil olamazmış. Ama arabayı kapının önünde gören olur da, beğenir, bir de bu arabanın sahibi kim diye araştırıp evimizi bulur, kapıyı çalar, babama araba satılık mı diye sorarsa, satarmış. "Belki işler iyi gidecek, arabayı satmadan borcu ödeyeceğiz, olmayacak şey değil" dedi babam. Çuvalla gelen meyveler bunun için. Annem: "Tekrar şerbet işine mi giriyoruz? E atölye yok." "Evde yapa-

cağız" dedi babam. Günlerce meyve doğrayıp ayıkladık. Ben sevdim bu işi aslında. Oyalanıyorum. Babam meyveleri çuvallara koyup ezerken anlatıyor: "Yine bu Osmanlı kostümlü ibrikçilere satacağız. Küçük küçük başlayacağız. Önce bir ibrikçiyle anlaşsak, sermaye bir haftada çıkar. Sonra iki, üç... Sonra işleri büyütüp şerbet atölyesi açsak... Bu sefer Aksaray'da açarız. Sırf Eminönü'ndeki ibrikçileri bağlasak zengin oluruz." Şerbeti bidonlara doldurduk, babam arabanın kasasına yükledi. Benzin de almış. Kostümlü adamların eve gelmesini istemediğinden şerbetleri arabayla onlara götürüyor. Arabanın ne kadar işe yaradığını göstermek istiyor herhalde.

Babam sabah çıkıp akşam geliyor. Annem bütün gün şerbet yapıyor. Evi karınca bastı meyvelerden. Ben seviyorum karıncaları, koluma koyup yürütüyorum. Annem dedi ki "Dadandırma kendine. Bu karıncalar çok nankör olur, benim halamı da karıncalar yedi." "Tamam" dedim ama söz dinlemedim, bu yaramazlık sayılmaz çünkü annemin güzel yalan söylediğini biliyorum. O içerdeyken karıncaları bileğimin iç yüzünde görünen damarlarımın üstüne koyup yürütmeye devam ettim. Bir gün bir baktım, kolum yuvarlak yuvarlak kabarmış, kaşıyınca da taş gibi oldu. Bir daha karıncaları sevmeyeceğim.

Babam tekrar Hürriyet almaya başladı ama işler umduğu kadar iyi gitse bir Hürriyet bir Milliyet alırdı her gün. Olsun. Evde kavga çıkmıyor. Babam bir şey kırmıyor. Daha az içiyor. Saksıdaki çiçekler solmuyor. Okula zamanında gidiyorum. Mutluyum galiba. Yani mutsuz değilim. Sadece korkuyorum. Çünkü babam kavga çıkardığında bir iki saate yatışacağını, ağlayarak uyuyacağını ve ertesi gün bize çok iyi davranacağını bilirdim. Şimdi bu sakinliğin altından ne çıkar bilmiyorum.

Bir akşam babam eve gelmedi. Biz gene beni niye merak etmediniz kavgası çıkarmasın diye evin bütün ışıklarını açıp pen-

cerenin önüne oturduk. Artık saatimiz de olduğu için zaman daha yavaş geçiyor. Bekle bekle yok. Gece üç oldu.

Murat Paşa Camisi'nin kapısından şalvarlı fesli bir adam geliyor. Yürüyüşünden tanıdım yine de dürbünle baktım. Yeleği, belinde bardak kemeri, hatta fesinde pullarıyla... "Anne babam geliyor" dedim. Dürbünle baktı, "Şimdi siki tuttuk. Hemen lambayı söndür." "O zaman da beni merak etmemişsiniz der." "Kapat sen, onu bu halde gördüğümüzü anlamasın." Tam lambayı kapatmak için kalktım, babam bize el salladı. Annem: "Gördü bizi! Vallahi yandık." Annem söylenip duruyor: "Zaten ne Vatan Caddesi'nden ne kostümlerden bir gün hayır gördüm. Ahh... Ben prenses olayım derken ayı postuyla gazetelere manşet oldum, sen 23 Nisan'da folklor kıyafeti giyemedin. Bu baban olacak pezevenk, Osmanlı kostümüyle Vatan Caddesi'nden geçiyor. Şimdi, sizin için Osmanlı oldum diye ağzımıza sıçacak." Babama baktım, gerçekten Vatan Caddesi'nden kostümle geçen 23 Nisan çocuğu gibi. Ama onların sarhoş ve kırk yaşında olanı. Anneme dedim ki, "Ayı kostümü mü giydin?" Annem dedi ki: "Boş ver, giyindim geçti. Şimdi, baban eve girince normal taklidi yapıyoruz. Bu kılıkta olmasında hiçbir tuhaflık yokmuş gibi. Anladın mı?" "Ben de folklor kıyafetimi giyineyim mi? Sanki herkes böyle giyiniyor gibi..." Annem bir düşündü... "Acaba gelinliğini mi giyinsen. O senin kıyafetini yadırgasa, dikkati dağılır hem."

O arada babam kapıyı çaldı. Annem bana dedi ki, "Çok sarhoş, belki üstünde kostüm olduğunu unutmuştur. Normal davranıyoruz." Annem kapıyı açtı, "Hoş geldin, günün nasıl geçti?" dedi. Babam içeri girdi, fesinin pulları şıkır şıkır sallanıyor. Zaten babam da sallanıyor. "Hoş geldin baba" dedim. Şalvarı parlak satenden, yeleği de boncuk işlemeli. Benim folklor yeleğim bu kadar süslü değildi. Bir an yeleğinin motiflerine bakmaya daldım ama hemen toparladım: "Biliyor musun baba, bugün öğretmen bana yıldızlı pekiyi verdi." Annem de, "Aç mısın?" dedi. Yemiş.

"Getir bakayım defterini." Götürdüm. "Aferin" dedi. Belinde hâlâ boydan boya cam bardak dizili kemer var. Anneme, "Rakı var mı?" dedi. Annem getirdi. Babam ayakta, belindeki kemerden iki bardak çıkardı. İbriği yok ama bardağa şerbet doldurur gibi kamburunu çıkarıp annemin verdiği şişeden bir bardağa su, bir bardağa rakı koydu. "İçer misin?" dedi. "İçerim" dedim. Çünkü babam sağa sola sallanırken belindeki cam bardaklar sallanıyor. Kemeri çıkar desek, Osmanlı kılığında olduğunu hatırlayacak. Düşerse bardaklar kırılıp etine batar, kendini yaralamadan bardakları boşalttırmamız lazım. İki bardak daha çıkardı. İki bardak da anneme... Belinde sadece iki bardak kaldı. Keşke abimi aldırmasalarmış. Masaya oturduk. İnşallah sandalyeye yaslanmaz. "Emin Çölaşan'ı okudun mu bugün?" dedim. "Evet, sinirliydi, çok sert yazmış" dedi. Valla içiyoruz rakıyı. Babam da kostümlü olduğunu unuttu galiba. Normal bir sarhoş gibi davranıyor. "Funda'nın babası n'apıyor, hâlâ geliyor mu okula?" dedi. Galiba üstünde kostüm olduğunun farkında. Zaten görüntümüz cama yansıyor. Ben hemen perdeyi çektim. Birazdan bir kavga çıkaracak. Bunu önlemem lazım. "Funda'nın babası iflas etmiş, arabayı da satmış" dedim. İnşallah babam, onu arabayla Funda'yı okula bırakırken görmez. "Benim de ibriğime zabıta el koydu" dedi. Evet, kostümlü olduğunu biliyor. Gözleri doldu. "Şerbet meslek" desem güler mi... Aslında bizimkiler böyle şakaları çok sever ama cesaret edemedim. "Baba, biliyor musun bu kostümle aynı Ulubatlı Hasan gibi olmuşsun." Babam hiçbir şey anlamadı ama ağlamaktan vazgeçti galiba. Dedim ki: "Topkapı surlarına ilk bayrağı diken adam. Okulda resmini görmüştüm. Aynı böyle yeleği, şalvarı var." Annem de, "Evet ya, deminden beri kime benzettim diyorum. Fakat ne adammış, koca Topkapı'nın adını değiştirip Ulubatlı yaptılar sırf adama saygıdan" dedi. Sonra babam gülmeye başladı. Ama nasıl, kahkahalarla. Sonra durdu, "Ulubatlı Hasan!" dedi... Kadehi başına dikti: "Siz de iyice manyaklaştınız"

dedi. Kalktı, bardaklı kemerini çıkarıp masaya koydu. "Bardakları yıkayıp tekrar dizersin kemere" dedi. Gidip yattı.

Babam uyurken annem, fesini, yeleğini, şalvarını çıkardı. "İnşallah uyanınca hatırlamaz. Biz senle sabah erkenden evden çıkıyoruz. Uyandığında açıklama yapmak zorunda kalmasın."

Ertesi gün okuldan geldiğimde bizim arabanın camında satılık yazısı asılıydı. O gece hakkında hiç konuşmadık. Bir daha şerbet de yapmadık...

Öğretmenimiz beni 23 Nisan'da şiir okumak için seçti. Halbuki "kim ister?" dediğinde parmak bile kaldırmamıştım. Anneme söyledim. Çok sevindi. "Ya kürsüde şiiri unutursam? Hiç mikrofona konuşmadım ben. Heyecanlanırım." "Ay ne varmış? Veririm evde eline bir saç fırçası, mikrofona okur gibi prova yaparsın, 23 Nisan'dan önce bir hafta bayram tatili var. Ben sana ezberletirim" dedi.

Babam o akşam yine sessizdi. Eğer 23 Nisan'a kadar bir olay çıkarmazsa, kürsüde şiir okuyacağımı söyleyeceğim. Belki beni seyretmek ister. İçinde kalmasın. Babam camdan bakıyor. "Sence bu akşam kaza olur mu?" dedim, "Bilmiyorum ki bakıcaz" dedi. Murat Paşa Camisi'nin mahyasında, "Güleryüz Sadakadır" yazıyor. Top patladı. Anneme, "Yarın ramazanın son günü, sınıftaki bazı çocuklar oruç tutuyor, ben de tutabilir miyim?" dedim. Babam da, "Zaten açız, ne orucu!" dedi. Çarptı kapıyı gitti. "Babam bana mı kızdı?" dedim. Meğer kızgın değilmiş, üzgünmüş. Öyle dedi annem. Çünkü bana bayramlık alamamışlar.

Gece saat sesine uyandığımda, bayramlıklarım başucumda asılıydı: Caddeden ışık vuruyor odaya, yine de lambayı yakıp bir de aydınlıkta baktım. Açık yeşil bir pantolon, üstüne de önünde kelebek şeklinde nakışı olan beyaz bir gömlek. Hemen denedim. Elimi belime koyup manken gibi yürümek için salona çıktığımda annem uyumaya gidiyordu. Önceki ramazanlarda ışığı açık

bırakıp yatardık. Artık çalar saatimiz olduğu ve paramız olmadığı için annem sahurdan önceye saat kuruyor, zil sesine hepimiz uyanıyoruz mecbur. Annem salonun lambasını yakıp tekrar yatıyor. Yoksa komşular oruç tutmadığımızı anlarmış. Annem oruç tutsa da saklıyor tutmasa da. Geçen sene de Muharrem ayı bu ay deyip tuttuğu orucu saklamıştı komşulardan.

Bayramın ilk günü, yeni kıyafetlerimi giyindim, çok yakıştı. Annemle babamla bayramlaştık. Ellerini öptüm. Bana harçlık verdiler. Sonra Özlem ve Fatma Teyze bize bayramlaşmaya geldi. Ben şeker tuttum, annem de kolonya. Babam da Özlem'e harçlık verdi. Acaba bu sefer kimden borç aldı... Babam anneme dedi ki, "Hadi kızları parka götürelim." Fatma Teyze'den izin aldılar; babam, annem, Özlem, ben parka gittik. Biz Özlem'le salıncağa bindik. Çok sıra vardı. Babam dedi ki, "İnin, başkaları da binsin." Biraz tahterevalliye bindik. Sonra ben kaydıraktan kaydım, her yerim pas oldu. Çok üzüldüm. Anneme, "Pas lekesi çıkar mı?" dedim. "Suya basarız, hadi sen gene salıncağa bin" dedi. Babam dedi ki, "Eve dönelim. Bu kılıkta sokakta çocuk dolaştıramam." Bir şey demedim. Dönerken babam bana ters ters bakıp "Dilencilere benzedin, rezil olduk millete" dedi. Özlem de kulağıma, "Boş ver babaların hepsi böyle" dedi, "servise çıktığımda görüyorum. Hep söyleniyorlar çocuklarına. İyi ki benim babam ölmüş."

Kıyafetlerimi suya bastık ama lekesi tam çıkmadı. Babam bayramın ikinci günü tezgâh açmaya gitti. Pazarcılık da serbest meslek ama bu işi şerbetçilik gibi saklamıyor. Kostüm yok ya, utanmıyor.

Babam evden çıkınca, anneme, "Galleria'ya gidelim mi?" dedim. Fundalar gitmiş. Bunu annem de biliyor çünkü Funda doğum gününü orda kutlayacaktı, bizi de çağırdılar, hem gidiş geliş masraflı olur hem de hediye için para yok diye gidemedik. Anneme dedim ki, "Öyle güzelmiş ki Galleria, içinde buz pateni pisti bile varmış; böyle televizyondaki gibi, girip kayabiliyormuşsun. Bir de her kattan pist görünüyormuş. Sadece jelibon satan

dükkânlar varmış. Ama öyle sırf ayılı, kolalı, solucanlı değil. Her şekilden... Kuruyemişçi gibi çekmecelerden kürekle alıp tartıyorlarmış. Anne bir de, Fame City diye bir yer varmış içinde. Park gibi ama kocamanmış, içinde top havuzu varmış. Fame City'de telefon kulübesi kadar kumbaralı bir makina varmış, Funda ondan kanguru oyuncağı kazanmış. Anne n'olur." "Paten olmaz, sakarsın, düşüp bir yerini kırarsan babana dert anlatamayız. Zaten gizli gideceğiz" dedi. Ben hemen anladım: "O kadar pahalı değildir paten kaymak." Annem de dedi ki, "Çok istiyorsan ben seni UFİ'ye götüreyim. Aynı şey." "Aynı şey değil" dedim. Bayram harçlıklarımı anneme verdim: "Paramız da var. N'olur gidelim Galleria'ya. Hiç top havuzuna girmedim."

Bakırköy'e gittik. Galleria'nın UFİ kadar çok katı yok ama daha geniş. İçerisi ışık ışık. UFİ'de her şey aynı yerde satılıyordu, bütün katlar tek dükkân gibi. Burada ayrı ayrı bir sürü mağaza var. Annem dedi ki, "Sakın bir şey isteme, burası çok pahalı." Daha fiyatlara bile bakmadık. "Buz patenine bakalım mı?" dedim. Balkondan paten kayanları seyrediyorum. Bir sürü çocuk var, hiçbiri de düşmüyor. "Bak düşmüyorlar. Kenarlara tutuna tutuna kayarım." Annem cevap vermiyor. "Sence çok mu pahalı buz pateni?" "Bilmiyorum, şimdi sorup da pahalıymış binmeyelim demek de olmaz. İki paten kayacaksın diye Bakırköy'den Aksaray'a yayan dönmek de var." Annem yüz gram jelibon aldı. Ben çilek şeklinde olanlardan istedim. Öyle pakette satılan jelibonlar gibi yassı değil. Gerçekten çilek şeklinde. Yiye yiye Galleria'yı gezdik. Kokulu sabun satan bir dükkân vardı. Gerçek limon şeklinde aynı limon gibi kokan sabunlar, mandalina dilimi şeklinde olanlar, karpuz dilimi şeklinde sabun bile var. "Bunlardan alalım mı çamaşır makinasının üstüne dizeriz" dedim. "Gel ben seni top havuzunun oraya götüreyim, ama burası pahalıdır, sadece bir iki oyuncağa binmene yeter paramız. Tutturmak yok." "Yok. Hem belki ben de pelüş oyuncak kazanırım." Fame City'ye

gittik. Giriş paralıymış. Annem kapıdaki görevliye: "Kız sadece top havuzuna girip çıkacak" dedi. Biz top havuzunu parktaki kum havuzu gibi bedava sanmıştık. Meğer buraya girmeden belli sayıda jeton almak gerekiyormuş, öyle bedavaya top havuzunda oynatmıyorlar yani. Annem, "Sadece bineceğimiz kadar jeton alsak olmuyor mu?" diye sordu. Kapıdaki görevli, "Siz zaten giremezsiniz, büyüklere yasak, kızınızı içerde bırakıp alışverişinizi yapıp saati dolunca gelip alabilirsiniz" dedi. Annem, elimden tuttu ilerledik. "Zaten jetonlar dünyanın parası, büyükleri de almıyorlar. Ben o kadar saat nasıl oyalanıcam? Evin ordaki parka götürürüm ben seni." "Yok, eve gidelim. O park paslı."

Aksaray'a geri döndük. Gene de Galleria güzeldi. Annem dedi ki, "Gel lunaparka gidelim mis gibi... Bok mu var Fame City'de?" Lunaparkta önce gondola bindik; annem öğretti, yükselirken "Hooop!" inerken "Güüüm!" diye bağırdım. Düşmeyelim diye önümüze kapatılan demir biraz sallanıyor. "Ya düşersek?" dedim, annem bana sarıldı, "Korkma, herkese ne olacaksa bize de o olacak" dedi. Biraz korktum ama bağırınca geçti. Sonra balerine bindik. Annem beni iç kısma oturttu, "Demiri açılırsa yandan ben kayarım sen balerinin eteğine tutunursun" dedi. En son da zincirlere bindik, annem arkada ben önde. Annem zincir hareket etmeden benim koltuğumu tuttu. Zincir dönmeye başlayınca, bütün salıncaklar havada çiçek yaprağı gibi ayrı ayrı açıldı. Bir tek bizim salıncak koltuklarımız annemle bitişik. Bütün cadde yukardan görünüyor. O kadar güzeldi ki... Zincire ilk binişim. Hep dönenleri evden dürbünle izliyordum. Biz havada dönerken annem dedi ki "Samatya'da lunapark vardı ben çocukken. Sekolin diyorduk o zaman buna. Zinciri kopmuştu bir keresinde." Biraz korktum. Annem dedi ki, "Korkma, ben senin arkandayım, düşsek de çay bardakları benim götüme batar." Ben gene de zincirin salıncağına daha sıkı tutundum. Sonra zincir yavaşladı, durdu. Çok eğlendim. Son parayla da dondurma aldık.

Ertesi sabah, babam çok üzgündü. Çünkü arabaya müşteri çıkmış. Bayramdan sonra arabayı satıp parasıyla Şükran Teyze'nin borcunu ödeyecekmiş. Annem dedi ki, "İyi olmuş, kalan parayla da atölye açarız." "Sen de çalışır mısın?" dedi babam. Annem de hemen hayır demiyor artık: "İnci'yi okula götürüp getirecek kimse yok. Ama atölyeyi Aksaray'da açarsak olur." Sandım ki babam atölye denince hemen zenginlik hayallerine dalacak. "Şu hayatta bir tek arabam vardı, az şey mi kapısının önünde arabası olmak?" Ağladı ağlayacak. Hem de ayıkken. "Baba, biliyor musun 23 Nisan'da şiir okuyacağım, hem de kürsüde" dedim. "Bizim sınıftan bir tek ben seçildim." Yani Funda'nın babası seyretmeye gelmez demek istedim. "İyi, ben sizi arabayla okula götürürüm" dedi. Galiba keyfi yerine geldi. "Satılmadan önce. Kızımın babasını şöyle arabayla görmesinler mi? İçinde kalmasın." Bu ağlamayı da atlattık galiba. Sonra bir düşündü, anneme dedi ki, "İnci'nin bayramlıklarının lekesi çıktı mı?" "Belli belirsiz bir iz kaldı ama dikkatli bakmazsan fark edilmiyor." "O zaman başka bir şey giydir. Ama güzel bir kıyafet olsun. Sen de güzelce giyin." Kendi de yatak odasına gitti. Salona bir geldi, film artisti gibi. Eskiden diktirdiği takım elbiselerden birini giyinmiş, siyah. Çok yakışmış. Acaba şiir okumamı seyrederken giyineceği kıyafeti mi prova ediyor... Benim kıyafetimi beğenmedi: "Daha şık bir şey giyin. Amcanlara bayramlaşmaya gidiyoruz." "Tahsin Amcalara mı?" "Hayır. Abime, gerçek amcana..." "Benim amcam mı var?" "Var tabii, ağaç kovuğundan mı çıktık?" "Babaannemi de görecek miyim? Feriköy'e mi gidiyoruz?" "Yok. Amcan Bayrampaşa'da oturuyor." Annem üstümü değiştirdi. Kot etek ve mus çorap giyindim. Üstüne de yakası çiçekli beyaz gömlek. Güzel oldu bence. Anneme, "Amcamın da kızları var mı?" diye sordum, "Bilmiyorum ki" dedi, "ben babanı tek kardeş sanıyordum. Bayrampaşa'da oturuyorlarmış bir de, orda atölyemiz varken bile bahsetmedi abisinden."

Babam bizden önce çıktı, "Yarım saate dönerim, zile basınca inersiniz" dedi. Yeraltı Çarşısı'ndaki Seyidoğlu'ndan şöbiyet almış... "Amcanlarda yersin" dedi. Arabaya bindik. Tam çalıştıracakken indi, camdaki satılık ilanını söktü.

Amcamı çok merak ediyorum. Daha önce babamın hiçbir akrabasını görmemiştim. "Amcamın da kızları var mı?" dedim. "Bilmiyorum ki, bir oğlu vardı bildiğim. Gidince göreceğiz. Amcanlarda aç mısın diye sorarlarsa tokum de ama kendileri bir şey ikram edince ye. Yoksa ayıp olur. Bayram harçlığı verirlerse alabilirsin. Amcan o senin. Okulunu sorarlarsa güzel güzel anlat. 23 Nisan'da şiir okuyacağını da söyle. Şiiri ezberledin mi?" "Evet." "Amcan merak edip de, oku derse, içli içli oku." "Ben onları tanımıyorum ki utanırım." "Neyinden utanacaksın, en yakın akraban işte" dedi. Biraz kızdı galiba.

Topkapı'dan geçerken, yol kenarındaki çimenlerin ortasında kocaman bir... Bina da değil, tam heykel de değil, üçgen kule gibi bir şey... "Anne bu ne?" dedim, "Menderes'in mezarı" dedi. Hiç böyle mezar görmemiştim. Ev gibi. Ben mezara bakıp hemen, "Menderesler ööölmez, Mendeeeresler ölmez!" diye bağırmaya başladım. Başka çocukların akıl edemeyeceği şeyler yaptığımda bizimkiler çok eğlenir çünkü. Arabanın camından mezara doğru sesleniyorum, "Mendeeeresler ööööölmez." Babam "Sus!" diye bağırıp kendi camını aceleyle kapattı, "Melek kapat o camı da." Şaşırdım ama niye diye soramıyorum da... "Kızım sen bizi astıracak mısın?" dedi babam, "arkamızda trafik polisi vardı bir de, inşallah seni duymamışlardır." Dikiz aynasından baktı, "Vallahi polis peşimizde." Arabayı daha hızlı sürmeye başladı. Babam Menderes'in mezarından kaçıyor. "Sakın kimsenin yanında böyle şeyler söyleme" dedi. "Ne var ki? Okullar açıldığı gün caddede herkes bağırdı Menderesler ölmez diye. Cumhurbaşkanı bile geldi" dedim. "O cumhurbaşkanı, ona bir şey olmaz. Olan sana bana olur. Senin tuzun kuru tabii, yaşın tutmuyor. Hem demeye-

cekler mi böyle şeyleri bu çocuğa kim öğretti? Benden bilecekler. En aşağısı hapis." "Niye ki?" Ters ters baktı, "Çocuklar öyle her şeyi sormaz" dedi. O esnada polis bizi çevirdi. Babam, "Duymuşlar işte!" dedi. Durduk. Meğer ben "Menderesler ölmez" diye bağırdığım için durdurmamışlar. Babam polisten kaçayım derken hız yaptı diye trafik cezası yazdılar. Polisler gidince, babam anneme, "Niye böyle oldu bu çocuk? Akşama kadar kitap gazete okutuyoruz halbuki. Televizyon bile seyrettirmedik..." Babamın bana aptal demek istediğini anladım. Sustum. Niye kızdığını hiç bilmiyorum. Herhalde, hani demişti ya Fatma Teyze, Menderes sütyen yüzünden öldü diye. Babam sütyenden çok utanır. Ondan sinirlenmiştir. Bir keresinde annem balkona çamaşır asarken sütyenini ipe dışardan görünecek şekilde tutturmuş. Babam kıyameti koparmıştı, "Vatan Caddesi'nden geçen herifler karımın sütyenine bakıp memelerini hayal ediyordur" diye. Artık annem, sütyenleri atletlerin içine saklayarak asıyor. Çünkü babam annemi sütyen yüzünden öldürüyordu az kalsın. Menderes de sütyen yüzünden ölmüş. Allahım inşallah memelerim geç çıkar.

Babam Bayrampaşa'yı çok iyi bilir aslında. Aynı sokaktan üçüncü geçişimizde, "Vallahi buradaydı ev, yer yarıldı içine girdi sanki" diyor. Arabadan inip bakkala sordu. Sonra geri geldi: "Bu binaymış. Ne bileyim eskiden tek katlıydı." Arabayı apartmanın önüne park edip indik. Kapı zilinde isim yazmıyor. Babam, "Kesin en üst kata kendi taşınmıştır abim" deyip zile bastı. Camdan bir kadın çıktı, "Kimo?" diye bağırdı. Babam, "Hikmet'in evi burası mı?" dedi. Kadın dönüp içeri bir şeyler söyledi. Babam tekrar yukarı seslendi: "Ben Kadim. Hikmet'in kardeşiyim." Babam tam "Bayramlaşmaya geldik" derken diğer pencereye bir adam çıktı. Hiçbir şey demeden bize bakıyor. Babam da bana, "Kızım yabani gibi durma, el sallasana amcana" dedi. El salladım. Kadın içeri girip tekrar cama çıktı, apartmanın anahtarını attı. Babam anahta-

rı aldı. Amcama, "Geliyorum şimdi" diye seslendi, arabaya girip şöbiyet kutusunu aldı. Bir yandan amcamların penceresine bakıyor. Amcam çoktan içeri girmişti. "Belki misafir geldi diye üstlerini değiştirmek için girmişlerdir" dedi annem. Babam, apartman kapısını açtı, girdik.

Hiç böyle bir apartman görmemiştim. Merdivenlerin yanında tutunmak için demirleri yok. Merdivenlere kilim serili. Apartman kapısının hemen iç tarafında ayakkabılar çıkarılıp bırakılmış. Şimdiki evimizden önce ev ararken, girdiğimiz apartmanda daire kapılarında çıkarılmış ayakkabı varsa babam, "Bu apartmanda hep köylüler oturuyor" deyip binadan çıkardı. Annanemler de ayakkabıları kapı önünde çıkarır ama çalınmasın diye içeri alırlar. Babam bu kilimli apartmanla dalga geçer sandım. Hiçbir şey demeden ayakkabısını çıkarıp kenara koydu. Bize dönüp: "Hadi siz de..." Ayakkabılarımızı çıkarıp babamı takip ettik. Dört kilimli kat çıktık. Hem de tek parça kilim değil. Bir kilim bittikçe hizasından diğeri serilmiş. Yukarı çıkarken önünden geçtiğimiz dairelerin önünde, bebek arabası, şemsiye, top, dolu su bidonu, küçük tüp gibi şeyler var. Hatta bir katın önünde içine ayakkabı dizilmiş camlı büfe bile vardı. Dördüncü kata varınca; amcam, yengem ve üç kızı bizi kapıda karşıladı. Yengem güleç biri: "Hoş geldiniiiz, hoş geldiniz." İçeri girdik, bir tek babamla amcam birbirini tanıyor, onlar da hiç konuşmadan öylece duruyor. Amcam, babam kadar yakışıklı değil. Yengem kızlarına, "Albümde resmini gördükçe hani amcamız nerde deyip duruyordunuz. Alın size amca." Babama, "Bu da senin kızın mı?" "Evet yenge." Kadın bana, "Kız merinos, senin adın ne bakalım?" dedi. "İnci. Merinos ne demek?" "Aaaa, dünyanın en güzel koyun cinsi. Böyle senin saçın gibi kıvırcık kıvırcık postu var. Öyle tatlılar ki, meee meee diye otluyorlar." Yengem gerçekten kuzu sesi çıkardı. Saçımla dalga geçtiği için sinir olmam lazım aslında, galiba sevdim kadını. Biraz patavatsız biri. Yenge meleyince hepimiz güldük.

Babam da amcama, "Bayramın mübarek olsun abi" deyip elini öptü. Amcam sadece, "Sağ ol" dedi. Babam şöbiyet kutusunu yengeme verdi. Yengem: "Ay vallahi kaynananız seviyor, sofradaydık biz de. Buyrun." Annem, "Biz tokuz" falan dedi ama yengem: "Aaa alınırım, ilk defa evimize gelmişsiniz. Buyrun, Allah ne verdiyse."

Salona girdik, yer sofrası var. Kızlar kendi tabaklarını kaldırdı. Annem, "Yesin çocuklar" dedi. Amcam da, "Onlar mutfakta yer, siz misafirsiniz buyrun" dedi. Amcamın büyük kızı, bize tabak kaşık getirdi. Amcam oturdu, bize bakıyor ama hiçbir şey söylemiyor. "Hadi" dedi yengem, mecbur oturduk sofraya. Yere bir bez serilmiş, üstüne bir kasnak konulmuş, en üstte de ayna gibi parlak büyük yuvarlak bir tepsi var. Ben de onlar gibi bağdaş kuracaktım üstümde kot eteğim var. Esnemiyor. O yüzden diz çöktüm. Yengem, bize de pilav ve tavuklu patates verdi. Annem tel şehriye kullanır, yengem arpa şehriyeli pilav yapmış. Annemle babam yemeye başlayınca ben de sofraya eğildim yiyorum. Ama dengemi sağlamak çok zor. Masaları da var. Hem de kare. Yani amcam kırıp yengem yapıştırdıysa bile, devrilme ihtimali bizim yuvarlak masadan az. Niye masada değil yerde yiyoruz hiç anlamadım. Sofranın ortasında salata vardı, ona uzanırken tepsiyi kaydırdım. Tam düşüyordu yengem son anda tuttu. Babam bana ters ters baktı. Kuzenlerim de beceriksizliğime güldü galiba. Üçü çekyatta yan yana oturmuş bizi izliyor. Genç kız olan 17-18 yaşında, öbürü de dörde beşe gidiyordur. Bir de en küçük var, 3-4 yaşında. Annem yengeme dedi ki, "Maşallah kızlarınız da ay parçası gibi." "Ya" dedi yengem, "üç kızı yaptık cenneti garantiledik." Babam da, "Ben oğlun oldu diye duymuştum" dedi amcama. Amcam babama bakmadan, "O askerde" dedi. Amcamla yengem pilava bile ekmek banıyor. Yemek bitti, yengem, "Siz geçin oturun ben siniyi kaldırayım da tatlı getireyim" dedi. Zaten kutuyu gördüğümden beri canım şöbiyet çekiyordu. Amcam te-

levizyonu açtı. İbrahim Tatlıses'in konseri var. İbrahim Tatlıses beyaz bir takım elbise giyinmiş, böyle kırmızı kadifeli bir sahnede. Yengem bize çay ve kadayıf getirdi. Kadayıf iğrençti, şerbetin üzerinde telleri yüzüyor. İçi de hamur olmuş. Baktım babam yiyor, mecburen ben de yedim. Keşke şöbiyeti çıkarsalardı. Demek bunlar da annanem gibi, kutuyla gelen yiyecekleri başka misafire ikram etmek için kaldırıyor. Yengem de "Bulaşıklar kurumasın" deyip yıkamaya gitti. Annem yardım etmek istedi ama yengem, "Siz konseri kaçırmayın, ben hemen çalkalar gelirim" dedi. Amcam ve kuzenlerim bizimle hiç konuşmuyor; konseri izliyorlar. En küçüğü şarkıları ezberlemiş, el çırparak sallanıp yarım yamalak söylüyor. Sonra yengem de çayıyla gelip İbrahim Tatlıses konserini izlemeye başladı. Bizi orada çayımız ve kadayıfımızla unuttular.

Büyük kuzenim dantel örüyor. Havlu kenarı. Annanem de örüyordu bu modelden: Elti eltiye küstü. Ortanca kuzenim elinde bir kap çekirdekle geldi, çatur çutur yiyor, bize ikram etmedi. Kütüphaneleri yok. Duvarda asılı Kuran var. Büyük camekânlı bir vitrinleri var ve içindeki her şeyin üstünde dantel örtüler var. Ütü bile var vitrinde. Onun da üstüne dantel sermişler. Nihayet konser bitti. Televizyonun sesini kıstılar. Yengem çayları tazeledi. Amcama dedi ki, "Siz de ne zamandır görüşmüyordunuz tabii... Bayram seyran bunun için." "Hıhı" deyip sustu amcam. Yengem amcama kaş göz ediyor, konuşsana manasına. Amcam, "Sen neler yaptın Kadim? Ne iş yapıyorsun yani?" dedi. Babam, "Ben ticaretle uğraşıyorum abi" dedi.

Galiba babamla amcam üvey kardeş. Hem bunca yıl görüşmemişler... Ne yüzleri ne de huyları benziyor. "Ben de kepenek yağcısıyım" dedi amcam. Biz hiç böyle bir meslek bilmiyoruz. "Ne güzel" dedi babam. Serbest meslek onu anladım da ne iş yaptığını anlayamadım. Bence babam da anlayamadı, soramıyor. Dayanamadım ben sordum amcama... Amcam elinde bir teneke yağ

ve fırçayla sokaklarda gezip, "Kepenek yağcısı, kepenek yağcısı!" diye bağırıp dükkânların paslanmış gıcırdayan kepenklerini yağlıyormuş. Belki bizim eski dükkânın önünden de geçmiştir ama hiç görmedik. Amcam bana dedi ki: "Sen bilmezsin tabii böyle bir meslek. Çünkü bu işi ben icat ettim." Amcamla babam kesinlikle öz kardeş, çünkü babam da hep böyle tuhaf fikirler bulur. Babama döndü: "Burası İstanbul, sırf kendin çalışmakla olmaz, kafan da çalışacak. Baktım Bayrampaşa'da pıtırak gibi türedi atölyeler. Hepsinin de içinde makinası, motoru, bir sürü pahalı alet edevat var. Mecbur her giriş katına bir kepenek yapıldı. Yağmuru var karı var, paslanıyor. Sermayem yoktu ama bir iş kurmam lazımdı. Düşündüm, bu işi buldum. Maliyeti nerdeyse sıfır; bir teneke gres yağı, bir uzun saplı fırça, bir de iman gücü... Arada Bahçelievler'e, Bağcılar'a, Zeytinburnu'na da gidiyorum kepenek yağlamaya. İstanbul'un tek kepenek yağcısı benim." "O kadar iş oluyor mu ki?" dedi babam. "Bak bu apartmanı diktik işte. Sen ev aldın mı?" Babam, "Yok, ben yatırımı arabaya yaptım" dedi. "Keşke öyle yapmasaydın. İstanbul'da bir evin olmadı mı işin yaş." "Araba da yürüyen sermaye istediğin zaman paraya çevirebiliyorsun. Kapının önünde benimki, görmüşsündür." "Görmedim" dedi amcam.

Amcam babamı beğenmiyor galiba... Babam da normalde tuğlaya yatırım yapmışsınız diye dalga geçer, dedemin yüzüne bile söyledi bunu bir keresinde. Amcama hiçbir şey demedi. Babam amcamın yanındayken, hiç bizim evde olduğu gibi değil. İbrahim Tatlıses konserini gıkını çıkarmadan izledi. Ben gözümü kaldırıp televizyona bile bakmadım ki, eve dönünce, fırsatını bulunca arabeskçileri izliyorsun demek diye kavga çıkarmasın. En küçük çocukları acıkmış, yengem ona ekmek içine peynir koyup sıkıştırıp verdi. Dürmenç bu, biliyorum. Annem babam evde yokken arada bana da yapıyor. Yeğeni gözünün önünde elinde ekmek dolaşıyor, babam susup oturuyor.

Babam, "Aslında... Çok uzak düştük birbirimizden iki kardeş" dedi. Amcam tam öfkeyle bir şey diyecekti ki yengem dirseğiyle dürttü. Amcam da, "Bizim kapımız açık, geldin de almadık mı?" dedi. Babam, "Biz de bekleriz" dedi, "ev yakın sayılır. Bir metroluk yol. Vatan Caddesi'nde, hemen Aksaray Metrosu'nun karşısında oturuyoruz... Türk Hava Yolları'nın üstü" dedi. Amcam da, "Ev sahibi olamazsınız tabii, turistlik yerde oturuyorsunuz, lüks hayatı! Kim bilir kiralar ne kadardır. Buralarda bir ev tutsaydınız ya, Bağcılar tarafları da uygun." Babam, "Haklısın abi, aslında yakın otursak... Kuzenler de daha çok görüşür. Akraba gibi var mı? Okula da beraber gidip gelirler, arada yengem bırakıp alır, işe gelmediği zamanlarda da Melek sahip çıkar çocuklara. Aslında yeni atölyeyi burda açsam, evi de taşırsak..." Amcamın okula giden çocuğu yokmuş. Genç kız olan, bir büroda çaycıymış, 12-13 yaşında olanı da geçen yıl okuldan alıp kot atölyesine vermişler: "İstanbul gibi yerde öyle apartman dikmek kolay değil" dedi amcam.

Ben nasılsa babam onların yanında bir şey diyemez diye gidip kuzenimin ördüğü dantele baktım, "Çok güzel oluyor" dedim. "Çeyizime örüyorum, sözlüyüm ben" dedi, kirpikleri o kadar uzun ki... Ben de zincir çekmeyi biliyorum ama söylemedim. Babam anneme kızar sonra, kızımı anana benzettin diye. Geçtim annemin yanına oturdum. Babam, "İnci'nin de dersleri çok iyi" dedi, "23 Nisan'da şiir okuyacak. Ezberledi şimdiden." Ben oku diyecekler diye ayağa kalktım. Amcam oku falan demedi, öyle kalakaldım salonun ortasında. Yengem, "Bir şey mi istiyorsun kızım?" dedi. "Yok" dedim, şiir okumaya çıktım da diyemiyorum, baktım duvarda yaşlı bir adamın resmi asılı, siyah beyaz, çerçevelenmiş bir fotoğraf. "Resme yakından bakacaktım da... Bu kim?" Amcam babama ters ters baktı, bana dönüp "Tanımıyor musun?" dedi, "babam o. Deden yani." Bir de dedem oldu, "O nerde?" Amcam, "Mezarda" dedi. Babama dönüp "Dirilerin elini

öpmeye bunca yıl sonra getirdin, bari ölüye bir rahmet okutaydın çocuğa" dedi. Evet, kesinlikle kardeşler. Çünkü bu hızda ancak babam kavga çıkarabilirdi.

Yengem, büyük kızına, "Sen bize Türk kahvesi yapıver. Herkes şekerli içsin, tatlı tatlı konuşalım. Aaa bayram günü..." Beni elimden tutup kaldırdı, "Gel Hikmet Amcan sana fotoğraf albümünü göstersin" dedi. Gittim amcamın yanına oturdum. Yengem vitrinin alt dolabından büyük bir fotoğraf albümü çıkarıp amcamın kucağına bıraktı, "Biz her bayram eski albümlere bakarız. Bu bayram bakamamıştık. İyi ki geldiniz. Vesile oldu. Kadim, oğlum geç sen de abinin öbür yanına." Babam da geçti. Annem de benim yanıma oturdu. Amcam bana fotoğrafları gösteriyor. Genelde siyah beyaz resimler var. Çoğu ya dedemle amcamın ya da sadece amcamın resimleri. Yan sayfada bir vesikalık fotoğraf var. Babam, "Aa bu benim çocukluğum, bak İnci" dedi. Annem dedi ki, "İnci'yle ne kadar benziyor çocukluğunuz." Büyüyünce en fazla yakışıklı bir kadın olabileceğim demek. Babam, "Bu fotoğraf bende yok" dedi. Amcam dedi ki, "Al istersen" "Yok" dedi babam, "abimin evinde dursun." Amcamın sesi yumuşadı: "Bak İnci, bu da babanla ben" yan sayfadaki bir fotoğrafı parmağıyla işaret etti: Babam 13-14 yaşında, amcam ondan üç beş yaş daha büyük. Babam o zaman bile amcamdan uzun boylu. Bir evin kapısının önünde durmuş, kollarını birbirlerinin boynuna atmış gülümsüyorlar. Babam, "Ben böyle bir fotoğrafımız olduğunu bile hatırlamıyorum" dedi. Amcam da, "Bizim kızlar da her bayram bu fotoğrafı gösterip, resmi var amcam nerde diye soruyor." Kahveyi getiren büyük kızına, "Al işte sana amca, hem de boylu poslu, buna gençken yalı kazığı Kadim derlerdi mahallede." Babam sinirlenecek mi diye baktım, amcamla güldüler. Niye küstüklerini bilmiyorum ama galiba barıştılar.

Kuzenim kahveleri ikram etti, annem aldı, ben de aldım, içiyorum. Hepsi bana bakıyor. Ne var ki... Kuzenim amcamla baba-

ma da tuttu, yengeme kahve kalmadı. Kız, "Ben çocuğu hesap etmemiştim" dedi. "İnci, çocuklar kahve içer mi? Kararırsın" dedi yengem, sonra bana şöyle bir baktı, "hoş, daha ne kadar kararacaksın, iyisi mi sen iç, sana ziyanı olmaz." Herkes güldü. Mecbur ben de güldüm. Bana en hızlı alışan akrabam yengem. En azından maşallah ne güzelsin demiyor. Amcam albümün sayfasını çevirdi. Bir kadının fotoğrafı var, siyah beyaz. Kadın annemin şimdiki yaşında falan. Dizüstü bir eteği ve beyaz kısa kollu bir bluzu giyinmiş. Çenesinin altında bağladığı minicik bir tülbendi var, kâkülleri ve omuzlarına dökülen saçları görünüyor. Sarışın. Galiba gözleri de açık renk. Kilolu da zayıf da değil. Annem dedi ki, "Ne güzel kadınmış, bu kim?" Babam bir şey demedi. Amcam da, "Annem" dedi. Ben heyecanlandım: "Aaa babaannem mi? Bir daha bakayım." Babaannemin saçları Funda'nınkinden bile güzel. "Baba buradan Feriköy'e gidelim mi babaanneme?" Amcam da, "Gidin tabii. Biz bayramın ilk günü gittik ziyaretine. Ne olursa olsun annem. Dokuz ay karnında taşımış. Çiçeği geçtim, mezarda kuru ot bile yoktu. Öyle ağırıma gitti ki. Bayramdan bayrama biz de gitmesek... Kimsesiz kalacak kadın kabirde" dedi. Anladım ki babaannem de ölmüş, Feriköy de Topkapı gibi bir mezarlık adıymış. Babam hiçbir şey demiyor. Sessizleşti iyice.

Amcam sayfayı çevirip bir vesikalık fotoğraf gösterdi: 13-14 yaşında bir oğlan. Siyah beyaz fotoğrafta bile sarışın olduğu belli. Bu da küçük amcammış. Adı Yasin'miş ama ben ona Naim adını taktım çünkü aynı Naim Süleymanoğlu'na benziyor. Naim Amcam da ölmüş. "Hem de askere bile gidemeden" dedi Hikmet Amcam, "verem diye almadılar kardeşimi. En büyük hayali askere gitmekti." Amcam, oğluna da Yasin adını takmış. Oğlunu askere uğurlarken de çok ağlamış o yüzden, yengem anlattı. Amcamın gözleri doldu. Ben bunun sonunu biliyorum, kesin kavgayla biter. Zaten amcamla tanışmaya geldim, kalan bütün akrabalarımın ölüsüyle tanıştım. Bugün bir de kavga çıkmasın. Konu

değişsin diye, "Bu fotoğrafların hiçbirinden bizde yok" dedim. Amcam da, "Bir dahaki bayram baban seni yine getirir, albümden bakarsın" dedi. Babam da, "Kahvelerimizi de içtik müsaade isteyelim" diye ayaklandı. Yengem, "Oturun" falan dedi, amcam hiç ısrar etmiyor. Babam çok bozuldu. Ben bile anladım, bir sonraki bayrama kadar kovulduk.

Aşağı inip ayakkabılarımızı giyindik. Apartmandan çıkınca babam bir umut pencereden el sallarlar diye yukarı baktı. Kimse cama çıkmadı. Yolda hiç konuşmadık. İnşallah babam amcama sinirini evde bizden çıkarmaz. Menderes'in mezarı ışıklandırılmış, karanlıkta daha güzel görünüyor. Bu sefer bağırmadım hiç. Babam bizi eve bıraktı, "Siz beni beklemeyin yatın, ben biraz dolaşacağım" dedi. O kadar üzgün ki kavga çıkarmaya bile hali kalmadı demek...

Ertesi sabah boğazım çok ağrıyordu. Annem baktı, "Galiba kabakulak olmuşsun" dedi. Boynumu çeviremiyorum. "23 Nisan'da nasıl şiir okuyacağım?" diye ağladım. Ağlamaya alışkın olmadığım için mi kabakulak olduğum için mi bilmiyorum, ateşim çıktı. Babam evde yok. Annemle Haseki Hastanesi'ne gittik. Doktor muayene etti, kabakulak dedi. İlaç verdi. 10 gün okula gidemeyecekmişim. Ben şiir okuyamayacağım diye çok üzüldüm. Annem de, "Seni Vasfiye Hala'ya götüreceğim. Bak, sakın babana söylemek yok" dedi. "Söylemem" dedim. Zaten zor konuşuyorum.

Vasfiye Hala, halam değil. Ev sahibimiz Hacı Amca'nın kardeşi, ev sahibinin kızı ona Vasfiye Hala diyor diye biz de öyle diyoruz. Karşı apartmanımızda oturuyor. Vasfiye Halalara daha önce hiç gitmedim. Ama onun evine niye gittiğimizi biliyorum. Bizim mahallede bir hastalığı olup acilen iyileşmek isteyenler önce Vasfiye Hala'nın kapısını çalar.

Bir kutu kurabiye alıp Vasfiye Hala'ya gittik. Bizim ev ve bu ev, yan pencereden birbirine, ön cepheden Vatan Caddesi'ne ba-

kıyor. Evleri üçüncü katta olduğu halde kapkaranlık. Her duvarın dibinden tavana kadar, katlanıp üst üste dizilmiş eski gazeteler var. Bazı pencerelerin önünü de gazeteler kapatmış. Bizim cama bakan pencerenin önünde de kornişe kadar gazete dizili. O yüzden perdelerini hiç açamıyorlar demek. Annem kurabiye paketini verdi. Vasfiye Hala bana bakar bakmaz teşhisi koydu: "Kabakulak." "Üç güne iyileşmesi lazım da" dedi annem. Vasfiye Hala, "Onu Allah bilir" deyip dizlerinin üstüne çöküp beni önüne oturttu. Zaten hep başında olan tülbendini çıkartıp baktı baktı, dizinin üstünde tekrar üçgen katlayıp eliyle ütüler gibi düzleştirip başına örttü. Basma eteğinin deseniyle aynı olmayan, eteğe sonradan yamandığı belli kocaman bir cepten üç tane tesbih çıkarıp kolunu yukarı kaldırarak tespihlere baktı. En uzun olanını ayırıp diğerlerini cebine geri koydu. Tespihi çekerek; elem melem diye dua okumaya başladı. Gazetelerin arasından böcekler girip çıkıyor. Sarı sarı. Annem kaşıyla hayır manasına işaret ediyor. Biz evde de babam anlamasın diye böyle anlaştığımızdan kaş dilini biliyorum ben. Böcekleri fark etmiyoruz demek istiyor annem. Galiba Vasfiye Hala bize mahcup olup da duasını şaşırmasın diye...

Hiç bu kadar gazeteyi bir arada görmemiştim. Babamın hayatı boyunca okuduklarından bile çok gazete var burda. Hem sadece Hürriyet de değil. Adlarını kat yerinden görüyorum: Sabah var, Milliyet var, Günaydın, Tercüman ve televizyon ekleri var. Gerçi bu evde de televizyon yok. Televizyon aptal eder diye almadılarsa boşuna... Çünkü Vasfiye Hala'nın oğlu Haşomuto Hakan'ın aptal olduğunu söylüyor zaten herkes. Dışarda bile diz vermiş eşofman altı ve ev terliğiyle geziyor. Haşomuto Hakan Abi'yle hiç konuşmadık. Belki de zeki biridir. Ama bakışı aptal. Bunca gazete işe yaramamış... Haşomuto Hakan'ın terlikleri geçti bir ara önümden, Vasfiye Hala o esnada eliyle başımın üzerine bastırıp okumaya devam ettiği için sadece bel hizama kadar olan

şeyleri görebiliyorum. Sonra elini çekti ama manzara pek değişmedi. Ev zaten çok loş. Kim bilir ne zamandır yığılı gazetelerin rengi daha da sararmış. Gazete katlarının arasından örümcek ağları sarkıyor. Vatan Caddesi'ne bakan pencere bile tavana kadar dizili gazetelerden kapanmış. O yüzden trafik sesi de az geliyor. Hani Hansel'le Gretel şekerle kaplı bir eve giriyor ya, ben de gazetelerle kaplı bir türbedeyim sanki... Aslında böyle dua mua gibi şeylere karşı olmasa tam babama göre bu ev. Ömür boyu gazete okuyabileceği için hiç canı sıkılmaz.

Vasfiye Hala, duasını bitirdi. Çok şişman olduğundan bayağı uğraşarak ayağa kalkıp mutfaktan isten kapkara olmuş kocaman iğrenç bir tencere getirip odanın orta yerine ters kapattı. Minelli, cinelli bir şeyler mırıldanıyor. Dua etmiyor da sanki bu isle kaplanmış, leş gibi tencereye yalvarıyor, "Şifa yalnız sendendir" diye. Tekrar fısır fısır dua okuyup yüzüme üfledi. Bana da, "Âmin" dedirttikten sonra işaret ve ortaparmağını birleştirip tencerenin dibine elini bastırarak sürtüp ise buladı. "Şifa olsun inşallah" deyip kulağımın arkasına sürdü parmaklarını isli isli: "Dua kuldan şifa Allah'tan!" Boğazımın kabakulaktan şişmiş kısmına da kara sürdü. İs yani. Pis pis kokucam şimdi.

"Kalın, yemeği beraber yiyelim" dedi. Annem, "Kız yutkunamıyor zaten, gidip yatırayım "dedi iyi ki. Yoksa ayıp olmasın diye o böcekli evde yemek yemek zorunda kalacaktık. "Allah razı olsun" deyip yerden kalktı annem. Boğazım ağrımasa gazeteleri soracaktım ama çok kötüyüm.

Deva Eczanesi'nden doktorun yazdığı ilaçları alıp eve döndük. Annem hep aynı eczaneden alır ilaçlarımızı. Bazen, "Yarın getiririm" diyerek veresiye yazdırabiliyor çünkü. Annem ilaçlarımı içirip beni yatırdı. Şiirimin olduğu defteri yanıma aldım yattığım yerden tekrar edeyim diye. Gözlerim içine bir şey batmış gibi acıyor. Uyuyakalmışım. Rüyamda Vasfiye Hala'nın evindeki sarı böceklerin yatağıma tırmandığını gördüm.

Ertesi gün dua için tekrar gittik. Yine beni önüne oturtup mırıl mırıl okudu Vasfiye Hala. Okurken de bir yandan tespih çekip bir yandan bol bol esniyor. Bende nazar da varmış. Yanağım da aşağı sarktı kabakulaktan. Boğazımın arkasına kara sürdü yine. Kabakulak büyüklere bulaşmazmış, o yüzden benden kaçmıyor. Dua bitti. "Allah şifasını versin" dedi Vasfiye Hala, "Yarın gene gelin, çekinmeyin." Konuşunca boğazım çok ağrıyor ama dayanamadım: "Okuduğunuz bütün gazeteleri biriktiriyor musunuz?" Vasfiye Hala göbeğini aşağı yukarı oynatarak kıkır kıkır güldü. Gülünce hiç yaşlı gibi olmuyor, "Benim okumam yok ki" dedi, "gazetelerden kesekâğıdı yapıp satıyoruz. Rabbim boş duran kulunu sevmez. Hakan Abin, komşulardan eski gazeteleri topluyor. Allah razı olsun, komşular sever sayar bizi. Biz mahallenin en eskisiyiz tabii. Sizin oturduğunuz apartman, burası, ahşap binaydı bir zamanlar. O vakit bu vakit burdayım ben. Burası ara sokaktı, Menderes öndeki binaları yıktırıp Vatan Caddesi'ni yaptırınca, şükür cadde manzaramız oldu... Neler gördük neler yaşadık ah evladım." Gazeteden kesekâğıdı yapıldığını hiç bilmiyordum. Okuma yazma bilmediği halde iyileşeyim diye okuduğu duaları nasıl ezberlediğini merak ediyorum. Boğazım çok ağrıyor. Tek soru sormaya karar veriyorum, anneme dönüp "Ben de kesekâğıdı yapabilir miyim? Evde sıkılıyorum. Sen de işe başlayacaksın zaten..." Vasfiye Hala, bana bir tesbih hediye etti: "Sıkıldıkça tesbih çek çocuğum, Bismillah Bismillah diyerek taneleri ipte kaydıracaksın. Allah da sana yardım eder kalbinin kasavetini alır o zaman."

Tespihi sakladım. Babam görüp Vasfiye Hala'ya gittiğimizi anlarsa büyük olay çıkar. Haşomuto Hakan Abi'nin yaşı babamdan bile büyüktür, geçen bayram küçük çocukların peşine takılıp elinde torbası bayram şekeri toplamak için bizim kapıya geldiğinde babam arkasından "Okuduğu duada hikmet olsa oğlunu iyileştirirdi kadın. Ancak geri zekâlıları kandırır bunlar" demişti

anneme. Haşomuto'yu sever aslında babam. Ona meyve, şeker çikolata falan verir denk geldiğinde. Ertesi gün Vasfiye Hala'ya giderken babamın o gün okuduğu Hürriyet'i de götürdüm. Girer girmez uzattım: "Kesekâğıdı yaparsınız, hediye." Vasfiye Hala gazetenin kat yerlerine eliyle ütüler gibi düzeltip, "Bereketli olsun" deyip diğerlerinin üstüne koydu. Gene beni okudu, kulağımın arkasına kara sürdü. Çıkarken, "Biliyor musun Vasfiye Hala biz de pek televizyon seyretmiyoruz, babam kızıyor." "İyi yapıyor" dedi Vasfiye Hala, "televizyona hep namahrem çıkıyor diye ben bakmam. Hakan Abi'nin odasında var, o seyreder." Namahrem, erkek demekmiş.

O gece uyumadan önce bol bol tespih çektim. Bismillah bismillah bismillah bismillah... Tespih şeffaf eflatun. Mikadan boncukları var. Bismillah bismillah bismillah bismillah. Boncukların içinde minik hava kabarcıkları var sanki. 99'luk tespihmiş. Çek çek bitmiyor. Kim bilir kaç tur döndüm tespihi. Ertesi gün 23 Nisan. Sabaha kadar iyileşmem şart.

23 Nisan sabahı erkenden kalktım. Aslında kabakulak hastalığım geçmedi ama benim şiir okuma görevimi yerine getirmem lazım. Kendi kendime önlüğümü giyindim. Kürsüye çıkınca herkesin bana bakacak olması da umurumda değil. Çünkü öğretmen beni seçti. Demek ki en çok beni seviyor. Aynaya baktım. Yanağım hâlâ buldok köpeği gibi. Saçımı atkuyruğu yaptım. Salona gittim, "Anne hadi, törene geç kalacağız." Annem beni hazırlanmış görünce: "Kızım seni okula almazlar o kadar çocuğun içine, kabakulak bulaşıcı." "E size bulaşmadı işte?" Bir kere geçirdiysen bulaşmıyormuş. Babam da takım elbisesini giyinmiş salona girdi, "N'apalım yani?" dedi, "bizim kızımıza da başkasından bulaştı. Biz kimden diye araştırıp hesap soruyor muyuz? İnci o kadar heveslenmiş. Ben zaten arabayı yıkamıştım. Törene gideriz, sonra da arabayı teslim edip Şükran'ın borcunu öderim. Oh bana çifte bayram."

Annem bir boğazlı kazağın boğazını kesip boynuma taktı ki çenemin altındaki şiş görünmesin. Saçlarımı açtı. Kıvırcık saçlı olmak ilk kez bir işime yaradı. Yanağımı örttü. "Çişini yaptın mı?" dedi ikinciye, "Yaptım" "Olsun bir daha yap, şiir okurken gelir melir..." Arabada babam dedi ki, "Bir de bize oku bakalım şiirini, hatırlıyor musun?" Okudum, bazı yerlerinde annemle babam da bana eşlik etti. Kürsüde unutursam kopya vermek için onlar da ezberlemiş. Annem, "Boğazın acıyor mu okurken?" dedi, "Zaten şiir kısa" dedim.

Okulun bahçesine girdik, ben saçımı iyice öne aldım ki yanağımın şişi anlaşılmasın, yoksa beni törenden atarlar. Sınıfımın sırasını bulduk. 23 Nisan'dan önce de bir hafta Ramazan Bayramı tatili olduğu için kimse benim kabakulak olduğumu bilmiyor. Beni görünce de hiçbir şey anlamadılar. Funda, "Saçın açıkken daha güzelmiş" dedi, ben de "Şiir okuyacağım diye açtım" dedim. Funda'nın babası da gelmiş töreni izlemeye, Funda'nın şiir okuma görevi bile yok. Ne meraklılar. Belki biri hastalanır da şiir okuyamazsa yerine Funda okur diye heveslendiler demek. Babamla Funda'nın babasını tanıştırdım. Annem de, eskiden gün yaptığı velilerle babamı tanıştırdı. Sınıf arkadaşlarım da hep babama baktı, çünkü Funda'nın babasından başka babaya alışkın değiliz okulda. Koskoca yüksek mühendis penye lakos tişört giymiş törene gelirken, babam, terzide dikilmiş koyu gri takım elbisesini giyinmişti. Öğretmenim görse, veli olduğunu anlamaz, müfettiş sanır.

Annem beni elimden tutup kürsünün yanına götürdü. Öğretmenimi bulduk, öğretmen bana bakar bakmaz, "E sen kabakulak olmuşsun?" dedi. Annem de, "Aaa öyle mi, boğazım ağrıyor deyince üşüttü sanıp boyunluk taktım ben de." Öğretmen, "İnci'yi bahçeden çıkarın, bu kadar çocuğu tehlikeye atamayız" dedi. Annem de, "Kürsüye kadar geldik artık... Şimdi bu kalabalıkta geri çıkmaya kalksak, bir sürü çocukla burun buruna gelecek. Daha

tehlikeli. Kürsüde en azından tek başına olacak. Şiirini okur, kenarda bekler, çocuklar gidince çıkarız biz okuldan. En güvenli yer kürsü." Annemin saçmaladığını ben de anlıyorum fakat hiç umurumda değil: "Öğretmenim, yemin ederim kimseye kabakulak bulaştırmayacağım. Hem şiirimi çok güzel ezberledim" dedim. Öğretmen bana kıyamadı galiba. "Kenarda bekleyin" deyip müzik öğretmeniyle konuşmaya gitti. Biz annemle bekliyoruz, o sırada babam da, beni yakından seyretmek için daha öne geldi.

Öğretmenim yanımıza geri döndü, "Seni Atatürk'ün sevdiği şarkılardan önceye aldırdım. Şiirini oku, sonra arka kapıdan çıkarsınız hemen. Sakın tören sonuna kadar bekleyeyim deme. Bak bu kadar çocuk var burda, yazık" deyip gitti. Anneme, "Çok kalabalık, ya heyecanlanıp unutursam..." Annem tekrar sordu: "Çişin yok di mi?" "Yok" dedim. Saçımı yüzümün önüne doğru alıp babamın yanına gitti. Kürsüden adım ve sınıfım okundu. Ben de merdivenleri çıkıp mikrofonun başına geçtim.

Allahım kürsüden bakınca okul daha kalabalık. Herkes bana bakıyor. Pek bakan da yok aslında, kimi kendi arasında konuşuyor, esneyenler, somurtanlar... Funda o kalabalığın içinde bile sarı sarı parlıyor. Keşke Naim Amcama ya da babaanneme çekseymişim. Mikrofonu boyuma göre ayarladılar. Ateşim mi var... Bilmiyorum. Kalabalığı yukardan görünce heyecanlandım. Olsun. Hastayım ama şiirimi okuyacağım için çok mutluyum. Hem şiir okuyanları, sonrasında herkes alkışlıyor. 29 Ekim töreninden hatırlıyorum. Öğretmenim, hadi manasına işaret verdi. Şiirime başladım.

Kuşlar gibi uyandım,
Sabah sabah erkenden

Mikrofondaki sesim sanki benim sesim değil. İlk kez duyuyorum. Kalbim çok hızlı çarpıyor. Bahçe, annanemlerin evindeki

duvar kâğıdının motifleri gibi oldu, kalabalıkta kimseyi birbirinden ayıramıyorum. Annemi babamı bile seçemiyorum.

Uçuyorum sanki ben
Okuluma giderken
Beni saran bu sevinç
Çoğalıyor gitgide
Tanımı zor bir şey var,

"Orospu çocuğu!" Ses, duvar kâğıdından geliyor. Hastayım ya belki bana öyle geliyor. Devam ettim:

Bu bitmeyen sevgide...

"Ödesene borcunu aç köpek!" Bahçe artık duvar kâğıdı değil. İçinde, babama bağıran Şükran Teyze'nin olduğu gerçek bir yer. Acaba... Hani rüyada olduğunu bilerek rüya görürsün ya, öyle bir şey mi... Şiirimi okumaya devam ettim:

Bayraklarla süslenmiş,
Caddelerle alanlar

"Kaçıncı bugün ödeyeceğim deyişin? Aylar oldu." Allah kahretsin. Şükran Teyze gerçek. Babamla annem ona seslerini kısarak bir şeyler diyor, onları duymuyorum, ağızlarını da okuyamıyorum, demek şiiri unutsam da onların verdiği kopyayı anlamayacakmışım. Ama Şükran Teyze'yi hepimiz duyuyoruz, bütün okul! Sanki kadının gırtlağında mikrofon var: "Yok arabayı satıcam da, yok iki kat faiz vericem de..." Ben kalakaldım kürsünün ortasında. Öğretmen bana devam et manasına bir el işareti yaptı. Sonra müdür yardımcısıyla birlikte kalabalığı yararak babam ve Şükran Teyze'ye doğru ilerledi. Ben Şükran Teyze'nin sesini bastırmak için şiirimi daha yüksek sesle okumaya devam ettim:

Hızlı hızlı gidiyor
Törene geç kalanlar
Elbet coşar yürekten
Yurdu seven insanlar

"Kabahat bende ki senin gibi orospu çocuğuna güvendim" diye bağırıyor Şükran Teyze. Herkes babamlara bakıyor. Ne dediklerini duymama gerek yok, belli yüzlerinden, sussun diye Şükran Teyze'ye yalvarıyorlar. Öğretmenimle müdür yardımcısı yanlarına varıp bir şeyler dedi. Onların sesini duymadım ama Şükran Teyze'nin cevabını bütün okul duydu: "Ne küfürü öğretmen hanım? Doğruyu söylüyorum. Bunun anası bildiğin orospuydu. Köprü altında çalıştı kaç yıl. Vallahi görürdük de, kadını utandırmayalım diye başımızı eğer öyle geçerdik önünden." Hademe Şükran Teyze'yi bahçeden kolundan çeke çeke çıkarırken kadın bir kez de bahçe kapısının önünden babama bağırdı: "Anan gibi am kirasıyla geçinmiyorum oğlum ben. Bugün gelecek o para. Yoksa yarın da mahallendeyim."

Öğretmenim, sınıf arkadaşlarım, veliler; herkes bir babama bir bana bakarken şiirimi tamamladım:

Bayramların bayramı
Çünkü 23 Nisan!

İnşallah kabakulaktan ölürüm. Kürsünün diğer merdiveninden inip doğruca arka bahçeye gittim. Okul korosunun sesi geliyor: "Mayadağ'dan kalkan kazlar..." Allahım bu arka bahçe ne kadar büyükmüş, "Aldanaaamam, ben bu yerlerde duuuramam..." Bu Şükran karısı arka kapıda bizi bekliyor olmasın... Kazanamadım rakı parası diyeceklerine sıla parası dediler. Hepsi de pis cahiller be... Ay sözlerin arasına flüt korosu girdi bir de. Hayatımda duyduğum en korkunç ses. Bir de 20 flüt birden. Daha

hızlı koşuyorum. İlle flüt çalacaklarsa da bari yan flüt çalsalar! Adını bile bilmezler. Klasik müzik mi dinlemişler hayatlarında... Hiçbirinin dünyadan haberi yok. Bildikleri tek şey, babamın orospu çocuğu olduğu.

Arka kapıdan çıktım. Oh, Şükran Teyze yok. Hızlı hızlı yürüyorum. Keşke şiir okuyacağım diye tutturmasaydım. O zaman bu Şükran bizi bulmaya gelse de göremeyince rezil de edemeyecekti. Annem beni yolda yakaladı. Babam arabayı satmaya gitmiş. "Anne ben artık okula gitmeyeceğim" dedim. Annem de çok üzgün, sağlam mobilyalar alsak hatta babamın bira kapağı açarken eğdiği çatalların yerine yeni çatal bıçak takımı alsak bile velileri eve davet edemez artık. "Olmaz öyle şey" dedi. Hâlâ kendi ölürse yatılı okul kazanayım diye okumamı istiyor galiba. Yoksa artık bu okuldan bana hayır gelmeyeceği ortada. "Uzak bir okula yazdırın bari n'olur" dedim. "Kayıt olurken eğitime katkı payı istiyorlar" dedi, "yok paramız. Boş ver 10 gün raporlusun, okula gitmeyeceksin zaten. İnsanlar 10 günde her şeyi unutur." Hiç de unutmazlar. Eve gittik. Artık hasta olup olmadığımı bilmiyorum. Bir yerim ağrıyorsa da farkında değilim, zaten ölmem lazım.

Babam eve ne halde dönecek Allah bilir. Kesin sarhoş gelir. Umurumda değil. Hiç de huyuna gitmeye çalışmayacağım. Belki bana kızar da gene okuldan almaya karar verir. İnşallah. Bana da hiç vurmuyor ki kazayla öleyim... Babam vurduğunda başımı bir yere çarpıp ölsem o da hapse girer, hem annem babamdan kurtulmuş olur hem de ben okula gitmekten.

Akşam babam geldi. Onu Ulubatlı Hasan kıyafetiyle gördüğümde bile bu kadar şaşırmamıştım. Kolunun altında bir ekmek var. Hem de ayıkken. Hiç böyle bir şey olmamıştı. Annem yumurta kırdı, masaya oturduk. Babam yumurtaya ekmek banıyor. "Yesene kızım" dedi. Ben ekmeğe elimi bile sürmedim tabii. Belki denemek için yapıyor. Bakalım izin verirse yiyecek miyim diye... Öyle manyak huyları var çünkü. Sonra da yok Mozart dinletiyo-

ruz hâlâ ekmek yiyor diye kavga çıkaracak. Yer miyim! Zaten iştahım da yok. Babam ekmeğin yarısını banıp banıp tavayı sıyırdı. Bana döndü, "Niye hiç konuşmuyorsun, boğazın mı ağrıyor?" "Yok, canım sıkılıyor." Sonra daha tuhaf bir şey oldu: Babam, "Kızım sıkıldıysan aç televizyonu seyret" dedi. Açmadım. Kesin beni deniyor. Ben yerimden kımıldamayınca gidip kendi açtı televizyonu. Karşısındaki koltuğa oturup seyretmeye başladı.

* * *

Jüri Güzellik Yarışması yazısının altında oturmuş, sunucunun sorularını yanıtlayan 9 numaralı Damla'yı süzerek notlar alıyor. Yan yana dizilmiş 19 kız, elimizi belimize yaslayıp tek bacağımızı öne doğru hafifçe kırarak gülümsüyoruz. Damla güzellik kraliçesi seçilirse, hedefi eğitimini tamamlayarak kendini geliştirmek ve ülkemizi en iyi şekilde temsil etmekmiş. Hobileri arasında alışveriş yapmak ve konserlere gitmek var. Saçı dün uzundu, bugün küt, demek yarışma için kestirdi. Zaten moda diye kızların yarısından çoğu saçını kulak altı kestirmiş, uzun saçlı olanlar da dalgalandırmış. 20 kızın içinde, uzun ve düz saçlı tek kişi benim. Sunucunun soruları bitince müzik başlıyor, Damla pistte bir tur atıp seyircinin alkışlarıyla yerine dönüyor.

10 numaralı Yasemin anons edilince yanımdaki yerinden ayrılıp yürümeye başlıyor. Saçı uzun, dalgalı ama kuaför elinden çıkma bir dalga değil; ıslakken örüp kuruyunca açtıktan sonra olan dalgadan... Müzik eşliğinde bir tur atıp sunucunun yanındaki yerini alıyor. Elinde bir sihirli değnek olsa? Açları doyuracakmış. Yasemin, hobileri arasında piyano çalmak ve seyahate çıkmak olduğunu söylerken saçıma şap diye bir şey damladı. Kuş mu sıçtı! Elimle yokladım, ıslak ama öyle cıvık değil, su gibi bir şey. Başımı kaldırıp yukarı baktım. Ferda Teyze balkona çamaşır asıyor. Tam sıkmamış, astıklarından şıpır şıpır su damlıyor. Birer adım

öne gelip tekrar hizalandık ki ıslanmayalım ama kurtulamadık. Ferda Teyze çamaşırı ipe asmadan önce pat pat diye silkeledikçe hepimizin üstüne su sıçrıyor. Fönüm bozulacak. Bir de saçım ıslanıp kuruduğu yerlerden parça parça eski haline dönerse... Bu Ferda Teyzeler koskoca Vatan Caddesi'nde oturuyor, insan bir otomatik çamaşır makinası alır. Ellerimle saçımı sudan korumaya çalışıyorum. Ferda Teyze bizi fark edip, "Kız n'apıyorsunuz orda, dizilmişiniz şık şıkırdım?" Duymamış gibi yapıyoruz. Karşı apartmandan bir kadın ona sesleniyor: "Güzellik yarışması yapıyor çocuklar, hani televizyondaki gibi..." Ferda Teyze, "Biz de oy verelim mi?" Bizi izlemeye çıkan başlar çoğalıyor. Sadece bizim apartmandakiler değil, arka cepheye bakan evlerden insanlar; camlarından, balkonlarından bizi izliyor. Heyecanlanmamam lazım. Yasemin son turunu atıp yanıma geçerken sunucu beni anons ediyor: "11 numaralı adayımız İnci, 9 yaşında, üçüncü sınıfa gidiyor. Yarışmaya İstanbul'dan katılıyor."

Özlem, sabah yaptırdığı dağınık topuzu ve fırfırlı pembe elbisesiyle evlerinin önündeki kaldırıma oturmuş, ben yürümeye başlayınca yanındaki teybi çalıştırıp müziği başlatıyor. Zaten teybin takıldığı üçlü priz de Özlemlerin evinden uzatıldı. Çalan, sözsüz bir şarkı; Eda seçmiş. Eda en büyüğümüz, orta ikiye gidiyor, böyle şeyleri bizden iyi biliyor. Podyumda ağır adımlarla yürüyerek jüriyi selamladım. Arkalarında asılı "Güzellik Yarışması" yazısının harfleri el işi kâğıdından kesilip sarı bir kartona yapıştırılmış. Duvar küflü tabii, kartonun üst köşesindeki bant açılmış. Karton açık ucundan rüzgâr aldıkça şişip iniyor.

Asıl seyircimiz annelerimiz. Annem alkış başlatınca bütün seyirciler beni alkışlıyor mecbur. Kalabalık sayılır: Mahallenin 6 yaşından küçük, 12 yaşından büyük kızları ve sonradan bizimle dalga geçeceğini adım gibi bildiğim birkaç erkek çocuk... Bir kısmı bahçeye inen merdivenlere, kalanlar Özlemlerin evinin önündeki kaldırıma oturmuş.

Bahçe diyoruz ama yerler beton, ağaç da yok. Özlemlerin tek katlı kapıcı dairesinin önünden merdivenle inilen, büyükçe aydınlık gibi bir yer. Fatma Teyze burayı evinin bahçesi sayıp ilgilenir, her hafta süpürüp yıkar. Duvar dibine bir sıra tuğla örüp dikdörtgen bir alan yapmıştı. İçine de toprak doldurup çiçek ekti. Mahalleli ölen kedilerini buraya gömmeye başlayınca çiçek ekmeyi bıraktı Fatma Teyze.

Kedi mezarlığının yanındaki sehpaya; ilk üçe girecek kızlar için yapılmış sarı kartondan taçlar, Maks Faktör ve Blendaks güzelleri için paketlenmiş hediyeler dizili. Bahçedeki kömürlüklerin üzerine asılı fosforlu püsküllü duvar süsleri için parayı bizden Gülcan topladı. Üzerinde yürüdüğümüz podyum, aslında Gülcanların koridorundaki uzun kilimmiş. Ortada sahne olarak kullandığımız yuvarlak paspas da Gülcanların. Teybi de o getirdi. Çünkü bu güzellik yarışması Gülcan'ın başının altından çıktı. Tabii ki sunuculuğu da kendi kaptı.

Ben turumu tamamlayıp sahneye geçince müzik durdu. Annem "Bravo!" diye bağırarak yeniden alkış başlattı. Bu sefer balkonlardan izleyenler de alkışladı. Artık bana bakılması umurumda değil. Güzellik yarışmasından bile korkmadım. Galiba kendime alıştım. Gülcan, "Kendinizi tanıtır mısınız?" dedi. "Ben İnci, 9 yaşındayım, seneye dördüncü sınıfa geçeceğim." Sesim titriyor. Bu kadar heyecanlanacağımı hiç tahmin etmemiştim. Çünkü başlangıçta bu sadece bir oyun olacaktı. Sonra yarışmaya döndü.

Televizyondaki Miss Turkey Güzellik Yarışması'nı hepimiz izlemiştik... Yarışmadan önce adaylar gazetede tanıtılırken kim birinci olur diye tahminde bulunmaya başladım. Yarışma akşamı Özlem'i de eve çağırdım, birlikte izleyip kendi ilk üçümüzü seçtik. Hatta ben kâğıt kalem alıp 20 adayın da vücut ölçülerini not ettim. 90-60-90 olmayanları dereceye bile almadım. Gülcan, Eda'ya demiş ki, "Biz de mahallede bir güzellik yarışması yapalım." Eda kimin oyuna alınmasını isterse o alınır. Allah onu

güzel yaratarak mahallenin sınıf başkanlığına seçmiş, kimse Eda'nın sözünden çıkamıyor. Halbuki mahalleye Ruslar taşındı, hepsi de Eda'dan daha sarışın hem de daha güzel. Eda bizim evin ziline basıp beni aşağı çağırınca çok heyecanlandım, bana pek yüz vermez çünkü... Dedi ki: "20 kız olacak mahalleden... Bir sunucu, üç kişilik de jüri. Televizyondaki güzellik yarışmasında seçilen kızların adlarıyla yarışacağız." Tabii ki hemen kabul ettim. Annem anneleriyle arkadaş olduğu için beni de çağırdılar zannettim önce. Kadınlar her gün metronun önündeki çim alanın kaldırımında buluşup oturuyor; oynayan, bisiklete binen çocuklarına göz kulak oluyorlar. Açık hava altın günü gibi bir şey. Termosla çaylar, kaplarda kurabiyeler... Annem mobilyalarımızın kırık olduğunu kimsenin fark edemeyeceği kadın gününü çok sevdi. Artık baskı atölyemiz Aksaray'da. Atölyeden çıkıp beni okuldan alıyor, doğru metronun önüne. Babam Vatan Caddesi'nin ortasında çay mı içilir diye kızar sanmıştım. Mahallenin bütün kadınları orda olduğu için normal karşıladı herhalde. Veliler sohbet ederken, ben de yanlarında oturup konuşmalarını dinliyorum. Çünkü diğer çocuklar asfaltta bisiklete biniyor. Büyüklere alıştım artık...

Annem bu güzellik yarışmasını duyunca, "Televizyondaki gibi mayo mu giyeceksiniz?" dedi. Hiç aklıma gelmemişti. Annemle benim mayo giymemiz denizde bile yasak. Eda'yı metro meydanında bulup sordum. "Mayoyla mı yarışılıyor?" "Yok" dedi, "elbise ya da pantolon olur. Hangi güzellik kraliçesinin adıyla yarışacağını seçtin mi?" "Ben Banu Sağnak olucam" dedim. Banu Sağnak olmak isteyen beş kişi daha varmış, üçüncü güzel diye kimse onu seçmez sanıyordum. Dört Jülide Ateş, üç Defne Samyeli, iki de Özlem Kaymaz adayı çıkınca, Eda dedi ki, "O zaman herkes kendisi olarak yarışsın." Oybirliğiyle Eda'yı jüri başkanı seçtik. Çünkü kendimiz olarak girdiğimiz bir güzellik yarışmasında Eda da adaysa, ancak ikinci olmayı dileyebiliriz.

Aslında ben, kaybedersem de Banu Sağnak düşünsün diye evdeki kıyafetlerimden birini giyip gidecektim. Ama şimdi ilk üçe giremezsem... Kendi adımla yarışıyorum. Rezil olurum. Annemle Cuma pazarı, Yeraltı Çarşısı ve UFİ'nin altını üstüne getirdik. UFİ'den fırfırlı sarı bir elbise beğendim. Valla aldık. İşler fena değil çünkü.

Gülcan elindeki çalışmayan mikrofonu bana uzatıp sordu: "Hobileriniz neler?" "Hobilerim arasında yüzmek, ata binmek ve koleksiyon yapmak var" dedim. Ne var, bütün yarışmacılar abartıyor. Damla'nın çalıyorum dediği piyanonun aslında pilli org olduğunu hepimizi biliyoruz. Yasemin'in seyahat etmeyi severim dediği de, her yıl halasının Erdek'teki yazlığına gidiyorlar, o... Hatta annesi Erdek'e gittik diyemiyor, "Erdeğine gittik, Erdeğine gittik" diye hava atıp duruyor. Jüriye bakıyorum. Kimse verdiğim cevaplara inanmadı galiba. Aslında... Gecen sene sınıfça 19 Mayıs pikniğine gittiğimizde ata bindim ben. Önden bir adam çekiyordu. Tur başına para veriyorsun. At, sırtında ben varken sapır sapır sıçınca bütün arkadaşlarım güldü bana ama sonuçta ata bindim.

Yüzme hobime gelince... Geçen yaz Kumburgaz'a gittiğimizde kolluklarımı takıp bir güzel yüzdüm. Yüzme hobim, koleksiyon hobimi bırakmama sebep oldu gerçi... Babama denize gittiğimizi söylememiştik çünkü mayo giymemiz yasak. "Gülhane'ye pikniğe gidiyoruz" deyip evden çıktık. Birkaç saat kalıp döndük. Evimizin az ilerisinden kalkıyor Kumburgaz-Selimpaşa otobüsleri zaten. Babamın da erken geleceği tutmuş. Bizi evde o karşıladı. Bana, "Nasıl geçti Gülhane?" dedi, "Güzeldi" dedim, "panda heykelinin koluna asılı salıncağa bindim. Bir de Âşık Veysel heykelinin elini öptüm." Böyle güzel yalan söylemeyi annemden öğrendim. Babam da, "Piknikte bu kadar yanılmaz" deyip kolumu eline aldı, derime tırnağını sürttü, beyaz bir iz çıktı. "Tuz bu" dedi. "Denize gittiniz di mi?" "Yok baba, piknikte haşlanmış mı-

sır aldık, onun tuzu koluma geldi" dedim. Babam annemin çantasını ters çevirip yere silkeledi. Bizim ıslak mayolar halıya döküldü. Beni pek dövmez. Fakat çok sinirlendiği ortada. "Aferin sana İnci!" dedi, "böyle devam et!" Odama gitti, peçete koleksiyonumun olduğu albümle çıktı. Çöpe atacak sandım. Ya da yırtacak. Banyoya gitti. Hiçbir şey diyemiyorum. Peçeteleri suya tutup eritecek demek... Su sesi de gelmiyor. Beş dakika sonra tekrar salona geldi. Bana bakıp: "Aynen böyle devam kızım!" deyip evden çıktı. Banyoya gittim. Tuvalete sıçıp iki yıldır biriktirdiğim bütün peçeteleri albümden çıkarıp çıkarıp kıçını silip atmış. Öylece de bırakmış. Alafranga tuvaletin içinde, babamın bokunun üzerinde çiçekli, Aksaray Tatlıcısı yazılı, kelebekli, yıldızlı; buruşuk, bazıları yırtık boklu peçeteler var. Ağlamadım. Annem sifonu çekti, gitmiyor, kovayı doldurup su döktü. Peçetelerim ve parça boklar önce suyla beraber tuvaletin yüzüne çıktı, bir süre kaldı. Demek tıkanıklık yapmış. Sonra fırırıp diye bir ses geldi. Su indi. Koleksiyonum tuvalet deliğinden akıp gitti. Ertesi ay babamın basuru çıktı. Çünkü ben tespih çeke çeke beddua etmiştim. Babam evin ortasında içinde mürekkep gibi lacivert bir su olan kırmızı leğenin içinde bir hafta donsuz oturmak zorunda kaldı.

Şimdi güzellik yarışmasında koleksiyonumun başına gelenleri anlatmama gerek yok. Yalan değil, koleksiyon hobim vardı. Zaten Damla'nın "Konserlere gitmeyi severim" dediği de Arif Susam'ın çaldığı tavernaya gitmek. Babasının oto galerisi var ya, paraları çok tabii. Ailece sahile yemeğe gidebiliyorlar. Hatta Arif Susam'la org başında fotoğraflar da çektirmiş. Hepimize göstermişti. Görgüsüzler gibi Arif Susam albümü yapmış. Bizim kendi aile albümümüzde babamla benim, Damla'nın Arif Susam'la olduğu kadar fotoğrafımız yok. Bir tane var bildiğim kadarıyla. Bebekken, babamın kucağındayım, yanımızda da kükreyen bir aslan heykeli var. Şehzadebaşı'ndaki parkta çekilmiş, annem her gördüğünde diyor ki: "Bu fotoğrafın da babanın da Allah bin

belasını versin." Fotoğraf karlı bir kış akşamında çekilmiş. Babamın durumu iyiymiş o aralar, Laleli'de bir terziye diktirdiği paltoyu o gün teslim almış. Palto yeni ya babam turlayıp hava atacak. Bunlar beni de alıp parka gezmeye çıkmış, "Derdi hava almak değil hava atmak" diyor annem. Ben 5-6 aylıkmışım o zaman. Parkın bekçisi beni sevmiş, "Çok tatlı bir bebek maşallah, kulübede makine var fotoğrafınızı çekeyim mi?" demiş. Paltosu yeni ya, "Olur" demiş babam. Adam babamla benim fotoğrafımı çekmiş. Babam bekçiye, "Siz de gelin, beraber de çekilelim" demiş. Annem üçümüzü çekmiş. Bu sefer adam: "Yenge de gelsin hatıra olur" demiş. Annem istememiş, babam ısrarla "Gel gel" demiş, yoldan geçen birine çektirmişler. Annem ve babamın yanımda olduğu ilk fotoğrafımda bekçi de varmış yani. Babam bekçiye, "Arada geliyoruz bu parka, bir uğradığımızda masrafını öder alırız" demiş. Sonra fotoğrafları unutmuşlar. Bahar gelince annem beni parka götürdüğünde bekçi, "Merhaba yenge tanıdın mı beni?" deyip eline üç tane fotoğraf tutturmuş: Annem bekçi babam ben; bekçi ben babam, babam ve ben. Annem evde babama, "Parkta bekçiyle karşılaştık. Beni tanımış fotoğrafları yolladı, sana selamı var" deyince kıyamet kopmuş, "Aradan geçmiş kaç ay, seni nasıl tanıdı bu pezevenk? Elin adamıyla bana komplo kurup birlikte fotoğraf çektirdiniz, beni kavat yerine koydunuz" diye annemi hastanelik etmiş. Babam benimle kendisinin olduğu fotoğrafı saklamış. Diğerlerini de yakmış.

Gülcan: "İnci'yi alkışlarla yerine alıyoruz" dedi. Özlem gene müziği açtı. Jüriyi tekrar selamlayıp ortada bir tur atarak yerime döndüm.

12 Numaralı aday Meriç. O da elinde bir sihirli değnek olsa Afrika'daki açları doyuracakmış. McDonald's'tan mönü ısmarlar artık Afrikalı çocuklara. Her hafta McDonald's'a gidip kutulu çocuk mönülerinden yiyor. Ben hiç yemedim. Meriç o kutudan çıkan minik oyuncakları getirip bize gösteriyor. Anneme, "Biz de

gidelim McDonald's'a" dedim, "Karnen iyi gelirse gideriz" dedi. Aksaray'da baskı atölyemiz var ama karne hediyem bisikletten patates kızartmasına kadar düştü. Meriç'in elbisesi krem rengi. Öyle yumurta kabuğu gibi bir krem rengi değil. Kusmuk rengi. Yine de ilk üçe girer kesin. Çünkü Eda'nın en yakın arkadaşı.

6-12 yaş arasında 20 kızı tamamlayamayınca yarışmadan iki gün önce Eda, Özlemlerin evine kadar gitmiş: "Yarışma sizin bahçede yapılacak zaten, sen de katıl istersen" diye. Özlem çok heveslenmiş, annesinden yarışma için yeni elbise istemiş. Fatma Teyze, "Donsuzun gönlünden dokuz top bez geçer" deyince Özlem yarışmaya katılmaktan vazgeçmişti. Sonra Fatma Teyze, kızımın boynu bükük kalmasın deyip bu elbiseyi almış, hem de Yeraltı Çarşısı'ndan.

Yarışmanın başlamasına 10 dakika kala bu Meriç giyinmiş süslenmiş geldi koşa koşa. Babası izin vermediği için yarışmadan çekilmişti halbuki... Son anda izni koparmış. Kesin ağladı zırladı kıçını yırttı da öyle ikna etti babasını. Çünkü yüzü kurbağa gibi şişmiş. "Yarışmaya ben de katılıyorum" dedi. Eda: "O zaman bir kişiyi çıkarmamız lazım. 21 adaylı güzellik yarışması olmaz." Önce bana baktı sonra kapıcı dairesine... Evden çıkardığı üçlü prize teybin fişini takan Özlem'in yanına gidip bir şeyler söyledi. Özlem somurtup kaldırıma oturdu. Eda yanımıza geldi, "Tamam" dedi, "Özlem organizasyonda görevli olacak."

Meriç kusmuk rengi elbisesiyle son turunu atıp yerine döndü. 13 numaralı aday piste çıktı. Annem bana seyirci annelerin arasından el sallıyor. Aslında ilk üçe girsem babam da sevinir. Mayolu yürüyüş olmayacağını söyleyince yarışmaya katılmama kendi izin verdi çünkü: "Sen dünya güzelisin, yarışmaya ne gerek var" dedi önce ama ben, "Baba mahallenin bütün kızları katılıyor, n'olur, içimde kalmasın" deyince kabul etti.

Annem Fatma Teyze'den, "İnci'yi kuaföre götüreceğim yarışma için, Özlem'in de saçını yaptırayım" diye izin aldı. Öz-

lem, ben, annem önce babamdan para almaya gittik. Zaten baskı atölyesi iki sokak arkada. Dükkâna girdik, babam bütün işçileri hazır ola kaldırmış İstiklal Marşı söyletmeye çalışıyor. Kendi de, kürsüye çıkmış müzik öğretmeni gibi önlerine geçmiş, elinde çubuk niyetine tahta metreyi sallayarak, "Tekrar" diyor: "Ses veriyorum: Kooorkmaaa..." Babamın arkasındaki duvara kocaman bir Atatürk resmi asılmış. Çerçeveletmiş de... Böyle bir Atatürk fotoğrafı hiç görmemiştim. Bizim okulda bile yok bundan. Atatürk hasır bir sandalyeye oturmuş. Bir elinde Türk kahvesi fincanı diğerinde sigarası var. Beyaz pantolon ve ayakkabı giyinmiş. Bu resmin yanında da yine çerçevelenmiş bir Türk Bayrağı var. İki çerçeve de dün yoktu. İşçiler melodiye tam ayak uyduramayınca babam: "Baştan alıyorum, Kooorkmaaa." Annem dedi ki, "N'apıyorsun?" Babam sus işareti yapıp, "lardaa yüzen alsaancaaak!" dedi. Sarhoş da görünmüyor... Annem babama para işareti yapıp Özlem ve benim saçlarımızı gösterdi. Eliyle kendi saçına fırçayla fön çeker gibi bir hareket yaptı. Tekrar iki parmağını birbirine sürtüp para işareti yaptı. Babam bir eli hazır olda vücuduna yapışık, diğer eli cetvel sallayan orkestra şefi olduğu için cüzdanını kendi çıkaramıyor. Başını hafif arkaya yatırdı. Annem, babamın arka cebinden cüzdanını alırken babam bize, siz de söyleyin manasına başıyla işaret yaptı. Özlem'le ben de hazır ola geçip İstiklal Marşı'nı söylemeye başladık: "Tüten en son ocak o be..." Annem cüzdandan para aldı. Tekrar babamın arka cebine koydu. "Yıldızıdır parlayacak o benim..." Annem ikimizi de elimizden tutup atölyeden çıkardı. Özlem dedi ki; "Kadim Amca niye tören yapıyor?" "Acaba bugün bayram mı?" dedim. "Yok" dedi annem; "Dün öğle paydosunda işçiler Kürtçe şarkı çalıp halay çektiler. O kanına dokundu herhalde babanın, İstiklal Marşı öğretiyor. Yakında mesai başlamadan andımızı da okutur bu. Ben de kendime üzülüyordum babanla evliyim diye. Bu adamlar taa Irak'taki savaş-

tan kaçıp canlarını kurtarmış. Yazık, bu sefer de babanın eline düştüler. Kader diye bir şey var demek ki..."

Annemin Özlem'in yanında böyle konuşmasına çok şaşırdım. Çünkü kimsenin yanında halinden şikâyet etmez. Biz hep, "İyiyiz" deriz. Düğünlerde falan sorarlar, "Nasılsın Melek, kocan hâlâ içiyor mu?" Annem de, "İyiyiz" der. Sonra derler ki, "Seni iyi gördüm." Bu, daha kocan sizi öldürmemiş maşallah, demek. Hayatta olmamızı övüyorlar. Aksaray'da atölye açtığımızdan beri akrabalarımız çoğaldı. Çünkü annem haftanın altı günü dükkâna gittiğinden babamla burun buruna. En azından bir pazar günü babamdan uzak kalalım diye önce bir uzak akraba düğününe gittik. O gün bize başka bir davetiye verdiler. Sonra her düğünde elimize başka düğünlerin davetiyelerini tutuşturmaya başladılar. İnsanlar düğünlere kendi düğünlerinin davetiyesini dağıtmak için geliyor sanki. Önceden bize verilen davetiyelerde zarfın üstü boş olurdu, sonra adımızı da yazmaya başladılar. Bazıları, "Kadim Bey ve ailesi" yazıyor. Bazıları sadece "Melek." Akrabaların çoğu babamı hiç görmedi, adını bile bilmiyorlar. Ben de çoğu akrabamızla onların düğününde tanıştım zaten. Allahım ne kadar çoklarmış.

Babam kalabalık sevmez ama akraba düğünlerini güvenli bulduğundan bizim kendisi olmadan gitmemize izin verir. Babamı daha az görmek için yapacağımız şeyler: Her şey.

Her pazar günü annem kalkıp çekmecelerde düğün davetiyesi arıyor: "Vallahi varmış. Bu kimdi acaba... Neyse Gül Düğün Salonu'ndaymış. Yakın. Gidelim, gelin damadı tanıyamazsak da bir fotoğraf çektirip geliriz. İnşallah pasta güzeldir." Aile albümümüz, gelin damat fotoğraflarıyla dolu. Hiçbiri annemle babam değil tabii, çünkü düğün yapmadan evlenmişler.

Her düğünde en çok biz oynarız. Böylece herkes yaşadığımızı görür. Biz akrabalarımızla aynı masada oturmamak için piste çıkıyoruz. Çünkü aynı masada biraz oturduk mu, açılacak tek

konu biziz. "Kızın dersleri nasıl? Aman aman, iyi olsun, bari kız kurtarsın kendini." Önce bizi inceliyorlar, dün ağladık mı, dayak yedik mi? Bir yerlerimiz morarmış mı? Annem, onlar "Seni iyi gördük" dediği an: "Asıl ben sizi iyi gördüm" diyor. Bu, Allah belanızı versin demek. Şurda iki saat babamı unutucaz... İnsanların hakkımızda ne düşündüğünden daha beteri, bunu belli etmeleri... Bizi teselli etmeye kalkmasınlar diye her sorana "iyiyiz" diyoruz.

Susmuyorlar: "Ah" diyorlar "kaçmayacaktın... İnsanın babasının evi gibi var mı? Belki biraz beklesen alkolik olmayanı da bulurdun." Uzak akrabalar, "Boşansana kızım" diyor anneme. Yakın akrabalar tabii ki öyle bir şey söylemiyor, "İdare et" diyorlar. Boşanıp onlara taşınma ihtimalimizden korkuyorlar. Ama uzak akrabalar: "Avukata bile gerek yok" diyorlar, "Adamın seni dövdüğüne dair adli tıp raporu alıverdin mi... Cart diye boşanırsın. Kanunda yeri var: Şiddetli geçimsizlik." Annem gülümsüyor: "Bizimki geçimli şiddet" diyor. Bu şakayı ezberledi, her "şiddetli geçimsizlik" diyene yapıyor. Akrabalar da mecbur gülüyorlar... "Sen gençken de biraz değişiktin zaten" deyip...

Bir pazar, annem davetiyede damadın annesinin adını görünce gitmekten vazgeçti: "Bu kadın çok müzevirdir, kesin tadımızı kaçıracak bir şey bulur." Sabah kahvaltıda babam çayın demi sidik gibi deyip çay bardağını halıya fırlattı. Gazetesini aldı bir surat içeri geçti. Annem "En iyisi düğüne gidelim" dedi. Giyindim güzelce, "Hazırım" dedim. Annem, "Biraz daha oyalanalım, takı faslı bitmiş olur, rahat ederiz" dedi.

Damadın annesi gelin odasında takıları toparlamış yan masamızda dünürlerinin yanına oturdu. Kolunun altındaki çantaya eliyle pıt pıt vurarak, "Şükür sevenimiz çok, düğün masrafı misliyle çıktı" diyor, "daha da olurdu ya bu kalabalığa; bedava pasta yemeye gelenler de var tabii" dedi bize bakarak. Annem, "İnci kalk kızım" dedi tam salondan çıkıyorduk, geri girdik. Gelin da-

matla fotoğraf çektirmeden eve gidemeyiz. Çünkü babama başka yerlerde sürtmeyip aile düğününe gittiğimizi ancak böyle ispatlayabiliyoruz, emin olmazsa kavga çıkarıyor. Annem, "Fotoğraf tab edilene kadar salonun kapısında bekliyoruz" dedi görevliye. Beklerken, "Bende kabahat..." diye kendine söylendi durdu. Fotoğrafı alıp eve döndük. Pazar düğünlerimiz de böylece sona erdi...

Yolda annem Özlem'e "İnci düz fön istiyor. Sen ne yaptıracaksın?" dedi. Özlem çekinerek: "Dağınık topuz çok pahalı mıdır?" "Değildir" dedi annem, "Hem sana ne, Kadim Abin ısmarlıyor. Ay inşallah ikiniz de ilk üçe girersiniz. Hakkınızı yerlerse de hiç üzülmeyin tamam mı? Bu mahallenin en güzel kızları sizsiniz."

Tabii ki bizimle birlikte annem de saçını yaptırdı. Aslanbaşı hem de... Ben saçımı düz görünce inanamadım. Meğer belime kadar uzamış saçım. Kıvırcık olduğu için omuzlarımda zannediyordum. Öyle güzel oldum ki... Anneme, "İki gün yıkanmayayım, pazartesi de okula düz saçla gideyim herkes görsün" dedim. Özlem, saçına sim de serptirdi. Topuzu da pek dağınık olmadı. Gelin başı gibi oldu. Ama yakıştı. Annem dedi ki "Hadi üçümüz de vesikalık çektirelim, saçımız boşa gitmesin."

20 aday da soruları cevaplayıp yerine geçince. Gülcan anons etti: "Jüri, kararını vermek için toplanırken, bütün adaylarımızı dans gösterisi için piste alıyoruz." Özlem kaseti değiştirip teybi çalıştırdı. Tam dans etmeye başladık... Çat diye durdu müzik. Hepimiz Özlem'e baktık. Özlem dedi ki, "Valla ben ellemedim." Gülcan merdivenleri çıkıp teybin yanına gitti: "Bozulduysa abim beni öldürür." Tuşlarına basıyor, çalışmıyor, Özlemlerin kapısını çaldı, Fatma Teyze çıktı, "Teyp çalışmıyor da Fatma Teyze, elektrikler mi kesildi?" dedi. Fatma Teyze omuz silkti: "Evet" deyip kapıyı kapattı.

Eda dedi ki "Ama dans gösterisi olmadan güzellik yarışması olmaz." Ferda Teyze balkondan seslendi, "Kız niye durdunuz?"

Ben, "Elektrikler kesilmiş Ferda Teyze" diye bağırdım. "Yoo, bizde var, televizyon çalışıyor içerde" dedi. Fatma Teyze çayıyla çıktı. Eda ona bahçeden seslendi, "E elektrik varmış." Çayını yudumlayıp, "Sigorta atmış. Kısmet işte" dedi Fatma Teyze. En azından Özlem ve ben sigortayı Fatma Teyze'nin gevşettiğini adımız gibi biliyoruz. Çünkü Fatma Teyze, intikam alır. Özlem bana sormuştu geçen yıl; "Ertan pezevengi seni hiç kucağına oturttu mu?" "Hayır" dedim. "Beni oturttu" dedi, "daha da öte geçecekti, sen alışkınsın diyor bir de." Önceki de Ertan mıydı diye soracağım ama soramıyorum. Gene gözlerini koca koca açarsa ya Özlem... Önceki başka adammış, onu da özellikle söyledi. Kız aklımdan geçeni anlıyor mu ne... "Tam kemerini açacaktı, ambulans gelip beni kurtardı" dedi. Evet o gün ambulans bize gelmişti. Annem alt komşudan telefon edip çağırmış. Çünkü babamın kanaması vardı. Evin içinde, "Kanamam var! Kanamam var, ambulans çağırın kanamam var!" diye bar bar bağırıp, tir tir titriyor. Ambulans geldi, babamı hastaneye götürdüler. Basuru çıkmış meğer... Annem hastane koridorunda söylenip duruyor: "Ulan yıllardır bir kere kendim için çağıramadım şu ambulansı, adam götünden zoru var diye ambulans çağırttı." Bu salak Ertan, ambulans sirenini polis sireni sanıp Özlem'i bırakmış. Özlem bana bunu anlattıktan üç dört gün sonra apartmanı askerlik şubesi bastı, hepimiz kapılara çıktık meraktan. Adamlar dedi ki, "İhbar var, bu binada asker kaçağı yaşıyormuş." İhbar ne demek hemen anladım. Ertan Abi'yi askere götürürlerken Özlem'le ben apartmanın kapısından bakıyoruz, "Sen annene anlattın mı?" dedim. Özlem gülümsedi. Aslan Fatma Teyze, benim de intikamımı aldı. Ertan gideli bir yıl oldu. İnşallah hemen dönmez... Acaba askerlik kaç yıl sürüyor?

Damla dedi ki, "Biz kendimiz şarkı söyleyip dans edelim..." Eda onaylayınca, biz Tayfun'dan "Hadi yine iyisin"i söylemeye

karar verdik. Bir yandan şarkıyı söyleyip bir yandan da başımızı Tayfun gibi yana yana sallıyoruz. O esnada gök gürledi. Allahım inşallah jüri kararını vermeden yağmur başlamaz. Saçım bozulacak. Biz dansı hiç bozmuyoruz. Çünkü jüri bize bakarak köşede karar veriyor. Yağmur çiselemeye başladı. Artık olan oldu, tam "Anlarsın sonunda anyayı konyayı" kısmında dansı bırakamam. Ferda Teyze sanki çamaşırları yağmurdan daha kuruymuş gibi demin astıklarını toplamaya başladı. Balkon seyircilerimizin çoğu içeri girdi. Bir gök gürültüsü daha... Yağmur birden arttı. Sanki kovayla su döküyorlar üstümüze... Merdivendeki seyircilerden çocuğu yarışmada olanlar söyleniyor, "Hadi açıklayın birinciyi de gidelim, hasta olacak çocuklar." "Güzellik Yarışması" yazısının G ve İ harfleri yere düştü, Ş de ters dönmüş sallanıyor. Şarkıyı bitirene kadar hepimiz sucuk gibi ıslandık. Saçım da tabii... Bizim o fırfırlı elbiseler falan hep bacaklarımıza yapıştı. Özlem'in de simlerinden yol yol su iniyor. Gülcan, Fatma Teyze'ye "Teybi sizin eve koyalım, ıslanmasın" diyor. Fatma Teyze: "Anahtarı içerde unutup çıkmışım. İşin yoksa bu yağmurda çilingir bul..." Gülcan, teybi bizim apartmanın girişine koyup geri geldi. Yağmur devam ediyor. Benim saçımdan su akıyor. Meğer Damla rimel sürmüş, yağmurdan akınca panda gibi oldu. Gülcan paspasın ortasına geçti: "Yarışmamız burada sona eriyor. Jürinin kararını açıklamak üzere Eda'yı sahneye davet ediyorum." Eda elinde sonuçları yazdıkları, sudan kıvrılmış kâğıtla paspasa geldi. İlk önce Maks Faktör Güzeli açıklandı: "Yasemin." O kiraz rengi ruju sürdüğüne çok pişman olmuştur bence. Yasemin'in hediyesini takdim ettiler. Paketten açık pembe bir oje çıktı.

Gülcan dedi ki, "Şimdi de sıra geldi Blendaks Güzeli'ni açıklamaya..." Eda kâğıttan okudu: "Bu yılın Blendaks güzeli, 11 numara: İnci." Beni diyor. Saç güzeli yani. Hem de jüridekiler aslında kıvırcık saçlı olduğumu biliyor. Keşke kuaföre gitmeseydim. Belki ilk üçe alacaklardı ama hiçbir adayın saçı, düz

fönlü saçım kadar güzel olmadığı için beni Blendaks Güzeli seçtiler. Güzel bile değil... Saç güzeli seçildim. Hem de başka bir saçla... Gülcanların paspasına yürüdüm mecbur. Annem "Bravo" diyerek alkışlayınca, çocuklarını alıp eve gitmek için bekleyen diğer anneler de alkışladı. Jüriden Hilal alçağı bana ödülümü takdim etti. Paketi açtım: Bir kutu Blendaks Şampuanı. İnsan bir taç falan verir.

Sehpadaki karton taçlar yağmurdan hamur gibi olduğu için Eda üçüncü güzelin tacını katlayıp eline verdi. Eda ikinci güzeli açıklarken Meriç bir çığlık attı. Yanındaki kız da onun işaret ettiği yere bakıp ağlamaya başladı. Fatma Teyze'nin bahçe niyetine çevirdiği alanın toprağı yağmurla beraber akıyor, içinde kalan çamurlu su birikintisinde üç tane kedi cesedi var. Birinin sadece kemikleri kalmış. Öbürünü kurtlar sarmış. Birinin de gözleri duruyor daha, yeni gömdüler galiba. Bütün kızlar ağlayıp kaçışmaya başladı. Fatma Teyze söyleniyor: "Kedi gömülecek yer mi burası! Altı beton. O kedinin üstüne serptiğiniz iki parmak toprak da böyle ilk sağanakta gider. Hadi bakalım, gene Fatma temizlesin." En çok Gülcan ağlıyor. Hâlâ gözleri görünen kedi Gülcan'ın kedisiymiş. Şarıl şarıl yağmur yağıyor. Velilerin bir ikisi dedi ki, "Kalanı da yarın açıklarsınız. Hadi yeter bu kadar." Eda tutturdu, "Yarışmacılar kedilere arkasını dönsün. Son ikiyi de açıklayalım öyle gidin" diye. Gülcan tabii ki Eda'nın lafından çıkamaz, ağlaya ağlaya ikinci ve birinci güzeli açıkladı. Jürideki Hilal, ölen kedilerin yanındaki sehpaya yapışmış taçları eliyle sıyırarak alırken öğürüp kustu. Yağmur devam ettikçe bahçedeki kilim ve paspas; kusmuk, kedi ölülü toprak çamuru ve su oldu. Tabii ayaklarımız da... Fatma Teyze de Gülcan'ın teybini eve almamak için anahtar içerde kaldı dediğinden kızını alıp içeri giremiyor. Benim saçlarım artık ıslak ve kıvırcık. Hepimiz kedileri gördükçe ağlıyoruz. Güzellik kraliçesi de açıklanınca Gülcan ağlaya ağlaya hepimize yarışmaya katıldığımız için teşekkür edip başarılar diledi. As-

lında yarışma sonrası kolayla Yedigün'ü karıştırıp kokteyl de yapacaktık. Onu unuttular yağmurdan. Ben de merdivene annemin yanına oturdum. Elbisem mahvoldu nasılsa. Özlem de gelip annemin diğer yanına oturdu. Kızlar kendi getirdikleri kilimleri, paspasları, sehpaları topluyor. Annem beni Blendaks Güzeli seçildiğim için tebrik etti. Özlem'e dönüp dedi ki, "Boş ver üzülme yarışmaya almadılar diye. Ne var? Hülya Avşar'ın da tacını elinden aldılar, en meşhur o oldu, senin önün çok açık!"

Eve gidince şampuanı masanın üstüne bırakıp yattım.

Böyle ışık ışık bir odada uyandım. Trafik sesi geliyor ama burası bizim ev değil. Çünkü tavanda floresan var. Biz hayatta floresan kullanmayız. Köylü işiymiş. Bu köylüler de her şeyi biliyor maşallah. Başımın ağrısından gözlerim yaşarıyor. Bir de koluma serum takılı. Hastanedeyim ama burası Haseki değil. Oraya kaç kere gittik, böyle tek yataklı televizyonlu oda hiç görmedim. Annem başımda, "Allahım, çok şükür uyandın" dedi. Yüzü pençe pençe olmuş ağlamaktan. "Neredeyiz?" dedim. "Vatan Hastanesi'ndeyiz. Hep evden buraya bakacak değiliz ya... Biraz da buranın penceresinden evimizi seyrederiz." Annem bu kadar hızlı şaka yaptığına göre kesin çok kötü şeyler olmuş. Midem çok bulanıyor. Sanki kendi kusmuğumu içmişim gibi... "Yanık kokuyor" dedim. Öğürdüm, annem hemen metal kusma kabını getirdi ama kusamadım. "Ev çok dağınıktı ben de yaktım" dedi. Ağlamamaya çalışıyor: "Hayat zor derler bir de... Asıl ölmek çok zahmetli. Yeminle üşendiğimden yaşıyorum. Baktım sen öldün... Dedim Melek, hazır çocuk da düştü, bir taşta iki kuş, fırsat bu fırsat. Ama evin her tarafı cam kırığı, kan revan... Bizi bulanlar leşimize tükürür. Kımıldayacak halim yok... Evi toplamadan ölmek olmaz. Bir de kana karınca üşüşür falan..."

Annemde de bende de görünür bir kesik izi yara yok. Ben zaten en son buzdolabının kapağını açtığımı hatırlıyorum. Sonra...

İçindekileri elimle yere sıyırdım. Raflarını çıkardım... Dolabın içine oturdum. Canım soğuk çekmişti. Ufak tefek olmanın da faydaları var, her yere sığıyorsun. Dizlerimi karnıma topladım... Başımı dolaba yasladım, saçım kuruyup tekrar kıvırcık olduğundan minder görevi görüyor zaten...

Annem, "Benim çok kanamam vardı. Hastaneye gitmezsem kan kaybından ölürüm kesin dedim, gene de emin olmak için senin nabzını tuttum tekrar. Atmıyor. Kucaklayıp yere yatırdım. Zaten senin hatırın için yaşıyordum. Eh, öyle taksiciyi bir yola sokup trafik var diye adamı orda bırakıp inmek olmaz... İyi dedim, inşallah kan kaybından ölürüm. Hayır, şu babanın adını katile çıkarmadan ölmemiz de çok ağırıma gitti. Evi toplamam lazım ama dermanım yok... Bizi bulanlar bu Melek de ne dağınık kadınmış demesin diye emekleye emekleye gidip mutfağın perdesini tutuşturdum. Yanmış bir evin önceden dağınık olduğunu kimse fark etmez. Çok ağrım vardı. Sürüne sürüne yanına geldim. Yerdeki camları sıyırıp uzandım, seni de koltuğumun altına aldım. Dumandan zehirlendim galiba, kendimden geçmişim... Bir uyandım. Yüzümden sular akıyor. Pencerenin kırık camından içeri su fışkırıyor. Gözümün önünde küller uçuşuyor. Bir itfaiye sesi. Dedim, Fatih'te oturacağım diye tutturan aklıma sıçayım, itfaiye beş dakikada geliyor. Ne güzel kan kaybından ölecektim. Seni öptüm. Ölün ısınmış. Üstümüze tekrar su geldi. Senin ağzından köpük köpük balgam gibi bir şey geldi. Bileğini tutup nabzına baktım, atıyor! Cama çıkıp bağırdım: Yaşıyoruz. Biz yaşıyoruz..."

Buna benzer bir şeyler anlatıyor annem. Belki de uyduruyorum. Çünkü... Başım çok ağrıyor...

Buzdolabında otur otur canım sıkıldı. Ağlamadım. Dolabın kapağındaki rakı şişesini gördüm. Açtım. Kafama diktim. Zehir

gibi. Buzdolabının kapağını çekerek üstüme kapattım. Dolabın içi soğuk benim içim rakıdan yanıyor. İyi geldi. Şişeyi tekrar ağzıma dayadım. Midem bulandı biraz. Kapağın rafında eski kaşar vardı. Onu aldım, bir ısırık kaşar bir yudum rakı... Beni kimse burda bulamaz. Annem zaten balkonda kilitli.

Benden ses çıkmayınca, annem balkon camını kırıp elini sokup kilidi açmış, "Salon camı da kırıktı, ha bir ha iki" dedi.

Güzellik yarışmasından dönünce, şampuanı masaya bırakıp odama gidip yattım. Zil çaldı. Babam. Bok var gibi erkenden gelmiş. Kalkmadım. Bir patırtı: "Bu şampuanın burada ne işi var!" diye yıkıyor ortalığı. Annem "Arkadaşları hediye etti yarışmada" diyor. Kalkıp salona gittim. Elinde şampuan bağırıyor babam: "Nankör köpek. Sen benim evime nasıl şampuan sokarsın!" "Baba beni Blendaks Güzeli seçtiler." Annem dedi ki, "Bilememiş eve getirmiş, atarız çöpe gider." Babam, "Zaten çocuğa bunları sen yaptırıyorsun bana inat" dedi. Televizyon sehpasına tekme attı. Televizyon kırılmadı, annemin üstüne devrildi. Annem televizyonun altından sıyrıldı. Bana baktı, "İyiyim ben" dedi. Babam şampuanı pencereden dışarı fırlattı. Pencere kapalıyken attığından cam kırıldı tabii. Annem kalktı, "İnşallah kimsenin başı yarılmamıştır" deyip balkondan aşağı bakmaya çıktı. Babam balkon kapısını annemin üstüne kilitledi. Bana bağırmaya başladı: "Gözüme gözüme sokuyorsunuz bir de... Bu eve bir daha şampuan girmeyecek. Ulan senin yüzünden ben... Selam vermeyeceğim insanlardan borç aldım. Niye? Bir şeyden eksik kalma diye. Gece gece sokaklarda tezgâh açtım, yine sana bayramlık aldım. Niye? İçinde kalmasın diye. Sen kalkmış eve şampuan sokuyorsun. Nankör." İçeri gitti. Ağlamadım. Anneme baktım. O da ağlamıyor. Balkon kapısını açtım: "Baban gitti mi?" dedi, "Yok, banyoya girdi" dedim, "Bildim bileli sevmez baban şampuanı, unuttuk saklamayı biz de" dedi, "boş ver. Ben sana yenisini alırım, dolaba

sakl..." "Anne eteğin kan olmuş!" "Çocuk düşürüyorum da... Zaten aldırmaya para bulamamıştım. Her şerden bir hayır. Git bana mutfaktan çekirdek getir çabuk, çok ağrım var." Koşa koşa çekirdek alıp anneme götürdüm. "Kapıyı kilitle üstüme gene. Baban ondan izinsiz kilidimi açtığını anlarsa gene olay çıkarır."

Annemi balkona kilitledim. Babam yıkanmış, belinde havlu, saçı ıslak, yanıma geldi. Elinde de üstü hamur gibi olmuş, ıslak bir kalıp sabun. Artık Hacı Şakir yazısı görünmüyor. "Bak" dedi, "bin yıldır kalıp sabunla yıkanıyorum ben. Anladın mı şimdi beni!" Anneme baktım, bizle hiç ilgisi yok, çekirdek çitleyerek Vatan Caddesi'ni izliyor. Düşen cam parçaları kimsenin kafasına gelmemiş demek. Yoksa annem bu kadar sakin olmaz. Babam tekrar sordu: "Anladın mı beni?" Gözleri dolu dolu: "Anladın mı?" Gözleri... Fatma Teyze'nin bahçesindeki ölü kedi gibi bakıyor. Evet manasına başımı salladım. İçeri gitti. Giyinmiş, geri geldi: "Bunca yıldır evime şampuan sokmadım ben. Bu saatten sonra da olmaz!" deyip evden çıktı.

Ben de camlara basmamaya çalışarak mutfağa gittim. Buzdolabını açıp içine girdim...

Annem balkon kapısının camını kırıp içeri girdiğinde beni evde bulamayınca babam kaçırdı zannedip ağlamaya başlamış. Kanaması arttığı için çıkıp arayamamış da. Ağrı kesici almak için mutfağa girdiğinde buzdolabının önünde yiyecekleri görünce şüphelenip kapağı açmış. Elimde boş rakı şişesi dolabın içinde uyuyormuşum. "Buz gibi olmuşsun. Sallıyorum sallıyorum. Suya tuttum, yok. Hareket etmiyorsun." Öldüm sanmış. Bence işine bile geldi. Çünkü dokuz yaşında bir çocuğu başka türlü aldıramaz.

Yaşadığımı anlayınca da, bu yaşta çocuk alkol komasına nasıl girdi deyip beni elinden alır devlet diye korkmuş. O yüzden

devlet hastanesine değil özel hastaneye getirtmiş ambulansla. "Geldik, doktorlar diyor ki şikâyetiniz nedir: Dondun mu, alkol koması mı, dumandan mı zehirlendin anlamadım ki... Bu kadar ölüm çeşidine özel hastane bile çocuk esirgemeye haber verir, kurtarın bu çocuğu bunların elinden diye. Doktorlara, su zannedip rakı içmiş ne bilsin tabii çocukcağız dedim." Ben gülmeye başladım. Annem de gülüyor, "Şey desem ya" diyor, "dolapta rakının yanına su yoktu, sağ olsun o işi de itfaiye çözdü."

Biz gülerken babam girdi. "Oh iyi iyi iyileşmişsin" dedi. Bir sevecenlik bir gülümsemeler... Beni öptü başımdan: "Güzel kızım benim." Hıı Blendaks Güzeli! Hiç konuşmadım. "Çok korktum sana bir şey olacak diye" dedi, daha ne olacaksa, onun yüzünden üç çeşit ölümden döndüm bir günde, "Canın bir şey çekiyor mu?" Hiç de cevap vermedim. Keşke büyüklerin çocukları aldırabildiği gibi biz de babamızı aldırabilsek.

Mecbur eve döndük. Babamla asla konuşmuyorum. Ne yaparsa yapsın. Annem hastaneye kan revan içinde gittiği için beni tedavi ederken onu da kürtaja almışlar. Düşen bebeği almak için. Babam bunu da öğrenmiş. "Bir çocuğum karnında öldü, öbürü de beni beğenmiyor. Hep şampuan yüzünden" diye ağlamış anneme. İşler gene bozuldu tabii. Çünkü Vatan, özel hastane. Hastane masrafını ödemek için baskı makinalarından ikisini satmış yok pahasına, bir de yangın komşulara da sıçradığından yan daireyi ve alt katın duvarlarını da yeniden sıvatıp badana yaptırdık. Valla isterse şalvar giyip bütün İstanbul'u dolaşsın umurumda değil. Bir daha üzgün olduğunda babama asla acımayacağım. O eskidendi.

Bu gene sarhoş geldi bir akşamüstü. "Bak kızım sana ne aldım" dedi. Paketlemiş, parlak rafya da bağlatmış. Aslında tahmin ettim ama... Açtım gene de paketi. Tabii ki şampuan. "Oldu mu şimdi? İstersen şampuan kullan, yeter ki bana küsme." Bir şey

demedim. "Şampuan yüzünden ailem dağılıyor hep..." Ağlıyor. Ağlamadım. Huyum değil. "Peki" dedi içeri geçti. Ağlaya ağlaya anneme anlatmış: Dedem çok yaşlıymış, babaannemi daha 15 yaşındayken buna vermişler. Yıllar sonra babaannem üç çocuğundan en küçüğünü alıp dostuna kaçmış. Tabii artık annem, ben, bütün okul ve veliler, babaannemin orospu olduğunu bildiğimiz için babam anneme bunları daha rahat anlatmış. Babaannemin kaçtığı adam zaten evliymiş. "Alıcam seni ama param yok biraz para toparlayalım ki boşanabileyim" deyip babaannemi erkeklere pazarlamış önceleri. Sonra da köprü altlarında çalıştırmış. Babaannem adamı çok seviyormuş. Yıllarca çalışıp pezevengine yedirdiği paralarla adam kendine hatlı minibüs bile almış.

Babaannem ölene kadar küflü bir bodrum katında oturmuş. Okulu basan Şükran Teyze'yle komşu oldukları ev. Babamla Hikmet Amcam sık sık babaannemin ziyaretine gidiyormuş o eve. Naim Amcam, çok küçükken tanıdığından bu pezevenge baba diyormuş. Dedem başkasıyla evlenip analığı da babamın huysuzluğunu bahane edip ikide bir tatsızlık çıkarınca, annesinin yanına taşınmaya karar vermiş babam. 15'inde falanken... O zaman da bu şampuanlar yeni çıkmış, şimdiki gibi öyle kolay kolay bulunmuyormuş. Yıkanmak için girdiği tuvalette camın önünde şampuan kutusunu görünce heves etmiş babam. Kutunun dibinde kalan şampuanı saçına boca edip yıkanmış bir güzel. Annesinden kurulanmak için havlu istemiş. Babaannem havluyu uzatırken şampuanın kokusunu almış, "Sen Halit Amca'nın şampuanını nasıl kullanırsın? Ben o şampuanı almak için köprü altında kaç adamın salya sümüğünü çekiyorum haberin var mı?" diye bağırıp çağırmış babama. Kutuyu alıp bittiğini de görünce, "Ben şimdi Halit'e nerden şampuan bulucam?" deyip buna bir tokat atmış. Çıkmış gitmiş evden. Babaannem elinde poşet, geç saat dönmüş eve. Bu Halit pezevengi gece gelmiş babaannemden para koparmaya. Arka odaya girmiş bunlar. Bir yarım saat sonra

Halit yıkanmaya girince babaannem ayakkabılığın üstündeki poşetten şampuanı çıkarıp adama vermiş. Babam da bunu görmüş. "Annem bir şampuanı benden esirgedi" diye ağlaya ağlaya evi terk etmiş. Baba evine de o eve de bir daha dönmemiş. Sonra pezevenge baba diyen Naim Amcamın veremden öldüğünü öğrenmiş. Çünkü o ev çok rutubetliymiş.

Ertesi gün annem anlattı, diyor ki: "Dert ettiği şey ne... Şampuanı bana vermedi Halit'e verdi. Annem şampuanı alana kadar kim bilir kime verdi demiyor da şerefsiz. Sen gene konuş babanla. Nasılsın derse iyiyim falan de en azından. Bak bu iyice delirdi, anamı da kızımı da doğmamış çocuğumu da şampuan yüzünden kaybettim diye... Sonra olan yine bize olur." "Tamam" dedim mecbur. Acaba küflü bir eve taşınsak babam da Naim Amcam gibi ölür mü? Gidip televizyonu açtım. Turgut Özal ölmüş. Babam kaçırdı haberi. Neyse yarın gazeteler yazar nasılsa. Belki cenaze gene Vatan Caddesi'nden geçer.

Ertesi sabah uyandım. Normal trafik gürültüsü. Camdan baktım, belki "Özallar ölmez!" diye bağıran vardır diye. Yok. Babam geldi, "Kaza mı bekliyorsun?" dedi. "Yok, Özal ölmüş de, belki cenazesi geçer diye..." Günlerdir ona verdiğim ilk cevap. Bu kadarı ona yeter. Kızı benden soğuttun diye anneme saldıramaz artık. Babam pazar günü olduğu halde atölyeye çalışmaya gitti. Çünkü işler bayağı bozulmuş. Zaten anlamıştım. Geçen televizyonda dondurma reklamı çıktı, "Kornet alalım mı?" dedim anneme, "Karnen iyi gelirse alırız" dedi. McDonald's bile pahalı geliyor artık demek.

Sonraki iki gün de cenaze geçmedi. Aslında Özal'ı burdan geçirseler iyiydi. Bu sefer o kalabalıkta ille okula gidicem diye de tutturmam. Okula ne kadar az gitsem iyi. Belki Özal'ı da Menderes gibi bin yıl sonra gömeceklerdir. O zamana da mezun olmuş olurum. Özal da boşu boşuna ölmüş olur. Ben televizyon seyre-

derken babam eve geldi. Kapıyı anahtarıyla açıp girdi: "Kızım niye camdan bakmıyorsun? Yarım saattir metronun önünde beni gör diye bekliyorum" dedi, "eskiden ne güzel camda beklerdin beni." Bugün de bunu mu bulmuş kavga çıkaracak... "Kapat gözünü" dedi. Tokat mı atacak? Kapattım mecbur. Annemin ayak sesi geldi arkadan. Babamın sesi: "Şşş..." İçeri gidip geri geldi. "Aç gözünü" dedi. Açtım: Allahım, bisiklet! Bisiklet almış. Hem de Biyanki. "Aaa!" diyebildim sadece. "Sevindin mi?" dedi babam. Nasıl sevinmeyeyim... "Metronun önünde beni bisikletle gör de in diye bekledim. İstersen inelim, binersin." "Gece oldu. Yarın ışıkta bineyim" dedim. Çünkü şimdi herkes yemektedir. Bazısı camdan görse bazısı görmez. Birbirlerine İnci'ye bisiklet alınmış diye anlatsalar bile kendilerinin görüp şaşırması gibi olmaz. Yarın okul dönüşü, herkesle birlikte çıkar sürerim.

Bisikletim çok güzel, zili de var. Bir de arka tekerin yanında iki minik teker takılı düşmeyeyim diye... Babam dedi ki: "Sürmeyi iyice öğrendiğinde, yanındaki koruma tekerlerini de sökeriz. Bak ne güzel ötüyor!" Çın çın direksiyona takılı zili çaldı çocuk gibi. Dedim ki, "Boncuk da alalım mı?" "Sen babanı ne sandın?" deyip cebinden bir şeffaf poşet çıkardı, içindeki boncuklar rengârenk. Yere oturduk. Tekerin tellerine boncukları tek tek taktık babamla. Babam bisikleti kaldırıp tekeri havada çevirdi. Teker döndükçe boncuklar inip çıkıyor, öyle güzel görünüyor ki... Fosforlu boncuk hem de, uzaktan bile fark edilir.

Bisikleti benim odama götürdük. Gece doğru dürüst uyuyamadım heyecandan. Annemler de uyuyamadı. Çünkü kalkıp kalkıp bisikletimin zilini çaldım.

Sabah uyandım. Bir uğultu. Allahım hayır. Cama gidip perdeyi açtım. Metronun çatısı polis dolu. Karşı teraslarda da silahlı polisler... Cadde trafiğe kapatılmış... Sadece insanlar var. Çok kalabalık. Özal'ın cenazesi.

Sadece cadde olsa tamam. Bana metronun önündeki meydan lazım bisiklet sürmek için. Orası da polisler ve cenazeye gelenlerle dolu. Bu devlet büyüklerini niye en olmadık günlerde gömüyorlar ki? Adam öleli kaç gün olmuş... Ya da bu kadar durmuşken onu da Menderes gibi bekletselerdi. Salona gittim. Annemler camda cenazenin gelmesini bekliyor. Yanında babam varken annemi kameralar çekerse tehlike yok demek ki... "Kaçta biter bu?" dedim. "Televizyonu açsana" dedi annem, "okullar tatil edildiyse belki söylerler. Dün öğretmenin bir şey dedi mi?" Okula gitmek için soruyorum zannetti galiba. Televizyonu açtılar. Caddede ne görüyorsak bir de televizyondan izliyoruz. "Halk, sabahın erken saatlerinden itibaren son görevlerini yerine getirmek için..." "Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın naaşı, dün Türk Hava Yolları'na ait airbus tipi uçakla İstanbul, Atatürk Havalimanı'na getirilerek..." "Bugün cenaze namazı için Fatih Camii'ne..." Özal, Menderes'in anıt mezarının karşısına gömülecekmiş... Haberler okullarla ilgili bir şey söylemiyor. "Menderes'te okulu tatil etmemişlerdi gerçi" dedi annem, babama döndü, "Bir götürüp deniyim mi? Tatilse geri döneriz." "Devamsızlık hakkın varsa gitme istersen" dedi babam. "Olur" dedim hemen. "Cenaze bitince de çıkar, bisiklete binerim. Zaten kimsenin annesi okula yollamamıştır bugün." "Yarın binersin" dedi babam, "metronun önünü zor boşaltırlar bugün."

Camın önüne oturdum Özal'ın geçmesini bekliyorum. Millet 23 Nisanlarda olduğu gibi inmiş, caddeden töreni seyrediyor. "Ben atölyeye gidiyorum" dedi babam. Sonra anneme döndü, "Sen de çocuğu götür cenaze törenine istersen, canı sıkılmasın evde." Bu da babamın iyi hali: Eğlenmeye cenazeye yolluyor. Düğün fotoğraflarımızı göre göre alıştı, kameraların bizi çekmesine bir şey demeyecek. Babam gidince annem dedi ki: "Ne de olsa tören. Kostüm giyin." Boyum pek uzamadı. Folklor kıyafetlerim olur belki ama... Hiçbir cenazede simli fes takan insan gör-

medim. Balkona çıkıp insanlar ne giyinmiş diye baktım, bir tek polis ve askerler üniformalı. Kalabalık, "Ya Allah bismillah Allahu ekber!" diye bağırarak ilerliyor. "Hadi çıkalım, hazır izni koparmışız" dedi annem, "bize de bir değişiklik olur. Şeyi giyin, yavrukurt formanı. Nasılsa okul sattı onları. Resmi üniforma sayılır. Giyinmek kısmet olmamıştı, içinde kalmasın."

Semiha Öğretmenimin tayini çıkınca gelen Aydın Öğretmen aynı zamanda izci lideriymiş. Okulda kurs açtı. Annem beni hayatta kampa yollamaz ama, "23 Nisanlarda Vatan Caddesi'ndeki konvoydan yavrukurtlar da geçiyor, izciliğe yazılırsan sen de yürüyüşe katılırsın" diye kursa yazdırdı. "Yavrukurt deftersiz yavrukurt olmaz" diye tutturdu, kırtasiyeye gittik hemen, artık öyle bir defter satılmıyormuş.

Aydın Öğretmenimi çok seviyordum aslında. Neşeli bir adamdı, benimle hep şakalaşıyordu. Biz formaların parasını verdik, formalar dikilip gelene kadar veliler Aydın Öğretmen'i şikâyet edip okuldan yollattı. Aydın Öğretmen biraz garipti tamam. Sınıftaki öğretmen masasının yanına bir sandalye daha atmıştı. Derslerde bize ödev verip kendi Cansu'nun üvey annesiyle karşılıklı oturuyordu. Nöbetçi öğrenciden iki çay istiyor, birer de sigara yakıyorlardı. Cansu'nun üvey annesi de öğretmenim gibi şen şakraktı. Beden dersi hariç her derse girmeye başlamıştı kadın. Artık nöbetçinin getirdiği çay bardağının üstüne, başka istemem manasına çay kaşığı kapatmaya bile başlamıştı misafirlikte gibi. Birkaç kere de kızlardan birini Aksaray Tavukçular Çarşısı'nın içindeki PTT'ye pul almaya gönderdi Aydın Öğretmenim. Uzak da değil fakat o civarda hep gazinolar varmış. Anneler, hem çocuklarımızı gazinoların ortasına gönderiyor hem öğrencilerle ilgileneceğine velilerle sigara tüttürüp çay sefası yapıyor diye müdürün odasını basmış. Aydın Öğretmen, "Çocuklar, tayinim çıktı" diyerek veda etti bize. En çok ben üzüldüm. O

gittikten iki gün sonra da yavrukurt üniformalarımız geldi ama okulda başka izci lideri olmadığından kurs açılamadı.

Annem formamı çıkarıp ütüledi. Kahverengi pilili etek, sütlü kahve gömlek, bir de yonca armalı kahverengi bere. Bence çok güzel oldu. Fularımı da taktım. Annem elimden tuttu, doğru Vatan Caddesi'ne. Allahım ne kalabalık... Annem ortalara ortalara ilerledikçe ben onu caddenin kenarına çekeliyorum ki yürüyenlere yolu açayım, bir an önce Topkapı'ya gitsinler, ben de bisikletime binebileyim. Birden arkadan bir kalabalık yüklendi. Ben annemin elinden kopuverdim. Sürükleniyorum insanlarla... Annemi göremiyorum artık. Ezileceğim. Annem de korkmuştur. Beni önlerine kattılar yürüyoruz. Herhalde Topkapı'ya kadar durmayacaklar. Evin yolunu bulabilirim ama her tarafım insan olduğu için nerde olduğumu anlayamıyorum. Kalabalıktan sıyrılıp kendimi zar zor dışarı attım. Karşıda lunaparkın dönme dolabı görünüyor, az ilerde başka bir metro istasyonu: Emniyet... Her yan polis dolu. Annem, "Kaybolursan çocuklu bir kadın bulup ona evi tarif et" diyor hep, "Türk Hava Yolları'nın üstü diyeceksin." Hiç çocuklu kadın geçmiyor. Allahım dalga dalga geliyorlar. Bizim ev insanların bana doğru geldiği yönde. Birkaç kez eve geri dönmeyi denedim ama kalabalık beni önüne katıp yine Topkapı'ya doğru götürüyor. Kendimi tekrar kaldırıma attım. Bir köşede durdum. Kalabalığın geçmesini bekliyorum. İzci formalı bir adam yanıma geldi, "Sen kimin izcisisin?" dedi. Yabancılarla konuşmam yasak ama bu adam da izci. "Ben izci lideriyim. Aferin sen de formayla gelmişsin. Kayıp mı oldun?" diye sordu. "Annemle birbirimizi kaybettik liderim." "Eviniz nerde?" "Vatan Caddesi'nde, metronun karşısı" dedim. Koskoca izci liderine Hava Yolları diye hava atacak halim yok. "Gel ben seni evine götüreyim" dedi. "Ama bize doğru yürüyorlar" dedim. Elimi tuttu. Kalabalığı yara yara ilerledik. Boynunda da düdük asılı. Çok

sıkıştık mı onu öttürüyor. Millet düdüğü duyduğu an iki yana ayrılıp bize yol veriyor. En sonunda evin önüne vardık. Annem kapının önünde iki gözü iki çeşme ağlıyor. Lider beni anneme teslim etti, "İzci formasıyla görünce fark ettim" dedi. Bana da, "Bir daha annenin elini bırakma" dedi, gülümseyip üç parmağını birleştirip izci selamı verdi, ben de ona izci selamı verdim, Aydın Öğretmenim öğretmişti. İzci lideri gitti, annem hâlâ ağlıyor: "Aklıma sıçayım, bok vardı bu kalabalığa girecek, ya seni bulamasaydım!" Bir yandan da, "İyi ki yavrukurt formasını giydirmişim, gene üniforma üniformadır, o sayede buldum seni" diye kendini teselli ediyor. "Buradan seyredelim bari" dedi. "Yok" dedim, "eve gidelim. Kalabalıkta kayboluyorum."

Yukarı çıktık. Camdan bakıyorum: Allahım milim milim yürüyorlar. Tam bisiklete bineceğim gün... Akşama doğru kalabalık dağıldı. "Artık bisiklete binebilir miyim?" Annem dedi ki, "Kızım boş ver, helak olduk zaten, yarın binersin." O sırada babam geldi. Kaybolduğumdan bahsetmedik tabii. Sonra bir çocuğa sahip çıkamadın diye anneme... Gerek yok. Babam dedi ki, "Bak meydan boş, hadi seni götüreyim, içinde kalmasın." Oh be! Bisikletimi taşıdı, metro meydanına gittik. Eda'yla Gülcan da bisikletleriyle inmiş. Bana da, "Aa bisiklet mi aldın?" dediler. Çünkü karne zamanından önce kimseye bisiklet alınmasına alışkın değiliz. Beğendiler bisikletimi. Bisikletleriyle tur atmaya başladılar. Babam beni bisikletime bindirdi, "Zaten denge tekerlekleri var, düşmezsin" dedi, "yere bakma sürerken hep karşıya bak." Pedal çevirmeye başladım. Gülcan, Eda, ben, metronun önündeki asfaltta bisiklet sürüyoruz. Daha bütün kızlar inmedi. Olsun, onlar da pencereden bakıp bana bisiklet alındığını görmüştür. Bizim evin camına başımı çevirdim, annem el sallıyor. Diğer pencerelere de şöyle bir göz gezdirdim. Oh, ben de bisiklete biniyorum işte. Hem de herkesinkinden yeni bir bisiklete. Baktım, Özlem çimenlerin kenarındaki kaldırıma oturmuş, elini çenesine dayamış

beni izliyor. Bisikletimin zilini çaldım selam verir gibi. O da bana el salladı. Sürmeyi daha yeni öğreniyorum ama hâlâ düşmedim. İki tur daha atıp Özlem'in önünde durdum. Özlem, "Bisikletin çok güzelmiş" dedi. Babam yanımıza geldi: "Ben atölyeye gidiyorum. Sakın buradan ayrılma, annen pencerede zaten. Seni göremezse merak eder." "Tamam" dedim. Babam, "Özlem'i de bindir" dedi. Özlem'in başını okşadı, beni öpüp gitti.

Özlem'i de bindirmem lazım tabii. Arkadaşız. Zaten benden başka da kimse Özlem'e bisikletini yarım tur bile vermez. Normalde bisikletlileri seyretmeye metro meydanına bile gelmez Özlem. Beni görünce geldi demek. Bisikletten indim. "Binmek ister misin?" dedim. Özlem sevinçle başını salladı. "Tamam" dedim, "bir tur sen, beş tur ben."

VATAN MİLLET SAMATYA

"Böyle güzel yalan söylemeyi annemden öğrendim."

Aile bağlarını sevgiyle değil zaaflarla kuran üç kuşağın, dönüşen İstanbul'la birlikte yeniden biçimlenen hikâyesi. Sevilmek isteyen kızların tetikte büyümelerinin, baskı altında yaşayan kadın ve erkeklerin hayatta kalmak için başvurduğu farklı çözümlerin çarpıcı panoraması. İstanbul'a caddeler üzerinden damga vurmak isteyenlere, aynı caddelerden can havliyle geçenlerin gözünden bir bakış...

Unutulmaz karakterlerin yaratıcısı Seray Şahiner'den güçlü ve iz bırakacak bir roman. Zor hayatların coşkulu ve ironik bir metne dönüştüğü benzersiz bir kitap.

Zengin ne demek? Biri seni kıskanıyorsa zen
İnsan kaç parası olursa zengin olur bilmiyorun
paramız varken bile zengin değildik.

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat

tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı

ISBN 978-625-5941-02-2

Sertifika no: 44919

9 786255 941022

Doğan Kitap